

197c

✓

81. 617
H-19
5

BIBLIOTHECA CHIRURGICA.

QUA

SCRIPTA AD ARTEM CHIRURGICAM FACIENTIA
A RERUM INITIIS RECENSENTUR.

AUCTORE

ALBERTO von HALLER

DOMINO IN GOUMOENS LE JUX ET ECLAGNENS.
PRÆSIDE SOCIETATIS REGIÆ GOETTINGENSIS; PRÆSIDE SOCIETATIS OECO-
NOMICÆ BERNENSIS; SODALI ACADEMIÆ REGIÆ SCIENTIARUM PARISIENSIS;
ACADEMIÆ REGIÆ CHIRURGORUM PARIS. ACADEMIÆ IMP. NAT. CUR.
BORUSS. SUEC. BONON. ARCADICÆ; SOCC. REG. BRIT.
BOT. FLOR. BAVARICÆ. HELVETICÆ.
COLL. MED. EDINBURGENSIUM.
IN SUPREMO SENATU REIP. BERNENSIS DUCENTUM VIRO.

TOMUS I.

TEMPORA ANTE ANNUM MDCCX.

7-47
6269

БИБЛИОТЕКА
КИЕВСКОГО
УНИВЕРСИТЕТА

BASILEÆ apud JOH. SCHWEIGHAUSER, & BERNÆ apud EM. HALLER.
M DCC LXXIV.

1774

PRÆFATIO.

Inexpectato accidit, ut eodem tempore hæc Bibliotheca in lucem prodeat, quo Bibliotheca Anatomica, quam dudum ante Chirurgicam perfeci. Causa præcociæ in hac Chirurgica Bibliotheca in prompto labore typographorum fuit. Incommode inde accidit, ut PORTALII NOVOS tomos non potuerim, certe ad annum 1710. in meo opere usui vertere. Et tamen PORTALIUS, qui Parisiis vivit, qui immensas bibliothecas undique sub oculis habet, quas consulat, multa potest præstare, quæ ego, ut mea sit prompta voluntas, præstare nequeo: rarorum nempe librorum editiones indicare, scriptores parum notos, gallicos etiam potissimum, recensere. Dixi cum botanica bibliotheca, mihi præter meos libros parum esse præsidii, neque ergo expectari posse, ut plenum censum dem aut librorum, aut editionum; cum præterea vastissimum ambitum mihi sumferim absolvendum. Sola enim Bibliotheca
practica

practica tribus prioribus fere æqualis erit. Non ergo ab hac plenitudine, et si omnino optabili & decora, laudes meas spero: Si quid in meo opere erit boni, ea erunt, quæ ipse vidi, fidelis pauciorum, nonnullorum tamen operum recensio, præcipuorum momentorum sincerum indicium. Id aliquanto uberius in his chirurgicis præstiti, quod mihi potius minus nota viderentur, quam priores artis partes, in quibus laboraveram. Idem cæterum operis finis, eadem formula.

Nunc in practicam partem artis me demerfi, græcisque me de scriptoribus expedivi, porro vitæ meæ, quod erit reliquum, huic unico immenso labori impensurus. Ejus primus tomus, si vixero, poterit anno 1776. in lucem prodire, reliqui ex ordine, impedit enim hic minutiorum disputationum & adnotationum moles, de qua vix possis emergere, de qua nihil audeas prætermittere. Portaliana nova, nam certus nova exspecto, adjiciam addendis hujus prioris tomi. Alter, qui absolutus sit, non longo hinc tempore sequetur. Errores typographicos, & nonnullorum librorum repetitiones cum secundo Tomo indicabo. Bernæ d. 22. Mart. 1774.

BIBLIO-

BIBLIOTHECA CHIRURGICA.

LIBER PRIMUS.

GRÆCI.

§. I. PRIMORDIA ARTIS.

Litigatum est (a) passim, utra pars artis curandi fuerit antiquior, utrum ea, quæ consilio medetur, an ea potius, quæ manu. Ejusmodi lites vix exitum inveniunt, cum difficile sit limites circumscribere, quibus quæque harum artium ab altera separetur. Si omnis victus ratio, si adnotata eventa fructuum, radicum, & herbarum a primis mortalibus inter alimenta receptarum, si æstus, subitive frigoris, si lassitudinis, nimique laboris incommoda ad medicum referas, ejus certe ars fuerit antiquior. Neque enim vel primus annus a primis hominibus facile superatus fuerit, quin aliqua ex his causis nata mala perceperint, iisque ipsa a necessitate coacti, abstinentia eorum, quæ noxia experti essent, quiete, potu, utcunque subvenire tentarint.

Sed casibus humanis chirurgica mala rarius se admiscunt, multique mortales & olim, & nunc ætatem vixerunt, qui nunquam ullum manus auxilium desideraverunt. Possis primæ mulieris abmorsum funiculum umbilicalem ad chirurgicas administrationes referre. Verum etiam tunc serius ejus cujuscunque chirurgiæ aliqua fuit necessitas, quam aut cibi, aut potus, aut aëris, aut aliarum rerum naturalium, quæ intra fines sunt medicinæ.

Accedit, quod antiquissimi populi plantarum quidem medicatarum vires benificas inter prima vitæ socialis initia didicerint: ad chirurgiam & perfectiores artes requirantur, & nescio quæ audacia, quæ per experimenta nata fuerit. Metallorum usus non potuit, nisi post varios casus & multa artificia locum habere, & absque metallis exiguum est, quod manu efficias. Deinde vero homini vulnus inferre, sanguinem emittere, nocere ut profis, id omne senioris ævi partus videtur; cum per varios casus, qui sponte se hominibus offerebant, in-

Tom. I.

A

notuisset,

(a) Jam SENECA chirurgiam medicinæ matrem fecit Epist. ad LUCILIUM XCV.

notuisset, & absque magno periculo eam crudelitatem esse, & salutarem, & demum necessariam.

Tumores inflammatos suppurari, levamen ab effluente pure percipi inter prima fuerit experimenta: inde perspectum est, si cutis sponte non aperiretur, ferro, aut acuto lapide commode aperiri. Contra aëris injurias nudatas casu aliquo carnes defendere, perinde dolor ipse docuit; sagittas carnibus infixas ipsa imperiosa necessitas jussit evellere.

Non paulo serius putes, ex eventis magis compositis administrationes esse excogitatas, ut trepanum, cum majores fracturas cranii mitioris ingenii esset perspectum: ut empyema vulnere casu inflictio salutariter apertum, qualis est ALEXANDRI PHERÆI historia (b), potuerit audaciam addidisse hominibus, quo naturæ molimen ferro imitarentur. Ita utero ad latus eliso sanata hydropica potuit primam de paracentesi cogitationem excitasse (c). Scutella in os recepta recte loqui cum videret PARÆUS hominem, cui lingua erat amputata, feliciter casus beneficio usus est (d). Tegula in caput illapsa sanata amaurosis &c. Et ejusmodi quidem putes chirurgiæ initia fuisse. Nam exempla animalium homines esse imitatos, & ad Hippopotami præcepta venam incidisse, ad Ibis exemplum lotiones infudisse (e), minus mihi probabile videtur, etsi de illa quidem bellua etiam nupera exstant (f) testimonia, atque Hungaricos demum equos legas mordicus sibi venas aperire (g). Capram suffusionem passam acuto junco se conpuxisse; ita visus usum recuperasse, etiam minus probabile videtur (h).

§. II. ÆGYPTII.

Antiquissimi populi, qui artes coluerint, hinc Ægyptii videntur fuisse, inde Chineses. Neutros animus ad chirurgiam invitabat, molles gentes, timidæque. Non debent cum PTOLEMÆORUM temporibus prima illa tempora comparari, quibus PHARAONES antiquissimæ genti imperitaverunt. Legas quidem inter libros HERMETIS MISRI (i) MENIS f. primi Ægyptiorum regis, etiam instrumentum chirurgicum fuisse descriptum, & oculorum mala (k). Trahas eo ÆSCULAPII nomen a cultro derivatum, Ægyptii nempe ÆSCULAPII, qui multo fuerit Græco illo antiquior. NECHEPSI (l) huc referas emplastrum, cujus memoria

(b) PLIN. L. VII. c. 50.

(c) BENIVEN. *abd. aff.* c. 109.

(d) L. XXII. c. 5.

(e) PLUTARCHUS *utrum anim. plus rat. bab.*

(f) LABAT *Afrique Occid.* V. p. 274.

(g) COSTÆUS *ign. med. præf.*

(h) GALEN. *introd.*

(i) Qui idem TOSORTHUS memphites apud CLEMENT. ALEX. Filius SADYEL Cabirorum frater ap. SANCHONIATHON.

(k) Ap. CLEMENTEM ALEX.

(l) AETIUS IV. 3. 12.

EJUS de cypro. *ib.* XV. 19.

moria ad seriora usque tempora superfuit, Isidisque; venæ sectionem denique ad Ægyptii animalis exemplum inventam (*).

Posterior illa chirurgia Alexandrina tota ad Græcos pertinet, gentem in tolerandis etiam dirissimis auxiliis constantissimam. Hippopotami & ISIDIS historia tota fabulosa videtur, neque libri HERMETIS auctoritatem habent. Id de eo certe ævo constat, in Ægypto sacerdotes medicinam fecisse (m), eamque victus ratione & medicamentis mitibus (n), ex plantis fere sumtis, unguentis, emplastris, demum clysteribus (o) administrasse. Chirurgica inventa Ægyptiorum nulla invenio, & qui DARIÛ HYSTASPIDIS ævo in aula Persica medebantur, in tali subluxatione, inque mammæ abscessu (p), adeo infelicem operam præstiterunt, ut ægre, intercedente Græco DEMOCEDE (q), meliora docto, crucem effugerint. In oculis curandis feliciores fuisse putes, qui proprios huic uni particule studentes medicos habuerint (r), ut etiam ocularium medicum ab AMASI CYRUS petierit. Erant & dentibus sui medici (s).

Eadem videtur Persarum in medendo fuisse mollities. Vulnere myrrha procurabant, & obvoluto sindone byssino (t). Cum ea cura CAMBYSES femore læso ab elapso gladio, contabescens periit (u).

Apud Chineses, Ægyptiorum aut nepotes, aut certe imitatores, medicina tota fere in morbis internis occupatur, nisi quod ultiões cutanæ, incertum a quo ævo ei genti familiares sint.

In botanices historia ostendimus, iis fere gentibus, quæ antiquissima instituta retinuerunt, eandem fere medicandi rationem esse, & potissimum in plantarum usu ægrorum spem poni; nisi quod earum multæ & ipsæ ultiõni indulgeant, aliquæ aliquid simile noverint venæsectionis, dum vel sagittis leviter cutem convulnerant, vel exacutis lapidibus venas aperiunt. (x) Neque enim absque instrumentis longe in ea arte datur progredi.

III. CHIRURGIA GRÆCA.

Græcis longe firmiores fuerunt animi, & patientiores doloris; ut sæpe sim admiratus, quam sævas curationes sustinuerint, ut angiologiam, periscyphismum, varicum

A 2

(*) PLIN. PR. ALP. *hist. nat.* L. p. 247.

(m) PLATONEM ægrotum sanarunt LAERT.

(n) Ex ISOGRATE laud. BUSIR. DIODORUS.

(o) PLIN. VIII. 27. DIOD.

(p) HERODOT. L. III.

(q) *Ibid.*

(r) HEROD. L. II.

(s) HEROD. L. III.

(t) HEROD. L. VII p. 440.

(u) *Id.* L. III.

(x) Conf. LERY *Brasl.* WAFER descr. of the isthmus.

varicum excisionem, quæ omnia suis cum auctoribus dicemus. Iidem mature metallis, certe ære usi, bellatores & piratæ, vulneribus obnoxii, chirurgiæ necessitatem sibi imposuerunt, quam & ipsi principes exercerent, PATROCLUS enim & quisque heroum sagittas evellebat, vulnus eluebat, amaras imponebat herbas (a), nullo aut MACHAONE expectato, aut PODALIRIO. Sed etiam HERCULIS nomen proprius nodus retinuit (b), quem invenisset, idem vulneribus sanandis innutritus. Diu vero ea consuetudo superfuit, ut etiam DIONYSIUS Siculorum tyrannus, HIPPOCRATIS fere coævus, secaret, ureret, curationes chirurgicas susciperet (c).

Antiquissimus tamen Græcorum medicorum MELAMPUS, cujus plusculæ curationes a posteris celebratæ fuerunt, nihil manu sua molitus est. CHIRONEM oculos curasse legimus (d). Longe nuperior est Græcanicæ medicinæ vulgo dictus auctor ÆSCULAPIUS. APOLLINIS iste filius, non diu ante Trojanum bellum vixit, cujus filii inter principes fuerint Achivorum. Utamque ÆSCULAPIUS partem artis exercuit, nam & blanda suasit medicamenta, & potiones medicatas (e), & herbarum vires perspectas habuit; consilia etiam, quæ in æde dedit, fere clinici fuerunt generis. Chirurgiam etiam exercuit, qui HIPPOLYTUM equis raptatum & ANDROGEONEM extinctum restituerit (f), mortuosque dictus est suscitasse (g); qui vulnera curaverit a lapide projecto, & ab ære infecta (h). Vulnera primum explorasse & obligasse CICERO (i). Ab eodem oratore dentes primus evulsiisse dicitur (k): eo etiam refero plumbeum odontogon quod Delphis in APOLLINIS æde servabatur (l). Ustiones & incisiones ei PLATO tribuit (m). Facile CELSO credas (n), non esse longe in subtiliori artis parte progressum, eique gloriæ fuisse, quod rudem artem paulo subtilius excoluerit.

CHIRON, qui ÆSCULAPIUM, denique & ACHILLEM, artem docuisse dicitur, vulnera etiam & ulcera dicitur curasse (o). Centaurio se sanavit, cum a sagitta HERCULIS infelici casu læsus esset (p).

MACHAON & PODALIRIUS, ÆSCULAPII filii, inter duces Græcorum fuerunt, procique

- (a) *Iliad.* IV.
 (b) PLIN. XXVIII. 4. 6. DAL.
 (c) ÆLIAN. *var.* L. XI. c. 2.
 (d) PROPERTIUS.
 (e) PINDAR. *Pyth.*
 (f) PROPERT.
 (g) APOLLODORUS p. 115.
 (h) PINDAR. *Pyth.* III.
 (i) *Nat. Deor.* L. III.
 (k) *Ibid.*
 (l) CÆL. AUREL. II. c. 4.
 (m) *Republ.* III.
 (n) *Præf.* L. I.
 (o) PLUTARCH. *Sympos.* III. 1.
 (p) PLIN. XXV. 6. DAL.

procique Helenæ. MACHAON (q) MENELAUM vulneratum curavit abluto vulnere, lenibusque adhibitis medicamentis, quæ a CHIRONE didicerat. PHILOCTETIS crus a sagitta venenata percussum hætenus curavit (r).

EUSTATHIUS PODALIRIUM clinicum fuisse medicum auctor est, MACHAONEM chirurgum. Verum eo ævo nondum hæ artis curandi provinciæ discesserant. Et PODALIRIUS quidem DAMOETHI Cariæ R. filiam Syrnem ex tecto delapsam, sanguine ex utroque brachio detracto servavit, eandemque duxit, parte regni dotis loco accepta, & Syrnem civitatem condidit; manu utique medicatus (s).

In familia ÆSCULAPII, potissimum vero inter eos PODALIRII nepotes, qui in Co insula (vicina Cariæ) sedem fixerunt, & medicina & chirurgia hereditariæ fuerunt artes. Facile enim ex HIPPOCRATE ipso percipias, eum gradum artis, quem non humillimum adtigerat, non esse magni viri inventum, dudumque peritiam experiendo confirmatam plurima malis externis machinamenta opposuisse; lites (t) etiam fuisse inter chirurgos de variis artis partibus exercitas, vel CRESIÆ exemplo.

Machinæ bene multæ eo ævo excogitatæ fuerunt ad reponenda luxata; administrationes multiplices in vulgus notæ, fracturarum sanandarum rationes; paracentesis abdominis, & pectoris; mortui infantis excisio, & calculi, & cranii perterebratio.

Hæc inventa omnia ad quem pertineant, nequit omnino nostro ævo dici; ad eos vero pertinere certum est, qui ante HIPPOCRATEM vixerunt. Eo toto tempore medicina cum chirurgia conjuncta mansit, ut idem homo & morbos internos curaret, & officinam haberet chirurgicam, & morborum historiam meditaretur, & vulneribus curatricem manum adhiberet.

Obstetricum denique perantiquum fuit officium, quæ chirurgia cum feminis fere mansit. Nam apud HOMERUM *μαία* (u) honoratum nomen est, & Hebræis PHARAONUM ævo suæ erant obstetrices. Posteriori tamen ævo adulta, ut videtur jam chirurgia, Athenis hoc officium ad viros est translatum, donec AGNODICE animoso conatu pudori muliebri ut prospiceret effecit, ut id officium ad feminas rediret. Sed seri hæc ævi fuerit, quæ HEROPHILUM audiverit (x).

Demum veterinarii medici, & ipsi antiqui aliquas administrationes chirurgicas exercuerunt. MAGO perantiquus auctor boum castrationem docet (y).

A 3

IV. SCHO-

- (q) In *Iliade*.
 (r) PROPERTIUS.
 (s) STEPHANUS *de urbibus*.
 (t) HIPPOCR. *fract.* I. S. I.
 (u) *Odor.*
 (x) Apud HYGINUM.
 (y) COLUMELL. VI. 16.

IV. SCHOLÆ MEDICÆ.

DEMOCEDES.

ASCLEPIADARUM illustres scholæ fuerunt, RHODIA, GNIDIA, ex qua CTE-
SIAS prodiit, & COA, HIPPOCRATE suo celebris. Sed erat & Cyrenis schola
medica, & in Italia, Crotone. Ex ista DEMOCEDES prodiit, cœvus PYTHA-
GORÆ (a), medicus & chirurgus, qui POLYCRATEM Sami tyrannum magno
morbo liberavit: DARIUM ex tali luxatione laborantem restituit (b), ATHOSSÆ (c)
mammam ulceratam sanavit, masculis & Græcis medicamentis usus. Idem cum
amore patriæ contabesceret, suasor fuit legationis ad Græcos missæ, quæ ad de-
ditionem eos invitaret, cumque eo comitatu Persia excessit, auctor magni belli
in Græcos a DARIO suscepti, cum & legatos passim occidissent, & DEMOCEDEM
profugum nollent ad Regem remittere.

Vix quidquam autem tot seculis, ÆSCULAPII inter filios & HIPPOCRATEM
elapsis, de chirurgia reperias, etsi medicorum nulla fuit raritas. EURYPHON
utique Cnidius, paulo HIPPOCRATE antiquior, empyicos urebat, etiam in
scenam productus (d).

Nova tamen interim schola chirurgica nata erat; GRÆCI enim præter om-
nes mortales corporis exercitationi ludisque indulgebant, in quibus & vires con-
firmarent, & agilitatem auferent consuetudine. In iis scholis minime rarum erat
luctantes adversariorum artus aut de sede moveri, aut omnino ossa frangi, ut
apud GALENUM discas. Quare ludorum proprii erant medici, & superioris or-
dinis, qui Gymnastici dicebantur, & inferioris, qui Aliptæ. Adparet autem & in
Græcia nobiliores medicos casus illos ludorum curasse GALENI exemplo, qui Romæ
demum, ex gentis more, ut alibi dicemus, manuum laborem chirurgis reliquit,
in patria vero læsis in palæstra utique ipse medicatus est. Ex eodem vero loco GALE-
NI (e) adparet, etiam aliptas luxata aut vexata reposuisse, manumque vulneribus
adhibuisse (f). Verum de tota illa per omnes Græciæ civitates dispersa medico-
rum gymnasticorum familia, nulla lego alicujus curationis exempla.

Ita neque de castrensibus medicis, qui tamen a XENOPHONTE in CYRI
majoris exercitu recensentur, & a Lacedæmoniis, & ut videtur ab omnibus Græ-
cis ad expeditiones suas conducebantur. Diserte enim HIPPOCRATES juniores
medicos jubet ad externos ire, cum suo ævo in Græcia nulla bella sint. CTE-
SIAM solum reperias, sed aliquanto HIPPOCRATE juniorem, CNIDIUM eum &
ASCLE-

(a) An discipulus ODOARDI p. 314.

(b) HERODOTUS. III.

(c) Ibid.

(d) Apud PLATONEM comicum citante GALENO aphor. L. VII. n. 44.

(e) De articulis comm.

(f) Medicorum in ludis apud GRUTERUM mentio fit T. I. p. CCCXXXV.

ASCLEPIADEM, qui exercitus CYRI minoris secutus sit, & consanguineum suum,
non certe ruditer, accusaverit, temere ab eo varias curationes femoris luxati
describi, quod nunquam restitui possit. Quam CTESIÆ (*) comminatio-
nem nuper, quibus suus erit dicendi locus, periti viri renovaverunt. Idem vulne-
ratum a fratre ARTAXERXEM minorem curavit.

Tanto ergo tempore chirurgia equidem fuit & sensim convaluit, sed ut nul-
la ejus peritiæ vestigia ad nos pervenerint.

V. HIPPOCRATES.

Primus chirurgicorum scriptor magnus ille est HIPPOCRATES HERACLIDIS
f. ex PODALIRII gente, Coos, vir splendidus, quem vulgo pro medicinæ pa-
rente, neque certe præter meritum, habent: ego quidem etiam majori jure
chirurgiæ parentem dixero. In ea arte se ipse exercuit (a), qui & chirurgi de-
scribat officinam, & ligna, scamnumque, quod multis post eum seculis HIPPO-
CRATIS nomen conservavit (b), suasque curationes, suum ab aliis medicis & chi-
rurgis disensum ubique citat. Plurimum cauteriis utebatur, etiam lino. Re-
num abscessus incidebat, infantem mortuum extrahebat unco.

Fasciationem ei GALENUS tribuit (c), in eo forte nimius. Ejus rhom-
bus (d). Vinculum adducens (e). Ulcerum rationem omnem exposuit (f).

Patria relicta Larissæ vixit, & in Thessalia, Thasoque insula inque Macedonia,
vocatus ut Perdicæ ex amore laboranti, mederetur, quem cum EURYPHONTE
adiit (g): dictum est etiam castra esse secutum. Id consilium junioribus medicis (h)
impertit. TYCHON in Epid. V. in obsidione ad Datum (i) vulneratus fuit; sed
uterque liber non est ex genuinis. Prælii nusquam mentio fit.

Ejus VIRI scripta chirurgica mihi videntur excellere ordine, perspicuitate,
artis peritia, puritate ab omni hypothese.

Primum dicemus libellum de officina medici, aut chirurgi potius. Non satis
definit GALENUS (k) num HIPPOCRATIS sit, num THESSALI filii; alii etiam
priori HIPPOCRATI tribuerunt Gnosidici filio (l): mihi vero quam maxime ge-
nuinus

(*) GALEN. art. comm. 3. fraçt. Comm. L. IV.

(a) Quod chirurgiam exerceret, pingi capite velo tecto SUIDAS II. p. 145. ad RUST.

(b) RUFUS describit apud ORIBAS. Machin.

(c) Composit. scæta 707.

(d) Ap. NICETÆ ORIBASIIUM & Geranis ib.

(e) GAL. de fasc.

(f) Meth. med. L. IV.

(g) SUIDAS SORAN. vit. p. 952.

(h) De medico.

(i) Epidem. V.

(k) In comment. L. I. n. 5.

(l) De fraçt. comm. L. I.

ninus videtur, & gravitate viri dignus: neque facile aut breviorum dictionem, aut magis perspicuam inter HIPPOCRATICA reperias. EROTIANUS habet inter ea opera. Ad minima cæterum quæque se dimittit, lucisque curam, standique & sedendi modum; plurimus tamen in deligationibus. Ferulas etiam & canales fractis cruribus aptos habet.

Gallice seorsim prodit cum titulo *le medecin chirurgien d'HIPPOCRATE le grand*. Paris. 1560. 16. DU VERDIER. Arabice *Ketab algenak le Bokrath* HERBELOT.

In eum l. exstant *commentariorum* GALENI libri III, quos J. BERNARDUS FELICIANUS convertit; tum VIDUS VIDIUS, cujus nitida est editio Paris. 1544. fol. *.

M. S. exstant Græci quidem codices B. R. P. n. 2287. & in codice MEDICEO, de quo COCCHIUS egit, a NICETA collecto.

L. *περι αγγων* & l. *περι αρθρων* manifesto unicum librum olim effecerunt, quæ jam ante GALENUM nata est adnotatio, eademque manifesta, cum liber *de articulis* eas suppleat & fracturas & luxationes, quæ in l. *de fracturis* nondum dictæ fuerant. Ipse GALENUS, qui prius dubitabat (m), postea (n) idem argumenta adtulit, ut ostenderet l. *de articulis* cum illo continuari, qui est *de fracturis*; multisque locis tamquam HIPPOCRATICUM l. citat. Antiquioris HIPPOCRATIS GNOSIDICI filii esse (o), sed nihil certe indignum habet majori HIPPOCRATE: incisiones etiam de industria ad verum inveniendum factas continet, & recenset EROTIANUS. Pleno sermone per singulos artus & fracturas dixit & luxationes, tum modum, neque simplicem, quo fracta conciliantur, luxata restituntur; & mihi quidem videtur admiratione dignum, potuisse diversas illas luxationes ea ætate adeo accurate in ordinem & adeo plene redigi. Scamnum, quod dicitur HIPPOCRATIS, in priori libro suadet parari, in altero idem describit, canales etiam fracto cruri recipiendo aptos dicit. Extensiones necessarias jubet maturare, neque longe differre. In vertebra reponendis excuset vetustatem. Femoris luxationem hic describit, eamque multiplicem. Amben invenit, quam nuperi variis modis conati sunt perficere. De gibbis. Gangræna artus non funesto eventu delapsi. Quo tempore ossa emortua delabantur. Etiam hic irritos medicationis effectus minime diffitetur.

Commentariorum GALENI libri VII. exstant, de quibus alias dicemus (p). Vertit J. BERNARDUS FELICIANUS.

Vertit etiam VIDIUS, & edidit cum aliis Paris. 1544. fol. adjectis commentariis.

In

(m) Ad l. de fract. in princ.

(n) L. de artic. in princ.

(o) Nempe utrumque de fracturis & de articulis librum GALEN. *vid. acut. Comm. P.*

(p) Exstant in Bibl. D. MARCI. &c.

In Librum *de fracturis* scholia exstant PALLADII, qui ipse erat in NICETÆ collectione, sed interit (*). Codex libri HIPPOCRATICI est in collectione NICETÆ.

Sic *commentariorum* GALENI.

Liber qui dicitur *Mochlicus*, compendium est horum librorum, & vix quidquam continet proprii. Seorsim edidit Græce T. MORELLUS Paris. 1579. 4. MAITTAIRE. Codex est in collectione NICETÆ. Citatur in *lect. HIPP. GALENI*.

Liber *περι των της κεφαλης τραυματων*, s. *de capitis vulneribus*, & ipse est inter melioris notæ scripta HIPPOCRATIS. Fracturarum hic nomina reperias, ab omni posteritate recepta: futuras fallere monet, qui fere error in Quinto Epidemiorum uberius exponitur. Fissuras minutas magis lethales esse, eas radere jubet, quoad totæ deletæ sint; excidere denique terebra, si eradi nequierint. Humidis medicamentis jussit abstinere; nulla capitis vulnera vult negligi. Ætate periculum majus esse, sic rimas angustiores. Infortunium, *contre-coup*. Terebræ usus. Os nudandum, si suspicio fuerit passum esse. Ossa defracta non facile avelli debere. Præfagia funesti eventus. In altera parte corporis paralytin ex cerebri malis sequi primus adnotavit. Minutas in terebræ usû cautelas dixit. Sero nimis terebrasse cranium ei objectum est.

Codex est in NICETÆ collectione.

In eum librum plurimi exstant commentarii, VIDI VIDI primo, in collectione, quam Paris. 1544. fol. * edidit.

Idem commentarius cum HIPPOCRATICO opere prodit, Gallice a FRANCISCO le FEVRE versus Paris. 1555. 8. cum titulo, *les trois premiers livres de chirurgie*. RAST.

Seorsim latinitate donatus, commentariis illustratus FRANCISCI VERTUNIANI. Paris. 1578. 8. Textum Græcum JOSEPHUS SCALIGER castigavit, suasque castigationes ipse explicavit.

G. FALLOPII *posthumus commentarius*. Venet. 1566. 4. *.

Brevis commentarius cum adnotationibus marginalibus CLAUDII PORRAI. Lion. 1580. 8. Leid. 1639. 12. *.

ANDRÆE DOERER *αμφισθητης ιατρικη περι των εν κεφαλη τραυματων Ιπποκράτους*. Basil. 1589. 4. Disp. RIV.

HIPPOLYTI PARMÆ *commentarius*. Venet. 1608. 8. LIND.

Est etiam inter libellos utraque lingua cum notis a STEPHANO MANIALDO editos Paris. 1619. 8. *. Textum HIPPOCRATIS passim emendat.

J. BAPTISTÆ CORTESII *tractatus de vulneribus capitis*. Messan. 1632. 4. Textus Græcus valde maculosus.

Tom. I.

B

PETRI

(*) In collectione NICETÆ in B. R. P. Edidit etiam post sectionem VI. FOESIUS.

PETRI PAVII *succenturiatus anatomicus. f. commentarius in HIPPOCRATEM de vulneribus capitis.* Leid. 1616. 4. *

BERNARDINI FALCINELLI *commentario al libro delle ferite del capo.* Florenz. 1693. 8. * De MAGATI schola.

Gallice etiam vertit, & commentarios adjecit FRANCOIS DISSAUDEAU Rouen. 1658. 12. BUR.

Belgice H. *van de wonden in 't'hoofd* door P. HAZARDUS Antverp. 1595. 8. Amsterd. 1634. 8. * quem suo loco dicemus.

Hactenus genuinos HIPPOCRATIS libros recensuimus, qui ad chirurgiam unice spectant. Inter alia ejus viri opera medici potissimum argumenti, pleraque chirurgica aliqua continent.

In libro *de aeribus, aquis & locis* agit de calculi vesicæ ex aquis turbidis origine, exque lacte. De Scytharum uestionibus, robori artuum augendo destinatis.

In *aphorismis* multi loci sunt chirurgici argumenti, de oculorum morbis.

De vulnerum majori ad mortem inferenda vi.

De funesto eventu aquæ in hydrope, ex perforato abdomine subito emissæ.

De ossium vulneribus.

Cancros occultos vetat curare.

In HIPPOCRATIS aphorismos ad chirurgiam spectantes commentatus est BARTHOLOMÆUS GENGA. Bonon. 1695. 8. *Italice.

In *aphorismum* 46. Sect. VI, quo ulcerum antiquorum status & prognosus continetur, ANTONIUS THYMIUS disputavit. Jen. 1665. 4.

In l. *de locis in homine* agit de aurium morbis eorumque curatione; de crustis inurendis in hydrope, ad tumorem lienis, de vena exurenda, de cucurbitula in ischiade adfigenda, & ad inflammationes. Atram bilem si vulneratus vomat, lethale. De fissurarum magno periculo, paracentesi, ulceribus fetinis, cauteriis.

In *prognostico* de aurium morbis eorumque præfagiis: de uvulæ morbis & chirurgia.

In *prorrheticorum* I. II. de ano elapso. De vulneribus in universum; de capitis, cerebri & medullæ spinalis vulneribus, eorumque præfagiis, & de febre, quæ vulnere supervenit: De articularum & tendinum vulneribus; de uvulæ malis, de ulceribus.

De vulneribus occidendi vim habentibus, etiam vasorum.

In

In l. *prædictionum* hydrophobiam dici CÆLIUS (q). Locum non invenio.

LIBRI MINUS CERTI.

Inter libros, qui minus certo sunt HIPPOCRATIS, plusculi chirurgici sunt argumenti. Eo liber *περὶ ἔλκων*, quem MANIALDUS mavult *de vulneribus* interpretari (r). Inter HIPPOCRATICOS EROTIANUS habet, sed tres facit titulos, *de ulceribus, de vulneribus, de telis*. Citat etiam l. *de ulceribus* HIPPOCRATIS GALENUS (s) & auctor *l. c.* Hipp. quæ sunt inter GALENI opera. De vulneribus utique aliqua habet, eaque vetat, nisi vino, humectare, multa vero vulnera monet neque cataplasinata ferre. Pus ut cito generetur procurari debere, & ut liberum habeat exitum; simplex tamen vulnus non egere suppuratione; ex eo recte sanguinis effluxum aliquamdiu permitti. Oleum vetat adhibere, spongiam solam imponit. Deinde ad ulcera; de carne supercrescente. Non purgata glutinari non posse, sed neque circularia. Eise ubi cataplasmate egeant, ad viciniam ulceris admoto. Ulcera phagedænica. Cataplasmata varia & adeo numerosa medicamenta, ut etiam ex eo indicio habeas pro alterius scriptoris opere. Acerrima aliqua intercedunt, nasturtium, cantharides, helleborus. Varix, pedum tumor, cucurbitulæ usus, & venæ sectionis encheiresis. Ad ambusta.

Reperitur in collectione VIDI, inque altera MANIALDI, & in illa Gallica, quam citavi, cum l. *de vulneribus capitis*. Paris. 1555.

Italice ex editione JOSEPHI CIGNOZZI. Florent. 1690. 8.

Arabice versus exstat, *Ketab albothur* (t).

M. S. *codex Græcus* in B. R. Paris. n. 2148. non antiquus. In CAIO GONVILENSI. B. Cantabrig. n. 949.

Liber *περὶ σφύγγων*, s. *de fistulis*, ejusdem videtur auctoris, cujus libri *de morbis*, similisque est theoria morborum ex pituita & bile orientium. De ani vero fistulis agit, & de ano prolapso. Fistulam ani duplici modo curat, quorum altera a modo nuper renovato non multum recedit, fistulam enim lino per specillum introducto intercipit, deinde crine. Cæcam, aut nimis altam, fistulam æris flore erodit & myrrha. Ad anum prolapsum multum medicamentorum dat, bonum etiam consilium, ut æger inter tabulas per angustum aditum alvum exoneret. Bonus libellus, quem cum EROTIANO & FOESIO pro genuino habeas, nisi cum libello *de hæmorrhoidibus* continuaretur, qui manifesto alterius est auctoris, quam auctor *aphorismorum*. Nimis etiam medicamentis indulget.

B 2

Citatur

(q) Acut. III. c. 15.

(r) HIPPOCRATEM ἔλκων; pro vulnere dixisse SCHULZE hist. p. 281.

(s) *Meth. med.* L. IV.

(t) HERBELOT *bibl.* p. 965.

Citatur l. *περι συριγγων, και αιμορροιδων* Lect. HIPPOCRAT. GAL.

Reperitur in collectione VIDI & MANIALDI.

Et codex in B. R. Paris cum priori, n. 2148.

Libr. *περι αιμορροιδων*. Rectum intestinum sectionem facile ferre, hæmorrhoides autem omnes jubet exurere, cum unam certe apertam servare in Aphorismis præcipiatur. Urere vero docet per tubum ferramento immissum, & fecare, & digito abstergere.

EROTIANUS habet inter HIPPOCRATICOS.

Edidit MANIALDUS. Græce etiam prodiit Basil. 1540. 8.

Liber *περι ιητρου (u)* pertinet ad institutionem junioris chirurgi. Senioris ævi putes, cum rara in Græcia bella ajat esse, & discipulum jubeat in extera castra peregrinari; qualia tempora post PERSEUM in Græcia fuerunt, non HIPPOCRATIS ævo, quo bellum Peloponnesiacum tot annis sæviit. Instrumentum chirurgi, deligatio, gladioli, qui hodie scalpelli dicuntur, & lanceolæ, cucurbitulæ, scarificatio. De tuberculis, ulceribus, cataplasmatibus, extrahendo telo. Et hic & alibi multa medicamenta habet, quæ æs ingreditur.

Est inter libellos a MANIALDO editos, & in editione MACKII, & inter 22, quos edidit ZWINGERUS Basil. 1579. fol. * Gallice convertit DACIER cum aliis HIPPOCRATICIS. Paris. 1697. 12. *

L. *περι οφθιας* utique brevissimus, totus ab HIERONYMO MERCURIALI rejectus est, minime tamen inutilis. Cataracta in principio ustis venis sanatur. Palpebrarum nuper renovatam ustionem hic docet, etiam intus adurit, tum venas dorsi. In amaurosi trepanum admovet, partem cranii excidit.

Est in editione MACKII.

Περί της των παιδιων εγκυατομης, s. de exsectione fetus. Ut intra uterum fetum concidas, & caput confringas. Plebeiam etiam feminæ concussionem docet, capite demisso, quo fetus ex pelvi in uterum relabatur. Audax uterum prolapsum, in juvencula quidem, excoriat.

Codex exstat in Bibliotheca Vindobonensi (x).

In aliis libris minus certo HIPPOCRATICIS, quorum major pars ad clinica præcepta & morborum historiam pertinet, multa tamen admiscuntur chirurgica. Sic in *predictionibus Coacis* in l. II. agitur de aurium doloribus, de calculi signis, de

(u) Legerem *περι ιητρου*, s. *de officina chirurgi*, nisi jam ejusmodi l. exstaret.
(x) LAMBECC. VI.

de vesica inflammata. Præfagia vulnerum capitis. Moriuntur empyi, quibus thoracis penetrabile vulnus extus sanatum est.

In l. III. iterum aliqua de calculo. Fistulæ circa articulos periculosissimæ. De vulnerum eventibus. Iterum, dum de capitis agit vulneribus, queritur de difficili adgnitione eorum, quæ circa suturas sunt, deque rimarum maligna natura. Intestini vulnus funestum. Vulnera tendinum claudicationem facere.

Epidemicorum genuini libri vix ad chirurgiam faciunt; ii vero, quos veteres pro pugillaribus habent magni viri, aut pro filiorum generive operibus, plurima habent ejus argumenti.

In *Epid.* II. de bubonum præfagiis & vulnerum. De capitis vulnere.

In *Ep.* IV. Exempla funestorum capitis vulnere.

In *Epid.* V. plurima sunt chirurgica. Calculus ex utero emissus. Vulnus illud celebre diaphragmatis, ex quo manavit receptus error, ab ejus musculi læsione risum fieri Sardonium. Ibi etiam illa HIPPOCRATIS de errore suo ex fistura nato, quam pro futura habuit & neglexit, confessio, CELSO olim laudata. Gibbus ex phrenitide natus, quam vocem TRILLERUS emendat, ut sit *vephritis*. Gangræna spontanea. Cancer in gena funestus. Mors ex vulnere punctorio. Cuspis sagittæ multis annis in vulnere manserat; quoad sponte prodiit. Multa exempla vulnerum capitis, pleraque funesta. A plauastro oppressus ægrotus: hic iterum fatetur auctor sibi impositum esse. Vulnus per abdomen penetrans funestum: recte suspicatus est, sanguinem esse effusum. Vulnera ventriculi, hepatis; hoc lethale. Vulnus, ut videtur, nervi, aut ipsius spinalis medullæ, unde funestus spasmus cynicus. In lucta prostratus male a medicis habitus pro peripneumonico. Ab amica ludente accepta alapa funesta. Tetanus ex acris medicamento in vulnus dato.

Hunc l. GALENUS HIPPOCRATI II, vel DRACONI tribuit; mihi videtur omnino magno HIPPOCRATE non indignus, sed obstat venarum ab arteriis distinctio.

In l. *περι διατησεως οφθαλμων* adversus trichiasin, crudelem illam veterum transfusionem palpebræ suadet.

In *Epid.* VI. hydropicos jubet quantocyus fecare: signa calculi renalis; hic adultis frequentior, pueris vesicæ lapillus. Ad abscessus. Obstructio meatuum ab oculi majori angulo ad palatum tendentium.

In *Epid.* L. VII. multa sunt eadem, quæ in Quinto. De fractis ossibus. Gangræna ex pede funesta. Cancer in mamma funestus, in faucibus ustione curatus. Funesta caries cranii ab insolatione.

In L. *de Morbis* II. & I. de uvulæ malis & ejus particula præsecanda, quod consilium redit in l. *περι παθων*.

In l. II. & III. de empyemate aperiendo, de crustis inurendis.

In l. II. de carie interna bene. Vulnus arteriæ asperæ & ejus curatio, de anevrysmate, morbis tonsillarum, ranula.

In L. IV. Denuo de calculo ex lacte nato, ejusque signis.

In l. *περι παθων* Vulneratorum cura. Fame jubet adfigere. Uvulæ morbi.

In l. *περι των εντος παθων* paracentesin describit in pectoris hydrope administram, perterebratis costis.

In libris *muliebrium* multa sunt hujus loci. In I. de partu difficili, mola. Multum hic auctor pessis utitur.

In l. II. de utero prolapsō variis modis: inter consilia est cucurbitula coxæ adfixa. Mammarum & uteri cancer, & clausus uterus.

In l. *περι επικυσησιος* uterum elapsum in juvenula incisa pellicula jubet inflammare. Casus aliqui partus difficilis, & fetus intra uterum extincti. Periculum ex hæmorrhagia ante partum superveniente non ignoravit; de uteri ulcere, prolapsu.

In L. *περι ευσχημωσινης* monet debere machinas & ferramenta, & instrumenta, & medicamenta ad vulnera præsto esse.

Edidit G. A. MATTHIÆ Gott. 1740. 4. Reperitur in editione MACKII T. I. Gallicè vertit DACIER cum aliis.

In *jurejurando* HIPPOCRATICO locus est, in quo AUCTOR discipulos monet, ne calculum secent, jubetque eam administrationem viris operatoribus relinquere. Funestos eventus adgressionis in tanta anatomes infantia nondum perfectæ putes tertuisse bonum virum, quicumque hujus libelli auctor fuit, ut nollet suos in ea discrimina incidere. ALEXANDER rex, adhuc puer, calculo secto periit. Id infortunium LIVIUS corruptis tribuit medicis, sed potest meræ imperitiæ esse effectus.

Inter codices B. R. *Paris.* est n. 2247, in quo fragmenta sunt HIPPOCRATIS de officina medici, de fracturis, de articulis (capite hic 32), de capitis vulneribus, mochlicis.

Arabes libellum habent de *vene sectione & ventosis*, quem HIPPOCRATI tribuunt (*).

Quis est liber de inustionibus & foniculis HIPPOCRATI inscriptus Lion. 1681. 12.

Et l. *chirurgie* HIPPOCRATIS in B. R. P. n. 305.

§. VI.

(*) HERBELOT p. 975.

Et in Coll. ASHMOLIANA n. 7803, *Pblebotomia* HIPPOCRATIS.

VI. SUBPARES HIPPOCRATI.

Amicus magni viri DEMOCRITUS, in l. *emprosthomaticis* dixit de hydrophobia, in qua nervi patiantur. Fel hyænæ ad oculos MARC.

Gener ejus POLYBUS arte sua celebritatem nactus est, passim etiam ei libri tribuuntur, qui sunt inter HIPPOCRATICOS (a). De hydrophobis dixisse & vocasse *Φλυγυδες* CÆLIUS (b) auctor est, quod scriptum oportet periisse.

Ejus *sphragis* apud CELSUM reperitur (c).

Alii THESSALO filio l. *κατα ιηθειον* tribuerunt.

De CTESIA diximus, & ipso ASCLEPIADE (d), medico CYRI minoris, qui vulnus Artaxerxis curavit, in pugna ad Cunaxam acceptum, & HIPPOCRATEM notavit, quod incurabilem femoris luxationem sanare adgrederetur.

EURYPHON coævus HIPPOCRATIS phthificis escharas pariter inurebat (e).

PHILISTION Locrius HIPPOCRATEUS a PLUTARCHO dictus, qui organum ad reponenda luxata dicitur invenisse (f).

PHILINI COI de ambe locum habet EROTIANUS (g).

In ARISTOTELIS *anim. hist.* L. VIII. locus est, inter antiquissimos, de cane rabido morfu morbum propagante. In *Probl.* V. 31. de temporum uestione & oculorum morbis. Passim etiam de vulneribus & ulceribus aliqua exstant.

CRITOBULUS sagittam ab ASTERE emissam, quæ in palpebra hærebat PHILIPPI Macedoniæ regis, feliciter excidit (h), ut amisso quidem oculi usu vulnus absque fœditate sanaretur.

APOLLONIUS dicitur HIPPOCRATIS fuisse discipulus. Is fuerit antiquus ille, ejus de ambe locum EROTIANUS habet.

CRITODEMUS, ex gente Asclepiadarum, ALEXANDRI M. curam gessit, cum in Malliorum oppido graviter fuisset vulneratus (i).

ALEXANDRO Regi medicamentum oculare adscribebatur, passim citatum (k), etiam ab AETIO. Satis vero solebant Græculi suis medicamentis illustrium virorum nomina præfigere.

DIOCLES

(a) GALEN. *Comm.* in eum libr. I. c. 5.

(b) *Acut.* III. c. 15.

(c) V. 26. VI. 18.

(d) GALEN. in *comm.* IV. ad libr. *de articulis.*

(e) GALEN. VII. *aphor.* 44.

(f) ORIB. *de machinam.* c. 4.

(g) p. 18.

(h) PLIN. VII. 37.

(i) ARRIAN. *exped.* VI.

(k) AETIUS. VII. 39. 87.

DIOCLES Carystius utramque partem artis curandi conjunxit. Libro suo titulum fecit, de iis egit, quæ fiunt in *κατὰ γένος* (l); scapham invenit (m); tholum vinculi capitis genus (n). Femur ita restituit, ut repositum maneret (o). Nomen ejus mansit cum ferramento, quo infixum latius telum emoliebatur, a CELSO descriptum (p).

Panchrestos ad oculi inflammationem (q).

An EJUS fuerit medicamentum ad dentium dolorem (r)?

In L. I. ad PLISTARCHUM de serpentum morfu egit (s).

PRAXAGORAS, & ipse de ÆSCULAPII nepotibus, chirurgiam etiam adigit, qui in volvulo jussit abdomen incidere, eximere intestinum, expedire, restituere, futura abdomen confirmare (t) in l. III. *curationum*.

PHILOTIMUS librum reliquit (u), cui titulum fecit, certe in nonnullis exemplaribus, de iis, quæ fiunt in medici officina. Femur reponi posse, ut in acetabulo maneat (x).

ANDRONIS perantiqui pastilli centies ab auctoribus citantur, siccatorii, ad ulcera maxime frequentati, & ad nervorum vulnera (y). Antiquior fuit ERASISTRATO (z). EJUSD. electarium adstringens ad cancerum & carbunculum (a).

Sic POLYIDÆ (b) pastillus, qui inter inventores medicinæ etiam numeratur.

PASIONIS pastillus fere conjunctus legitur, ad narium polypum (c), & nervorum vulnera (d), acrior, quam POLYIDÆ.

CHRYSIPPUS præceptor fuit HEROPHILL. EJUS est cataplasma ad renum morbos. (e).

Obiter

(l) GALEN. in HIPPOCR. *περί ιντρούων* duobus locis, EROTIANUS in *ambe*.

(m) Ibid.

(n) ID. *fast.* pag. 422.

(o) CELS. VIII. c. 20.

(p) L. VII. c. 5.

(q) ORIBAS. ad EUSTATH. L. III.

(r) GALEN. *compos. sec. loc.* l. I. certe *medicuum* vocat.

(s) DIOSCOR. VI.

(t) CÆLIUS AUREL. *acut.* III. c. 17.

(u) GALEN. l. ad DIOCLEN citato.

(x) CELS. VIII. c. 20.

(y) CELS. L. V. c. 20. GALEN. *compos. sec. loc.* L. III. V. ORIBAS. *synops.* ad EUSTATH. L. III. ACTUARIUS *meth. med.* L. VI. c. 6. Formula existat in CELSO l. c.

(z) EX GALENI loco *compos. sec. loc.*

(a) SCRIBONIUS LARGUS. c. 13.

(b) Pastillus aliis congeneribus comparatur, GALEN. *compos. sec. gen.* L. III. CELS. l. c. ACTUAR.

(*) *Compos. sec. loc.* L. V.

(c) ACTUAR. *meth. med.* VI. GALEN. *compos. sec. gen.* L. II. V. ORIBAS. *syn.* III.

(d) GALEN. *compos. sec. gen.* L. III.

(e) RUFUS p. 4.

Obiter indico ARISTOTELIS tr. de chirurgia non dubie pseudonymum, qui existat in libris B. R. P. L. n. 349.

Passim etiam loca sunt apud ARISTOTELEM, quæ huc referas. De vena sub lingua secanda (f). De aqua intercute animalium scalpello educenda (g).

Perantiquum oportet esse HERODOTUM, cujus medicamentum HICESIUS excrisperit, aliud HERAS (h). An IDEM, cujus ex sermone de remediis evacuantibus aliqua GALENUS excrisperit, de cucurbitulis, & cujus eundem l. de medicamentis evacuantibus, atque aliqua inde loca habet ORIBASIIUS (i); alibi vero de exterioribus (k).

Ejus varia consilia existant de siccatione per arenam in hydrope utili (l), de cauteriis & causticis medicamentis. Ejus erat *lite ex salice* (o). An idem HERODOTUS Lycius, cujus *dictionarium* vocatum HIPPOCRATIS Gr. Lat. Venetiis 1588. fol. cum MERCURIALIS HIPPOCRATE prodit.

§. VII. ERASISTRATUS.

Vir splendidus, quem alias laudabimus, in aula regum Syriæ vixit, SELEUCI NICANORIS, & ANTIOCHI DEI temporibus. Passim chirurgiam adigit. Ejus existant medicamenta ocularia liquida (a) ut *panchrestos* (b), & ad purulentam aurium (c).

Sed etiam ad ea præcepta dedit, quæ manu aguntur. Ita vinculis capiti, brachiis, femoribus injectis conabatur sanguinem coercere (d).

In jecoris cutem & membranam hepatis denudabat, admovebat medicamenta, quæ jecoris velamentum amplexarentur (e). *καθιτησα* dixit (f). Paracentesim in hydrope rejecit, quod, procul dubio, (omnino ut HIPPOCRATES) nimis frequenter infelicitate vidisset cessasse (g). Ulcera in abdomine, prope in-

Tom. I.

(f) *Anim.* VIII. c. 21.

(g) *Gener. anim.* L. V. ad fin.

(h) GALEN. *compos. sec. gen.* L. VII. *sec. loc.* L. V.

(i) *De cucurbitulis* VII. 17.

(k) L. VIII. de interceptione venarum ante accessionem febris, de ingressu in oleum c. 37.

(l) ORIBAS. coll. X. c. 8. 11.

(o) GALEN. *compos. sec. loc.* L. V.

(a) AETIUS VII. c. 20.

(b) ORIBAS. *syn.* III.

(c) CELS. VI. 7.

(d) *CÆL. tard.* II. c. 19. III. c. 13. GAL. passim.

(e) CÆLIUS *ibid.* III. c. 4.

(f) GALEN. *introduc.*

(g) *CÆL. ib.* III. c. 8. CELS. III. c. 21. Rationem addit, quod vitium fere in hepate sit

indurato, ei vero paracentesis non medeatur.

guen inciso abdomine aperiri debere, & facile sanari (b). De ambe locus est apud EROTIANUM. A nimia distentione in luxato humero convulsionem sequi & paralyfin (i).

De serpentum morfu locum ex eo viro DIOSCORIDES habet (k). In l. etiam de virtutibus ERASISTRATUS remedia ad viperarum ictum indicavit (l): dixit etiam de devorato basilisco (m).

Male ulcera curasse GALENUS, huic viro non æquus (n).

§. VIII. HEROPHILUS.

Chalcedonius, cœvus ERASISTRATO, magis chirurgiæ partem coluit, quæ manu operatur, etsi utique clinicen non neglexit. Nam & obstetrices docuit, cum AGNODICE se in ejus dederit disciplinam (a). A DIODORO dialectico vocatus (b), sophistam derisit, qui corpora moveri negabat, abusus subtilitate sua. Mortuos aliquos memoravit ex dentium evulsione (c). In hæmorrhagia artus vinculis adstringebat (d). Ejus medicamenta ad posteros descenderunt, ut emplastrum viride (e).

§. IX. SECESSIO CHIRURGIE A MEDICINA.

HIPPOCRATICO ævo medici chirurgiam fere exercebant: ἰητροίων nomen erat officinæ, in qua manu medicabatur, ut HIPPOCRATIS exemplo. In ea, ut apud orientales adhucdum populos otiosi, cives conveniebant, deque re publica disceptabant (a).

His ipsis ERASISTRATI & HEROPHILI temporibus medicam artem in tres artes secessisse CELSUS reliquit; Clinicen, Chirurgiam & Pharmaceuticen. Aliquanto vero antiquiora sunt vestigia hujus separationis. Pharmacopolas jam THEOPHRASTUS recenset, quos non vocat medicos, ARISTOPHILUM &

(m) CÆL. Chron. V. c. 10.

(n) Apud GALEN. περί ἰητροίων.

(h) L. VI.

(i) Ib.

(k) Ib.

(l) Meth. medend. I. III.

(a) PLUTARCH. de polypragmosyn: Si omnino idem est HEROPHILUS: verum, cum non alius HEROPHILUS obstetricia arte celebris notus sit, putes fabulæ auctorem certe de nostro HEROPHILO cogitasse, cum de viro ejus artis gnaro dicendum esset.

(b) SEXTUS pyrrhon II. & III.

(c) CÆLIUS tard. II. c. 4.

(d) Apud CÆLIUM in l. curvationum.

(e) ACTUAR. meth. med. L. VI. c. 6.

(a) AELIAN. var. L. III. c. 7.

§. IX. SECESSIO CHIRURGIE A MEDICINA.

& THRASYAM. Sed etiam apud ARISTOTELEM locus est (b), equidem aliquanto obscurior, in quo tres medicorum facit ordines, ἀρχιτεκτονάς, δημιουργός, denique in arte exercitatos, quo in loco CLERICUS (c), & nuper N. ANDRY (d) per δημιουργός eos intelligunt, qui manu operabantur.

Ante ARISTOTELEM PLATO (e) liberum medici ministrum ita descripsit, ut pariter tres ordines inde fiant medicorum: domini vel magistri: ministri liberi, clinici; & ministri servi, quos addit omnes medicorum nomine fuisse vocatos.

Ministrorum jam HIPPOCRATES mentionem fecerat.

Hæc divisio partim integrum effectum sortita est, partim imperfecta fuit. Nam utique post ea tempora Pharmacopolæ fuerunt, quos in Botanicis diximus. Fuerunt etiam chirurgi (f), qualem putes ARCHAGATHUM fuisse (g), qualis & ex CELSI loco PHILOXENUS fuit, AMMONIUS & alii, quos recensebimus. CICERONIS ævo utique alii erant, qui morbis, alii qui vulneribus mederentur, alii, qui oculis (h). Sic MARTIALIS ævo

Chirurgus fuerat, nunc est vespillo Diaulus,
Cepit quo poterat clinicus esse modo (i).

GALENI seculo Romæ chirurgi soli administrationes eas suscipiebant, quæ manu perficiuntur, & ipse GALENUS, cum Romam venisset, gentis morem secutus, desit manu mederi (k).

Eadem consuetudo ad Arabes descendit, ut AVENZOAR dedecori duceret vero medico, si manu curaret.

Ipsi demum chirurgi in varia officia discesserunt, ut in magnis urbibus fit. Nam & Vulnerarii fuerunt medici & castrenses (l), atque legionarii (m), & ocularii, & alii.

Chirurgi, vel ex nominis vi (n), medicorum nomen gesserunt. Pharmacopolas Medicum imitari, ut sophista philosophum, MAXIMUS TYRIUS auctor est, ut nunc fere in Anglia fit. Nomine tamen abstinerunt (p),

C 2

Chirurgiam

(b) Politic. L. III.

(c) P. 335.

(d) Dial. d'ARISTE & d'EUDOXE.

(e) Leg. IV.

(f) Etiam in Latinis marmoribus.

(g) PLIN. L. VII. c. 1.

(h) De natur. L. III.

(i) Ut in clinicos postea abirent VINK aman. p. 490, 491.

(k) Meth. med. L. VI. fin.

(l) SUIDAS in voce ἰητροίται.

(m) VINK. Amanit. p. 456. 457. fufe.

(n) Ἰατροί ab ἰω telo, ejusque extractione. SEXTUS ado. Mathem. I. c. 2.

(p) VARRO medicos vocat, quorum formidabilia instrumenta describit.

Chirurgiam utique adfectarunt. Male caput devinxisse pharmacopolam, ut oculi prolaberentur MANTIAS (q).

Non perfectam vero fuisse divisionem facile ostendas.

Medici fere omnes, qui post ERASISTRATUM, postque HEROPHILUM vixerunt, chirurgiam perinde exercuerunt, aut certe de ea scripserunt. Paucos ex istis nominabimus ex multis, ASCLEPIADEM (r), ARETEUM (s).

CELSUS adeo non putabat, ad chirurgos solos (t) chirurgiam spectare, ut etiam in vulneribus, ulceribus & tumoribus curandis, ea sola medelæ parte iis cederet, quæ est in incisione. Laudat idem eum virum, qui quam maximam partem artis medendi teneat.

GALENUS sua manu, dum in Asia fuit, operatus est.

CÆLIUS AURELIANUS *chirurgica* scripsit, quæ interierunt. Sic ORIBASIVS, AETIVS. PAULUM manu curasse notum est. Adparet inde, neque post ANTONINUM chirurgiam a medicis esse derelictam (u). Denique P. DECIMIUS ille P. L. EROS in lapide GRUTERIANO se & chirurgum ocularium, & clinicum vocat.

In Japonia tres sunt medicorum ordines, Medici, *Phendo*, qui internis adfectibus medentur, Chirurghi, *Chenkieu*, qui acu puncturam & inuentionem exercent, & denique *Baksieu*, qui in sola acu punctura occupantur (x).

§. X. HEROPHILI ET ERASISTRATI ADSECLÆ.

Inter HEROPHILEOS frequens est mentio MANTIÆ, qui librum scripsit *de officina medici* (a), & cujus passim chirurgica medicamenta citantur ex l. *de re medica* (b). De vinculis scripsisse videtur ex GALENI loco (c). Alii ad nuperiorem aliquem MANTIAM medicamenta referunt.

Sic & ANDREAS CARYSTIVS hic dicendus est, cujus de generatione locus est apud CASSIVM, qui idem machinamentum ad reponendum femur invenit (d), & cujus pariter medicamenta passim citantur, ut ad oculos compositio (e), malagma (f), emplastrum ad ulcera callosa (g), ejus fusca Ægyptia (h). IDEM offium topium

(q) GALEN. *fasc.* princ.

(r) Notante MIDDLETONO in *defens.* p. 15.

(s) Vid. suo loco.

(t) L. VII. c. 1.

(u) Ut LAMPE *privileg.* p. 16.

(x) Ten RHYNE p. 158.

(a) GALEN. duobus locis in *comm.* ad HIPPOCR. L. xxxviii. *ut supra.*

(b) *Compos. sec. gen.* IV.

(c) *Fasc.* in princ.

(d) CELS. VIII. c. 20.

(e) CELS. VI. 6. n. 16.

(f) CELS. V. c. 17. GALEN. *compos. sec. gen.* L. VII.

(g) GAL. *compos. sec. gen.* IV.

(h) GALEN. *compos. sec. gen.* L. VI.

X. HEROPHILI ET ERASISTRATI ADSECLÆ.

topium tubum medullarem replere (i). EJUS Plinthium, & organum (k). Scripsit *περι δασκίλων* sc. *de Serpentum & aliarum bestiarum morsibus* (l).

HICESIVS de vi vulneraria anonymi herbæ (m). EJUS medicamentum (n), sæpe citatur, si tamen ab ipso nomen habet. Nuperior enim, & diversus ab HEROPHILEO, HICESIVS fuisse videtur.

CHARIDEMUS, ERASISTRATI sectator, negavit hydrophobiam (o) novum malum esse: ætatem vero viri ignoro.

ZENONIS HEROPHILEI locum de ambe EROTIANUS habet.

DEMETRIUM Bithynum hic recensio, qui ab HERACLIDE (p) citatur, & cujus medicamenta chirurgica passim reperiantur. Citatur de impressione a SORANO (q). Chrysocollam calente cera recipiebat, ea ad ulcera utebatur (r), Emendavit medicamentum ad ulcera Chironia (s). Urebat ischiadicis inter pollicem & indicem (t). An ejusdem *passillus* Bithynus, sæpe citatus (u).

DEMETRIUS Attaleus vel Apameus, HEROPHILI sectator, frequenter a CÆLIO citatur, etiam ad hydrophobiam, quem morbum tardum esse docuerit & melancholicum (x).

GLAUCIAS (y), cujus scapha s. tholus est vinculi genus, idem fuerit, qui de vocibus egit HIPPOCRATIS, & cujus fere sententiam EROTIANUS sequitur.

Forte idem Empiricus fuerit GLAUCIAS, HERACLIDE superior. Cum GLAUCII nomine vinculum dicitur (z), & aliud (a), & denique spica (b).

XENOPHON inter eos censetur, qui vincula ad cohibendam sanguinis jacturam adhibuerunt (c).

C 3

APOLLO-

(i) CASSIVS *quæst.* §. I.

(k) ORIBAS. *machinam.* c. 4.

(l) ATHENEUS *de sympoc.* L. VIII.

(m) PLIN. VII. 14.

(n) GAL. *compos. sec. gen.* L. V.

(o) CÆL. AUREL. III. c. 15.

(p) Ap. GAL. *compos. sec. gen.* L. IV.

(q) *De fract. cran.* n. 9.

(r) *Comp. gener.* L. IV.

(s) GAL. *compos. sec. gen.* L. V.

(t) CÆL. *tard.* V. 1.

(u) ACTUAR. *meth. med.* L. VI. bis.

(x) *Acut.* L. III. c. 11.

(y) GALEN. *fasc.* p. 422.

(z) *Ib.* p. 424.

(a) P. 429.

(b) C. 71.

(c) Apud CÆLIUM *Chron.* L. II. c. 13. de hæmorrh.

APOLLONIUS Memphiticus scripsit *περι αρθρων* apud EROTIANUM. EJUSDEM est medicamentum ad fugillata apud AETIUM (d).

ARTEMIDORI Sidenfis ERASISTRATEI locum de hydrophobia CÆLIUS habet (e). Negat novum morbum esse; sedem ponebat in stomacho (f).

CLEOPHANTUS horum temporum fuit, vir celebris, qui discipulos reliquerit, & ex quo pleraque sua ASCLEPIADES habuerit (g). Malagma ad podagram GALENUS citat (h).

APOLLOPHANES, an illustis ille ANTIOCHI M. medicus. Ejus est pastillus stypticus (i), malagma (k), epithema (l). Antiquior certe HERACLIDE fuit, qui ejus malagmate usus sit (m).

§. XI. CHIRURGI ROMANI.

Circa hæc tempora, quadraginta post ERASISTRATUM annis, ARCHAGATHUS LYSANIÆ f. ex Peloponneso Romam venit, ut medicinam faceret. Eum populus Romanus cupide excepit, jus dedit quiratum, eique tabernam publice emit. Cum vero loco carminum, & mitis illius curationis medicamentariæ, quæ sola Romæ nota erat, masculam (a) curationem vellet adhibere, exosi hominis crudelitatem Romani, carnificem dixerunt. Acta sunt hæc circa annum U. C. 535. neque enim numeri exacte respondent. Lene ejus emplastrum CELSUS habet (b). Ante hæc tempora ne tonsores quidem Romæ fuerunt, quos anno U. C. 454. primum ex Sicilia advenisse VARRO auctor sit (c).

Oderat potissimum ut omnes Græcos, ita medicos M. PORCIUS CATO Censorius, filioque de medicina interdixit, quem immatura morte amisit. Neque tamen magni feceris viri judicium, qui ridiculo carmine fracta & luxata absque ulla administratione sanare susceperit; quod etiam nunc inter ejus opera rustica superest.

§. XII.

- (d) L. VII. c. 20.
 (e) CÆL. *Acut.* III. c. 15.
 (f) *Ib.* c. 14.
 (g) In *febrium curatione* CELS. III. c. 14.
 (h) *Compos. sec. gen.* L. VII.
 (i) Apud GALENUM. *compos. sec. gen.* V.
 (k) *Compos. sec. gen.* L. VII. ORIBAS. *synops.* ad EUST. L. III. TRALLIAN VIII. c. 2. ad jecorarios, tum PAULUS VII. c. 18.
 (l) TRALLIAN. I. C. 16.
 (m) CÆL. *tard.* L. II. c. 24.
 (a) PLINIUS XXIX. c. 1. Ex CASSIO HEMINA.
 (b) L. V. c. 19.
 (c) L. II. *fin.*

§. XII. EMPIRICI.

Cum HEROPHILI temporibus hos empiricos conjungo, exofam GALENO sectam, de cujus in arte medica principiis alias dicitur. Chirurgiam hæcenus attigerunt, ut certe multa medicamenta externa consignata reperiantur, quæ ab hujus sectæ viris inventa sint.

Ipse SERAPION (a) melinum pugilibus utile ad vulnera excogitavit (b). Ad impetiginem (c). Ægyptium (d).

HERACLIDES Tarentinus, MANTIÆ discipulus, vir in re medicamentaria insignis, GALENI etiam laudes (e) meritis, multa medicamenta reliquit, ut ad menti mala (f). Emplastrum ad fracturas (g), ad ulcera Chironia (h). Ad carnes ex aurium ulceribus supercrefcentes (i).

Ad pilos palpebrarum agglutinatoria (k).

Cataplasmata pro lippientibus, cum opio (l). Ad emotos dentes (m). Dissolvens tophos (n). Jcesium (o). Pastillus (p). Medicamentum cum arsenico & Sandaracha (q). Ad hæmorrhoides (r).

IDEM se vidisse testis est, qui perierint ex dentium evulsione (s).

Venam frontis in phrenitide fecabat (t), & sub lingua (u).

Machinamentum ad femur restituendum excogitavit (x). Sanguinis jacturas vincis brachiis conatus est compescere (y). Palpebram albo oculi connatam scalpello refecabat (z), quam ipsam administrationem negat CELSUS unquam

- (a) Empiricus GALEN. *compos. sec. loc.* L. VI.
 (b) GALEN. *med. sec. gen.* II.
 (c) CELS. V. c. 28.
 (d) Apud GALEN. *sec. gen.* L. VI.
 (e) GALEN. *compos. sec. gen.* L. IV. &c.
 (f) GALEN. *compos. sec. loc.* L. V.
 (g) PAULUS VII. c. 17.
 (h) GAL. *Compos. sec. gen.* L. IV. ex lithargyrio &c.
 (i) ACTUARIUS *meth. med.* VI. (recipiebat viride æris) *Galen. sec. loc.* L. III. AETIUS VI. c. 85.
 (k) GALEN. *sec. loc.* L. IV.
 (l) *Ib.*
 (m) *Ib.*
 (n) L. X.
 (o) GAL. *Sec. gen.* L. V.
 (p) *Ib.*
 (q) *Ib.*
 (r) *Ib.*
 (s) CÆLIUS *tard.* L. II. c. 4.
 (t) *Id. acut.* I. *fin.*
 (u) *Id. acut.* L. III. c. 4.
 (x) CELS. VIII. c. 20.
 (y) GALEN. *compos. sec. loc. fin.*
 (z) CELS. VII. c. 7.

quam feliciter cessisse. In ileo intestina distenta sub cute disjecto peritonæo aliquando apparuisse (a).

Scriptit *de curatione eorum, quæ extrinsecus sunt*, cujus operis L. IV. GALENUS citat (b), ubi testatur HERACLIDES femur repositum aliquando suo loco manere. Scriptit etiam STRATIOTEN (c), & ad ANTIOCHIDEM (d), & ad ASTYDAMANTEM (e) op. cujus libros quatuor GALENUS citat. In omnibus medicamenta externa tradit.

§. XIII. SCHOLA ÆGYPTIA.

Hujus scholæ laudem potissimum ad HEROPHILUM referas, qui Alexandriæ anatomen in corpore humano primus mortalium docuerit. Parum est, quod de chirurgis superest, qui ea in urbe celebrati sunt. Primo loco CELSUS PHILOXENUM enumerat (a), cujus plurima exstant volumina, quæ vero tota interciderunt.

Alius autem fuit CLAUDIUS PHILOXENUS, sæpe a GALENO citatus, cujus pluscula medicamenta externa citantur (b).

AMMONIUS Alexandrinus (c) ab arte, in qua excelluit, λιθοτομος dictus, instrumenti inventor, quo intra vesicam calculus frangeretur, a CELSO obscure descripti. Medicamentum ejus ad crustam inurendam AETIUS habet (d). In Græcia minus videtur in lithotomia profuisse. EPICURUS a calculo vias urinæ obstruente periit (e).

Eodem loco a CELSO nominatur inter Ægyptios chirurgos, ut videtur, GORGIAS. In herniam umbilicalem spiritum docuit irumpere (f).

SOSTRATUS, cujus & ipsius medicamenta supersunt, in eandem umbilici herniam carnem aliquando canerosam subnasci vidit (g). Ejus vinculum rectum ad alas GALENUS habet (h), & κεραυνιον (i), & parvam aram (k), & templum (l). Ventris fistulas esse insanabiles (m).

Huc

- (a) CÆLIUS acut. III. c. 17.
 (b) Comment. in IV. de ariculis.
 (c) GALEN. compos. sec. gen. L. IV.
 (d) Ib.
 (e) Ib.
 (a) CELS. VII. init.
 (b) Sec. loc. L. III. ad ozanas, polypos.
 (c) CELS. VII. præf.
 (d) XIV. c. 52.
 (e) Apud DIOG. LÆRTIUM.
 (f) CELS. VII. c. 14.
 (g) CELS. ibid.
 (h) Fasc. c. 81.
 (i) C. 94.
 (k) C. 96.
 (l) C. 97.
 (m) CELS. L. VII. c. 4.

Huc referas duos HERONES. Eorum alter in eadem umbilici hernia, & intestinum, & omentum, & humorem, & spiritum, & carnem vitiosam scripsit reperiri (n). Alterutrus est collyrium, cui nomen psittacus (o); ophthalmica (p).

Et duo APOLLONII, quorum alterum putes esse, qui *Memphitis* dicitur, p. 22.

Huc & chirurgos recenseo, qui TRYPHONE jubente calculum excindendum causantes ANTIOCHUM, Syriæ regem, occiderunt, cum nullum in eo ejusmodi vitium esset.

§. XIV. AD USQUE MITHRIDATEM.

Plerique eorum, quos dicemus, viri, non satis certi sunt ævi, ut antiqui tamen videantur, & certe MITHRIDATIS ævo superiores.

NILEUS incerti ævi chirurgus fuit, per machinamenta celebris, qui & ipse femur elapsum adgressus est restituere (a). Ejus Plinthium ad restituendos artus notum est (b). M. S. exstat in B. R. Par. n. 2247.

NILI vel NILEI etiam medicamenta recensentur.

Ejus malagma citatur a CELSO (c).

Ejus collyrium CELSUS valde laudat (d). Collyrium de rosis (e).

Ejus pharmacon (f); diarrhodon (g). NILI splenicum (h).

PASICRATES Plinthium NILEI Sidone vidit, architectus, sed chirurgica adgressus. Habet enim de luxatione humeri sententiam, quam ORIBASIVS refellit (i).

ARISTION filius luxatum humerum una & fractum, una jubebat restitui (k). De trispasto a patre dissenfit, cui id organon non placebat. ORIBASIVS in patris iuit sententiam (l).

Tom. I.

D

NYMPHO-

- (n) Ib.
 (o) GALEN. *meth. med.* L. V. c. 5. *Compos. sec. loc.* L. IV.
 (p) Id. *compos. sec. loc.* L. IV.
 (a) CELSUS L. VIII. c. 20.
 (b) ORIBAS. *mach.* c. 8.
 (c) L. V. c. 18.
 (d) L. VI. c. 6. Habet GALENUS cum nomine NILI *compos. sec. loc.* L. IV. AETIUS L. VII. c. 25
 (e) GAL. *ib.* L. V. Collyrium NILEUM DEMOSTHENIS de rosis vocat ORIBASIVS ad EUSTATH. L. III.
 (f) GAL. *compos. sec. loc.* L. II.
 (g) AETIUS L. VII. c. 22. Ad oculi vulnera fistulasque c. 27, 107. L. VIII. c. 2.
 (h) PAULUS L. VII. c. 18.
 (i) *Mach. n.* p. 498. ed. VIDI.
 (k) ORIBAS. l. c.
 (l) Id. *machin.*

NYPHODORI glossocomium (m) mutatum ab ARISTIONE PASICRATIS filio (n), quæ eadem forte machina fuerit ad luxatum femur, CELSO dicta (o).

AETIUS vocat NYMPHODOTUM, tum GALENUS (p), ubi medicamentum ad frummas citat.

PROTARCHI malagma CELSUS citat (q), & ad scabiem (r). Machinamentum ad femur extendendum invenisse idem auctor est (f).

§. XV. ALII.

NICANDRUM obiter adtingo, quod de morfu serpentum scripserit, qui sunt inter vulnera, deque eorum symptomatibus & cura. Vid. in B. Boz. I. p. 54.

ATTALUS ultimus Attalidum, regum Pergami, in universum medicinæ studiosus fuit. Ejus ATTALIUM apud posteros celebre fuit (a) ad aurium dolores utile, tum emplastrum ad vulnera (b), quod æris spumam recipiebat. Album ex cussa GALENUS habet (c).

Non separabimus alium regem NICOMEDEM, PRUSIÆ filium, cujus medicamenta passim reperias, & digestivum emplastrum (d). Ad pus discutiendum EJUSDEM (e).

PARTHENIUS, MITHRIDATI coævus, malagma descripsit, si idem PANTHEMUS est, non aliunde notus, quem CELSUS citat (f).

MITHRIDATIS antidotus adversus venena, ab ea alia, quam vulgo citant, reperitur apud SCRIBONIUM (g). Ejus aliqua externi usus medicamenta citat GALENUS (h).

ZOPYRI reperitur antidotus ad vulnera serpentum (i); septicum (k), adstringens (l); sicca (m).

§. XVI.

(m) Ib. c. 4.

(n) Id. ib. c. 24.

(o) L. VIII. c. 20.

(p) Compos. sec. gen. L. VI.

(q) L. V. c. 18.

(r) C. 28.

(f) L. VIII. c. 20.

(a) GALEN. Compos. sec. gen. L. II.

(b) CELS. L. V. c. 19.

(c) GAL. compos. sec. gen. L. I.

(d) Id. Compos. sec. loc. L. II. sec. gen. L. VI.

(e) Id. Compos. sec. gen. L. VI.

(f) CELS. L. V. c. 18.

(g) C. 169.

(h) Compos. sec. loc. L. VII.

(i) SCRIBONIUS ibid.

(k) ORIBAS. L. XIV. c. 58.

(l) Id. c. 61.

(m) Id. c. 52.

§. XVI. ASCLEPIADES PRUSIADES vel CIUS.

Bithynus, homo eloquens, & propriæ qui sectæ auctor fuerit, librum dicavit MITHRIDATI. Non penitus omisit chirurgiam, etsi manu curasse vix probabile sit, qui PLINIO teste, ex Rhetore subito Medicus evaserit.

Liber ejus fuit de ulceribus, in quo de sympathiis egit, a CASSIO citatus (a), in quo explicat, cur offenso uno membro alia multum distantia patiantur. Scripsit etiam commentarium in I. κατ' ἰντρον (b). Medicinam video interpretari, sed medici esse officinam monet GALENUS (c).

In I. παρασκευαστικῶν (d) agit de modo, quo sanguinis jactura vincitura supprimitur, quem rejicit.

In I. chronicorum scripsit, duo se exempla vidisse (e) femoris elapsi ex interno morbo. Locum excusum dedit COCCHIUS; extat etiam in codice Parisino B. R. n. 2247.

Bronchotomês primus (f) putatur auctor esse, nempe proposuisse administrationem, quam ipse tamen nunquam tentaverit. Fauces in angina iussit scarificari. De ulceribus. Venas varias aperiebat, etiam angularem (g). Locum de scarificatione hydropticorum huc refero, qui est apud AETIUM, & quam supra talos (h) in parte interna tibie jubet fieri. Paracentesin in hydropse probabat (i), fistula in vulnere relicta. Punctionem quatuor a talo digitis laudabat (k). Ejus fuerit consilium, torpedine uti in inflammationibus (l). Hydrophobice sedem ponebat in cerebri membranis (m). Medicamenta externa ASCLEPIADIS multa occurrunt, sed ea videntur posterioris ASCLEPIADIS, forte pharmacionis. Putes tamen eo facere, quod CELSUS ad omnia aurium vitia dicit receptum esse (n), antiquius eo ASCLEPIADE.

Quis CEJUS, cujus rhombus extat apud ORIBASIAM de laqueis in NICETÆ codice? an CAJUS.

D 2

§. XVII.

(a) CASSIUS n. 70. Problem.

(b) EROTIAN. in voce σκεπαστος.

(c) Περί ἰντρον. I.

(d) CÆLIUS tard. L. II. c. 13.

(e) Ap. ORIBASIAM in coll. NICETÆ p. 154.

(f) CÆL. acut. L. III. c. 4. L. I. c. 14.

(g) CÆL. tard. L. I. c. 4. conf. tard. L. III. c. 8.

(h) L. X. c. 30.

(i) CÆL. tard. L. III. c. 8.

(k) Ibid. ASCLEPIADES de ea dixerat in L. I. de hydropse.

(l) AETIUS L. III. 3. 35.

(m) CÆL. acut. L. III. c. 17.

(n) L. VI. c. 7.

§. XVII. POST ASCLEPIADEM.

PHILONIDES Siculus. Ejus multa sunt medicamenta externa. Malagma (a).

PHILONIDEM eundem, ut puto, habet SCRIBONIUS (b).

METRODORUS Asclepiadeus negabat bitumen & resinam calefacere (c).

ARFORIUS AUGUSTI Medicus & amicus, hydrophobæ sedem in stomacho posuit (d). De Medico, qui hydrophobos in vas aqua plenum miserat, monet eos frigore enecatos esse (e), & de medico, qui indignatus sit, quod bibere non sustineret (f).

THEMISON Laodiceus, celebris medicus, & auctor sectæ methodicæ, CÆSARIS ævo libros edidit (g). Ejus exstat compositio ex castoreo & opio (h). Jecoris cauteriis aut ferro jubet mederi (i). CLERICUS (k) ab eo viro primum putat hirudines ad educendum sanguinem esse adhibitas, cum nullum vetustioris scriptoris vestigium supersit, qui ea opera sit usus. A cane rabido infectus mortem evasit (l). Paracentesin abdominis improbat (m). Vincula artubus in hæmorrhagia injicit (n*).

CASSIUS FELIX, & ipse de secta ASCLEPIADIS (n), naturales & medicinales quæstiones Græcè scriptas reliquit, quarum bona pars chirurgici est argumenti: de ulceribus rotundis, de vulneribus capitis longum demum post tempus lethalibus: de occipitis læsione magis periculosa; de pterygiis ad mare frequentioribus: de carne subnata ossium caveam replente: de paralyfi lateris sinistri, quando in dextra parte meninx inciditur; de ossium toptho; cur peritonæum integra cute rumpatur. Colicam ejus, a servo ATIMETO acceptam, qui TIBERII fuerit legatus, SCRIBONIUS habet (o), & antidotum adversus toxica (p), ex quo de ætate judices; & ad suffusionem (q).

Editiones diximus. Gr. Latine cura CONRADI GESNERI. Tiguri. 1562. 8. *
ASCLAPO,

- (a) GALEN. *compos. sec. gen.* L. VII. Emollienti medicamento admistum est alumen.
(b) C. 23. PACCII ANTIUCHI discipulum fuisse.
(c) GALEN. *simpl. med. fac.* L. I. c. 33.
(d) CÆL. *acut.* L. III. c. 14.
(e) CÆLIUS *acut.* L. III. c. 16.
(f) CÆL. *acut.* L. III. c. 11.
(g) PLIN. L. XXVI. c. 3.
(h) CELS. L. VI. c. 7.
(i) CÆL. *tard.* L. III. c. 4.
(k) P. 442.
(l) DIOSCOR. L. VI. CÆL. L. III. c. 14.
(m) In L. II. *tard.* CÆL. L. III. *tard.* c. 8.
(n*) CÆL. *tard.* L. III. c. 13.
(n) Passim adparet ex *problematibus*.
(o) *Compos.* 29.
(p) C. 45.
(q) GAL. *compos. sec. loc.* L. IV.

ASCLAPO, laudatus CICERONI medicus (r). Ejus locum de ambe habet EROTIANUS (s).

APOLLONIUS CITIAEUS, Cyprius, discipulus fuit ZOPYRI (t), qui MITHRIDATI cœvus fuit.

EJUS de articulis (u) capita 37, cum tabulis 28, sunt in *Bibliotheca Parisina* n. 2247. Alius codex est inter MEDICEOS in collectione NICETÆ, inque commentariis in HIPPOCRATEM de fracturis pariter cum iconibus continetur. Tres libri sunt, articuli 54, solum specimen COCCHIUS edidit. Eas ad dislocationes ossium pertinentes figuras SPINIUS viderat (x).

EJUSD. fuerint de scarificatione, quæ uberiora ORIBASIIUS repetit. Non debere eodem anno, quo scarificatum est, venas incidi (y). Utilissimam esse feminis, quibus menses deficiunt (z). Ad oculorum mala & alias id præsidium valde laudat (a). Ejus pessum (b).

CLEOPATRÆ Reginae tribuitur libellus de muliebribus, cujus quoddam compendium a WOLFIO editum est in *harmonia gymeciorum*, edita Basil. 1566. 4. * & 1586. 4. *

In ipso opere reperitur, pessarium ad matricis furorem (c), ad vulvæ tumorem, quo ea femina, quæcunque fuerit ait se sæpe usam esse (d); ad molliendum uterum (e); vulnera (f); ulcera fordida (g); duritatem (h); dolores (i); odoratum CLEOPATRÆ (k).

Porro signa dat caloris a partu suborti (l); matricem dicit in inguen infusam (m); & de tumore vulvæ & uteri (n); de inflammatione uteri & collectione,

D 3

- (r) Ad TIRON. *Ep.* L. IX. ad MEM. *Ep.* L. XX.
(s) ASCLAPIONEM tamen vocat.
(t) Ipse in præf.
(u) Librum citat EROTIANUS in Ambe.
(x) *Voyag.* L. I. p. 65.
(y) Coll. L. VII. c. 19.
(z) C. 20.
(a) Id ad EUSTATH. L. I. c. 14.
(b) AETIUS L. II. c. 3.
(c) L. II. c. 2.
(d) L. II. c. 9.
(e) L. II. c. 14.
(f) C. 31.
(g) C. 32. cum arsenico.
(h) C. 34.
(i) lb.
(k) AETIUS L. VIII. c. 6.
(l) *Harmon.* L. I. c. 17.
(m) L. II. c. 6. ap. PRISCIANUM
(n) lb. c. 9.

lectione, quæ videtur inflammatione gravior (o); de duritie (p), vulnere (q), cancro (r), fistula (s), ad mammarum vitia (t).

Antiqui certe fuerunt CLEOPATRÆ inscripti de ornatu libri, passim a GALENO citati, ubi medicamenta ad alopeciam legas (u), & laudatas arundinum radices (x).

Neque tamen puto aut muliebria Reginæ Ægyptiæ opus esse, aut cosmetica; ejus enim feminæ fervidum ingenium non exprimunt. Curiosam, etiam in venenis experiendis, feminam fuisse, notum est.

Codex gynæciorum est in B. MEDICEA. n. 1382.

§. XVIII. SCRIPTORES A CELSO CITATI.

Non possunt posterioris esse ævi scriptores, quos nunc dico; prioris esse possunt.

DEMOSTHENES, cujus in ophthalmicis magna fama fuit. Codicem scripti de ophthalmicis, suum, citat SIMON JANUENSIS (a). Locum ex eo de chemosi habet ORIBASIIUS (b); & apud AETIUM exstat de oculorum inflatione (c), de obfuscatione; tum de glaucedine, suffusione, de eversione palpebræ, de suppuratione conjunctivæ, de ectropio, de oculorum duritie, de palpebrarum abcessu; ad carbunculos; ubi MASSILIOTA dicitur (d). Ejus remedium viride ad lichenes GALENUS citat (e); habet & ad veteres oculorum adfectiones ORIBASIIUS (f), ejusdemque Nileum (g), collyrium dicenteton (h), aromaticum (i), chiacum (k), spodiaceum (l). Nileum ex rosis (m).

EJUS est ασηραβη machinamenti genus (n), & cauterium ad columellas (o).

MOSCHUS,

- (o) C. 10. 11.
 (p) C. 14.
 (q) C. 31.
 (r) C. 33.
 (s) C. 39.
 (t) C. 35.
 (u) Compos. med. sec. loc. L. I.
 (x) lb.
 (a) Male vertitur Genuensis.
 (b) Synops. L. VIII. c. 40.
 (c) L. VII. c. 12. &c.
 (d) Compos. sec. gen. L. V.
 (e) Compos. sec. loc. L. V.
 (f) Syn. L. III.
 (g) lb.
 (h) AETIUS L. VII. c. 111.
 (i) C. 109.
 (k) Ex APOLLONIO AETIUS L. VII. c. 109.
 (l) C. 104.
 (m) ORIBAS. ad EUST. L. III.
 (n) ORIBAS. machin. c. 4.
 (o) AETIUS L. XIV. c. 53.

MOSCHUS, cujus malagma (p).

MEDUS, cujus malagma digerens (q).

MICON, quem doctissimus COCCHIUS mallet dici NICONEM. EJUS malagma ad strumas (r), aliud ad resolvendum, aperiendum, purgandum (s), aliud ad alphos (t), papulas (u). MICON dicitur inter Veterinarios.

ARISTOGENES.

Ejus malagma ad ossa & nervos (x).

EUTHYCLEI malagma ad articulos omnemque dolorem (y).

SESAGORÆ malagma ad dolores articularum (z).

CTESIPHON. Ejus malagma ad dolores articularum (a), parotides, phymata, strumam, ad extrahendum emplastrum (b); discutiens emplastrum (c). EJ. Cerine dictum.

IRENÆUS ad vitiliginem (d).

ARISTON an forte ARISTION p. 25.

EJUS malagma ad podagras, phymata, dolores (e).

An idem forte ARISTUS, cujus emplastrum nigrum SCRIBONIUS habet (f), & aliud ejusdem nominis (g)?

THEOXENUS. EJUS Malagma ad pedum dolores (h).

NUMENIUS. EJUS Malagma ad podagram, alios articularum dolores (i), pessus ad inflammationem vulvæ (k).

DEXIUS. EJUS Malagma ad callum, qui in articulo increvit (l).

PHILOTAS

- (p) CELS. L. V. c. 18. GALEN. compos. sec. loc. L. IV.
 (q) CELS. L. V. c. 18.
 (r) lb.
 (s) lb.
 (t) Id. L. V. c. 28.
 (u) lb.
 (x) Id. L. V. c. 18.
 (y) lb.
 (z) lb.
 (a) lb.
 (b) GALEN. compos. sec. gen. L. VI.
 (c) lb.
 (d) CELS. L. V. c. 28.
 (e) lb.
 (f) C. 77.
 (g) C. 79.
 (h) CELS. L. V. c. 18.
 (i) lb.
 (k) Id. L. V. c. 21.
 (l) Id. L. V. c. 18.

PHILOTAS M. ANTONII Medicus (m).

Emplastrum ad caput (n). EJUSD. aphroditarium ad oculos (o); ad lichen (p). Medicamentum ad ulcera maligna (q).

JUDÆUS, nescio quis. EJUS

Emplastrum ad fractum caput (r).

Emplastrum ex calce, nitro, urina (s).

PHILOCRATES. Emplastrum ad extrahendum & pus movendum (t).

HECATÆUS. Emplastrum ad extrahendum (u).

DIONYSIUS (x). Incertum est, quis fuerit. Antiquus fuit DIONYSIUS, HERACLIDIS condiscipulus (y). Fuit & Samius (z), & Milesius, DIONYSIUS, cujus medicamentum ad vulnera extat (a). Fuit demum chirurgus, cujus duas compositiones SCRIBONIUS habet (b). Hujus forte fuerint & alia chirurgica medicamenta passim citata, collyrium (c), medicamentum discutiens (d), emplastrum e buccinis (e), IDEM fuerit qui sandaracham jubebat hæmorrhoidi adspergi (f); Ærianum ei inscriptum (g). Priorem illum putes esse, de quo CÆLIUS, probasse vincula injecta ad comprimendum sanguinem (h). Oxyporum DIONYS. MARC.

DIOGENES. EJUS est Emplastrum nigrum (i). Pharmacum ad ozænam & polypos (k).

BOETUS.

- (m) Apud PLUTARCHUM.
 (n) CELS. L. V. c. 19. GALEN. *compos. sec. gen.* L. IV. & L. II.
 (o) GALEN. *compos. sec. loc.* L. IV.
 (p) ID. *Compos. sec. loc.* L. V.
 (q) ID. *Compos. sec. gen.* L. IV.
 (r) CELS. L. V. c. 19.
 (s) ID. *ib.* C. 22.
 (t) CELS. L. V. c. 19. Laudat L. V. c. 26.
 (u) ID. L. V. c. 19. Laudat L. V. c. 26.
 (x) CELS. L. VI. c. 6.
 (y) GALEN. *compos. sec. loc.* L. V.
 (z) ID. *compos. sec. gen.* L. IV.
 (a) ID. *compos. sec. loc.* L. IV.
 (b) Ex lithargyrio unam, alteram ad morsum rabidi canis.
 (c) CELS. L. VI. c. 6.
 (d) GALEN. *compos. sec. gen.* L. VI.
 (e) AETIUS L. VI. c. 90.
 (f) CELS. L. VI. c. 19.
 (g) GALEN. *compos. sec. loc.* L. IV.
 (h) *Tard.* L. II. c. 13.
 (i) CELS. L. V. c. 19.
 (k) GALEN. *compos. sec. loc.* L. III.

BOETHUS.
 EJUS pessus (l). Malagma ad podagram (m).

JOLLAS Bithynus, qui de medicamentis scripsit, DIOSCORIDI dictus (n). EJUS medicamentum exedens ex sandaracha & auripigmento (o).

TRYPHON pater, chirurgus Gortyniates (p), qui fuerit Tryphon ἀρχαῖος, qui non debuisset latine TRYPHON ARCHÆUS dici (q), nuper ante CELSUM Romæ emiuit (r).

EJUS compositio ad ephelides (s). Medicamentum ad ulcera maligna viride (t); pastillus (u); med. ad ophthalmiam (x); adversus morsus phalangii (y); ad splenem induratum (z). Euchrous (a). Plura SCRIBONIUS habet, emplastrum (b); aliud ad cicatricem (c), basilicon (d), subviride (e). Filium non datur separare.

PHILO celebris auctor *Philonii*. EJUS est collyrium (f), fotira (g).

CLEON.

EJUS collyrium (h) ad ulcera oculorum ab igne (i); auriculare (k); gluten (l), cohibens fluxionem ex myrrha, terra fæmia aliisque compositum.

THEODOTUS.

EJUS ἀρχαῖος collyrium apud veteres celebre (m). EJUS compositio, qua plurimum usi medici Ægyptii (n).

Tom. I.

E.

HERMON.

- (l) CELS. L. V. c. 21.
 (m) GALEN. *compos. sec. gen.* L. VII.
 (n) In princ.
 (o) CELS. L. V. c. 22.
 (p) GALEN. *compos. sec. loc.* L. IX.
 (q) ID. *compos. sec. gen.* L. IV.
 (r) CELS. L. VI. c. 6.
 (s) ID. L. VII. c. 1.
 (t) GAL. *compos. sec. gen.* L. IV.
 (u) *ib.* L. V.
 (x) *Sec. loc.*
 (y) *Antidot.* L. II. c. 3.
 (z) GAL. *compos. sec. loc.* L. IX.
 (a) ID. *compos. sec. loc.* L. V.
 (b) C. 94.
 (c) C. 93.
 (d) C. 78.
 (e) C. 69.
 (f) CELS. L. VI. c. 6.
 (g) AETIUS L. VIII. c. 28.
 (h) CELS. L. VI. c. 6. Laudat *ibid.* AETIUS L. VII. c. 28.
 (i) AETIUS L. VII. c. 18.
 (j) GALEN. *sec. loc.* L. III.
 (k) ORIBAS. *syn.* L. III. ad EUST.
 (l) CELS. L. VI. c. 6.
 (m) *ib.* GAL. *compos. sec. loc.* L. IV.

HERMON.

EJUS collyrium (p).

An differt HERMIAS, cujus passim medicamenta ocularia exstant (q).
IDEM spumam aquæ post dropacem illitam conducere scripsit (r).

HIERAX. Thebanum.

EJ. collyrium (f); pastillus stypticus ad ulcera serpentina (t).

PTOLEMÆI chirurgi medicamentum ex gallis (u). EJ. viride (x); aridum (y).
Medicamentum ad scabras palpebras (z); sternutatorium (a).

PTOLEMÆUS Erasistrateus citatur ob infelicem paracentesin, cujus causam in scirrho quærit, quem nulla perforatio tollat (b).

MENOPHILI validum medicamentum ad aurium ulcera (c).

CRATO.

EJUS medicamentum (d). Aliud ad purulenta naturalia (e).

MENEMACHUS.

Ad dentium mala (f). Auriculare medicamentum (g).

Locus ex MENEMACHO de hirudinibus (h). Et de psilothris (i).

Non potest idem esse, quem Aphrodiseum vocat, & methodicis adnumerat *Introductionis* AUCTOR. Is enim CELSO nuperior fuerit.

POLYARCHUS.

EJUS malagma ad fractas costas laudat CELSUS (k): & ex EJUS *Epistolis* medicamentum citat GALENUS (l).

EJ.

(p) CELS. L. VI. c. 6.

(q) GAL. *compos. sec. loc.* L. IV.

(r) Id. ib.

(f) CELS. L. VI. c. 6.

(t) GAL. *compos. sec. gen.* L. V.

(u) CELS. L. VI. c. 7.

(x) GAL. *compos. sec. gen.* L. V.

(y) Ib.

(z) GAL. *compos. sec. loc.* L. IV.

(a) Ib. L. II.

(b) CÆL. *tard.* L. III. c. 8.

(c) CELS. L. VI. c. 7.

(d) Id. ib.

(e) Ib. c. 18.

(f) CELS. L. VI. c. 10.

(g) GAL. *sec. loc.* L. III.(h) IDEM de *compos. sec. loc. &c. & de cucurbit.* ORIBAS. *collect.* L. VII. c. 23.(i) ORIB. *collect.* L. X. c. 13.

(k) L. VII. c. 9.

(l) *Sec. gen.* L. VII.

EJ. medicamentum, quo usus est JULIUS AGRIPPA (m), in quo castoreum & piper.

EUELPIDES ophthalmicus. Basilicon ad palpebras scabras omnibus præfert CELSUS (n). EJ. pyxinum ad oculos (o). EJ. liquidum collyrium (p), & Phynon collyrium (q), & Sphæxion (r), & *μειγμενον* (s), & *τρυγιδες* (t).

PHILETES.

EJUS collyrium ad oculorum pustulas (u).

HALIEUS apud HERAM citari videtur (x). EJUS malagma, quo distortum corpus sanatum est, datum VALERIO PAULINO (y); emplastrum gilvum (z), acopum (a).
ANTISTIUM legimus CÆSARIS vulnera inspexisse, postquam in fenatu fuerat occisus (b).

SOCRATES chirurgus a CÆLIO citatur, qui in hydrope scarificaret (c), & ureret.

GLYCON, vulnera PANSÆ confulis curavit & in suspicionem venit veneni illiti, sed ejus innocentie BRUTUS gravissimus testis est (d).

§. XIX. EUELPISTUS. MEGES.

EUELPISTUS PHLEGETIS fil. nuper Romæ chirurgiam professus (a) erat, quando CELSUS scripsit. EJUS etiam SCRIBONIUS luteum emplastrum habet (b).

TERENTII EUELPISTI librum de *dynam. Herbarum* MARCELLUS citat (c).

MEGES, Sidonius, chirurgus (d), nuperior est, ut videtur, EUELPISTO, CELSIQUE laudes meruit (e). Ad calculum secundum proprium ferramentum invenit,

E 2

(m) GAL. *compos. sec. loc.* L. VIII.

(n) CELS. L. VI. c. 6.

(o) Id. ib.

(p) Ib.

(q) Ib.

(r) Ib.

(s) Ib.

(t) Ib.

(u) Ib.

(x) GALEN. *compos. sec. gen.* L. V.

(y) Ib. L. VII. apud ANDROMACHUM.

(z) L. VII. ib.

(a) L. V. & III.

(b) *Tard.* III. 8.

(c) Apud SUETONIUM.

(d) Ad CICERONEM *Epist.* L. VI.

(e) CELS. I. c.

(f) C. 83.

(g) In *præf.*(h) GALEN. *compos. sec. loc.* L. V.(i) L. VII. *præf.*

venit, ut una carnem & calculum incideret (f). Ejus de vexatis locus exstat, in quo loco vitium subesse putes, quis enim crederet sub vitio aliquo nervum nasci (g). Genu in anteriora luxatum restituit (h). Fatetur palpebræ adhærentis separationem nunquam sibi ex voto successisse (i). In herniam umbilici irrumperere aut intestinum, aut omentum, aut humorem (k). In cranii fractura laudat siccissima medicamenta (l).

Ej. est psilothrum ex ranis in aceto enecatis (m). Medicamentum quo usus est MEGES ad ozænam (n). Emplastrum (o), & subviride habet SCRIBONIUS (p).

§. XX. TEMPORA AUGUSTI.

HERAS Cappadox, qui Romæ vixisse videtur (a), medicamentorum compositorum partem compilavit ex ATTALO (b), HERACLIDE (c) aliisque, partem invenit (d), bonus scriptor & cui fidas (e); ita parcus laudator GALENUS (f). *Ναεθνηα* s. *medicamentarium* scripsit.

CELSUS ejus compositionem habet ad putrem carnem continendam (g). GALENUS plurima medicamenta ad alopeciam (h). Pastillus ad ischiadem (i). Icesium nigrum (k). Ad capitis dolorem (l). Auriculare (m): De Befâfa (n). Ad morsum rabidorum canum ex cerussa (o). Catagmatica (p); *διαβοτανον* (q). Album

- (f) CELS. L. VII. c. 26.
 (g) CELS. L. VII. c. 1.
 (h) CELS. L. VIII. c. 21.
 (i) CELS. L. VII. c. 7.
 (k) CELS. L. VII. c. 14.
 (l) GAL. *meth. med.* L. VI. fin.
 (m) PLIN. L. XXXII. c. 24.
 (n) GAL. *compos. sec. loc.* L. III.
 (o) GAL. *ib.* L. V.
 (p) C. 70.
 (a) Conf. *Bibl. botan.* p. 69.
 (b) *Compos. sec. loc.* L. I.
 (c) *Compos. sec. gen.*
 (d) *Compos. sec. loc.* L. VI.
 (e) *Sec. loc.* L. VI. *sec. gen.* L. V.
 (f) *Compos. sec. gen.* L. II. III.
 (g) L. V. c. 22. Non ergo potest post MENECRATEM vixisse, ut le CLERC p. 579.
 (h) *Compos. sec. loc.* L. I.
 (i) ORIBAS *syn.* L. III. Medicamentum pro ischiadicis, quo usus sit, tum ad fracturas ex galbano AETIUS habet L. III. IV. c. 5.
 (k) GAL. *compos. sec. gen.* L. III.
 (l) *Compos. sec. loc.* L. II.
 (m) L. III.
 (n) L. V.
 (o) *Compos. sec. gen.* L. I.
 (p) L. II.
 (q) L. VI.

Album (r), gleucinum (s). Acopa (t), *παιουγον* (u). Hellepontium (x) barbarum (y). Isis (z). Emplastrum, quo usus est MARCUS Catheges ad serpentum morsus (a), cruentis idoneum (b). Panacea (c). Malagma emolliens (d). Pastillus ad sugillata, carnem excrecentem, fistulam, ex ærugine &c. (e) ad nares ex alumine (f).

ANTONIUS MUSA Medicus AUGUSTI, multorum medicamentorum auctor fuit. Pastillus exstat MUSÆ (g), ad pilos palpebrarum (h). Medicamentum cum atramento futuro (i). Auriculare ad ulcera (k), ad suffusionem (l), ad ozænam (m), ad oris ulcera (n). Ischiadicum ANTONII Archiatri (o). Iterum alia (p). Collyrium (p*).

HYGINI, an AUGUSTI liberti, aliqua medicamenta supersunt. Melinum (q), collyrium (r). Oculum infestis pilos HYGINUM delere MARTIALIS, alium ab isto.

FLORUS etiam hujus ævi fuit, cujus collyrium ANTONIÆ, DRUSI matri, profecit (s), etiam ab AVICENNA repetitum (t).

L. APULEIUS CELSUS, Centuripinus, rusticorum auctor, SCRIBONII præceptor. Ejus antidotum ad canis rabidi morsum SCRIBONIUS habet, ingenue tamen fassus, neminem ab eo morbo convaluisset (u).

E 3

CALLINI-

- (r) *Compos. sec. gen.* L. I.
 (s) L. VII.
 (t) *ib.*
 (u) *ib.*
 (x) *ib.*
 (y) *Compos. sec. gen.* L. II.
 (z) *ib.* & L. V. Tribuit HERMONI: scarificatori.
 (a) De *antidot.* Habet etiam HERÆ emplastrum ACTUARIUS *meth. med.* L. VI. c. 8.
 (b) De *compos. sec. gen.* L. V.
 (c) *ib.*
 (d) *ib.* L. VII.
 (e) ORIB. ad EUST. L. III.
 (f) *ib.*
 (g) GALEN. *compos. sec. gen.* L. III. ORIBAS. *syn.* L. II. & III. Ex alumine & vitriolo L. IV.
 (h) *Compos. sec. loc.* L. IV.
 (i) *ib.* L. III.
 (k) *ib.*
 (l) *ib.* L. IV.
 (m) *ib.* L. III.
 (n) *Meth. med.* L. V. c. 10.
 (o) ORIBAS. *syn.* L. III.
 (p) *Compos. sec. loc.* L. X. &c.
 (p*) MARCELL.
 (q) *ib.* L. I.
 (r) *ib.* L. IV.
 (s) GALEN. *compos. sec. loc.* L. IV. AETIUS L. VII. c. 107.
 (t) P. m. 552.
 (u) C. 13.

CALLINICUS. Ejus malagma ex collectaneis PACCII citat ANDROMACHUS (x).

PACCIUS etiam ANTIOCHUS hujus fuerit ævi, cum PHILONIDEM audiverit, & ab ejus morte medicamentum ad TIBERIUM C. pervenerit, hiera nempe SCRIBONIO dicta (y).

Ejus est emplastrum album (z) medicamentum ocularium (a), ocularia varia (b).

PANTHÆMI, ut nuperi auctoris, malagma citat, qui utebatur ipse CELSUS (c). Conf. p. 26.

§. XXI. A. CORNELIUS CELSUS.

Hujus viri nomen vulgo legitur AURELIUS CORNELIUS CELSUS, qualia quidem nomina posterioribus ævis non rara fuerunt, vix autem AUGUSTEO, quo Romanorum nemo erat sine prænomine, & nuper ostendit doctissimus COCCHIUS, in antiquis exemplis nunquam AURELIUM legi (a). Romæ vixit, & multarum artium compendia scripsit, ad invidiam usque polygraphus, notatus ideo a FABIO QUINTILIANO; Græcis multum usum fuisse adparet (b), HIPPOCRATE in libro *de capitis vulneribus* quidem potissimum. Non tamen abique arti fuit exercitio (c), qui suam sententiam multis locis dicat, & de bono vel malo eventu cujusque administrationis judicium suum interponat, in ancyloblephari exemplo (d), cujus quæ ferro fit, solutionem negat unquam recte successisse: fuisse etiam, cui succisa lingua, cum fatis super dentes emineret, tamen loquelæ usus perierit (e). De calculi sectione adeo perite scripsit, ut HILDANO visum sit, non potuisse tam bene, nisi ab eo scribi, qui in ea arte se exercuisset.

Verum omnino ornatius de CELSO dicendum videtur, cum primus veterum post HIPPOCRATEM de chirurgia scripserit, cujus labores ad nos pervenerunt, & cum plurima in ejus libris reperiantur, de quibus nihil apud HIPPOCRATEM reperias.

(x) GAL. *compos. sec. gen.* L. VII.

(y) C. 23.

(z) SCRIBON. c. 85.

(a) *Compos. sec. loc.* L. IV.

(b) Ib.

(c) L. V. c. 18.

(a) Aut A. aut omnino nullum prænomen, ad NICETAM p. 120.

(b) Passim male vertisse invenio.

(c) NINNIN. MORG. *Ep.* IV. &c. Consulendo magis artem exercuisse, quam invisis ægris. IDEM ab initio.

(d) L. VII. c. 6.

(e) Ib. c. 12.

In libris IV. prioribus mala interna describuntur: in præfatione tamen dicitur de utero inverso prolapsa & ulcerato (f).

In L. II. arteriam venæ loco incisam negat fanescere (g).

In L. III. paracentesin hydropicorum probat (h).

Cæterum integri ad chirurgiam pertinent libri V, VI & VII, cum majori parte octavi. In quinto materies, ut aiunt, *chirurgica* reperitur, & medicamenta ad externa mala pertinentia, tum simplicia, tum composita. Cerussam, qua veteres plurimum usi sunt, erysipelati imponit (i). In aquæ metu jubet inopinato demersum in aquam præcipitare. Pssyllorum nullum esse privilegium præter audaciam; & venenum serpentis non gustu nocere, sed in vulnere, neque in saliva canis virus esse. Noscere se medicos, qui adversus scorpionis morsum nihil moliti sint, præter venæ sectionem. In linamentis ad abscessus subeundis (k), inque fistula parcos nos jubet esse. De meliceria, nempe humore articulari effuso ex vulnere circa articulum (l).

In L. VI. vitia singularum partium cutanea dicit, & oculorum morbos. HIPPOCRATEM carpit, qui temporum rationem nullam habuerit (m). Multa collegit collyria ad oculorum mala. Aciem oculorum læsam per se ipsam sanari, quem bonum eventum in hirundinibus herbæ tribuant. Morbi aurium. Mira curatio ad illapsa (n), tabula nempe malleo concussa, cui hominem adligaveris. Morbi narium. Ozænam negat sanari (o). Malacapitis, colis, testium.

Aperta venarum hæmorrhoidalium oscula sanguinem fundentia non debere curari.

L. VII. potissimum chirurgicus, docet operationes. Tela ut evellenda (p). In steatomate lapillos & concretos pilos nonnunquam reperiri (q). Oculorum vitia, quæ manu curantur. Cataractæ depositio (r). Græcorum incisiones crudelissimæ cutis capitis in oculorum malis. Afrorum adustiones. Galliæ comatæ morem, ut venas temporum ligent, laudat CELSUS.

Curta

(f) Præf. L. I.

(g) C. 10.

(h) C. 21.

(i) L. V. c. 27.

(k) C. 28.

(l) C. 26.

(m) C. 6.

(n) C. 7.

(o) C. 8.

(p) C. 5.

(q) C. 6. Sic in bronchocele c. 13.

(r) C. 7.

Curta labiorum ut sananda, cute lineis transversis incisa (f). Dens exesus plumbo replendus (r).

Si cataracta noluerit descendere, eam dissipare oportet (u). Ænea fistula injicienda hydropicis, quibus aqua educitur (x).

Latius intestinum sui potest, spe cum dubia (y). Gastroraphia, quæ duabus fit acubus (z). Testium mala varia, ut manu curentur, fufe (a). Non curari, quibus nervus in teste induruit (b). Nudata cute glans, ut cute tegatur (c). Infibulatio. Hydrocele interna funiculi, ab externa diversa (d). Calculi vesicæ sectio (e). Hic locus valde memorabilis est, quia semina lateralis apparatus hic latere credita sunt (f). Parvum tamen apparatus describit, neque in majori quatuordecim annis homine administrationem admittit. Vesicæ vulnera lethalia esse. Virgini calculus ex sinistro latere excidendus, digitis per naturalia datis. A cancro vesicæ stomachum adfici (g). Fetus dirigendum vel in caput, vel in pedes (h). Ut unco ducatur (i). Quando alter pes elapsus est, alter intus remansit, præscindendum quodcumque elapsum est. Amputatio artuum: debere in vivo fecari. Sæpe tamen ægrum ex hæmorrhagia perire (i*). Cucurbitulas esse leviolem venæ sectionem (k).

L. VIII. ossium morbi. Terebratio (l) cranii, & alia, fere ut apud HIPPOCRATEM: Sed noster ægre & post exhausta mitiora auxilio eo descendebat, Græcis mitior. Fissuram ad imum eradere dissuadet (m). Venula in cerebro rupta, & sanguinem fundens, periculo plena est. Membranam duram cerebri acri debere aceto adspergi. Os cariosum multis minutis foraminibus perterebrare suavit, ante nuperos (n), denique aduri (o).

Vulnere

- (f) C. 9.
 (t) C. 12.
 (u) C. 14. n. 8.
 (x) C. 15.
 (y) C. 16.
 (z) lb.
 (a) C. 19.
 (b) C. 23.
 (c) C. 25.
 (d) lb.
 (e) C. 26.
 (f) Legite CELSUM, aiebat RAVIUS.
 (g) C. 27.
 (h) C. 29.
 (i) lb.
 (i*) C. 33.
 (k) L. VII.
 (l) C. 3. 4.
 (m) C. 2.
 (n) L. VIII. c. 2.
 (o) lb.

Vulnere super supercilia illato (in frontali sinu) fieri non posse, quin per omnem ætatem ulceratio superfit (p). A fracto femore crus brevius fieri. Cervicis luxatæ (aut capitis) nulla spes est (q). In cubito celerrime callum circumcrescere (r), & flexum prohibere. Difficulus femur luxatum restitui (s), ob magnos musculos. Esse tamen, quos citat, qui se sanasse id malum scripserint.

Ætas viri non undique certa est. Sub TIBERIO eam ponit MORGAGNUS (t), ad AUGUSTI ævum SCHULZIUS (u), & Cl. MATTHIÆ (x). Præterea de THEMISONE tamquam nuper demortuo auctore scribit (y), qui discipulus fuerit ASCLEPIADIS, cœvi MITHRIDATI, & debuerit vivo primo CÆSARE esse extinctus. A COLUMELLA citatur cœvo CLAUDII. JULIUS GRÆCINUS passim CELSUM exscripsit, quem CAIUS CÆSAR occidit (z).

Sæpissime CELSUS editus est, cum præter rem ipsam medici purissimam dictionem in ejus scriptis quærerent.

Princeps editio est Florentina 1478. fol. cui titulus est: C. CELSI de re medica L. VIII. MEAD. d'ETR. B. MED.

Deinde Veneta 1479. fol. cui titulus est CELSUS de medicina MAITTAIRE. Mediolani 1481. fol. de BURE perinde:

Venet 1493. fol. * Hanc possideo. Titulus est AUR. CORNELIUS CELSUS medicine L. I. &c. Præfatio nulla. Literæ Græcæ rudissimæ, initiales majores nullæ, orthographiæ nulla ratio habita.

Venet. 1496. fol. VAL.

Venet. 1497. fol. CLEMENT, MEAD.

AUR. CORN. CELS. medicine L. VIII. Lion 1516. 4. BOEHMER.

Apud JUNTAM Venet. 1524. fol. MEAD.

CELSUS de medicina Venet. 1528. 8. apud ALDUM. MEAD.

Iterum Venet. 1528. 4. apud ALDUM. MEAD.

CELSUS ex castigatione JOHANNIS CÆSARII Hagenau 1528. 8. B. B. cum SERENO.

CELSUS de re medica, Paris 1528. fol. *, vel 1529. fol. * edidit SIMON SILVIUS. Paris. 1533. 8.

Tom. I.

F

Salignaci

- (p) C. 10.
 (q) C. 11.
 (r) C. 16.
 (s) C. 20.
 (t) Epist. ad CELS. p. 76.
 (u) Compend. hist. med. p. 298.
 (x) Diss. de C. CELSI medicina. Gotting. 1766. 4. *
 (y) Seculo nostro THEMISON præf. L. I.
 (z) Ex PLINIO L. XIV. 2. MORG. ep. I. n. 20.

- Salignaci 1538. 8. GUNZ.
 Antverp. 1539. 8.
 Tiguri 1540. 8. LANGER.
 C. CELSI libri in medicina 1542. 8. MAITT.
 C. CELSUS, SERENUS &c. Venet. 1547. fol. cum aliis medicis.
 C. CELSI de medicina libri. Lion 1548. 8. VAL. & 1549. 16. apud de TOURNES.
 Ita lego ap. de BURE, GUNZ.
 A. C. CELSUS de re medica Basil. 1552. fol. B. B. cum G. FANTINI
 commentario.
 Lion 1554. 12. cum SERENO &c.
 CELSUS de re medica Lovan. 1558. 8. B. BODL.
 Patav. 1563. 8. GUNZ.
 A. CORNELIUS CELSUS de re medica L. VIII. Lion 1566. 8. * cum adnota-
 tionibus & correctionibus R. CONSTANTINI.
 Venet. 1566. 8.
 Inter Principes rei medicæ ap. H. STEPHANUM 1567. fol. *
 Lion 1587. 12. HENEL. GUNZ.
 Lion 1592. 8. SEQUIER.
 Leidæ cum notis JEREMIE THRIVERII BRACHELII & BALDUINI RONS-
 SEI. 1592. 4. * RONSSEUS solus huc facit, cum THRIVERIUS in solum librum
 primum sit commentatus.
 Iterum Leid. 1598. 4. VAL.
 Lion 1608. 12. GUNZ.
 Genev. 1608. 12. VAL. nisi est eadem editio.
 Genev. 1625. 12. LANG. 1625. 16. VAL. nisi eadem est. 1626. FABRIC.
 Leidæ 1633. 4. VAL.
 Ex recognitione J. ANTONIDIS VAN DER LINDEN Leid. 1657. 12. 1665. 12.
 Eadem editio ex emendatione THEODORI JANSSON (a) ab ALMELOVEEN
 Amsterdam 1687. 12. 1688. DOUGL. 1711. 8. VAL. nisi error est. 1713. 12. *
 Leid. 1730. 8. * parte aliqua notarum MORGAGNI auctior, non tamen castigata.
 Porro CELSUS auctus collatione M. S. & editionum veterum Leidæ prodiit
 1746.

(a) MORG. Ep. I. ad fin. & V. ostendit, non undique male esse de CELSO meritum.

1746. 8. * cum CÆSARII, CONSTANTINI, SCALIGERI & aliorum notis, recusus
 Basil. 1748. 8. Rotterdam 1751. 8.

In editionem Almeloveenii adnotationes. Jenæ 1713. 8. 1730. 8. ita lego.

Patavii apud VULPIUM 1722. 8. 1750. 8. * ad editionem ALMELOVEENII
 cum MORGAGNI epistolis; & cum FACCIOLATI observationibus. Venet. 1763. 8.
 eadem editio cum 1750.

Ex editione CAR. CHRISTIANI KRAUSE Lips. 1766. 8. * multum emendata
 editio ex LINDENII, MORGAGNIANIS & TRILLERI consiliis & notis. Editiones
 plusculas Editor comparavit, ad emendandum textum sæpe suo ingenio usus est.

Aliqua in ea edit. castigat CL. MATTHIÆ.

Ex recensione LEONARDI TARGÆ. Patav. 1769. 4. * Comm. Lips.

Ex recensione J. VALART Paris 1772. 12. * Mutatis capitum numeris,
 abjectis titulis sectionum.

Editio nostra exstat inter Principes. Laufann. 1772. 8. 2. vol. *, cum
 præfatione, in qua merita viri indicantur.

Germanice versus CELSUS prodiit, C. CELSI VIII. bücher von der arznei.
 Mayntz 1531. fol. vertit JOHANNES KHUPFER. TREU.

Critischer Versuch einer deutschen Uebersetzung des A. C. CELSI von der Arz-
 neykunst durch D. J. H. LANGE Luneburg. 1768. 8. Plenam versionem pro-
 mittit, editione usus ALMELOVEENII: nunc libri I. capita duo priora dedit,
 notas addidit.

Anglice vertit JAC. GREIVE London 1756. 8. * notasque adjecit, ex nu-
 peris medicis atque chirurgis sumtas. Multum usus est MORGAGNI adnotatio-
 nibus, & de vera lectione quæsit.

Italice vertit Abb. CHIARI Venet. 1747. 8. 2. vol. ad ALMELOVEENII
 editionem.

Gallice vertente Cl. NINNIN Paris 1754. 12. 2. vol. * Notulas aliquas
 adjecit, codice usus regio, in quo nulla capitum est divisio. Sæpe vetusta nomina
 mavult retinere.

Codices M. S. aliqui exstant. In B. R. Paris. perantiquus (b), alius sec.
 XV. n. 6864. & denuo fragmenta, n. 7028. Codicem ex Regio descriptum
 habuit J. A. V. DER LINDEN.

Septem codices in MEDICEA servantur (b*). Inter eos is est, ad quem prima
 editio CELSI a FONTIO curata est (c).

F 2

In

(b) Præf. NINNIN.

(b*) N. 50. manu NICCOLI scriptus, alius 51. anni 1453, alii ib. n. 16. 17.

(c) CECCHI ad NICEP. p. 170.

In Museo PHILIPPI TOMASINI CELSI codex erat (d).

Codice chartaceo usus est MORGAGNUS (e): alio, quem vocat Foroliviensem (f). Titulus est *Artium A. C. CELSI L. VIII.*

Interiisse videtur codex LEONARDI BOTALLI, de quo ROBERTUS CONSTANTINUS in præf. (g), & incendio periit alter, quo RHODIUS usus est. Alios tamen etiam codices CONSTANTINUS adhibuit (h) a J. CAPELLANO mutuo datos, VORSTIANUM laudat RHODIUS (i).

Notas & castigationes adjecit J. CÆSARIUS, breves sed judiciofas, & puram editionem dedit, nam priores apprimè maculose fuerant.

Is castigationibus usus est ROBERTUS CONSTANTINUS, qui multum in castigando CELSO laboravit. Breves sunt notulæ, ad marginem adjectæ, & aliquæ variæ lectiones.

Sic JOSEPHUS SCALIGER, cujus adscriptas ad exemplar notas FRANCISCUS VERTUNIANUS in suum transtulit, quo usus est editor editionis Leidensis anni 1746. Ipsas SCALIGERI notas habuit J. A. V. DER LINDEN.

In libris MEADII erat editio RONSSEI cum notis MS. JOSEPHI SCALIGERI. Erat etiam editio Lugdunensis cum Notis SCALIGERI in LI. VOSSIANIS n. 2846.

Locos parallelos HIPPOCRATIS R. STEPHANUS collegit. Reperiuntur in editione Leidensi 1746.

Notulas ex codice J. FERNELII & J. CAPELLANI ad LINDENIUM GUIDO PATINUS misit, tum alias NIC. NANCELII.

HIERONIMI RUBEI sunt adnotationes in L. VIII. CELSI editæ Venet. 1614. 4. *

PETRI DACQUET *commentaria in CELSUM citari video.*

GUILIELMUS PANTINUS ad duos libros priores uberrime est commentatus, ad ultimos & chirurgicos brevissime, neque ut usui esse possit.

B. RONSSEUS CELSI loca cum AETIO, PAULO, aliisque veteribus comparavit; anatomica uberius, etiam ex nuperis illustravit: instrumentorum chirurgicorum passim icones adjecit.

Multa se emendasse LINDENIUS.

(d) MONTFAUCON p. 789.

(e) *Epist.* III.

(f) *Ep.* II.

(g) MORG. *Ep.* III. p. 50.

(h) *Præf.*

(i) ad SCRIBONIUM p. 156.

ILL.

ILL. MORGAGNUS primum epistolas tres Hagæ 1724. 4. *, deinde plures ad octavam usque Patavii 1750. 8. * adjecit, duplici, uti monui, codice usus. In opere suo, ut solebat, accuratissime versatus est, & ad priores editiones, ubi necesse erat, animadvertit. Hiatus duorum foliorum in opere detexit (k). In Ep. IV. inventa aut primum dicta Celsi excerpfit, & pro LINDENIO dixit in SCHULZIUM. In Ep. VI. multa & subtiliter emendavit. In Ep. VIII. de iis judicium dedit adnotationibus, quas secum VULPIUS communicasset. In Ep. III. JACOBUS FACCIOLATUS voces, quæ possim pro CELSIANIS habentur, ostendit vitiose scriptas esse.

In editione CRAUSIANA varia adduntur, & aliter emendantur, & de emendationibus priorum judicatur.

VALARTUS nonnulla ex ARBUTHNOTO addidit, non quidem chirurgica; J. FRID. CLOSS Ultrajecti 1768. 4. * doctum *specimen* edidit *observationum* criticarum in A. CORNELIUM CELSUM. Passim contra TRILLERUM dixit; tum de vera lectione, quam ex consensu similium locorum constituit. Sæpe etiam a KRAUSIO dissentit: proprias etiam emendationes passim profert.

In sua NICETÆ editione Cl. COCCHIUS plusculas emendationes ad CELSI librum VIII, variasque lectiones adspexit, ex codicibus MEDICEIS sumptas.

Multum in CELSO laboraverat HENRICUS SCHULZE, & exemplar ad editionem præparaverat, sed operi inter mortuus est. Aliquod ejus operæ specimen edidit in dissertatione *de assibus conserventibus*. Erat etiam in ejus *Bibliotheca* exemplum editionis GUILIELMI PANTINI, cui tot addiderat adnotationes, ut sex volumina in fol. efficerent; & alia editio VULPIANA cum Cl. viri notis.

JOHANNES RHODIUS, qui & ipse editionem CELSI moliebat, vitam VIRI dedit, doctorum plausus non meritam. Is codex in Bibliotheca BARTHOLINIANA incendio interiit.

Lexici specimen Cl. MATTHIÆ dedit.

De CELSI vita & temporibus egit MAHUDEL hist. de l'Acad. des Inscr. T VII. a. 1726.

PETRI PAAUW in aliquot capita CELSI *explicationes* prodierunt Leid. 1616. 4. *. In caput L. VIII, quod est anatomici argumenti; deinde in secundam, in quo de ossè vitiato agitur & carioso. In C. III. de trepano nostri ævi. C. IV. de calvarie curatione.

VALENTINUS MAVEUS commentatus est in L. VII. C. 26, quo calculi vesicæ manu demendi ratio traditur. Witteberg 1600. 4.

In meliceriam CELSI (L. V. c. 26.) CHRIST. LUDOV. CHARISIUS Königsberg 1717. 4.

F 3

(k) Ep. II. p. 43.

De

De *libotomia* CELSIANA HEISTER Helmstätt 1745. 4. *, quem alibi laudabimus.

De acia CELSI integrum librum RHODII alias etiam dicemus.

FABRICIUS in *Bibliotheca* sua latina, ut solet, catalogum addidit scriptorum, quos CELSUS laudavit.

Repudiari debet epistola ad C. JULIUM CALLISTUM, quæ in editione RONSSEI adjecta est; tum altera, in qua CELSUS dicitur duos libros Græcarum compositionum ex Græco sermone convertisse. FABRICIUS LARGO utramque tribuit.

Interit CELSI editio, quam MENTELIUS promittebat, PATINO teste.

XXII. POST CELSUM,

ANTE SCRIBONIUM.

JULIUS BASSUS, non TYLIUS, DIOSCORIDI dictus (a), & SCRIBONIO (b) AUGUSTI ævo vixit. Remedia adversus hydrophobiam citat AURELIANUS (c), clysteres, alia. Ejus remedium stomaticum GALENUS habet (d). Ad nervorum resolutionem (e) malagma.

An idem BASSUS, cujus aram GALENUS citat (f). Alius etiam videtur BASSUS, cujus oculare medicamentum citat.

NIGER TULLII BASSI amicus (g).

NICERATUS ejusdem ævi, pariter dictus DIOSCORIDI; EJUSD. medicamentum auriculare (h). Acopum, quo AUGUSTA & ANTONIA usæ (i).

OCTAVIÆ, AUGUSTI sororis dentifricium (k).

MARCIANI medici antidotus, quæ AUGUSTO CÆSARI componebatur (l).
Collyrium

(a) In principio.

(b) C. 29.

(c) *Acut.* L. III. c. 13. TULLIUM dicit.

(d) *Compos. sec. loc.* L. VII.

(e) *Compos. sec. gen.* L. VII.

(f) *Compos. sec. loc.* L. VII.

(g) Ad hydrophobiam CÆLIUS.

(h) GALEN. *compos. sec. loc.* L. II.

(i) SCRIB. c. 271. LIVIA puto & ANTONIA DRUSI.

(k) *Id.* cap. 11.

(l) *Id.* c. 46.

Collyrium MARTIANI habet AETIUS (m), & fomentum ad inflationem circa septum transversum (n).

MENEKRATES, Zeophletensis, TIBERII etiam & CLAUDII medicus (o). Ejus multa medicamenta chirurgica GALENUS habet. Celebris emplatri diachylon (p) auctor est; est etiam ejus emplastrum discutiens (q), & Proteus (r). Ejus denique est accipiter (s).

DAMOCRATES, qui sibi nomen fecit SERVILII, non longe ab hac ætate abest, cum filiam curaverit M. SERVILII, qui AUGUSTO imperante consulatu functus est. Carmine compositiones descripsit, quarum pluscule ad chirurgicos morbos pertinent. Titulum fecerat *Pbilitri* (t). Ad dentes motos (u): collyrium (x); acopon (y); malagmata (z); diachylon (a); emplastrum ex dictamno (b); dentifricium (c); emplastra varia (d); gilvum (e). Ej. collyrium diafmyrnum (f).

CHARICLES, insignis TIBERII temporibus medicus (g). Ejus auriculare (h) GALENUS habet.

ANTHERO TIBERII lib. admota torpedine podagram sanavit, & magnas ea curatione divitias sibi comparavit (i).

L. JUNIUS MODERATUS COLUMELLA CLAUDII ævo vixit. Passim aliqua habet chirurgici argumenti; in armentorum cura, ut radicem per anum trajectam ad boum & equorum morbos. Castrandi ratio, accurate (k). Ferramento

(m) L. VII. c. 111. 112. &c.

(n) L. III. p. 1. c. 27.

(o) Ex fide lapidis, MERCURIAL. var. lect. L. III. c. 22.

(p) GAL. *compos. sec. gen.* L. VII.

(q) *Ibid.* L. VI.

(r) *Id.* *compos. sec. loc.* L. V.

(s) GAL. *fals.* c. 53. ap. NICET.

(t) GALEN. *sec. loc.* L. VII.

(u) *Compos. sec. loc.* L. I.

(x) *Ib.* L. III.

(y) *Sec. gen.* L. VII.

(z) *Ib.* L. II.

(a) *Ib.* A MENEKRATE habuit.

(b) *Sec. gen.* L. V.

(c) Pariter carmine expressum *sec. loc.* L. V.

(d) *Sec. gen.* L. VI. discutiens.

(e) *Ib.*

(f) AETIUS c. 82. & alias.

(g) TACITO dictus.

(h) *Compos. sec. loc.* L. II.

(i) SCRIBON. c. 41.

(k) L. VI. c. 25. L. VII. c. 4. 11.

mento fetum in utero ovis difficulter parientis ut concidas (l). Setacei inferendi modus (m): ulcerum curatio (n), & ictus serpentum (o).

AMBROSII, Puteolani medici, medicamentum superstitiosum SCRIBONIUS citat.

TRASEAS chirurgus. Ejus est emplastrum viride (p), & nigrum (q), idem, quod Indum TARSEI (r) GALENO dictum.

GLICON chirurgus.

Ejus emplastrum viride (s) & nigrum (t).

An idem qui GLYCON p.

ARISTUS AN IDEM qui p.

Ejus emplastrum nigrum (u).

ZOPYRUS Gordienus medicus, cujus medicamentum adversus hydrophobiam exstat, apprime ridiculum (x). Apud ORIBASIIUM (y) etiam locus est de iis, quæ ulcus inducunt, quæ adstringunt (z). An is fuerit ZOPYRUS ALEXANDRI f. ALEXANDER medicus RHODIO dictus (*)? an idem cum ZOPYRO, p. 21. 22, §. XVI.

§. XXIII. SCRIBONIUS LARGUS.

APULEII CELSI discipulus (a).

Cum librum suum C. JULIO CALLISTO, celebri CLAUDII liberti dicaverit, cum CLAUDIUM in Britanniam exercitum ducentem (b) comitatus sit; cum MESSALINÆ (c) dominæ meminerit, nihil in ætate sua incertum habet. ASCLEPIADEM suum citat (d); cæterum ita scripsit, ut propior sit empirico, passim etiam

- (l) L. VII. c. 3.
 (m) L. VI. c. 5. 14.
 (n) C. 12.
 (o) L. c. 17. c. 152.
 (p) SCRIBON. c. 72.
 (q) C. 76.
 (r) *Compos. sec. gen.* L. IV.
 (s) SCRIBONIUS c. 74.
 (t) C. 75.
 (u) C. 77.
 (x) C. 43.
 (y) L. XIV. c. 58.
 (z) C. 61.
 (*) In LARG. p. 252.
 (a) C. 43.
 (b) C. 42.
 (c) C. XI.
 (d) C. 75.

etiam improbables medicamentorum successus laudaverit, ut in epilepsia eboris (e) cum melle, testudinis sanguine &c. masculæ, si puer fuerit, feminæ si puella. Multum tamen laboravit, ut veras compositiones colligeret (f). Negat quemque ex hydrophobia sanatum (g), dum interim absurdum a muliercula acceptum medicamentum proponit (h). Adversus calculum millepedes laudat (i).

Multa habet chirurgici argumenti medicamenta, collyriorum formulas & emplastrorum. Remedia ad cancrum, anum prolapsum, ad hæmorrhoides malignata, acopa.

Plurcula ejus medicamenta GALENUS repetiit, emplastrum digerens (k), & aliud (l), ad hæmorrhoides (m), ad palpebras scabras (n), ad ozænam (o), passillum stypticum (p); adde alios locos (q). Citat eum ASCLEPIADES junior (r).

Cum nunc rarissime, si unquam, GALENUS latinum scriptum citaverit, factum est, ut JANUS CORNARIUS suspicatus sit, SCRIBONIUM Græce scripsisse, cum præterea adeo barbara sit SCRIBONII dictio, ut non putes, quemquam CLAUDII ævo potuisse usque adeo ruditer scripsisse. Vide phrasas *remediare multas* (s) *hereditates*, *remediari* (t). Multa contra RHODIUS; & certe auctor in *prefatione* dicit latine se scripsisse. Verum ea *prefatio* potuit a barbaro traductore vitata esse. MARCELLUS plurimum SCRIBONIO usus est.

§. XXIV. MEDICI OCULARII.

Aliquos jam recensuimus, ut EUELPIDEN, HERMIAM, forte & HERONEM, & ANTIOCHUM, & ATIMETUM. Alios conjunctos dicemus, quorum ætas partim ignoratur, partim definiiri potest. Frequens eorum & in marmoribus memoria est, & in libris. In magnis enim urbibus solent chirurgi aliis & aliis artis partibus solis se dicare. In uno MARTIALIS epigrammate dentarius medicus dicitur CASELLIUS, & uvam curans FANNIUS; & herniarius chirurgus HERMES; denique qui oculorum pilis prospiciat HYGINUS, & qui servorum stigmata delet, HEROS. SEX. POMPEIUS SEX. L. POMPEII TONSOR GRUT.

Tom. I.

G

Q.

- (e) C. 2.
 (f) C. 4.
 (g) C. 43.
 (h) Ib.
 (i) C. 39.
 (k) *Compos. sec. gen.* L. VI.
 (l) Ib.
 (m) *Compos. sec. loc.* L. IX.
 (n) *Sec. loc.* L. IV.
 (o) L. III. ib.
 (p) *Compos. sec. gen.* L. V.
 (q) *Compos. sec. loc.* L. IX.
 (r) Ib. l. VII.
 (s) C. 29.
 (t) C. 41.

Q. CLODIUS Q. L. NIGER MEDICUS OCULARIUS legitur in testa apud RHODIUM ad SCRIBONIUM p. 77.

T. LYRIUS TI. CÆS. AUG. SER. CELADINUS MEDICUS OCULARIUS (a).
ILLUSTRIUS TIBERII CÆS. AUG. CELADIANUS TIBERII AUG. medicus
ocularius servus (b).

Apud FULVIUM URSINUM legitur SILICIUS MEDICUS AB OCULIS.

CN. HELVIUS CN. L. JOLA MEDICUS OCULARIUS apud eundem RHODIUM legitur.

Tum P. NUMITORIUS P. L. ASCLEPIADES VI VIR MEDICUS OCULARIUS SIBI ET SEMPRONIÆ. L. F. GALLÆI &c.

Et P. DECIMIUS P. L. EROS MERULA MEDICUS CLINICUS CHIRURGUS OCULARIUS VI. VIR (c), cujus erogatæ in publica commoda non minimæ pecuniæ in marmore memorantur, qui idem forte GALENI EROS. EROTEM habet, qui servorum stigmata tollat MARTIALIS.

TIBERIUS CLAUDIUS (d). TIBERIUS JULIUS CUTISONUS AUG. lib. (e).

ATIMETUS CASSII medici servus, legatus, ut certe vis vocis ipsa vult TIBERII (f). Ejusdem medicamentum exstat ocularium (g), & marmor cum inscriptione P. ATTIUS ATIMETUS Aug. medicus ab oculis (h).

C. CAPITO SABINIANUS, cujus pforicum & chloron, & chelidon ad claritatem in sigillo apud SPONIUM. Idem fuerit CAPITO GALENI, cujus citatur medicamentum ad scabritiem palpebram (i).

M. JULIUS CHARITO (k), cujus est Ifiochryson, diasmyrnum, diarrhodon, diapforicum, ut puto.

M. JULIUS HERACLES, cujus diarrhodon & cynarium.

M. ULPUS HERACLES, cujus in sigillo dicitur melinum, diamyfium, stratioticum, thalassa, rosa, cynarium, alia.

In variis lapidibus a WALCHIO citatis legitur P. COLIUS P. L. PHILOGENES.

Q. COLIUS. Q. L. NICOMEDES VIR & FAUSTIN.

Q.

- (a) Apud le CLERC p. 568.
(b) GRUT. legit TIBERIUS TI. CÆS. AUG. L.
(c) MERCURIAL var. lect. p. 79. EROS AUGUSTÆ MEDICUS SPOSIANUS. GRUTER.
(d) Apud MURATORIUM WALCH.
(e) Ex GRUTERO p. DCXXXI.
(f) SCRIBON. c. 29.
(g) GAL. compos. sec. loc. L. IV.
(h) Apud GRUTERUM DCXXXI.
(i) GALEN. compos. sec. loc. L. IV.
(k) Ap. MAFFEIUM.

Q. CÆLIUS NIGER.

Q. CÆRILLIUS QUINTILIANUS, cujus sunt sigillum, & medicamenta stacte ad claritatem, crocodes, diasmyrnum, & dialepidium in sigillo.

C. DOMITIUS DEMETRIUS ex FABRETTO.

M. LATINIUS Medicus ocularius HERMES. GRUTER.

M. JUL. SECUNDUS, ex MAFFEIO.

CN. JULIUS DIONYSODORUS, cujus etiam sigillum exstat cum diamify.

HERMES.

M. PEUTUCA.

SILICIUS Medicus ocularius.

C. SULPITIUS HYPNUS, cujus sigillo inscriptum est cænon ad claritatem, stactum opobalsamatum, Lysipponum ad suppurationem, dialepidium ad asperitudinem.

C. STATIUS SABINIANUS, cujus sigillo inscribitur diacherale.

Q. JULIUS MURRANUS, cujus est melinum ad claritatem & stagium opobalsamatum.

SEXTUS ASCLEPIADIS P. NUMITORII libertus. EJUS medicamentum ad oculos ex marmore (a).

C. RUTILIUS EUTHETUS ex FABRETO.

PHRONIMUS periodeutes, cujus sigillum WALCHIUS exponit, cui inscriptum est, diapforicum opobalsamatum ad oculorum claritatem: diasmyrnum, ad lippitudinem, & Euodes. In nupera editione aliam dedit hujus sigilli iconem.

C. CINTIUS MINIUS BLANDUS, cujus est euodes, diapforicum opobalsamatum. EJUSD. dispon cleni, forte ex spongia. EJUSD. diasmyrnes. EJUSD. Euodes ad aspredinem.

Magnum hic laboris compendium nobis fecit J. ERN. IMMANUEL WALCHIUS in sigillo medici ocularii Romani, qui fere omnia huc pertinentia antiquitatis monumenta lapidea, & oculariorum medicorum sigilla congeffit. Jen. 1763. 4. * Ocularios idem medicos ab oculariis separat, qui oculos pro stautis metallicos infererent.

IDEM in nova editione suæ dissertationis Jen. 1772. 8. * multa sigilla oculariorum adjecit.

Sigillum anonymi ex SEGUIERII collectione, in quo Pforicum, Aromaticum, Melinum, Crocodes.

G 2

Aliud

(*) Ex WALCH.

Aliud Sigillum, Crocodes, Galbaneus.

Aliud a Comite CAYLUS acceptum, *Post aspredinem, post impetum, ad caliginem, Lene* (lenimentum).

Aliud DURONII CTESIÆ Chelidonium ad caliginem.

Aliud ap. C. CAYLUS L. SACCI MENANDRI THALASSEROS DE LAE. (lacrymali).

L. SACCI MENANDRI Chelidon. ad calig.

L. SACCI MENANDRI Melinum de lacr.

L. SACCI MENANDRI Diapforic. ad. sc.

Apud eundem DECIMI P. FLAVIANI collyrium lene ad aspritudinem colorum.

Et DECIMI P. FLAVIANI collyrium mixtum.

Apud GALENUM porro legitur STOLI Britannici, celebris ocularii medicū, collyrium cinnabarinum (b).

SERGIUS OCULARIUS BABYLONIUS, cujus oculare medicamentum (c).

GAIUS ocularius (d). Putes antiquiorem esse, si AGRIPPÆ medicamentum misit (e). Idem est Neapolita (f), cujus sunt sphragis (g), pastillus stypticus (h), pastillus (i), ocularia medicamenta varia (k), collyrium (l); ex cornu cervi (m); Phanium (n); Malagma (o); Asianum (p). Non audeo cum GAIO *Herophileo* conjungere, quem CÆLIUS citat, de aquæ metu, in quo cerebrum & ejus membranas dixit laborare (q).

ZOILUS ocularius (r). Ipsum medicamentum nardinum *Zoilum* vocat AETIUS (s). Collyrium habet TRALLIANUS (t).

EPHEME-

(b) *Compos. sec. loc.* L. IV.

(c) *Id.* ib.

(d) *Ib.*

(e) *Compos. sec. gen.* L. VII.

(f) *Sec. gen.* L. IV.

(g) *Ib.*

(h) *Compos. sec. gen.* L. V.

(i) *Ib.*

(k) *Sec. loc.* L. IV.

(l) *ACT. Meth. med.* L. VI. c. 5.

(m) *Sec. loc.* L. IV.

(n) *Ib.*

(o) *Compos. sec. gen.* L. VII, & ad podagram ejusdem, *ib.*

(p) *Sec. gen.* L. VI.

(q) *Acut.* L. III. c. 14.

(r) *SCRIB.* L. III.

(s) *L. VII. c.* 114.

(t) *L. II. c.* 5.

EPHEMERUS ocularius (u).

EUEMERI psoricum GALENUS habet (x).

PYRAMUS.

ANTIGONI collyrium sphragis apud MARCELLUM.

HORI collyrium.

Demum GALENI ætate JUSTUS (y) ocularius in hypopyo caput concutiebat, ut pus subluderet.

Plures supersunt medici, quorum ocularia medicamenta GALENUS citat, sed non continuo ausus sum oculariis accensere.

XXV. OBSTETRICES & MEDICÆ.

Et ipsæ partem ejus medicinæ exercuerunt, quæ manu utitur. Inter obstetrices AGNODICEN diximus, & inter medicas CLEOPATRAM, cujus certe nomen libellis de muliebribus præfixum fuit.

OLYMPIAS Thebana (a).

SALPE de abortivis (b) scripsit.

Sic LAIS (c), aut quæ ejus nomine usa est.

PYRRHONIS soror obstetrix (d) fuit.

ELEPHANTIDIS, an eadem, cujus obscæni exstabant libelli, liber de ornatu (e).

MAIA (obstetrix). Ej. ad condylomata & rhagades medicamentum aridum, a GALENO citatum (f).

ASPASIA, de studio adhibendo prægnantibus (g), & ægre parientibus (h), ad fetum corrumpendum (i), deque abortu (k); cura post sectum fetum (l),

G 3

de

(u) *SCRIB.* L. IV.

(x) *Compos. sec. loc.* L. IV.

(y) *GALEN. meth. med.* L. XIV. c. 19.

(a) *PLIN. VAL. L. IV. POLLUX. Alia PLIN. L. XXVIII. c. 19.*

(b) *PLIN. L. XXVIII. c. 7. ATHEN. L. VII.*

(c) *PLIN. ib.*

(d) *LAERT. p.* 1033.

(e) *GAL. compos. sec. loc.* L. I.

(f) *Compos. sec. gen.* L. V.

(g) *AETIUS L. XVI. c. 12.*

(h) *Ib.* Fere emollientia suadet c. 15.

(i) *Ib.* Id facinus periculo non carere.

(k) *C.* 18.

(l) *C.* 25.

de utero prolapsio revocando (m) de hydrocele (n), & varicoso ramice (o), herniis variis (p); de uteri condylomatibus (q), nomis (r); hæmorrhoidibus (s), de reclinacione, aversione, recurfu uteri (t), de ejus retractione aut æquali, aut ad alteram partem. Opus cæterum de methodica secta scriptoris, cum medicamentis metasyncritica citentur.

SOTIRA obstetrix, cujus ad tertianas & quartanas medicamentum fuit (u). Olim etiam obstetrices medicamenta dedisse, POLLUX auctor est in casibus levioribus, ut ex loco judices JUVENALIS. Medicas MARTIALIS dixit.

ANTONIE AUG. L. AGRIPPINÆ obstetrix.

Et SALUSTIA Q. L. MERITA, apud GRUTERUM.

FABULLÆ medicæ medicamentum ad splenem (x).

FORELLA T. L. MELANIONA Medica a MAMMIS ex GUDIO, WALCHIUS.

SENTIA ELIS MEDICA (ferva) (y).

JULIA Q. L. SABINA medica, conjux Q. JULII ATIMETI (medici forte fervi) (z).

SECUNDA LIVILLÆ S. MEDICA (*).

Ad SALVINAM obstetricem libros dedit PRISCIANUS.

De MARIA ZENONIDIS Basilisci uxoris obstetricæ SUIDAS.

TROTULA etiam posterioris est ævi.

§. XXVI. ADUSQUE ANDROMACHUM.

PAMPHILUM *μυγματοπολεα* (a), putes CLAUDII tempore vixisse, cum ex lichenum curatione magnas (b) divitias adquisiverit, novo eo seculo morbo. Emplastrum ad lichenes viride GALENUS habet (c). Emplastra Pamphilia (d) idem.

(m) C. 79.

(n) C. 107. Eum ramicem scarificat.

(o) C. 104.

(p) C. 100, 101, 102.

(q) C. 106.

(r) C. 92.

(s) C. 97. Eas scarificat, vossella levat, constringit funiculo, excidit.

(t) Ib. c. 77.

(u) PLIN. L. XXVIII. c. 7.

(x) GAL. *compos. sec. loc.* L. IX.

(y) Apud RHODIUM p. 193.

(z) Apud eund. p. 194.

(*) Ex PIGNORIO le CLERC.

(a) *Compos. sec. loc.* L. VII. c. 3.

(b) Ib. L. V.

(c) Ib.

(d) *Compos. sec. gen.* L. I. c. 17.

An eandem ob rationem huc SOCRATIONIS (e) ad lichenes illitionem referas?

ALCON vulnerarius, ejusdem CLAUDII ævo ad magnas divitias pervenit (f).

Qui sequuntur scriptores, ab ANDROMACHO citantur, qui NERONIS Archiater fuerit. Cæterum difficillime obscuri homines sua in tempora disponuntur.

De THESSALO fatis certum est, NERONE imperante floruisse, qui Methodicæ sectæ sit auctor. Etiam *de Chirurgia* scripsit, de curatione ulcerum diuturnorum, sed nimis extendisse (g) dicitur unius medicamenti ad diversa mala usum; exemplo medicamenti ex sinapi: suasisse præterea inertia medicamenta, ut gestationes. De nervi punctura eundem GALENUS refutat (h). Paracentesin hydropicorum rejecit (i). Hepatis partem medicamento vel cauteriis in superficie jubebat vulnerare (k).

ANTONIUM, qui centesimum annum PLINII tempore adtigerit, non ponas post NERONEM, & priori forte ævo recte posuisses. Viperarum esu ulcera insaniabilia curasse (l) dicitur. Citat ANTONIUM ASCLEPIADES (m), & ad capitis dolores GALENUS (n); An *idem* est ANTONIUS ARCHIATER, cujus ischiadicum medicamentum citatur (o). An is est Musa.

Citat præterea ANDROMACHUS

QUADRATUM & ejus acopon (p).

Ejus pastillum (q).

ANTIMACHI acopon (r).

Et PHILOCLIS (s).

Et ASPHALARTHESIUM (t).

Et GLYTUM (u).

ANTI-

(e) GALEN. *compos. sec. loc.* L. V.

(f) PLIN. L. XXIX. 1.

(g) GAL. *metb. med.* L. IV.

(h) *Metb. med.* L. VI. 17.

(i) L. II. regularium CÆL. *tard.* L. III. c. 8. in *tard.* L. II.

(k) CÆL. *tard.* L. IV. c. 4.

(l) PLIN. L. XXX. n. 39.

(m) *Compos. sec. loc.* L. VII.

(n) Ib. L. II.

(o) ORIBAS. *syn.* L. II.

(p) GALEN. *compos. sec. gen.* L. VII.

(q) *Sec. loc.* L. II.

(r) Ib.

(s) Ib.

(t) Ib.

(u) Ib.

ANTIPATRUM (x). Ejus malagma ASCLEPIADES habet (y); aridum (z); colicam (a); auriculare (b); ad narium morbos, quo usus ANTIPATER (c); ad strumas (d). Non potest esse ANTIPATER, qui GALENI ævo vixit. Ejus fuerint epistolæ, in quarum L. III. vincula negat adversus sanguinis fluxum recte artubus injici (e).

De ANTIPATRO methodico auctor agit introductionis, quæ est inter GALENI scripta. Huic medicamenta RHODIUS tribuit. Ægre tunc idem esset, quem SCRIBONIUS citat.

AELIUS GALLUS. Ejus viride (f), aridum (g), ad pterygia (h), ad fummos aurium dolores (i). Mireris alibi legi, eundem AELIUM ANDROMACHI medicamentum correxisse (k), & schistum ejus catagmatico adjecisse.

PHANIUS, ut videtur (l).

CRISPUS, Ejus malagma (m); med. ad nomas (n), ad menti mala (o). Generosum CRISPI (p).

APHRODAS, cujus frequens fit mentio (q), Ejus est Ischæmum (r), viride (s). Ad dentium dolores (t); ad ulcera cancrofa (u).

CASTUS. Ejus acopon calefaciens (x), dolorem sedans (y). Aliud (z).

ORIO-

- (x) GAL. *compos. gen.* L. V. *sec. gen.* L. VII.
 (y) *Sec. loc.* L. X.
 (z) *Sec. gen.* L. VII.
 (a) *Sec. loc.* L. V.
 (b) *Sec. loc.* L. III.
 (c) *Ib.*
 (d) *Compos. sec. gen.* L. VI.
 (e) L. II. *tard.* c. 13. de hæmorrhagia.
 (f) ANDROM. ap. GAL. *compos. sec. gen.* L. V.
 (g) *Sec. gen.* L. II.
 (h) *Sec. loc.* L. V.
 (i) ANDROM. ap. GAL. *compos. sec. loc.* L. III.
 (k) GALEN. *compos. sec. gen.* L. II.
 (l) Ap. ANDR. GAL. *gen.* L. V.
 (m) *Ib. compos. sec. gen.* L. VII.
 (n) *Compos. sec. loc.* L. V.
 (o) *Ib.*
 (p) *Compos. sec. gen.* L. X.
 (q) *Compos. sec. gen.* L. VII.
 (r) *Compos. sec. loc.* L. III. V.
 (s) *Compos. sec. gen.* L. II.
 (t) *Compos. sec. loc.* L. V. ex libris APHRODÆ & L. VII.
 (u) *Compos. sec. gen.* L. IV.
 (x) *Compos. sec. gen.* L. VII.
 (y) *Ib.* L. VI.
 (z) *Ib.* L. IV.

ORIONIS PEXORIS acopon (a).

MELITO. Ejus aridum (b).

ALEXANDER, qui usus est medicamento ab ASCLEPIADE citato (c), cujus est emplastrum (d) aridum.

ARISTOCRATES, cujus ad dentium dolores est medicamen (e).

ANTIPHANES, cujus medicamen (f) ejusdem finis.

PHILINUS. Ejus aridum (g).

CYRTUS, cujus est emplastrum adhærens (h).

HARPALI vel HARPALA duo emplastra (i).

PHILOXENUS, difficillimus homo. Præter priorem illum PHILOXENUM (k), reperimus apud ANDROMACHUM PHILOXENUM Grammaticum (l); alibi chirurgum (m), cujus est medicamentum ad ozænas & narium polypos.

CLAUDII vero PHILOXENI emplastrum ad fracturas (n) ægyptium (o), citat & ASCLEPIADES (p).

PHILOXENI simpliciter dicti, medicamentum ad suffusionem (q), illinitio ad oculum (r), ad scabras palpebras emplastrum (s).

Citantur ejus collectanea (t). PHILOXENUS, qui cancrum occultum dixit, cujus sedes esset in utero aut intestinis, reperitur apud AETIUM (u).

EPIGONUS. Ejus viride (x); isis (y) ad ulcera recentia, quam aiunt ex adyto templi VULCANI sumtam (z) esse.

Tom. I.

H

ZENO

- (a) *Compos. sec. gen.* L. VII.
 (b) ANDROM. ap. GAL. in *compos. sec. gen.* L. V.
 (c) *Compos. sec. gen.* L. VI.
 (d) *Compos. sec. loc.* L. II.
 (e) *Compos. sec. loc.* L. V.
 (f) *Ib.*
 (g) ANDROMACHUS ap. GAL. *compos. sec. gen.* L. V.
 (h) *Compos. sec. gen.* L. VI.
 (i) *Ib.*
 (k) P. 24.
 (l) GALEN. *compos. sec. gen.* L. VII.
 (m) *Compos. sec. loc.* L. III.
 (n) *Compos. sec. gen.* L. II.
 (o) *Ib.* L. III.
 (p) *Compos. sec. loc.* L. IX.
 (q) *Compos. sec. loc.* L. IV.
 (r) *Ib.*
 (s) Valde compositum *compos. sec. gen.* L. V.
 (t) *Compos. sec. gen.* L. IV.
 (u) AETIUS L. XVI. c. 44.
 (x) ANDROM. in GAL. *compos. sec. gen.* L. II. AETIUS L. IV. I. c. 124.
 (y) Ap. CRITONEM in GAL. *comp. sec. gen.* L. V.
 (z) *Compos. sec. gen.* L. V.

ZENO. Ejus emplastrum ad maligna ulcera, quo usus sit in desperato casu VALERIÆ (a) SECUNDÆ. Ejus locus etiam citatur (b). Quod doses addiderit, laudat GALENUS (c).

Non putem esse ZENONEM HEROPHILEUM Cordubensem, quem alias GALENUS citavit.

EUBULUS ad vulnera nervorum (d).

TELEPHANES ad cicatricem induendam (e).

PUBLII ex vino viride (f), aridum (g).

MACEDO, cujus medicamentum ad vitia vesicæ (h).

EVANGELUS. Ejus viride epuloticum (i).

EPICURI emplastrum epuloticum (k).

ALCIMIONIS vel NICOMACHI (l), viride (m); epuloticum (n); malagma emolliens (o), aridum (p).

THEUDÆ sarcophagi emplastrum discutiens & extrahens (q).

CANDIDI emplastrum, quo utitur ANDROMACHUS (r).

SARCEUTITÆ adtrahens (s).

HARPOCRATES, aut HERPOCRAS (t). Ejus aridum epuloticum (u); auriculare (x).

HARPOCRATIONIS etiam auriculare (y), conjungit CLERICUS.

DARIUS,

- (a) GAL. *compos. sec. gen.* L. III.
 (b) *Compos. sec. gen.* L. III. ib. fin.
 (c) *Compos. sec. loc.* L. VI.
 (d) *Compos. sec. gen.* L. IV.
 (e) Ib. L. II.
 (f) *Compos. sec. gen.* L. V. Videtur fuisse ASCLEPIADIS præceptor.
 (g) *Compos. sec. loc.* L. V.
 (h) *Compos. sec. loc.* L. X.
 (i) *Compos. sec. gen.* L. V.
 (k) Ib.
 (l) Ib.
 (m) *Compos. sec. gen.* L. II.
 (n) Ib.
 (o) *Compos. sec. gen.* L. VII.
 (p) *Compos. sec. loc.* L. V.
 (q) *Compos. sec. gen.* L. VI.
 (r) Ib.
 (s) Ib.
 (t) ANDROMACH. apud GAL. *Compos. sec. gen.* L. III. V. VII.
 (u) *Compos. sec. gen.* L. II.
 (x) *Compos. sec. loc.* L. III.
 (y) Ib.

DARIUS, cujus est pastillus (z).

AGATHOCLES (a).

ARISTOCLIS malagma (b).

ISIDORI ad nomas (c) (d).

APOLLOPHANES, nisi est antiquus ille (e) p. 22.

IRIONIS fuscum (f).

ACHILLAS (g).

MAGNUS (h); an Tarfensis, ut puto, cujus remedium ad hæmorrhoides acerrimum exstat ex cyclamine & felle (i), & floridum (k), & alter (l). Emplastrum exsicicans ex falicibus (m).

MAGNUS PHILADELPHUS seorsim dicitur (n). EJUS ad carbunculos pastillus.

MAGNUS Ephesius, in cujus L. II. epistolar. agitur de hydrophobia, cujus sedem cor fecit & stomachum & diaphragma (o).

CRITO, & ipse antiquior est ANDROMACHO, cum GALENUS discrete dicat, priorem HERAM *Icesium* dixisse, inde CRITONEM, tunc ANDROMACHUM (p), & voluisse a CRITONE discrepare (q). De ornatu aliquot libros reliquit (r). Ejus numerosissima medicamenta externa a GALENO citantur.

Ipsum quod modo dixi *Icesium* (s). Ad fugillata (t), Stomaticum (u). Epuloticum ex ladano (x), emplastrum diabotanon (y): emplastrum de scillis

H 2

GALE-

- (z) ANDROM. ib. L. V.
 (a) ANDROM. ap. GAL. *compos. sec. gen.* L. V.
 (b) *Compos. sec. gen.* L. VII.
 (c) ANDROM. ap. GAL. *compos. sec. gen.* L. V. VI.
 (d) *Compos. sec. loc.* L. VI.
 (e) *Compos. sec. gen.* L. VII. hic malagma.
 (f) *Compos. sec. loc.* L. VI.
 (g) ANDROM. ap. GAL. *Compos. sec. gen.* L. V.
 (h) L. V. *gen.* simpliciter dictus.
 (i) *Compos. sec. loc.* L. IX.
 (k) *Compos. sec. gen.* L. V.
 (l) PAULUS L. VII.
 (m) ORIBAS. ad EUST. L. III.
 (n) *Compos. sec. gen.* L. V.
 (o) CÆL. *acut.* L. III. c. 4.
 (p) GALEN. *compos. sec. gen.* L. III.
 (q) L. V.
 (r) Quos citat GAL. de *compos. sec. gen.* L. V.
 (s) Ib.
 (t) *Compos. sec. loc.* L. V.
 (u) Ex multo ib. L. VI.
 (x) *Compos. sec. gen.* L. IV.
 (y) *Compos. sec. gen.* L. VI.

GALENO laudatum (z); dia Aconis (a); ad stigmata (b); naribus immittenda (c); & ad varia aurium mala (d); ad oris crustas (e); ad columellæ mala (f); aniceton (g). Gleucinum (h); ad menti vitia (i); Isis viridis (k); ad ulcera maligna (m); ad capillorum defluvia (n); ad prurimum (o). Emplastrum de falicibus (p). Aliud medicamentum (q).

APOLLONIUS pharmacopola (r), qui in Ægypto vixit, aliquanto ANDROMACHO antiquior est, a quo non infrequenter citetur (s). Ejus consilia & remedia ad dolores aurium habet GALENUS (t), & de iis extrahendis, quæ in aures illabuntur (u); ad ozænam (x), ad polypos; ad aurium carneas excrescentias (y); & fugillata (z): ad sonitus & susurros (a); ad aurium gravitatem (b). Aridum (c); malagma emolliens (d); ocularia (e); & aromaticum (f): aridum ad hebetudines (g); ad suffusiones (h); Pepiasmenon collyrium (i); ad dentes (k). Consilia pro demorfis a crocodilo (l).

Laudat eum hæcenus GALENUS, quod aliquanto plenius quam ANDROMACHUS

- (z) Ib.
 (a) Ib. Pro medicamento vesicas trahente habet TERILLUS.
 (b) ACTUAR. *metb.* L. VI. c. 6.
 (c) *Compos. sec. loc.* L. I.
 (d) Ib. L. III.
 (e) *Sec. loc.* L. VI.
 (f) Ib.
 (g) *Sec. gen.* L. VI.
 (h) Ib. L. VII.
 (i) *Sec. loc.* L. V.
 (k) *Sec. gen.* L. V.
 (m) *Sec. gen.* L. IV.
 (n) *Sec. loc.* L. I.
 (o) AET. L. IV. 1. c. 126
 (p) ORIBAS. ad EUST. L. III.
 (q) PAULUS L. VII. c. 13.
 (r) *Compos. sec. loc.* L. II.
 (s) ANDROM. ap. GALENUM *sec. gen.* L. V. VII. & III.
 (t) *Compos. sec. loc.* L. I. III.
 (u) Ib.
 (x) AETIUS L. VI. c. 93.
 (y) AETIUS L. VI. c. 85.
 (z) *Compos. sec. loc.* L. V.
 (a) L. III.
 (b) Ib.
 (c) *Compos. sec. loc.* L. V.
 (d) *Sec. gen.* L. VII.
 (e) *Sec. loc.* L. V.
 (f) AETIUS L. VII. c. 79.
 (g) L. VII. c. 97.
 (h) C. 98.
 (i) C. III.
 (k) L. VIII. c. 33.
 (l) L. XIII. c. 6.

MACHUS medicamenta describat; tamen & carpit (m), quod non accurate satis discrimina causarum definiat, quod contraria multa miscuerit. Cum ex ejus consilio medicus in aurium dolore piper adhibuit, malum immaniter auctum fuisse notat (n).

Scripsit *parabulum* libros aliquos (o).

An idem APOLLONIUS *Archistrator*, cujus melinum citat ANDROMACHUS (p)?

An is fuerit APOLLONIUS *organicus*, cujus ad carbunculos medicamentum ASCLEPIADES citat (q); & junior chirurgus, cujus *ἡμικρασιος* (r), & de scarificatione locus (s).

APOLLONIUS Tarsensis, cujus remedium citat GALENUS (t).

APOLLONIUS *ἄγ* EROTIANO dicitur, in l. de *Ambe*, Ejus ædicula (u).

APOLLONIUS Pitanius, cujus medicamentum ad suffusiones PLINIUS habet (x).

APOLLONIUS Pergamenus, multos, quibus aquæ metus aliunde supervenisset, sanatos fuisse, neminem, cui canis rabidi morsus mali causa fuerit (y).

Difficillimum vero fuerit omnes illos numerosos distinguere APOLLONIOS.

Antiquus ille MUS, HEROPHILI discipulus, non potuit noster esse, cum iste res Romanas citet (z); neque ARCHIGENIS & CRITONIS simillima fuissent medicamenta (a); neque GALENUS eum cum ARCHIGENE comparasset. Compara, quæ GALENUS de APOLLONIO dicit, HEROPHILI discipulo (b).

XENOCRATES ab ANDROMACHO juniori citatus, & PLINIO dictus (c). Ejus est emplastrum dolorem sedans (d). Medicamentum auriculare, quo usus est ANDROMACHUS (e). Album (f); pastillus (g).

H 3

EUDE-

- (m) *Sec. loc.* L. II.
 (n) *Compos. sec. loc.* L. III.
 (o) *Sec. loc.* L. I. II. III.
 (p) Ap. GAL. *compos. sec. gen.* L. V.
 (q) *Sec. gen.* L. V.
 (r) *Fasc.*
 (s) De *cucurbitis*. ORIBAS. L. VII. c. 19.
 (t) *Sec. loc.* L. IX.
 (u) Ap. ORIBAS. NICET. GAL. *fasc.* 98.
 (x) L. XXIX. c. 6.
 (y) ORIB. ad EUST. L. VIII. c. 13.
 (z) GAL. *sec. loc.* L. II. de aure.
 (a) *Bibl. Botan.* L. II. p. 101.
 (b) *Sec. loc.* L. III.
 (c) L. XXXVII. c. 11.
 (d) GAL. *compos. sec. gen.* L. VI.
 (e) Ap. GAL. *compos. sec. loc.* L. III.
 (f) *Compos. sec. gen.* L. I.
 (g) *Compos. sec. gen.* L. IV.

EUDEMUS (b) THEMISONIS sectator, qui negavit aliquem evasisse, qui ex canis rabidi morfu aquam metuerit; num LIVILLÆ corruptor? Ejus remedia adversus id malum.

CAII duo (i), nisi alter fuerit ophthalmicus ille (k).

MINUTIANI ad strumas emplastrum (l).

POLYSTOMI emplastrum, ad podagram (m).

PRYTANIDES (n).

SOLON dentarius. Ejus auriculare (o).

SPHENDUSA (forte femina) (p).

CHRYSANTHUS GRATIANUS (q).

LECANIUS AREUS Tarsensis (r), ad quem DIOSCORIDES scripsit (s). Ejus aridum erodens medicamentum ad nomas ex plumbo (t); ad durum splenem (u); pastillus (x); auriculare (y); ad fordida (z). Pessus acris (a).

DIOSCORIDES, Tarsensis vel Anazarbæus, botanica laude celebris, multorum medicamentorum chirurgicorum auctor fuit. AREO amico medicamentum sanguinem comprimens tradidit (b). Gleucinum ex ejus mater. med. L. I. ipse GALENUS citat (c). Sed plurima alia olea noster eo loco describit. Medicamentum ad ulcera maligna (d) GALENUS etiam habet, cataplasma AETIUS (e); & ad pedum tophos (f) med.

Deinde liber VI. magna ex parte huc pertinet. De morfu enim animalium

- (h) DIOSC. L. VI.
 (i) ANDROM. sec. loc. L. II.
 (k) P. 52.
 (l) Compos. sec. gen. L. VI.
 (m) GAL. ib.
 (n) ANDR. ap. GAL. sec. loc. L. III.
 (o) Sec. loc. L. III.
 (p) ANDROM. ib.
 (q) ib.
 (r) Compos. sec. loc. L. III.
 (s) Sec. loc. L. VI.
 (t) Compos. sec. gen. L. V.
 (u) Sec. loc. L. IX.
 (x) Sec. gen. L. V.
 (y) Sec. loc. L. III.
 (z) Sec. gen. L. V.
 (a) PAUL. L. VII.
 (b) GAL. compos. sec. gen. L. V.
 (c) Compos. sec. gen. L. VII. ex c. 56.
 (d) Sec. gen. L. IV.
 (e) L. VII. c. 95.
 (f) AETIUS L. XII. c. 45.

lium venenatorum agit, & primum de rabidi canis morfu fufe, cujus vulnus urit, & vulneratos a serpente-scarificat. Varia a serpentum morfu symptomata nuperiores in calidas regiones peregrinatores confirmaverunt.

Spurius liber fere est ASCLEPII & DIOSCORIDIS chirurgia, cujus codex servatur in Bibl. S. Victoris (g).

In Euporistis, quæ DIOSCORIDI tribuuntur Argentorati 1565. 8. *. CONRADI GESNERI cura excusis, medicamenta ad omnia corporis mala, etiam chirurgica, tumores, ulcera, morfum animalium venenatorum numerosa recensentur.

In hippiatricis medicamentum est, quod refertur ad DIOSCORIDEM.

§. XXVII. ANDROMACHUS.

ANDROMACHI filius, quorum uterque NERONIS fuit Archiater.

Ejus plurima & probata fuisse medicamenta GALENUS fatetur, tamen ut virtutes confectionum fere omitteret & discrimina (a).

Libri de exterioribus citatur (b), & de oculorum remediis (c).

Medicamenta ejus numerosa GALENUS citat ad ulcera maligna (d).

Icesum ab HERA sumtum (e); viride (f). Ægyptia ad nervos (g), fusca (h). Aridum epuloticum (i). Alia epulotica (k), ad sanguinem de naribus fluentem (l), de Besafa medicamentum fere ut HERAS (m), catagmaticum (n) barbarum, nempe ex bitumine paratum (o). Ad vesicæ adfectus medicamenta. Quo curata est uxor MARIÆ, & in FRONTINO (p). Mysterium a rustico acceptum (q). Pro CLEMENTE SERTORIO ad bronchocelen (r); & viride (s), panacea

- (g) Ap. MONFAUCON L. II. p. 1369.
 (a) Sec. gen. L. III. IV. VII. sec. loc. L. V. IX.
 (b) GAL. sec. gen. L. V.
 (c) Sec. gen. L. I.
 (d) Sec. gen. L. III.
 (e) L. V. & VII, ut CLEM. SERTORIUS.
 (f) Sec. gen. L. II.
 (g) lb. L. III.
 (h) Sec. loc. L. VI.
 (i) L. IV.
 (k) L. II.
 (l) Sec. loc. L. III.
 (m) lb. L. VI.
 (n) Compos. sec. gen. L. II.
 (o) lb.
 (p) Compos. sec. loc. L. X.
 (q) lb.
 (r) Sec. gen. L. VI.
 (s) L. VII.

panacea ex argenti spuma &c. (r) melinum (u). Quo sanatus est ARVNTIUS AQUILA (x). Emplastrum emolliens (y) pastillus (z) crocosus (a) ad splenem (b); ad gangrænam emplastrum ex ærugine (c). Auricularia (d), stomaticum ex Puniceis (e) Malagma emolliens (f). Ad ulcera maligna (g); ad capillorum defluvia (h). Glucinum unguentum ex musto (i). Ad aphthas acerrimum medicamentum (k).

§. XXVIII. ANTE PLINIUM.

APELLES scincum ad sagittarum vulnera valere scripsit (a). Meminit ejus GALENUS (b). EJ. diachartu (c).

STRATON ERASISTRATEUS. Ejus est de ambe locus. Ejus antidotus (d).

BACCHIUS hujus fere ævi fuit, cujus dictionarium vocum HIPPOCRATICARUM EROTIANUS plerumque sequitur, & cujus sententiæ fere accedit, ut in loco de ambe.

Ejus est emolliens, quo CÆSAR usus est (e).

EROTIANUS suam λεξεων συναγωγην ANDROMACHO inscripsit; hujus adeo ævi esse putatur. Cum tamen MENESTHEUM citet STRATONICEUM (f), & STRATONICUS GALENI fuerit (g) præceptor, putes posterioris esse ævi. Voces aliquas chirurgicas HIPPOCRATIS interpretatus est, veterumque opiniones collegit; fusc de Ambe egit, ubi plurimas antiquorum interpretationes comparavit.

ARETEUS Cappadox, magnus medicus, incertæ est ætatis, quem nemo ante AETIUM citaverit. Elegantiâ tamen styli, & Romani splendoris plurima vestigia,

- (r) *Sec. gen.* L. II.
- (u) *Ib.*
- (x) *Sec. gen.* L. VII.
- (y) *Ib.*
- (z) *Ib.* L. V.
- (a) *Ib.*
- (b) *Sec. loc.* L. IX.
- (c) *Ib.* L. VI.
- (d) *Sec. loc.* L. III.
- (e) *Ib.* L. VI.
- (f) *Sec. gen.* L. VII.
- (g) *Ib.* L. IV.
- (h) *Sec. loc.* L. I.
- (i) *Sec. gen.* L. VII.
- (k) *Ib.* L. VI.
- (a) *PLIN.* L. XXVIII. c. 8.
- (b) *Antidotus* L. II.
- (c) *Compos. sec. gen.* L. V. c. 14.
- (d) *AETIUS* L. IV. 1. c. 346.
- (e) *GAL.* *sec. gen.* L. VII. ex ASCLEPIADE.
- (f) *De Ambe.*
- (g) *De atra bile* c. 4.

gia, & curationum ex secta methodica profectarum, & pneumaticæ sectæ sententiæ, quam non putes post GALENUM superfuisse, conjuncta faciunt, ut interim in hæc tempora referam, facile cessurus melioribus. *Chirurgica* scripsit & citat, quæ interierunt. In iis, quæ supersunt, aliqua huc pertinent. Arteriotomen exercuit. Abscessum coli prope hepar in dextra parte ipse secuit, ex quo multum puris effluxit, multum etiam per renes & vesicam decessit: post longum tempus tamen æger convaluit (h). In hæmoptoe ad sanguinem reservandum manibus & pedibus vincula injecit (i). Canem rabidum solo halitu monet inficere (k). Calculum majorem negat curari (l). Bronchotomen improbat (m). Proprio ferramento in cephalæa sanguinem de naribus detrahi jubet (n). Cauterio polypum sanavit (o). Cathetere abstinendum, quando vesica inflammata est (p). Venarum delectum recepit (q); & inter minimum digitum & medium venam secuit (r). Calculus ad vesicam connatus (s). Epilepsiam curat perterebrato cranio, ut meninx denudetur (t). Cantharidibus ad vesicas excitandas primus utitur (u). Ignem admovet ad curandos lienis scirrhus (x). Malagma suum ad ventriculi mala citat, quod sit *μυστηριον* (y).

LYCUS a PLINIO citatur (z), si idem est cum LYCO Neapolitano; ejus aliqua medicamenta externa supersunt. Cataplasma ex frumento (a). Ex LYCI commentariis ad viperarum morsum aliqua apud PAULUM extant (b), apud ORIBASIMUM vero de clysteribus dysentericorum, fere adstringentibus, etiam cum auripigmento. Cataplasma ex panis fermento (c).

§. XXIX. C. PLINIUS SECUNDUS.

Cum totos decem libros de medicina scripserit, morbos externos eorumque medelam non prætermisisse potuit. Alio autem ordine utitur, ut fere ex plantis

- (h) *Diurn.* L. I. c. 9.
- (i) *Cur. Acut.* L. II. c. 2.
- (k) *Acut. caus.* L. I. c. 7.
- (l) *Diut. caus.* L. II. c. 4.
- (m) *Acut. cur.* L. I. c. 7.
- (n) *Diut. cur.* L. I. c. 2.
- (o) *Ib.* c. 4.
- (p) *Acut. cur.* L. II. c. 8.
- (q) *Ib.* c. 2.
- (r) *Ib.*
- (s) *Diut.* L. II. c. 4.
- (t) *Diut. cur.* L. I. c. 4.
- (u) *Ib.*
- (x) *C.* 2.
- (y) *C.* 7.
- (z) *L.* XX.
- (a) *ORIBAS.* L. IX. c. 25. *AETIUS.* *De Cæs.* f.
- (b) *L.* V. c. 13.
- (c) *ORIBAS.* *Coll.* L. IX. c. 25.

tis primum scripta remedia enarret, L. XXVI. ad externos perinde, ut ad internos morbos; ad cutis mala, strumas, ad luxata, vulnera, ulcera. L. XXVII. de iisdem. Inde L. XXIX. medicamenta ex animalibus deprompta, etiam ad canis rabidi morsum, calculum, ulcera, caneros. Porro L. XXIX. & XXX. de morsu phalangiorum, aspidum, cutis malis, strumis, ambustis, calculis, carbunculis agit. L. XXXI. & XXXII. remedia ex aquatilibus recenset. L. XXXIV, XXXV. ex mineris, ubi emplastrorum cum plumbo componendorum rationem describit. Compilata esse, & plurima vana notum est, & ipse levitatem consiliorum agnoscit, seque VARRONIS exemplo tuetur. Passim etiam aliqua vere chirurgica inter L. XXIX. c. 7. sparsa sunt, ut MARIJ excisus varix (a). Exfecti de matris utero SCIPIO Africanus major & MANILIUS, qui primus Carthaginem cum exercitu intravit, & CÆSARUM primus & CÆSO (b).

§. XXX. SORANUS, CÆLIUS.

SORANUS Ephesius ante ARCHIGENEM vixit (a), methodicus, sed vir gravis, ne a GALENO quidem carptus, cui ea secta odio erat. Pluscula chirurgica Cl. viri scripta fuerunt. Libellum de fracturarum signis COCCHIUS edidit, ex NICETÆ codice, non antea editum; quem putat esse fragmentum operis περι κοινοτητος, & ab eo, sed corruptas voces aliquas PAULLUM transcripsisse (b). Breviter fracturas percurrit, a capite ad calcem. In costarum fractura spatia intercostalia linteis replet. Si ossa fragmenta pleuram compugerint, ea jubet excidere. Habet ex eo PAULLUS (c). Humerum solis manibus restituit (d).

Alii duo codices Parisiis sunt (e).

Numerosas fascias VIDIVS ex SORANO sumisit, ut GALENI l. de fasciis suppleret, codice usus, quem tamen non totum neque convertit, neque edidit, sed ea fere decerpit, quæ putabat GALENI operi deficere. Prodiit cum HIPPOCRATIS libris chirurgicis Paris 1544. fol. * (f); tum cum GALENO Basil. 1562. fol. * & alias. Multo plures vero fasciæ cum iconibus sunt in NICETÆ (g) collectione.

Medicamenta aliqua externa SORANI citantur, ut illitio de uva acerba (i). In amisso opere, cujus magnam partem CÆLIUS servavit, paracentesin abdominis

(a) L. XIX.

(b) L. VII. c. 7.

(c) SORANI medicamentum, quo etiam usus est ARCHIGENES AETIUS L. VI. c. 55.

(d) P. 47. n. 4.

(e) L. VI. c. 96.

(f) PAULL. L. VI. c. 99.

(g) B. R. P. n. 2247. 2248.

(h) C. 70. 103. 118. 123. 137. &c.

(i) C. XII.

(j) AETIUS L. VIII. c. 43.

nis probavit (k). Apechema admittit (l). Infantem vidit a morsu aquam reformidantem (m). Fracti humeri extentionem & retentionem solis ministris perfecit, absque machinamento (n).

Liber περι μητρας anatomici potissimum argumenti est; aliqua tamen habet de morbis mulierum ad chirurgiam spectantibus. Externam membranam uteri solam elabi, dum interna locum suum tenet. Ad latera etiam declinare. Ipse putat se vidisse, in hernia testem femininum cum cremastere excidisse. Hujus operis forte partes fuerint, quæ apud AETIUM conservantur: de seminis fluxu (o), de uteri debilitate (p), de furore uterino (q), resolutione & frequente abortu (r), de prolapsu uteri. Non totum elabi, sed ovi struthiocameli similem esse; nuper elapsum conatur restituere. Tum uteri latus (s) scirrhus, qui solvi possit, si circa os & collum uteri sedem habuerit, si circa fundum, spem nullam superesse. Multa addit medicamenta (t).

Nescio quæ Gynæcia CLEOPATRÆ a MONTFAUCONIO Bibl. MEDICEA dicuntur reperiri, libri nempe IV. a SORANO collecti (u).

Ifagogen volens omitto, indignum viro opus.

Apud CÆLIUM locus est de hydrophobia (x).

CÆLIUM AURELIANUM cum SORANO relinquimus, cujus præcepta latinizavit (y); eos enim solos auctores citasse video, quos a SORANO putes citatos fuisse, latinum nullum, neque GALENUM, neque quemquam posteriorum, nisi ARCHIGENES posterior est, & LEONIDES episynteticus. Ita tamen SORANUM vertit, ut ipse loquatur, suamque sententiam dicat. Ipse quando vixerit, ignoratur. Styli barbaries ea est, ut etiam quinto seculo ævoque MARCELLI vixisse potuerit. Pluscula vero medicis interspergit pertinentia ad eas curationes, quæ manu fiunt. Laureolam describit novum instrumentum, quo calcem de arthriticorum artubus eximeret (z). Laryngotomen damnavit (a). Clysteris ex folliculo dandi modum accurate exponit (b).

I 2

Para-

(k) CÆL. tard. L. III. c. 8.

(l) CÆL. acut. L. III. c. 11.

(m) ID. ib.

(n) PAUL. L. VI. c. 99.

(o) L. XVI. c. 72.

(p) C. 73.

(q) C. 74.

(r) C. 75.

(s) C. 81.

(t) C. 86.

(u) 73. n. 15.

(x) Acut. L. III. c. 9.

(y) Acut. L. II. c. 28. & L. I. &c.

(z) Chron. L. V. c. 2.

(a) Chron. L. III. c. 4.

(b) Tard. L. IV. c. 3.

Paracentesin abdominis probat & commendat, ex qua viderit aliquos convaluisse, (c) muliebri cathetere aquam educit. In colicis etiam ignem, aliquando tamen remotiori loco admovet (d). Venæ frontis & linguæ sectionem rejicit (e), Cucurbitulis in phrenitide & sæpe alias utitur (f), & hirudinibus (g); inque ischiade cauterio & hirudinibus (h) & acribus epithematibus (i), masculæ cæterum chirurgiæ & dolorem facienti medicinæ adversus. De hydrophobia fufiffime agit (k): dentium dolorem adtigit (l), ubi denuo ab evulsione sibi metuit. De auxiliis ad sanguinis jacturas judicat (m). Frequenter urit lienosos & jecerosos (n). In eadem & in paralyfi scarificat (o), & hirudines admovet (p). Membranam cerebri læsam plerumque, non tamen semper mortem inferre (q). Pulmonem a sagitta læsum aliquando convaluisse (r).

Scriptit alibi *chirurgica*, s. *responsiones medicinales* (f) de dentium evulsione (t), & de calculo (u), & de muliebribus, pessorumque varietatem descriptam dedit (x). Sed ea quidem interciderunt.

MOSCHION incertæ ætatis est, non tamen potest posteriori loco poni, cum eum junior ASCLEPIADES citet (y). Catagmaticon MOSCHIONIS citat, medicamentum ad nomas (z), & epuloticum (a), illinitionem ad oculos, GALENUS (b), & emplastrum ad fracturas (c).

Scriptit

- (c) *Tard.* L. III. c. 8.
- (d) *Tard.* L. IV. c. 7.
- (e) *Acut.* L. I. fin. & c. 12.
- (f) *Acut.* L. I. c. 11.
- (g) *Acut.* L. III. c. 2.
- (h) *Tard.* L. V. c. 1.
- (i) *Chron.* L. V. c. 1.
- (k) *Acut.* L. III. c. 9. sqq.
- (l) *Tard.* L. II. c. 4.
- (m) *Chronic.* L. II. c. 13.
- (n) *Tard.* L. III. c. 4.
- (o) *Tard.* c. 1. L. V. 2.
- (p) *Ad colicam tard.* L. IV. c. 7. *ad ischiadem* L. V. c. 1.
- (q) Ex ASCLEPIADE *Acut.* c. 1.
- (r) *Tardar.* L. III. c. 12.
- (f) *Chron.* L. IV. c. 1. L. V. c. 2. *Acut.* L. II. c. 1. L. II. c. 13. L. III. c. 7.
- (t) *Tard.* L. II. c. 13.
- (u) *Tard.* L. II. c. 4.
- (x) lb.
- (y) GAL. *compos. sec. gen.* L. III. citatum in ASCLEPIADIS *med. ext.* L. III. *compos. sec. loc.* L. IV.
- (z) *Compos. sec. gen.* L. II.
- (a) lb. L. V.
- (a) *Sec. gen.* L. II.
- (b) L. IV.
- (c) *Sec. gen.* L. II.

Scriptit *de ornatu* librum, pro obstetricibus, quo de alopecia egit (d) & de *mulierum morbis*, cujus libri codex reperitur Augustæ Vindellicorum Græce (e). Eum librum Græce edidit C. WOLF. Matricem totam prolapsam se excidere, & ab ea operatione feminas supervixisse apud antiquos reperiri. Selam habet obstetriciam; obstetricis in partu officium, minutasque curas, morbos muliebres; varias partus difficilis causas, perverfosque fetus situs, & auxilia; ut pedibus educatur puer, ita enim jubet, si in caput non æque commode dirigi possit. Medicamenta ad partum expediendum. Embryulcum habet, quem fetui mortuo injicit, ut de utero extrahat.

ANATHONIS philosophi pessarium dicitur in *Gynæceis* (f). Is fuerit Philosophus, qui falsus est, molam fuisse, quam putabat uteri esse hydropem.

§. XXXI. ARCHIGENES.

AGATHINUS ARCHIGENIS Præceptor, citatur ab ASCLEPIADE ob pastillum stypticum (a).

ARCHIGENES non potest multo inferiori ævo recenseri, qui JUVENALI dictus sit. Apamensem & TRAJANO coævum faciunt. ORIBASIVS in libro 49. cujus partem COCCHIUS ex NICETÆ codice edidit, ARCHIGENIS locum de sanguine subtercurrente dedit (b), & de futuris divulsis (c).

Porro libellum de partibus amputandis (d). Vasa jubet laqueo constringere, quæ eunt ad partem amputandam, nervos per ambitum reducere, membranas abradere. Reperitur etiam in B. R. P. n. 2247.

De calculo fragmentum est in B. R. P. n. 2276.

Tertium l. *de locis affectis* GALENUS citat.

Apud AETIUM locus est, ubi testatur optimo se eventu in hydrope femora suramque depleffe scarificando (e). Idem in paralyfi jussit in medullæ spinalis sede & in vertice cauteriis uti (f). De cancro mammæ IDEM AETIUS locum habet (g).

Locum de sinapismo ex epistola ad ARISTONEM idem AETIUS (h).

I 3

Alium

- (d) GAL. *sec. loc.* L. I.
- (e) MONTFAUCON p. 594.
- (f) *Harv.* p. 1.
- (a) *Sec. gen.* L. V.
- (b) p. 117. & in B. R. P. n. 2247.
- (c) p. 119. & in B. R. P. l. c.
- (d) p. 156.
- (e) L. X. c. 30.
- (f) lb. L. X. c. 28.
- (g) L. XVI. c. 44. 50.
- (h) L. I. 3.

Alium de hepatis abscessu (i), quem suadet aperire, ut tamen periculum non diffimulet. Alium locum de elephantiasi (k). De obturatione narium, medicamenta. Qui sanatus fuerit nigella & scilla per nares infusa (l). De vulvo ex hernia, veneno. Clysteribus utitur, cataplasmatibus, fomentis (m). De Ischiade. Veteres ustione esse usos, multos esse eo remedio sanatos (n), posse stercore caprino uri. Post excisum calculum dat lac asininum, quod solum proficit. Malagma etiam ex ficu imperat (o). De renum calculo fusc agit (p). Ad ganglion calcem vivam adhibet (q). De abscessu uteri (r). Ut aditus pareatur dioptra, qua vagina dilatatur, quo abscessus possit scalpello incidi (s). De abscessu uteri rupto (t). Ad uteri cancerum, in quo solano utitur (u). Ad eisdem visceris scirrhum, ad quem medicamenta prescribit (x). Qui castrati sunt, eos elephantiasi non corripi (y).

Medicamenta externa ARCHIGENIS GALENUS plurima repetit (z). Omni- no certe empirici sunt ingenii, plurima simplicia, sed absque discrimine (a) & ordine temere congeſta, ad unum malum centena, ut etiam alienissima com- misceat, & repulsoria ubi mollire opus est, vana etiam admittat, qualis est mustelæ sanguis, & amuleta in capitis dolore; denique consilia dat utentem de- stitutura; quorum exemplum est ubi aquæ perpetua irrigatione parotides solvere suscipit. Carpit etiam GALENUS, quod in faucium malis alienissimo loco præ- scribat potulenta (b); quod empiricorum more ad vulnera meningum calamen- thæ succum absque discrimine commendaverit, adque capitis dolores acetum rosaceum (c).

Medicamenta ipsa ARCHIGENIS aliqua recensibimus. Ad defluvia capillorum, adque capillos tingendos; tum ex thapsia medicamentum (d): ad auditus gra- vitatem, surditatem (e); ad illapsa aliena, ubi caput concutit; animalculis acria varia

(i) L. X.

(k) L. XIII.

(l) AETIUS L. II. 2. c. 96.

(m) Id. L. III. 1. c. 28.

(n) Id. L. III. 4. c. 3.

(o) Id. L. III. 3. c. 15.

(p) Id. L. III. 3. c. 4.

(q) PAULUS L. IV. c. 16.

(r) AETIUS L. IV. 4. c. 85, 86, 87.

(s) C. 86.

(t) C. 87.

(u) C. 96.

(x) C. 87.

(y) L. IV. 1. c. 122.

(z) *Compos. sec. gen.* L. II.(a) *Compos. sec. loc.* L. III. 1. L. II. & VI.

(b) L. VI AET. L. XI. c. 4.

(c) *Compos. sec. loc.* L. II.(d) *Compos. sec. loc.* L. I. c. 3. conf. AETIUS L. VI 55.(e) *Sec. loc.* L. III.

varia superfundit. Porro ad aurium externos adfectus. Ad parotides: ad ozæ- nas (f); ad narium polypos. Apophlegmatismi, cataplasmata ad calidum ca- pitis dolorem (g). Amethysta. Inde de fissuris (h) & contusionibus capitis. Ad fonitus aurium acria & calida. In ægilope pauca remedia suadet, & chirurgia utitur, ipsoque cauterio (i). Porro ad menti eruptiones, dentium dolores (k). Ad uvulæ morbos varia. Nigra porro existant ARCHIGENIS (l): malagma ad calculum (m); smegma ad arenulas pellendas (n); aliud post calculum ex- pulsum (o).

Habet ipsæ etiam ORIBASIIUS ad oculorum claritatem medicamentum (p) ARCHIGENIS. Scolopendræ morfum curare oleo calido suscipit (q). Ad viperæ mor- fum (r). Varia apud AETIUM ad mala cutanea (s). Et ad parotides AC- TUARIUS (t).

Dropax, emplastrum ad tumores (u).

Ex libris SEVERI aliqua mutasse (x).

§. XXXII. HELIODORUS.

ARCHIBIUS ab HELIODORO citatur (a) de fissuris. Aridum epuloticum ASCLEPIADIS correxit (b).

MENODORUS totum os fissum excidit apud HELIODORUM (c). Ambrosiam MENODORIAM GALENUS habet (d).

HELIODORUM non longe removemus, chirurgi certe JUVENALIS meminit, cujus id esset nomen, & HELIODORI aridum GALENUS citat (e).

Multa

(f) AETIUS L. VI. c. 92.

(g) GAL. *compos. sec. loc.* L. II.

(h) Ib. L. III.

(i) Ib. L. V.

(k) L. VI.

(l) AETIUS L. VI. c. 51. ad capitis dolores.

(m) L. XI. c. 7.

(n) Ib. c. 5.

(o) C. 15.

(p) *Synops.* III.

(q) PAULUS L. V. c. 9.

(r) Ib.

(s) L. XIII.

(t) *Meth. med.* L. VI. 9.

(u) AETIUS L. IV. 1. c. 124.

(x) Id. L. III. 1. c. 34.

(a) NICET. coll. p. 96.

(b) *Compos. sec. gen.* L. V.

(c) Ib. c. 14.

(d) *Compos. sec. loc.* L. VII. c. 3.(e) *Compos. sec. gen.* L. V. c. 14.

Multa ejus loca chirurgici argumenti apud ORIBASIIUM exstant. Multo etiam plura inde sumfisse COCCHIO probabile vifum est (f). *Chirurgica* HELIODORI NICETAS in notis ad fuum codicem citat (g).

Ejus locus de capitis vulneribus exftat in NICETÆ collectione (h). Ipfe manu curavit, & varia ad incidendum instrumenta adhibuit. Offa negat (i) dolorem sentire. In fiffura partes cranii defractas nonnunquam fibi relinquit, quas sperat convalituras (k). Membra luxata absque instrumentis reponebat. Alius locus de carie calvarix (l). Alius de offe excrefcente, quod totum (m) delere jubet, per ambitum primo exterebratum. De alopecia (n). De extremis membris abfcindendis (o). Vinculum super locum fectionis injicit, & prius carnes difsecat, quam ferram adhibeat. De his, quæ digitis accidunt (p). Loci de variis artus reponendi modis (q) initium & finis. Quatuor de fasciis capita HELIODORI in eadem collectione reperiuntur (r), iterumque duo alia (s).

Capita aliquot HELIODORI ex codice NICETÆ sumfit, & in fuus chirurgicis edidit (t) VIDIIUS Paris 1544. fol. ut GALENUM de fasciis pleniorer ederet.

NICETÆ collectio etiam bis in Parisina Bibliotheca reperitur, & additur, alterum codicem in MEDICÆA fuiffe, alterum a Biblioth. Fontebleandensi n. 2247; in quo HELIODORI de capitis vulneribus; de fracturis; de carie capitis; de exoftofi; de amputatione, de digitis, & fasciarum capita 49; & de machinamentis nonnullis, deque artuum repositione.

Denique HELIODORUM de machinamentis ORIBASIIUS fervavit, vertitque VIDIIUS, & in chirurgicis edidit: adjectus est idem editionibus ORIBASII, plenus libellus, qui & ipse est in NICETÆ collectione, & quo machinæ ab ipfo retro HIPPOCRATE inventæ breviter recensentur. Absque machinis ad palæstræ morem in junioribus & feminis luxata restituit.

Non separari debere putes ejusdem argumenti scriptores. Huc PERIGENES organicus, cujus organon citatur, & Galea gladiatoria (u). EJ. *Geranis*, quæ etiam HIPPOCRATI tribuitur (x). EJ. *Thais*, quæ ad alios ab aliis refertur.

AMYNTÆ

- (f) In NICETAM p. 86.
 (g) P. 87.
 (h) P. 91.
 (i) P. 92.
 (k) P. 96.
 (l) P. 112.
 (m) P. 124.
 (n) Ib.
 (o) P. 156.
 (p) P. 159.
 (q) Apud ORIBASIIUM cum NICETA p. 172.
 (r) N. 114. 117.
 (s) N. 128. 129. adducens retinaculum *χρυσουφλοκας*
 (t) C. 101. 113. 119. 129. &c.
 (u) GAL. fasc. c. 28.
 (x) C. 74.

AMYNTÆ vallum (y): ad nafum in alteram partem declinaturum (z). EJ. thorax (*).

§. XXXIII. ALII ANTE ASCLEPIADEM.

DEILEON, cujus ad maligna ulcera medicamentum est cephalicum (a).

ARISTARCHUS Samius, cujus est pastillus (b).

SERAPIAS. Aridum ex SERAPIADE (c).

EUNOMIUS (d).

STRATHON Berytius. EJUS ad oculos (e). Nonne STRATON. p. 64.

MARCIUS, cujus nectarium (*).

MENIUS RUFUS; Ejus acopon (f).

APHRODISIUS, cujus collectio citatur (g).

Alii legunt APHRODAM.

PATROCLUS, CÆSARIS libertus. Ejus illinitio (h).

POMPEII SABINI medicamentum pro FLAVIO CLEMENTE DOMITIANI adfimi (i). Ejusd. Polyteles ad podagram ABURNIO VALENTI datum (k).

CHARIXENUS ad ulcus (l) arteriæ, alias citatus, ad polypos (m), ad ozænas (n), qui locus dicitur *post chirurgiam*. EJ. auriculare (o); ad inflammationes aurium (p) cum ulcere.

LYSIAS ad ulcus arteriæ (q).

Tom. I.

K

CLAU-

- (y) GAL. fasc. c. 51.
 (z) C. 54.
 (*) C. 83.
 (a) GAL. *compos. sec. gen.* L. IV.
 (b) ID. *Compos. sec. gen.* L. V.
 (c) Ib.
 (d) Ib.
 (e) *Compos. sec. loc.* L. IV.
 (f) Ib.
 (g) *Compos. sec. gen.* L. VII.
 (h) Ib.
 (i) Ib.
 (j) Ib.
 (k) Ib.
 (l) *Compos. sec. loc.* L. VII.
 (m) Ib. L. III.
 (n) Ib.
 (o) Ib.
 (p) Ib.
 (q) *Compos. sec. loc.* L. VII.

- ORIGENIAS ad profunda ulcera asperæ (f).
 ASTER ad ulcera cancrofa (t).
 TURPILLIANUS, perinde (u).
 AMPHION (x).
 CLAUDIUS DAMONICUS perinde (y). Ejus auriculare (z).
 PHILOCALUS (a).
 DOMITII NIGRINI illinitio (b).
 ANTIGONUS medicus in castris exercitatus. Ejus sphragis (c).
 THREPTUS, cujus pastillus ad ulcera serpentina (d).
 NICOLAUS (e), cujus pastillus, emplastrum ad vulnera recentia (f).
 AMYTHAON. EJ. parygron ad ancylofes (b). Ejus malagma TRALLIANUS
 habet (i). Emplastrum PAULUS (k). EJ. ad hypochondriacos malagma (l).
 ONESIDEMUS (m).
 PRIMION ad ulcera Chironia (n).
 DIOPHANTUS chirurgus. Ejus emplastrum (o). Emplastrum ad serpentum
 morfus (p).
 Ad ambuſta (q).
 GENNADIUS. Ejus collyrium (r).

- (f) Ib.
 (t) *Compos. sec. gen.* L. IV.
 (u) Ib.
 (x) Ib.
 (y) Ib. L. IV.
 (z) *Compos. sec. loc.* L. III.
 (a) Ib. L. X.
 (b) *Compos. sec. gen.* L. VII.
 (c) *Compos. sec. loc.* L. II.
 (d) Ib. L. V.
 (e) Ib.
 (f) PAULUS L. VII. c. 17.
 (h) *Compos. sec. gen.* L. VII.
 (i) Ib. L. VIII. c. 13.
 (k) L. c.
 (l) ORIBAS. ad EUST. L. III.
 (m) *Compos. sec. loc.* L. X.
 (n) *Compos. sec. gen.* L. IV. & ACTUAR. *meth. med.* L. VI. 6.
 (o) Ib. L. V.
 (p) GALEN. *antidot.*
 (q) *Compos. sec. loc.* L. V.
 (r) Ib. L. IV.

POLY-

- POLYXENUS. EJ. med. ad palpebras scabras (f).
 ERASISTRATUS Sicyonius (t).
 CLEOBULUS. Ejus medicamentum ad nomas (u).
 DIODORI med. ad carbunculos (x) & ex calce, alumine, lapide Afio, quod
 GALENUS habet (y).
 EJ. nasturcinum (z) &c.
 LUCII, præceptoris ASCLEPIADIS, ad renes (a), sanguinem sistens (b), em-
 plastrum adtrahens (c), de chalcitide (d), diarrhodon (e), pastillus stypticus (f),
 ad fracturas (g); diarrhodon emolliens (h); viride (i); epuloticum (k); ca-
 tagmaticum (l), melinum (m), malagma ad articularum distortionem (n).
 Nonne LUCIUS Tharsensis GAL. (o)?
 SEVERUS. *Severianum* ad palpebrarum scabritiem (p); EJ. *Theodotio* (q).
 EJ. linimentum ad totum caput (r). EJUS locus de ulceribus in oculo curandis,
 de carbunculis (f) palpebrarum; aspredine, sycosi & callis (t); de ægilope (u),
 ulcere ad magnum angulum, quem urere jubet. IDEM in doloribus feca-
 bat neruum temporum transversum ad ipsum usque os (x). Uſtio tempo-
 rum,

K 2

- (f) Ib.
 (t) *Compos. sec. loc.* L. X.
 (u) *Compos. sec. gen.* L. V.
 (x) Ib.
 (y) *Compos. sec. loc.* L. X.
 (z) Ib. L. IX.
 (a) *Compos. sec. gen.* L. V.
 (b) Ib.
 (c) *Compos. sec. gen.* L. VI.
 (d) Ib. L. II.
 (e) Ib.
 (f) Ib. L. V.
 (g) Ib. L. II.
 (h) Ib. L. VII.
 (i) Ib. L. V.
 (k) Ib. L. II.
 (l) Ib.
 (m) *Compos. sec. loc.* L. IV.
 (n) AET. L. III. 4. c. 42.
 (o) *Compos. sec. loc.* L. IX. medicamentum ad dysenteriam.
 (p) Ib. L. IV.
 (q) AETIUS L. VII. c. 27. 32. 33. 114. &c. Alia etiam passim medicamenta habet, qui-
 bus nomen sit THEODOTION. ib. c. 114.
 (r) AETIUS L. VII. c. 99.
 (f) Ib. L. VII. c. 15.
 (t) Ib. L. VII. c. 30.
 (u) Ib. L. VII. c. 83.
 (x) Ib. L. VII. c. 88.

rum, etiam arteriotome (z). Pulvis Severius (a). Cataplasma ex libris SEVERI: hic putes SEVERUM ante ARCHIGENEM poni debere, qui in eo medicamento aliquid mutaverit (b). EJUSD. cataplasma, illitiones musculorum temporum (c), & totius capitis (d).

TELAMON (e).

PETRONIUS. EJUS Virtus (f).

TERENTIUS. EJUS pastillus stypticus (g), diarrhodon ex rosis (h). Hunc virum putes esse, qui pleno nomine dicitur MARCUS TERENTIUS ASCLEPIADES (i).

PITHION. EJ. catagmaticum (k).

AERIANUM medicamentum inscriptum DIOMEDI (l).

TONSOR Bithynicus ut videtur. EJ. ad hydropem (m), malagma (n).

PETINUS ad profunda ulcera asperæ (o).

§. XXXIV. ASCLEPIADES JUNIOR.

Numerosi fuerunt cum hoc nomine medici, ut quem hic GALENUS vellet, non satis intelligas. MARCUM TERENTIUM ASCLEPIADEM eundem esse putabam pleno nomine (a) dictum, cognomento Pharmacionem (b), cujus externorum libros quinque (c) GAL. citat. Quartus adscribebatur MARCELLÆ (d).

Verum ab ea sententia recessi, quod TERENTIUS seorsim, & eodem quidem cum ASCLEPIADE capite citetur (e).

Non potuit prioris esse ævi, qui TITI Cæsaris medicamentum citet (f).

GALENUS sæpe laudat, quod melius ANDROMACHO vires definiat (g), quod

- (z) AETIUS ib. c. 89. ibi laudat suum monogena.
 (a) TRALLIAN. L. II. c. 6.
 (b) AETIUS L. III. r. c. 34.
 (c) Ib. L. II. 3. c. 4.
 (d) Id. ib. c. 95.
 (e) Compos. sec. gen. L. II.
 (f) Ib. L. V.
 (g) Ib.
 (h) Compos. sec. loc. L. IV.
 (i) Compos. sec. gen. L. VII. c. 6.
 (k) Ib. L. III.
 (l) Compos. sec. loc. L. IV.
 (m) Ib. L. IX.
 (n) PAULUS L. VII. c. 18.
 (o) Compos. sec. loc. L. VII.
 (a) Compos. sec. gen. L. VII. c. 6. Item in CLERC p. 843.
 (b) Ib. L. IV.
 (c) Compos. sec. loc. L. IX. & III.
 (d) Ib. L. X.
 (e) Compos. sec. gen. L. VII.
 (f) Compos. sec. loc. L. X.
 (g) Compos. sec. gen. L. VI.

XXXIV. ASCLEPIADES JUNIOR.

quod doceat medicamenti conficiendi modum (b). Est tamen ubi carpat, quod tempora morborum non addat (i).

Multa collegit vetustiorum, etiam potissimum HERÆ, ut tamen aliqua mutaverit. EX ANDROMACHO (k) auriculare sumsit, ex NICERATO alia (l).

Ejus ad ozænam medicamentum GALENUS habet (m); ad oculorum mala ex lapide Phrygio (n), quod GAL. laudat; agglutinatorium ad oculos (o). Panacea collyrium (p); ex hirundinibus absque befafa. Stomaticæ illitiones (q). Libianum (r). Stella (s). Acopum (t). Malabathrinum (u). Ad hæmorrhoides (x), ad splenem (y); ad prolapsum uterum (z); malagma ad mala ischiadica (a).

Catagmaticum (b); epuloticum ex cydoniis (c); ad ulcera cancrofa (d); viride (e); gilvum (f); ad maligna ex falicum foliis emplastrum (g); ad alia maligna ulcera (h); chironia (i).

Egyptium. Emollientia malagmata (k). Acopa (l). Metasyncriticum (m); ad arthritidem pro JULIO Secundo. Epithemata ad capitis dolorem (n); ad alopecias (o); ad polypos (p); sanguinem de naribus (q). Cicatricem in ulceribus

K 3

- (h) Compos. sec. gen. L. II. & III.
 (i) Compos. sec. loc. L. II.
 (k) Compos. sec. gen. L. III.
 (l) Compos. sec. loc. L. II. & III. ex L. I. externorum ad fractas aures & vulnera.
 (m) Ib. L. III.
 (n) Ib. L. IV.
 (o) Ib.
 (p) AETIUS L. VII. c. 109.
 (q) Id. L. VI.
 (r) L. VII. c. 104.
 (s) Ib.
 (t) AETIUS L. III. 4. c. 44. Podagrica multa Ib. ib.
 (u) Id. L. VIII. IV.
 (x) Compos. sec. loc. L. IX.
 (y) Ib.
 (z) Ib.
 (a) Ib. L. X. AET. L. III. 4. c. 5. habet etiam malagma acre AET. L. III. 2. c. 51.
 (b) Compos. sec. gen. L. II.
 (c) Ib.
 (d) Ib. L. IV.
 (e) Ib. L. V.
 (f) Ib. L. II. ex argenti spuma.
 (g) Ib.
 (h) Ib. L. VI.
 (i) Ib. L. IV.
 (k) Ib. L. VII. habet ad scirrhus TRALL. L. VIII.
 (l) Ib.
 (m) Ib.
 (n) AETIUS L. VI.
 (o) Ib.
 (p) Ib. c. 93.
 (q) C. 95. Vinciebat etiam pollicem pedis.

bus ducentia (r). Ad dolores femorum pastillus (s). Extus in podagricis opio usus est (t).

ORPHITI compositum, quo liberatus est pectoris dolore (u). Variorum apud ASCLEPIADEM medicamenta (x).

Cæterum hæcenus ad chirurgos pertinet, quod medicamenta ad mala externa descripserit, nihil enim lego, quod manu sit molitus. Quæ vero fuerint antiquorum medicamenta externa, docte expedit D. CLERICUS. Recte adnotavit, *μαλαγματος* nomen a medicamento mollitie sumtum esse, vires sæpe acres & adstringentes fuisse. Lipara & parygra emplastra molliora erant. Collyria aliquid simile erant magdaleonibus; posteriori vero ævo id nomen ad oculorum mala restrictum fuit.

§. XXXV. RUFUS.

RUFUS Ephesius, insignis scriptor, ASCLEPIADEM juniorem & ARCHIGENEM citat (a), a GALENO vero citatur. Cum multa scripserit, pauca fragmenta ad posteros pervenerunt; superest *de renum & vesicæ morbis* libellus, sed imperfectus, & in ipsa incisione ulceris extus se efferentis abruptus. A renum ulcere feminis generationem supprimit. De calculi signis egerat in L. ad vulgus X.

De *machinis medicis* videtur scripsisse. Scamnum certe HIPPOCRATIS ORIBASIIUS ex RUFO citat (b).

In l. *de regimine infantum* scripsit de ulcere Ægyptio, cui igne medetur, & de aphthis malignis. In l. *de medicamentis popularibus* habebat aliqua ad ophthalmiam; sic in l. *de morbis oculorum*; in l. *ad vulgus* de auris doloribus, ubi oleum cum vino laudat. Hæc apud RHAZEUM. Alius l. *de canis rabidi morfu* dicitur, cui additum est etiam POSSIDONII nomen. Magnus numerus medicamentorum. Unguentum RUFII ad penem erigendum apud ORIBASIIUM (c) reperitur, & apud AETIUM (d) smegma odoratum cosmeticum.

De venis artuum excindendis (e) in fluxu ad pedes, & de ustione locus superest (f); alius de sanguinis eruptione apud AETIUM. Escharotica rejicit. Arteriam aut ligare jubet, aut totam refecare (g). Exstat etiam ejus de clysteribus locus (h) deque eorum materie (i).

§. XXXVI.

(r) L. XVI. c. 95.

(s) ORIBAS. ad EUST. L. III.

(t) AET. L. III. 3. c. 38.

(u) *Compos. sec. gen.*

(x) GALEN. *sec. loc.* L. IV.

(a) ita intelligo locum AETII L. III. ferm. II. c. 27.

(b) *Machinam.* c. 28.

(c) *Synops.* ad EUST. L. III.

(d) L. VIII. c. 6.

(e) AETIUS L. XII. c. 24.

(f) C. 25. laudat etiam, si ulcera ægre sanabilia fuerint.

(g) L. XIV. c. 52.

(h) ORIBAS. *Collect.* L. VIII. c. 21.

(i) C. 39.

§. XXXVI. LEONIDES.

LEONIDES Alexandrinus, Episynteticus, citatur in l. *de introductione*, ut huc pertineat, si is libellus vere GALENI est: Sed mihi quidem id dubium videtur. Non adeo humilis fuit scriptor, ut nusquam ejus a GALENO nomen diceretur, si prior vixisset. Quæ ejus supersunt, ea fere apud AETIUM exstant. Locus de cauteriis (a); de scarificatione: non in sura sola, sed & scrotum & femora & manus posse scarificari (b). Abscessum faucium ut aperias (c); de futura palpebræ crudeli operatione (d). De perustione sedis prolapsæ, quam ait tutam esse (e); de abscessibus sedis anique fistula, quam super flexum specillum aperit (f); de thymis pudendorum (g); de testium & scroti inflammatione (h); de hydrocele (i); de ramice (k) intestinali. De strumis, quas vocat *χοιραδας* (l); de atheromate & meliceride. Cutem incidere jubet, tumoresque, ut vocant, enucleare, cavere ne tunica lædatur, ampliorem ad tumorem & myrti folio similem incisionem fieri debere, omnino ut nuper Britanni: lapidosa etiam corpora & quasi ramenta sulfuris in tunicatis tumoribus vidit. Ad mammarum fistulas (m) emplastra. Ad scirrhum & cancerum mammarum (n). Ut istum amputet LEONIDES; alterne incidit & urit, donec totum tumorem amputaverit. Aliquando tamen igne abstinet (o). Ad induratum mamillam (p). Purulentis ut thorax inter V. & VI. costam aperiatur; videtur autem vel ipse addere, aut PAULUS (q), mortem eos non evadere. Varicosa vasa spermatica (r) debere ligari, si omnia varicosa fuerint, cum teste ejici. Ventosum varicem non debere tangi. Ut artus amputaverit vitatis magnis vasis nervisque (s). Ad nomas pastillus ex cæsyppo (t). De hydrocephalo insignis locus. Malum fere imperitia obstetricum deberi, sub cute aquam colligi, vel inter os & pericranium, vel inter calvariam & duram matrem, denique inter eam meningem & cerebrum. Suturas a multo humore duci & hiare. Incidere jubet, ut musculus vitetur (u).

§. XXXVII.

(a) L. VII. c. 92.

(b) AETIUS L. X. c. 30.

(c) *Id.* L. VII.

(d) *Ib.* c. 69.

(e) L. XIV. c. 7.

(f) *Ib.* c. 10.

(g) C. 17.

(h) C. 20.

(i) C. 21. distinguit ejus species & ustionem præfert.

(k) C. 22.

(l) L. XV.

(m) C. 57.

(n) L. XVI. c. 41.

(o) L. II. c. 44.

(p) C. 46.

(q) C. 51.

(r) L. VI. c. 44.

(s) C. 64.

(t) C. 84.

(u) L. XIV. c. 51.

(v) L. VI. c. 1.

§. XXXVII. ANTYLLUS.

Eadem mihi de ANTYLLO fuit suspicio fuisse Epifyntheticum. Non possum tamen dissimulare in emplastris habere ordinem systematicum, primum, secundum, tertium (a).

Plura loca habet ORIBASIIUS.

Ex L. II. de *praesidiis evacuantibus*. Fufe de variis venis, quæ inciduntur, ut sanguis mittatur, de frontis venis, de tribus venis brachii. In debilibus & pinguibus superiorem recte incidi, mediam si subitam evacuationem quæsieris; alia occasione inferiorem, cujus tamen incisio gracilibus non conveniat (b).

Inde administratio venæ incidendæ ægris: quibus vinculum inferre necessarium fit, quibus nempe musculi brachii elati sunt. In vena frontis aut linguæ vinculum collo circumdandum, si in manu fovendam calida (c). Ut punctim secetur (d), transversim, rectâ, oblique (e). Ut fiat, ut sanguis facilius fluat (f).

Tunc de arteriarum sectione (g), sub cute ad occiput, secus aures, in vertice versus sinciput, non adeo de iis arteriis, quæ a temporibus ad frontem pertinent. Cum periculo secari, quæ ante aures sunt; in occipite debere sectionem ad os usque duci, & os ipsum dividi.

IDEM de cucurbitula (h). In doloribus levioribus debere absque scarificatione admoventi, non vero mammis (i), cum multo igne quando ad caput.

De scarificatione (k), de hirudinibus (l). Ejus glandula & clyster (m).

Porro de dropace (n), de sinapismo, de suffitibus ad muliebria admotis (o): EJ. olfactoria (p), collyria (q), pastilli (r) ad clysteres, alii illiniendi, pelli (s), de iis

- (a) PAULUS L. VII. c. 17.
 (b) ORIBAS. Collect. L. VII. c. 7.
 (c) C. 9.
 (d) C. 10.
 (e) C. 11.
 (f) C. 12.
 (g) C. 13.
 (h) C. 14. GALEN. de cucurbit.
 (i) GALEN. ib.
 (k) ORIBAS. l. c. c. 18. GALEN. l. c.
 (l) ORIBAS. l. c. c. 21. ad EUST. p. 15.
 (m) PAULUS L. VII. c. 10.
 (n) ORIBAS. Coll. L. X. c. 12.
 (o) C. 19.
 (p) C. 20.
 (q) C. 23.
 (r) C. 24.
 (s) C. 25.

his quæ infunduntur (t), de unguentis (u), de malagmatibus (x), de acopis (y), porro de empasmatibus (z), cataplasmatibus (a), inunctionibus.

Ex primo de *praesidiis* loca non contemnenda habemus de cataplasmatibus compositione (b).

Ex 7. l. de *remediis extrinsecis* de dropace (c) de sinapismo (d), de collyriis (e) quæ ANT. dicit etiam utero, fistulis, sinubus inponi, de pastillis (f), de pellis (g), de unguentis (h), de malagmatibus (i), de acopis (k), de cataplasmatibus &c. (l), de auricularibus med. (m), de dentium remediis (n).

Curationem erosæ palpebræ ex ANTYLLO AETIUS habet, quæ duabus fit incisionibus (o).

Locus de *hydrocephalo* est (p) in ORIBASII l. de fracturis, quem COCCHIO debemus. Eum tumorem noster jubet incidere, si cutem inter & calvariam aqua collecta fuerit.

Bronchotomes tota ratio: quæ fit tribus sub larynge annulis & inter annulos (r). Suturam post hydrocelem cruentam adhibuit (s).

Curationem varicis docet (t); elevat hano, incidit. Caustica in ore, nare, aure, pene, per cannulam admovent obvoluta pannis madidis (u).

De calculo fufe, quem ad CELSI modum excidit. Monet ne corpus vesicæ incidatur, quod non consolidetur, sed collum utique (*). De calculo peni impacto.

- Tom. I. L
- (t) C. 26.
 (u) C. 27.
 (x) C. 28.
 (y) C. 29.
 (z) C. 31.
 (a) C. 32.
 (b) Id. L. IX. c. 4.
 (c) L. X. c. 12.
 (d) C. 13.
 (e) Ib.
 (f) C. 24.
 (g) C. 25.
 (h) C. 27.
 (i) C. 28.
 (k) C. 29.
 (l) C. 32. 33. 34.
 (m) C. 35.
 (n) C. 36.
 (o) L. VII.
 (p) NICET. p. 121. sq. & in Cod. Par. n. 224.
 (r) AETIUS L. VI. c. 33.
 (s) PAUL. L. VI. c. 82.
 (t) ACT. L. XII. c. 2.
 (u) Id. L. XIV. c. 7.
 (*) RHAZ. Cont. L. IV. c. 2.

facto. Ligandum ne labatur, excidendum, extrahendum(x). Alius locus de ganglio & de carie: ut id malum(*)adgnoscat. In paronychia de qua sanies fluit, incidendum, os corruptum excidendum (y). Descriptio paracenteseos (z). In umbilico perforandum si malum in intestinis fuerit; in splene si eo loco: inmittendam esse fistulam. De calculi origine, de mictu harenarum & calculo molli, qui solvi possit. Quando inciditur curandum, ne quidquam reliquum fiat. Ut curetur, cui exiguus est calculus. Adnasci vesicæ lapidem, hinc a moto corpore dolorem ingravescere (a). De morbo palpebræ superioris. De ungula excisa nihil relinqui debere. Cataractæ depositio. Nominat aliquos, qui sub pupillam operati cataractam extraxerint. Apostema facci lacrumalis non sparsum neque ad nares neque ad oculum. In trichiafi palpebræ transsuuntur. Medicamenta, emplastra ex spuma argenti, aere usto, auripigmento, alumine, ut in emplastrum recipiantur (b).

ANTYLLI malagma (c).

Fragmentum ex ANTYLLO est in *Bibl. Vindobonensi*.

§. XXXVIII. VARIIL.

JULIANUS cujus barbarum (d); an ejus JULIANIUM apud TRALLIANUM? MENECRITI fasciæ ad partes externas (e).

MNASEUS, vel si idem est, MNASEUS Methodicus fuit (f).

Ejus est diachylon l. (g). Medicamentum emolliens ad parotides discutendas emplastrum (h). Cataplasma (i). Nomen etiam PHILUMENI MNASEI reperitur, cujus est cataplasma (k) & clidion (l).

Deinde PHILUMENI nomen solum (m). Ejus Anthera.

Hujus PHILUMENI, simpliciter dicti, multa loca apud AETIUM sunt. In partu difficili, a fetu viam obstruente, jubet fetum in pedes convertere, & si minus succedat, uncum impingere oculo vel ori (n). Hydropici fetus ventrem incidit

(x) AETIUS L. XV.

(*) lb. c. 5.

(y) lb. C. XV.

(z) L. VII.

(a) C. 2.

(b) PAULUS L. VII. c. 17.

(c) lb. c. 18.

(d) GALEN. *compof. sec. gen.* L. II.

(e) ORIBAS. *Macbia.* c. 121. & apud NICETAM,

(f) l. *de introd.*

(g) GALEN. *compof. sec. gen.* L. VII. *sec. loc.* L. III. qui fufe de eo agit *Euporist* L. IV. AETIUS L. VI. c. 90.

(h) ACTUAR. *metb. med.* L. VI. AET. L. XV. c. 14.

(i) TRALLIAN. L. III. c. 7.

(k) ORIBAS. *syn.* L. III.

(l) lb. ib.

(m) lb.

(n) AETIUS L. XVI. c. 23.

incidit & viscera eripit, caput etiam in gravi casu amputat & tumidum incidit, evacuat (o) coxam etiam refecat (p). Ad caput vitiatum consilia (q). Ad mammarum inflammationem (r); indurationem (s); uteri inflammationem (t); thymos & verrucas vulvæ (u). Ut secundas oporteat educere docet (x). De inflammatione tonsillæ & ulcere: de uteri inflammatione (y); de thymis, verrucis ani (z). Aridum admirandum SEVERI (a).

EJUSD. PHILUMONI remedia (b) varia externa, etiam frigida. De aurium dolore (c): de oculorum obscuratione (d): de urinæ difficultate in febre (e), de ulceratione circa os sacrum (f), circa scrotum & anum (g).

Collyrium NAUCRATITÆ (b).

NICETIS ex GALBANO (i).

OLYMPIONICI oculare (k).

ZOSIMI oculare (l) ad tumores (m).

HERMOPHILI collyrium thalassinum (n). EJ. collyrium habet AETIUS (o).

POMPONII BASSI ad incipientem suffusionem (p).

APIUS PHASCUS. EJUS excoriatorium (q).

AXIORII (r) medicamentum cutaneum.

ÆSCHRION, empiricus Pergamenus, quem GALENUS inter magistros suos

L 2

recen-

(o) lb.

(p) lb.

(q) lb.

(r) C. 38.

(s) C. 39.

(t) C. 85.

(u) C. 105.

(x) C. 24. leniter jubet agere. L. VIII. c. 45. 6.

(y) L. XVI.

(z) lb.

(a) L. XIV. c. 34.

(b) AETIUS L. II. 1.

(c) C. 120.

(d) C. 123.

(e) C. 125.

(f) C. 127.

(g) C. 128.

(h) *Compof. sec. loc.* L. IV.

(i) lb.

(k) lb.

(l) lb.

(m) PAUL. L. VII. c. 19.

(n) lb.

(o) L. VII. c. 112.

(p) lb.

(q) *Compof. sec. loc.* L. V.

(r) lb.

recenset, ex cinere cancrorum exustorum medicamentum ad canis rabidi mor-
sum fecit (t).

MENAETI melinum ex lithægyrio (u), aliud ejus aureum (x).

PAPIAS, medicus ut trichiasin curaverit (y).

MACHERIONIS medicamentum ad auferendas crustas in gangræna (z).

BAPHULLI emplastrum ad serpentum ictus (a).

EUDEMUS chirurgus, fenecio, in sanandis fracturis felicior, quam qui blan-
dioribus remediis utebantur (b).

DIODORI medicamentum ad lichenes (c).

NICOSTRATI malagma ad podagram (d).

ZEUXIDIS (e) medicamentum ad menti lichenes.

DIOMEDIS (f) Lyfiponion.

SOSANDRI ad palpebras (g).

TIMOCRATIS dentifricium (h).

LEUCUS, cujus melinum (i); malagma ad articulos distortos (k).

PHILIPPI in cæsaria (l).

CIMONIS auriculare ex ARIO TARSENSI (m).

AZANITA (n), repetitus in collectione veterinaria (o), ubi magnus dici-
tur auctor.

LAMPO, cujus medicamentum ad ozænas ex mify & ære (p).

CLONIANI ad podagram (q).

PROCLIANI

(t) *Simplic. facult.* L. II.

(u) *GAL. compos. sec. gen.* L. II.

(x) *Ib.*

(y) *GAL. compos. sec. loc.* L. IV.

(z) *Id. de art. cur. ad Glauc.* II. c. 9. *compos. sec. loc.* L. V.

(a) *Id. antid.*

(b) *Id. metab. med.* L. VI. fin.

(c) *GAL. Compos. sec. loc.* L. V.

(d) *Compos. sec. gen.* L. VII.

(e) *Compos. sec. loc.* L. V.

(f) *Ib.* L. IV.

(g) *Ib.*

(h) *Ib.* L. V.

(i) *Ib.* L. I.

(k) *AETIUS* L. XII. c. 41.

(l) *Compos. sec. loc.* L. IV.

(m) *Ib.* L. III.

(n) *Compos. sec. gen.* L. V.

(o) *Ed. Paris.* p. 114. b.

(p) *Compos. sec. loc.* L. III.

(q) *Compos. sec. gen.* L. VII.

PROCLIANI emplastrum (r).

PYTHI ad dentes motas, nisi est PYTHICUS DAMOCRATIS (s).

MAGNI, circulatoris, ad lichenes (t).

CHARITONIS, circulatoris, ad phalangia (u). Medicum ejus nominis AE-
TIUS habet (x).

SIMMIE, circulatoris, adversus eadem phalangia (y).

CHRYSUS, cujus *testamentum* nomen est collyrii, quod dicitur a morte aucto-
ris ab HADRIANO esse inventum (z).

CHARICLES, cujus epithema ad capitis dolores: an (*). Non credo esse
CHARICLEM TIBERII p. 47.

§. XXXIX. C. GALENUS.

CLAUDIUS GALENUS, uti nullam partem artis medicæ neglexit, ita neque
chirurgiam. In ea se juvenis exercuit, cum Pergami ludi gladiatorii curam ge-
reret. Varia tunc excogitaverat ad nervorum vulnera (a), sectionesque muscu-
lorum, annos natus 28, & gladiatorum in ludis pontificiis fauciatorum vulnera
ut curaverit exponit (b).

Tum demum, quando Romæ sedem fixit, curationes, quæ manu fiunt,
chirurgis reliquit, urbis mores sequutus (c). Ophthalmiam tamen, quam Ro-
mæ celeberrimus medicus non posset sanare, ipse rejectis ejus consiliis
balneis sanavit (d); mitis in universum amans medicationis, ut masculam chi-
rurgiam dictus sit neglexisse. Jam senex narrat, ut Theffalium medicum male
medicantem correxerit, cum omnia vulnera cruenta iisdem remediis sananda
fufciperet, quæ quidem curatio in nervi punctura alienissima visa est (e).

Iterum Theffalium medicum male aurium ulceri medentem, & alieno loco
laxantia adhibentem castigavit, & siccissimis adhibitis ægrum fervavit (f). Ut
humerum ipse manu reposuerit fufc. ASCLEPIADAS ait utique in morbis na-
rium

L 3

(r) *Ib.* L. VI.

(s) *Compos. sec. loc.* L. I.

(t) *Ib.* L. V.

(u) *Antidot.* II. habet & *AETIUS* L. XIII.

(x) *L.* XIII. c. 18.

(y) *Ib.*

(z) *AETIUS* L. VII. c. 114.

(*) *GAL. compos. sec. loc.* L. II. ante APOLLONIUM quidem & ASCLEPIADEM.

(a) *Compos. sec. gen.* L. III.

(b) In *HIPP. de fract. comm.* III.

(c) *Part. art. med. Metb. med.* L. VI.

(d) In *Aphor.* L. VI. n. 31.

(e) *Metb. med.* L. VI.

(f) *Ib.* L. V.

rium & capitis medicamenta ad futuram coronalem admovisse, laxatasque esse & mobiles ferus futuras & medicamentum absorbtum (g).

Fistulas emplastro suo ex oxelæo & lithargyrio sanavit (h). Musculos in profundo gladiatoris vulnere consuit, tendines non ausus. Multos se curasse (i), quibus læsi fuissent nervi, & celeriter quidem curatos, periisse neminem. Curavit, cui fumus humerus elapsus erat (k): aliumque, cui elapsum esse brachium medici non agnoverant, quod cum brachio dudum (l) elapso comparaverant. Luxationem humeri in anteriora elapsi sanavit (m). Fractæ calvariae ossa ut curaverit, modo superne exento osse, modo inferne. Arteriam brachii læsam sanavit (n). Sic ulcus pericardii (o), perforato sterno. In doloribus oculi narcoticis abstinuit, malumque balneo & humectantibus medicamentis curavit (p). Pauperes ut sublevaret enixe studuit. Hortulanum ex uva pene suffocatum servavit (q). Primus, puto, coarvorum arterias incidit.

Ipse multos morbos chirurgici generis tulit; illinitionibus ulcus femoris in seipso sanavit, cum jam videretur incidendi adesse necessitas. Acromium sibi elapsum & agnovit, & male curantem alyptam (r) correxit, & se ipse restituit. Cum peste laboraret, scarificato crure se servavit (s). Jugulum sibi incurvatum sensit & ad humerum adductum, cum maximo frigoris sensu, & convulsionis motu in cervicis musculis.

Chirurgici argumenti sunt. *Commentarii tres in l. de iis, quæ in medica officina sunt.* Vertit J. BERNARDUS FELICIANUS. Incertum esse fatetur, num HIPPOCRATES auctor sit, num THESSALUS; cum alii *Gnosidici* filio tribuant (t). Esse, qui velint unum fuisse librum, & cum duobus sequentibus (u) continuatum.

Fere chirurgici est argumenti, & de deligatione agit, deque vinculis. Artem deligandi in ligneo simulachro disci. Passim de vero sensu vocum HIPPOCRATICARUM Noster inquit, & ASCLEPIADEM refutat: vetat mutare antiquam scriptionem. Acia est linum vel lana, aut molle aliquid, quod per acum trajicitur. A nimia extensione artuum convulsio & resolutio. Citat librum *de motu musculorum*.

Codex

- (g) Ib. L. XIII.
 (h) *Compos. sec. gen.* L. I.
 (i) Ib. L. III.
 (k) *De iis, quæ in medicat.*
 (l) Ib.
 (m) *Comm. in l. de articul.*
 (n) *Metb. med.* L. V.
 (o) HIPP. & PLAT. *plac.* L. I.
 (p) RHAZ. *Contin.* II.
 (q) *Compos. sec. loc.* L. VI. & alibi.
 (r) *Ad l. de articulis.*
 (s) *De cucurbit.*
 (t) *Fract.* L. I.
 (u) *De articul.* *Comm.* L. IV.

Codex Ms. est in B. R. P. VIDIO interprete n. 6866. & in MEDICEA. Codex Græcus in B. R. P. n. 1849. & 2248.

Porro *commentariorum* in L. HIPPOCRATIS *de fracturis libri III;* pariter J. BERNARDO FELICIANO interprete (a).

Cur oporteat fractos artus extendere. Icones ubique adjectæ. Corneæ virgæ HIPPOCRATICÆ hic exponuntur. Cutis partes sæpe non præcidisse se, & compositas eas comprehendisse. Breves cæterum GALENI sunt commentarii, neque ea attingit, quæcunque nullam apud HIPPOCRATEM obscuritatem putat habere.

Edidit seorsim VIDUS VIDIUS Paris. 1544. fol. *, ejus *commentarii* codex Ms. est in B. R. P. n. 6866.

Codex Græcus est in MEDICEA & in B. R. P. n. 1849. In n. 2247. capita aliqua sunt de fasciis, fracturis & capitis vulneribus.

Commentariorum (b) in HIPPOCRATIS *de articulis libri IV.* iterum J. B. FELICIANO interprete.

Esse omnino continuum librum ei, qui dicitur *de fracturis* & reliquas absolvere luxationes, De origine vocis *ambes* s. *gnomonis*; de luxatione humeri accurate. Elabi quandoque inter dissidentes humeri musculos, deltoidem & bicipitem. Frequenter humerum excidere, primo antrorsum, inde deorsum; & contrario ductu debere reponi. Pilam vix posse firmari. Contra pistillum. Quinquies se vidisse luxationem, quæ antrorsum fit, non visam HIPPOCRATI. Mira curatio quassationis hominis inverso capite de scala suspensi. Se utique femoris luxationem bis sanasse, sed ab humoribus sensim auctis natam. Restitutio quæ fit inverso corpore. Citat sua lignea simulachra, in quibus instrumentorum effectum demonstrat. Hujus commentarii pars non exigua interiit.

Edidit cum priori VIDUS, ejus codex est in B. R. P. n. 6866.

Codex alius in MEDICEA est Græcus; & in B. R. P. n. 1849 & 2248.

GALENI *l. de fasciis.* Vertit VIDUS VIDIUS & edidit Paris. 1544 fol. *. Editionem sive loco & anno 12 GUNZIUS habet, ego Lugdunensem 1553 16. * cum LACUNA, forte eandem.

Codex est in B. R. P. n. 6866. Latine solum exstat, nisi quod Græci codices sunt in collectione NICETÆ, tam MEDICEA quam Parisina n. 2247. 2245.

Addit in *pref.* VIDIUS plenum esse opus hactenus, nisi quod nonnulla deficiant: ea se ut suppleret summisse ex SORANO, exque HELIODORO, ut tamen

- (a) Citat suum L. I. I. *de musculorum motu* & L. I. *dissectoriarum tractationum.* In L. II. *disssect. muscul.* In L. III. I. *de usu partium.*
 (b) Citat *l. de motu musculorum.*

men cujusque operam distingueret. Fasciæ sunt a capite ad calcem, in quibus videas, veteres non minorem industriam his in rebus posuisse, quam nuperi quidem; additæ sunt icones. Passim GALENUS aliqua ex antiquioribus sumit, ut ad historiam chirurgiæ pertineat.

Prodiit in GESNERI collectione chirurgica. Tiguri 1555 fol. *

Apud ORIBASIVM de machinamentis agit de scala perpendiculari & horizonti parallela; de plinthio; de repositione per scamnum.

GALENUS de *birudinibus, cucurbitulis, scarificatione* FERDINANDO BALAMIO interprete & L. FUCHSIO Lion 1550. 16. * De carnibus folis hirudines sugere & humores revellere scarificationis utilitas ad phlegmonem. Brevissimus libellus, ut quo encheireses docentur. Codex est in B. R. P. n. 2269.

In eum MELCHIOR SEBIZ commentatus est. Argentor. 1652. 4.

EJUS de *tumoribus præter naturam* l. interprete HORATIO LIMANO. Inflammatio, abscessus, fistula, sinus, etiam callosi; tumores cystici, meliceris, steatoma gangræna, cancer. Erysipelas, scirrhus. Elephas, achores, phagedæna, varices. Brevissime omnia. Aneurysma, quod primum a GALENO dictum, vulnus est arteriæ, quæ non tota coalescit. Varix. Auctor ait se de *oculorum malis* scripsisse, qui liber periit. Noster seorsim prodiit Witteberg 1589. 8. Latine Basil. 1529. 4. vertente G. ANDERNACO. GUNZ. Græce Paris. 1557. 8.

Codex est in B. R. P. n. 2164.

Gallice versus a PÆTRO COLET. Lion 1540. 8.

In libris medici argumenti passim aliqua chirurgica sunt.

GALENI de *methodo medendi* libri III. IV. ad chirurgiam hætenus pertinent; de ulceribus enim agit L. III. & potissimum asiatica diffusionem refutat THESSALUM, qui omnibus ulceribus eandem opponere curationem, neque aliam indicationem præter replendorum carne ulcerum studium admittebat, cum alia & alia ulcera aliis modis curare oporteat. Mel non bene ad cerebri ulcera adponi.

In L. II. de ulceribus mali moris. Contra curationem THESSALI metaphysicam, ut varia ejus consilia potius ad malum habitum emendandum pertineant. Contra tres illos dies jejunii methodici, in febre minime necessarios. Siccantia fere laudat, alvumque ducentia, & in universum cacochymiam jubet corrigere per ea, quæ cuique cacochymie contraria sunt. Singularum partium ulcera ex ordine considerat.

L. V. de vulneribus venarum & arteriarum: ea thrombo claudi. Contra escharotica in arteriarum vulneribus. Candens ferrum permittit, ubi metus est putredinis. Vincula artubus injecta habet. De erosione & diapedesi. Contra frigida, præferre se vincula & revulsiones. Utique arterias in pueris, inque feminis, glutinari sola diuturna deligatione, triduo non soluta, compresso arteriæ in cubito incisæ vulnere. Laudat pilum leporinum, frigus. Adstringentia injicit per fistulas;

las; facile vero transire monet in aneurysma. In maximo malo utitur cauterio aut escharotico, ut calce. Ejusmodi medicamentum etiam sanguini superfundit, ut coeat. Mulla in pectus injecta per pulmonem rediit. Ut Thessalius medicus ulcus foetidum & verminosum auris male curaverit, GALENUS vocatus subito siccante usus medicamento sanaverit. Ulcera asperæ arteriæ sanata siccante medicamento, lacte Stabiiis potio. Contra methodicos, medicamenta a partium vulneratarum substantia mutari, neque idem in omni parte convenire.

L. VI. vulnera tendinum, nervorum. Ista requirere non aquam, sed medicamenta calida, euphorbium ipsum cum terebinthina. Iterum male THESSALUM omne cruentum ulcus similiter sanare: etiam contusum: puncto nervo oleum antiquum recte imponi. In herniis reponendis utendum esse syringotomo, non scalpello utrinque scindente. Gastroraphiæ diversi modi. Alia vulnera, ventriculi, omenti: hoc exiguum refecandum tantum, vinculo injecto, ne sanguis nimius fluat. De curandis ossibus fractis. De machinis. Glossocomium HIPPOCRATI non fuisse notum. De cranii fractura, terebella & cyclisco abaptiston habet, & clavum. Glandulas sæpe intumescere in collo & capite, quas ipse purgantibus medicamentis adgreditur, & farinam tritici cum melle imponit. Glandulas in axillis & inguinibus suppuratas cum cute ad modum folii myrtini excidit.

L. XIII. De tumoribus omnis generis. Arteriotomen in calida ad caput fluxione commendat: ea ipsa, ab ÆSCULAPIO sibi indicata ex dolore ad diaphragma pertinace se convaluisset; nempe arterias anteriores & posteriores in fronte & temporibus vinculo injecto jubet incidere: eodem modo varicem curare in testiculo, & urere.

L. XIV. Scirrhis præcalida nocere. Scirrhos curare suscipit pyrite candente in aceto extincto. Musculorum contusiones vino caustico curat. Linguam prætumidam validis intus purgantibus restituit, extus refrigerantibus.

De purgant. med. facult. Laudat suas cancerorum, sed incipientium curationes factas purgantibus medicamentis.

In L. II. de simplicibus med. cancris exultis, nimis confidenter, morsui rabidi canis vult mederi.

In librorum de arte curativa secundo externa medicamenta pluscula tradit. De inflammatione, de carbone, scirrhu. Ut in femore scirrhum resolverit, balneo in oleo tenui, & impositis amaris gummi speciebus. Sæpius se hepatis scirrhum sanasse. Abscessus: eos profundos ut ad suppurationem perducatur, scarificationes mediocres multas facit. Ne in scirrhos transeant. Inter siccantia numerat calcem ostreorum cum fermento. Fistulæ. Eas se sanasse nulla in altero sine incisione facta; injicit mullam. Gangræna, cancer, hæc breviter; strumæ.

In L. VI. de locorum adsectorum natura, seorsim Lion 1549. 16. BB. excusis, multa ad chirurgica faciunt, ut signa vulneratæ vesicæ urinariæ. De vulnere intestini, cujus sedes ex puritate sanguinis exque tempore divinetur, quo cruor decedit; tanto enim proditurum meraciorem, & tanto citius, quo propius rectum intestinum vulneratum fuerit. De moribus viperarum eorumque curatione. De arteriotome antiquorum. De suffusione, quam passim in principiis sanaverit.

De ulcere epiglottidis, de inflammatione & vulnere cordis, & de tempore, quo ex eo ægroti pereunt. Icterus a viperæ morfu. Abscessus varii. De canis rabidi morfu. Fatetur dolorem a pituita vitrea natum sibi imposuisse, ut pro calculi symptomate haberet. Qui cum cordis vulnere aliquamdiu supervixerint. Calculum ex intestino decedentem alios vidisse, se nunquam. Canem solum rabidum fieri, ejus salivam inficere.

In *Commentario ad L. VI. Epidemiorum* agit de calculi generatione & signis; de tuberculis & in capite tumoribus. Fere medicus.

In *Comm. ad Prognosticon* de bonis puris qualitibus. Abscessus crurum ex purulentis pulmonibus nati, cujusmodi casum vidi, qui in cariem femoris erupit.

In notis ad *aphorismos* pluscula sunt chirurgica. Consuetam & familiarem sibi malleolorum scarificationem citat. Vulnere cerebri majora vidit sanata apud Præceptorem PELOPEM.

In *l. de plenitudine* malleolorum scarificationem obesitas commendat; delectum venarum ad certarum partium mala levanda admittit, & eas venas describit. Arteriotomen in temporibus & post aures laudat. Incisam in cubito arteriam se injecto vinculo absque anevrysmate sanasse, & præstare totam diffecare arteriam.

In *l. introductionis* chirurgica etiam breviter traduntur; calculi curatio, morbi oculi, & crudeles illæ veterum administrationes.

Libellus de cura lapidis medicamentarius est.

Lib. *de morbis oculorum*, cujus est codex in B. R. P. n. 2275.

In *L. I. de HIPPOCRATIS & PLATONIS decretis* destructo sternone, inciso pericardio, puerum sanavit.

In *administ. anat. L. VII.* mortem vidit supervenisse, cum ob vulnus arteriæ, artus nimis diu vinculo fuisset interceptus.

In *L. VIII.* arteriam incisam transversim jubet diffecare.

Adparet ex his, GALENUM non adeo veræ chirurgiæ fuisse imperitum, mollemve, ut quidem M. A. SEVERINI est judicium. Arteriarum equidem incisione abstinere maluit, & crudeles illas veterum unctiones non videtur amasse, cum multum ab internis medicamentis, a purgantium vi, & a diæta speraret.

Magnam partem tamen sui laboris utique posuit in re medicamentaria, quam accurate didicit, etiam pretio conducto magistro, & manu sua exercuit, ut omnino ruri, si quando medicamentis vulgaribus destitueretur, in casu præsentis alia & alia medicamenta componeret, & propolide, fermento & oxelæo vulnera nervorum curaret (a). Testas ultas (b) pauperibus utendas dedit. Adversus achores ipse chartam exussit, pauperibus medicis (c) euporista tradidit.

Ej. primum libri VII. *de compositione medicamentorum secundum genera* toti ad mala externa spectant. Hoc opus scripsit, cum alii duo libri conflagrassent, quos de eadem re consignaverat (d). Solet autem præmittere rationes, quare his

(a) *Compos. sec. loc. L. VI.*

(b) *Ib. L. I.*

(c) *Ib.*

(d) Citat in *L. I. methodum suam med.* etiam *L. IV. & VI. simplic. medic.*

his vel illis medicamentis utatur, quare hoc illo modo ea componat, ut nempe ex simplicibus medicamentis, hoc vel illo certo gradu caloris vel frigoris notis, aliud componatur ejusmodi gradus, quo gradu natura nullum medicamentum suppeditasset. Nimiam etiam violentiam componendo frangi, gratiamque aliquam addi. Exemplum dat, ut sua manu ex chalcitide medicamentum præparaverit & coxerit. Ipse varia excogitavit auxilia, & Phœnicium suum citat (e). Lithargyrium ut lavetur. De medicamentis ex lithargyrio, cerussa, molybdæna: de ulceribus; ad ulcera cacoethica, & de emplastris albis.

Ipse cum ulcus femoris, etiam fistulam, passus esset, sanatus est meris illitionibus; & alias medicamento ex oxelæo & lithargyrio fistulas sanavit.

L. II. porro agit de emplastris, variorum colorum. Fortia medicamenta cum aceto digesta mitescere: ut cum ærugine præparentur: diu cocta gilva reddi. Catagmatica. Barbarum suum. Glutinantia, Barbara, quæ ex bitumine.

L. III. potissimum ad vulneratos nervos. Tendines in gladiatoribus male curatos se vidisse, ut quasi cocti viderentur. De rhizopolis querela, qui medicamenta contaminant. Putrido tendini lixivium adfundit: inflammato oleum. Ad ea mala, tendinum & nervorum vulnera, euphorbium cum oleo. Ut quis nervo conpuncto die septimo interierit. In puncturis cutem jubet duobus locis incidere. Metallica ad nervorum vulnera, ærugo, misy. Compositio ex euphorbio. Medicamentum ad puncturas nervorum, adque rabidi canis vulnus non finit vulnus claudi, factum ex pice, aceto, & opopanace. Punctis aciora, denudatis nervis imponit, quæ mediocriter adstringant & una digerant. Medicamenta ex euphorbio, ex columbarum stercore, diabolanton, alia ad nervorum vulnera ibi reperias.

L. IV. ad ulcera maligna siccantia, metallica, terrea laudat. Corpora mollia ab acrioribus pati phlegmonem. Ad ANDROMACHI medicamenta varia monet; ita & alibi suum judicium interponit. Ad CRITONEM, aliqua de cavis ulceribus, tum ad ASCLEPIADEM & ARCHIGENEM.

L. V. Emplastra multiplicis usus. Ad ea, quæ HERAS adversus ulcera maligna laudat. Ut alii scriptores alios exscripserint, HERACLIDEM HERAS, HERAM CRITO, CRITONEM ANDROMACHUS. Pastilli. Solet autem ex variis scriptoribus numerosa ejusdem tituli medicamenta colligere. Arida ad nomas, carbunculos.

L. VI. Emplastra, iterum ad nomas. Virtutes medicamentorum ab ANDROMACHO neglectas supplet. Medicamenta plumbea ut coquantur, Fulse de Ægyptio. Emplastra digerentia & extrahentia.

L. VII. emollientia. Scirrhi pathologia. Ut HERAS & ASCLEPIADES in dosibus dissentiant. Relaxantia. Acopa (quæ lassitudinem aut dolorem tollunt.) In hoc opere GALENUM potissimum HERAM, CRITONEM, ANDROMACHUM & ASCLEPIADEM excerpit.

(e) *Ib. L. II.*

Vertit J. GUNTHER, ad vetera exemplaria emendavit AUGUSTINUS GALDINUS.

Arabice L. IV. & VI. cum adnotationibus HONAIN in B. Scurialensi, n. 791.

Medicamenta varia GALENI ad posteros descenderunt, ut collyrium, quo usus est LEUCUS pastor (f).

Malagma GALENICUM apud PAULUM (g).

Non perinde unice chirurgici scopi est alterum GALENI opus *de compositione medicamentorum secundum locos* (morbos), cujus L. X. GUNTHERIUS vertit, emendavit NICOLAUS MACCHELLUS (h).

Morbos persequitur a capite ad calcem.

L. I. mala cutanea.

L. II. ad vulnera capitis aliqua.

L. III. ad auris dolores, inflammationem. Recte monet, priscos non satis causas & discrimina morborum in præscribendis medicamentis considerasse. Ut parotides ad suppurationem ducantur. Pastillus ex charta usta GALENI. Adversus aurium vermes; inmittit veratrum. De polypo narium, brevissime: se usu diphrygis diu continuato eum consumpsisse. Narium ulcera, & proprius ad ea GALENI pastillus.

L. IV. Ocularia medicamenta varia. Morbi oculi & palpebrarum per singulos. Ad suffusionem, fel hyænx. Ad psorica etiam *arsenicum* admiscet. Arterias in temporibus se excidere.

L. V. porro de oculorum morbis & dentium. Inflammatis acria & adstringentia non conveniunt. ARCHIGENEM solanum discutientibus non bene admiscuisse. Dentes nimis longos lima diminuit. Suum dat dentifricium.

L. VI. oris mala. Adversus putredinem laudat atramentum futorium. Nihil effici externis medicamentis, nisi interna conjungas.

L. IX. aliqua externa ad hydropem. Pompholygis vim beneficam laudat.

In *spuriis & anatome mortuorum* de vulnere abdominis agit, in quo omentum adparebat: Amplius vulnus reddidit & consuit. In alio exemplo, bilis profudit, in alio, urina: sanatus etiam est, cui stercus de vulnere effluebat (i).

In spurio de *Gynæciis* libro, etiam prolapsus & alia chirurgica tanguntur, quatenus medicamentis levantur.

Chirurgia GALENI f. capitula varia ex operibus collecta M. f. sunt inter BODLEIANOS codices (k).

(f) ACTUAR. *meth. med.* L. VI. 5.

(g) L. VII. c. 18.

(h) Citat suum *de curandis morbis* & L. III. *meth. curat.* L. V. & *de med. simpl.* L. VIII. *de facult. natur.*

(i) RHÆZE L. XIV. c. 4.

(k) B. BRIT. n. 3500.

§. XL.

§. XL. POST GALENUM.

Obscura sunt tempora & scriptores pauci, neque satis certi ævi.

In ALEXANDRI APHRODISEI *proplematibus* aliqua huc faciunt. Ulcera renum & vesicæ difficulter sanari. Cur ulcera pupillæ cicatrice clausa alba sint. Uvulam si a radice resecaveris, phthisis. Ophthalmiam contagiosam esse.

Apud ÆLIANUM aliqua de demorsis ab aspide (a).

DIOGENES LAERTIUS de PYTHAGORA dicit medico, qui de herniis scripserit, cujusnam ætatis, non recordor.

In *Geoponica* collectione inque L. XIII. & XVI. aliqua sunt ad venenatorum animalium morsus.

In L. XVI. de morbis internis equorum aliqua.

L. XVII. de boum castratione, ulcere, claudicatione; omnia perbrevia.

In JULII POLLUCIS *lexico* Instrumentum chirurgicum; morbi chirurgici. Sola tamen, ut notum est, nomina.

In Q. SERENI SAMMONICI *de medicina præceptis saluberrimis* aliqua ad chirurgiam faciunt, ut (b) de fractis & luxatis superstitiona quidem & vana consilia; deinde ad nervos incisos & dolentes (c): ad ambusta (d); ad vulnera (e); ad tollendas verrucas (f).

EVENORIS tempora nunc non continuo reperio; citatur autem a CÆLIO. Paracetesin rejicit in V. suo libro *curationum*. ARISTOXENI locum habet de hydrophobia.

§. XLI. ALIQUI, QUOS ORIBASIUS CITAT.

POLITES, cujus emplastrum geranium ad strumas (a), quod dorycnium subit & mandragora (b). Psittacum ex Althea (c), e femine lini (d); elephantinum (e), e buglossa (f); ex achate (g).

ADAMANTINUM, qui de herniis scripserit (h), video citari, cujus

M 3

medica-

(a) L. IX. c. 62.

(b) C. 53.

(c) C. 54.

(d) C. 60.

(e) C. 63.

(f) C. 64.

(g) *Syn.* ad EUST. L. III. c. 1. AETIUS L. XV. c. 14.

(h) AETIUS *ib.*

(i) *Id.* L. XV. c. 14.

(d) *ib.*

(e) *ib.*

(f) *ib.*

(g) *ib.*

(h) *ib.*

medicamenta ad ramicem adstringentia cum sandaracha & aliud ad phagedænas ORIBASII habet (i).

ADAMANTIUM sophistam de dentium cura AETIUS habet (k).

PHILAGRIUS. Ejus fragmentum de calculo reperitur in B. R. P. n. 2276. AETIUS hunc scriptorem sæpe citat. Diæta eorum, quorum renes ex calculo laborant (l). Idem calculum in urethra hærentem incisione facta vossella eduxit (m). Magni ad eum finem fecit sanguinem humanum siccatum (n) & passerem troglodyticum (o). De ganglio (p), de scirrho (q). Ceratum repetit AETIUS (r), tum alii. Collyria varia (f). Medicamentum GALENI ad nervos fauciatos metallicum se efficax esse expertum (t). PHILAGRII medicamentum ex nitro & oleo (u). Hippace (x). Med. ad tophos (y), ad sanguinem reprimendum (z); discussorium (a); ad evocandum (b). Malagma (c). Idem cum metallicis destitueretur, de salicibus addidit (d), cum auripigmento & alumine (e). Uñctiones ad uteri suffocationem (f) & strangulationem (g). Ad oris crustas (h).

DIO. Ejus collyrium habet ORIBASII (i) & AETIUS.

PROCLI pastillus podagricus (k).

§. XLII.

- (i) Ad EUST. L. III.
- (k) L. IX. c. 27. & 31.
- (l) L. XI. c. 4.
- (m) L. XI. c. 5.
- (n) AETIUS L. XI. c. 12.
- (o) Ib. c. 8.
- (p) L. XV.
- (q) ORIBAS. L. IX. ad EUST. c. 60.
- (r) L. III. S. 4. c. 23.
- (f) AETIUS L. VII. c. 111. & alibi.
- (t) Apud AETIUM L. XII. c. 33.
- (u) Ib. c. 41.
- (x) Ib. c. 42.
- (y) C. 45.
- (z) L. XIV. c. 52.
- (a) L. XV. c. 14.
- (b) C. 18.
- (c) PAUL. L. VII. c. 18.
- (d) AETIUS L. XI. c. 8.
- (e) Id. L. X. c. 11.
- (f) Id. L. XVI. c. 70.
- (g) Id. ib. c. 71.
- (h) ORIBAS. ad EUST. L. III.
- (i) Syn. ad EUST. L. III.
- (k) Ib.

§. XLII. ORIBASIIUS.

Pergamenus, JULIANI amicus, compiler. Prima collectio fuerat septuaginta librorum JULIANO AUG. regnante facta, quorum pars maxima interit. Superfunt quindecim priores libri, tum vigesimus quartus & vigesimus quintus, horum unicum editionem hic indico, lat. Basil. 1557. 8. 2. vol. * In iis libris pauca huc faciunt; in libro quidem XIV. aliqua medicamenta chirurgici scopi ex plantis; de exulcerantibus, inter quæ cantharides & nitrum tostum (a), de adstringentibus (b) sic L. XV. med. ex animalibus fere, ut pleraque hujus scriptoris ex GALENO sumta: num aliqua propria sint AUCTORIS difficile est dictu. Libro etiam L. VII. de venæ & arteriæ sectione agit, de cucurbitulis & scarificatione. Ulcere carcinode laborantem feminam se helleboro sanasse.

L. VIII. de clysteribus.

Deinde ex conjectura docti viri ANTONII COCCHII possidemus hujus collectionis libros a XLIII. ad XLVI.

Liber ergo de laqueis ex HERACLA habetur pro XLIII. (c) Eum VIDUS VI-DIUS convertit & edidit Paris. 1544. fol. * Omissis non bene ORIBASII nomine redit in editione Basileensi, & in GESNERIANA collectione, & in GALENICIS operibus 1562. fol. * a GESNERO curatis: & alibi COCCHIUS initium ex MEDICEO codice conversum dedit. Vincula sunt ad universas corporis humani partes a capite ad calcem, pauca quidem, cum figuris; non deest vinculum, quale solebat ad calculi sectionem adhiberi, & quo caput una cum pedibus comprehenditur.

Græcus codex exstat in collectione NICETÆ, tum in MEDICEA, tum in duplici exemplari Parisino.

Exstat etiam Latine in B. R. P. n. 6866. valde nuperus codex.

Liber XLIV. dictus est, cum GALENI titulo.

L. XLV. ex opinione doctissimi COCCHII est ORIBASIIUS ex HELIODORO de machinamentis VIDO VIDIO interprete: Redit in editione GALENI GESNERIANA. Recusus fuit cum Græco textu in collectione NICETÆ. Collecta sunt etiam ex veteribus, HIPPOCRATE, GALENO, aliis, sed etiam potissimum ex Architectonicis. Describuntur enim & delineantur polyspasti varii, quibus fortissimæ extensiones fiant, ad fracta & luxata. Deinde scala ad humeri luxationem, & sic porro ad universi corporis luxationes aptæ machinæ delineantur. Pro femoris etiam luxatione hic administrationes reperias. Scamnum HIPPOCRATIS NOSTER laudat ad omnia, sed potissimum etiam ad spinam repellendam, quæ retrorsum excessit. NILEI plinthium mutavit. De varia genu luxatione, ejusque repositione.

- (a) C. 58.
- (b) C. 61.
- (c) p. XII.

L. XLVI. primum prodiit in collectione NICETÆ (d) Græce & Latine COCCHII cura. Pleraque sunt ex GALENICIS, quæ exstant, & possunt pro emendando GALENI sermone passim adhiberi. Ipsas autem GALENI voces ORIBASII retinet, ut officium curandorum gladiatorum a Pontificibus Pergamenis in se collatum sibi tribuat. Aliqua tamen sunt ex HELIODORO, ARCHIGENE & ANTYLLO. Sæpe ORIBASII excerpta meliora esse GALENICIS, COCCHIIUS.

L. de Luxatis habetur pro XLVII, quem & ipsum ex collectione MEDICEA COCCHIIUS Græce & Latine edidit. Et ista fere ex GALENO sunt, ut iterum, quæ GALENO acciderunt, sibi ajat accidisse. Aliqua ex ASCLEPIADE, ARCHIGENE & HELIODORO.

Deinde duplex exstat compendium magnæ collectionis. Majus aliud, novem librorum, ad EUSTATHIUM, Basileæ prodiit 1557. 8. * J. B. RASARIO interprete, tum Venetiis apud ALDUM 1554. 8. *

Pene in omnibus libellis aliqua huc faciunt.

In L. I. de venarum, quæ secantur seculo: tuto cephalicam, mediam ob nervum non sine periculo fecari. De arteriarum sectione, quas medici in temporibus, & pone aures incidunt. Tum de cucurbitulis, scarificatione ex APOLLONIO, hirudinibus ex ANTYLLO, de dropacibus, sinapismis.

L. II. Medicamenta aliqua externa, interna alia.

L. III. unguenta, emplastra, malagmata, cataplasmata, pastilli, collyria, smegmata, dropaces, alia ex antiquis, potissimum etiam ex GALENO. Collyrium ex ære ulso suum ad vetustas adfectiones citat.

Liber VII. totus chirurgici est argumenti, ad ulcera, tumores, contusa, luxata, vulnera, carbunculos, fistulas, caneros, gangrænam (e), sphacelum, bubonem, mala cutanea. Externa iterum medicamenta. Malignis plumbum, nervis nudatis calcem & pompholygem adhibet, brevissime.

L. VIII. ad oculorum mala; tum aurium & dentium, ad canis rabidi morsum.

L. IX. de renum & vesicæ abscessu, hujus ulceribus, tum pudendorum, de utero morbofo prolapsu, scirrhufo. Vas in vesica ruptum.

Altera brevior *synopsis* ad EUNAPIUM librorum est 4. Basil. 1557. 8. * Venet. 1558. 8. * excusa. In L. II. aliqua medicamenta simplicia, adtrahentia, digerentia.

In L. III. curatio ulcerum diversi generis, ambustorum, carbunculi, cancri. De sugillatione, contusione, nervorum vulneribus, strumis, fistulis, bubonibus, scirrhufo, bronchocele, venenato morsu, hirudinibus.

In L. IV. de nonnullis morbis cutaneis, ulcera capitis, formulæ aliquæ veterum, ut ANDRONIS pastillus.

ORIBA-

(d) Sic L. XII. nam p. 45. dicitur L. XLIX.

(e) Apud PAULUM L. IV. c. 19.

ORIBASII de cucurbitulis, scarificatione, hirudinibus, derivatione & revulsione sermo, ex L. VII. & VIII. collectionum AUGUSTINO GADALDINO interprete; exstat cum GALENO. Loci sunt ANTYLLI, HERODOTI, APOLLONII, & MENEMACHI. Num caput 20. L. VII. sit ORIBASII, num APOLLONII non facis intelligo.

ORIBASIIUM scarificatione, sed absque cucurbitulis, plurimum esse usum FREINDIUS adnotavit.

Locus de viperæ morsu est apud PAULUM (f).

Aliqua ORIBASII medicamenta ad posteros pervenerunt.

Emplastrum e buccinis ad parotides ex ORIBASIO (g); ad polypos (h); collyrium sistens (i); aliud (k); diarrhodon album (l); chiacum (m); ad asperitates (n); absterforium (o); diaceraton (p); ad maculas (q); ad ficos (r); lichenicum (s); smegma (t).

Ipsæ MESVE emplastrum habet ORIBASII (u). Ex urina medicamentum (x). Decumanum ad podagram (y); smegma ad elephantiasin (z); ad sedis inflammationes (a); pastillus (b); ad verrucas (c); ad ramicem (d); Ægyptium (e); ad nomas pudendorum (f); emplastrum ad sinus & fistulas (g); ad putrefacta (h); ad pterygia (i); ad lepram (k); ad fracturas e succo falicis; e cadmia (l). Ejus

Tom. I.

N

diachy-

(f) L. VI. c. 9.

(g) AETIUS L. VIII. c. 90.

(h) C. 93.

(i) C. 101.

(k) C. 104.

(l) C. 107.

(m) C. 109.

(n) C. 111.

(o) lb.

(p) C. 113.

(q) L. VIII. c. 11.

(r) Ex L. ad EUSTATH.

(s) C. 16.

(t) C. 35.

(u) *Antidot.* L. III.

(x) AETIUS L. XII. c. 42.

(y) lb. c. 43.

(z) L. XIII. c. 123.

(a) L. XIV. c. 1.

(b) C. 3.

(c) C. 4.

(d) C. 23.

(e) C. 31.

(f) C. 49-52.

(g) C. 56.

(h) C. 52.

(i) C. 75.

(k) C. 80.

(l) C. 13.

diachylon (*m*), adstrumas (*n*), ruptorium (*o*), candidum (*p*), evocatorium (*q*), e capparibus (*r*), apochyma ex ovis (*f*), parygron (*t*). Varia ad lapides, etiam cicadæ aridæ (*u*), ad alopeciam (*x*), ad fracturas (*y*). Malagma ex stercore caprillo (*z*). Ad dealbandas cicatrices nigras (*a*). Epithema ad uteri scirrhum ex lauri baccis (*b*). Ad cancerum uteri (*c*). Parygron (*d*). Dropax Gallus (*e*).

Excerpta ex ORIBASIO etiam de emplastris sunt in B. R. P. n. 2240.

§. XLIII. THEODORUS PRISCIANUS.

Archiater VALENTINIANI II. Ejus librorum ad Timotheum primus & tertius ad chirurgiam spectat. Primo farraginem tradit formularum ad morbos externos a capite ad calcem. Polypos narium a pulvere ex misy, chalcitide & æris flore composito esse delapsos ipse se testem dat. Subinde etiam manu suadet curare, cauteria ad carbunculos admove. Sed raro, neque certe laudes fiderentur, quas nimias inutilibus sæpe medicamentis prodigit. In L. II. de hydrophobia agit. Liber tertius est de muliebribus. In atretis aliqua parte chirurgiam attingit; cæterum fere in fomentis est pessisque. Verum hoc ævo omnes bonæ artes degeneraverant. Hi tres libri prodierunt Basil. 1532. 4. *

Alia est editio, sed quatuor librorum, quam cum præfixo nomine OCTAVII HORATIANI HERMANNUS de NEUENAAR, vir nobilis, literarum cupidus, Argentorati 1532. fol. * edidit. In quarto libro, qui huic editioni accessit, agitur de physica scientia. Farrago est medicamentorum, quorum multa sunt vanissima. Citantur TITIANI medici chalasticum ad podagram (*f*); TERENTII EYTYCHIANI antidotus; SEBASTI diamoron; PHISOPHIANI CYSO, (puto chryso-pharmacum) ad mala ulcera, & PORPHYRII ad calculum medicamentum. Deinde fragmentum de calculo ex HIPPOCRATE.

THEO-

(m) AET. L. XV. c. 54.

(n) C. 17.

(o) C. 18.

(p) Ib.

(q) C. 19.

(r) C. 20.

(f) C. 30.

(t) C. 31.

(u) L. XI. c. 10.

(x) L. VI. c. 56.

(y) PAULUS L. VII. c. 17.

(z) Id. ib. c. 18.

(a) AETIUS L. IV. 1. c. 129.

(b) Id. L. XVI. c. 84.

(c) Ib. c. 99.

(d) PAULUS L. VII. c. 17.

(e) Id. ib.

(f) Pessus EJUSD. est in PAULI. L. VII.

THEODORI multa habet AETIUS. Admirandum ad herniam, quod experti sumus, & cum admiratione sanavimus (*c*); charta nempe in pilam trita. De narium fractura (*d*). Malagma quo suum patrem sanavit (*e*).

Ad cancerum exulceratum (*f*).

Habet etiam de venis ulceræ locum RHAZEUS (*g*).

§. XLIV. EUPORISTA, quæ GALENO adscribuntur.

Certe non sunt GALENI, quem citant. Farrago est medicamentorum simplicium, tamen etiam compositorum, ad morbos varios, etiam chirurgicos; ad parotides, ozænam, polypos narium (hic auripigmentum); oculorum mala, dentes, uvulæ vitia, calculosorum symptomata. Hic liber inscribitur ad GLAUCONEM.

In altero libro ad SOLONEM similia, & ad destruenda stigmata, frequentem curationem, cum servi adeo facile ad summas opes pervenirent. Ad dentes tollendos, & aliena, quæ in gula hæreant; cosmetica aliqua, ocularia, ad matarum ulcera.

Tertius liber ad GLAUCONEM ejusdem est saporis. Adeo non GALENI est, ut BARNABAS monachus citetur (*).

§. XLV. VETERINARIJ.

Magna turba hominum fuit, qui cum veterinis mederentur, veterinarios se dixerunt medicos, quorum nomina vel ideo adpono, quod chirurgiam utique cum interna curatione conjunxerint. Neque hanc humiliorem artis medendi partem ab humana medicina undique separaveris, cujus artis principia fere eadem sint cum nostris, chirurgicæ curationes etiam similiore. Non inertes fuerunt homines. Fracta ossa equorum præter paucos casus difficiles utique sananda receperunt, quem laborem nuperrimus auctor putet (*a*) se primum subiisse. Res medicamentaria utique est ad empiricorum morem, qui his temporibus etiam in medicina humana dominati sint. Quo ævo nostri viguerint, difficile est dictu, neque eodem tempore floruerunt. Inter antiquiores videtur HIERONYMUS esse, de armis læsis apud HIEROCLEM citatus.

HIPPOCRATES ante HIEROCLEM poni debet, cum ad eum ABSYRTUS epistolas dederit veterinarias, de strumis, de armis luxatis; testium inflammatione.

N 2

Ad

(c) L. XIV. c. 27.

(d) L. VI. c. 93.

(e) AETIUS L. III. 4. c. 5.

(f) Id. L. XVI. c. 50.

(g) L. X. c. 1.

(*) C. 179.

(a) NOB. SINDIUS.

Ad inflammatos, aut alioquin vitiosos artus. Carcinoma, meliceris; serpentum morsus. Mus araneus. Fracta. Luxa. Fistula. Malagma, unguentum. Linguae inultæ medela. Agglutinatorium.

APSYRTUS, qui sub CONSTANTINO meruit (b), quem HIEROCLES citat (c); egit de albuginibus oculorum, de oculis contusis. Mirifica, & pene incredibilis administratio, qua fetum in ipso utero manu jubet incidere. De utero prolapsio reponendo. De parotidibus, frequenti equorum malo. De strumis rumpendis, de polypo. De cervice perversa, quam injectis per cutem fibulis restituere tentat. De armis luxatis, armis suppuratis, tumentibus. Ulcera putrida maxillarum. Penis prolapsus quem acri Stimulo revocari posse putat. Herniæ: Scrotum fibulis constringit, donec funiculus computruerit.

Testium tumor & inflammatio. De fluxione in genu. Equi suffraginosi. Marmor, quæ pedis est rigiditas, ex calloso topho nata. Equi a calce combusti, præcipientes dati, a calcitrante equo percussi. Fracta. Formicatio, ficus. Nervi vulnus. Ad serpentum morsus, & scorpionis, muris aranei, phalangii. Hirudo in ore. De urendi ratione. Castrandi modus: adhibet ignem & fibulas. Fracta; ad pedes molles. Ulcera varia. Ex bdellio malagmata, emplastrum. CELSUM etiam citat.

EUMELUS, quem idem citat HIEROCLES. Ejus de locis, in quibus vena inciditur. Idem de albuginibus, oculorum cicatricibus. De parotidibus & strumis. De maxillarum tumore. De cervice emota. Crurum defluxio. Serpentum ictus. Ad subtritionem. Luxa. Cataplasmata ad sedem procidentem, parulides.

PELAGONIUS. Ejus multa huc pertinent; de inflammatione, quæ sectæ venæ supervenit. Ad ictus oculorum collyrium. Fracta cervix aut crus; læsi armis. Vertebrae luxatae. Penis prolapsus. Meliceris, mus araneus, cornu fissum. Malagmata & viride emplastrum; alia unguenta, lipara, ad linguæ vulnera.

THEOMNESTUS de albuginibus; de strumis & tonsillis; de fractis armis. Ut urere oportet. Ad subtritionem.

TIBERIUS de scapulis luxatis; ad scabiem.

ANATOLIUS ad ictum scorpionis, ad haustam hirudinem: unguam fissam. Idem, ut videtur, qui in *Geoponicis*.

ARCHIDEMUS, cujus est malagma.

HIPPASIVS HELIAS, cujus medicamentum ex argenti spuma.

TETRIPII aliquot medicamenta.

STRATONICUS.

VETERINARIUS apud HIEROCLEM citatus.

(b) Apud SUIDAM.

(c) De sanguinis detractioe.

HIE-

HIEROCLES J. C. & ethnicus, qui multa priorum videtur collegisse. EJUS sunt de albuginibus: ad ictus, ad contusiones oculorum & ungues. De ventre perforando (non perferendo, ut in editione RUELLII) ad eximendum fetum, fere ut in ABSYRTI consilio. De parotidibus; de tonsillis, de aurium ulceribus. De strumis resolvendis. In hydrope urit, ut vitet intestina. De polypo; de cervice adtrita, perversa. Pustula a tritu nata. De ulceribus in spina dorsii. In ore ulcera. Vulnus pectoris: jubet fibulam injicere. Penis prolapsus. Testium tumor & inflammatio. Hernia, defluxio in genu, in pedes. Marmor. Radius fractus; ulcera serpentia; vulnera, ea debere confui. Equus præceps datus, calce percussus. Crus fractum, quod ferulis & quiete, fere ut in homine curat. Fracta. Fragmentis ossis per tophum conjunctis ignis admoveatur. Carcinoma, meliceris, abscessus, extrahendi aculei; ustio ut curanda. Formicatio, ficus; ad serpentum morsus & scorpionis, muris aranei, phalangii. Hirudo ori adherens. Castrandi modus. Fracta. Fistula. Malagma tripherum; emplastrum; alia medicamenta externa. Glutinans. Barbarum. Hippacopum. Agglutinantia.

Auctor hujus operis non est HIEROCLES. Præfatio quidem libri I. & II. ei tribuitur, sed utique ipse HIEROCLES nomine suo (a) citatur, & demum plurima medicamenta & curationes integræ reperiuntur, nulli nomini adscriptæ, dum aliis HIEROCLIS nomen præmittitur.

Post *Geoponicos* (b) collectio veterinariorum facta est, quorum plusculi citentur (c), temporibus ut puto christianis. GREGORIUS (d) enim nomen, cum quo pastillus recensetur, nisi fallor, est christiani. Plenissime videntur de veterinaria APSYRTUS scripsisse & HIEROCLES.

Edidit J. RUELLIUS *veterinariae medicine libros duos*. Paris. 1530. fol. * Latine versos ex Græco codice. Lego collectionem etiam produisse Eger. 1571. fol. RUELLIUS vocum ad veterinariam pertinentium lexicon adjecit.

Codex ditior 25. medicamentis Græce exstat in Bibliotheca BODLEIANA, ABSYRTI nomine n. 164. demum Cantabrigiæ, codex est vulgato melior, quam vidit UFFENBACHIUS (e).

An eadem est collectio hippiatrica cum figuris, multum discrepans ab editis ISAACI VOSSII Cod. BRIT. n. 2217.

Cum magna pars operis epistolis fiat ad varios scriptis, multæ sunt ad medicos veterinarios, quorum nomina hic repeto, cum nihil ultra repererim.

DAMON LAODICENSIS. SECUNDUS. APELLES LAODICENSIS. EPIPHANIUS.

(a) Hic emplastrum HIEROCLI fertur acceptum p. 75. b. HIEROCLIS emplastrum p. 111. b.
(b) QUINTILIOS.
(c) DIDYMUS, DIOPHANES, TARENTINUS. &c.
(d) p. 118
(e) *Reisen*. L. III p. 50.

NIUS. MARCUS. AGATHOCLES. ANTIPATER. MEMNON. DIUS. APOLLIGNIADES, cujus nomen AETIUS habet (f). HEGESAGORAS medicorum optimus. FRONTO EPHESIUS. JULIUS FRONTINUS. HERODION ALEXANDRINUS. ELIENUS. MENEKRATES CLAZOMENIUS (g). PAPIAS ANTIOCHUS. GAIUS ALEXANDRINUS (h). PASICRATES ALEXANDRINUS.

§. XLVI. VEGETIUS.

Summi viri nomen barbarus aliquis multo nuperioris ævi homo usurpavit. Hoc tamen opus hic ob id ipsum nomen recenseo; etsi ipse auctor VEGETIUM citat. Italici nuperi idiomatis pluscula vestigia reperi. Foci pro igne. Glante ferreo calceare (a). Gamba (b), battitura chalybis (c) sic barbare declinatur malagmæ, cum malagmatis scribi oporteret.

Multa sunt chirurgica; venæ incidendæ ratio, deque ratione foci, s. ignis admoti. De calculosis: esse ubi vesica rupta sit: jubet per vulnus recti intestini & vesicæ aculeo lapidem ejicere. De capitis vulneribus & calva fracta; de aurium ulceribus. De oculorum morbis: in platochoria (pupilla justo latiori) negat posse Te imaginem tuam in equi oculo videre. De paracentesi oculi, de staphylomate. De suffusione curanda flatu per nares impulsio. Venam intra nares fecat (e); variasque alias in equo venas. De strumis, glandulis, fistula & peculiariter de maxillæ, faucium & capitis tumoribus; de lingua incisa, ossæ fracto, polypo, cervicis vulneribus, scapularum dissolutione, armis læsis, fractis articulis, marmore, ozæna. Exungulatio, unguæ molles; de dorso læso, pulmunculis in dorso, vulnere, luxato talo; viperæ, aranei muris, phalangii morfu, & rabidi canis, quo loco cutem cuprinis cauteriis jubet urere. Igne multum utebatur in morbo subcutaneo, ad morsus venenatos animalium, etiam alias (f). Frequenter etiam scarifat (g). Setonem ex consiliginis radice per cutem ducit (h). Sinapi adhibet, sed præfert cauterium (i). Trichiasin transfuendo sanat, ut fiebat in homine (k). Cataractam ut in homine deponebat (l). Bovem sagitta conpungo, fistulam subdo, post triduum iterum aquam educo

- (f) I. VIII. c. 48.
 (g) Conf. p. 52.
 (h) Ib.
 (a) L. III. c. 18.
 (b) L. II. c. 53. L. IV. &c.
 (c) L. II. c. 27.
 (e) L. I. c. 11.
 (f) L. I. c. 12. 28. L. III. c. 77.
 (g) Ib. c. 11. L. III. c. 6.
 (h) Ib. c. 12.
 (i) L. II. c. 6.
 (k) Ib. c. 15.
 (l) Ib. c. 17.

educo (m). Fistulam ani non syringotomo curat, sed papiri injectione (n). Castratione boves roborosos fieri, (tetano corripiti) si negligantur (p). Sagitta bovem curat hydropicum. Ad finem medicamenta. Etiam hic TITRIPPUS citatur & CHIRON; iste frequenter; tum APSYRTUS, PELAGONIUS.

Prodiit Basil. 1528. 4. * edente H. de NEUENAAR; tunc SAMBUCO curante 1574, & multum castigatus cum rusticis opera J. MATTHIÆ GESNER viri ILL. Lips. 1735. 4. *

§. XLVII. PLINIUS VALERIANUS.

Magno, quod usurpat, nomine indignus, MARCELLO undique similis, & TRALLIANO nuperior, siquidem L. V. ex eo auctore exscriptus est. Ejus de re medica L. V. sæpe excusi sunt, & Basil. 1528. fol. * valde vitiose.

Medicamenta sunt omnis generis, & simplicia & composita; pleraque medici scopi, tamen etiam ad mala externa pertinentia, ut capitis vulnera (a); pessus LIVIANUS (b); ad auriculæ mala (c); parotides (d); oculorum mala (e); narium (f); oris (g), dentium (h); ad fauces & uvulam (i); ad mammæ cancerum (k); intestina vulnerata (l) & rupta (m); calculum (n); ramices (o); pedum mala (p): ad ulcera & cancos (q); abscessus (r); strumas (s); carbunculum (t); ambusta (u); mala cutanea (x); livores (y); ossa fracta (z); morsum canis rabidi (a); & alios morsus (b).

Reliqui

- (m) L. III. c. 25.
 (n) L. II. c. 27.
 (p) L. III. c. 24.
 (a) L. I. c. 5.
 (b) Ib. alieno loco.
 (c) C. 9. 10. 11.
 (d) C. 13.
 (e) C. 15. feqq.
 (f) C. 24. feqq.
 (g) C. 29. feqq.
 (h) C. 36. feqq.
 (i) C. 43. feqq. C. 68.
 (k) L. II. c. 3.
 (l) C. 31. L. III. c. 17.
 (m) C. 32.
 (n) C. 39.
 (o) C. 40.
 (p) C. 48. feqq.
 (q) C. 22. feqq.
 (r) C. 23. feqq.
 (s) C. 28. feqq.
 (t) C. 30.
 (u) C. 36.
 (x) C. 38. feqq.
 (y) C. 47.
 (z) C. 48.
 (a) C. 50.
 (b) C. 51.

Reliqui libri vix huc faciunt.

ARTEMII DIANIONIS dentifricium MARCELLUS citat.

Et COSMI MEDICI ad anginam. EUTYCHIANI archiatri aliqua.

§. XLVIII. MARCELLUS vulgo EMPIRICUS.

THEODOSII M. Archiater, Burdigalensis, perinde ut ille PLINIUS compilator quorumcunque consiliorum; infidus, etiam quando se ipsum medicamenti vim dicitur expertum esse. Ejus L. *de medicamentis* prodit Basil. 1536. fol. * JANO CORNARIO interprete, & in collectione STEPHANI. Ad chirurgica referas medicamenta, quæ suadet ad tubera & cutanea mala capitis, ad oculorum dolores, ubi suum interponit experimentum, multumque opio utitur. Laertis acu excæcatis aciem oculorum sponte redire. Ad aurium dolores & ulcera, tum narium, oris, dentium vitia, quorum vermiculos suffitu necat bituminis accensi. Ad uvam & fauces; uvulam caustico medicamento jubet consumere; ad paronychiam; ad mala cutanea, ad calculum, ani fistulas, partium genitalium vitia, artuum dolores & vitia.

Totum SCRIBONIUM exscripsit, & tantum compilavit ineptiarum & superstitionum, ut nausæ sit legenti.

EUTROPIO regnante chirurgia adhuc illa mascula superfuit, & multi perierunt, qui cum vellent eunucho similes esse, cum barba vitam amiserunt.

Apud PROCOPIUM reperiuntur medici argumenti aliqua, ut de spiculo supra oculum infixio, qui anno demum quinto de cute prodierit.

SEXTUM APULEIUM Platonicum, cui de *medicina ex animalibus* liber tribuitur, uno verbulo tango, cum ad varia mala chirurgica remedia proponat.

§. XLIX. Citati ab AETIO.

CYRIACUS ARCHIATER Edessenus. Ejus pastillus adversus ozænam (a).

CONSTANTINI sapo (b).

DANAI aridum ad oculos (c).

PETRI archiatri collyrium (d).

Stratiotice (e).

MARIANI medici Afri medicamentum ad calculum (f). Et Presbyteri indicem

(a) L. VI. c. 91.

(b) C. 54.

(c) C. 96.

(d) L. VII. c. 110.

(e) lb.

(f) L. XI. c. 10.

dicem (g). Ceratum JACOBI Psychreffi (h) CASTINI unguentum ad podagram (i). Saltatoris ad dolores artuum (k). ANDREÆ comitis, & MAIORIANI siccum (l). FAUSTINI pastillus (m).

§. L. AETIUS.

Amidenus, medicus seculi quinti exeuntis. Magnum opus reliquit, potissimum quidem ex GALENO compilatum & ex ORIBASIO, tamen ut etiam propria aliqua habeat, aut ex veteribus decerpta, quorum non alibi monumenta extant, aut ex ORIBASII deperditis, aut ex proprio etiam experimento nata. *Tetrabiblion* dicitur XVI. librorum, eorum partem J. B. MONTANUS latine reddidit, & partem JANUS CORNARUS; editiones hic tantum quatuor cito. Venetiis 1543. 8. Basil. 1535. fol. * Lugdun. 1549. fol. *, 1560. 4. (PORTAL.) & inter *principes* STEPHANI. Quæ chirurgica AETIUS habet, ea inter medica sparsa sunt.

In L. II. de cantharidibus agit, quarum alas & pedes rejicere jubet, ex præceptoris consilio. In L. III. de sinapismis (b) glandibus, clysteribus.

L. IV. morbi puerorum, hernia umbilicalis.

In L. VI. aliqua sunt de canis rabidi morsu ex RUFO & POSSIDONIO sumta: deinde medicamentariæ compositiones numerosissimæ.

In L. VII. plurima medicamenta ad oculorum mala, fere ex GALENO, etiam HORI collyrium (c). Habet & crudeles illas veterum operationes, ut periscyphismum s. cranii excoriationem (d). Multa SEVERI ocularia (e).

Ad aspritudinem, sycofis, collus, quem non vult deradi (f). Ad ægilopem, abscessum (g): Os corruptum urendum.

Sic in L. VIII. ESDRÆ antidotum (h) hic ad dentes & alias laudat. Sic alia capitis mala percurrit & curationes addit, etiam chirurgicas. De ancyloglossa. Ad extrahendas spinas misera invocatio S. BLASII.

In L. IX. nasci in colo intestino lapides, rem tamen esse.

Tom. I.

O

In

(g) lb.

(h) L. XII. c. 43.

(i) C. 44.

(k) C. 46.

(l) Ad sinam.

(m) L. XIII. c. 49.

(a) C. 174.

(b) C. 180.

(c) C. 32.

(d) C. 90.

(e) C. 43.

(f) C. 87.

(g) C. 86.

(h) C. 33.

In Libro XI. satis fufe de calculo, medice tamen potius, quam chirurgice. Vidisse se calculosum hominem, cui digiti streperent. Eum se lenibus medicamentis sanasse. Veficæ scabies, tubercula.

In L. XII. potissimum ad articulare morbum numerosa remedia externa. Interna ad fervidas inflammationes. Pestilens faucium abscessus. Ex hermodactylis medicamentum (i), quo se ipsum ait uti.

In L. XIII. denuo medicamenta externa, etiam interna, ad animalium venenatorum morsum, quorum vulnera diutissime vult aperta relinqui. Antidotus ESDRÆ hic describitur, quam & intus propinabant & extus illiniebant. Morbi cutanei, & imprimis de elephantiasi. Ei malo etiam castrationem opponebant. Multa superstitiosa. Ut sibi timeant a fele sylvestri (ichneumone, ut puto) ad eos accedente, qui a crocodilo sunt demorssi.

L. XIV. ad vitia ani & pudendorum, ad ulcera maligna. Hic de pterygiis (k), & de reduviis (l). Putes AETIUM ad propriam experientiam provocare. Non vero valde tuto de his compilatoribus definitur, qui sæpe aliorum scriptorum verba repetunt. Cantharides ad leprosos ungues adhibet. Adeo in minuta se demittit, ut etiam de anulo nimis angusto agat, & de pedum clavis. Varices ligat & excindit.

L. XV. de tumoribus tunicatis, de anevrysmatibus. De horum vincione duplici & excisione (m) fufe, tamquam ipse expertus, scribit. Vulnus profundum femoris (n), longo cum tempore sanavit medicamentum, quod atractylis ingrediebatur. Quæ dicit de medicamento, quod ad ulcerosum adfectum habuerit, vereor ne sint GALENI. Sic etiam, quæ de aceto & vino addit, quæ negat se in fracturis adhibere. Iterum ait, se nycteridem buglossi loco adhibere in emplastro POLETIS. Totus vero liber est fere in medicamentis.

Libri XVI. initium magis est chirurgicum, & plurima ad partum consilia continet. De mulierum & mammarum morbis. De pure in abdomine effuso, quo in casu AETIUS cauterium admovet. Uterum imperforatum ferro aperit (o). In extrema vulva, in vagina, in uteri osculo, ut fiat incisio, adhibito prius speculo (p). Fufe de uteri inflammatione, quæ emollientibus internis, externis curatur (q). Calculus uteri. Eum educit incisione facta, depulsum versus vesicæ cololum (r). Nymphæ nimium incrementum ut castigetur (s): id ait in Ægypto vulgo

- (i) C. 46.
(k) C. 75.
(l) C. 76.
(m) C. 10.
(n) C. 12.
(o) C. 96.
(p) lb.
(q) C. 83.
(r) C. 99.
(s) C. 103.

vulgo fieri, antequam puellæ nubant. De cauda, quæ & ipsa amputatur (t). Denique etiam in medicamenta, & fere cosmetica degenerat.

HUGONIS SOLERII scholia non pertinent ad res chirurgicas.

§. LI. ALIQUI AB ALEXANDRO CITATI.

MAXIMIANI collyrium (a).

POLYDEUCI collyrium (b) quod sit expertus.

BUFATI ceratum (c).

§. LII. ALEXANDER.

A patria, Phrygiæ urbe, vulgo TRALLIANUS dicitur, medicus seculi sexti, idem ex melioribus certe Græcæ antiquitatis. AETIO, quem citat, nuperior, prior PAULO, a quo citatur. In medicamentis quidem potissimum versatur, quibus & compositionibus multum tribuit, nimiumque. Scripserat de morbis oculorum (a) & de eorum curatione, & se de fracturis scripturum promittit (b). In iis autem, quæ supersunt, habet aliqua ad pterygia (c), scirrhum lienis sanavit (d). In arthritide euphorbio & sinapi feliciter usus est (e).

L. I. morbos cutaneos capitis percurrit; deinde L. II. oculorum morbos, eum infinitis collyriis.

L. III. aurium mala, parotides: dentium dolores.

L. IX. de calculo renum & vesicæ vitii. Calculo varia opponit lithontriptica, etiam hirci sanguinem.

L. XI. fomenta podagrica.

Ipsam, quæ manu utitur, chirurgiam non adigit. Editiones interim citotres, Græcam apud R. Stephanum 1548. fol. * Græco latinam Basil. 1556. 8. * latinam H. STEPHANI. *

- (t) C. 104.
(a) L. II. c. 6.
(b) L. II.
(c) lb.
(a) L. II. init.
(b) L. I. c. 14. fin.
(c) L. II. c. 5.
(d) L. VIII.
(e) L. XI.

§. LIII. A PAULO CITATI.

CONSTANTINI (a) Maffiliotæ (b) & NILAMMONIS collyrium (c). Aco-
pon BASILII (d). Antiphanium (e) emplastrum & NERONIS (f).

§. LIV. PAULUS.

ÆGINETAM dudum a patria vocarunt, ipsi jam Arabes (a). Peregrinator,
hinc περιδευτης dictus, obstetriciis laboribus exercitatus, ut etiam obstetrix audi-
verit (b): minus plene, sed distincte de re obstetricia scripsit (c). Ro-
mæ (d), & Alexandriæ vixit (e), tempore AMRU, vice regis Ægypti, seculo adeo
septimo jam adulto: Hunc principem inter Græcos chirurgiæ auctorem censet
FREINDIUS (f), ut etiam CELSO præferat, & ei ipsi fere superstructa esse pu-
tat, quæ nuperiores, & ipse HIERONYMUS FABRICIUS, de chirurgia scripserunt.
Proprium enim suum iudicium esse secutum, & ab ipso GALENO (g) passim re-
cessisse FREINDIUS adnotavit. Ipse quidem PAULUS (h) se pro collectore dedit,
& opus esse molitum ORIBASIANO majori brevius, plenius vero compendio,
quod idem ad EUSTATHIUM dederit: pauca addit se adjecisse, quæ in actis ope-
ribus sibi visa fuerint & comperta. Plurimum CELSO utitur, & AETIO.

In L. III. de oculorum nonnullis malis. Veteres suffusionem cum glauco-
mate conjunxisse (i); nuper distingui utramque, quod glaucoma insanabilis sit
lentis crytallinæ morbus; suffusio humor effusus inter eam lentem & inter cor-
neam tunicam. Aurium & dentium mala. Hernia umbilicalis. Mala externa,
ulcera, strumas, ramices, scirrhus, caneros, ita recenset, ut eam medelam do-
ceat adhibere, quæ a medicamentis repetitur. In eo etiam libro agit de *partu
difficili*, & inflammatione uteri, ex methodico aliquo medico, cum *diarriton* jubeat
observare.

In L. IV. mala cutanea universi corporis ad medicorum modum percurrit,
ambusta, ulcera, gangrænam, tumores varios, emphysema, scirrhum, can-
crum, fistulas, vulnera etiam nervorum, dracunculum.

Liber

(a) L. VII. c. 13.

(b) lb.

(c) C. 16.

(d) C. 19.

(e) C. 17.

(f) lb.

(g) *Bulos al Aigianithi* HERBELOT. ABUL FARAI. p. 114, 115.

(h) HERBELOT. p. 215.

(i) SMELLIE *introduc.*

(d) L. IV. c. 69 L. VII. in cyphoide.

(e) Certe in Latio ex L. VI. c. 25. monente Cel. VOGELIO.

(f) Sic Cl. VOGEL.

(g) GALENI tamen dictus est simia.

(h) In præfatione.

(i) C. 22.

Liber quintus & sextus potissimum ad chirurgiam spectant. L. V. de mor-
su serpentum, & rabidi canis, phalangii, scorpium. Morsus illos serpentum ju-
bet exfugere. A canibus rabidis demorsos paucissimos, si ullos, mortem effu-
gere, qui aquæ metum passi sint, multos vero servatos, quibus ante aquæ
metum vulnera incisa fuerint. De saltatione a phalangii morfu nihil habet. CLEO-
PATRÆ aspis & mors vulgo nota.

L. VI. de chirurgicis administrationibus a capite ad calcem. Adversus
ophthalmiam os ipsum in vertice exurebant. Hydrocephalum externum incisio-
ne adgreditur. Angiologia, puta, quæ in equis administratur; Vasa capitis
atramento notata, incisa cute, hamulo elevata refecantur. Hypospathismus; in-
cisiones transverse in fronte ad os usque ductæ; deinde depulsa cute vasa omnia
refecantur. Periscyphismus: cute verticis ad os usque incisa, ossè raso. Cal-
culos de aure ut educas. Magna venarum, quæ inciduntur, varietas, etiam
angularis oculi, narium venæ internæ. Alas adversus frequentiam luxationum
exurere docet. Duplex cirsocele, altera venosa, quæ possit curari; arteriosa altera,
quæ tangi non debeat. Catheteris usus. Calculi etiam in adulto sectio. In hydro-
cele totum scrotum dividit. Sutura nuperis inventa post incisionem. Ut abdo-
minis vulnus syringotome dilatetur, ut intestina reponantur, hæc ex GALENO (k).
De transfluenda palpebra superiori adversus duplicatam ciliarum seriem, quam cura-
tionem ait securam esse, cum CELSUS rejecisset: de alia ejus mali curatione; de medi-
co, qui solo medicamento escharotico utebatur. Pterygii resectio, accurate. Ne-
gat administratione chirurgica staphylomatis visus usum reddi. Auribus il-
lapsa ipse extraxit, monente jam Cl. VOGEL. Polypum narium vinculo inter-
ceptum refecat. Ut spinæ de gutture educantur. De strumarum amputatione,
quæ insignis certe est administratio. De luxatis cum ulcere: periculo plena esse;
debere septimo die reponi, præmissis prognostico. Maxillam integre luxari non
posse (l), subluxari utique. Ut CELSUS, ita noster claviculam antrorsum negat
luxari, sed cartilagineum os emoveri, quo clavicula cum sterno committatur. Hu-
merum antrorsum negat luxari, reponi variis modis, sed nos inquit, ambe uti-
mur. Patella fracta laborari in adscensu. In fistula lacrumali esse, qui terebra
viam in nares aperuerint: sufficere vero adurere, ut squama decidat. Periisse,
quibus aqua simul & semel de abdomine emissa sit. Ustio palpebræ: solere suo
ævo id fieri causticis. De suffusione & depositione cataractæ, fere ut ad initium
usque hujus seculi factum est. De bronchotome, fuscæ ex ANTILLO. De ampu-
tando superfluo digito. De virorum mamma nimis ampla & quasi muliebri di-
minuenda. De paracentesi abdominis, quam scalpello administrat, deinde fistu-
lam inmittit. De herniæ sectione: recentiores sarcotica futura uti. Singulas fu-
niculi spermatici venas vinciri. Rupta hernia, quæ subito nascitur, tum altera,
in qua peritonæum non est nisi dilatatum: hanc herniam solam curandam ad-
greditur. Testiculum aufert. Cauterio posse exuri. Peritonæum incisum ob-

O 3

bubono-

(k) *Meth. med.* L. VI.

(l) p. 47.

bubonocelen futura confirmat. Ut eunuchi fiant, invitis quidem medicis. Ut nympha excidatur, cercosis corrigatur. Mulieres atretæ ut aperiantur, & clausus anus. Fetus ut de utero excidatur, ut cranium effringatur. Secundas valida vi vetat extrahere. Varicis excisio. Artuum amputatio. De varietate tumorum, & ut evellantur. Fracta ossa, per singula. Veteres septimo demum die ferulas admovisse, nuperos continuo. Patellæ fractura; raram esse. Luxata. Anevryfma verum distinguit a spurio; & etiam in capite curare adgreditur, arteriamque & superne ligat & inferne. Arteriotomen in temporibus describit. Paronychiam malignam dicit, & ex contusione natum; emphysema. Instrumentum tribus cuspidibus instructum ad scarificandum utile videtur invenisse. Sternum luxari negat.

Et ipse passim loca habet veterum, non alibi conservata, LEONIDÆ, ANTYLLI, ARCHIGENIS, SORANI. In isto quidem peccasse monet COCCHIUS, ut etiam FALLOPIUM & VESALIUM secum in avia abduxerit.

Græce PAULUS prodiit Venet. apud ALD. 1528. fol. BURC. Basil. 1538. fol. *

Latine vertente ALBANO TORINO Basil. 1532. fol. 1546. 8. Melius autem GUINThERIO Andernacensi interprete, Paris. 1532. fol. Basil. 1534. fol. * Usus est tribus codicibus, quorum unus erat profectus a LASCARI, a quo & NICETÆ est collectio. Apud ALDUM 1553. 8. * & 1554. 8. *, quæ editiones non differunt, cum GOUPYLI notis & J. B. CAMOTII. Vertente JANO CORNARIO Basil. 1556. fol. cum *Dolabellarum* L. VII.

Porro Lion 1551. 8. 1567. 8. cum notulis DALECHAMPIL. Inter Principes ex CORNARI versione cum *dolabellis*.

Solus liber de chirurgia interprete J. BERNARDO FELICIANO cum TORINI *castigationibus*. Basil. 1533. fol.

Gallice versus a PETRO TOLET Lugdunensi. Solus L. VI. cum GAL. de humoribus Lion 1540. 8. 1542. 8. RAST. Aliam editionem a DALECHAMPIO conversam PATINUS citat, ad quam SIMON PIETRE notas scripserit (n). Nempe intelligit *la Chirurgie Françoisse* DALECHAMPIL. Paris 1610. 4. * qua totus liber VI. PAULI, cum multis additamentis continetur. Arabice novem tractatus versi sunt, ab HONAIN EBN ISHAK (o).

M. f. codices totius operis existant Græci in B. R. P. n. 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2213, 2214, 2215, 2222, 2292. In MEDICEA bini, & bini in B. D. MARCI. Bini in BODLEIANA. Alius in VOSSIANA n. 2125, si Græcus est, & in NICETÆ codice, cum l. de *luxatis*, deinde in duobus Parisinis NICETÆ codicibus.

Libri V. posteriores in B. R. P. n. 2217. Libri V. VI. VII. in MEDICEA, L. VI. solus ib. *Plut.* LXXIV. Capita de fracturis ib. *Plut.* 74.

(m) p. 47.

(n) Ad SPON p. 28.

(o) ABULFARAI p. 115.

Citatur

Citatur etiam a GESNERO codex, qui sit apud DIEGUM HURTADUM. Pars libri VI. in B. R. P. n. 2192.

Liber VI. in *Bibl.* VINDOB. L. VI. p. 97.

Codex M. f. Arabicus exstabat in *Bibl.* MICHAELIS CANTACUZENI.

L. de fractura cranii seculo XII. scriptus est in *B. Acad. Nat. Cur.*

Liber peculiaris de mulierum morbis Arabibus notus fuit, & a HONAIN conversus (o).

Interpretationes in PAULUM edidit CHRISTOPHORUS OROSCIUS Venet. 1536. fol. *, quem GOUPYLUS passim refutat. IDEM PAULI textum ex DIOSCORIDE, CELSO, GALENO emendat, aliisque veterum. Tribus exemplaribus instructus difficilem tamen invenit laborem.

De PAULI ÆGINETÆ meritis in medicinam, imprimisque chirurgiam Prolusio I. prodiit Gotting. 1768. 4. * & II. ib. eod. anno. Accurate, potissimum in posteriori libello Cl. VOGELIUS enumerat, quæ PAULUS peculiariter habeat.

§. LV. GRÆCI AB ARABIBUS CITATI.

Quos RHAZEUS recenset, eos seculo undecimo antiquiores esse necesse est.

FILOGORIUS aut PHILOGORASIIUS posset pro PHILAGRIO haberi: ejus tamen liber I. ad GEORGIUM, quem RHAZEUS citat (a), non videtur ea tempora admittere, quæ ORIBASIO sint antiquiora. Alium librum *ad commune*, & *librum parvum* RHAZEUS legit. Reperias cæterum in magna collectione RHAZEI FILOGORII medicamenta ad omnia fere corporis mala, a capite ad calcem, ex more seculi; ad aurium morbos, narium & dentium; lithontriptica, ad hæmorrhoides. Plumbea medicamenta ad ulcera cancrifera dicta commendat (b).

JOHANNES GRAMMATICUS, Jacobita, seculi VII (c). Ejus chirurgiæ codex M. S. est in B. BODLEIANA n. 3500.

THEODORUS, si diversus ab illo antiquiori (d), mihi undique ignotus est, quem RHAZEUS frequenter citat de aurium morbis (e). Non debere secundas violenter extrahi (f): de ulcere in calce (g). Ad putredinem renis & vesicæ. De modo, quo calculus in urethra hærens excidatur. Medicamentum admirabile visum RHAZEI, quo calculus vesicæ in pueris frangitur, ex melonum seminibus, ciceribus factum &c. Ad hæmorrhoides.

PHI-

(o) ABUL FARAI dynast. p. 115.

(a) *Cont.* L. XI. c. 7.

(b) L. XIII. c. 9.

(c) ABUL FARAI p. 114.

(d) p. 98.

(e) L. III. c. 1.

(f) L. IV.

(g) L. V. c. 1.

PHILARETUS de canis rabidi morfu, quod vulnus uri jubet; cujus etiam externa aliqua medicamenta citantur. Ad morbos oculorum medicamenta (b).

PLATO de renum & vesicæ ulceribus (i).

FILIPPIUS in *expositione ad HIPPOCRATIS chirurgiam* (k).

SYMON vel SYMEON frequenter citatur, quem suspiceris PSELLUM esse. Plerumque medicamenta ejus RRAZEUS repetit; emplastra ad fracturas, alia. Est tamen, ubi consilia omnino ad chirurgiam opus pertinent. Ita vestigia ulcerum docet tollere, perforando acu, deinde acerrimis medicamentis impositis. Quando cataracta apta sit deponi. Polypum narium iterato pullulare, nisi acria medicamenta adhibeas (l). Curatio ani (m) elapsi. Causæ dysuriæ variæ (n). Testes ascendentis cogere vult ut descendant, aere in colem impulsio, donec ipsi, ut putat, ureteres aere repleantur (o).

Sunt etiam monstra nominum, quæ suspiceris Græcorum esse, ATHURISCUS, HATOROSTOS, ATURSIUS, ACCURSIUS, cujus medicamenta chirurgica RHAZEUS passim citat. Superstitiosa sæpe habent; sanguinem hircinum calculum frangere, ad idem valere lumbricos terrestres (p). De angina (q).

COSTA, alicujus CONSTANTINI corruptum nomen. Ejus medicamenta aliqua externa RHAZEUS habet (r); locum de cucurbitulis (s); de venæsectione.

LORORACOS de morbis oculorum (t).

LATYRION de cataractæ depositione.

ENDITES, ejus collyrium (u).

HONORATI confectio (x).

BITANO ad aurium mala (y).

BACHINISO ad narium morbos (z).

AZIGINUS de odoratus vitii (a).

DRADUCUS ad dentium mala (b).

(h) L. II.

(i) 10. 1.

(k) L. XV. c. 5.

(l) *Continuat.* 3. 2.

(m) L. IX. c. 4.

(n) L. X. c. 3.

(o) L. XI. c. 3.

(p) L. X. c. 2.

(q) L. III. c. 7.

(r) L. XV.

(s) lb. c. 6.

(t) L. II.

(u) lb. c. 4.

(x) lb.

(y) L. III. c. 1.

(z) lb. c. 3.

(a) lb.

(b) lb. c. 4.

ANYASIVS

ANYASIVS ad eadem (c). JUBADICUS de aphthis. JAGMISUS de angina (d). BADIGORUS de dissolvendo calculo (e). CHARASAMUS de hirudine in ore hærente (f). BUTADUCUS, ALII.

§. LVI. GRÆCI NOVISSIMI.

BALLADIUS sophista brevibus *σχολια* cum aliqua anatome dedit ad HIPPOCRATEM de fracturis. Edidit FOESIUS vertente JACOBO SANTALBINO, & post HIPPOCRATIS libros chirurgicos excudi ferit. Exstat etiam in NICETÆ codice.

Inde cum ipso ROMANO imperio omnes bonæ artes elanguerunt, ut meri compilatores superessent, & etiam isti nullo iudicio in compilando uterentur.

NICETAS medicus Constantinopolitanus undecimo seculo chirurgorum fragmenta bene multa collegit, etiam notulas, ut COCCHIO videtur, adjecit, ei enim tribuit, quæ sunt in codice adlatæ. Hujus collectionis tria sunt exempla M. s. unum in *Bibliotheca Medicea* a LASCARI Byzantio adlatum; duo in B. R. P. n. 2247. 2248. Ex prioribus COCCHIUS ORIBASII *de fractis & luxatis* libros edidit, & aliqua loca APOLLONII CITIÆI. Pluscula superessent edenda, ut hujus ipsius APOLLONII in HIPPOCRATIS l. *de articulis comm.* deinde Græcus contextus ORIBASII *de laqueis & machinamentis*, cujus sola VIDIANA versio exstat. NICETÆ collectionem Florentiæ ANTONIUS COCCHIUS edidit, cujus singula recensuimus, cum titulo, *Græcorum chirurgici libri e collectione NICETÆ* Florentiæ 1754. fol. * Addidit eruditas notas vir Cl. de scriptoribus eorumque aliis codicibus, passim loca emendavit; interposuit etiam anatomicas suas adnotationes, ut de rupto, in cadavere, ligamento utroque femur a cum acetabulo conjungente, de ruptis potius vertebrarum spinis, quando de luxatione cogitatur.

NICOLAUS MYREPSUS, ut alii antidotariorum scriptores, etiam medicamenta externa descripta dedit. Ejus antidotarium vide in B. *Botan.* I. p. 166.

NONI incerta est ætas. Ejus de omnium particularium morborum curatione librum edidit HIEREMIAS MARTIUS Argentor. 1568. 8. * Compiler, in multis AETIUM secutus, alias PAULUM & ALEXANDRUM, mera medicamenta colligit ad omnes, etiam ad externos adeo morbos; palpebrarum, oculorum, aurium, narium, faucium, dentium; ad strumas, ad mammarum cancrum, ad ulcera aliaque mala partium utriusque sexus genitalium, ani. Ad inflammationem, carbunculum, gangrænam, mala cutanea, cancrum, cysticos tumores, nervorum vulnera, venenatorum animalium morfus.

JOHANNES ZACHARIÆ f. ab officio ACTUARIUS dictus, seculi XIII. vel XIV. scriptor, GALENUM in breve compendium contraxit.

Tom. I.

P

In

(c) lb.

(d) lb. c. 7.

(e) L. 10. c. 3. Nonne idem PYTHAGORAS. p. III.

(f) L. III. c. 6.

In L. II. habet aliqua ad morbos oculorum, hirudines, cucurbitulas. In L. V. de glandibus. In L. VI. medicamenta externa, unguenta, emplastra, smegma BUTÆ, emplastrum MAZUPHÆ (*).

EX GALENO multa. Curatio hydrophobiæ, morsus serpentum.

§. LVII. INCERTÆ ÆTATIS GRÆCI.

CALLISTI liber de emplastris (a) & compositione oleorum. Christianus fuit, cætera ignotus homo.

ANONYMI de chirurgia ex variis auctoribus in B. R. P. n. 2191. Esse qui ÆTIO tribuant.

Incerti auctoris προς σηψιν κεφαλῆς in B. AWG. Vindelic. (b).

Nomina instrumentorum variorum, quibus Chirurgici medici uti solent, in B. R. P. n. 2210.

(*) *Metb. med.* L. VI. c. 8.

(a) LAMBEC. L. VI. p. 11.

(b) MONTFAUCON p. 599.

LIBER SECUNDUS.

A R A B E S.

§. LVIII.

Apud omnes gentes, etiam maxime barbaras, & ab artium commercio remotas, aliqua ab antiquissimis retro temporibus chirurgia fuit. Difficile vero est dictu, qua de causa ea chirurgia fere tota in uestione posita fuerit, & in scarificatione.

Ustionem reperimus Græcis fuisse adprime familiarem ab HIPPOCRATE ad PAULUM usque constat.

Sed Afri etiam pastores (a) pueris quadrimis cesypo ovillo bregma inurebant, ne catarrhis essent obnoxii; quam eandem ob causam, HIPPOCRATES (b) octo cauteriis caput exurebat.

Ægyptii (c), molles cæterum homines, etiam nostro ævo frequentissime ad urendum gossypio utuntur.

Arabes & olim plurimis locis ignem admovebant, etiam in hydrope (d). Totus liber primus ALBUCASIS (e) unice in ferramentis occupatur, quæ igniuntur.

Turcæ linteolo intorto se urunt (*) ob defluxiones & capitis dolorem & artuum (f). Utuntur etiam fomite accenso, stercore caprino siccato & gossypio, quæ omnia in loco adfecto deflagrant. Passim videas totos cicatricibus obritos.

Ipsi Americani indigenæ plurimum cauteriis utuntur (g).

Armeni, ventrem in colica candente ferro exurunt (h).

Bengalenses cauteriis adversus epilepsiam utuntur (i).

Indi & Persæ gossypinum pannum cæruleum, in loco dolente finunt deflagrare, cum intolerabili fere dolore (k).

P 2

Indi

(a) HERODOT. L. IV.

(b) Aut certe auctor L. II. de morbis.

(c) PROSPER ALP. *med. Æg.* L. III. c. 12.

(d) RHAZE *sect. caut. cons.*

(e) ALBUCASIS L. I. c. 34. in metatarso.

(*) C. de BRUYN *Klein-Asien* p. 143.

(f) BELLON *obs.* p. 415. THEVENOT *voy.* I. c. 27.

(g) CHARLEVOIX *Amer. sept.* L. III. p. 366. LAFITEAU *mœurs des sauv.* L. II. p. 370.

(h) GEMELLI CARRERI in itineraio.

(i) *Lettres edifiantes & cur.* L. XV. p. 412.

(k) KEMPFER.

Indi etiam ferro candente pedem in lentis febribus exurunt (l).

Brachmani junci medulla utuntur.

Chinenses & Japonenses, subtilioris ingenii gentes (m), artemisæ vulgaris folia lente exsiccata tundunt, fibras ligneas fricando separant, ex stupa reliqua conos faciunt, qui absque magno dolore sensim deflagrant. Ad podagricos dolores hoc præsidio potissimum utuntur. In epilepsia bregma inurunt. Loca (o) per univèrsum corpus designant ad hanc unctionem opportuniore (p). Credas artificii artemisiam esse; lanam putabat esse HERMANNUS BUSCHOF, qui huic tamen unctioni restitutam sanitatem debuerit. Subtilem muscum Jesuitæ (q) dixerunt.

Post inunctionem Japonenses locum, qui moxam passus est, aqua salsa conrectant (r). Cicatricibus tamen vulgo notata habent corpora. Ferro etiam in colicis doloribus pedes urunt.

Tabulas, in quibus loci indicantur moxæ destinati, invenit medicus SIXKESSO (s).

Scoti insulani icterum sanant, candentibus laminis ad lumbos admotis (f*).

Neque ea res undique vana est, etsi Europæi hanc curationem deseruerunt, nam & ipse eques G. TEMPLE, non ille credulus, podagræ paroxysmum moxa incensa dispelli testis est.

Lappones fomitem adligant in conum factum & incendunt, ad dolores artuum aliaque mala (t).

Scarificationes & incisiones perinde omnibus barbaris familiares sunt. In ipsis Philippinis insulis conchis sanguinem detrahunt (u).

Americæ borealis incolæ (x) incisa de cute sanguinem educunt. Lapidibus iidem acutis scarifant (y). Serpentum morsum feliciter scarifando curari, idoneus est testis (z).

Sic Brasilienses eo fine etiam spinis usi & lapidibus (a).

(l) Ten RHYNE p. 102.

(m) KEMPFER *Amenit. exot. Fasc. L. III. obs. 12.* ten RHYNE *acupunct.* p. 108.

(o) KEMPFER CLEYER *Ind. Liter. n. 14.* ten RHYNE p. 86. 96.

(p) Icones dat ten RHYNE L. I.

(q) In *recueil d'observations édifiantes & curieuses.*

(r) Ten RHYNE *de Artbrit.* p. 116.

(f) Ten RHYNE p. 160.

(f*) MARTIN. *west. Isl.*

(t) KNUT LEEM p. 378.

(*) HOGSTRÖM p. 164.

(u) THEVENOT. L. II. p. 4.

(x) PONCE de LEON itin. L. I. CHARLEVOIX L. III. p. 366. & de Missisipianis *Voy. des Miss. de la C. V.* p. 292.

(y) LAFITEAU l. c. GUMILLA *Orinok & 258.* &c.

(z) *Salzburg Gesch. Cont.* VI.

(a) PISO hist. nat. Ind. L. II.

(*) LAFITEAU L. II. p. 370.

Congani incidunt cutem, & sanguinem exfugunt (b). Sic in fronte conchula scarifant Americani & exfugunt sanguinem (c).

Caraibes dente animalis Aguti venam utcunque secant, parum tamen emittunt sanguinis (d).

Bockhari per sacerdotes vulnera sibi patiuntur infligi, quibus morbos putant superari (e).

Medicus Sacerdos ex *Lamarum* ordine oculorum morbos operabatur, maximis usus ad scarifandum cucurbitulis, ut ad 16. uncias sanguinis emitteret (f).

Siamenses utuntur cucurbitulis ex cornu bubulo factis (g).

Arabes in apoplexia (h) cucurbitulas adfigunt, eoque auxilio ipse ZACHARIAS feliciter usus est. Turcæ in cephalæa locum dolentem incidunt (h*).

Ægyptii (i) partem dolentem scarifant, inflammatum pectus in pleuritide; in hepaticide hypochondrium, pueris aures, labia, gingivas; crura vero etiam creberrime (k).

Veteres Græci (l) ab ipso retro HIPPOCRATE, in hydrope scarificatione utebantur, etiam THEMISON (m); in pralysi, in arthritide (n), aliasque incisiones cutaneas etiam crudelissimas in oculorum & capitis morbis moliebantur (o).

Japonenses (p) paulo aliter rem adgrediuntur. Acus habent aureas, vel argenteas; eas vel intorquent, quoad cutem perforaverint (q), vel etiam proprio malleo adigunt. Ea perforatione utuntur in testiculorum endemia inflammatione; sed & in colica, in capitis vitiis, pleuritide, hepatis & lienis malis. Profunde defigitur acus, & triginta respirationum spatio detinetur (fere minutis primis duobus.)

Ipse bonum acupuncturæ effectum G. ten RHYNE vidit (r). Artificium Japonensis a Chinesibus habere videntur. Etsi enim & ipsi suis in libris hanc acupuncturam describunt, reperiuntur tamen ea præcepta etiam in libris Chinesium, ut in *Tong Ching tu King*, seculo XI. scripto, impresso anno 1442 (s). Tum in

P 3

Sching

(b) LOPFZ p. 64.

(c) MOURGUIS apud de BRY A. p. XX. ic.

(d) Du TERTRE L. II. p. 410.

(e) *Algem. Reis.* T. VII. p. 377.

(f) GMELIN *Sibir. Reis.* T. II. p. 115.

(g) La LOUBERE L. I. p. 190. GERVAISE p. 138.

(h) RHAZE *de iis quæ ipsi evertunt.*

(h*) Le BRUYN l. c.

(i) P. ALPIN. *med. Ægypt.* L. III. c. 4.

(k) Id. L. III. c. 12.

(l) CÆL. *tard.* L. II.

(m) Ib. c. 1.

(n) L. V. c. 2.

(o) Conf. PAULUM p. 109. & AETIUM.

(p) Ten RHYNE *acupunctur.* BONT. L. V.

(q) P. 185.

(r) P. 190.

(s) B. R. P. L. I. p. 375. n. 31.

Sching Kiō uya: etsi enim interpretes ajunt pertinere ad bubones f. pustulas acu aperiendas, nimis tamen probabile est (t), non differre a vicinorum Japonum acupunctura.

Venam etiam Chineses (u) secant & Tunkineses (x), & Tartari (y). Lanceola Persæ utuntur (z). Barbari novacula, qua frontis venam aperiant, vinculo pius collo circumjecto (a).

Hottentoti & scarifant & venam secant (b).

Medici circa Hudsonbaj (c) venam secant, acu traducta sub vena, quæ secatur.

Clysteribus utuntur Americani (d) Ambustionem oleo fervente factam foliis chinæ femi ustulatis admotis sanant (e).

§. LIX. ARABES.

Ipsæ ante Græcorum conversos libros, Arabum propheta MOHAMMED neque a medicina abstinuit, neque a chirurgia. In angina infeliciter cauterio usus est (a), alioquin in igne admovendo facilis (b).

AARON, pandectarum scriptor, ejusdem fere ævi, & medicamentariam partem chirurgiæ tractavit, & chirurgicam. Medicamenta ejus leguntur ad ophthalmiam (c), ad aurium ulcera, aliaque mala (d), & dentium vitia. Ad ulcera omnia ne putrescant. Chalcitidem calidam esse nimis (ubi aliud longe acrius medicamentum substituit) (e). De morsu scorpionum (f); de animalculo perexiguodana, cujus morsus perniciosissimus sit. Verum plurima ejus loca huc pertinentia RHAZEUS collegit. Ad chirurgiam pertinet curatio trichiaseos. Calculi renum signa, color (g). Retentio urinæ ex apostemate nata (h). Non recte negat Haly Abbas de chirurgia agere (i).

MASER-

(t) Ib. p. 381. n. 58.

(u) SAAR *ind. reis.* p. 30.

(x) *Allgem. reis.* Th. X.

(y) THEVENOT. L. II. 81.

(z) *Id. Suite du voy.* L. II. c. 6.

(a) *Id.* L. II. c. 81.

(b) KOLBE.

(c) *Voyage for the discov. of a N. W. passage* p. 234.

(d) LAFITEAU l. c.

(e) Du MONT. L. p. 61.

(f) REISKE in *diff. de Arab.* p. 24.

(g) *ib.*

(h) RHAZE *Cont.* L. II.

(i) L. III. c. 3.

(j) C. 4.

(k) L. XIV. c. 1.

(l) L. X. c. 1.

(m) *ib.* c. 3.

(n) THEOR. L. I. c. 1.

MASERJAWAIH (k) integro nomine, & MASARGUIH RHAZEI, tempore Chalifæ ABDELMALEC Ommiadæ vixit, seculo VII. exeunte, Judæus, & Balforanus. AARONIS pandectas Arabice vertit; RHAZEUS sæpe citatus. Cicera (l) fieri lithontriptica, si sicco loco nata fuerint.

Longe vero frequentius Judæus citatur, quem suspicor eundem esse. Medicamenta quidem ejus dicuntur ad ophthalmiam, & alia. Sed frequenter omnino vere chirurgica ei tribuuntur; Judicia de periculis & eventibus vulnerum, ulcerum. De fractura cranii. De venæ sectione & venarum delectu.

Catarrhactæ depositio. De dentitione. Ut spina de gula evellatur (m). De uteri prolapsu (n). De incidenda membrana virginis imperforatæ (o). De ligandis hæmorrhoidibus (p). De fugillatione (q). De diuturnis ulceribus (r).

EBN ABU ZAHER, vel ZAHAR, SAHER, SCHEAR, SCHER, eum putes esse scriptorem, quem RHAZEUS sæpius citat, ejusque medicamenta habet ad ambusta (s), ad contusiones, ad oculorum morbos (t); ad fugillationem (u). Dicitur a. 125. post Hegiram vixisse.

ISAAC frequenter a RHAZEUS citatur, qui videtur esse senior ille ISAAC BEN AMRAM. Medicamenta passim ex eo RHAZEUS habet, ad conbusta, ad vulnera, ad ulcera, ad oculorum morbos, eorum aliqua superstitiosa (x). Habet tamen etiam chirurgica. Compressione arteriarum vulnera sanari (y). De ulcere consolidando (z): de paronychia (a).

An idem YSA f. *Nasr* (b) de dentium morbis.

CHUTZ vel CHUTZI, putes Æthiopicos esse medicos, nam plurali fere numero a RHAZEUS citantur; antiquos utique, qui a JOHANNES MESVES f. tempore AARONIS ALRASCHIDI (c) citentur. Inter primos de sublimato mercurio dixerunt, quem inter medicamenta erodentia recensent; etsi enim ignarus interpres (d) terram vertit hydrargyri, venenum tamen vult, quod mures occidat.

§. LX.

(k) ABULFARAI p. 126.

(l) L. X. c. 1.

(m) L. III. c. 6.

(n) L. XI. c. 5.

(o) L. IX. c. 4.

(p) L. XI. c. 7.

(q) L. XII.

(r) L. XIII. c. 9.

(s) L. XV.

(t) L. II.

(u) L. XXV.

(x) L. XV. c. 5.

(y) L. XIII. c. 7.

(z) L. XIV. c. 1.

(a) L. XXV.

(b) RHAZ.

(c) ABULFARAI p. 154.

(d) Apud RHAZ. L. XIV. c. 1.

§. LX. JOHANNES FILIUS MESVE.

Difficilis hujus viri est historia. Satis equidem certum est, inter medicos AARONIS ALRASCHID ejusque filii & nepotis, JOHANNEM BEN MESSUIAH ABU ZACHARIAH (a), doctum virum vixisse, qui multa scripta Græcorum converterit, facetum hominem, sed vanum, coævum & æmulum GEORGII filii BACTISCHUAH. Pater ei Chuzensis fuit Æthiops (b).

Hunc virum RHAZE sæpissime citat, alias cum pleno nomine, J. F. MESVE, alias filium MUSEY vocat & MUSEYA, librumque de mundificationibus dicit, (c), locum de canis rabidi morsu, & alia.

Dudum vero hæreo, num idem sit simillimi nominis scriptor BIMASSA & BIMASUI, cujus etiam nomen apud CASIRIUM (d) reperitur, & cujus librum *summarium* (e), & *l. aggregatiois* (f) RHAZEUS citat. Vocat alicubi ISA BIMASSA. Est autem locus, in quo filius HOSEN BIMMASI dicitur, qui narraverit RHAZEUS (g), ut repetito aloes usu vermem subcutaneum sanaverit: & is certe BIMMASUS non potuit centum annis superior esse MESVES ille filius. Verum in barbara editione RHAZEI difficile est verum ex corruptis nominibus extricare.

Noster medicamenta fere habet ad chirurgica mala, etiam ad fracturas. Ad aurium morbos. De variis, quæ inciduntur venis. De avicula *safrahum* in Francia dicta, cujus intestina calculum frangant (h).

Exstat editum ab ALBANO TORINO opus, cum JANI DAMASCENI nomine. Basil. 1543, cumque titulo *medicinae therapeuticae* L. VII. fol. * in quo morbi omnes corporis humani a capite ad calcem recensentur. Id opus vir eruditus J. GODOFR. HAHN pro vero antiqui JOHANNIS, MESUI f. opere habet. Non videtur probabile, nam nomen fert DAMASCENI, quod frequenter apud RHAZEUM occurrit, ut subinde CHRISTIANELLUM DAMASCENUM, & CHRISTIANELLUM *sapientis filium* vocat, neque ullo modo cum MESVE conjungit. Ejus DAMASCENI aliqua RHAZEUS habet medicamenta, ut lithontripticum (i): ad hæmorrhoides (k).

Deinde noster JANUS JOHANNEM filium MOSEGUA citat, qui ipse est JOHANNES MESVES filius. Nam formula dentifricii, cui hoc nomen in nostro auctore adponitur, cum nomine JOHANNIS MESVEI f. citatur a SERAPIONE (l). Deinde in nostro DAMASCENO GABRIELIS formula citatur, quæ fuerit GABRIELIS

(a) MASAWAIHI ABULFARAI p. 154.

(b) ABULFARAI p. 168.

(c) L. II. c. 4.

(d) N. 883.

(e) L. III. c. 7.

(f) L. X. c. 1.

(g) L. XII. fin. venam civilem vocat (medinensem a Medina civitate).

(h) L. X. c. 1. passere troglodytico.

(i) RHAZE L. X.

(k) L. XI.

(l) SERAP. L. II. c. 16. DAMASCEN. L. IV. p. 205.

GABRIELIS (m) f. BACTISCHUA, qui potius fuerit JOHANNES junior, cum GEORGII BACTISCHUA filius sit, ut continuo dicemus.

Porro JANUS noster DAMASCENUS non respondet iis, quæ de MESVEO apud HALY ABBAS leguntur, neque de rebus tractat naturalibus; & HALY etiam *librum nomen* MESVES citat quem noster non habet. Denique JANUM cum JOHANNIS SERAPIONIS f. comparavi, & tantam reperi similitudinem, ut omnino eundem præter pauca mutata librum putem: erat autem ALBANUS TORINUS homo non certissimæ fidei. Ordo enim capitum (solo mutato literarum numero) & morborum idem est, & eadem medicamenta, & eadem citationes. Confer locum LUCE citati (n) & URNEMESVI (o), quod mirificum est nomen, & GABRIELIS (p). Confer porro herniæ pathologiam (q); locum de renum calculo (r); ejusque generatione (s), de catheteris usu (t), de partu difficili (u).

Cum vero SERAPIONIDES se ipsum citet, DAMASCENUS alium, cum nomina det (x) a DAMASCENO omiſsa, cum emendata citet (y), quæ iste corrupta, omnino mihi videtur probabile, DAMASCENI nomine abusum aliquem, SERAPIONIDEM compilasse.

§. LXI. FILIUS BACTISCHUA.

Difficiliter eruuntur hi filii & nepotes BACTISCHUÆ, & ipse ABULFARAI manifesto GEORGIO eandem historiolum tribuit, quam alibi de GABRIELE narrat.

Fuit ergo GEORGIUS EBN BACTISCHUA, Jondisapuriensis, ALMANSORIS Abassidæ medicus, qui inclinato seculo VIII. imperavit (a). Hunc GEORGIUM frequenter citat RHAZEUS. Mumiam ad lapsum laudat. Medicamenta varia invenit. Citatur ejus collyrium mirificum (b); cura mulierum sterilium (c); aliqua ad morsum scorpionis (d), ex alio &c. De Dana animali etiam ab AARONE dicto (e).

Tom. I.

Q

Deinde

(m) p. 414. 415. 418. 453.

(n) SERAPION L. V. c. 21. DAMASC. L. VII. c. 18.

(o) id. ib.

(p) L. II. c. 16. & DAMASC. L. IV. p. 205.

(q) L. V. c. 16.

(r) lb. c. 22.

(s) lb.

(t) lb.

(u) L. VI. c. 36.

(x) L. II. c. 16. & DAMASC. L. II. p. 205.

(y) In nomine MOSEGUÆ. Sic *trugluditis* fatis hæctenus bonum nomen est avicula; apud SERAPIONIDEM L. IV. c. 21. mire vero deformatum apud DAMASCENUM *Atrugludiris* p. 380.

(a) ABULFARAI p. 143.

(b) L. II. c. 2.

(c) L. IX.

(d) C. XX.

(e) ib.

Deinde reperitur apud ABULFARAIUM (f) GABRIEL filius BACTISCHUA, sive frater GEORGII fuit, sive filius, sive idem denique homo. Hujus aliqua medicamenta SERAPIONIDES repetit. RHAZEUS nominat filium MAGNISUI, ejusque formulam ad dentium dolorem citat, & locum de gibbo (g).

Inde reperio BACTISCHUA filium GABRIELIS, cujus facetum dictum ABULFARAI repetit (h), non eundem medicum, qui fuit OBEIDALLAH *ben* GABRIEL *ben* BACTISCHUA, cujus nimis longe remota sunt tempora, si recte (i) CASIRIUS ea numerat. Sed fuerit SALUBE f. GABRIELIS, Gondisaburienfis, SERAPIONI dictus.

Præter GEORGIUM & GABRIELEM RHAZEUS variis corruptis nominibus citat BACTISCHUAM, BACTISUH (k), cujus cosmeticum est; & alius ejus locus (l). BUCTIESU de oculorum morbis (m). BUCTISEN de iisdem. BATHISUS de lithontripticis. Denique huc repero medicum ABUGERIG, variis ejusmodi nominibus sæpe a RHAZEO citatum, qui filius videtur fuisse GEORGII f. BACTISCHUÆ. Non tamen putes esse GABRIELEM, monachus (n) enim fuit, Mumiam ad fracturas adhibuit, ad quas consilia sua dat, & plurimum habet medicamentorum. Idem forte is fuerit, qui ABENURAIGI (o), ABINGAI, ABUMRAHI (p), ABIMIRAIG (q), ABUCARAIG (r).

GABRIELEM ocularium MAMUNI medicum citat ABULFARAI (f).

§. LXII. HONAIN.

JOHANNITIUS, veriori nomine HONAIN, cum illo nomine citatus a RHAZEO, & cum altero corrupto in ONON (a). Perfrequenter citatur liber *de mutationibus*, ex quo magnum de venæsectione fragmentum RHAZEUS excerptum compositiones f. *grabadin*: l. *memoria* (b); l. *oculorum*; l. *electionis* (c); l. *signorum* (d).

Ex

- (f) p. 152. 153.
- (g) L. XI. fin.
- (h) p. 171.
- (i) N. 884. nam esset anni 1138.
- (k) L. XXV.
- (l) L. XII. c. 3.
- (m) L. II.
- (n) RHAZE cont. L. XI. c. 7.
- (o) Ad oculos L. II.
- (p) Ad morsum canis rabidi L. XX.
- (q) De cane rabido ib.
- (r) De venenato morfu ib.
- (f) p. 167.
- (a) Ejus liber *de dentium morbis*.
- (b) L. III. c. 6.
- (c) L. II.
- (d) L. XX.

Ex eo viro catalogum (e) morborum oculi noster habet, ex l. *memoria* & ex l. *oculorum*. Habet & locum de cataracta, alium de cancro oculorum (f).

Ex libro *electionum locum*, de herniis (g).

Ex libro *signorum* de *asilebe* animalculo venenato (h).

Ex JOHANNITIO non citato, exve ONIN, de luxatione humeri, quam is auctor non facillime ait agnosci, & fere ex denegata ejus artus (i) elevatione de eo malo judicat. De venis incidendis mirus locus, in quo auctor ait aliquando solidas & absque cavo (k) reperiri. De morfu scorpionum. De dentium malis &c. (l).

Cæterum HONAIN patrem & filium libros Græcorum in Arabicam linguam vertisse diximus, seculo fere nono. Cum temporibus MESVEI & BACTISCHUÆ hoc nomen conjungitur, siquidem HONAIN EBN ISAAC MESVES quidem discipulus fuit, a quo Græcam linguam didicit. Anatomicum vero filium BACTISCHUÆ docuit, cui nomen fuit GABRIEL (m).

§. LXIII. ALII.

SABUR EBN SCHALED, medicus Nosodochii Jondisapurienfis (a), scripsit librum seculo nono exeunte *de medicinis compositis*. Sæpiuscule a RHAZEO citatur. Ejus medicamentum ad hernias (b); collyrium (c).

ALKINDUS, EL KHINDI, cujus habemus aliqua a RHAZEO citatur; ad ambusta; de curata nyctalopia. Strabismum corrigebat panno nigro in latere altero suspenso.

JOHANNES SERAPIONIS filius (BIM SERAPION RHAZEL.) Nihil de eo superest, nisi de libris aliqua. Habemus ejus *Practica* libros VII. aliquoties editos, & cura ANDRÆ ALPAGI Venet. 1550. fol. *. Eos FREINDIUS ipsius antiqui JOHANNIS SERAPIONIS putat opus esse, cum eorum similia contineat, quæ ex SERAPIONIDE RHAZEUS citavit, judicium vero HALY ABASSIDÆ non satis de nostro verum est, de chirurgia nihil habere, causasque morborum negligere & signa. Medicamenta enim chirurgica multa habet, & ob ea a RHAZEO frequentissime citatur.

In L. III. agit de oculorum morbis & de empyemate.

Q 2

- (e) *Cont.* L. I. c. 2.
- (f) lb.
- (g) L. XI. c. 3.
- (h) L. XX.
- (i) L. XV.
- (k) lb. c. 1.
- (l) L. XX.
- (m) ABULFARAI p. 171.
- (a) *Id.* p. 176.
- (b) L. XI. c. 3.
- (c) L. II.

In L. IV. de apostemate renum & vesicæ. Non debere calculum de rene excidi; de vesica posse, sectos nonnullos enim mortem effugere. Administrationem fere ut CELSUS describit, usumque catheteris, & fistulam in urethra relictam. Lapidem Judaicum in calculo vesicæ inutilem esse.

L. V. totus chirurgicus est. Morbi cutanei; inter eos variolarum vestigia. Herniam fieri ex dilatato foramine, quod in sano homine sit angustius, & vasa feminalia transmittat. Hernias curat cauterio, ut cicatrix exitum arctet, quod consilium nuper in Anglia renovatum fuit. De morsu animalium venenatorum. De cancro, quem totum jubet amputare, ne quidquam fiat reliqui. De partu difficili, uteri prolapsu &c.

§. LXIV. SCRIPTORES MINUS NOTI HUIUS ÆVI.

Plurimos nempe RHAZEUS citat, non absque molestia recensendos, cum nomina mire corrumpat, & quandoque eorum loca ita repetat, ut difficulter errorem effugias: alias dubites, num de libro sermo sit, num de viro, denique num de civitate. Ita CATATRION, minime infrequenter citatum nomen, est *κατατρών* I. GALENI.

Græcos plurimos RHAZEUS citat, HIPPOCRATEM, ARISTOTELIS problemata, GALENUM, ANTYLLUM corrupto alicubi ANTILISII nomine in loco de bronchotome. ORIBASIVM, quem etiam URBASIVM vocat ALEXANDRUM, PAULUM, PALLADIUM (BALADIUS), alios, quos citavimus.

Inter Arabes frequens nomen est SARAC, SCHARAK, quem etiam, quod Indus sit, a patria vocat SINDIHAR, SINDHESAR. Medicamenta fere sunt, quæ ex eo decerpit, ut ad vestigia tollenda (a) ulcerum; ad oculorum mala. Ad calculum pellendum (b). Ad hæmorrhoides &c. (c). Habet tamen etiam calculi excidendi artificium, fere ad CELSI modum.

An differt ATTRAHINDUS (d) (pharmacopola Indus), qui lac ad expellendam urinam commendavit (e).

TABRI frequentissimum apud RHAZEUM nomen est, quod gentilitium videtur. Et ipse fere in medicamentis versatur. Ad nudatam meningem. Mumiæ ad fracta & fugillata. Ad ulcera vis unguentorum. Habet tamen etiam magis proprie chirurgica, ut de fracturarum eventibus (f).

MISIH, quem alias ABU HILAL HIMISI vocat. Medicamenta ejus pluscula sunt: ad lapsus (g); ad aurium mala, ad vermes inde exeuntes (h). De ventosis

- (a) L. XV.
 (b) L. X. c. 1.
 (c) C. XI.
 (d) ATTAR Indus.
 (e) L. X. c. 3.
 (f) L. XV.
 (g) lb.
 (h) L. III. c. 1.

tos (i). Lac asinum ad calculum vesicæ (k). Carpobalsamum calculum confringit. A filio MESVES a RHAZEUS manifesto distinguitur.

Sed frequens etiam nomen est MISUSAM, qui omnino videtur chirurgus fuisse. Curatio (l) virginis violentiam passæ, quem in maturam putes fuisse, cum jubeat canulam in sinum pudoris dare, ne conserveat. De vesicæ sectio (m). Calculus in viro frequentior. De eo extrahendo.

PERSUS, PERSA, FARS: est ubi citatur in *Filahab*: est ubi liber *Persus*, & denique liber *Persus Abi Caled* dicitur. Frequens nomen est, in medicamentis etiam magis. Lithonriptica (n). Ad dentium mala. Ut multa purgatione & venæsectione repetita varix (o) superatus fuerit. Ante SERAPIONIDEM vixit, a quo dicitur AL FERESI.

Habet etiam RHAZEUS MAHUMET EBN ABUCAID, & alias MAHUMET filium CALED, cujus medicamenta ad ischuriam (p), & antidotum ad morsus venenatos citat (q), & alia.

ABDUS in *memoriali*, aut in *summa*, frequens est nomen, fere ad medicamenta, & fracta, & alia.

Filius THALAU, TALITUS, CALUS (r), BIN THALNIS de ophthalmia, de dentium morbis (s), de tumore testiculi dissipando, & alia.

Filius Patriarchæ frequens iterum nomen, de morsu canis rabidi (t), qui fusus est locus, de morsu phalangii, hominis; ad oculorum mala.

Sæpius filius JUBEIR ad mala oculorum.

BISER ad ulcera.

CAHLAMEN ad medicamenta aliqua.

OSLIMEN de cura mulierum post eductas secundas. Vocatur etiam (u) ASLUM.

JOSUE de morbis (x) oculorum.

GYCUL collyrium (y).

Q 3

ALI-

- (i) L. XV. c. 6.
 (k) L. X. c. 1.
 (l) L. IX.
 (m) L. X. c. 1.
 (n) L. XI.
 (o) L. XII. c. 2.
 (p) L. X. c. 3.
 (q) L. XX.
 (r) lb.
 (s) L. XI. c. 3.
 (t) L. X. c. 11.
 (u) L. IX. c. 3.
 (x) L. II.
 (y) lb. c. 7.

ALIMAIOR, IHESU PORTEFENESTRE, ita lego, MARRAR & filius GENIDH collyriorum auctores (z).

MARTARIS de cane rabido (a).

ASAN de dentium dolore. Fuerit is ABUL HASEN, cujus infelicem curationem RHAZEUS recenset (b).

ABU DAUD docuit, ut prolapsa uvula eleuetur (c).

ALBASYRI in *libris Summe*. SERAPION putat esse ORIBASIAM. De oculorum malis (d).

BIRANGE, qui RHAZEO de modo paracenteseos administrandæ præcepta dederit (e).

Liber adtributus ORMOS (HERMES,) de lithontripticis (f).

ELMOGEH, vel ELMONGEH, liber, ut videtur, ejus tituli. Citatur de aurium vitii (g): de ulceribus renum & vesicæ (h).

Liber HUDAH de odoratus defectu.

Liber MABAL de calculo (i).

Liber *universalis congregatus* de passionibus oculorum (k).

Liber *congregationis collyriorum* (l).

Liber ACRABADINI s. *de medicamentis compositis*. Fuerit opus JOHANNITH.

§. LXV. MEDICINÆ EJUS ÆVI CONDITIO.

Verterat nunc Græcorum plerosque HONAIN, neque doctis medicis splendida præmia defuerunt, quamdiu ABBASSIDARUM res steterunt. Medici Arabes in chemicis, in materie medica, plurimum ponebant laboris: manu sua non videntur artem chirurgicam exercuisse. RHAZEUS frequenter de curationibus malorum externorum sermonem facit, quibus ipse adfuerit; sed idem chirurgis utique ipsas administrationes perficiendas reliquerat. Nosodochii etiam sui, *Marastin*, cujus plurima apud eum virum est mentio, chirurgos sæpissime citat, & ab iis se didicisse non dissimulat. Ipsi chirurgi in legendis libris erant negligentiores (*).

Ocula-

(z) L. II. c. 7.

(a) L. XX.

(b) L. XIV.

(c) L. III. c. 7.

(d) L. II.

(e) L. VII. c. 2.

(f) L. X. c. 2.

(g) L. III.

(h) L. X. c. 1.

(i) lb.

(k) L. II.

(l) lb.

(*) RHAZEUS ad MANZOR. L. VII. c. 1.

Ocularios medicos non raros fuisse adparet, in gente sæpe ex oculis laborante. Libri Arabum fere ad PAULI imitationem scripti sunt, compendium nempe medicum, & morborum a capite ad calcem catalogus. Signorum & historiæ minor apud eos cura fuit, plurima medicamentorum, quæ numerosissima recensent, & sæpe parum fida.

§. LXVI. RHAZEUS.

ABU BECKER MOHAMMED BEN ZACHARIA a patria dictus el RASI, vulgo RHAZE, medicus insignis, qui Raia, Bagdadi, Alexandriae & denique in Hispania vixit, nosodochio Bagdadino aliquamdiu præfectus, seculo decimo exeunte, in legendis libris plurimum laborem posuit, & artem ipsam exercuit, quæ manu curat, ut chirurgos audiverit, qui in ea gente manu medebantur.

Ejus viri multa sunt opera. Primum cum titulo *Continetis, comprehensivum* vocat CASIRI, vastum opus, cujus duo ingentes tomi aliquoties folio magna forma excusi sunt. Mea editio est Venet. 1542. fol. * Gothicis literis, vertente FERRAGO, Judæo Siculo, emendata a HIERONYMO SURIANO, sed etiamnum valde corrupta, tum in literis, tum in nominibus, tum in ipsis repetitis titulis, barbære denique, & absque ulla linguæ Latinæ peritia, ut cum plurima cautela oporteat legere.

Innumera equidem priorum scriptorum loca hic RHAZEUS compilavit, non tamen ut nihil haberet proprii. Nam ubique suam interponit sententiam, & sua plurima, potissimum in nosodochio facta, experimenta, aut consignatas certe in adversariis adnotationes citat, quæ virum sibi credentem, neque fervili ingenio GALENUM aliove exscribentem, indicant. GALENUM potissimum exscripsit, cujus & vera opera legit, & spuria, ut de mortuorum anatome: deinde PAULUM; nunquam, quantum hactenus reperi, AETIUM. Inter Latinos solum PLINIUM. Arabes, ut ostendimus, numerosos compilavit. De iis, quæ RHAZEO propria sunt agimus, aliquanto diligentius, quo rariores nostro ævo sunt homines, qui tædium ferunt sordidæ dictionis, ipsorum etiam incommodorum lectu typorum.

L. II. est de oculorum morbis. Quando pustulas palpebrarum fricare necesse fuit, monet eas non debere claudi, nisi plumaceolo interposito. Eodem modo ubique mitiora solet curationum artificia præferre. Venam frontalem & angularem in multis oculorum morbis utiliter incidi, suo experimento. Plumbea medicamenta ad oculorum dolores commendat, balneum, purgantia, deinde scief album, cum endiviæ succo. Oculos siccos cum venis inflammatis curavit vino pene puro, & balneo; fatetur tamen periculosam esse medicationem. Ut viderit in nosodochio a medico pterygium excidi; nihil ejus debere reliquum fieri. In pruritu oculorum collyria fellea convenire. Ipsa unguis excisio, quem hamulo elevat, tunc exiguis forcibus refecat, & instrumento,

se sanavisse. Se ulcera post apertionem continuo mundificare, immisso panno, quo confricentur, circumjectis vinculis. Abscessum pectoris apertum injecto hydromele repurgari debere. Magnam ambustionem repetita aqua nivata se curasse. De infelici administratione ABULASEN, qui cum nervum dentis molaris vellet adurere, linguam combusserit & labia, quod per tubulum neglexisset ferramentum introducere. Eo in malo noster repetito subinde cautere uti jubet.

L. XV. Vulnere capitis. Ut contusa sanentur. JOHANNITIUM capit, qui luxationem humeri cum aliqua difficultate dixerit adgnosci. De modo, quo fracturæ humeri deligentur. De reponendo humero elapso, (suspenso ægro super vectem, qui alæ subest). Male chirurgos in omni fractura emplastra adhibere adstringentia, nocitura, nisi omnia sana fuerint. Contra GALENUM, non debere manum in eo situ contineri, qui medius inter pronationem sit & supinationem, sed in eo, in quo quam minime doleat. Emplastrum adversus ancylosin. Diurnam artus constrictionem nocere, motumque artus impedire. Spinæ ventositas, quam nuperi dixerunt spinam ventosam. Primus de eo morbo & bene egit. Mali causam in ipso ossè esse, & vicinam carnem omnemque articulationem intumescere; malum in ambulatione augeri. Si ferro aperueris, non facile sanescere, & si os corruptum fuerit, non curari, nisi os extraxeris. De ganglio in nervo subnascente. Diurnam non nunquam deligationem requiri, cum mumixæ usu conjunctam: se vidisse infantem, cui femur introrsum esset luxatum breviusque factum; eum se sanasse. In vehemente coitu penem frangi. Articulum ultimum digiti ad extensionem difficilem acri emplastro adgressus est. Tabulam describit ad luxatum femur continendum aptam. Deligatio, quæ pus expellat, aut effusum sanguinem. Fracturam humeri difficultas sanari, ex chirurgorum in nosodochio relatione. Manum contortam per imposta emollientia & deligationem aptam correctam esse. Ad dislocationem adjuvamenti (humeri). Os torqueri, nisi usus adstringentium emplastrorum diu continuetur. Qui adjuvamentum manu & absque instrumentis restituerit. Cranium denudatum ut sanaverit: sic alium hominem, cui foetida in vulnere erat sanies, ossè non raso. Trepanum in carie frontis feliciter adhibitum. Qui cum nudatam haberet duram matrem, ex pressione apoplexiam passus sit, eaque omissa ad se redierit. Alium nudata ex fracto cranio dura membrana convaluisse; periisse alium, quod sanies ad cerebrum manaret. Ut caries ossis adgnoscat. De selectu venarum, quas secuisse profit. Venam secundum longitudinem debere incidi, non in transversum. Ad jugularem (*Guides*) optimum cultellum requiri. Facilius macilentos anima linqui. Varia de venesectione. Si vena cephalica detegi nequeat, quamcunque aliam in parte domestica brachii venam debere aperiri.

L. XX. De morfu animalium venenatorum, ad morfum scorpii medicamentum. ABIMASAREM theriaca sumta fuisse sanatum. Farrago medicamentorum ejusdem scopi. Recte tamen vulnus jubet exfugere, quod a morfu reptilis inflicto sit. Varii casus, quos in Nosocomio (*Marasten*) vidit, hominum aquam

aquam ex morfu canis rabidi metuentium, ut canes latrantium. Cantharides in hoc malo laudat, nuper commendatas.

L. XXV. aliqua cosmetica de vestigiis ulcerum & pustularum removendis. Morbi cutanei varii.

Ita libros ex mea veteri editione recensui. In *Bibliotheca Escorialensi* alios habent numeros, cum L. XXI. sit de ulceribus, rupturis, intestini prolapsu (d); vitiis partium genitalium. Sic neque Libri VI. VII. VIII. codicis n. 806. nostris respondent.

In eadem *Bibliotheca* reperitur pars *Comprehensivæ*, quæ agit de tumoribus (e); & de venesectione (f). De venenis liber (g).

Alius codex (h) librorum a tertio ad VI. fatis nostris respondet.

Alterum opus, prioris quasi compendium est, in decem libros digestum, dicatum ALMANSORI præfecto urbis Raj, quæ RHAZEI fuit patria; unde vulgo ad ALMANSOREM vocatur. Prodierunt in collectione, cui titulum fecerunt, ABUBEKRI RHAZE MAHUMETHI *opera exquisitiora*. Basil. 1544. fol. * interpretibus GERARDO CARMONENSI, ANDREA VESALIO, & ALBANO TORINO. Alia editio absque titulo prodit Venet. 1497. fol. *. Alia, cui titulus *Liber ALMANZORIS* Venet. 1483. fol. BOEHM. Hujus operis etiam codices M. S. reperiuntur & in B. *Scorialensi* omnino bini, n. 815. & 853, & in BODLEIANA n. 3768. M. S. BRIT. In his libris septimus totus est chirurgici argumenti. Non negavero pleraque ex Græcis esse, RHAZEUS enim eos & legerat, & medico ita existimabat necessarios, ut a bonorum librorum lectione (i) cum medico in arte exercitio conjuncta subito magnos viros existisse gloriatur. In libris GALENI se studiose versatum (k). Insomnem a nimia in legendis libris assiduitate factum (l). Non tamen absque suo experimento scripsit, qui medicum humeri apostema male curantem, & alienissimo loco luxationem (m) factam adfirmaret, de errore convicit, meliorique curatione ægrotò sanitatem reddidit. Cæterum hoc libro chirurgici morbi traduntur, qui nulli corporis humani parti proprii sunt, non tamen plene, brevissime enim de fractis egit & luxatis, de quibus in *Continenti* fere ex PAULO scripserat. Omentum elapsum sanum reponit; corruptum excidit, sed ligatum. De ganglio, ut nunc vocatur. In paronychia aquæ nivatæ, fomenti utitur.

De impostoribus, qui ferrum ex oculo, calculum ex vesica se exemisse simulant &c.

R 2

Hæc

(d) N. 812.

(e) N. 852.

(f) N. 856.

(g) L. X. n. 810.

(h) N. 803.

(i) l. IV. c. 32.

(k) De casibus, qui sibi acciderunt.

(l) Ib.

(m) C. 1.

Hæc erit *Chirurgia* ALMANSORIS, cujus M. S est in BODLEIANA n. 3500, M. f. BRIT.

In L. VIII. agit de morfu venenatorum animalium, & de cane etiam potissimum rabido. Adgnoscat non evadere, qui aquæ metum sit passus. De sublimato mercurio potentissimo veneno.

L. IX. de morbis oculorum, aliarumque partium singularium a capite ad calcem, etiam de calculo. Ad castigandam uvulam instrumentum habet, non quod ipse invenerit, cujus Græcum nomen addat. Respondit codici 815. CASIRII, In Librum IX. variorum commentarios dicemus, cum practicis.

L. X. Aliqua de morbis cutaneis.

Cæterum totus liber brevis est epitomes, ad PAULI saporem scriptæ, ut tamen fere in medicamentis potius versetur, quam in vera chirurgia.

Liber *divisionum* brevius iterum est compendium omnium a capite ad calcem morborum, cum intermissis morbis externis, & chirurgiam postulantibus. In aspredine palpebrarum crassitiem cum instrumento demolitur, quod ait rosam vocari. Polypum narium ut Græci crine adstringit. Ramicem sola imposita pila nonnunquam curari. In hydrocele ad utrumque latus raphes scrotum incidit, & aquam ait rapide effluere. Balnea ante partum commendat. Hydrocelen singulis mensibus jubet aperiri. Cavernulam habet urethræ.

In *antidotario* etiam externa medicamenta reperiuntur.

In l. de *adfectionibus juncturarum* præter emplastra & unguenta, cucurbitulæ etiam & cauterii in femore usum describit.

In l. de *infantum morbis*, de hydrocephalo agit, quem morbum, brevissime descripsit neque chirurgice. Porro de ramice & calculo.

De *casibus, qui sibi ipsi acciderunt*, curationes aliquas insigniores enumerat, ut hæmorrhagiæ ad syncopen usque exuberantis; apostematis cerebro vicini, in quo ægro nos ter tres libras sanguinis eduxit, donec æger animo linqueretur.

Liber de *sectionibus, cauteriis, ventosis*: cum priori, Venet. 1497. fol. *. Lion 1510. 8. brevis est enarratio utilitatum, quas hæc auxilia præstant. Additur RHAZEUM arthriticum, cui genu tumidum erat, cauterio, certisque remediis sanasse.

§. LXVII. HALI ABBAS.

HALI filius ABBAS, discipulus ABIMEHER MOYSI filii SEJAR, auctor est *regalis dispositionis* a STEPHANO Latine versæ, & a MICHAELE de CAPELLA medico, *synonymis &c. illustrata* Lion 1523. 8. maj. *. Multi faciunt FREINDIUS: mihi videtur totus ex Græcis exscriptus, longaque minus proprio aliquo experimento ditatus, aut reliquiis librorum deperditorum, quam quidem RHAZEUS. Ex *practica* partis libris huc potissimum facit liber *nomis*, qui administrationum chirurgica-

turgicarum compendium est. Jubet in principio medicum in chirurgicis se exercere. De venarum selectu quam fulissime agit. Arteriotomen, sed ex Græcis describit, PAULUM enim fere ubique secutus est, cujus etiam periscyphismum, & crudeles illas frontis incisiones repetit (*). Fuse de cucurbitula (sitia,) & de hydrocephali curatione: de cauteriis.

L. III. aliqua de tumoribus, inflammatione, suppuratione, cancro.

L. IV. cutanea mala & de ulceribus, & vulneribus, fistulis, telis, animalium morfu &c.

L. V. morbos capitis & oculorum.

Liber sextus morbos faucium & pectoris.

Liber octavus continet varia mala partium genitalium utriusque sexus.

In *Theorie* libris mala etiam externa & chirurgica habet, ut ea describat, medela hætenus omissa. In libro *octavo* aliqua de morbis cutaneis tradit, de vulneribus & animalium venenatorum morfu. In *nono* partium genitalium & vicinarum partium mala; gibbum etiam, oculorum vitia, hernias &c. Versio barbara vocibusque non conversis plena. Partem medicamentariam omitto, quæ etiam ad chirurgiam spectat.

Ex ipsis demum vocibus *Pantegni*, quas CARPENSIS citat, ut ostendat non idem esse cum HALI ABBAS opere, adparet utique esse HALY ABBASSIDÆ.

ISAAC cujus est *Pantechni*, non debet ab HALI separari, cujus opus idem sit. Idem demum est *viaticum* ISAACI BEIMEIRAM BEN SALOMON, quod CONSTANTINUS Africanus cum titulo *de omnium morborum cognitione vertit*, editum Basil. 1536. fol. * quod cum CONSTANTINI dicitur.

Codex ISAACI SALOMONIS f. de ulceribus & inflammationibus ex Arabico in Hebraicum conversus exstat in B. R. PARISINA n. 425. is poterit & ipse ad HALY pertinere. Mahometani auctoris esse ex formula initiali apparet. In nomine Domini misericordis &c.

§. LXVIII. AVICENNA.

ABU ALI AL HUSSEIN ABDALLAH EBN SINA, Bockarensis, discipulus ABU SAHL, vulgo AVICENNA, vir insignis utique ingenii, pro Arabum principe habitus, quod plenissimum & boni ordinis opus scripserit de re medica, nempe *Canonis* Libros V. sæpe versos & excusos, quorum editionem coram habeo a JOHANNES COSTÆO curatam Venet. 1564. fol. 2. vol. *, cum amplissimis indicibus. Versio hætenus castigata, tamen barbara est, plenaque vocibus non conversis: commode tamen nomina scriptorum adjecta sunt, qui eorum similia reliquerunt, quæ apud AVICENNAM leguntur.

Ad chirurgiam magna pars *tertiæ quartique* libri spectant. Auctor in tertio a

R 3

capite

(*) C. 17. 18.

capite ad calcem partes corporis humani persequitur, & cujusque anatomicam fabricam, deinde morbos, & inter eos, ea etiam mala recenset, quæ manu curantur. In hoc libro nonnullos ait distumpere inferiorem partem corneæ, & extrahere aquam (cataractam) per eam tunicam quam administrationem ipse non probat (a) nuper a DAVIELIO restitutam. Ferro hernias non vult tentari (b). Nervos dissectos jubet confuere. Juvat fetum ob capitis molem difficulter progredientem ligare margine panni, & leniter extrahere: id ni succedat, forcipes administrare iisque educere: habet forcipem & reticulum. Breviter ista & fere his ipsis verbis, ut videatur de re suo ævo notissima dicere.

Porro aliqua tractat toti corpori communia, tumores, ulcera, glandulas vitiosas, morbos cutaneos, vulnera, fracturas, luxationes, morbos ossium, ubi ventosam spinam repetit, brevissime; morsus venenatos, paronychiam.

In Libro V. medicamenta sunt, etiam externa.

Ubique præcepta sua tradit, breviter, & ut a peritis audio, eloquenter, Græcis ita usus est, ut pauca habeat propria, & FREINDIO si credas, vix ulla. In iis certe, quæ legi, pauca offendi, quæ laboris essent pretium. Nephrotomen rejecit.

Quarta pars primi de universali methodo medendi per M. JACOB MANTINUM medicum Hebræum latinitate donata Hagenuæ 1532. 8. * Versio minus barbara, quam illæ antiquæ; res ipsæ, quales solent esse AVICENNÆ. Intercedunt chirurgica de hirudinibus, vulneribus, ulceribus, fracturis, amputatione. Ossa alias jubet terebra perforare, alias ferra refecare. Magna ossa vetat attingere.

In *Canticis* brevissime chirurgiam attingit.

AVICENNÆ chirurgia, quæ M. f. exstat in B. BODLEYANA, M. S. B. n. 3500. excerpta erat de Canone.

Ejus *liber fistularum* & de cauterizationibus exstat M. f. in Collegio CAS. GONVIL n. 844.

De tumoribus mixtis Poema, quod sit de genere *Argiuzat*, cum commentario AARONIS BEN ISAAC Judæi Cordubensis, castigatum a MOHAMMED BEN ABDELSELAM, Murciani, est in B. *Scorialensi* n. 826.

L. de phlebotomia, cucurbitulis & hirudinibus cum CONSTANTINI LUCÆ commentario prodiit Turin. 1584. 4. Alij 1583. OSB. L. de flebotomia M. S. est in B. R. Par. n. 6988.

De apostemate calido, contusione, attritione, casu & offensionis calvarie curatione MARIANI SANCTI commentarius. Venet. 1543. 4. Riv.

Canonis

(a) Fen. 3. tr. 4. c. 20.
(b) Fen. 22.

Canonis L. III. fen 1. de ægritudinibus capitis a J. QUINQUARBOREO latine versus & ad fidem codicis Hebraici correctus. Parif. 1572. 8.
Ej. fen 2. de ægritudinibus nervorum, curante eodem. ib. 1570. 8.

§. LXIX. VARI I.

SABUR filius GIRGES, rex Medorum (a). Splendidum nomen, ut non videatur SABUR RHAZEI; medicamenta habet ad oculorum mala (b); ad dentes.

MUSA factor (c).

AMARAN & ISAAC ben AMARAN (d). Puto idem Judæus qui, HALY f. ABBAS imitatus est (e).

HONAIN, GABRIEL, MAHUMET A RHAZI & idem alio nomine, filius ZEZAR, HEBEN GEZAR, & HAMECH ABOALI, HALY.

Hos & alios forte citat JOHANNES MESVE junior, in fragmento operis, cujus pars major interiit, & quo omnes corporis humani morbi a capite ad calcem debebant contineri. Verum in morbis pectoris abrumpitur hoc opus, & reliquæ partes perierunt. Noster in re medicamentaria fere potissimum versatur: fistulam tamen lacrimalem se perforato ossè sanasse, sibi testis est, etsi id rarum sit, & foramen carne subnascente fere obturetur. Prodiit cum aliis MESVES junioris, *Damaseni*, operibus Venet. 1602. fol. * & alias.

Quid sint JOHANNIS MESVÆ *chirurgie* l. V, quos FERRARIUS Judæus chirurgus ex Arabico in latinum vertit in B. R. Par. n. 7171.

Seculi etiam sexti hegiræ scriptorem CASIRIUS citat, n. 830, cujus codex exstat in B. Regia *Scorialensi*: nomen ei MOHAMMED ALGAPHEKI Cordubensis. Titulus est de oculorum curatione.

HALI RODOHAM ætas non satis certa est. Ejus *commentarii ad technici GALENI* prodierunt Venet. 1496. fol. & alias. In eo libro aliqua huc faciunt, ut historia imperitæ & funestæ correctionis femoris fracti, maleque curati.

§. LXX. AVENZOAR.

AL WAZIR ABU MERWAN ABDELMELEK IBN ZOHR, cujus nomen corrupte scribunt AHIMERON ABYNZOHAR, Hispanus, MANSORIS imperatoris medicus. In titulo editionis 1497. vocatur AL GUAZIR ABUALASSAR filius ABIMELETH filii for. Ejus opus *Tajessir*, vulgo *Theysir*, sæpe prodiit, & Venet. 1553. fol. * cum AVERRHOIS colliget. Vir insignis, medici filius & avus, a parente, peri-

(a) MESVE. L. I. c. II.
(b) L. II. c. 28.
(c) C. 6.
(d) L. I. c.
(e) L. II. c. 5.

peritissimo viro, ad legendos Græcorum libros admonitus fuerat. Contra medicorum sui ævi morem, cum suo ævo periti chirurgi rarissimi essent, & medici venæ sectionem & manuales operationes *suis servitoribus reliquissent*, ipse manu sua curavit, & ossa restituit, ut solam calculi sectionem averfaretur, cum ex legis præceptis impium putaret, genitales partes intueri. Ad curandos ægros peregrinatus, etiam sua manu medicamenta miscuit, & *preparavit*: hæc omnia de seipso ipse refert. Ipse laboravit abscessu mediastini, quem copiosa sanguinis missione & exforeato pure sensim curavit.

Libri ipsi tres sunt, & pro Arabum more historiam continent morborum corporis humani a capite ad calcem, quos inter etiam ii sunt, qui manu curantur. Fistula lacrumalis, quam sola compressione, absque incisione sanat. Hydrophobia; demorsa etiam animalia rabie inficiuntur. Experimentum in capra fecit; pulmonis particulam abscondit, & feliciter curavit. Hominem vidit, cui per vulnus lateris longo tempore alimenta decesserant. De oleo *alquiscemin*, quo pater calculum solverit. Viridi esse colore, limpidum, odore forti & aromatico. Se balsamo de Mecca calculosis profuisse. Si lapillus in urethra impactus fuerit, adamante jubet rumpere, quem in stilo præfert. Tortuosum penem sanari non posse. Partium acriter sentientium, etiam uvulæ, ulceribus oleum ovorum salubre esse. Patrem suum, quem noster enixe veneratur, pronunciaffe, non posse uteri erosionem curari. Bronchotomen tentasse, FREINDIUS. Elapsum uterum resectum, femina superstiti. Liber tertius ad febres pertinet.

In *antidotario* medicamenta chirurgica reperias. In gulæ relaxatione, quem morbum in nobili viro viderit, & levaverit, alimentum per stanneam fistulam instillat.

EJUSD. *libellus de curatione lapidis ad eundem* HALI filium JOSEPH, a quo & ipse & pater in carcerem fuit conjectus. Remedia indicat, quibus generatio calculi prohibeatur. Prodiit Venet. 1497. fol. GUNZ. cum corrupto nomine ALGUAZIR ALBULEIZOR.

§. LXXI. AVERRHOES.

EBN ELVELID EBN RUSCHAD, vulgo AVERRHOES, Hispanus Cordubensis, philosophus peripateticus, vir subtilis ingenii, ad Chirurgiam faciendam minime se dimisit, neque res a se ipso gestas descripsit.

EJUS exstat *Colliget* s. artis medicæ compendium sæpe excusum, & Venetiis 1552. fol. * Eo fere modo, quo HALY ABBASSIDES alio loco morbos ipse descripsit, libro nempe III. & IV, & inter eos etiam mala, quæ manu curantur; alio curationem, libro nempe VII. Exigua tamen pars universæ artis hic tractatur, ut manifesto percipias, nostrum his in studiis hospitem fuisse, neque in minutam rerum historiam se dimittere. ABENZOARI credit, ejusque cum quibus vixit, filiis.

§. LXXII

§. LXXII. ALBUCASIS.

Ita vulgo vocatur ABUL CASEM KHALAF EBN ABBAS cognomento ALZHARAVI, quod nomen occidentales scriptores mire deformarunt, ut AZARARA vocarent, & BEN AFARAZELIN. Tarabensis, Harani & Bagdadi vixit, & obiit a. 339. heg. secundum LINDENIUM, nullo teste producto, vix ab Arabibus usquam laudatus. Ad decimum tertium seculum ob nominatos Turcas FREINDIUS relegat, quod quidem argumentum non magni est ponderis; ante nostros enim Turcas Bagdadi dudum alii Buidæ & Seljucidæ Turcæ floruerunt, regna fundarunt, Khalifasque sub imperio tenuerunt.

Paulo accuratius autem de ALBUCASI agendum putamus, quod & mereatur, & plurima propria habeat, & primus instrumentum chirurgicum sigillatim depictum dederit, & præcipuus fuerit fons, ex quo nuperi semibarbari sua haulerunt. A principio queritur, chirurgiæ peritos homines raros esse, unde putes, non vixisse RHAZEI ævo, quo chirurgi nosodochiis præfuerint, & ipsius ejus viri fuerint præceptores. Deinde ABULCASEM plurimos se eorum hominum errores vidisse testatur; incisam funesto eventu arteriam, cum ignarus homo ulcus colli serophulosum in muliere aperiret. Alium, qui in adulto viro, cum calculum de vesica extraheret, una partem vesicæ avulserit. Alium denuo, qui vehementer adstricto femore, quod fractum erat, neque solutis vinculis, abscessum & gangrænam (perditionem) funestam acciverit. Cauteriorum deinde suorum & utilitatem fuisse laudat, & per singula: latissime enim ignis utilitatem patere persuadetur, & incisioni sæpe præfert. Varias illas in capite ustiones ad os usque urget, id ut deoperiat. In paralyfi etiam & apoplexia, & epilepsia caput urit, inque trichiasi, ut tamen etiam lapide infernali utatur (ex sapone & calce viva parato). Sic in fistula lacrumali os nudat, urit & cædit. Amburit etiam os, plumbo per fistulam infuso: Ultimum ejus fistulæ remedium quærit in perturbatione ad nares. In pulmonum frigida humiditate ramoso ferramento tribus simul locis urit; sic alam, ad humeri luxati ob copiosum & crassum humorem labilitatem. Abscessum hepatis ferramento candente aperit. In hydrope & abdomen urit & pedes, tum renum regionem in dolore ejus visceris; & femur ab humore nimio expulsum. Aquam phagedænicam indicat, quæ vires alcali & calcis vivæ unit. Ulineam ad hæmorrhagiam laudat. In hernia inguinali reposito intestino ad os usque urit, & quadragesimum ad diem ægrum jubet quiescere. Arteriam læsam aut abscindit, aut ligat, aut amburit, aut imposito digito compressam tenet.

In L. II. incisiones dicuntur. Hic PAULUM late sequitur, ut etiam ejus monita & cautelas repetat, ut in castratione, quam ait lege vetari, & in mammae nimis prolixæ amputatione. Habet ejus crudeles in capite & fronte incisiones. Hydrocephalum externum, quem in solis pueris vidit, incisione adgreditur. Ancyloblepharon minus diffidens cultro solvit. Venas in oculo tumidas elevat & resecat. Cataractæ depositionem vel unica punctione molitur, vel duabus,

& duobus instrumentis; post operationem dabat hypnoticum. Esse, qui ex Alnyrach (forte Alkahirah fecunda cæcorum nutrice) veniant, qui corneam tunicam perforant, atque aquam (lentem crystallinam) exfugant, quam administrationem negat se vidisse aut legisse. Dentis filis aureis contortis firmat. De scrophulis (strumis) lapideis; eos tumores excidit. Polypum narium in fauces continuatum multo labore excidit, & cum recrudesceret, demum cauterio compescuit. Bronchotomen audacter suscipit, postquam vidit sanatam esse feminam, quæ sibi asperam arteriam præsciderat. Tumores cysticos fatetur difficulter integros excidi. Atretam feminam, si sola membrana naturam clauserit, solo digito subleuat, & quotidie jubet coire ne coalescat. Si caro in culpa fuerit, cultro utitur. Tumores duos maximos in abdomine se vidisse, quorum alter duas libras pendebat. Phimosis & circumcisio: hanc primus, ut ipsi videtur, docuit. Præfert autem scalpello forcicem. Mulierum calculum per obstetricem curat, quam ipse erudit, neque enim invenias feminam, inquit, quæ viro se nudam præstet. Apparatu parvo simili utitur ut veteres Græci; vulnus autem infictum dilatat, ut calculi moles poposcerit. Hydrocelen totam findit, cutem primum, deinde vaginalem tunicam (siphac); testiculum vero refecat. Inde paracentesin dicit; sed malum redire docet. In ruptura vetat incidere saccum hernialem (siphac). Fetus mortuum forcipibus educit. Feminam vidit, in cujus utero, fetus mortuus remanserit, quæ tamen conceperit, de qua denique abscessu factio fetus per umbilicum exierit, ut longo post tempore sanata sit. Hic spathomele delineat nostris (a) simile. Vulnere ex ordine; sanavit noster virum, cui amplissimo vulnere abdomen patebat, & intestinum 24. horis extra ventrem fuerat, futura simplici & repetita, quam vocant *entrecoupée*. Vulnus ventriculi abiisse in fistulam, diuque cum bonis ægri rebus toleratum fuisse. Alium hominem curavit, cui intestinum læsum fuerat. Suturam intestino injicere dissuadet. Ut longissimam curationem demum perfecit, in qua sensim cariiosa pars femoris palmum longa de ulcere prodierat. Artum amputare jubet, quoties gangræna progressus fecit, & vidit feliciter cessisse. Cannulam in paracentesi habet, sed dudum dictam. De venarum selectu & sectione: inter varia instrumenta ad venam incidendam habet latum, quod percutitur, quale veterinarii utuntur. Ut vena medinensis lente extrahatur. De morbo *nakir*, rarissimo malo, in quo vena tumefacta sit: ut tamen tumor cum ipsa vena ascendat, & ad alterum brachium migret. In gravi casu paronychiæ os corruptum extirpat.

Luxationes cito reponendas esse, ne inflammatio accedat. Tarsum luxatum sola manu reponi posse, dum ægri corpus retineatur. Ferulas ex levi arundine parat. Callum vitiosum non frangi vult, sed fomentis solvi. Hermaphroditos dicit, quibus sub pene quædam quasi vulva sit, eos jubet curari.

De telorum varietate, eorumque extrahendorum artibus. Ut telum extraxerit, quod prope oculum subierat, & ad aurem alterni lateris exierat. Ut ex oculi adipe & palpebra inferiori ferrum extraxerit illæso oculo: ut ex gutture ha-

(a) L. II. c. 77.

matum sagittæ ferrum de mediis venis jugularibus eduxerit; ut ex ventre exciderit: ut in muliere sagitta in abdomine manserit absque incommodo, ut in facie. Ut non sine difficultate sagittam infra nasum hærentem tandem evulserit. Debere nonnunquam sagittam per incisionem introitui vulneris oppositam excidi.

Liber III. est de fracturis & luxationibus. Trepanum videtur velle, quale Angli vocant *trephine*, absque versatili manubrio. Multum sibi placet in repositione gibbi, quæ propria fit machina, quam sibi tribuit inventam.

Vertit barbare fati, GERARDUS CARMONENSIS; icones etiam valde rudes sunt.

Prodiit cum chirurgia GUIDONIS Venet. 1500. f. MAITT. Venet. 1506. fol. BUR. Venet. 1520. fol. * apud JUNTAM, literis Gothicis. Argentor. 1532. fol. *. Basil. 1541. fol. GUNZ.

Quæ ad morbos feminarum spectant, ea excusa sunt in *Gynæceis* WOLFFII & SPACHII.

Codices passim reperiuntur M. S. Arabice EBN ABBAS al ZAHARAVY chirurgia in BODL. M. S. BRIT. n. 6372. in *Bernardina* n. 7647. de lingua ambigo. Liber chirurgiæ ZAHARAVAEI decimus erat in B. NARCISSI Dublin. n. 1827. In B. D. MARCI (linguam iterum ignoro.) Latinus codex exstat cum iconibus, in B. BODLEY. 3500. & 2461. alius in *Bibl. Nat. Civ.* alius in *Ambrosiana* MONTFAUCON I. p. 506. in Olivetana Neapolitana ib. p. 231. cum iconibus, in RANCHIANNA ib. II. n. 1283. cum iconibus. In B. Benigniana Divionensi, MONTFAUC. II. n. 1285.

Notas suo exemplo addiderat SCHÜLZIUS.

Hic idem liber est trigesimus operis ALZARAVI (ex B. BODL. n. 2461. & ad finem editionis Argentoratensis 1532.) Eundem enim esse ABUL CASEM, qui est ALZAHARAVIUS, ex codicibus Oxoniensibus FREINDIUS ostendit. Citat etiam sua opera chirurgica, & loca, ubi chirurgiam citat, in ALBUCASI reperiri FREINDIUS docuit. Hujus medicæ artis compendium prodiit Aug. Vind. 1519. fol. * cum PAULI RICCI præfatione, & titulo *Liber Theoriæ, nec non practicæ ALZAHARAVII, qui vulgo AZARARIUS dicitur*. Aliam editionem video citari etiam August. Vind. 1490. fol. HORST. Compendium est, ad PAULI & Arabum morem, morborum corporis humani a capite ad calcem, ut inter reliquos etiam de morbis agat, qui manu curantur. Non tamen chirurgicam administrationem hic querat, quam ipse ad chirurgiam remittit (b); sententiam quidem suam utique dicit, ut artis peritus. Herniam negat unquam, nisi manus opera sanatam. Incipientem cataractam (c) se vidisse medicamento curatam, quod mel receperit. Aquam (cataractam (d)) depressam ascendere: alcanninam nunquam,

S 2

quæ

(b) p. XCIV.
(c) p. XCVIII. b.
(d) p. XLVII.

quæ crassiorum sit partium (e). Apostema in ipsis initiis igne admoto fere diff. pari (f). Malum mortuum habet, quod est absque sensu (g). Eos castigat, qui vinculum fracturæ injectum diutius quam justum sit, non remouent (h). Adparet librum non esse indignum, qui sit ALBUCASIS opus.

§. LXXIII. VARIJ.

Seculi XIII. inventum esse lanceolam FREINDIUS.

ABU AMRAM MUSA EBN MAIMUN AL KORTOBI AL JEHUDI, vulgo MAIMONIDES, obiit anno hegiræ 605 (*), Hispanus Cordubensis magnus Judæorum Doctor. Habet inter morbos, etiam chirurgicos, oculorum mala, caneros, abscessus, tumores, vulnera, fracturas, quam brevissime.

ISSA BEN ALI al CABHALI, oculus, incerti ævi auctor est, non continuo filius HALY ABBASSIDÆ dicendus. Citat JOHANNITIUM filium SERAPIONIS. Sæpe a GUIDONE citatur. Titulum fecerat. TADHKERAT ALKAHHALIN. S. de oculis continet eorum organorum mala atque curationes. Nihil reperi proprium. In fistula lacrumali ut reliqui arabes urit. Plurimus tamen est in medicamentis, & integram recenset materiam medicam. Mea editio est Venet. 1499. fol. *. MAITT. citat 1500. fol. cum ALBUCASI, & 1506. fol. Buncum GUIDONE. In editis vocant JESU filium HALLI.

Codex M. S. est in B. Regia HERBELOT p. 649. & in B. R. P. n. 7131. latinus.

An idem ISA ALA EDDIN, cujus experimenta ad oculorum vitia M. S. sunt inter libros NARCISSI Dublin n. 1836.

SAAD EBA HEBAT ALLAH scripsit sec. XIII. de circumcissione, quæ eo ævo a medicis administrabatur.

CANA MUSALI de BALDACH una cum Esv. f. * ALI prodiit a. 1499. f. * 1506. f. Plurimum ait se laborem posuisse in *translatando de libris Chaldaeorum & Hebræorum medicorum*, & CABASSI de India, eorumque flores se collegisse, inque hunc contulisse librum. Antiquiorem fuisse putes, certe se coram admiralio kalifæ Bagdadi stetitisse dicit, quorum kalifarum imperium vergente seculo XIII. eversum est. Citat ALMANSOREM, JOHANNEM DAMASCENUM. Ipse artem exercuit, & in utroque oculo cataractam deposuit. Subnatas convulsiones castoreo compescuit. Multus est in medicamentis, habet tamen & chirurgicas administrationes. Sæpe citatur a GUIDONE.

§. LXXIV.

(e) p. XLVI. b.

(f) p. CXIX. b.

(g) p. CXXIV. b.

(h) p. CXXVII. b.

(*) ABULFARAI p. 605.

§. LXXIV. INEDITI VARIJ POSTERIORIS ETATIS vel INCERTÆ.

Tractatus filii Amerunna Afri ad Romanum Porphyrogenetam de specie quadumpici simili ad fracturas & alios morbos utili. Græce in B. BODLEYANA n. 150. Procul dubio de mumia Persica agit. ROMANORUM nullus nomen gessit Porphyrogenetæ. Sermo videtur esse de Romano filio CONSTANTINI PORPHYROGENETÆ, seculi decimi imperatore.

GALAF, quem etiam AZARAM GUIDO vocat, *antidotarium* scripsit, in quo medicamenta reperias chirurgica.

ALCOATIM, sæpe a GUIDONE citatus, videtur oculus fuisse. Quinquaginta oculorum morbos descripsit (*).

ABDARRAHMAN NASSER BEN ABDALLAH, qui obiit a. heg. 774. Ejus codex HAH FI ASRAR AL NEKAH agit etiam de rebus ad juvandum & impediendum partum idoneis. B. R. P. I. n. 1091.

HILLEL fil. SAMUEL tr. ad chirurgiam pertinentes, ad GALENI, AVICENNÆ & aliorum veterum ductum. Codex M. S. in B. R. P. I. n. 319.

§. LXXV. ANONYMI.

Liber chirurgicus cum instrumentorum figuris, Hebraice B. BODLEY. n. 3744. An forte ALBUCASIS?

Anonymi tr. de chirurgia & delineatio instrumentorum, quæ ad eam exercendam necessaria sunt. B. R. P. I. n. 430.

Anonymi chirurgicum opus, in quo omnia instrumenta chirurgica delineantur. CASIRI n. 871.

Anonymi tract. *de oculorum morbis*, cum collyriorum formis & medicamentis, quæ res chirurgica solet adhibere. Aliqua etiam chirurgica instrumenta ruditer delineantur. Cum priori.

Anonymi chirurgia Hebræa. B. Vindob.

Anonymi Hebræi praxis medico chirurgica ib. REIMMANN p. 758.

Anonymi tr. de variis unctionibus & emplastris hebraice B. R. P. I. n. 429.

Sebem Snu codex de veterum instrumentis chirurgicis, in GAFFARELLI libris (†). Tres Arabum ad morem rudiores figuræ fistularum: alia icon exprimens filum tortum, ultima fiebat lignis duobus ad comprimendum vulnus excogitatis, &c.

§. LXXVI. REI CHIRURGICÆ apud ARABES status.

Chirurgia, apud Mahometanos, ut neque cæteræ artes, vix ulla cepit incrementa.

(*) ARGELATA p. 90.

(†) RHODIUS *de acta* p. 117.

crementa. Ad amputatos artus crudelem adhibent curationem, totam nempe artus truncati sectionem bullienti pici immergunt. Passim tamen aliqui reperiuntur, qui manu curant. In Coromandelia Mahometanus medicus hoc seculo cataractas deponebat (a). Urfæ Turca secabat ad calculum extrahendum apparatu parvo, & vulnus consuebat (b). In Persia excæcabant candente acu argentea inter palpebras trajecta (c); multo vero immaniores nuperi totum oculum excindunt; Sarcocelen extirpari vidit (d) THEVENOT (e).

In Ægypto curari herniam inciso abdomine, intestino elapso reposito, vulnere confuto (f). Sic Arnautæ (g). Paracentesin etiam thoracis moluntur (h). Cataractam Græcus medicus Constantinopoli deposuit (i).

Rustici circa Athenas, quos dicunt Albanios, chirurgiæ peritos esse lego, ut sit, qui novacula calculum secet, & inter trecentos ægros amiserit unicum (k), neque tamen absque iudicis auctoritate calculum excidi. Solis manibus fracturas ossium curant (l).

In Atschin amputatos artus comprimunt vesica arcte circumligata, ita sanguinem coercent (m). De chirurgia malabarorum (n) aliqua.

Mireris etiam alias multo rudiores gentes difficilibus nonnunquam chirurgicis administrationibus feliciter defungi. Genu in articulo a medicis in America septentrionali feliciter amputatum (o) fuisse, ossa contracta eosdem reponere & expedite ad sanationem perducere (p).

§. LXXVII. CHINENSES.

Chang pa Schang tu index est medicamentorum ad vulnera sananda. B. R. P. I. n. 59.

Diximus eos qui ad acupuncturam pertinent.

(a) *Trankel miss. Ber. contin.* LII. p. 603.

(b) THEVENOT *voy.* T. II. L. I. c. 9.

(c) *Della VALLE* L. III. p. 250.

(d) HANNAWAY.

(e) *Itin.* T. II. L. I. c. 9.

(f) PERRY p. 262.

(g) *CANTEMIR hist. Ottomann.* L. III. p. 398.

(h) ALPIN. *med. ægypt.*

(i) MARINI.

(k) *Remarq. d'un voyag. au levant* p. 149.

(l) *ib.*

(m) DAMPIER.

(n) *Lettr. edif. & cur.* L. XV.

(o) *Telle le PAGE* II. p. 399.

(p) LAFITEAU *mœurs des sauvag.* III. p. 368.

LIBER TERTIUS. ARABISTÆ.

§. LXXVIII. CONSTANTINUS. GARIOPONTUS.

In Occidente & Europa Christiana medio ævo, s. totis novem seculis a septimo ad decimum quintum, bonæ artes languerunt, medicina etiam potissimum. Non deerant medici, quos Galli *mire* (a) vocabant, qui & internis morbis medebantur, & manu curabant. Præcipui tamen medici Judæi erant, scholæque aut Arabicæ, quo Toletanam scholam referas, aut a Saracenis edoctæ, læque aut Arabicæ, quo Toletanam scholam referas, aut a Saracenis edoctæ, quo Monspeliensis pertinet & Salernitana. Primus undecimo seculo CONSTANTINUS ex Oriente, sedeque Imperii Abbassidarum Bagdado, medicinam aliquanto comtiorem in Italiam retulit, Salernumque; idem quem a patria AFRICANUM dicunt, & quem in Cœnobio Cassini montis a. 1087. obiisse lego. Ejus opera ex Græcis & Arabibus manifesto collecta sunt, quos inter JANUM citat DAMASCENUM, vetustiore illum. Ejus opera Basileæ 1536. fol. * edita sunt, quæ video ab eruditissimis tota tribui ISAACO dicto BEIMIRAM f. SALOMONIS, cujus sit *viaticum*. Sed esse verius HALY ABBASSIDÆ olim & SYMPHORIANUS CHAMPIER sensit, & JACOBUS BERENGARIUS *Carpensis* (b), etsi a SYMPHORIANO aliquantum dissenfit. In ea collectione continentur primum *de morborum cognitione & curatione* libri VII, in quibus ex PAULI & Arabum more morbi recensentur a capite ad calcem, interque eos etiam externi & chirurgici morbi, in oculis, auribus, dentibus, uvula, mammis, recto intestino, renibus, vesica. Herniæ, morbi cutanei, tumores, scrophulæ. Vulnera etiam renum, uteri, testium; & alibi partus difficilis. Deinde *chirurgiæ* proprium librum dicavit, quo curationes tradit, quæ manu fiunt. Inter eas etiam crudeles PAULI incisiones ad oculorum mala repetuntur. Proprii nihil reperio, etsi cæterum paulo minus incomtus scriptor est. Codex chirurgiæ reperitur in Cœnobio Cassinensi MONTFAUCON I. p. 209, & alius p. 200, alius in B. L. BAT. p. 401. 34.

Non separabo GARIOPONTUM, & ipsum Salernitanum, & CONSTANTINO cœvum. In Ejus ad *totius corporis ægritudines remedium* *πραξιων* l. V. Basil.

S 4

1571.

(a) *Rech. sur l'hist. de la chir.* p. 19. 454.

(b) *Fract. cran.*

1571. 4. * perinde ut in CONSTANTINI opere, morbos a capite ad calcem recensos reperias, interque eos aliquos argumenti chirurgici, vulnera ventriculi, intestini, renis, vesicæ, hydrophoniæ, ut vocat; calculum, morbos cutaneos, tumores, ulcera, gangrænas. Inutilis compilator.

Sed neque EROTEM de passionibus mulierum removeo, qui & ipse libellus sit Salernitani medici, non certe JULIÆ liberti, qui CAPHONEM (c) citet, & Mag. THEODORICUM (d). De uteri prolapsu: negat fursum evagari. De partu difficili, mera medicamenta. De ruptura vulvæ; nonnullis oculorum malis, calculo. Ibi reperias, nonnemini post longam fomentationem calculum fugendo fuisse extractum, per foramen factum circa peritonæum: sed puto perinæum legi debere. De nasi cancro; fistula, quam juxta nasum (lacrumalem) negat curari posse. Dari feminas, quibus frustra carnis in matrice pendeant (e), de polypis locutus. Prodiit cum *Gyneciis* Basil. 1566. 4. * 1586. 4. * & scorsim *Trotule* nomine.

§. LXXIX. CHIRURGI ITALI.

Seculo XIII. aliqui in Italia semibarbari Chirurghi vixerunt, quorum scripta supersunt. Multum vero bonæ arti nocuit, quod omnis eruditio, & linguarum potissimum, quæ supererat cognitio, apud solos clericos esset, quos ipsos lex seculi XII. & concilii Turnesiensis anno 1163. sanguinis quacunque effusione prohibebat; donec tota chirurgia eos iussit abstinere imperitus & ferox pontifex BONIFACIUS VIII. Sed homines ejus ævi in præliis quidem ferro sævire non desierunt, in chirurgia utique sanguinem profundere detraxerunt, & ad unguenta, emplastra, & carmina delapsi sunt, quæ acerba LANFRANCI (a) querela est. Qui vero de laicorum ordine instrumentis porro utebantur, ii fere illiterati erant homines, omnisque antiquitatis ignari.

Primus nuperiorum chirurgorum ROGERIUS est, quem Salernitanum fuisse lego, Cancellarius Univ. Mospeliensis: si in M. S. Britannicis de eodem viro sermo est. Ejus *Chirurgia* prodiit Venet. 1499. fol. * (& prius Bergami 1498. fol. MAITT.) 1546. fol. *. In medicamentis fere versatur; habet aliqua tamen propria, ut in teli de facie extractione, ubi recte jubet ita deligare, ut fundus vulneris primus claudatur. Spongiam marinam adversus strumas commendat, bonum certe medicamentum. Propriam passim ad experientiam provocat, neminem citat præter HIPPOCRATEM, multum tamen Arabibus usus. Ab eo videtur derivari PARACELSICA vulnerum curatio, quæ fit vino herbisque. Additiones ROLANDI Parmensis exiguæ sunt,

Passim

(c) p. 950. Edit. 1566.

(d) C. 72.

(e) C. 24.

(a) p. 209. 249.

Passim etiam codices reperiuntur M. S. ut in libris ROB. BURSCOUGH n. 7688. M. S. Brit. in BODLEYANA n. 3700; ASHMOLEANA n. 7800 7762. MERTONENSI n. 686. B. Colleg. novi. 1135. B. CAJO GONVILL. n. 971.

Quatuor magistrorum SALERNI super eam chirurgiam commentarii M. S. sunt in B. CAL. GONV. n. 971. BODL. n. 3500.

Ejusdem fuerit ROGERIANA *major* & *minor*, s. practica medicinæ.

IDEM fuerit ROGERIUS cujus l. *de omnium venarum phlebotomia* prodiit Basil. 1541. fol.

Alium vides fuisse ROGERIUM de BARON Parisinus, cujus ineditum codicem de *vulneribus capitis* in B. R. P. dicit reperiiri PORTAL, nuperior auctor cujus multa sunt ex CAULIACO.

JAMERII opus, quem GUIDO proximo loco recenset, brutamque chirurgiam ait scripsisse, non lego editum esse, & ne inter codices quidem M. S. reperio.

GENTILIS de FULGINEO non quidem chirurgus fuit, cæterum ejus expositiones cum textu AVICENNÆ prodierunt Venet. 1484 fol. 1486 f. 1492. f. & *Consilia* Venet. 1503. f. cumque iis *tr. de herniis*, cujus est codex M. S. in B. Bern.

An differt GENTILIS de Florentia, cujus super AVICENNÆ *tr. de dislocatione* & *fracturis* commentarii prodierunt Ferrar. 1485. fol. Venet. 1536. fol.

M. ROLANDUS Parmensis præter additiones, quas diximus, reliquit *chirurgie* libros IV. ad verbum ex ROGERIO exscriptos, ut ipse quidem sub finem fatetur. Editi sunt Venet. 1499. fol. *. 1519. f. 1546. fol. *. Basil. 1541. fol. GUNZ. Bergami 1498. fol. MAITT.

Codices M. S. sunt in B. MEDICEA Plut. 73. n. 30. in B. R. P. n. 7134. Eadem fuerit *medulla chirurgie* in B. BODLEY. n. 2535.

Ipsè chirurgiam exercuit, & (b) THEODORICO ejus discipulo teste pulmonis vulnus sanavit. Carmen tamen ad strumas præscripsit.

Hic ipse videtur ROLANDUS CAPELLUTIUS, cujus chirurgiam Venet. edita a. 1490. 1519. & 1546. fol. LINDENIUS recenset, neque enim ejusmodi CAPELLUTIUM usquam reperio.

PORTALIUS, CAPELLUTIUM male a me ante GUIDONEM poni monuit; verum ego de ROLANDO dixeram, non de CAPELLUTIO.

Huc ponas quatuor magistros, fere empiricos, BRUNO antiquiores, qui aliqua scripserunt, & omnia ulcera enollentibus medicamentis (c) curabant (d). Nasum incidebant, ut polypum curarent (e).

Tom. I.

T

BRUNUS

(b) p. 149. b.

(c) p. 130.

(d) CAULIAC. c. sing.

(e) GUIDO p. 486.

BRUNUS, Longoburgenſis Calaber (f), Patavii a. 1252. (g) vixit, ſuo ævo celebris.

Ejus *Chirurgiæ magna* libri duo prodierunt in collectione Veneta 1499. f. * 1546. fol. *. 1519. B. B. Bergami 1498. fol. MAITT,

Codex M. S. eſt in B. CAIO GONVIL. Coll. Cantabrigiæ n. 971. in B. R. P. n. 7128; in MEDICEA Plut. 73. R. I. In *Bibl. Nat. Cur. Chirurgia ejus magna & parva*. Sic in BODLEYANA n. 3500.

Chirurgia parva breviffima, una prodiit cum majori.

In medicamentis, iisque ſiccantibus ſibi placuit. Manum tamen etiam operi admovit, & emollientia vulgarium chirurgorum rejicit, atque olea. Venas parvas in oculo ligare, & incidere juſſit. Fiſtulas ani integre cultro vult aperiri, cum aliter neminem viderit ſanari (h). Ambulationem corroſionis nos cogere ut membrum incidamus (i). Multos ſe vidiffè ſanatos, quibus dura cerebri membrana læſa fuerit, aliquos, quibus pia (k). Angulos cutis in cranii fracturis non debere amputari (l). Styptica utiliter duræ membranæ admota (m). Herniam reducebat, urebat ad os uſque (n); Fiſtulam totam aperiendam eſſe non aliter ſanabilem (o).

Arabibus potiffimum uſus eſt, & ALBUCASIN (p) citat, ut certum ſit, eum ſcriptorem ante medium ſeculum XIII. vixiſſe. Citat etiam CONSTANTINUM

THEODORICUS, ex ordine prædicatorum (q), & pœnitentiarius Pontificis, denique epifcopus Cervienſis, diſcipulus HUGONIS a LUA, cœvus, ſed junior aliquanto ROLANDO, quem cum magiſtro ſuo curantem vidit.

Ejus *chirurgiæ* L. IV. prodierunt Bergomi 1498. fol. *. Venet. 1499. fol. * 1519. fol. B. B. 1546. fol. *.

Codex M. S. in ASHMOLEANA n. 7802.

BRUNO multum uſus eſt, & perinde ſiccantibus & vino, denique medicamentis indulſit, ut GUIDONIS reprehentionem (r) ſit paſſus, quod manus opera totus abſtinere voluerit. Mihi, etſi acerbum eſt GUIDONIS & FREINDII judicium, iis melior videtur qui præceſſerunt. HILDANUS non vult aut THEODORICUM contemni, aut BRUNUM (f). Impoſtores eſſe monet, qui omnes her-

(f) Strumas in Calabria frequentiffimas eſſe p. 124. b. & p. 130.

(g) p. 130.

(h) p. 128. b.

(i) p. 112.

(k) p. 114. b.

(l) p. 115.

(m) p. 147.

(n) p. 127.

(o) L. II. c. 56.

(p) *Introit.*

(q) Hæc in præf.

(r) Fabulas magiſtri ſui HUGONIS recepiſſe.

(f) Ep. 90.

nias ſe profiteantur curare (t). Ingenuus homo, fatetur ſe improbante ingentem ſeptem librarum nattam feliciter exſectam fuiſſe (u). Arteriæ vulnera impoſitis pulvillis & apta, diuque non renovata, preſſione ſanat (x). De exciſione in fractura cranii uſe: de foraminibus terebra repetito terebrandis, deinde conjungendis, ut os excidatur (y). Olea perinde reprobatur (z) ut BRUNUS, vinumque vult vulneratis dari, & alimenta boni ſucci (a) HUGONEM (b) omnia vulnera vino, ſtupa & apta deligatione ſanaffe. Ipſe multa arteriarum vulnera abſque anevrysmate curavit (c). Cellulam cerebri evacuatam fuiſſe, quæ eſſet memoriæ, & vulneratum tamen convaluiſſe (d), neque jaſturam feciſſe ejus facultatis: ſanatos etiam, quibus rupta utraque meninx, & pars non exigua medullæ deleta (e) fuiſſet. Fiſtulas ad uſque os coccygis adſcendentes ſanari non poſſe.

Pulverem HUGONIS, quem deſcribit, mire laudat ad cranii fracturas, eo- que ſe eſſe ingenti in malo percuratum, cum tria officula ſeceſſiſſent (f). Narcoticorum uſum rejicit (g). De vulnere curatione; turundas improbat, ROGERIUM & ROLANDUM (h) corrigit arteriarum vulnus ſolo vinculo ſanari (i). HUGONEM thoracis vulnus, cum pars pulmonis amiſſa eſſet, ſanaffe, præſente ROLANDO, male ſibi hanc curationem tribuente (k). Os incifum ſanavit (l). Diuturnum & ſanioſum vulnus thoracis Salerni ſe ad ſanationem perduxiffè (m). In vulneratum inteſtinum molle quid de ſambuco introducit (n), tum conſuit, tum ventrem ipſum conſuit, ſinitque coaleſcere, omni rejecta cannula. Vulnus etiam cum fractura complicatum jubet conſui, & pariter deligat (o). Callum male natum, juniorem quidem emollientibus medicamentis reſolvit, duriorum ferro (p). Abſceſſui, quem vult aperiri, hirudines admovet, in apertum turundam (q) ſubit, ſed altera in deligatione removet, neque quidquam porro peregrini in ulcere admittit (r). Cum imperiti ſcrophulas exciderent, multos ſe vidiffe,

T 2

(t) p. 169.

(u) p. 168.

(x) p. 140. 141.

(y) p. 115.

(z) p. 138. b.

(a) p. 139. b.

(b) p. 140.

(c) p. 141. b. niſi GALENUS eſt, qui loquitur

(d) p. 145.

(e) lb.

(f) p. 145. b.

(g) p. 146.

(h) p. 148.

(i) lb. b.

(k) p. 149.

(l) p. 151. b.

(m) p. 149. b.

(n) p. 150.

(o) p. 152.

(p) lb. b.

(q) p. 165. b.

(r) p. 167.

disse, qui perierint, & describit ut eas tutius ferro impugnes vel arsenico (f). Fistulam ani non sanari, nisi tota ferro aperiatur. De malo mortuo fufe: adversus eam ægritudinem (t). Carminum vim ad extrahenda tela, ad sanandas fistulas citat, neque fidem adhibet (u). Nervos contra AVICENNAM vetat consui (x).

Adparet neque experientiam defuisse viro, neque curam adnotandorum, quæ rariora videret; subtiliores utique & artificiosas administrationes non est adgressus, ut ex fistula lacrumali adparet, cujus curatio nihil habet proprii. Mulierum morbos omisit.

ALMAGESTI citat medicamentum (y).

ANSELMUS de JANUA frequenter citatur a GUILIELMO de CHAULIAC, semel a LANFRANCO, ut ostendat trepano debere abstineri. Medicamentum disse BONIFACIO pontifici, ab eo habuisse GUILIELMUM de SALICETO (z).

Ejus nepos JOHANNES pariter chirurgus fuit (*).

§. LXXX. GUILIELMUS de SALICETO.

Placentinus, Clericus, Professor Veronensis, obiit circa annum 1277, prioribus omnino doctior, & administrationum chirurgicarum peritus, valens homo, ipso non blando judice GUIDONE.

Ejus *Chirurgia* sæpe prodit, quinque libris Venet. 1470. 1502. fol. LIND. 1546. fol. *. Gallice versa Lion 1492. 8. RAST. Paris. 1506. 4. VERDIER.

Codex est in B. CASSINENSI. MONTFAUC. I. p. 217. in SLOANEA B. B. n. 8736. in BODLEYANA n. 3500.

Non desunt apud GUILIELMUM adnotationes utiles. Ita hydrocephalum externum (a) cum sponte sanatum vidisset, ipse curavit repetito cauteriorum usu. In ungue a ferro sibi metuit, & aquas stillatitias valde compositas adhibet & cauteria, eoque modo ægrum ait se sanasse (b): esse tamen fatetur, qui ferro feliciter uterentur. Pestilentis carbunculi bona curatio. De fistulæ penetrantis curatione desperat (c). Sarcocelen & ejus extirpationem bene descripsisse FREINDIUS. Vesicantia medicamenta in ophthalmia laudat; tumores scrophulosos colli exurit, & uvulam, sic PORTAL. Apostema gulæ jubet emolliri (d) & incidi. Aposte-

- (f) p. 171.
 (t) p. 175.
 (u) p. 158. b.
 (x) p. 141. b.
 (y) p. 143. b.
 (z) GUIDO p. 92.
 (*) lb.
 (a) p. 304. b.
 (b) p. 306. b.
 (c) p. 318.
 (d) p. 310. b. 311.

Apostema in humero medicis non intellectum incidit (e) & sanavit, tum in femore aliud. Juniores herniosos sæpe se sola deligatione & emplastro sanasse (f). Fistulam turunda ex radice raphani illito pulvere veratri mundavit & sanavit (g). Cui cerebrum ense incisum erat, cum paralysis supervenisset, eum tamen vidit (h) mortem effugisse. Sic alium evasisse, cui a cerebri vulnere excrementa præter voluntatem decedebant (i). Carbunculos pestilentes fere omnes se sanasse resecto malo & usto (k). Sagittam de cerebro eximi non debere, sæpe enim naturam se ea liberaffe (l). Asperæ arteriæ vulnus sanavit (m). Demum futura curavit hominem (n), qui eodem vulnere & asperam arteriam sibi præciderat, & œsophagum: demum cum sagitta per collum penetrasset, non læsa tamen regula. Intestinum cultro læsum futura, quam vocant pellionum, consuit, reposit, tunc abdomen consuit, felici eventu (o). Nervos sensibiles & motivos jubet consuere (p). Detectum nervum sensum amittere (q), experimento procul dubio a tendinibus ad alios nervos translato. Sigillatim describit abscessus, vulnera, fracturas, luxationes singularum partium. In quinto l. *de cauteris* agit cum iconibus. Non tamen injuste GUIDO monuit, nimis usum esse emplastris, unguentis, & molli medicina, pleraque etiam ut omnes cœvi, ex Arabibus sumsit. Laicorum consortium jubet vitare. Morbos muliebres omittit, ut clericum decet.

Ejus *summa conservationis* prodit Venet. 1502. fol. HUG. ita m.

§. LXXXI. LANFRANCUS.

Mediolanensis, Clericus, excitati ingenii homo; cujus opus etiam ob historiam chirurgiæ sui ævi ames legere, quam intime sibi perspectam dedit. Huic viro chirurgiæ Gallorum debetur, nihil enim, quantum reperio, ante eum in eo regno scriptum fuerat. Jussu MATTHEI Vicecomitis ex patria pulsus, Lugduni primum, inde Parisios venit a. 1295. (a) annoque 1296. hoc opus *ad ro-gationem* JOHANNIS de PASSAVANTIO medicorum decani scripsit (b); mirasque laudes & PHILIPPI regis canit, & urbis Parisiorum. Vulgares chirurgos solet

T 3

laicos

- (e) p. 313.
 (f) p. 317.
 (g) p. 321.
 (h) p. 330. b.
 (i) lb.
 (k) p. 322. b.
 (l) p. 327. b.
 (m) p. 331. b.
 (n) lb.
 (o) p. 336. b.
 (p) p. 332. b. Vetat THEODORICUS.
 (q) p. 339.
 (a) *Præm. Chir. Magn.*
 (b) Sub finem.

laicos (c) vocare. His dolet chirurgiam relinquere, cum nos (medici physici) eam ob superbiam deseruissimus: laicos enim in chirurgia nihil nosse, nisi medici sint (d). Male chirurgum fuisse scriptum est & laicum (e): quos physicis & sibi opponit (f). Physicus ipse venæsectionem tamen ipse exercebat (g), absentibus laicis, & in universa chirurgia non minimum laborem posuit GULIELMI de SALICETO discipulus.

Princeps ejus viri opus est *Practica quæ dicitur ars completa totius chirurgiæ* Venet. 1490. f. LIND. 1499. f. * 1519. f. B. B. 1546. fol. * Bergami 1498. fol. MAITT. Lion 1553. f. LIND.

Anglice, ut puto, vertente HALLE Lond. 1565. 8.

Hanc esse puto chirurgiam, quam GUILIELMUS IVOIRE Gallice vertit, Lugduni excusam 1490. 4.

Codex exstat in B. CAIO GONV. *Cantabr.* n. 973. & in B. R. *Par.* n. 7129. & 6992, & procul dubio in *Vaticana* PETAVII MONTFAUC. I. p. 96.

Verbosus utique collector Arabum, imitator GUILIELMI, timidior fuit, neque immerito, in periculosis administrationibus (h); cum ars chirurgis deesset, medicis exercitatio. In vulneribus simplicem curationem adhibuit, quam eo ævo vocabant *prima intentionis*, & turundas undique rejecit (i). Nervos ut Magister fuere jubet (k). Puerum ex vulnere venæ organicæ (in collo) exsanguem & pene exanimem compressa primum digito vena, deinde apta & diuturna deligatione servavit (l). Cum & vena esset in brachio incisa, & nervus punctus, illam quidem vinculo interceptit, nervo oleum rosatum adhibuit; & male a laico successore suo tractatum vulnus, alius physicus ex suo consilio iisdem præsidii ad sanitatem reduxit (m). Vino jussit in vulneribus abstinere, nisi debilis fuerit æger (n). In cancro ulcerato palliativam curam præfert (o). Cum chirurgus LANFRANCI discipulus vulnus pericranii præpropere ad sanationem perduxisset, ipse convulso ægro vulnus ad ima usque novacula aperuit, & percuravit (p). Absque trepano plerosque se ægros servare (q), nec os ferro movere, nisi duram membranam fragmentum aliquod conpugerit. Maximam a lapsu commotionem cum

(c) p. 249—250.

(d) p. 249.

(e) *Rech. sur l'hist. de la chir.* p. 104.

(f) p. 214.

(g) p. 249. b.

(h) Nolo calculum operari, nec hernias, neque hydropicos, cum vitæ periculum subsit.

(i) p. 211.

(k) p. 212.

(l) p. 214.

(m) Ib.

(n) Ib. b. 218. b.

(o) p. 216.

(p) p. 216. b.

(q) p. 219.

sum sensus (r) motusque & vocis jactura sanavit. Commotio cerebri curata (s). Anthrace in collo adfectum repetita venæ sectione & purgatione alvi periculo eripuit (t), cum aspera arteria nudata esset. Gulæ apostema a discipulo suo parum intellectum, aperuit, fistulam inmisit, per quam alimenta suppeditaret, ægrumque sanavit (u). Medicos chirurgos (x), qui canceri occulti curationem susceperant, multum monitos, vidit malum in deterius auxisse. In fistulæ lacrumalis curatione ferrum (y) ignitum erodentibus medicamentis præfert. In ulceribus satis peritus, ingenue fatetur (z), nullum se in mamma cancerum sanare potuisse, cum valde in eo laboraret. Herniæ curandæ methodum suam laudat (a), in qua cultro ignito cutis duabus tenaculis intercepta amburitur, & ad os usque cauteriis omnia exuruntur, protecto prius teste. Neque tamen ita sibi placet in artificio quod perfecit, quin malit herniis ferro aut igne curandis abstinere, & bracheria præferat, quibus aliquoties etiam adultos homines persanaverit (b). Interiisse omnes, quibus paracentesis in umbilico fuerit instituta (c). Ita neque calculi sectionem, neque cataractam curandam suscipiebat. Cathetere tamen residem urinam educebat. Viros curari vult, quibus aliquid vulvæ simile sub pene est (d). Hæmorrhoidi etiam mavult ignem admoveri, quam erodens medicamentum (e). Cauteria varia dat depicta. Numerosissimis venæsectionibus diuturnam cephalæam superavit. Nasum resectum negavit comprehendere.

Minorem chirurgiam primam scripserat Lugduni, quæ cum priori prodiit. Venet. 1545. f. * &c. Seorsim Germanice versa ab OTTONE BRUNFELS Zwickau 1529. 4. Apud alium lego Erfurt. Strasburg 1558. 4. GESNER. cum aliis 1555. 4. RIV. & Schleusingæ 1630. 8. HUG. etiam fateor me non vidisse. Francf. 1566. 8. ENDTER. 1569. 8. WILLER.

Codex ejus est in B. R. *Par.* n. 6992. in B. COLL. NOV. OXON. n. 1135. Ea etiam fuerit chirurgia, quam JOH. WYNTYK Anglice vertit, & cujus codex est inter regios (CASHLEY).

Lego etiam LANFRANCI compendium super ALBUCASIN M. S. exstare in *Bibl. Nat. Cur.*

BONNETUS LANFRANCI filius, Monspelii inter illustres chirurgos floruit.

§. LXXXII.

(r) p. 219. b.

(s) Ib.

(t) p. 231.

(u) p. 232. b.

(x) p. 234.

(y) p. 238. b.

(z) p. 241.

(a) p. 242. b.

(b) p. 245. b.

(c) p. 246. b.

(d) Ib.

(e) p. 247. b.

§. LXXXII. JOH. PITARD.

Nullo, quantum novi, opere, celebris homo, LUDOVICO tamen IX, PHILIPPO III. & IV. ob chirurgica officia familiaris, magnæ in rebus chirurgicis conversionis auctor fuit. Collegium nempe chirurgorum, anno ut videtur 1278. (a) ejus viri suafu coaluit, neque enim anno 1260 (b), quinquaginta (c) annis ante viri mortem, ea juveni fuerit auctoritas, ut ejus suafu novum collegium fundaretur, aut ab eo leges acciperet. Italos non ejecit, nam anno 1295. LANFRANCUS gratus humanitatem agnoscit, qua sit Parisiis exceptus, & anno 1301. iisdem Parisiis HIERONYMUS de PADOVA & J. de SIENA chirurgiam fecerunt (d);

Hæc cæterum chirurgorum Parisinorum societas ab Universitate quidem non adoptata, magistrorum tamen fuit, qui ob vestes *Doctoralium* similes, *chirurgiens de robe longue* dicti fuerunt, & literas etiam a discipulis requirebant (e), medicinæ denique peritiam. In ea schola, prima, quantum novi, a medicorum schola distinctio nata est, chirurgorum, & facultatis peculiaris chirurgorum, qui proprios honoris gradus suis discipulis impertirent. Hoc chirurgorum collegium a. 1437. a medicis adoptatum (f), & cum universitate junctum fuit, ea lege, ut scholas medicos frequentarent.

Conjungimus cum PITARDO HENRICUM de MONDAVILLE (g) AMONDAVILLE (h) aut HERMONDAVILLE (i), quod nomen verius videtur. Professor Monspelienfis fuit, medicus PHILIPPI IV. (k), atque physicus: ornamenta enim Doctoris in antiquo codice præ se fert, neque nisi physicus professor fuisset Monspelienfis Perusii inter *valentes* edoctus (l). Reliquit codicem M. S. ex GUILIELMO de SALICETO collectum, ut LANFRANCO putes deberi, qui GUILIELMI discipulus fuerit. THEODORICUM voluisse cum LANFRANCO conciliare, GUIDO. Multum citatur a GUILIELMO de CAULIACO. Codices duos Parisinos PORTALIUS citat (m), ego multos reperio, ut in *Bibl. Coll. CAIO GONV. Cantabr.* n. 972. Germanice existat in B. R. *Lond.* CASHLEY p. 321. Ad clavum curationem suadet, quam GUIDO rejicit (n) Antidotarium ejus chirurgiæ est in B. CAL. GONV. n. 972.

Cæterum

(a) PASQUIER superiores facit.

(b) Hist. de la chir. p. 48.

(c) Vivebat a. 1311. PORTAL. p. 200.

(d) COCCHI l. c. 246.

(e) PASQUIER.

(f) PORTAL p. 200.

(g) CASHLEY.

(h) COCCHI. B. R. P. n. 7139. 7130. 6910. 7131. B. CAL. GONV. n. 972.

(i) NAUDE.

(k) COCCHI *discr. Toscan.* L. II. p. 244. 245. NAUDE B. R. P. n. 7130.

(l) ARGELATA p. 56.

(m) p. 202. *conf. mem. de Chir.* L. I. p. NAUDE *panegir.* p. 41.

(n) p. 63.

Cæterum Philippi III. tempore PETRUS de la BROUSSE chirurgus inter magnates fuit, a. 1275. ultimo supplicio adfectus est.

M. POLLADI Parisini chirurgia non potest esse serioris ævi, cum seculo XIV. scripta sit B. *Acad. Nat. Cur.*

Hos omnes cæterum chirurgos, ipsum PITARDUM & reliquos *togatos*, putem esse veros medicos *laicos*, qui cum conjugii libertatem sibi vindicarent, a clericis medicis secesserunt. Lex enim, qua per duos annos (o) medica studia jussi sunt continuare, magistri titulus, non alteri eo ævo præter eruditos datus, doctoris demum dignitas, quam seculo XIV. gesserunt & facultatis (p) nomen, & latina lingua, qua eorum leges scriptæ sunt, doctorum virorum societatem indicare videntur.

§. LXXXIII. VARI SECULI XIII. ET INEUNTIS XIV.

Plerique non chirurgi sunt, sed aliquam tamen partem chirurgiæ adtigerunt, quos hic breviter recenseo.

GILBERTUS, qui vocari solet ANGLICUS, vel ANGLICANUS, XIII. seculi, *compendii medicinae* auctor. Lugduni 1510. 4. certe empiricus, cujus scriptum non legi. Cum medicina videtur, ex FREINDIO, etiam de chirurgia scripsisse, cum plumaceolum & catheterem barbaris vocabulis expresserit. Regum Anglorum divinum donum citat, quo olim scrophulas tactu curabant.

ALBERTUS MAGNUS, Dominicanæ religionis, inde episcopus, eruditus vir, collector, scripsit *de secretis mulierum*, quæ magis videntur decorum fuisset ab eo ignorari. Aliqua, sed ad morem & saporem veterum, de partu difficili dixit.

PETRUS de APONO, Euganeus, magnus collector, neque is, qui manus suas sanguine humano conspurcasset, de *venenis* scripsit, interque ea, de animalium venenatorum, deque canis rabidi morfu.

In EJUSD. *conciatore controversiarum, qua inter philosophos & medicos versantur* Venet. 1548. fol. * paucula sunt argumenti chirurgici, ut aliqua ad theoriam apostematum spectantia. De morfu canis rabidi, ubi fabulosos illos in matula catulos reperias. De partu, quem non male ab utero nimis distento deducit, de diversarum venarum sectione, de vulnere, de ungue.

In *Questionibus* quaerit, num in cerebro aut in corde ulcera possint nasci.

Codex chartaceus Anonymi *de vulneribus & ulceribus sanandis*, quæ auctor fatetur se debere medicis Parisinis, & potissimum JOANNI de PASSNANO (PASSAVANT), est in B. R. Par. I. n. 428, scriptus adeo circa a. 1295.

BERNARDUS GORDON Scotus ab a. 1284. Professor Monspelienfis scripsit *librum medicinae, s. compendii medici* L. VII. Paris. 1542. 8. Lion 1550. 8. *. Tom. I. U &

(o) *Recb. sur l'hist. de la Chir.* p. 71. 77.

(p) p. 71.

& alias excusum. In eo ad morem veterum omnes a capite ad calcem morbos habet, interque eos & chirurgicos, apostemata, cancris, vulnera, oculorum morbos, calculum, ani fistulam, partum difficilem. Verum consilia, quæ dat, fere unice in medicamentis ponuntur, inter quæ inepta aliqua reperias, & superstitiosa. Ad scrophulas curandas ægros commendat Regibus, potissimum Francorum Regi. Veræ utilitatis parum est. Aliqua tamen habet medicamenta chirurgica, quæ ad posteros descenderunt.

Seorsim M. S. exstat ap. BERNARD Cod. Brit. 3682. B. S. Petr. Cantabr. n. 1825. B. ASHMOLE. n. 7764.

EJ. L. de phlebotomia M. S. ib. & in B. CAL. GONV. Cant. n. 844.

EJUSD. super I. fen IV Canonis AVICENNÆ M. S. in B. BODLEYANA. n. 2463.

ARNALDUS de VILLANOVA, quem adeo frequenter GUIDO citat, varia scripsit, quæ hactenus chirurgiam tangunt, de considerationibus operum medicina, quo l. de venæ sectione ejusque cautelis agit. De phlebotomia. Regulae generales curandorum morborum, etiam chirurgicorum aphorismi. De parte operative s. chirurgia. Breviarium practica; princeps viri opus, etiam ob peculiaria, quæ ad quosque morbos suadet, remedia. Ibi de vi virgæ aureæ adversus calculum. Porro l. contra calculum, cui aquam mirabilem opponit. Ab ipso artis opere alienus, in medicamentis substitit. Vulnera aqua ardente fere sanat. Prodierrunt ejus opera Venet. 1532. fol. *. Gallice la chirurgie selon ARNAUD de VILLENEUVE Paris. 1512. 4. B. d'ETR.

Codex M. S. de calculo est inter ll. BURSCOUGH n. 7676.

In NICOLAI BERTRUCCII collectorio totius fere medicinae Lyon 1509. 4. LIND. 1518. 4. GUNZ. Colm. 1537. 4. LIND. edito traduntur morbi a capite ad calcem, etiam chirurgici; est etiam de vinculis l. & de decoratione.

JOHANNES de GADDESSEN, GORDONIO nuperior, quem citat, prior GUILIELMO de CHAULIAC, cujus acerbum judicium expertus est.

EJUS est Rosa anglica s. practica medicina a capite ad pedes. Pavie 1492. fol. * Paris. 1492. 4. TANNER. Venet. 1502. fol. EJ. Codices etiam M. S. enumerantur in B. BODLEYANA. n. 2463, 3619.

Fatuam, neque immerito rosam vocat GUIDO, est enim empirici, turpitudinem suam minime diffidentis, crumenimulgi opus: addit omnia sua se habere ab HENRICO de HERMONDAVILLE. Certis suisque medicamentis nullum non morbum sanandum recipiebat, cancrum colis lapatho rubro, herniam emplastro caustico.

Obstetriciam etiam adigit. Hæc FREINDIUS.

Morbos utique omnes persequitur, etiam chirurgicos, ut oculorum mala, etiam luxationes. Minus certe inutilis aliis cœvis, tamen & administrationum chirurgicarum dat præcepta, & ex ingenio consilia. Adparet neminem eo ævo medicorum

medicorum & chirurgorum cataractam scivisse deponere, quare noster non male monet, utile esse ut in cane quis se exercent. In ore patris sui calculum sub lingua vidit (a), quem lapillum conservavit, inque scholis ostendit, patremque suum sanavit. Hæc ex ipso opere.

Rosa medicina abbreviata; codex est in SLOANEIS n. 8966.

GUILIELMUS de VARIGNANA. Ejus sunt opera Basil. 1545. 4. Lion 1560. &c. & inter ea liber de ulceribus, de venenis. Non legi. Laudat PORTALIUS expertum virum, de fracturis & calli generatione vera locutum.

In L. secretorum Lion 1526. 8. &c. etiam ad vulnera & apostemata medicamenta habet.

Ita neque DINI de GARBO opus legi. Professor Florentinus chirurgiam, cum tr. de emplastris & unguentis scripsit Ferrariæ editam 1485. fol. MANDOS. Venet. 1495. fol. MAITT. 1636. f. HEIST. Celebris chirurgi filius, sæpe a GUIDONE citatur.

EJ. super 4 fen AVICENNÆ Venet. 1504. fol. LIND.

JOHANNES ab ARDERN chirurgiæ in Anglia instaurator, GUIDONIS cœvus. Ejus chirurgia inedita est, cujus codices in Anglia frequenter reperiuntur. Practica M. JOH. ARDYNI in B. ASHMOLEANA n. 7748. 7773. 7804. in B. BERNARDI n. 3658. 3662. in TYSONIANA n. 4159. Chirurgia inter ll. SLOANEOS n. 8849. The Chirurgy ib. 8893.

Opera medica & chirurgica in B. BURSCOUGH. n. 7639, & in BERNARDIANA n. 3635. 3649. Tractatus chirurgiæ apud OSBORNE in catalogo anni 1752. n. 179.

Video tractatum de ani fistula ei tribui, quem JOHANNES READ Londini 1588. ediderit, cujus codex erat inter SLOANEOS, n. 8774. B. BERNARD. n. 3663. Hic liber plenum titulum habet de fistulis in ano, & aliis fistulis, apostematibus, hæmorrhoides, tenesmo, clysteribus, unguentis, pulveribus & oleis, qui & ipse in practica contineatur. TANNER.

Lego etiam I. ANGLICI praxin medicam de morbis & de chirurgia Aug. Vind. 1596. 4. a L. HORSTIO citatam, nisi ea Rosa est.

Demum nostrum volumen collectaneorum de re herbaria, physica, & chirurgica TANNERUS memorat. Curam vero oculorum RICARDI II. ævo scriptam, quo tempore ætas viro fuerat 70. annorum, dixit in codice, qui est in B. SLOANE n. 8886.

Is J. de ARDERN Newcastliæ vixit circa a. 1349, quo magna pestis erupit. Multas habet historias curationum propriarum. Fistulam ani, quam nemo eo ævo curare norat, ipse frequenter sanavit. Instrumenta idonea excogitavit. Causteriorum

teriorum arsenicalium infaustos effectus non dissimulavit, quæ eo ævo in omnium erant usu. Hæc FREINDIUS.

RICHARDUS ANGLICUS, cætera mihi ignotus, circa hæc tempora vixisse videtur. Hæc codices supersunt, de phlebotomia, in quibus venis, quo tempore, in quibus morbis debeat institui. B. H. SLOANE n. 8758. B. R. P. n. 6588.

VINCENTIUS *Bellovacensis* in speculi doctrinalis L. XV. de medicina agit de que chirurgia.

Tractatus anat. & chirurgicus, in quo de vulnerum curandorum ratione describitur, PHILIPPI Valefii ævo scriptus est, in B. R. P. I. n. 394.

§. LXXXIV. SCRIPTORES a GUIDONE CITATI.

STEPHANUS ARNALDUS aut ARLANDUS. Hunc Monspeliensem medicum ASTRUCIUS putat esse eum M. ARNOLDUM, quem GUIDO frequenter citat. Mihi videtur ARNALDUM de VILLANOVA citare, ad quem potius JOHANNIS Pontificis curationem referam (a). Sed accuratius eum esse virum docetur, quod recentia vulnera aqua ardente ab eo sanari legatur: erat autem ea aqua VILLANOVA princeps medicamen (b).

Bononiæ M. PEREGRINUS atque MERCADANTUS.

Parisiis M. PETRUS de ARGENTERIA, alias de ARGENTINA.

Lugduni PETRUS de BONALTO vicies feliciter herniam curavit GUIDONE teste.

Avenione PETRUS de ARELATE, quem alias de ARGELATA vocant (c), & quem oportet a PETRO de la CERLATA separare, qui GUIDONE nuperior fuit. Tum socius GUIDONIS JOHANNES de SAXONIA. Hi cœvi GUIDONI.

Citat etiam M. PETRUM de ORHIACO (ORLIATO), qui caustico hydrocele aperiebat (d).

ROMANUS & BOEMUS celebres restauratores luxatorum (e).

BENVENUTUS de cataractæ maturitate (f), & de aliquot morbis oculorum (g).

JOHAN-

(a) l. p. 32.

(b) p. 18. b.

(c) p. 92. b.

(d) p. 24.

(e) p. 55. b.

(f) p. 71.

(g) CERLATA p. 90.

JOHANNES de ERIJATIS Bononiæ herniam causticis adgredebatur (h), imprudens, qui ægro libertatem relinqueret peregre exeundi.

J. JACOBUS, Professor Monspeliensis, socius GUIDONIS (i).

§. LXXXV. GUY de CHAULIAC.

Vulgo *Guilo de CAULIACO*, Gallice etiam corrupte de CANTRIACO, clericus, Doctor medicinæ Monspeliensis, cubicularius, capellanus, & medicus Pontificius (a), discipulus NICOLAI BERTRUCHII & RAIMUNDI de MOLERIIS Cancellarii Monspeliensis (b), hoc suum opus anno 1363. Avenione scripsit, cum URBANO V. esset ab officiis medicis. De hoc viro accurate est agendum, cujus chirurgia per aliquot secula auctoris classici (c) locum tenuerit, & potissimum in Gallia. Atque primum omnino lucem laudasse oportet, quam adfundit historiæ artis suæ. Omnia fere legerat, quæ suo tempore extabant, GALENUM etiam uberrime, Arabes, nuperos. Deinde solus omnium ad quamque curationem, quoties scriptores dissentiant, quod sit plerumque, cujusque sententiam exponit, & curandi modum, suumque judicium interponit. Quare fere pro compendio haberi potest eorum, quæ ante ea tempora in chirurgicis scripta fuerunt, & quorum plucula perierunt, ut non aliud eorum præter GUIDONEM vestigium supersit, ut JAMERIUS, Arabs ALCOATIM. Porro in opere ipse se exercuit, ut per singula apparebit, manumque adhibuit operi, masculus magis medicus, quam vulgo eo ævo solebant, ut trepano uteretur, cum alii cœvi fere in unguentis & emplastris spem suam ponerent. Instrumenta delineata dedit, inter ea forcipem arteriis venis præhendendis destinatam, *valet à patin*.

Deinde miserum oportet rerum chirurgicarum statum considerare, ad quem accessit. ROGERIUS, ROLANDUS, & quatuor Magistri solis cataplasmatibus vulnera curabant; BRUNUS & THEODORICUS ubique vino utebantur, alii incantationibus & brassica, alii a sanctorum invocatione sanationem sperabant (d). LANFRANCUS fere omnem masculam artis opem detrectaverat. In filia regis Franciæ chirurgos luxationem humeri non adgnoverant (e).

Noster ad eas artis miseras emendandas veterum præcepta & exemplum adtulit; ipse etiam manu & exemplo prævit, experientiam cum sectione jussit conjugere, neque unico medicamento vulnera omnia adgredi (f).

Non dissimulari debet, quod astrologiæ deditus, a superstitione non alienus, difficiliore etiam administrationes ne adtigerit quidem, ut sectionem calculi, cataractæ

(h) p. 78.

(i) p. 86.

(a) Codd. 7808. 7789. B. Brit.

(b) JOUBERT.

(c) Instauratorem Chirurgiæ vocat J. v. HORNE *microtechn.* sic PORTAL I. p. 220.

(d) Hæc ipse GUIDO.

(e) p. 55.

(f) p. 42.

taractæ depositionem; a mulierum (g) etiam morbis vel ipsius sui gradus ecclesiastici decore arcebat. In sphacelo medicamentis conabatur malum sustinere, quoad pars corrupta sponte delaberetur, neque manu sua volebat occidere (h). Sagittæ cuspidem ita extrahere jubet, ut ad balistam adligata ejus elatere explodatur.

Multum PAULO usum esse FREINDIUS.

Operi titulum fecerat *Chirurgia* (i), quæ deinde *chirurgia magna* dicta est (k); ita enim dudum ante JOUBERTUM reperio.

Anatomen primo loco tradit, inde ex ordine morbos, quibus manu mederi oportet, non absque morbis etiam internis. Anthracem (nam frequens eo ævo fuit pestilentia) sæpe cauterio actuali conatus est extinguere (l). In ambitu etiam anthracis scarificabat, ut etiam nunc solet, & alias, & id facilius putat. Erodentem pulverem sanam inter & corruptam carnem ponebat (m). Cum talpa cariam cranii vidit conjunctam, ut nudatæ a trepano duræ membranæ motus appareret (n). Polypum debere fetone consumi (o). Esse, qui fistulas ani nolint curare, suum tamen præceptorem eas ignito cultello excidisse (p). In scrophulis curandis laudat efficacem Regis Franciæ tactum: ipse ad Arabum morem incisione ad modum folii myrti facta, scrophulam forcipe prehensam excidit. Nervos & tendines vidit incisos confutos & felicissime sanatos (q). Capitis vulnus cum jactura cerebri sanavit (r): hepatis exigua vulnera curari vidit (s). Hydrocelem ferro incidebat, causticis medicamentis folliculum consumebat (t). Forcipem curvam AVICENNÆ dentatam depictam dat. Incantationes spernit (u). Nasum totum resectum reconciliari non posse ait, quidcunque garriant aliqui; aliqua parte hærentem utique (x). Cariam non melius corrigi quam igne, & recte (y) hic LANFRANCUM docuisse. Neminem se vidisse, qui cancerum ulceratum sanaverit (z). Fistulam lacrumalem cum perforatione ad nares se non vidisse sanari (a), neque

(g) Exerceri fere per mulieres p. 83.

(h) p. 636.

(i) In Ed. a. 1499.

(k) Ed. Venet. 1546. fol.

(l) p. 11.

(m) p. 11 b.

(n) p. 147.

(o) p. 48.

(p) p. 51.

(q) p. 34. b.

(r) p. 25. b.

(s) p. 26.

(t) p. 36.

(u) p. 27. b.

(x) p. 39.

(y) p. 44.

(z) p. 46.

(a) p. 48.

neque posse ægrum æstum (b) ferri igniti in polypi curatione ferre. Herniam in homine ætatis provectæ medicamentis non tolli (c). In hernia curanda præfert causticum igni, quod a chirurgo illud isto facilius regatur, & fuscè narrat, ut eo præsidio ipse usus sit. Male cauteria nuper negligi, quod idiotæ fere iis uterentur (d). BERARDUM Metis in hernia puncto uti aureo. In hydrocele educto prius teste se serotum aperire, tunc arsenico escharam facere, & permittere suppurationi. Ferramentorum figuras dat ex ALBUCASI. Finem facit in antidotario chirurgico.

Chirurgiæ hujus f. Chirurgiæ majoris multæ sunt editiones. Earum, ni fallor, antiquissima Bergomi 1498. fol. MAITT. deinde Venet. 1499. fol. MAITT. cum aliis chirurgis nuperis, eadem ut puto, cui annum 1500. addit MAITT. PLATNERUS; eadem, quæ 1506. f. BUR. 1519. fol. B. B. hæc literis Gothicis edita. Porro Venet. 1546. fol. * fatis nitida. Lion 1559. 8. 1572. HÆNEL; LEHMAN.

Anglice Lond. 1541. fol. & codex est inter SLOANEOs n. 8737.

Gallice sed barbare vertit NICOLAUS PANIS Neuftrius Carantonienfis Paris. 1478. fol. VERDIER. Exstat etiam editio Gallica Paris. 1539. 8.

Codices M. S. passim exstant. In B. Brit. n. 3796. B. ASHMOLE. n. 7789, 7808. 1560, hic codex scriptus jussu JOHANNIS ducis Bedfordiæ. In B. R. Par. n. 7132. 7133, & forte 6910. & 6966. ubi quidem vocatur *collectivum chirurgicum*.

In meliorem ordinem reformavit LAURENTIUS JOUBERT, dictionem castigavit, notas adjecit, quibus varia barbare dicta declaravit. Lion 1585. 4. * Privilegium est anni 1579.

Gallice idem GUIDONEM verterat, cujus versionis multæ sunt editiones. Lion 1579. 8. Tournon 1599. 8. DRAUD. 1619. 8. BUR. Rouen 1615. 8. Paris. 1643. PORTAL.

Inde SIMON MINGOLOUSOAX Gallice vertit & commentatus est. Bordeaux 1663. 1672. 8. 1683. 8.

Denique JOHANNES TAGAULT GUIDONIS opus reformavit, in quinque libros reduxit, loca adjecit veterum, titulum fecit *de chirurgica institutione* L. V. qui prodierunt Paris. 1543. fol. * Lion 1547. 8. 1560. 8. * 1567. 8. HAENEL. Venet. 1549. 8. PL. Francfurt 1574. fol., qui iidem libri in collectione chirurgica GESNERI redeunt, Tiguri 1555. fol. * Eadem fuerit *Metaphrasis* in GUIDONEM de CAULIACIS Paris. 1543. 4. dicta LINDENIO, si omnino ejusmodi liber prodiit. Nimia cæterum libertate usus, JOHANNES multa omisit, interque ea historiam chirurgiæ sui ævi.

(b) p. 48. b.

(c) p. 77.

(d) p. 86. b.

Gallice prodiit Lion 1580. 8. & cum titulo *introduction de la chirurgie par* JAQUES de MARQUE. Italice 1596. 8. HEIST.

Neque hic finis est.

Le guidon de la pratique de Chirurgie pour les barbiers & chirurgiens, par GUI de CHAULIAC Lion 1485. 4. MAITT. Paris. 1571. 16. 1554. VERD. Quid proprii sit, non recte novi. Anglice Londin. 1541. fol. *Le guidon en François de Maître JEAN FALCON D. Monp. Paris. 1484.* MAITT. EJ. JOHANNIS FALCONIS *remarques sur la chirurgie de G. de CHAULIAC, spécialement sur le tr. des playes & des ulcères avec le Guidon.* ASTRUC titulum fecit latinum, *Notabilia super GUIDONIS scriptum acuta & recognita.* Prodiit Gallice Lion 1520. 4. 1559. 4. 1649. 8. BUR. Anglice verterunt GUIDONIS *questions*, London. 1579. Cum Glossis FALCONIS GUIDO hispanice prodiit ex emendatione JOHANNIS CALVI, Valent. 1596. fol. NIC. ANT.

J. B. VERDUC *le maître en chirurgie, ou l'abrégé de la Chirurgie de GUI de C.* Paris. 1708. 8. 1716. 8. BOEHM. 1740. 8. BOECL. 12. BUR.

Seorsim verterunt *le prologue & le chapitre singulier de GUIDON de CAULIAC.* Lion 1560. 16. 1552.

J. RAOUL *fleurs du grand GUIDON* Paris 16. VERD. Rouen 1676. 12.

Fleurs de GUIDON augmentées de la pratique de chirurgie & de plusieurs expériences par MEISSONIER. Lion 1673. 12. 1693. 12.

Le chirurgien methodique Lion 1597. 12. Compendium esse GUIDONIS MANGET.

FRANCOIS RANCHIN *Questions sur la chirurgie de GUI de CHAULIAC* Rouen. 1628. 8. ASTR.

MARTINI AKAKIA *annotationes in GUID. Chirurgiam.* B. R. P. n. 7072.

LAURENTII JOUBERT *annotationes sur la chirurgie de GUI de CHAULIAC* seorsim prodierunt. Lion 1659. 8. HOUST.

ISAACUS JOUBERT LAURENTII f. *dictionary vocum GUIDONIS* editioni latinæ 1585. 4. * adjecit. Commodum est etiam ad alios Arabistas aut Arabum translatores intelligendos.

Chirurgia parva GUIDONIS cum magna prodiit, cujus est compendium.

§. LXXXVI. NICOLAUS de FALCONIIS.

Florentinus vixit exeunte seculo XIV. Voluminosissimum opus scripsit sermonum VII, quorum *sermone* quisque totum vol. efficit, minime exiguum. Eorum septimus potissimum ad chirurgiam pertinet, cui titulus est, *Sermo VII. de chirurgia & decoratione.*

Editio mea est Veneta a. 1491. fol. * Alia dicitur 1537. fol. pariter Veneta.

ñeta. Continet vulnera ulcera & fracturas, luxationes & tumores. Compilatio est ex GALENO potissimum, deinde ex Arabibus, adeo fusa, adeo tædiosa, ut nunquam potuerim librum absolvere. Operæ esset pretium, si quis medicus, qui otio abundaret, ex NICOLO aliisque Arabistis eas paucas auri micæ extraheret, quæ in ea farragine continentur. Nam etiam apud NICOLUM ex Cl. virorum citationibus reperio, passim bonam frugem & proprias adnotationes reperiri. Sic mortem ex calamitate, in qua die 23 demum magna symptomata apparuerunt. Partum Cæsareum felicem, & uteri everfi vulnerisque pectoris & pericardii exempla. Sæpe citat *compendium & compendii auctorem.*

Codex M. S. est in B. R. P. n. 8987, scriptus a. 1454.

§. LXXXVII. FATA CHIRURGIE.

Non licet lites omittere, quibus separatio Chirurgorum in literatos & illiteratos occasionem dedit. Nempe si omnino PITTARDI Chirurgos *de robe longue* admittat, ignoratum quidem accurately antiquitatum rimatori PACQUIER collegium, erant seculo XIV. Parisiis medici primo loco diu clerici, sæpe ad episcopatus promoti, Universitati studiorum accensi, qui medicinam pauperibus gratis faciebant, a chirurgicis administrationibus abstinebant, veteres tamen auctores legebant, neque undique curam chirurgiæ deposuerant. Nam LUDOVICO XI. imperante (a), medici Regii impetraverunt, ut experimentum sectionis calculi, in occidente fere amissæ, in latrone fieret, quam GERMANUS COLLOT, de chirurgorum inferiorum classe, feliciter administraverit. Ad eos etiam medicos clericos tonsores (b) se receperunt, quatuor integris annis se studiis sub facultatis doctoribus duros operam.

Præposito JOHANNE sub FURNO a. 1496 Universitati se adgregaturo (c) Chirurgi *de robe longue* petita privilegia obtinuerunt ea conditione, ut lectiones (d) medicorum frequentarent, quam etiam conditionem medici acceptaverunt (e). Deinde, cum neglectis ut videtur his scholis, Universitas eos chirurgos expellere vellet, denuo a. 1510. & 1515. hi literati chirurgi se medicorum discipulos professi (f) sunt, perque suos delegatos cum medicis transegerunt, eoque titulo, juribus (g) & privilegiis Universitatis ipsis frui licuit. Proprio etiam tributo veniam redemerunt audiendæ in scholis medicis anatomes (h). Aliis legibus jussi sunt latinas

Tom. I.

X

(a) PAREUS L. XXIV. *Second mem. pour le doyen de la fac. de med.* p. 20. Negant ibi illum fuisse GERMANUM COLLOT.

(b) Hist. de la Chir. p. 116. 117.

(c) p. 167.

(d) p. 168. 169.

(e) p. 346.

(f) p. 110. 162. 164. 165. 169. 173.

(g) p. 173.

(h) p. 109.

nas discere literas (i). Sed etiam jurejurando Universitati se obligarunt (k), & jussi sunt, *magistros* non absque præsentibus quatuor doctoribus facultatis recipere (l). Quæ ideo repeto, ne credas homini caudidico, medicos literatos & Academicos undique chirurgiam neglexisse. Iis cæterum cum conditionibus chirurgi literati collegii gradum tenuerunt, & magistri honorem impertierunt.

Altera classis medicorum, quorum plerique laici fuerunt, & qui se chirurgos erant professi, cum medicis Physicis, cumque tonsoribus subinde lites quidem agitavit, ut tamen ad seculum usque XVI. fere exeuns res hæcenus inter eos componerentur, quo loco ad hanc ingratham civilis belli historiam redibimus.

Tertius *tonforum* ordo fuit, qui chirurgiam manu sua curabant, illiterati cæterum homines. Contra eos Chirugi literati jam a. 1342 (m) legum auxilium implorarunt, & edictum obtinuerunt regium, ut tonsoribus sola vulnera & ulcera atque tumores permitterentur. Sed iis titulis universa fere chirurgia continebatur. Apud LEONARDUM de BERTAPALIA, ejus ipsius seculi auctorem, videas ad apostemata omnes inflammationes, scirrhus, caneros & tumores esse revocatos. Ultra ejus ævi chirurgia non adspirabat.

Paulatim tamen etiam hi tonsores sua ex ruditate emerferunt. A medicis, ut sibi de arte prælegerent, petierunt & obtinuerunt, in scholis iisdem dissecuerunt (n), dum doctor prælegebat, quem a sanguinis effusione ecclesiastici ordinis honor retinebat, ne ipse puras manus adhiberet. Literati chirurgi ab hac libertate (o) tonsores repellabant, tuebantur medici (p), & a. 1505. solenni fœdere quatuor annorum studia promittentibus, præsentis facultate suos discipulos recepturis, annuum etiam tributum pendentibus tonsoribus, tamquam Medicorum scholaribus in fidem salutaris ordinis receptis, nova dignitas accessit. Eos inter fuit STEPHANUS de la RIVIERE, qui prælegente CAROLO STEPHANO dissecabat. Ipse chirurgorum Parisinorum princeps AMBROSIVS PAREVS, constanter se scribit *barbier chirurgien* (q). Ipse etiam THEODORICUS de HERY titulum *Gbi fecit Lieutenant du premier barbier du Roi.*

In Italia, scientiarum matre, medici nunquam chirurgia se abdicarunt. Et XIII seculo, & XIVto, in cujus historia nunc versamur, & demum XV. & XVI. seculo professores medici Academiarum Bononiensis, Patavinæ, aliarum in Italia illustrium scholarum, & manu curaverunt & consilio, & inter istos vitos summi chirurgi exstiterunt.

Præter

(i) 1544. 1577. 1603. &c. conf. hist. p. 177.

(k) p. 186.

(l) a. 1551. p. 189. a. 1618. p. 190.

(m) p. 94. a. 1423. p. 36.

(n) p. 108.

(o) 1491. p. 87. 97. 101. 106. 107. conf. p. 92.

(p) p. 116. seqq.

(q) Primis editionibus *des administrations anatomiques de la maniere de traiter les playes.*

Præter hos eruditos chirurgos eadem Italia etiam plebeios alios aluit. Nursia, nescio quo privilegio, herniotomorum schola facta est.

In Calabria (r) civitate Tropea homines acuti ingenii artificiales nasos adfigere, & deformitatem faciei a novo morbo ortam reparare receperunt. De iis hominibus testimonium exstat M. A. SEVERINI, qui FLAMINIUM CRASSUM Tropiensem curtorum instauratorem nominat (s), & de artificibus in Apulia & Calabria superstitionibus FRAGOSI (t). Alia testimonia dicemus ad sæculum XV.

De BOIANIS RENEALME (u).

Ad seculum porro XIV. codices aliqui M. S. pertinent, ut remedia ad *noli me tangere* in B. B.

§. LXXXVIII. BALESCON.

BALESCON de *Tharave* vulgo VALESCUS de Taranta, Lusitanus (a), proprio testimonio (b) scripsit opus suum a. 1418. post 36. annorum curationes. Ejus *philonium* prodiit Venet. 1490. fol. Lion 1521. fol. 1535. 8. maj. * & alia editio perantiqua seculi XV. cujus ultima pagina deficit *. Plures editiones habet J. A. v. d. LINDEN.

Ejus operis epitome de *morbis curandis* a GUIDONE DESIDERIO edita est Lugduni 1560. 8. & alia editio curante J. HARTMANNO BAYER Francf. 1599. 4. recusa 1680. 4. * quam valde improbat ASTRUCIUS, quod & multa omissa, & PARACELSICÆ nugæ additæ sint. Mea quidem editio non datur pro Compendio, titulumque præ se fert *philonii pharmaceutici & chirurgici*. Ita lego, & de BAYERI editione certum est, longe differre a *Philonio*.

Verum mea editio a. 1535. pariter præ se fert id opus *brevi volumine & enchiridio constringi*, & tamen omnino integrum est opus, & cum illa antiquissima editione convenit.

Aliquas etiam ex *Philonio* decerptas adnotationes rariores reperias in DODONÆI *raris exemplis observationum* medicarum. Colon. 1581. 8. Ita ASTRUC. Verum in his observationibus Col. a. 1580. 8. * excusis laudantur *rariores observationes in Philonio*, non ut sint a DODONÆO recusæ.

Breve compendium s. *tractatus chirurgie* sequitur *Philonium*, in quo noster ostendit se & GALENUM & Arabes & Arabistas, denique poetas legisse, etsi nihilo minus barbare scribit. Citat GUILIELMUM de SAGARRIGA, qui scrophulas cum folliculo feliciter extraxerit (c). Novas strumas neque anno vetustiores se

X 2

resol.

(r) PETRUS RANZANUS in *annualibus mundi* 1442. scriptis.

(s) *Nov. obs. abscess.* c. 8.

(t) *Chir.* I. p. 35. & II. p. 121.

(u) In *hist. de l'Acad. R. des sciences.*

(a) Ulissipone rem gestam citat.

(b) fol. 5. b.

(c) p. CCCCXV. b.

resolviffe addit (d). Cancrum arsenico (e) optime extirpari, eoque cum succo folani inrito cancrum & antiqua tibiæ ulcera se sanasse. In unguenta tamen non sine periculo arsenicum vel auripigmentum recipi (f): una nocte extinctum esse, cui adversus tineam ejusmodi corrodentia medicamenta illita essent. De malo mortuo (g) fufe, absque ulla citatione. Se paronychiam in proprio corpore (h) curasse, aqua cum aceto & albumine ovi illita. A cane (i) rabido demorsos in Bearnia continuo ad mare properare, in eo lavare & marinam bibere. Cæterum pars exigua chirurgiæ hic tractatur.

Ipsum *Philonium* multa habet huc facientia. Partium corporis humani anatonem primo, deinde morbos utriusque generis tradit. De oculorum morbis fufe. Medicos honoris sui studiosos cataractæ depositionem non adgredi (k), & junioribus circumforaneis relinquere. Eam tamen describit administrationem, non sine superstitione. In herniâ multum (l) tribuit jacere nigræ, consolidæ & sigillo mariæ; varias tamen ad id malum curationes describit, interque eas filum aureum (m). Curationem narrat a suo sodali peractam, qui durum folliculum in hydrocele latentem perforaverit (n), aquam flavescenscentem expresserit, & fetaceo denique malum superaverit. Iudææ feminæ (o), quæ partum expectabat, flatum de utero exivisse. De molæ, s. fratris Lombardi enixu (p).

Codex, sed 4 tantum librorum est in B. BODLEYANA n. 2754.

§. LXXXIX. ITALI. Seculi XIV.

JACOBUS DONDUS Patavinus, vulgo aggregator.

In ejus tractatibus tertius est de *agritudinibus* a capite ad calcem; 6. de decoratione; 7. de pertinentibus ad chirurgiam; 8. de venenis. Sic GESNER in bibl. Sic in *promptuaria medicina* Venet. 1576. fol. *. Enumerationem medicamentorum simplicium ad omnes adfectus chirurgicos exhibet. GESNERUS in collectione reddidit.

J. de CONCOREGIO professor Ticinensis Praxis nova totius fere medicinæ lucidarium flos florum medicinæ Venet. 1515. fol. 1521. f.

LEONARDUS BERTAPALIA duas suas incisiones anni 1439. & 1440. citavit. EJ.

- (d) p. CCCCXCVI. b.
- (e) p. CCCCXVIII.
- (f) p. CCCCXX.
- (g) p. CCCCXXI.
- (h) p. CCCCXXX. b.
- (i) p. CCCCXXXVII.
- (k) p. LXXII. b.
- (l) p. CCCXXXIII.
- (m) p. CCCXXXIV.
- (n) p. CCCXXXV.
- (o) p. CCCXLIX.
- (p) p. CCCLI.

Ej. 1. *super quartum AVICENNÆ de apostematibus, morbis cutaneis, gangræna, carbunculo pestilente, cancro: de vulnere duri nervi, fistula, ventositate spine* in collectionibus chirurgicis fere reperitur, cum GUIDONE & aliis Venet. 1499. fol. * 1519. fol. B. B. 1546. fol. *. Scorfm ut quidem videtur, Venet. 1513. fol. BODL.

Fere totus est in medicamentis; aliqua tamen habet de venarum delectu, incisionis administratione. Ad ambusta a vulnere unguentum laudat, cujus efficaciam expertus sit (q). Id cerussa & calx subeunt. Ruptorio (cauterio) medicamento cancrum, ut videtur, mammæ adgressus, eum quidem sanavit, fatetur tamen ingenue (r), & rediisse malum, & linguam infecisse, & ægrotam interemisse. Alium cancrum incisione, & ruptorio, & debitis evacuationibus adgressus tantum profecit, ut incantanti mulieri laus curationis (s) tribueretur. Verberatos pelle calida subinde renovata vidit convaluisse (t). In fistula mavult ignem adhibere, quam erodens (u) medicamentum. Spiritum tamen nitri etiam describit & laudat (x). Os nudatum interire & debere refecari (y). Marcasitæ candentis in aceto extinctæ fumigatu crus paralyticum sanavit (z). Neminem se nosse sanatum, cui pulmo fuerit vulneratus (a). Miseras astrologicas superstitiones seculo condonaveris, in viro, qui sæpe tamen *anatomizavit* (b).

Citat BETINUM de RABIS de Parma bonum chirurgum.

Petrus de la CERLATA (diversus a PETRO de ARELATE GUIDONIS) quem etiam de ARGELATA & ARGELLATA vocant, clericus, qui suas res a laicorum rebus separat (c), Bononiensis. EJUS ætatem ex ALEXANDRI V. incisione arguas, cujus cadaver ipse balsamo condidit (d), anno adeo 1415. Integram chirurgiam dedit, ut GUIDO, admittis nonnullis practicis, ad morem veterum.

Ejus opus chirurgicum emendatum NICOLAUS MORETUS edidit Venet. 1480. fol. BOEHM. 1492. fol. B. B. 1497. fol. 1498. fol. MAITT. 15. 1520. fol. * 1531. fol.

Codex M. S. est in B. R. P. n. 7137. scriptus a. 1488. & integer libris VI. in B. Bern. a. scriptus 1442.

GUIDONEM equidem frequenter exscripsit. Non undique tamen compilator, sua solet medicamenta citare, suasque curationes. Ventosas cum scarificatione

- (q) p. 279.
- (r) p. 272.
- (s) p. 272. b. sed plures sunt paginae 272.
- (t) p. 277. b.
- (u) p. 285.
- (x) p. 286. b.
- (y) p. 292.
- (z) p. 294. b.
- (a) p. 271. b.
- (b) p. 273. b.
- (c) p. 63. b.
- (d) p. 102. b.

tionem ad bubones venereos adhibuit (e), bono eventu. Cancrum in mamma curatum redire (f) in altera: in eo malo verbascum laudat (g). Corrupta ossa, etiam humeri & tibiæ exemit (h). Nervos vetat confui (i). Sagittam inter duo supercilia ad quatuor digitos subivisse, vulnusque facile a se curatum (k) fuisse narrat. Cancrum non debere adtingi, & funestum effectum se vidisse (l) admotorii. In penis frigidis apostematibus, etiam quando præputium inversum erat (m), se vaporibus emollientibus feliciter usum esse. Suturam sæpe se in capite administrasse (n); cutem late detractam reconciliaffe (o). Mors subita vix adparente vulnere, ex læsa (p) vena jugulari. Sagittam de gula felici eventu extraxit (q). Motum, non sensum, ex vulnere periisse, cum musculus (sublimis, ut videtur), incisus fuisset (r). Vulnere maxima manus, etiam dissectis omnibus tendinibus (s), confuit & sanavit, & in universum futuris constanter in vulneribus usus est. Sagittam (t) gulæ infixam cum extraheret, ex sanguinis jactura æger subito interiit. Et colli vesicæ vulnus & uteri sanavit (u). Nervi parvum vulnus, non æque mortem intulisse (x) refert ingenuus. In universum magnam vulnerum varietatem vidit & curavit. Fistulam ani (y) totam scalpello aperiebat. Aliquoties monet, pessimos (z) se ruptoriorum effectus vidisse. In hernia (a) suadet medicamentis causticis cutem aperire, deinde cultello ignito scrotum (didymum) amburere. Forcipe se, neque semel, uterum dilatasse, caput perforasse (b), fetum extraxisse. In spina ventosa sæpe se os corruptum extraxisse, totumque brachii focile (c).

Citat ALBERICUM (d), GERARDUM de SOLO (e).

- (e) p. 7.
- (f) p. 13.
- (g) p. 13. b.
- (h) p. 33. b.
- (i) p. 32.
- (k) p. 35. b.
- (l) p. 49. b.
- (m) p. 54.
- (n) p. 61. b.
- (o) lb.
- (p) p. 63. b.
- (q) lb.
- (r) p. 64.
- (s) p. 64. b.
- (t) p. 66. b.
- (u) p. 67. b.
- (x) lb.
- (y) p. 78.
- (z) p. 78. b.
- (a) p. 107.
- (b) p. 112.
- (c) p. 113. b.
- (d) p. 3.
- (e) p. 12. b.

BAR.

BARTHOLOMÆUM de VARIGNANA (f).
 THOMAM de ARGENTO (g): THOMAM de PIGANO (h).
 AMERICUM de ALESTO (i).
 FIDELIEM (k), hunc sæpe.

§. XC. ALII SCRIPTORES SECVLI XV.

J. MATTHÆI de GRADIBUS Ticinensis sunt *Practica* L. II. Papiæ 1527. 4. &c. *Consilia secundum viam AVICENNÆ*. Venet. 1514. fol. Rabies a cane absque morfu concepta. Uterus excisus.

BARTHOLOMÆI de MONTAGNANA, professoris Bononiensis, *consilia* & *varii tractatus inter opera selectiora* Venet. 1497. f. GESN. 1514. f. * Lion 1525. f. B. B. *Consilia* seorsim, 1565. f. Ad ægrotudines totius corporis, etiam chirurgicas spectant. Ejus operis codex est in B. CAIO GONV. n. 973. PETRUM vocat PORTALIUS, & PETRUM de MONTAGNANO laudat J. a KETHAN. Sed BARTHOLOMÆI nomen *consiliis* præfixum est, quem virum summum fuisse chirurgiæ operatorem GERARDUS BOLDERIUS in propria epistola testatur. Intercedunt utique bene multa chirurgica, de cancro, de herniis variis, de calculo uteri, renum & vesicæ; de prolapsu & ulcere uteri, morbis muliebribus; de gibbo, varice. Utique enormis farrago remediorum & consiliorum diæteticoꝝ. Sarcocelen se aliis auxiliis sæpe frustra adgressum, nunc ad cauteria & candentia medicamenta descendere. Electuario cuidam adfirmat nullum calculum posse resistere, a quo tamen nihil speres. De cancro, quem locum J. BURGUER laudat (a): nihil utile reperio. Ad finem antidotarium etiam chirurgicum.

ANTONII GUAINERII de ægrotudinebus capitis, oculorum, aurium, narium, gutturis &c. Papiæ 1497. fol. * Vixit tempore PHILIPPI MARIE ducis Mediolani, seculo ideo XV. ineunte; in libro II. egit de cucurbitulis in pleuritide adhibendis, quas post septimum diem commendat. De ulceribus & cancro, de uteri prolapsu. Partus difficilis: mera superstitio. Fuse de calculo renis & vesicæ; eum lamellis factum vidit. Morsus animalium venenatorum. Anno demum decimo octavo post morsum, hydrophobia. Vix quidquam habet, quod ad chirurgiam trahas.

SANTES ARDOYNUS, qui nondum (b) medio seculo XV. vixit, in libro de *Venenis*

- (f) p. 2. b. & alias per sæpe.
- (g) p. 20.
- (h) p. 25.
- (i) p. 21.
- (k) p. 29. b. &c.
- (a) Ep. ad HILDANUM.
- (b) Ante a. 13. 6. Venetiis scriptum esse T. ZWINGER in præf.

Venenis Basil. 1562. fol. * excuso fulissime agit de morfu canis rabidi aliorumque animalium venenatorum. Plurimos scriptores legit, Græcos, PLINIUM etiam, deinde Arabes, & constanter Alzharavi citat, tamquam ALBUCASIS opus.

J. de TORNAMIRA, Monspelienſis, *Clarificatorium super ALMANZORIS IX.* Lion 1501. 4. Venet. 1521. fol. Calculum membrana obductum vidit.

ROLANDI CAPELLUTI, qui hoc seculo vixit, posthumum opus *de curatione apostematum pestiferorum* tractatus Brunſwic. 1648. 8. * Scripsit circa a. 1468. GESNER. Mere practicus. Non intellexit me PORTALIUS. Non CAPELLUTII antiquiorem feci GUIDONE, sed ROLANDUM illum centum annis GUIDONE priorem, cujus opera LINDENIUS CAPELLUTIO tribuit, GESNERUM secutus.

HUGONIS BENZII *consilia saluberrima ad omnes agritudines.* Venet. 1518. fol.

MARCELLUS CUMANUS hujus fuit ævi exeuntis. Ej. observationes a WELSCHIO recuse sunt. Ex vulnere digiti convulsio. Gangrænam se curare unguento Ægyptiaco; carbunculos & bubones levi alvi purgatione. In paronychia malum aqua forti & cultro aperit, ut PETRUS de NORSIA (NURSINUS). Hydrocelen castratione sanabat. Maxima ex vulnere digiti hæmorrhagia, ut ignem necesse fuerit admovere. De clava D. BELLINI, qua ignita demorfos a cane rabido amburunt. Multus est in medicamentis: ad strumas dipsacum laudat; ad enterocelen emplastrum, quod citri succus ingreditur. Ipse ignotus homo in exercitu Veneto videtur vixisse, Turcas etiam vidisse: ætatem agnoscimus ex pustulis, quas viderit epidemice sub præputio aut in vicinia erumpere. Dolores inde artuum sequi & lepram (nempe veneræ luis).

ANTONII CERMISONI *consilia medica* 163. *contra omnes fere agritudines a capite ad pedes* Venet. 1503. fol. 1514. fol. * Lion 1521. 4. B. B. Utique etiam chirurgica consilia intercedunt, ad calculum etiam numerosa, & inter ea ad celebrem belli ducem GATTIMELATA, quorum alia aliis noster substituit. Ad ulcera, pannum. Amicus fuit B. MONTAGNANÆ.

Codex M. S. est in B. BODLEY. n. 877.

J. MICHAELIS SAVANAROLA, CERMISONI discipuli, *de agritudinibus a capite ad pedes.* Papiæ 1486. fol. Venet. 1498. f. 1559. f.

JOH. BAUERII de BAUERIIIS de Imola *consiliorum de re medica, s. morborum curationibus* libr. Bonon. 1489. fol. Papiæ 1521. fol. Riv. Varia habet chirurgica, de uteri prolapsu, gibbo restituendo, ungue, cauterio ad articulos admo- vendo, fistula lacrumali, pectoris ulcere, varice, insigni scirrho, amplectente muscolum rectum abdominis & transversum.

CHRISTOPHORI de BARZIZIIS *introducatorium, s. janua ad omne opus practicum* Aug. Vind. 1518. 4. *.

LAUR. RUSII *hippiatrice* Paris. 1532. f.

GUILIELMI BRIXIENSIS *tr. ad unamquamque agritudinem a capite ad calcem curandam* Venet. 1508. fol.

PAULI

PAULI BAGELARDI *a flumine* libellus de *agritudine infantum* impr. per MATTHEUM de WINDISCH GRAETZ 1487. 4. B. B. Parvus libellus de hernia, de- que ulceribus aliisque vitiis infantum agit, & medicamenta fere continet.

BENVENUTI GRAPHEI *de oculorum adfectibus* Venet. 1497. fol. LIND. & B. GRASSUS ib.

MARCI GATENARIE *de curis agritudinum particularium* Lion 1506. 4 1525. 8. * Basil. 1537. fol. * Vixit circa annum 1481, quem nominat, empiricus, arabista & superstitiosus homo. Morbos prosequitur a capite ad calcem ad Ara- bum morem. Ophthalmiæ & oculorum morbi. Albuginem saccharo cando sa- navit (a). Cataracta; calculus; prolapsus ani, uteri. Vidisse se feminam, cui uterus prolapsus resectus fuerit, vita superstite (b). Hernia. In partu subito na- tam fuisse herniam intestinalem (c). Bracheria chalybea ad hernias laudat. Varix. Corticem ovi ad ischuriam ait egregie valere, seque eam efficaciam expertum esse. Molam vitalem post 12. menses partu editam (d). Utique sola medica- menta habet, absque fere cura chirurgica.

JOHANNIS ARCULANI, Veronenſis, *practica medica, s. opus in nomum RHA- ZIS* Papiæ. 1517. fol. B. B. Venet. 1493. fol. B. B. 1524. literis Gothicis fol. *. 1557. fol. *. cum figuris instrumentorum chirurgicorum Basil. 1540. fol. B. B.

Citat annum 1457. (e) quo in cole calculum viderit. Cum in isto libro omnes fere morbi a capite ad calcem enumerentur, eos etiam noster recenset, qui manu curantur, & medicamenta, & ipsas etiam adgressiones docet, quæ manu fiunt. Laudat cauterium ex capitello factum (f), ad lacrymale fistulam. Inter morbos enarrat fluxum lapidum per anum & virgam (g). Lapillos vidit in cole præduros, & ex ano prodeuntes, & in pulmone, inque inguine; GENTI- LEM vidisse in poro biliario (h).

ORTOLF HEYDENBERGER *von Bayerland Arzneybuch* Nürnberg. 1477. fol.

JOHANNIS de KETAM, Alamanni, *fasciculus medicinae* Venet. 1495. fol. PLATN. 1500. f. 1513. fol. *. Idem procul dubio opus cum JOHANNIS de BETHAZ fasciculo medicinae Venet. 1491. fol. LINDENII. Primus est tractatus de phlebotomia. De varietate venarum, quæ secuntur. De planetis, fa- ventibus aut repugnantibus.

Alter tr. est *de Cyrugia*. Vulnerum per universum corpus tabula. Medi- camenta

- (a) p. 47.
(b) p. 152. b.
(c) p. 162.
(d) p. 160.
(e) p. 162. b.
(f) p. 56. b.
(g) p. 157.
(h) p. 162. b.

camenta chirurgica varia. Passim etiam consilia. Intestina jubet filo subtili confuere. Codex est in libris BERNARDI B. Brit. n. 3669.

HIERONYMI a BRUNSWICH, qui pene toto hoc seculo vixit, & ad summum senium pervenit, *Buch der Chirurgia und Wirkung der Wundarznei* Strasburg 1497. fol. * Augspurg 1497. fol. BUR. & alias. Strasb. 1513. fol. 1539. 4. TREW. GUNZ. 1580. fol. 1508. 4. TREW. absque loco. Anglice, *the noble experyence of the virtuos hand worke of surgerie* London 1525. fol.

In præfatione vocatur *Wundarzt der Statt Strasburg*. Agit de chirurgia in genere; de vulneribus a capite ad calcem, & eorum ad inferendam mortem potestate, Icones populares. Ex Arabibus & barbaris sua fere collegit. Funesta curatio labii leporini.

ANGELI BOLOGNINI *de cura ulcerum exteriorum* Bonon. 1514. f. ex ASTRUCIO. 1516. fol. * Basil. 1536. 4. & in GESNERI & UFFENBACHII collectione. Medicus Bononiensis, qui chirurgiam publico stipendio docuit (i). Debere figuram fistulæ cultro mutari, ut ostium amplius fiat. Ad callosas fistulas laudat medicamentum a patre acceptum, ex argento sublimato, lithargyrio, vitriolo &c. ejusmodi medicamenta & igni præfert, & cultro, quo alii fistulas callosas cruentabant.

EJ. *l. de unguentis* una prodiit. Perinde redit in collectione GESNERIANA & UFFENBACHIANA. Gallice *traité de la curation des ulcères externes du corps humain* Lion 16. VERDIER anno non addito.

FERDINANDI PONZETTI Cardinalis, *de venenis* L. III. Venet. 1492. fol. Basil. 1562. fol. * Ad venenatos morsus.

JULIANUS GUTIEREZ *de Toledo*, medicus FERDINANDI & ISABELLÆ, *de la cura de la piedra dolor de hijada, y colica renal*. Toled. 1498. NIC. ANT.

§. XCI. CODICES M. S. CHIRURGICI.

Annos ignoramus, quibus quisque scripsit, atque eos adeo temere disponimus.

MILONIS *chirurgia* B. BODLEY. n. 774.

MAGISTRI ZACHARIÆ de passionibus oculorum B. SLOAN. n. 8970.

MAGISTRI BONGIANNE de ORTO f. ARETINO *Rosea spina chirurgica, que est colligens dicta sapientum* B. Medic. Plut. 77. n. 22. MONTE.

M. JO. de MIRAPICE *Phlebotomia* B. ASHMOLE. n. 7738.

JOH. de AQUILA *de phlebotomia versus elegiaci* B. R. Parif. n. 6884.

CANCELLARI *experimenta chirurgica* B. R. P. n. 7091.

MAESTRO

(i) p. 64.

MAESTRO BARTOLOMEO SERAFINO tr. *delle ferite* B. VATIC. ap. MONTE. I. p. 23. n. 395.

WILLIAM de PINE *surgery* SLOANE B. B. n. 8773.

SIMON OWEN KINGSTON, chirurgi, codex M. S. inter TYSONIANOS. n. 4167.

BUONAMICI GRAFTON *ars probatissima oculorum*, & de ægritudinibus oculorum pars operis majoris B. BODL. n. 2063.

Liber *Phlebotomie* magistri HENRICI de WINTON B. Colleg. nov. Oxon. n. 1135.

Liber *Phlebotomie secundum* magistrum MAURUM ib.

Apud BECKETUM citatur WILH. PEA. ROB. WILLIAM of Cockwood *recepts for fistules*: Friar THEODOR CHALKS *chirurgical receipts*.

MAFFÆI de LANDE *Problemata medica*. Codex M. S. est in B. B. scriptus a 1442. Hæc problemata pene omnia argumenti sunt chirurgici, ex genio seculi scripta.

§. XCII. ANONYMI.

Anonymi tractatus *de calculo* ejusque remediis in IV. partes divisus. Seculi XIV. In B. R. Par. n. 7016.

Anonymi tr. *de phlebotomia* in B. R. Par. n. 7036. Secul. XIV.

Anonymi *chirurgia* ib. n. 7137. seculi XIV.

Anonymi *chirurgia* libris novem B. R. Par. n. 7134.

Anonymi tr. *de morbis oculorum* ib. n. 6888.

Anonymi *collectio artis chirurgicæ* B. R. n. 6972. Seculi XV.

Et ib. Anonymi *tractatus de apostematibus & pustulis*.

Epistola de phlebotomia seculi XV. B. R. P. n. 6837.

Anonymi excerpta *de chirurgia* B. R. P. n. 349.

Et *de emplastris, unktionibus* ib.

L. de vulneribus & morbis *Coll. s. Mar. Magd. Oxon.* B. B. n. 2349.

De lapide renum & ejus remedio B. BODL. n. 2136.

Elucidatio artis chirurgicæ B. Coll. S. Trinit. Cant. n. 392.

Practica chirurgiæ B. BERNARDI. n. 3683.

L. *de chirurgia* B. CAL. GONV. n. 977. & *de phlebotomia* ib.

De curis chirurgi B. ASHMOLE n. 7775.

De fractura cranii.

Miscellanea medica & chirurgica.

De lapide in vesica.

De apostemate, fistula, bubone.

Contra morsum canis rabidi, aranei, bufonis, scorpionis. Hæ in B. Bodl. LEY. n. 2063.

A treatise of *surgery* B. ASHMOLE. n. 7806.

A treatise of *surgery* ib. n. 7798.

Eodem cum titulo n. 7801: cum formulis ib. & 7704. ib.

Secrets of surgery cum antidotario ib. 7799.

A medicine for the *apostume* in the head ib. n. 2535.

The mirror of physik and Chirurgery B. TYSON n. 4174.

A large treatise *on surgery* B. ASHMOLE. n. 7809.

A discourse of the whole art of *chirurgery* B. ASHMOLE. n. 7805.

A composition of several medicines belonging to *surgery*.

Et Introductions concerning the making of worthy Medicines for *Chirurgery* B. BODL. n. 2073.

A medicine for *tootach* for *scalds* a plaister for *bruised arm or leg* B. ASHMOLE. n. 7668.

Receipts of *surgery* B. ASHMOLE. n. 7694. 7797. TYSON. 4160.

Receipts to cure all wounds B. TYSON n. 4173.

The miror of *phlebotomy* B. SLOANE. n. 8770.

Cures of the *stone strangury* &c. B. BODL. n. 2077.

LIB.

LIBER QUARTUS. INSTAURATORES.

§. XCIII. ANT. BENIVENIUS.

L iterarum seculo XV. renovatarum lux paulatim etiam ad Chirurgiam penetravit sub novi seculi ortum, & melior stilius barbaræ illi Arabitarum dialecto successit. Medici a compilatione ad naturam ceperunt redire, nova etiam arti salutari præsidia ab anatome acceperunt, quæ sub isto tempore suscitata, rapida cepit incrementa. Plerique, plusculis annis, chirurgi de medicorum fuerunt ordine.

ANTONIUS BENIVENIUS, Florentinus, primus mortalium salutare consilium cepit, non integrum artis ambitum undique ex priorum scriptis confarcinare, sed ea sola consignare calamo, posterisque communicare, quæ mererentur ab iis legi. Ejus liber *de abditis rerum causis* multo gravior rebus est, quam integri ante eum seculi compilatitii labores. Prodiit Florent. 1507 4. ASTRUC. Basil. 1528 fol. * 1529. 8. * Harderovic. 1621. 8. * & alias. Misti argumenti opus est, magna tamen pars chirurgici est argumenti. Hernia (a) per vulvam elapsi intestini. Hernia (b) umbilicalis nuper nati pueri, magna certe & rara felicitate sanata. Lotium per anum redditum (c). Ob abscessum resecta vulva femina superstite (d). Os femoris a lue venerea tumefactum. In dolore ilium hydatides uteri (e). Ingens femoris struma a BENIVENIO vinculo intercepta, subinde adstricta, candente ferro demum feliciter amputata (f). Os frontis totum erosum (g) integra cute. Acus ærea devorata (h) per foramen sponte natumeducta, vita superstite. Ulcus menti evulso (i) dente persanatum. Suræ ossis carioli magna pars feliciter exenta (k).

Y 3

Ozæna

- (a) C. 5.
(b) C. 6.
(c) C. 7.
(d) C. 11.
(e) C. 79.
(f) C. 14.
(g) C. 18.
(h) C. 20.
(i) C. 22.
(k) C. 25.

Ozæna cum narium ulcere curata (l). Atretæ puellæ vagina cultro reserata (m). Partus difficillimus unco & emolliente oleo expeditus (n). Pueri ano imperforato (o), quorum alter cultro sanatus. Angina incisione (p) soluta. Arteria incisa candente ferro compressa (q). Pericardii vulnus sanatum (r). Meliceris male pro cancro habita, donec BENIVENIUS errorem adgnosceret (s). Qui sibi colem resecurerat ægre morti creptus, singulis venis (t) interceptis. Pectoris abscessus apertus, funesto eventu (u). Gangræna ex causa interna a pede oriente (x). Cancer faciei diu toleratus, funestus (y) cum medicamentis exasperaretur. Ex arctiori herniæ ligatione (z) mors. Puellæ, cui a vulnere (a) aqueus oculi humor effluerat, is humor sponte reparatus est. Mortes ex vulnerato intestino tenui (b). Calculus sponte prorupit (ex urethra ut puto, non ex vesica (c)). Os femoris a carie quasi in farinam redactum (d). Unco avulsus de femina calculus (e). Humerus a corpore (f) separatus, cum post amputationem adhæsisset. Ex lapsu, cum vi aliqua ad surgendum æger uteretur, vox perijt (g). Memorabiles istæ curationes omnes ipsius sunt BENIVENII: dictio pura & comta.

§. XCIV. ALEXANDER BENEDICTUS.

Veronensis, medicus, & incisor, in castris, & in Creta vixit, & CAROLUM VIII. in expeditione Neapolitana secutus est, idem, cum ad senium vixerit, multa vidit & expertus est. Chirurgiam in misero statu reperit, ut luxationum curatio ad mercenarios & rusticos rediisset (a). Ipse & manu artem exercuit & consilio. Princeps huc pertinet opus de omnium a vertice ad plantam morborum signis, differentiis &c. ad MAXIMILIANUM Imp. Venet. 1535. f. L. Basil. 1549. fol.* Pura dictione usus est, CELSUM & PAULUM & Græcos legit, sepositis Arabicis.

(l) C. 27.

(m) C. 28.

(n) C. 29.

(o) C. 30.

(p) C. 38.

(q) C. 49.

(r) C. 65.

(s) C. 67.

(t) C. 68.

(u) C. 70.

(x) C. 71.

(y) C. 72.

(z) C. 73.

(a) C. 74.

(b) C. 76.

(c) C. 78.

(d) C. 79.

(e) C. 80.

(f) C. 82.

(g) C. 91.

(a) Anat. L. V. c. 31.

bus. Cum morbis internis etiam eos recensuit, qui manus egent opera, rarius administrationem aliquam descripsit, & fere in medicamentis substitit. Adnotationes tamen varias hic reperias, quarum aliquem gustum visum est præbere. Pessis carnem venosam (a) expulit, quæ pro graviditate habebatur. Ossa venereorum corrumpi integro periosteo (b). Herniarum curatio. Juxta venam sperereorum corrumpi integro periosteo (b). Herniarum curatio. Juxta venam sperematicam acu subjecta tessellam filo hærentem eburneam cuti applicat, quotidie semel vel bis intorquet, ut cutem atque tunicam erodat (c). Ex lapsu multo sanguine amisso æger convaluit (d). Feliciter in Græcia ascites novacula superatus, cute undique incisa (e). Calculos ovi mole e vesica rejectos memorat (f).

In libro de peste, edito a. 1493. narrat, ut bubonem pestilentem imposita cucurbitula & vesicatorio curaverit.

In anatomicis etiam chirurgicas administrationes describit, & utilia adnotat. Græcum hominem sagitta in temporum altero vulneratum quinto post anno ferum per nares edidisse (g). Pro nova eo tempore arte, qua nasus de cute brachii sumto traduce repararetur antiquissimum dicit testimonium (h).

Cæterum de reparandarum narium arte varia hoc ævo existant testimonia. P. CALENTIUS in Ep. ad ORPIANUM (i) BRANCAM citat Siculum, quem viderit nasum restituere. Aliud est GILBERTI COGNATI NAZARENI de BRANCA & ejus discipulo BALTHASARE PAVONE Siculo testimonium. Iterum de BRANCA etiam MONGITORIUS, qui centum annis ante TAGLIACOTIUM nasos reparaverit, a quo artem habuerit BALTHASAR PAVONUS. Conf. p. 163.

§. XCV. LUDOVICUS BONACIOLUS, ALII.

In ejus muliebribus vix quidquam huc referas. Prodierunt in Italia fol. GESNER, deinde Argentorati 1577. 8. Leid. 1641. 12. &c.

GEORGII VALLÆ de universi corporis purgatione per cucurbitulas & venesectionem Argent. 1529. 8. * fere ex GALENO.

EJ. de natura oculorum Argent. 1529. 8. * Medica & chirurgica ex CELSO & GALENO compilata.

ARISTOTELIS etiam de re chirurgica problemata decerpfit, & edidit cum suis commodis. Argent. 1529. 8. *

Ludovi-

(a) L. XXV. c. 34.

(b) L. VII. c. 24.

(c) L. XXIV. c. 36.

(d) L. XXII. c. 26.

(e) L. XV. c. 49.

(f) L. XXII.

(g) L. IV. c. 24.

(h) L. IV. c. 39.

(i) Ap. GOURMELINUM.

LUDOVICUS CÆLIUS RHODIGINUS in *antiquis lectionibus* libro III, IV, & VII. aliqua habet de chirurgicis instrumentis.

ALEXANDER ACHILLINUS sectionem calculi CELSIANAM describit (*) in l. dicto *anatomice adnotationes* Bonon. 1520. 4. *

SYMPHORIANUS CHAMPIER, postea CAMPEGIUS, polygraphus. Ej. est liber *practica nova de omnibus morborum generibus*. Lion 1517. 8. * Venet. 1522. fol. * Continet ad Arabum modum morbos chirurgicos, internis mistos. Sed illos parce attingit, & fere in medicamentis subsistit collectitiis. Morbos cutis ad morem veterum omnes recenset.

Ej. *dialogue de la cure du Phlegmon, où sont introduits Phlegmoniatros, Phlochirurgus, & Meteorus* Lion absque anno. VERDIER.

In *margarita sanitatis* Paris. 1514. 8. * aliqua sunt de cucurbitulis, scarificatione, sanguilugis.

Ej. *lunettes des Chirurgiens & Barbiers* Lion 8. FALC.

Meister HANS v. GERSDORF genant SCHIEL HANS *Feldbuch der Wundarzney*. Strasburg 1517. fol. * 1526. 4. BOEHMER, 1540. 4. GESN. 1542. fol. Francf. 1551. fol. PL. 1598. 4. 1604. 4. * quæ editio nihil differt, nisi quod minus sit nitida. Latine 1551. 8. LIND. forte & nonnullæ priores editiones ejus sermonis fuerint. Compendium chirurgiæ. Trepanum tripes absque manubrio. Vinum senibus permittit, juvenibus eo interdicit. Simplicem arteriam ligat; si multæ læsæ fuerint, gossypium imponit, tunc ignitum ferramentum, ita minus ait dolere. In amputatione jubet cutem reducere, tum arcte ligare, denique reducere super truncum, hunc ambire vinculo, vesicam superponere: ita se absque futura sæpe feliciter artus amputasse. Gastroraphiæ, quam administraverit, meminit. Ferreum vectem depingit, quo curvatum brachium corrigat, sic femur tibiamque. Tenaculæ variæ ad extrahendas glandes plumbeas. Ut fracta deliget. Proprius vectis ad luxatum humerum. Gangrænam sæpe supervenire ob imprudentem refrigerantium usum. Plerumque tamen in medicamentis subsistit, & Arabistis utitur, tum M. ANDREA, & Magistro suo MULHART.

J. BRABI CHAMELI de *capitis vulneribus* Conimbricæ 1516. f. LIND.

GEORG FLÜGUSS, chirurgi Argentoratensis, *experimenta chirurgica & urgentia* &c. Strasburg 1518. 4. germanice cum LANFRANCO.

GUALTERUS over den *steen* Antverp. 1517. 8. LAMBERGEN.

ANTOINE d'AVIGNON de la *phlebotomie* 1518. 8. Hispanice vers. a J. LAURENTIO CARNIZER 1533. fol. GOULIN.

§. XCVI. JOHANNES DE VIGO.

Rafallensis in Genuensi ditone medicus, chirurgus, qui a. 1503. (a) Romam ad JULIUM II. vocatus ipse manus operi admovit.

(*) p. VII. b.
(a) In Proœmio.

Ejus

Ejus *practica* ad filium ALOISIUM datæ liber IX. frequentissimas editiones olim est expertus, ut J. VIGO classici auctoris gradum tenuerit. Prima Rom. 1514. f. FALC. *Script. Lig.* altera Papiæ ex epistola ANTHRACINI. Porro Lion 1516. 4. PLATN. 1516. 8. HEIST. 1518. 8. 1519. GESNER. 1528. 4. *Script. Lig.* 1532. 8. * *Script. Lig.* 1534. HAENEL. 1538. 8. * 1561. 8. *, hæc literis latinis.

Germanice *grosse Wundarzney* Norimberg 1677. 4.

Gallice Lion 1525. 8. ASTR. 1537. 8. vertente NICOLAO GODIN Paris. 1530. fol.

Italice Venet. 1540. 1576. PLATN. & 1582. PL. 1560. 4. BOEHM. vertente LORENZO CHRYSAORIO. 1568. 4. HEISTER. 1598. 4. BOEHM. PLATN. 1610. 4. HEIST. MEIBOM. 1639. 4. CHIV.

Hispanice, vel potius Catalanice, vertente MIGUEL JUEL PASCUAL Perpinian. 1627. *Script. Lig.*

Plenissimum artis est compendium, ut etiam anatomen & materiam medicam cum chirurgia conjunxerit. Multum usus est GUIDONE de CAULIACO, adnotante dudum JOHANNE v. HORNE, & medicamentis ad seculi saporem indulgit, & ea nimis sæpe laudibus extulit (a). Neque doctum fuisse putes, qui Anthracis vocem ab antro derivet (b). Adparet etiam, ex genio seculi abstulisse difficilibus operationibus, easque peregrinis reliquisse, ut unguis resectionem, herniam (c). Cataractæ depositionem describit, ut viderit ab expertis exteteri (d). In amputandis artibus gangrænosus per mortuam carnem instrumenta adigebat. Non ideo sua fraudandus est laude. Medicamenta ejus plurima ad posteros descenderunt, emplastrum de mercurio, trochisci de minio. Eruditionem etiam filio commendavit, CELSUM legit, etsi stilum ad id exemplum non reformavit.

Liber II. est de apostematibus. Ad ea aperienda præfert incisionem, quæ lunam (e) cornutam refert. Gangrænam in fracturis supervenisse vidit nimis adstrictis vinculis: a nimis acribus medicamentis, nimis refrigerantibus; in carbunculo; ex magnis ulceribus: ex cacochymia varia (g). Carbunculum profunde jubet scarificari (h), lixivio eluere: ad pestilentem (i) vero carbunculum ignem admovet: vesicatorium (k) in pulsu brachii imponit. Tumorem cysticum

Tom. I.

Z

cum

- (a) p. XXI. CXVII. b. CXXVII.
(b) p. XXXIII.
(c) p. CC. b.
(d) p. CLII. b.
(e) p. XXI. b.
(g) p. XXXII.
(h) p. XXXV.
(i) p. XXXVII.
(k) p. XXXVII. b.

cum (l) in digito Pontificis ulceratum sublimato mercurio feliciter extirpavit. Alium vero tumorem nodosum ob canceri metum causticis non tangit (m). Scrofulas jubet enucleare, quod sibi feliciter evenerit (n), reliquias vero sublimato argento vivo extirpare. Sic in canceri reliquiis, quod sibi gloriatur optime successisse (o). Cancrum uteri cum curatione palliativa 26. annis esse toleratum. Magnum pectoris abscessum, ex infelici casu subortum, demum ad sanationem (p) perduxit. Pustulam carbunculofam veneream describit (q), quæ vulgo *chancre* vocatur. In herniæ (r) curatione vinculum cum igne conjungit. In paronychia igne ad os usque (s) exurit.

L. III. Vulnera. Hæmorrhagiam cum putrefactione (t) turunda longa conpescit. Exempla maximæ commotionis (u) cerebri, tandem lente curatæ, cum sanguis de naribus effluxisset. Vulnus faciei curat futura incurta, alterne sibi respondentibus triangularibus emplastris facta (x). Vulnus vesicæ sanavit, cum lotium effluxisset (y). Sutarum varietatem describit. Eas inter intortam ad labra, & vulnera. Vulnus aspidis Terracinæ mortem intulisse vidit, visu continuo & loquela amissis facieque livescente (z).

L. IV. de Ulceribus. Fistulam tamen (a) lacrumalem offe cauterio quadrato perforato feliciter curavit, postquam oculum argenteo cochleari defenderat. Fistulam lacrumalem scalpello incurvo incidit, quod digitum in arcum datum contingit (b), deinde totam aperit. Fuse de Cardinali ex gangræna extincto, quam medici non agnoverant (c).

L. VI. de fracturis & luxationibus. Contra ALBUCASIN ferulas prima die adponere (d) jubet, non expectare septimam. Exemplum fracturæ (e) cum vulnere, quam feliciter sanavit. Sic fracturam scapulæ. Fracturam nasi vinculum non ferre (f).

L. IX. Varia mala. Gibbus: catheteris usus; strumæ; ambusta. In spina (g) ventosa

(l) p. XLIV.

(m) lb. b.

(n) p. XLVI.

(o) p. LI. b.

(p) p. LXXIV. b.

(q) p. LXXVIII.

(r) p. LXXXII. b.

(s) p. LXXXVI.

(t) p. XCIII.

(u) p. XCIX. b.

(x) p. CI. b.

(y) p. CXII.

(z) p. CXXIX.

(a) p. CLVIII.

(b) p. CLXVII.

(c) p. CCXXVIII. & b.

(d) p. CXCIV.

(e) lb.

(f) p. CIII.

(g) p. CCLXXIX.

ventosa sæpe se partem ossis humeri & tibiæ radula & ferro candente exemisse, favente successu.

Alterum opus prioris quoddam est compendium, cum *Chirurgia compendiose* titulo scriptum a. 1517. excusum Venet. 1520. fol. *; tum cum majori opere Lion 1535. 8. * 1538. 8. * 1561. 8. * & alias. Libri sunt quinque. In l. de vulneribus sæpe se ob sanguinem (h) sub cranio effusum trepano cranium perforasse. De signis periculi. Malum portendere frigus, quod post diem septimum accesserit, tum si granula (i) ex ossè die nono efflorescentia subsederint & evanuerint. In fracturis cranii futuram comprehendentem non in futura, sed ad utrumque latus perforat (k). Cum os depressum esset & contusum, totum exemisse (l), comprehensum trepano. Sanasse se, cui ensè cerebrum fuisset incisum (m). Periculum a capitis vulneribus diuturnum esse, seque vidisse cum optimis ægri rebus, ex cibi abusu quadragesimo die funestam apoplexiam supervenisse. Quadragesimo demum die os squamam dejicere, & sæpe necesse esse, cauterium admoveere ut removeatur (n). Fuse de trepano, quod cum manubrio describit (o) & stilo. Vulnus in collo enorme (p) cum destructo brachii motu, duodecies repetita futura sanatum. Ad contusam laminam plumbeam repetito perforatam adplicat (q). Sæpe se ossis in puero depressionem sanasse, cum cutis integra mansisset. Telum vel glans infixæ, si commode extrahi non potuerit, non nimis laborandum (r), absque noxa enim multis annis inclusum ferramentum mansisse.

L. II. de apostematibus est.

L. III. de ulceribus.

L. IV. Varia mala. Penis gangrænam ferro & igne conpescit (s).

Minor hæc chirurgia a MARIANO SANCTO excerpta prodiit.

Italice Venet. 1560. 4. BOEHM. 1546. 4. RAST. 1598. 8. BOEHM.

Gallice cum majori, vertente etiam NICOLAO GODIN Paris. 1530. fol. Lion 1537. 8.

Germanice cum *magna chirurgia* Nurnberg 1677. 4.

Z 2

§. XCVII.

(h) p. II. b.

(i) p. III.

(k) p. IV. b.

(l) p. V.

(m) lb.

(n) p. VI.

(o) p. VIII.

(p) p. XII. b.

(q) p. XV. b.

(r) p. XX. b.

(s) p. XXXVI. b.

§. XCVII. MARIANUS SANCTUS BAROLITANUS.

Ex oppido Barolo, medicus, Doctor Romanus, discipulus JOHANNIS de VIGO, a nobis cum suo præceptore conjungitur. Ejus *compendium in chirurgia* prodiit & cum JOHANNIS de VIGO practica Lion 1531. 1538. 8. * 1538. 8. cum aliis opusculis LIND. Venet. 1543. 4. 1647. 4. Italice cum J. de VIGO Venet. 1560. 8. & in GESNERI collectione.

Cista est militaris medicamentorum magis necessariorum. De apostematibus. Ut noster in timido homine caustico medicamento ad aperiendum abscessum (a) sit usus. De vulneribus. Ut in vulnere supra genu, cum MARIANUS periculum non intellexisset, monitus sit a præceptore, ne faustum, sed mendax prognosticon, sibi fineret elabi: adeo vere, ut quinta die ægrotus ex nervorum distentione interierit. Ut vulnus contusum male futura (b) clausum idem J. de VIGO feliciter aperuerit. De ulceribus. In vulnere venæ (arteriæ forte) futura vas læsum (c) cum sute comprehendit. Cariosa ossa ferro ignito (d) curabat. Ossa fracta. Multa medicamenta.

Vir cæterum multo magis latinus, qui a. 1516. in nosodochio M. Mariæ consolationis medicatus sit (e).

EJ. MARIANI *super textu AVICENNÆ de calvarie curatione dilucida interpretatio* Rom. 1526. 4. min. * Cum aliis opusculis Venet. 1543. 4. & 1647. 4. LIND. Contra illiteratos chirurgos. AVICENNAM vulnera capitis fere siccantibus medicamentis curasse, alios emollientibus, se media incedere via. Male magistrum suum JOHANNEM de VIGO contusum caput oleis anodynis frigidisque pulveribus curasse, deinde incisum setaceo trajecisse, quod turundam traheret, se vero, cum ægrum præ dolore videret desperare, meliorem indicasse curandi modum. Non debere absque necessitate cutem incidi, & os detegi. JACOBUM BERENGARIUM oleo abuti, quem virum noster ubique persequitur. Passim in terebrando cranio duram membranam lædi, quæ cranium undique contingat. Eam ab oleo omphacino corrumpi. Foramen a terebra factum se vidisse undique subnato osse clausum fuisse. In corpore infirmo vulnus non temere dilatandum esse. Vulnera temporum sæpe funesta esse, ob nervos læsos. Quæ symptomata compressam duram matrem sequuntur, ea laxata evanescere. Digitale sibi tribuit, in quo terebra moveatur, quæ cranium perforat. Fragmenta ossis depacta non debere vi & forcipibus evelli, sed medicaminum usu solvi: sed neque malleis utendum. Plumaceola non debere super ossis superficiem eminere, ne dura mater comprimatur. Morosius opusculum, & quasi *patrui*, plenum præterea æstronomica vanitate.

EJ.

(a) p. LXII.

(b) p. LXIII.

(c) p. LXVIII.

(d) p. LXXXVI. b.

(e) p. LXXXVI.

EJ. *de lapide ex vesica per incisionem extrahenda* Venet. 1535. 8. Paris. 1540. 4. * & cum aliis Venet. 1543. 4. 1647. 4. & in collectione GESNERI & UFFENBACHII. Hoc princeps viri opus fuerit, cum novam rationem secandi calculi tradat, quam omnes undique chirurgi ad usque RAVII tempora secuti sint, quæ fere etiam, cum Parisiis degerem, recepta fuerit secandi methodus, quam ob multiplex instrumentum, magnum dixerunt apparatus. Inventor quidem JOHANNES *de Casali majori* ROMANUS fuit, Cremonensis, qui circa annum 1520. ad hanc administrationem inveniendam ex ipsa necessitate compulsus accessit, cum antiqua illa CELSI administratio solis pueris sufficeret, inque vitis digito in anum dato non liceret eo lapidem expellere, ut super eum commode secaretur. JOHANNIS ergo consilium fuit, ut catheter solidus pro tentando, & alter fulcatus, in urethram daretur, in eum fulcum a sinistris, medio loco inter anum & os ischii perinæi latere scalpello via aperiretur. Super catheterem porro introductoribus inmissis, & mirifico apertore, & forcipe propria calculus evelleretur, verriculo denique bouton & cochleari reliquæ calculi educerentur. Hæc a JOHANNE (*) magistro suo accepta noster liquido exponit, probante in epistola JOHANNE. In femina os inter femoris (male) & urinæ iter inciditur.

EJ. *de lapide vesicæ libellus* Venet. 1535. 8. Paris. 1540. 4. * cum priori, & in collectione Veneta a. 1543. 4. 1647. 4. tum in collectione GESNERI. Ipse cum ex renali lapide & arthritide (Gallica) laboraret, pulvere ex femine & radice petroselini, & flore cardui stellati siccati, ad scrupulos duos in vino sumto se sublevavit. Signa lapidis renalis incipientis & confirmati. Urinæ retentiæ, quando catheter admitti nequit medetur, forcipe curva, bicruri, cujus discedentibus cruribus iter urinæ dilatat.

EJ. *libellus quiddidativus de modo examinandi medicos & chirurgos*, & in GESNERI collectione. De apostematibus. Solanum ea sanare si occulta fuerint. De vulnere, quando futuram non admittat. Ulcera. Summa rerum capita.

Hæc omnia conjuncta prodierunt Venet. 1543. 4. 1647. 4.

EJ. *de ardore urinae & difficultate urinandi libellus* Venet. 1558. 8. BUR.

§. XCVIII. JACOBUS BERENGARIUS.

Carpensis, vulgo sed male CARPUS, multo major medicus, quam MARIANO æmulo placuit.

EJUS tractatus *de fractura calvarie s. cranii* Bonon. 1518. 4. * Venet. 1535. 4. * Leid. 1715. 4. Liber experimentis utique dives. Refonitum, s. partis oppositæ, neque a causa externa læsæ vitia a magna contusione nata; etiam fracturam dari. Crania absque futuris, quæ aliquoties noster vidit. Nuces frangi, cum tamen cranii magna adesset fractura, neque istis vulgaribus signis fidem posse adhiberi: & in universum unico signo fidi non posse. Fuscæ de commoto cerebro,

Z 3

de

de vasis sub cranio ruptis. A sanie per cranii poros (vasorum vias) intra cranium penetrante integrum neque fractum, se maxima vidisse symptomata. Parcam saniei copiam, quæ per fissuram subiverat, maxima fecisse symptomata, quæ erasa fissura & emissâ sanie sublata fuerint. In homine non puero depressum se vidisse absque fractura cranium. Depressum cranium admota terebra elevavit. Fracturas fissuras & depressiones nonnunquam absque manus auxilio sanari. Curavit, cui per errorem osseum fragmentum sub ipsum vicinum os depressum duram membranam urgebat. LAURENTIO MEDICEO Urbini Duci os sub os, ut solet loqui, depressum terebra cranio feliciter restituit. Duram membranam utique undique cranio adhærere; separari tamen a sanguine de rupta venula effuso, separatim siccari. Medicos male chirurgiam dedignari, chirurgulos ad ægros ducere, & cæcum a cæco duci, cum prisca medici omnes chirurgiam exercuerint. Multa cerebri vulnera curavit, profundum etiam a ferro factum, quatuor digitos longum, inque cerebrum demersum, in quo cum sanies resedisset, nata die sexagesima epilepsia, liberato saniei exitu, immisâ in ipsum cerebrum turunda, nervorum distentio conquievit, & æger ad sanitatem rediit. Duram membranam corruptam sæpe se solis medicamentis emendasse. Sæpe ad diem usque vigesimum nulla se symptomata offerre, & tum demum, etiam cum funesto eventu erumpere, quæ sint a sanie in imis collecta.

Malorum externorum capitis curatio, in quibus oleo rosato fere utitur. Si causa mali fortior fuerit, debere cranium usque incidi, ut de ejus statu constet. Terebinthinam, ut acrem, non valde probat. Ceratum humanum laudat, quod mumia subit. Magnam sæpe jacturam cranii fieri, ut decussum ense totum os frontis, quod refecare necesse fuerit; nudata dura matre systolen & diastolen conspicuam fuisse, & tamen cute sutura conjuncta malum sublatum. De curatione fracti cranii per potionem vinosam: vidisse se egregie successisse; non probare tamen; sic neque eos, qui solis emplastris utantur, & plerumque certe manus auxilium requiri; sæpe etiam os removeri, etsi nonnunquam non sit necesse, quos faventes casus noster enumerat, propositis exemplis. Exponit quoties id sit necesse. Tota curatio & multum medicamentorum. Contra aque vitæ usum. Quibus in casibus continuo os removere oporteat; in quibus expectare liceat. Os non debere removeri, nisi dura membrana secesserit. Robustos homines præter omnem legem convalescere, ut ex fissura, quam volebat eradi, juvenis, cujus os natura denique expulit; alios cum veneri cibisque indulgerent. Et in temporibus trepanum admovendum, & in futuris, si necessitas audaciam requisierit. In posteriori parte os se in eodem LAURENTIO MEDICEO feliciter removisse. Denuo de oleo rosato ad duram matrem, non semper tamen adhibendo, ut omnino noster MARIANI calumniam non meruerit. In ulceribus siphone aptos humores debere injici. Instrumenta. Laudat trepanum aculeo armatum, cum manubrio, tum terebellam manu agitatum *αβαπτισην*, conicam, cum laminis elevatis, non spiralibus. Elevatorium nostri simile. Chirurgum debere pro casuum varietate propria instrumenta invenire. In fissura

capillari

capillari non debere symptomata expectari, sed continuo terebram adhiberi, se-
cus in penetrante rima. Internæ laminæ cranii fracturam, dum externa integra
est, eo ævo proprio nomine Marusin vocabant. In dura matre incidenda me-
ticulosus erat. Arabes plerumque legebat, inter eos HALY filium ABBAS.

In *commentariis ad MUNDINUM* passim etiam aliqua ad chirurgiam faciunt.

In *Isagoge*, uterus a patre & ab ipso JACOBO feliciter resectus. Utero per
apostema rupto fetus eductus. Fetus extra uterum repertus, quem ulcus rupe-
rit. Ibidem ostendit, se venam jugularem incidere.

Cum LEONICENO aliquam de elapso omento litem aluit, cum eum male lo-
cum GALENI convertisse putaret. LEONICENUS in *Apologia* se vindicat.

§. XCIX. VARII.

NICOLAUS GODIN chirurgiam militarem latine scripsit. Gallice versam a
JACOBO BLONDEL Antverp. 1558. 8.

LEONELLI de VICTORIIS Faventini *Practica medicinalis, s. de medendis morbis
membrorum omnium corporis humani* Ingolstadt. 1545. 4. &c. scriptum circa a. 1520.

PETRUS de BAYRO Archiater Taurinensis.

EJ. *de medendis corporis humani malis enchiridion, vulgo veni mecum* Basil.
1563. 8. 1578. 8. * his temporibus scriptum. Chirurgica etiam habet. Poly-
pus narium sanatus. Aqua stygia superata gingivarum crassities &c.

GASPAR TORELLA *de morbo gallico; de ulceribus in pudendagra* &c. Pavia
1521. fol.

PETRI ANTONII RUSTICI *de igne pestilentia, anthrace* Papix 1521. f. RIV.

§. C. PARACELSUS.

PHILIPPUS THEOPHRASTUS PARACELSUS BOMBAST de HOHENHEIM, in
pago *Gais* Albatiscellanorum natus, ut me docuit optimus olim vir LAUREN-
TIUS ZELWEGER, filius naturalis Equitis Teutonici. Magnus peregrinator, Che-
micus & astrologus, mirus homo, qui antiquos errores studeret subruere, ut
suos substitueret. Magna pars operum ad Chirurgiam pertinet, cui certe arti
plurimum nocuit, cum a mascula manus opera ad emplastra & alia medicamenta
animos hominum revocaret. Plurimi ejus libri sunt, quos nescio ut expediam,
suamque cuique reddam editionem. Quare plenam editionem operum omnium
sequar, quam JOHANNES HUSERUS, Brisgovius, præparaverat, ejus vero here-
des Argentorati 1605. B. B. 1618. * fol. ediderunt.

Prodierat etiam Ulm 1536. fol. & Aug. Vindel. 1537. GESNER. *Das erste,
zweyte u. dritte Buch der grossen Wundarzney* (s. *Chirurgia magna*).

Hæc etiam fuerit ADAMI v. BODENSTEIN *neue u. vollkommene grosse Wund-
arzney*

arzney aus P. Schriften zusammengetragen Francf. 1549. 4. BOEHMER, *Opus Chirurgicum, oder Wundarzney wahrhafte u. vollkommene Wundarzney durch A. BODENSTEIN* Francf. 1565. fol. BOEHMER Basil. 1581. fol. 1585. fol. ib. Ad-
ditur in editione 1565. primum hic accessisse quatuor libros NOVOS PARACELSI.

L. I. de vulneribus. Suturas rejicit. Multum tribuit antiquis illis potionibus vinosis cum herbis vulnerariis coctis; deinde medicamentis ex antimonio, oleo vitrioli. Sanguinis eruptionem debere comprimi emplastris stypticis (*Stichpflaster*). Sagittas certis vocibus obsequi, quas sophistæ male contemnant. Ossa fracta ferreis anulis debere contineri, & bis de die inspicere: a sophia (chir.) curari. De combustione, quæ fit aqua stygia.

L. II. de apostematibus. Male de eorum origine scholas docere; causam esse in salibus intra corpus humanum natis, nitro, sale marino (quæ sensu careant), vitriolo, alumine, realgar, caeli influxu, chao. Contra cauteria. Curari debere tinctura coralliorum, balsami, antimonii, & sale philosophorum, etiam calcinatis, & dulcibus, & corrosivis, & tartari balsamo.

Porro in T. III. ut numerant *Bertheonea s. tres libri de vulneribus, apostematibus, ulceribus, von Wunden, offenen Schäden und Geschwüren*. Cuique parti corporis suam esse mumiam ex ea ipsa natam, qua ejus vulnera sanentur.

Von allerhand offenen Schäden in sieben Büchern.

Von Oefnung der Haut und ihrer natürlichen Verletzung zwey Bücher; seorsim Strasburg 1570. 8.

Drey chirurgische Bücher. Liber III. de morbo gallico: liber IV. de huncibus; liber V. de apostematibus.

Von apostemen Geschwüren, offenen Schäden und andern Gewächsen ein Buch.

Id. von den offenen Schäden und Geschwüren. Basil. 1577. 8. HEISF.

Prælectiones chirurgicae de vulneribus nunc primum editæ.

Paramirum, in quo physices & chirurgiæ origines &c. Basil. 1570. 8. HEBENST.

Drey andere Bücher der Wundarzney; 1 von Wunden; 2 von offenen Schäden; 3 von Franzosen. Hos puto esse *drey Bücher von Wunden und Schäden.* Francf. 1549. 8. Francf. 1563. 4. HUTH. 1565. 8. Strasb. 1577. 8.

Chirurgia parva de cura vulnerum. Kleine Wundarzney durch ANDR. FIGULUM Strasburg 1608. 8. Basil. 1579. 8. cum parte magnæ chirurgiæ & *EJ. de vita longa; tum* 1673. 8.

In Tomo IV. *Antimedicus, s. de iis, quæ in perfecto chirurgo desiderantur.* Botanicen etiam potissimum desiderat, & se a quoque etiam humillimo mortalium discere paratum esse gloriæ ducit. Requisita ista seorsim prodierunt Strasb. 1571. 8.

De vulneribus apocryphis.

Iterum prælectiones de vulneribus a JOHANNE OPORINO collectæ.

Iterum

Iterum ex codice OPORINI von offenen Schäden, Geschwüren.

De vulneribus duo libelli, & de doloribus oculorum nunc primum editi. Tum fragmenta, quæ in parva chirurgia conveniunt. Præfatio de vulneribus.

Sic tria fragmenta de apostematibus, quorum unum ad Bertheoneam pertinet, & de re vulneraria.

Et porro aliqua balsama, emplastrum stypticum duplex, balsamus de mumia, curatio rupturæ.

Et aliqua fragmenta de ulceribus; & summa quædam capita chirurgiæ, aliæque schedulæ, & de fistulis.

Omnia Germanica.

In Tomo I, qui medicis operibus destinabatur, pariter opera J. HUSER Argentor. 1603. fol. edito tria sunt opera de tartaro. Germanicum von tartarischen Krankheiten, Sand und Gries.

De morbis ex tartaro oriundis L. II. Prælectiones a. 1527. Basileæ dictatæ; hæc latinæ.

Et iterum L. VI. von den Steinkrankheiten.

Ein Regiment (dieta) im Gries, Sand und Stein.

Gründlicher Unterricht vom aderlassen. Vom Schröpfen.

Jam a. 1591. Basil. 4. prodierant cura J. HUSERI chirurgische Bücher und Schriften; quæ vero fuerint, non dixerim.

JOSQUINUS DALHEMIUS OSTO FRANCUS latine vertit, & Argentorati 1573. fol. edidit B. B. *Chirurgiam magnam*. Verum hic sex numerantur libri, & accesserunt tres libri de ulceribus.

In eadem collectione anni 1573. reperitur BERTHEONIA, s. *chirurgia minor*, conversa a GERARDO DORN.

Tum l. de apostematibus, syronibus & nodis.

De cutis apertionibus, quem Germanice diximus.

Et de vulnerum & ulcerum curis.

Hæc eadem collectio Basileæ prodiit 8. * absque anno, forte 1568.

Opera omnia PARACELSI latine Strasburg 1603. 4. 12. vol. LIND. *Opera medico-chemica chirurgica* Genev. 1658. fol. 3 vol.

Gallice; la grande Chirurgie traduite d'après la version latine de Josquin d'ALBEM par CLAUDE DARIOT Lion 1593. 4. d'ETR. FALC. 1603. 4. HOUSS. Montbeillard 1608. 8. BUR.

Alia versio PETRI HAZARD Anvers 1567. 8. VERDIER.

La petite chirurgie dite la Berthonie Paris 1623. 8. avec le tr. sur les apostemes, vices, taches de naissance &c.

Tom. I.

A a

§. CI.

§. CI. EUCARIUS RHODION. ALII.

Veriori nomine RÖSLIN. Ejus l. *der schwangeren Frauen u. Hebammen Rosengarte* Aug. Vind. 1528. 4. 1531. 4. * 1551. 8. * 1565. *Hebammenbüchlein* Francf. 1582. 8. 1603. 8.

Latine de partu hominis & que circa ipsum accidunt Francofurt 1532. 8. 1537. 8. DOUGL. 1544. 8. * 1551. 8. 1563. 8. Parif. 1535. 8.

Gallice tr. *des divers travaux & enfantemens des femmes, traduit du latin par* PAUL BIENASSIS Paris 1536. 8. 1540. 12. 1563. 16. d'ETR. 1577. 16. VERD.

Anglice THOMAS RAYNOLD the *byrth of mankind* Lond. 1654. 4. HEIST. Belgice 1559. 12. Amsterd. 1667. 8.

Legi compendium obstetricium, in quo primæ figuræ fetus male in utero dispositi reperiuntur, & auxilia propria docentur. Vix quidquam habet proprii: fetum jubet, quantum potest, in caput dirigere. Si omnino id non potuerit obtineri, tunc demum pedibus extrahere. Fetus mortuum concidere, caput aperire, uncum injicere, forcipem adhibere jubet, caput disrumpere, vel incidere: fellam depingit puerperalem.

Apud JASONEM DE PRATIS, *de pariente & partu* Antverp. 1524. Amsterd. 1657. 12. * excuso, nihil omnino reperias chirurgici argumenti, & omnem curam in eo ponit auctor, ut caput præcedat.

JOH. CHARETANI, chirurgi, *Wundarznei zu allen Gebrechen des ganzen Leibes, und besonders der Zufallen die einem Wundarzt zukommen mögen. Viel bewährte Mittel, Kunst u. Bericht der Aderläß für die Aderläßer u. Scherer* Strasb. 1530. 4. HIRSCH. Francf. 1534. 4. GESNER. 1584. 8. BOEHMER. An forte idem, qui l. de KETHAM.

In JANI CORNARI, celebri traductoris, *universæ rei medicæ epigraphe* Basil. 1534. 4. B. B. morbi chirurgici brevissime traduntur.

THO. SCHULLING *Chirurgiæ quatuor partes*, Id. de unguentis & emplastris, Codex Germanicus est in Nov. Coll. Oxon. n. 1135. Videtur auctor circa hanc ætatem vixisse.

ANTONIUS FUMANELLUS *de usione capitis in oculorum & pulmonis morbis; de fractura calvarie; de vulnere pectoris & pulmonis in operibus omnibus* Basil. 1543. 4. * Tiguri 1557. fol. Parif. 1592. fol. De ulcere pectoris fusissime, quod jus sit incidi. Tota series medicamentorum lithontripticorum.

JOHANNIS de PARISIIS *neue Wundarznei* Francofurt 1549. 4. GUNZ Königsberg 1555. 4. cum LANFRANCO & L. BURRE, de modo curandi vulnera etiam scolopetaria. Non vidi. Pauca lego, sed experta medicamenta habuisse.

In OTTONIS BRUNFELSII *Jatreio* etiam medicamenta chirurgica reperiuntur.

J. PETRI ARLUNI Romani, *de suffusione, quam cataractam appellant* Mediolani 1732. fol. lego apud MAZUCHELLIUM; sed circa eum annum seculi XVII. PETRUS ARLUNUS Mediolani vixerat, ut sit forte error Typographi.

§. CII.

§. CII. VARI I.

JOH. MANARDI, Ferrariensis, celebri clinici, *epistolarum medicinalium libri viginti* 4. Basil. 1549. fol. *: verum scriptæ sunt ab a. 1500. ad 1536, & dedicatio primæ editionis est anni 1517. In libro VI. epistola 1. est de vulnere cerebri, quod negat esse lethale. L. VII. Ep. 2. longus sermo de malis externis eorumque nominibus. L. IX. Ep. 3. de luxatione femoris in infante, cui crus luxatum altero longius erat. L. XIII. Ep. 3. de lapide renum. L. XVII. Ep. 4. de ulcere palati. L. XX. Ep. 3. de tumore rubro cruris ab erysipelate aliquantum diverso.

NICOLAUS MASSA Venetus, incisor, barbæ scripsit, non tamen a naturæ ipsius cognitione alienus. In *Isagoge anatomica* Venet. 1536. 1559. 4. * aliqua habet de vulneribus abdominis: de repositione intestini per vulnus ope syringotomi dilatatum: de intestini futura ad pelionis morem facta, sed cum adfuta subtilissima agni membranula, quæ intestinum conglutinet: de omento vinciendo, & ubi corruptum est, exurendo; deque gastroraphia: de paracentesi, quæ parca & repetitis vicibus aqua emittitur. De ulcere cordis & pulmonis absque febre & ægri incommodo: de paralyti lateris oppositi frequente in cerebri malis. Nunquam, nisi vitio, duram membranam a cranio semotam esse. Os femoris in vulnere tibie sensu fuisse destitutum ipse miratus est, cum nervum forte profundum aliquem tetigisset.

In l. de *pestilentia* narrat felicem suum successum in extirpando prægrandi carneo in facie nævo.

Ej. *epistola medicinales* Venet. 1550. 4. * Huc epistola 22. de lapide renum non semper rubro, indeque nato ulcere. De calculo ab operatore feliciter de vesica exciso. Ep. 23. casus rarus herniæ varicosæ, in qua eodem in latere duo fuerint testiculi. Eas rarius jubet incidere, urere. Ep. 24. de ulcere intestini recti. Ep. 29. de ulcere gallico femoris. Ep. 31. de ulcere maligno & cancroso.

In l. II. Venet. 1558. 4. Epistola undecima est fere integer de vulneribus tractatus, multis cum utilibus adnotationibus. Multa exempla vulnerum cerebri sanatorum, cum aliquid de pulpa periisset. Ex retenta sanie epilepsia, sublata canula inmissa exitu saniei liberata. Diuturnum ulcus cerebri sanatum denique injecto vini spiritu. Pectoris vulnera, quæ in cavum penetraverant, sanata decocto, cujus formulam dat. Solet lychnos terebinthina oblitos inmittere. Ulcera pectoris febrem hecticam facientia sanata, inmissa ad saniem emittendam fistula. Alias se empyos ex vulnere sanasse, incisione facta inter tertiam quartamque costam, injectis in pectus decoctis vulnerariis. Iterum, quæ dixi modo intestini vulnera. Renis vulnus sanatum. Mesenterium in colo per vulnus elapsum revinctum, cauterio compressum. Sanatum a natura vulnus intestini. Porro Ep. 13. de duro apostemate in maxilla. Ep. 14. de tumore labii & pedis. Ep. 23. ulcera & varices cruris in venereo. Ep. 24. sic in alio duri tumores ulcerosi.

A a 2

rosi. Ep. 26. apostemata frigida in temporibus & facie. Ep. 27. tumor genu cum motu amisso. Ep. 28. ulcus fistulosum cruris. Hæc fere sunt *consilia*.

JOHANNES GUINThERUS Andernacensis, Parisinus Professor, hujus est ævi, etiam si ejus *Commentarii de medicina veteri & nova* anno demum 1571. Basil. fol. * prodierunt. In T. I. agit de partu, etiam difficili; vitiis oculorum, renum, ulcere uteri & prolapsu, scirrho, cancro, vulneribus, fractis, luxatis. In T. II. de venesectione, de cucurbitulis (in dial. II.). In VI. formulæ variæ, has inter glandes. In Dial. VIII. collyria habet, unguenta, emplastra, epithemata & alia medicamenta externa. Breviter omnia, & quasi obiter.

JOHANNES DRYANDER, Professor Marburgensis, cujus sunt anatomica aliqua, præfatus est in librum: *Ein nützlich Büchlein, darinn allerley gewisse u. bewährte Stück u. Arznei vor die grausame Plage des Steinswehethum begriffen* Francf. 1538. 8. & Königsberg 1555. 4. Nempe EURICII CORDI libellorum primus, cum alter sit *de urinarum judicio*. GESNER.

IDEM DRYANDER edidit Francf. 1542. fol. * *der ganzen Arznei gemeinen Inhalt*, in quo sua sunt capita de scarificatione, cucurbitulis, calculo, hernia, cancro, cataracta, polypo, dentium malis, morfu canis rabidi, locis, in quibus venæ secantur, quos inter sunt omnino insoliti aliqui, ut in parte suprema & anteriore tibiæ. Arcta, quam vir non poterat inire, sectione curata.

EJ. *Arzneyspiegel beneben des menschlichen Körpers anatom. u. chirurgischen Instrumenten* Francf. 1547. fol. RIV.

Anonymi *chirurgia* Argentor. 1540. fol. HEIST. cum figuris ex ALBUCASII *Zahnarznei* Francf. 1536. 4. HEIST.

§. CIII. HIER. CARDANUS.

HIERONYMUS CARDANUS, Castellioneus, Mediolanensis, aliis studiis innotuit, cum tamen integram fere artem medicam tractaverit, & etiam potissimum in rarioribus eventis colligendis sibi placuerit, passim aliqua ad chirurgiam facientia habet.

In juvenili scripto *de malo medicorum recentium medendi usu* Venet. 1536. 8. * arteriotomen deferi queritur, terebrari præter rationem cranium; escharotica male ferro & igni substitui, paracentesin administrari, instrumenta ignorari.

In *contradictentium medicorum* L. II. Paris. 1565. 8. * &c. pauca huc faciunt. Exempla aliqua cerebri vulnerati absque funesto eventu (a). De staphylostate (b), & pauca alia.

In *Commentariis ad aphorismos HIPPOCRATIS* Patav. 1653. 4. * aliqua huc faciunt, ut vulnus pericardii sanatum. Male differri incisionem empyematis ob medi-

(a) Tr. I. n. 5.

(b) Tr. II. n. 6.

medicorum dissenfum, & fero tentari. Sic perire, qui potuissent fervari. Qui de cerebro partem æqualem ovo amiserit, superstes per tres annos, sed stupidus. Bononiæ omnes interire, quibus caput sit vulneratum. Cui vesica perforata fuit, is beneficio nostro vivit (c). Cum chirurgi a strepitu catheteris persuasi, calculum in vesica esse adfirmarent, inciso corpore reperit noster, nullum esse (d). Et alia ejus modi.

In L. III. *de venenis* una excusis, morsus animalium venenatorum aut rabidorum tractantur. Patrem suum in principio mali cepam crudam imposuisse, bono eventu.

In L. XXI. *de subtilitate* Basil. 1550. 1552. fol. * 1560. 8. Lapidem causticum ex sapone & calce viva in L. VII. describit. In L. II. celebrem & sæpe repetitam historiam habet canis, qui calculi dolores parietaria solari consuetus, ea deficiente interierit. In L. XII. aliqua cosmetica & ad morbos externos. In L. XVIII. aliqua de curationibus prodigiosis, ut pueri tabidi, cui abscessus maximus erat inter umbilicum & pectinem. De fetaceo ex helleboro nigro adversus morsus serpentum salutari.

In opere *de varietate rerum* Basil. 1557. fol. * L. VIII. Aliqua de morfu canis rabidi, superstitiosa. Vulnus gravissimum in genu a Græco contra omnem spem sanatum. Dentium dolor leni apprehensione sublatus.

In CAROLI STEPHANI *dissectione partium corporis humani* Paris. 1545. fol. *, tria priora capita L. III. sunt de partu, quem etiam Cæsareum describunt, tum difficilem, in quo omnino vetat pede fetum prehendere.

In *domo rustica* animalium morbos & curationem habet. Gallice 1668. 4. Germanice Strasb. 1589. fol. *. &c.

§. CIV. L. FUCHS.

LEONHARDUS FUCHS, Wembdingensis, Tubingensis Professor, vir eruditus, non videtur manu unquam curasse, ex Græcis vero scriptoribus, desertis Arabibus, rationem medendi malis externis descripsit. In *Paradoxis*, chirurgiam vix adigit, nisi locum velis L. I. ubi cantharides, ad Græcorum sensum, integras jusfit adhibere. Prodierunt Basil. 1535. fol. Paris. 1546. 8. * &c.

Curandi ratio, cujus libri sunt octo Basil. 1542. 8. * LIND. Lion 1554. 12. *, quam LINDENIUS ait seorsim a. 1548. 16. prodiisse, fere compendium est Græcæ medicinæ. In prioribus quinque libris morbos recenset a capite ad calcem, etiam chirurgicos, sed ut intra medicamenta fere maneat. Libri tres posteriores VI, VII & VIII. chirurgiæ sunt compendium de vulneribus, ulceribus & tumoribus, fasciis. Multa sumsisse ex TAGAULTIO, VESALIUS (e) & GESNERUS.

A a 3

In

(c) p. 415.

(d) p. 207.

(e) Chirurg. p. 85. b.

In *introducet. ad universam medicinam*, Gallice versa a GUIL. PALADIN Lion 1551. 16. habet etiam morbos chirurgicos, hernias, tumores, ulcera, breviter.

Anonymi L. IV. *de morbis oculorum, herniis, tinea & antiquis ulceribus* prodiit Germanice Argent. 1548. 4. HEIST.

Nützlich Bad u. Arzney den Bruch an alten u. jungen ungeschnitten zu heilen. Argent. 1539. 4. BOEHM.

Anonymi *chirurgia* Germanice scripta, cum iconibus ex ALBUCASI Argentor. 1540. fol. HEISTER.

PETRUM TOLETUM a. 1540. 8. Gallice edidisse PAULI *chirurgica*, GALENUM *de humoribus, & de ratione per phlebotomiam curandi* GESNER.

SEBASTIANUS AUSTRIUS CORNELII *Meklenburgensis* libellum *de morbis puerorum* latine redditum edidit Basil. 1540. 8. * Habet etiam morbos chirurgicos, calculum, hernias, ani prolapsum; sed nihil fere præter medicam curationem. Emplastro vermes se eliciisse, & plurimis per umbilicum faniem.

Fundament der Medicin en chirurgie Antwerp. 1540. fol. auctore, ut lego, CHRIST. HAGENDORPHER.

TARQUINII SCHNELLENBERG, *Bericht von etlichen edeln u. bewährten Balsamenöelen, Wundtränken, Pflastern und Unguenten zu machen* Francfurt 1549. 4. GUNZ.

§. CV. GUALTHER HERMANN RYFF. ALII.

Compiler & polygraphus, malorum morum, & passim de civitatibus ejectus, pessimo GESNERI testimonio notatus. Ejus *Handbüchlein gemeiner Praxis der ganzen Leibarzney* prodiit Strasburg 1541. 8.

Lego etiam alium titulum *enchiridii medici theoreticae practicae* Argentor. 1542. 12.

EJUS *große Chirurgia oder vollkommene Wundarzney* Francf. 1545. fol. BOEHM. 1556. 4. HEIST. 1559. fol. VATER. 1562. fol. GUNZ.

EJUS *kleinere Chirurgie* Strasburg 1542. 4.

EJUS *Feld u. Statbuch bewährter Wundarzney* Francfurt 1566. 4. MEIBOM.

Ejus *Hebammenbuch* Erf. 1569. 8. 1600. 4. HEIST. In ejus libro quarto lego quindecim malis figuris fetus perverfos situs exprimi.

FJ. *nützlicher Bericht, wie man die Augen u. das Gesicht schärfen und gesund erhalten, die Zähne frisch und fest erhalten soll* Würzburg 1548. 4.

EJ. *bewährte Cur des Steins und Gries in Urinblasen und Lenden, auch gründlicher Bericht den Stein zu schneiden* Argentor. 1543. 4. PL. GUNZ.

Non incidi in hæc opera.

§. CVL

§. CVL. VARIIL.

ANTONIUM MUSAM BRASSAVOLUM in *commentariis ad Hippocratis aphorismos* Basil. 1541. fol. video etiam suas peculiare adnotationes adjecisse eventuum, quos ipse vidit. Mors ex aquis hydropicis simul & semel emissis. Tuberculum in vesica urinaria. Calculorum vesicæ historia, etiam podagrici.

IDEM in *Comm. ad l. de morb. acut. victu* bronchotomen laudat, additis exemplis sanatorum asperæ arteriæ vulnerum.

HIPPOLYTI ANTONELLI *de cucurbitula* Paris. 1541. 8.

TERTII DAMIANI WISSENAVII *Theorica medicine, medicis & chirurgis accommodata* Antwerp. 1541. GESNER. bibl.

The questionnaire of cyurgy with the formularies, little GUIDON cyurgie, with a singular treatise of the cure of ulcers translated from the French by ROBERT WYER London 1541. fol. AMES.

ANDRÆ THURINI *de embrocha nova, s. duccia artificiali, qua utuntur Florentini ad varios morbos l.* Lion 1537. 4. Bonon. 1543. 4. * Embrochas proprias ex plantis parabat, addito alumine & sulfure. Non valde cæterum hoc auxilium laudat, quo VESPUCCIUS frustra sit usus.

§. CVII. MICHAEL ANGELUS BLONDUS, ALF. FERRUS.

BLONDI *de partibus ictu sectis citissime sanandis, & medicamento aquæ nuper inventæ* Venet. 1542. 8. & in collectione GESNERIANA & UFFENBACHIANA. Valde laudat aquam, contra nuperos. Hominem 17. vulneribus concisum, cui pectus perforatum erat, in Brutiis sanavit. Resina aliisque ad glutinandum utitur. Puncto nervo cataplasma ex farina fabarum, aceto, lixivio, oleo inposuit.

ALPHONSUS FERRUS, medicus Neapolitanus & PAULI III. chirurgus, hic debet recenseri, etiam ejus opus serius prodiit: laudatur enim a BLONDO inter principes chirurgos. *De sclopetorum, s. archibusorum vulneribus* L. III. *Corollarium de sclopeti ac similibus tormentorum pulvere. De caruncula, s. callo, quæ cervici vesicæ innoscitur* Lion 1553. HOUSSET. 1559. 4. Francf. 1675. 4. Antwerp. 1583. 4. cum BOTALLO, & ROTA: & in collectione GESNERI Tiguri 1555. fol. *, & UFFENBACHII Francf. 1610. fol. *.

In medicamentis plurimus, venenum in sclopetariis vulneribus esse defendit, gravissimorum malorum argumento, quæ ejusmodi vulneribus superveniant. Quare adhibenda esse bezoardica. Ad extrahendas glandes instrumentum invenit, quod vocat ALPHONSINUM; forceps est dentata, tricturis. EJUS est specillum ad detegendas glandes. Acus incurva ad revinciendam arteriam. Idem vitriolum calcinatum ad ossium cariem adhibuit. Medicamentum cum nostris *Faltrank* similitu-

similitudinem habens valde laudat ad suppurationes pectoris; ad contracta membra intestinorum pingue decoctum.

In *supplemento* suam de venenata indole vulnerum scelopetariorum hypothesin defendit. A transeunte sphaera majori humerus fractus, & magnae contusiones a levi majoris pilae contactu. Carunculas per acria medicamenta, & per ipsum catheterem destruit.

§. CVIII. J. FERNELIUS. ALII.

In vico haud longe ab Ambiano remoto natus, se AMBIANUM dixit, vir eruditissimus: qui chirurgiam parce adtigit. Ej. libri VII. *de naturali parte medicinae* exculti sunt Paris. 1542. PORTAL Venet. 1547. Lion 1551. IDEM 1597. 8. VIC. quod idem opus videtur transiisse in magnum *opus Univerſae medicinae* Paris. 1563. fol. * &c.

In *Pathologia*, quae hujus operis pars est, morbi externi in libro VII. tractantur, tumores, cancri, gangraena, abscessus, vulnus, ulcus, fracta, luxata, breviter omnia, & ex scholarum placitis. Ita atrocissimum a laesa meninge dolorem sequi decet, qui nullus est: cerebrum tantum in plenilunio calvariam replere. Symptomata tamen non praetervidit, quae in calvariae laesionibus fero superveniunt. Uterum testatur procidisse, cum fetus excluderetur.

In L. V. & VI. morbos a capite ad calcem recenset, etiam oculorum, calculum vesicae. Coelae ab anevrysmate fractae.

In *Therapeutics* L. sexto auxilia malorum externorum tradit; in L. V. malorum chirurgicorum internorum.

In L. II. agitur de arteriarum sectione, sanguifugis, scarificatione.

Gallice prodiit *la Chirurgie de FERNEL enrichie d'annotations & d'une methode de chirurgique* par SIMON de PROVENCHIERE Paris. 1579. 16. Toulouse 1664. 8. BOEHMER.

In *l. de abditis rerum causis*, abortus, apoplexia & sanguis effusus describuntur; & de ossibus mollibus, atque canis rabidi morſu agitur.

Inter *consilia* aliqua huc referas, ut tamen tota intra medicamenta subsistant, ut de suffusione, enterocele, ulcere ani, renumque &c.

JACOBUS SYLVIUS, & ipse Ambianus, pariter vir doctus, sed qui plurimum in rebus pharmaceuticis & anatomicis laborem posuerit. EJUS pauxilla huc faciunt, ut in quarta parte *therapeutics*, curatio calculi vesicae & renum, & alia id genus, mere quidem medicamentaria: deinde in *pharmaceutics* parte novissima unguenta, emplastra & alia externa medicamenta.

NICOLAUS ROCHEUS *de morbis mulierum* Paris. 1542. 12. quo dicuntur varii mulierum morbi, etiam cancer, abscessus & prolapsus uteri: clausi loci muliebres, partus, & secundarum educendarum ratio, fere ut ad morem veterum medicamenta colligat.

Anony-

Anonymus medicus Nemaufensis, cujus observationes cum RIVERIANIS excusae sunt Lion 1659. 8. floruit circa haec tempora. Virgulas plumbeas primus adversus urethrae carunculas adhibuit ASTRUC.

La medicina de Cavalli Venet. 1543. 8.

§. CIX. ANDREAS VESALIUS.

Illustris incisor, etiam manu medicinam fecit, suasque passim curationes tangit, dum de anatomicis agit. In *l. de fabrica corporis humani*, nobiles ejus sanationes gravissimorum morborum passim laudantur: in CAROLO etiam PHILIPPI Regis filio, quem adfecto ex lapsu capite graviter laborantem inciso pericranio servavit. Bella secutus est, CAROLI V. comes. Proprie tamen chirurgici nihil scripsit, neque eo liber pertinet de *vena humeraria*, etsi VESALII in lite de venarum in pleuritide secundarum delectu principes partes fuerunt.

Sed huc referas consilium DUCI de TERRANEA impertitum, qui ex fistula pectoris post vulnus nata laborabat, & quod inter J. PHILIPPI INGRASSIAE consilia reperitur Venetiis 1568. 4. * Mascule certe suadet VESALIUS puri exitum expedire, incisione facta, quo solo praesidio quatuor in similibus & gravibus casibus ipse aegrotos a mortis metu liberaverit.

Deinde eodem anno PROSPER BORGARUCCIUS Venet. 1568. 8. * *Chirurgiam magnam* in septem libros digestam edidit, quam audacter VESALIO tribuit, eoque viro negat indignam esse. Nihil tamen habet, quod VESALII gravitatem referat, nimis multas citationes Arabistarum, & refutationes, ad quas VESALIUS non descendebat, contentus GALENUM emendare, quem unum reliqui exscripsent.

Integra capita BORGARUCCIANI operis ex FALLOPIO sumta esse COCCHIUS adnotavit (a). Neque putem spiritus VESALII adeo humiles fuisse, ut ex TAGALTIO icones esset imitatus. Ipse tamen VESALIUS apud B. loquitur, adque sua provocat experimenta. De calamitate: eam saepe se vidisse confirmat, & in vitreis vasis est imitatus. Saniam fractae calvariae per os vidit egestam. Vulnus vesicae sanatum. Non adeo inutilis liber.

Nomen ad ALMANSOREM *librum* RHAZIS vertit & edidit, cujus aliqua chirurgica sunt.

In *Anatome* passim aliqua huc faciunt. Pueris saepe epiphyses divelli.

Epiplocele sinistri lateris frequentior. Uteri non inversi prolapsus frequens esse malum. Uteri os vetulis & puerperis ab imprudentibus obstetricibus male curatis in pudendum pendere.

Tom. I.

B b

§. CX.

(a) Ad NICETAM.

§. CX. J. TAGAULT.

JOH. TAGAULT, Ambiani Vimaci, medici Parisini, *de chirurgica institutione libri quinque* Paris. 1543. fol. * Lion 1549. 8. 1560. 6. * 1567. 8. PORT. Venet. 1549. 8. & in collectione GESNERI & UFFENBACHII.

Gallice *la chirurgie* Lion 1549. 8. & a SIMONE de PROVANCHERES conversa Paris. 1576. 16. 1579. 16. DRAUD. 1629. 8. RAST.

Germanice cum HOLLERII I. vertente GEORGIO ZOCHENDOERFER Francofurt 1574. fol. GEN. 1584. 8. DRAUD.

Diximus, neque dissimulat TAGAULTIUS, fundamentum operi GUIDONEM præstitisse; ordinem, stylumque esse TAGAULTII, tum emendationem locorum veterum. Sed etiam varia addidit ex antiquis, ex ipsis veterinariis mutuatus (*). Septem annis in GUIDONEM prælegerat. Non reperi tamen proprias aliquas medicationes protulisse, & ipsa exempla sunt ex Græcis sumta, quorum medicamenta nuperis ignota noster repetit, FAUSTIANI pastillum, Asium lapidem. Legas in dedicatione FRANCISUM R. recepisse, se Universitati unum alterumve doctum virum daturum, qui chirurgiam doceret.

Sextus liber *de materie chirurgica* ad opus JOHANNIS TAGAULT adjectus est a JACOBO HOULLIER s. HOLLERIO & una excusus. Classes sunt medicamentorum ad chirurgiam spectantium, simplicium & compositorum, pariter ex Græcis collectorum. Sequuntur symptomata aliqua, dolor, hæmorrhagia, vitia ossium, cum suis, quibus superantur auxiliis, breviter omnia & per summa capita. Prodiit etiam Paris. 1552. 1575. 8. Francof. 1589. 8. Redit in GESNERI collectione & UFFENBACHII.

Germanice cum TAGAULTIO excusus est.

Gallice ab anonymo Paris. 1544. 4. VERDIER.

In HOLLERII *comm. ad aphorismos* HIPPOCRATIS Paris. 1579. 8. 1583. 8. Genev. 1635. 4. varia huc faciunt; etiam diaphragmatis vulnus sanatum.

In ejusd. HOLLERII libris II. *de morbis internis* cum LUDOV. DURETI adnotationibus & ANTONII VALOT exercitationibus &c. Paris. 1571. 8. 1611. Venet. 1572. 4. Genev. 1635. 4. * excusus, liber primus pluscula chirurgica habet, de renum calculo & vesicæ, de adhærente lapide & membrana obducto, de ani prolapsu, hernia, non sine propriis adnotationibus; ut de funesta hydrocele gangrænosa; de intestino ileo elapso, incarcerato, gangræna corrupto; de hydrocele repetito incisa &c. Deinde inter singulares subjectas observationes plusculæ chirurgicæ sunt, de cauterii usu adversus capitis dolores: de cephalæa nata ex sanie inter pericranium & cranium effusa, quæ incisione effunditur. De palato perforato & spongia

(*) Laudat FALLOP. *de vuln. præf.*

spongia obturato; de funesto tibiæ tumore; de superata emolliente vapore ancyloso; de paracentesi pectoris frustra facta ad educendum tabum; de sanato intestino; de glandula pingui maxima contra PAREI consilium feliciter de inguine exacta. De arista impacta sensim consumta; de aperto abscessu hepatis: de lapide in utero; de homine ossibus flexilibus; alia.

§. CXI. VIDUS VIDIVS.

VIDUS Florentinus, Parisiis 1544. fol. * splendidam dedit editionem *Chirurgia a Græco in latinum conversæ*; nempe HIPPOCRATICA opera *de ulceribus, fistulis & vulneribus capitis*: suis cum commentariis; deinde EJUSDEM libros *de fracturis, articulis, & Medici officina*, cum GALENI commentariis; denique GALENUM *de fasciis*, ORIBASIVM *de laqueis & de machinantibus*. Usus est ad hanc editionem codice Regio ex CARD. RADULPHI bibliotheca emto, quem diximus (*).

Commentarii VIDIANI critici sunt, & paraphrastici, non chirurgici; ex veteribus vero unice sumti, ut etiam emplastrum laudet ARISTÆ aut MOSCHIONIS, nuperosque chirurgos carpat, qui præter veterum morem toti capiti, non soli fronti, vincula admoveant. Inter varias terebras eam etiam compingit, quæ habena circumagitur; qualem J. a GERSDORF.

In operum, quæ VIDIVS junior edidit, *collectione* Venet. 1611. fol. *. Francofurt 1626. 1645. 1677. fol. LIND. tomus III. chirurgiæ continet libros IV. In iis liber II. instrumentum continet chirurgicum. Ferramento utitur ad venam aperiendam, quali veterinarii. Deinde venæ incisionem moliri docet, & aliqua toti corpori communia docet. In L. III. vincula ex libro de fasciis descripta, laqueos, machinamenta, omnia ex suis Græcis. L. IV. de futura, & chirurgia per classem moliminum medici, conjungere, separare, digerere, educere &c. Catheteres cum multis foraminibus pertusi, forcipes, scalpella, terebræ, omnia ex priori opere; hamuli, cauteria.

§. CXII. J. PHILIPPUS AB INGRASSIA.

Siculus, Rachalbutensis, professor Neapolitanus, deinde patriæ insulæ archiater, vir gratosus & magna in auctoritate constitutus, etiam chirurgiam adtigat.

Primum ejus opus est, *Jatrapologia*, in qua multa adversus barbaros medicos disputantur, collegique modus ostenditur, ac multæ quæstiones tam physica, quam chirurgicæ discutuntur Venet. 1544. 8. * ut in fine Quæstionis lego, nam ipse

B b 2

liber

(*) p. 95.

liber nullum anni signum præ se fert. De nobili viro agitur, cui in ludo Trojano tibia contusa fuerat, & sanguis sub cutem effusus; eum ut emitteret chirurgus cutem incidit, quem nonnulli medici carperant. Eos noster exagitat, Arabes conculcat, ostendit ab iis Græcos fuisse exscriptos, fulissimo usus fermone. Exustionem in carne mortua necessariam esse defendit; de cauteriis agit, quibus opus sit. Amputandum in parte mortua ad sanæ viciniam, tum sanam partem adurendam. Deinde chirurgiam medicorum esse, neque relinquendam chirurgis. Non posse certos dies definiri, in quibus ob sphacelum artus præcidatur. Non debere amputari in articulo.

Subjecta est quæstio, *utrum in capitis vulneribus, phrenitide atque etiam pleuritide, exsolvens mucupatum, an leniens duntaxat congruens sit.* Respondet, in vulnere capitis alvum posse pilulis cochii duci. Ita si febris mitis fuerit; si valida, prudenter alvum movendam. Si meningis inflammata fuerint, adhuc cautius purgandum, & moderatis lenitivis. Diligenter veteres legerat.

EJUSD. *de tumoribus præter naturam* Tomus I, in quo generatim omnes tumorum præternaturalium species declarantur occasione AVICENNÆ tertiae fen libri quarti tractatus I. Neapoli 1553. fol. *. Explicat etiam libri I. dimidium. Sex debebant tomi sequi, qui nunquam prodierunt. Genera tumorum numerat 226. cum & cariem eo connumeret. Doctus in conciliandis Græcis & Arabibus, quos diligentissime legit. Versiones PAULI, AETII, aliorumque passim castigat. Non frequentissimas adnotationes chirurgicas interspergit. Abscessus in cerebro, & grandis in corpore calloso hydatis. Trochanter erat avulsus, cum putaretur femur luxatum fuisse. Hydrocephalos sæpe vidit, fere lethales; ipsum tamen D. VINCENTIUS a matre exoratus fervavit, cum infaustum morbum pateretur. Ipsos etiam veteres, Græcos pariter, & CELSUM acriter castigat.

III. *Ducis Terranova casus enarratio & curatio, quibus elucescit penetrantis in thorace vulneris, tum fistule curandæ modus* Venet. 1568. 4. *. Dux costæ fractæ, colluvies purulenta in pectus effusa, cum febre. Consulti inter alios, EUSTACHIUS & VESALIUS. Illum INGRASSIAS satis asperè excepit; hujus consilium cum plurima honoris præfatione declinavit, sanatus tamen est ægrotus decocto guaiaci & tribus causticis thoraci, non tamen proxime admotis. Acrobologus medicamenta passim inconcinna suadet, ut aquam stercoreis humani ad fistulam.

Quod veterinaria eadem cum nobiliori medicina sit Venet. 1568. 4. *. Ducis de Medina Cæli accipitrem curandum receperat, cui crus fractum erat, & in deligando chirurgos direxerat. Ob hoc dedecus cavillos passus eos fuscè repellit.

In l. *de ossibus*; dolores intolerabiles feminam quandam passam esse narrat, quam qui sanavit medicus, putabat ossa pubis in partu disjuncta fuisse. Id fieri noster negat, & coccygem procul dubio fecerit.

M. ANTONII MONTISIANI *questiones medicinales de cane rabido &c.* Venet. 1546. 4. FALCON.

In ALOYSII TRISSINI *problematum* L. VI. Basil. 1546. Patav. 1629. 8. * editis aliqua sunt chirurgica.

ALPHONSI GOMEZ *de tumore præparatione* Hispali. 1546. 12. LIND.

LUDOVICUS LOBERA de AVILA, Archiater CAROLI V., l. *de las quatro enfermedades cortesanas mal de piedra* Tolet. 1544. 8. Italice vertente PETRO LAURO Venet. 1558. 8.

PHILIPPI de FLESSELLES *introduction pour parvenir à la vraie connoissance de la chirurgie rationelle* Paris 1547. DRAUD. 1553. 8. PORTAL. 1535. 12. BOEHM. Non ineptus homo, qui feminæ prolapsum ulcerosi ani ementitæ fraudem detexit.

MICHAEL JOSEPH PASCHALIS *practica de cirurgia* 1548. fol. MANGET. Saragozza 1581. fol. ib.

Est etiam ejus *morborum internorum fere omnium & nonnullorum externorum curatio brevi methodo comprehensa* Valentia a. 1655. 8. CAP. de VIL. Libro IV. habet morbos locales.

EJ. *regimiento de la salud y de las enfermedades de los rimones* Pincia 1551. 4.

§. CXIV. AMBROSIVS PARE'.

Sive PAREUS, chirurgus & barbitonsor Regius, reformatæ religionis, pius homo (a), bella secutus & multa expertus, non quidem literatus, & linguæ latinæ imperitus, GALENI aliquam notitiam per interpretantem sibi D. JOHANNEM CANAPE (b) obtinuerat, ad libros vero suos scribendos medici Parisini ope est usus (c), quem PATINUS JOHANNEM HAUTINUM (d) vocat. Certum est equidem PAREUM anatomen ex VESALIO sumsisse, laqueos, machinas, vincula ex Græcis, in tonsillarum malis GUIDONEM (e) sequi, vinculum arteriæ non ex solo FERRO, sed ex plurimis scriptoribus sumsisse, quorum multos diximus, etsi porro in universum chirurgiam veriorem se in Italia didicisse minime diffimulet (f), atque credas NICOLAO ANDRY, qui MAGGIO plurimum in eo ipso opere usum fuisse adnotat (g), quod ejus præcipuum laborem alii vocarunt (h). Neque nimis

B b 3

severum

(a) Deum precatus, ut in atrophico rectam curandi viam iniret, voti damnatus est (Voyages &c.).

(b) PARE' *admin. anat. præf.*

(c) RIOLAN *anthropol.* p. 31.

(d) *Ep.* 39. ad SPON.

(e) PORTAL.

(f) *De vuln. sclopet.*

(g) *Entretiens de Clem. & d'Eudoxe* p. 76.

(h) LOUBET *tr. des playes à feu* p. 6. *Recherches sur l'hist. de la Cbir.* p. 248.

severum dixerim JOHANNIS V. HORNE judicium fuisse, qui rectius facturum fuisse PAREUM scripsit, si suas adnotationes rariores solas edidisset, neque alieno labore auxisset (i). Ut autem hæc omnia se habuerint, experientia tamen & acuto suo ingenio PAREUS effecit, ut primus inter Gallos in chirurgicis eminuerit, in vulneribus potissimum, iisque malis, quæ in castris receperat curanda, non perinde in aliis administrationibus.

Ejus multa sunt opera. Primum prodiit Parisiis; *Briefve collection de l'administration anatomique* Paris. 1549. 8. *, ad quam accessit, *la maniere d'extraire les enfans tant vivans que morts, du ventre de leur mere*. Auctius prodiit cum titulo: *Deux livres de chirurgie, de la génération de l'homme & maniere d'extraire les enfans du ventre de leur mere* Paris 1573. 8. * Agit hic de Cæsarea sectione in femina mortua, quam non putat superstiti vita posse tolerari. Hic primum in partu difficili utique jubet pedes adripere. Manum præeuntem brachiumve amputat. Uncos etiam depingit forcipemque scindentem ad dissecandum brachium. Inter varia instrumenta anulus est, & laqueus ad vinciendo polypos uteri. Porro de ani prolapsu, de hernia; cujus difficultates describit, ut tamen castrationem rejiciat. Dentium mala, & apta adversus ea instrumenta, dentesque supposititii. In calce libri agit de vulneribus nervorum, tendinum, articularum. De membri situ in cujusque articuli vulnere. Hic historiam narrat vulnerati nervi in venæsectione Regi Carolo IX. administrata, quem adeo feliciter sanavit, ut solus inter Reformatos ab ipso Rege contra furores Bartholomæanos (k) defensus fuerit: oleum autem terebinthinæ calens infuderat. Pueros frequenter cum tumore umbilici nasci, eum non debere aperiri. Inter monstra, calculum habet in aquoso apostemate repertum. Calculus acuminatus. Calculus enormi mole a JOHANNE COLLOT eductus. Alii calculi rariores.

In collectione operum libros hæc efficiunt 23. & 24. & partem octavi.

EJ. *maniere de traiter les playes d'Arquebusades & fleches* Paris 1551. 8. *. Methodum lenibus medicamentis curandorum horum vulnerum habuit a chirurgo Italo (l), quem Turini vidit. Vulnere sclopetaria negat amburere, negat glandem plumbeam figuram mutare; eaque vulnera suppurantibus medicamentis excipit: Digitis corpora aliena melius eximi; sæpe plumbeas glandes diu absque malo in vulnere manere, non perinde ferreas. Os longe super percussione sedem a globis majoribus frangi.

Machinæ ad evellendos globos, & varii forcipes; acus pro trajicienda futura, ne vulnus prius coalescat, quam glans extracta sit.

Inde de sagittis; etiam ad eas varia instrumenta.

De fracturis cum vulnere complicatis, a sagitta inflictis aut ab igne. Excusat se quod diætam tangat.

Ob

(i) Microtechn. p. 526.

(k) In *Mem. de SULLY*.

(l) Preface.

Ob cariem ossa radit, urit. Trepanum habet exfoliativum, quale fere GARRENGEOT: ossi sicca sola jubet admoveri. Parvis foraminibus terebrat.

De ambustis, potissimum a pulvere pyrio. Cepas laudat: etiam butyro antimonii feliciter usus est.

De gangræna. In amputatione cauteriis utitur. Crus proxime sub genu melius amputari, ob commodiorem, qui obtinetur truncum. Supra locum amputationis vinculum injicit. Machina ad imitandos motus naturales manus, brachii. Exempla gravissimorum vulnerum sanatorum; amputationis in articulo cubiti, cui convulsio supervenerat: hic adfirmat faucium hominem cauteria etiam cum voluptate admisisse. Injections in vulneribus thoracis præscribit. Sanatum vulnus cum jactura cerebri. Fractura in qua interior calvæ lamina fracta, exterior integra mansit, feliciter incisa dura matre ut puri exitus pararetur. Vulnus venæ jugularis & asperæ arteriæ sanatum. Sic lanceæ ictus, qui Ducem GUISIUM (ideo dictum *le balafre*) sub oculo percusserat, ut sub aure alterius exiret. Vulnus intestini crassi sanatum. Quare monet, non esse in maximis etiam malis desperandum. In articulo cubiti brachium sphacelatum amputavit.

Anglice *cure of wounds made by gunshot* vertente WALTER HAMMOND London 1617. 4.

In collectione operum est l. 10.

EJ. *methode curative des playes & fractures de la tête humaine, avec les portraits des instrumens necessaires pour la curation d'icelles* Paris 1561. 8. Non possideo hanc editionem, sed respondet in collectione operum pars libri IX. A leone impressa vulnera venenata fuisse, a se tamen incisione repetita, sanguifugis denique lente sanata. Cranium ne vino quidem tangendum. Olei ferventis usum rejicit. Terebratio: terebra simplex *trephine*: tum manubriata altera cum cylindrica corona simplici, absque laminis: Stylo armata & inermis. Cunei ad excindendum cranium, nunc quidem obsoleti. Cavendum a vulnere sinus frontalis. Musculum temporalem ad HIPPOCRATIS modum vetuit incidi, & trepanum admovet, in temporum contuso vulnere, atque ossæ fragmenta exenta fuisse felici eventu in gravissimo casu. Sanatum fuisse miratur, cui cranium læso, vermes supra duram membranam reprobant. Eam duram membranam jubet disseccare, si sanguinem aut pus sub ea conspexeris. Acræ medicamenta ab ea meninge facile ferri. In cerebro non raro abscessus gigni. Fungi de cerebro pullulantis exemplum, quem pro adipe habuerant: eo resecto æger convaluit, ut tamen surdus esset.

EJ. *discours de la Mumie, des venins, de la licorne, de la peste* Paris 1583. MEAD.

In collectione operum liber 20. est de venenatis animalibus. Ea in cibo non nocere (quod nimis ampliter dictum est, quis enim impune infectis vesceretur, adeo acribus, aut foetidissimo lepore marino). Theriacam & extus admotam, & intus sumtam, laudat; præfert tamen unctionem. Vix credas bono viro, rabidum

bidum fuisse canem, a quo demorsum puellum cepis servaverit & theriaca. Multa hic compilatitia, & icones etiam ad imaginationem auctoris depictæ. Quem scarificatione repetita servaverit, eum non a colubro sed a vipera putet demorsum fuisse. Qui mordeat bufo, qui sit edentulus.

In L. XXI. *de peste*, bubonum habet curationem per vesicatoria medicamenta & caustica. Exemplum carbunculi in ipso ventriculo visi. Radicem raphani laudat impostam.

Denique *opera omnia* conjuncta prodierunt, latine quidem ab anonymo docto viro conversa, & a JACOBO GUILLEMEAUX chirurgo edita Paris. 1582. fol. *. Francfurt 1594. fol. in thes. UFFENBACH 1610. fol. *. 1641. fol. 1652. fol. Annum habet 1561. fol. PORTAL, sed dedicatio certe JACOBI GUILLEMEAUX data est a. 1582, neque quidquam habet unde intelligas prius prodidisse unquam. PAREI dedicatio est anni 1579.

Gallice Paris. 1585. fol. B. B. quæ editio multo plenior est latina: tum Lion 1641. fol. 1652. fol. 1685. fol. des TOURNES.

Anglice Lond. 1578. fol.

Belgice vertente CAROLO BATTO Leid. 1604. fol. Amsterdam 1615. fol. 1636. fol. 1649. fol. *. Haarlem. 1627. fol. GUNZ.

Germanice vertente PETRO von UFFENBACH Francf. 1604. fol. DRAUD. 1631. fol. GRAU.

In collectione latina libri sunt XXVI, qui ipsissimi redeunt apud P. von UFFENBACH. Eorum quinque priores sunt anatomici argumenti; sextus est de tumoribus in genere &c. Varia etiam pene jocularia pro timidis fallendis excogitata ferramenta ad aperienda apostemata. Tumores cysticos jubet & totos excidere & una cutem. In ejusmodi tumoribus se quasi calculos reperisse, & in mamma ovum æquantem quasi lapillum, qui pro cancro fuerit habitus. Fistula cylindrica in vaginam danda, ad emittendum pus cancri uterini. De anevrysmatibus: mors viri, cui contra consilia PAREI in humero anevryisma apertum fuerat. Anevryisma venæ pulmonalis (eo ævo dicebant arteriam) ruptum ex pilæ ictu, inde mors subita. Anevrysmata non raro ossæam inducere naturam. Cancer ut extirpetur, mammam oportet acu trajicere.

L. VII. de tumoribus contra naturam particularibus. Ranulam candente ferro aperit. Bronchotomen docet, administrasse tamen non videtur. Anulus pro comprehendenda & filo intercipienda uvula. Tubulus pro cauterio introducendo. Empyema ferro ignito fenestrato aperit. Paracentesin commendat, ut tamen aquam non subito emittat. De hernia, quoties plurimus adeps processui peritonæi adhæsit, saccum super specillum sulcatum jubet aperire. In pueris sæpe aquis adtrinentibus se hernias sanasse. Ustionem vasis spermaticis valde nocere. Testem connatum inguini, proque ramice habitum, saltibus imperatis descendere coegit. Vetat castrare herniosos. Plumbo potius quam auro processum peritonæi intercipit. Hydrocelen totam aperire suadet, & setaceum trajicere.

L. VIII.

L. VIII. de vulneribus in genere & de eorum symptomatibus. Pulvere vitrioli hæmorrhagiam comprimit.

L. IX. de cruentis vulneribus sigillatim. Arteriam pericranio incumbentem acu intercipi debere. Se decimo septimo etiam die feliciter esse trepano usum. Apocseparnismo detruncata ossæa squama, vix hærens, tamen reconciliata. Pro resonitu exemplum sanguinis in alterum latus effusi, detecti die 21. Sic integra etiam manente lamina exteriori frangitur subinde interior. Ex commotione & sanguine supra duram membranam effuso HENRICUS II. interiit, omnibus integris. Sæpe convulsio fit in latere alterno. Vehementissima contusio repetita venæ sectione superata. Trepanum, quam BERENGARII rudius, cylindricum, absque laminis. Suturas vitat, duram membranam incidit. Vulnere tunicæ adnatæ aromaticis fomentis oportet sanare. In vulnere genæ perpetua aquæ stilla, suppressa aqua forti. Humorem articulare, ut CELSUS, vidit affluere, a quo periculum ancyloleos. Esse qui poplitis tendinem consuant; se non ea esse audacia. Species cariei ossæ sicco & duro. Exfoliatio expectanda, non procuranda. Fracta ossa identidem motitanda, ne ancylosis fiat. Fere claudos fieri, quibus patella fracta sit. Setacei ad oculi mala laudes, cum viderit manifesto acutius ægrum vidisse, quando pus fluebat, & pene cæcum fuisse, quando subsistebat. Ad epilepsiam etiam valet: & forceps ad transigendum linum. Sutura sicca, futura intorta, ubi labii leporini mentionem reperio. Lingua pene tota resecta, tamen reconciliata. Aliquot exempla vulnerum asperæ arteriæ sanatorum. Ventriculi, & alias coli in pectus ascendentis exempla. Sanguis in pectus effusus, & spiritum impediens, injectis aptis liquoribus, & proprio situ eductus: tubuli ad educendum tabum. In pectoris vulnera non nisi urgente necessitate dandi penicilli, a quorum usu in fistulas degenerent. Tendinis Achillis lentam esse confervescentiam, & facile dissilire male conjunctum. Ad vulnera nervorum validi balsami, etiam terebinthinæ. Ligamenta sensu carere. Vulnere medium corpus transverberantia sanata.

L. XI. de gangrænis. Hic cauteria in amputatione adhiberi solita rejicit, eadem cæterum fere hic redeunt, & cauterii gratus sensus. Gangræna a frigore funesta. Alia gangræna absque inflammatione subnata, funesta. Profunde solebat scarificare & eluere aceto.

L. XII. de ulceribus. Fundi vesicæ ulcera nunquam sanari, quod in iis aliquantum urinæ reliquum fiat. Instrumenta ad demolendum fistularum callum.

L. XIII. de fasciis.

L. XIV. de fracturis. De vulnere sclopetario; septimo post anno recrudescente vulnere squamæ ossæe decesserunt. Femoris supremi fracturas pro luxationibus imponere, tum epiphysios divulsionem. Ut ipse ex gravissima tibiæ & fistulæ fractura cum vulnere conjuncta convaluerit. Capsula ferrea. Callus ne frequenti mundatione deteratur cavendum.

Tom. I.

Cc

Empy-

Emphysema a fracta costa fufe. Fracturam sterni restitui humeris valde de-
pressis, sic costis erectis. Ea arte se sanasse ANTONIUM Navarrae R.

L. XV. Luxata. Epiphytios secessio insanabilis. Claviculae luxatio impo-
nit pro luxatione acromii. Luxationes tamen femoris quaquaversum factas ad-
mittit. Humerum introrsum non luxari. NICOLLUM PICARDUM addidisse am-
bae femicanalem, qui nascentem humerum comprehendat: semel ex lapsu se vi-
disse humerum antrorsum luxatum, tunc operatorem in restitutione retinere per
ministrum scapulam, ne obsequatur. Processum etiam styloformem cubiti luxa-
ri posse; fistulam a tibia detrahi.

L. XVI. mala cutanea & externa. Fistulam lacrumalem urit. Acus ad
cataram planiuscula & scindens. Glans penis caeca ut aperiatur. Apparatus
magnus & instrumenta varia. Venae sectio, lanceola nostrae similis. Cucurbi-
tulae, hirudines. Dentis repositos comprehendere. Arteriotomen feliciter exer-
cuit, neque reperit difficilem esse. LAURENTIUM COLLOT & filios in calculo
secando semper uti conductoribus, doctos ab OCTAVIANO de VILLA, MARIA-
NI discipulo, qui in Galliam novum inventum adtulerit (*).

In L. XVIII. de lue venerea de exostosi, & aliis ossium morbis agit, tre-
panum manubriatum & cauteria delineat, potionem describit vulnerariam.

L. XXII. de deficientium suppletionem. Testimonium de naso a chirurgo
Italo vere reparato. Laminæ pro supplendo palato. Scutulum, quo in os in-
misso homo expedite loquebatur, qui linguae partem amiserat. Variæ armillæ
& capsulae pro dirigendo digito, aut manu. Manus iterum artificialis & pes.

L. XXIII. de generatione minime malus est, quem diximus. Ad extra-
hendam molam forceps tricurris. Prolapsus uteri. Specula. Prolapsum uteri
aliquoties in juvenculis sanavit. Pessos depingit. Uteri amputatio. Pedibus fe-
tum extrahebat. Molæ, & instrumentum LEVRETIANI non dissimillimum pro
extrahendis molis. Atreta manu curata.

L. XXIV. de monstris. Acus per natem impulsus per inguen exiit. Aliud
ubi per anum glans felici eventu elapsa est. Culter devoratus per abscessum
prodiit. Ex lupia in fronte pilum eduxit: spica graminis deglutita per latus exiit.

L. XXV. medicamenta simplicia & composita.

L. de vulnerum renuntiationibus. Sua per signa distinguit, qui vivus sit stran-
gulatus aut submersus, qui a morte. Ut hominem a fumo carbonum suffocatum
excitaverit. Parum plenum esse libellum fateri oportet.

In editione Gallica Paris. 1585. f. libri numerantur 28, quos inter libellus totus
est in adnotationibus & curationibus, cui auctor titulum fecit, *Apologie, ou traité
contenant les voyages faits en divers lieux*. Stipendia primum, quæ in exercitibus
meruit. Carptum se esse, quod arteriam artus amputandi vossella prehenderet &
ligaret;

(*) COLLOT. calc. 66.

ligaret; tuetur se bono eventu sui consilii, etsi utique res non fuit nova. Ra-
nulam aperuit, lapillos excidit plusculos. Expeditiones Gallicæ ab anno retro
1536. Catum se fuisse hominem, quo duces ad explorandas res hostium usi sint.
Primum in his bellis didicit, calidum oleum nocere in vulneribus stlopetariis,
& esse utendum digerentibus medicamentis. Ut plumbeam in os humeri Regi
Navarrae impactam glandem eruerit. Tantam in PAREI pericia confidentiam mi-
litum fuisse, ut se salvos Metenses prædiarii putarent, quamprimum obsessam
civitatem esset ingressus. Connestabilis de MONTMORENCY fracta medulla spi-
nali periit, retentis excrementis. Lapilli ex ranula exsecti. Orthostadios, cui
ad ventriculum usque cerebri vulnus inflictum fuerat.

§. CXV. VARIIL.

JULII ALEXANDRINI *enantiomata* Venet. 1548. * De vulnerum exsicca-
tione, curatione: de medicanda aurium phlegmone.

PAULI JULIARI *de curatione vulnerum capitis libellus* Venet. 1549. 12. Ve-
ron. 1581. 4. PORTAL, qui hunc librum habet. Trepanum tunc solum
permittere, quando sanguis aut pus sub calvaria effunditur. Cavere jubet ab aëris
ad cerebrum adque duram membranam accessu.

MATTHIAS CORNAX, Professor Vindobonensis. EJUS est *historia quinquen-
nis fere gestationis in utero, & quomodo infans semiputridus resecto utero exemptus
sit, & mater curata absque futura evaserit* Venet. 1550. 4. &c.

Historia II. quod eadem femina demum conceperit & interierit ib.

Utraque historia cum ejus *medicæ consultationis enchiridio* prodiit Basil. 1564.
8. *. Putes partum fuisse ventralem; retenti fetus ossa per ulcus circa umbili-
cum prodierant. Chirurgus dirigente MATTHIA abscessum aperuit, reliquias pu-
tridi fetus exemit. Altera vice gravida interiit, cum parere non posset, neque
administratione aliqua liberaretur. Aliud exemplum fetus per 13. annos retenti
ÆGIDII de HERTOGHE. Aliud ACHILLIS GASSERI, fetus retenti, & per chirur-
gum CLOESI excisi. Abscessum etiam cordis sibi visum narrat. In *Enchiridio*
aliqua sunt chirurgica: paracentesin hydropicorum reformidat.

MATTHEUS CURTIUS, Ticinensis Professor; EJ. lib. *de cancro & ejus na-
tura & curatione* Lion 1550. 8. mihi nunquam visus est. Ordinem PORTA-
LIUS laudat.

LINDENIUS eodem anno etiam Lugduni l. *de cancro & ejus curatione* ha-
bet, quem vero BENEDICTO TEXTORI tribuit. Ejusmodi l. habet PAPILLON (*)
Gallico titulo, & in catalogo vidi.

BENEDICTUS VICTORIUS, Faventinus, Professor Bononiensis. EJ. *empirica
medica de curandis totius humani corporis malis* Venet. 1550. 8. 1554. 8. & cum
practica magna Venet. 1562. fol.

(*) *Script. Burg.*

EJ. *Consilia medicinalia Venet.* 1555. 4. 1557. 4.

ANDREAS LACUNA, Secubiensis, eruditus vir, parvum reliquit libellum, *methodum cognoscendi & extirpandi excrescentes in vesica collo carunculas Rom.* 1551. 12. Olyssipone 1560. 8. * cum nomine LUCANÆ, tum in *Gallicorum* collectione LUISINI. Omnia præsidia continet, quæ nuper commendata fuerunt, injectiones, candelas cereas, ea sede opertas emplastro exedente, qua carunculam tangunt; plumbeum stylum, catheterem, Enumerat, quos sanaverit, non veritus causæ turpitudinem, a qua carunculæ nascuntur.

J. FRIDERICI ARMÆ *de vesica & renum affectus dignotione & medicatione* l. Bregell. 1550. 8.

§. CXVI. A. LUSITANUS.

AMATUS LUSITANUS, vero nomine JOHANNES RODERICUS de CASTELLO ALBO, variis locis, Ragusæ denique medicinam fecit, & sextam *Curationum* centuriam scripsit, septimam Theffalonicæ. Juvenis Salamanticæ in nosodochio, cui præfectus fuerat, manu curaverat. Ejus *curationum medicinalium centuria* l. Florentiæ prodit 1551. 4. LIND. & Venet. 1654. 12. secunda Venet. 1552. 12. septem omnino Centuriæ dicuntur prodisse Venet. 1557. 8. (*) 1566. 8. Lion 1560. 12. 1580. 12. Burdigalæ 1620. 4. *. Barcinone 1628. fol. Francf. 1646. fol. Ita LIND.

Inter eas curationes bene multæ argumenti sunt chirurgici. De viperæ morfu, in Lusitania fati minaci, in quo profuit & vulnus, & totum artum scari-fasse; nam fraxini foliorum succo ægrotæ salutem vix tribuas. Calvariam depressam cucurbitula cum multa flamma evocavit. Amicum suum J. B. CANANUM laudat, qui verum *trocant*, acum nempe in fistulam inclusam excogitavit, qua glandem penis cæcam aperuit. Ad cancrum ferro candente & sublimato mercurio utitur, non felicissimo, quod fatetur, eventu. Periculum ab infixâ acunatum sustulit. Cornu de pueri capite efflorescens funesto eventu resectum. Vulnus pectus ad quartam costam, ut videtur, penetrans sanatum. A talpa calvariæ caries, expugnata terebra, exemptis, quæ corrupta fuerant, ossibus.

Cent. II. In occipitis fractura super lamdoideam futuram, nihil veritus contraria præcepta veterum, noster cranium perforavit. Ab equitatione introsum pressum os coccygis, correctum digito in anum dato. Ex lapsu urinæ continendæ impotentia, tamen sublata. Cui pariter a lapsu quinque diebus brachium & crus sinistri lateris absque motu fuerint. Ulcus renis ignito ferramento apertum, mors tamen non evitata. Suppuratio pectoris bis paracentesi tentata, æger tamen non servatus. Vulnus ense in cerebrum penetrante infictum curatum. Cristas ani forcipibus detruncat. Hydrocele repetita incisione sublata.

Cent.

(*) Hoc vix probabile.

Cent. III. Casus ab alto cum sensuum jactura, universi corporis calido fomento & sudore curatus. Viperæ morsus funestus, etiamsi æger venenum de vulnere suxisset. A strepitu majoris tormenti, apoplexia in corpore infantili. Arteria in vena secunda percussa, inde mors, tumescente brachio & in gangrænam verso: Noster malum non intellexit. Apechematis exemplum. Omen-tum per vulnus elapsum, vinctum & præcisum, bono eventu. De uva. A pleurite nata suppuratio, paracentesi sanata. Natta a Nursin sublata, etsi folliculum pertuderat.

Cent. IV. Incisa, ut videtur, calvaria, ut tamen vulnus ad meninges non pertingeret. Os erasum oleo rosaceo cum ovo imposito, sanitas restituta. Carbunculus palpebræ inferioris, gangrænam minitans, ferro curatus & resectus, ut tota pene palpebra inferior periret. De carunculis meatus urinarii fuscæ: eadem consilia repetit, quæ LACUNA dedit, qui a PHILIPPO quodam habuerit, ille ab AMATO. Cerea candela, quæ in vetica hæserat per anum paulatim comminuta, ut expelli posset. Ulcus antiquum cruris sanatum cauterio in eodem cure admoto, & fontanella excitata. Audax homo strumas pueriles de collo excindit, nudata arteria aspera, ut ejus motus conspiceretur. Hydrocele sanata incisione scroti. Oleum populneum ad ambustionem universale.

Cent. V. A tumore *talpa*, qui cranium corruperat, puer extinctus. Aurea lamina, clavo in spongiam adaptato, inque erosi palati foramen immisso, vocis sublatus usus restitutus. Phimosi ferro expedita. Calefacta cava cylindro vitrea papillas se occultantes evocat. A duro occipitis tumore paralysis. In hydrocele paracentesi subinde iterata. Ulcera a mala carunculæ curatione orta, sanata. Prægrandis tumor carnosus inguinis.

Cent. VI. Fomento calentis pellis ex alto delapsi pueri contusum corpusculum curatum. Ad expediendum partum, hic & alibi, nimis multum medicamentis tribuit. Scorpii vulnus Ragusæ parum noxium. Lapis in rene absque incommodo gestatus. Abscessus *spirituosus* apertus, ex quo aer erupit, emphysema fuisse putes: Sed cur subito funestum fuit absque vulnere? Lapis eductus, qui in urethra hærebat. Medicamentum valde compositum AVICENNÆ adversus renum calculum, nimis ut puto, laudat. Renum ulcus mineralium aquarum usu sanatum. Integer tractatus de capitis vulneribus. Ad terebrandam calvariam modiolum rejicit; præfert terebram manubriatam cum clavo turbinato, frequentibus scabris foraminibus puncto. Ossis fracti undique exeuntibus partibus, insula ossea in medio libera mansit, quæ confirmata est & convaluit. Post exempta fragmenta rigor die septimo sæpe redeuns, & tamen secedentibus ossiculis denique plena sanatio. Cerebri particulæ amissæ; felix eventus.

Centuria VII. data anno 1559. Aceto compressa sanguinis de vena ranina ruentis jactura. A variis cranii injuriis aut memoria amissa, aut unius oculi visus, aut utriusque. Hydrophobia funesta, quæ post morsum canis rabidi tertio demum mensē supervenit. Ex scirrho prope umbilicum diuturnus abscessus.

A clavo pedi infixo opisthotonos & mors. Avellanas ad renum calculum valere. Sed in universoni in viribus medicamentorum extollendis noster nimis est.

Circa annum 1550. scriptus videtur l. *delle osservazioni* de GIROLAMO CALESTANI, cujus editio mihi est Veneta 1655. 4. * Continet etiam medicamenta externa & chirurgica.

§. CXVII. BARTHOLOMÆUS MAGGIUS.

Medicus Bononiensis, Julii III. archiater.

EJ. librum frater J. BAPTISTA edidit *de vulnerum bombardarum & sclopetorum, globulis illatorum, & de eorum symptomatum curatione tractatus*. Bonon 1552. 4. Riv. & in collectione Tigurina 1555. fol. *. ; tum in Veneta 1566. 8. * & in UFFENBACHIANA a. 1610. f. * Bonus liber & utilis. Non aduri a globulis sclopetarii vulnera, neque enim ægros sentire se aduri, neque glandes stupam incendere, experimento facta, sed ne pulverem quidem pyrium a glandibus inflammari, denique liquatum plumbum chartam non adurere. Escharam vulnerum sclopetariorum esse a contusione, hinc in exitu glandis nullam. Sulfureo globo ex sclopeto emisso paries perforatur. Neque in pyrio pulvere venenum est. Turundas non debere in imum vulnus mitti. Solum immittendum oleum rosatum cum resina, deinde lenia quæque, ut unguentum dialthæa. Leniter vulnus tractandum neque abstergendum. Sarcoticum optimum parari ex pompholyge. Glandes eximendæ prima die, etsi non sunt malignæ; si profundissimæ penetrant, in opposito sine incidendum. Vestes aliaque peregrina corpora deteriora sunt, & omnino debent eximi. Offi impactus globulus terebella eximitur, per cannulam immissa: Ad nervosa vulnera oleum cum aceto confert. Terebinthina contusis non convenit. Ossa etiam non tacta franguntur, ut tibia, cum sola fibula tacta esset. Fragmenta ossa non tamen evellenda, ob magna, quæ inde sequuntur symptomata, sed imponendæ fasciæ non arcte adstringendæ. Ex ichore intelligas, aut squamam esse impactam, aut os abscessurum. Granula pulveris pyrii primus docuit emoliri specillo, tum digerentibus medicamentis. Instrumenta varia, etiam acus pro setaceo. Apparet omnino, PAREUM plerumque placita nostri secutum esse. Porro de gangræna: exemplum tibiæ ab interna causâ gangræna corruptæ, absque inflammatione. Aqua forti amat corruptam carnem consumere. Si ab arteriæ vulnere gangræna nata fuerit, artum continuo amputandum, in limite carnis vivæ & mortuæ, ferri acie, non igne; si tamen os infectum fuerit, in parte sana tunc amputandum. Venetos retractam cutem super truncatam manum confuere: aliqua curationis elementa, quæ fit carnis parte super truncum adducta. De ulceribus fuscis. Ad depascentia ulcera laudat aquam albuminosam, ad acrimoniam humorum lithargyrium, denique ignem. Ad ulcus fordium unguentum apostolorum, terebinthinam. Si a nimis acris medicamentis rubellus humor manaverit, pompholyx est solamini. Saniosa ulcera a corporibus peregrinis in vulnere

vulnere relicto fieri. Ad sinus difficiles adstringentia, Ægyptium, pressio idonea fundum sinus urgens. Si sanies non effluat, aut dilatandus aditus ulceris, aut fundus in opposita regione incidendus. Cutis, quæ carni non cohæret, incidenda. Ad callos trochisci de minio VIGONIS. Ad dilatanda ulcera Gentianæ radix. Syringotomum depictum dat.

CHRISTOPHORUS a VEGA, Alcalæ de Henarez natus, CAROLI infelicis Asturiæ Principis medicus. EJ. *de curatione caruncularum liber* Salamanticæ 1552. Alcalæ Complut. 1553. Probat PORTALIUS, etsi VEGA non satis eos laudavit, per quos profecit.

EJ. *commentarii in aphorismos* HIPPOCRATIS. Lion 1576. f. Habet vulnus ventriculi sanatum; uterum excisum femina superstiti. Volsella de sacra virgine calculum eduxit. Debere duram membranam aperiri, ut ulcus mundari possit.

ADRIAN LALLEMANT M. D. EJUS est *Dialectique en françois pour les barbiers & chirurgiens* Paris 1553. 12. Opusculum scholasticum. DRAUDIUS Bibl. Exot. cum eodem titulo librum habet, quem tribuit PETRO BERTRAND, & iterum la *Philosophie rationale, vulgairement appelée dialectique pour les chirurgiens*, par JEAN EUSEBE Lion 1568. 8. An idem liber sit, an diversi libri, ignoro.

DONATUS ANTONIUS ab ALTOMARI. EJUS *Ars medica, s. de medendis corporis humani malis* Neapoli 1553. 4. 1560. 4. * Venet. 1558. 8. LIND.

EJ. *opera omnia* Lion 1565. fol. 1586. fol. Neapoli 1572. fol. Habet etiam chirurgica, de hæmorrhoidibus, rhagadibus, ani vitiis, ozæna, lapide, prolapsu uteri, cum encheiresi, uvulæ inflammatione, detruncatione.

In J. BAPT. THEODOSII *epistolarum medicinalium* libris XVIII. Basil. 1553. 8. * trigesima continet solitam illam demorforum a tarantula per saltationem curationem.

Hoc anno G. CHRETIEN edidit HIPPOCRATIS *des fractures de la tête* Rheims 1553. 8.

§. CXVIII. JACOBUS RUFF.

Chirurgus Tigurinus. EJUS *de conceptu & generatione hominis* L. VI. Tiguri 1554. 4. * Fusc de obstetricum toto officio. Figuræ variæ fetuum male dispositorum: jubet autem puerum in caput dirigere, ad veterum sensum, etiam quando pedes præcedunt, nisi is puer valde exiguus fuerit. Ad fetum mortuum educendum forcipe utitur, quam veteres dixerant, ipse depingit, satis ejus similem, qua nunc vulgo utuntur ad caput incuneatum expediendum.

Dedit etiam Germanice *Hebammenbuch darinn man die Heimlichkeit des weiblichen Geschlechtes erlernen kan* Francf. 1580. 4. * 1588. 4. HAENEL. 1600. 4. WILLER. Belgice, vertente MARTINO EVERARDO Amsterdam 1670. 4. Parum a latina editione differt, nisi quod latina editio proprium de mensibus caput, germanica vero libellum de morbis infantum continet, quos inter remedia ad calculum &c.

Ej. *de tumoribus quibusdam phlegmaticis non naturalibus l. ex veteribus & recentioribus collectus* Tiguri 1556. 4. Belgice versus ab HENRICO V. ROONHUYSEN Amsterdam 1662. 8. *. De tumoribus cysticis, de gangræna, de paronychia, exostofi. Farrago formularum, & parum utilis theoria. De extirpatione cysticorum tumorum aliqua; integri ut eximantur monet. Vidisse se, cum ex nævo orti amputarentur, ægros ex sanguinis jactura periisse. Per cranium etiam in duram membranam penetrasse. Herniam aquosam medullæ spinalis funesto eventu incisam vidit. Ut cystici tumores destruantur arsenico, quod laudat. Filo intercipiendi si in origine angustiores fuerint.

§. CXIX. JOHANNES LANGIUS.

LANGE, Leobergensis Silesius, vir eruditus, qui chirurgiam manu sua exercuit.

Ejus *epistolarum* prima editio prodiit Basil. 1554. 4., qua primus liber continetur; deinde 1589. 8. quartus: inde omnes Hanau 1605. 8. * & alias.

In libro I. aliquæ epistolæ sunt chirurgici argumenti, quas numero undenas GESNERUS recusarum dedit in collectione sua. LANGIUS de audacibus chirurgis queritur. Negat, quam vocant synoviam, posse esse humorem articulorum inquilinum. Cum chirurgus oleo fervente vulnus irrigaret, noster ægrum fato eripere coactus est artu amputato. Cranium cum ex gravi lapsu fractum esset, convulsus que æger, ipse vulnus incidit. *ΑΒΑΠΤΙΣΟΝ* a chirurgis requisivit, ignoratum omnibus. De fungis ex cerebro læso pullulantibus, ex cerebri humoribus, ut putat, coalescentibus. Oculum cultro violatum ipse sanavit. Exemplum symptomatum funestorum fero supervenientium. De luxatis restituendis consilia aliqua.

Deinde in libro II. ACHILLIS GASSERI historia vulneris uteri, & ipsius, qui utero gerebatur fetus, feliciter sanatum. CARPUM, ut vocat, uterum elapsum ipse vidit resecare, felici eventu. Aliqua de pterygio, & de ulceribus verminosis. Emplastrum ad ulcera chironia ex æruginis & cerussa mistum laudat. Pro medicamentis lithontripticis.

In L. III. præter unguenta aliqua & emplastra de strumis agit medicamento tollendis. De ulcere & fistula peritonæi, quæ mala medicamentis sustulit.

§. CXX. FR. VALERIOLA &c.

FRANCISCI MICHINI *sostrum anatomie de perversis locationibus aut fractionibus corporis humani* Venet. 1554. 4. non vidi.

FRANCISCI VALERIOLE, *exercitationes* Lion 1573. fol. 1588. 8. LIND. Genevæ 1605.

1605. 8. * & alias. Passim chirurgica intercedunt, ut in L. II. vulnus lethale renis & intestini. Sanguis in homine occiso post mortem manans. L. III. ictus funestus in caput acceptus, cum cranium integrum esset. De morfu a cane rabido sanato. L. IV. A vulnere empyema: vulnus sanatum, in quo globulus de ano exierat. Sauciorum in prælio curationes. Empyema a vulnere, tali parte per alvum ejecta in fistulam abeuns. A globi plumbei vulnere in cerebro accepto, cæcitas & surditas. Sanatus homo, cujus totum pectus globulus peragraverat. Cranii gravissimum vulnus absque symptomate curatum. Æneo tormento in pede percussus, servato artu claudus mansit, cætera sanus. Cui thoracis catenati plusculi circuli in pectus depulsi fuerant, tamen servatus. Sanatus, cui tormenti ænei globulus os transverberaverat. L. V. Ulcus ad spinam dorsi injectione sola, absque sectione reconciliatum. Unco tractorum de materno utero puerorum exempla. Ex dente evulso magna sanguinis jactura. Globuli stlopetarii vulnus in pectore sanatum. L. VI. Ulcus renis curatum. Ex lapsu ex alto servatus.

In *locis medicinalibus communibus* Lion 1563. 8. 1589. 8. * aliqua huc faciunt, ut de chirurgia quædam, & collecti veterum loci. Inter *questiones*, aliqua de curatione amputatorum. *Appendix ad loca communia* fere tota chirurgici est argumenti. De apostematibus, & fracturis. Ab ictu tertio demum die apparentibus symptomatibus maxima puris copia intra cranium reperta. De luxationibus.

Enarrationum medicinalium Libri VI, & *responsionum* L. I. Lion 1554. fol. B. 1589. 8. Aliqua, nec multa, huc faciunt. De vulnere capitis in L. II. De cucurbitularum utilitate in ophthalmia L. IV. De tumore scirrhuso L. V. De nephritide & calculo renum L. VI. Hæc fere ex veteribus sumta. Uberior est de vulnere ad noxam inferendam potentia, in libro III, ubi exempla adducit, vulnere quidem levium, tamen funestorum, ut levis vulneris in LUDOVICO VIVE, quem non puto celebrem illum literatum fuisse; & contra in gravissima cranii fractura, cum undique dura cerebri membrana denudata esset, læsum hominem præter omnem expectationem vitalem evasisse.

§. CXXI. VARIÆ.

Les anciens & renommés auteurs HIPPOCRATES des ulcères, des playes de la tête, avec les commentaires de GUI VIDE &c. traduits par un D. en Medecine Lion 1555. 8. VERDIER.

HIERONYMI FRACASTORII *opera omnia* Venet. 1555. 4. *. Paucula huc pertinent ex L. II. de morbis contagiosis, de morfu canis rabidi & ejus curatione.

ANDRÆ FURNERII *l. de decoratione* Lion sine temporis mentione scriptum GESNERUS citat, atque etiam chirurgiam continere.

JOHANNES de BAILLEUL *Abbé de Jonval* peritus fuit in reponendis luxatis artubus. Tom. I. D d

tubus. Ea laus in viri posteris superfuit, ut denique omnes ii *Bailletuli* sint dicti, qui luxationes reponerent.

M. ANTONIUS MONTISIANUS, medicus Florentinus. Ejus *quæstionum medicinalium* XXIV. Lion 1577. 12. prima est de cane rabido pro ARISTOTELE scripta, fere circa annum 1555.

§. CXXII. J. FRANCISCUS ROTA.

Lector Chirurgiæ publicus Bononiensis. Ejus *de tormentariorum vulnerum curatione & natura* l. Bonon. 1555. 4. * 1566. 8. * Francf. 1575. 4. BOEHMER Antwerp. 1583. 4. Multa ex MAGGIO, etiam rationes, quibus vincit, globos stlopetarios vulnus non amburere, venenum utique habere ex halitu pulveris pyrii natum. Veneno ergo primum occurrendum, & scarificandum. Magnas arterias a globis stlop. divelli; nullo sanguine ex tanto vulnere sequente. Albumen ovi imponit cum bolo Armena tritum. Molliter debere deligari. Longiorum turundorum noxa. Ut tela eximantur. Facile eximi facta incisione. Glande plumbea trajectum absque malo abdomen. Venas etiam vincire nonnunquam necesse. Cæterum sectarius homo, & antiquorum fere medicamentis confusus. Ad vitam in diarii ORTESCHIANI T. I. aliqua.

§. CXXIII. CONRADUS GESNER.

Vir summus, nulli parti medicinæ non conatus est prospicere. Edidit Tiguri 1555. fol. * *de chirurgia scriptores optimos veterum & recentiorum*. Nempe J. TAGAULT, JAC. HOLLERIUM, MARIANI SANCTI libellos, ANGELUM BOLOGNINUM, M. ANGELUM BLONDUM, B. MAGGIUM, A. FERRUM, J. LANGIUM, GALENUM de fasciis ex VIDII editione, ORIBASIIUM de laqueis perinde, JACOBI DONDI enumerationem medicamentorum ad chirurgiam spectantium. Addidit catalogum chirurgorum veterum & recentiorum, cum censu adnotationum huc facientium.

De secretis remediis thesaurus, EUONYMO PHILIATRO (GESNERO) auctore prodiit Tiguri 1554. 8. * P. II. a WOLFIO addita 1565. 8. * Continet etiam medicamenta chirurgica, aquas eo facientes, mercurium sublimatum, alia.

In *epistolis* GESNERI tamen aliqua huc faciunt. Arteriotomen, animosum auxilium, in amico suo FELICE WURZ primus ab hominum memoria molitus est. Serotina a canis rabidi morfu symptomatum & mortes.

In l. *de serpentibus* jaculos in Hungaria dari. De viperis earumque morfu.

THADDEUS DUNUS in *miscellaneis* Tiguri 1555. 8. * de ictis a scorpio aliqua.

In JOHANNIS ARGENTERII *de morbis* l. 14. 1556. fol. * pauca & vaga argumenti sunt chirurgici.

§. CXXIV.

§. CXXIV. PETRUS FRANCO.

Gallus, sed qui Laufannæ chirurgiam fecit, etiam Bernæ. Romanæ religioni addictissimum fuisse PORTALIUS, quæ quidem laus vix cum officio Bernæ & Laufannæ ornato consistere potest, & totus sermo viri pii, ad reformatæ ecclesiæ morem est compositus. Citat PORTALIUS EJ. *traité contenant une des parties principales de la chirurgie, laquelle les chirurgiens herniaires exercent* Lion 1556. 8. * FALCONET. Is ex approbatione idem est liber, quem nunc dicemus.

Sed notior est *traité des hernies, contenant une ample declaration de toutes leurs especes, & autres excellentes parties de la chirurgie, c. à d. de la pierre, de la cataracte, des yeux & autres maladies* Lion 1561. 8. * Candidus homo, perinde paratus malos suos eventus narrare, bonosque. Administrationes suas accurate & minute describit; nova instrumenta novasque encheireses excogitavit, ut posceret necessitas. Multas suas curationes passim interspergit. Caltrationem primum & cauterii usum describit, deinde suam inguinalis ramicis curationem, punctum nempe aureum, quod commendat, negatque dolorem inferre. In hydrocele fetaceo utitur, sed præfert administrationem, in qua totum scrotum ferro aperitur, turunda inmittitur, vulnus lente consolidatur. Ne recrudescat, ac ex tantilla carne deterior redeat, sarcocelen integre extirpat, vetat autem escharoticorum usum. Varicosæ herniæ ignem adhibet. In calculo vesicæ negat quidquam medicamenta posse. Et adhærentes habet calculos, & in cellula latentes. Majorem calculum tenui terebra rumpere tentat. Administrationem minoris apparatus describit, in qua vidit sæpe intestinum fauciari digitosve chirurgi. Suturam post calculi sectionem admittit, turundam raro. Levem in certa sui sede calculum indicare, plures in vesica esse lapillos. Gorgeret habet nostro simillimum. Inde nobilem curationem enarrat, quam in puero molitus est, cui supra os pubis vesicam incidit, & de ea calculum exemit. Eam tamen administrationem, etsi felix fuit eventus, ipse, victus a præjudiciis, damnat, hoc nostro demum seculo renovatam. Forcipes ad incidendos & confringendos calculos excogitavit. In femina manu calculum deducit, & super eum incidit, vitata vagina, neque dilatationem probat. Parvos lapillos absque vulnere evellit. Inde apparatus magnum describit, & ad MARIANI modum, & ad suum. Esse ubi præstet lapillum post vesicam incisam sibi relinquere, qui facilius sub tempore suppurationis elabatur. De cataracta; queritur depositam sibi sæpe ascendisse. Ungulæ extirpatio. In fistula lacrumali præfert usum medicamentorum escharoticorum. Alii oculorum morbi. Fetum omnino pedibus jubet extrahere, primus, ut puto. Alii uteri morbi. Membrorum amputatio. Inflammationes. Tumores varii. Vulnura. De labio leporino & de palato fisso, multo feliciter, quam quisquam antiquorum. In illo utebatur etiam futura sicca. Antiqua jactura genæ, cum callo, ut ipse curaverit, acubus intorto lino circumplicatis. Abscessus. De fracturis & luxationibus.

§. CXXV. VARII.

PIETRO LODOVICO ROSETTINI *compendio di tutta la chirurgia Venet.* 1557. 8. BOEHMER. 1561. 8. * 1588. 8. 1630. 8. 1677. 8. GUNZ. Aut discipuli FIORAVANTI fuerunt, aut FIORAVANTUS in editione quam curavit, hæc medicamenta adjecit, in quibus totus occupatur. Valde carpit chirurgos, qui sordidis ulceribus acria medicamenta adhibent. Icones nonnullæ instrumentorum.

FRANC. RENNER *aüsserlicher Arzney Handbüchlein Nürnberg* 1557. 4. PLATNER.

EJ. *Wundarzney* Francf. 1556. 4. IDEM. BOEHMER. 1578. 4. Tigur.

RODERICI MOLINA *institucion chirurgica en que facilmente se ballaran todas las species de llagas que son y piuden ser hechas en la cabeça* Granada 1557. NIC. ANT.

ALFONSI BERTOCCI *methodus curativa ex HIPPOCRATE, GALENO, AVICEN. MONTANI placitis* Lion 1558. 16. &c.

EJ. *methodus curativa generalis* Lion 1556. 8. 1558. 16. MAZ.

FRANC. MARTIN de CASTRILLO *de dentitione* Valladolid 1557. 8. Madrid 1570. 8. DOUGLAS.

J. BAPTISTÆ MONTANI *consultationes medica de rariorum morborum curatione* Basil. 1557. 8. & alias editæ; posthumum opus, nescio an aliqua chirurgica contineat. Mulierum etiam morbi vix huc faciunt.

ALEXII PEDEMONTANI *de secretis* L. VI. Venez. 1557. 4. &c. Multum habet etiam medicamentorum chirurgicorum.

In LYCOSTHENIS editione JULII OBSEQUENTIS Basil. 1557. fol. fetus retentos & de ulcere extractos reperias, & alia huc facientia.

§. CXXVI. VARII.

HIERONYMI MONTUI *chirurgica auxilia, ad aliquos affectus, qui reparationem exigunt, curationem etiam morbi venerei* Lion 1558. 4. PLATN.

EJ. *practica medica, in qua de chirurgicis etiam auxiliis agitur, ad adfectus, qui repentinam exigunt curationem* Venet. 1616. 4. Laudat PORTALIUS. Nonne idem l.

J. BAPTISTÆ SUSII *de sanguinis mittendi ratione* duos libros inter practicos dicemus.

NIC. BIESII *tr. de tumoribus*, qui continetur libro VI. *theoretica medicina* Antwerp. 1558. 4. *

SIMON VALLAMBERT, Burgundus, ex pago d'Avalon, medicus, *de la conduite du fait de chirurgie* Paris 1558. 8. MAITTAIRE, alii 1559. 8. ut Cat. EISENMANNI.

Circa

Circa hæc tempora vixit GUILIELMUS DUPUYS, Civis Gratianopolitanus, & medicus. Ejus est *Phlebotomie artificielle utile aux medecins & necessaire à tous chirurgiens* Lion 8. VERDIER.

§. CXXVII. VARII.

Inter JULII DELPHINII *questiones medicinales* Venet. 1559. 8. liber II. est de cauteriis.

BALDUINI RONSSEI *de hominis primordiis & infantum morbis* Lovan. 1559. 8. Leid. 1594. 8. *

EJ. *epistole* Leid. 1590. 8. 1618. 8. * Aliqua huc faciunt, ut de paracentesi. Puer hydrocephalicus, cum partu edi non posset, ex viva matre, inciso ventre, fausto eventu ab auctore educus. Fetus retenti officula feliciter decedentia per biennium. Parulis. De cucurbitularum alieno tempore admotarum noxa. De potionibus vulnerariis. Empyema rupto abscessu feliciter curatum.

In l. *de morbis muliebribus*, cui alius est titulus *de vita humane primordiis*, una excuso, aliqua habet de partu difficili & Cæsareo: illa ex veteribus. Uterum docet suffire. Prolapsus uteri diu toleratus cum magno foetore, ut indolens esset. Ad tetum mortuum extrahendum varia instrumenta. Tum de prolapsu ani, de nonnullis morbis, etiam ranula & de ambustis.

In REALDI COLUMBI libris XV. *de re anatomica*, aliqua sunt huc facientia, ut vertebrarum ancylosis. Reductionem avulsæ epiphysios difficillimam esse. Musculum in vulnere convelli vidit. Os temporum fractum sanatum. Pleuram frequenter pulmonei adnatam facere, ut vulnera pectoris penetrantia non agnoscantur.

JEAN FALCON *notabilia super GUIDONEM* Lion 1559. 4. 1649. 8. FALC. conf. p. 160.

HIERONYMI RUPI *paradoxa & theoremata rei medica, vel de his, quæ ad medicum, quæ ad chirurgum, quæ ad obstetricem spectant* Tolos. 1559. 4.

§. CXXVIII. LEONHARDUS BOTALLUS.

CATHARINÆ Reginæ, Caroli IX. deinde GUILIELMI AULIACI medicus Aftensis ex Pedemontio, castra secutus, preceptore fratre chirurgo usus, manu medicatus est, & inter præcipuos medicos a FIORAVANTO numeratus.

Ejus *de curandis vulneribus sclopetorum* Lion 1560. 8. 1565. 16 * Venet. 1566. 8. 1597. 8. MEIBOM. Antwerp. 1583. 4. cum FERRIO & ROTA.

Germanice Nürnberg 1676. 8.

Liber Taurini datus est. Contra ALPHONSUM FERRIUM ostendit, non esse in his vulneribus venenum, sed neque ignem inesse, & glandem tepere, non inflammari, neque in pannis stlopo percussis ignis indicium esse. Corpora

D d 3

ra

ra peregrina relinquenda, quoties non absque magno malo educi possunt. Contra instrumentum ALFONSINUM. Cutis non incidenda, nisi glans subter eam longum iter fecerit. Artus gravius contractos continuo amputandos. Triduo & quadriduo, non ultra, repercutientibus utendum. Ad sanguinem comprimendum tamen denique ignis adhibendus. In principio, unica die, vehementibus digestivis noster utitur, ipsoque demum sublimate mercurio; deinde cum abstersione siccantibus. Non anxie quærendam glandem esse, qua in abdomine relicta, æger tamen sanatus fuerit. Ossa nisi libera non extrahenda. Vulneratus artus in capsula continendus absque vinculis. Instrumenta varia, etiam trepanum cum rectis laminis. Cutem uno ictu cum pericranio discindit. Trepanum, si opus est, prima die admovet, feliciter eo auxilio usus. Glandem cranio impactam ter admoto trepano exemit.

Celebris huc pertinet curatio principis Auriaci; cujus læsa arteria carotis, digito diu impresso consolidata est.

EJUSD. *de vena incidenda cutis scarificanda & hirudinum applicandarum modo* Lion 1580. 8. Antverp. 1583. 8.

Et in operibus omnibus.

Gallice *traité de la maniere de saigner, scarifier & appliquer des sangsues* Lion VERDIER.

Tendinem læsum minus habere periculi, quam nervum. Obliqua sectio optima. Jugularis venæ sectionem obsolevisse. Scalpellum Gallicum, nostro simile Germanico, quo vena percutitur.

In 1. *de catarrho laxatam uvulam vitæ aqua sanavit.*

Opera omnia conjuncta JOHANNES V. HORNE edidit Amsterdam 1660. 8. *

JODOCI LOMMII *observationum medicinalium* L. III. Antverp. 1560. 8. Amsterdam 1720. 8. * *Signa morborum & præfagia.* Intercedunt etiam morbi chirurgici.

§. CXXIX. ANTONIUS CHAUMET.

ANTONII CHALMETEI *Vergefaci (Velaunorum) chirurgi: Enchiridion chirurgicum externorum morborum, remedia tam universalis, quam particularia complectens* Paris. 1560. 8. * 1563. 8. * 1564. 8. HEISTER. GUNZ. Lion 1570. 12. 1588. 12. BOEHMER 1627. 8. Patav. 1593. 8. Orléans 1626. 8. PLATN. 1636. 8. Basil. 1621. 8. 1627. 8. 1634. 8. Germanice 1659. 8. 1644. 8. Gallice *Enchiridion ou livre portatif pour les chirurgiens &c.* Lion 1571. DRAUD. VERDIER. Belgice vertente GYSBERTO POETS. Amsterdam 1641. 8. PLATNER.

RONDELETHI, SAPORTÆ, JACOBI SYLVII & GUILIELMI LAUTHIER *Chirurgi discipulus (a)*, librum suum ADAMO FONTANO dedit recognoscendum. Pene

(a) In præf.

Pene totus est in formulis. Quatuor sunt libri, de tumoribus, vulneribus, ulceribus, fractis, & luxatis. Ad experientiam suam passim provocat, & contra priores scriptores aliqua monet. Ita contra JOHANNEM de VIGO vult, carnes mortuas incidi, ut potius de fanis aliqua excindat, quam vitati quicquam omittat. Ligando sanavit pensilem de lingua verrucam. Ganglia sæpe frictione cum saliva curari. Glandulam prope jugularem venam se feliciter excidisse. In magna offusum carie mavult ægrum dimittere. Ignem nimis violentum potius nocere. Vulnerus pectoris cum fracta costa & emphysemate sanavit.

In J. BAPTISTÆ PORTE *Magia naturali*, cujus priores quatuor libri Antwerpæ 1560. 8. * prodierunt, medicamenta etiam chirurgica traduntur. Acidulas prope Theanum adversus calculum enixe laudat, jam VITRUVIO dictas. Oleum avium Diomedearum ad frigidos dolores commendat. Unguentum armarium PARACELSI.

HIERONYMI CRASSI, Utinensis, *de calvarie curatione* Venet. 1560. 8.

De tumoribus præter naturam ib. 1562. 4.

De solutione continui. ib. 1563. 4. (1562. 4. BOEHM.

De ulceribus ib. 1566. 4. omnia conjuncta Venet. 1562. 4. TREW.

D. cauteriis, s. de cauterizandi ratione ib. 1594. 8. LIND.

GEORGHII PICTORII *medicamenta tam simplicia quam composita ad omnes ferre corporis humani præter naturam adfectus* Basil. 1660. 8.

EJ. *γυναικωντος s. nützliches Büchlein, wie schwangere Frauen vor, und nach der Geburt zu halten, und wie sie alle weiblichen Zufälle bessern und ableiten sollen* Frankfurt 1569. 8.

Huc ergo refero ejus libellum: *Frauenzimmer oder nützliches Büchlein, wie schwangere Frauen vor und nach der Geburt sich halten sollen, und wie sie alle weibliche Zufälle bessern und ableiten sollen* Frankfurt 1593. 8.

§. CXXX. VARIIL.

GEORGIUS PHÆDRO, Paracelsicus homo, ob pessimum testimonium C. GESNERI mihi notus. EJ. *Opuscula, inter quæ chirurgia minor, s. omnium ulcerum perfectæ curationis methodus.* Basil. 1562. 4. * Frankfurt 1621. 8.

JOHANNES HALL cum anatome edidit *a commodious order of notes leading and guiding the chirurgions hand from all offence and error* London 1561. 4. 1565. 4. DUGL.

ANTONII MARIE VENOSTA, Rhæti ex valle Tellina, *discorso generale intorno alla generazione e nascimento degli huomini* Venet. 1562. 8. *. ANDREAM DORIA ait

ait partu Cæsareo editum fuisse. De partu naturali & difficili, de puerorum morbis.

RICHARDUS BULLEYN M. D. *de nephritide ejusque remediis* L. I. scripsit, quem in epitomen redegit, & edidit frater GUILIELMUS in parte secunda *fortaliti*. Obierat ante annum 1562. TANNER.

§. CXXXI. VARI.

BARTHOLOMÆUM EUSTACHIUM huc referas, cujus exstat *pro fistula thoracica pectoris Ducis de Terranova consilium* apud INGRASSIA p. 196.

J. ANTONIUS FOGLIA *de faucium ulceribus* Neapoli 1563. 4. 1635. 4. LINDEN. si idem est, quem A. a CRUCE FOGLIATAM vocat, est inter præcipuos ejus ævi chirurgos. Libellus ipse potius ad clinicam pertinet, morbumque malignum anginosum.

MATTHIÆ KAPPER *relatio vera, quomodo cultrum ex ancilla cujusdam ventre, quem per annum fere in ea gestaverat, ex latere extraxerit, agramque sanitati restituerit* Wolfenbuttel 1563. 4. Germanice HEISTER.

THOMÆ GALE chirurgi Londinensis *institutionum chirurgicarum dialogus* 1563.

EJ. *Enchiridion chirurgicum* 1563. EJ. *Chirurgical works* Lond. 1565. 8. *De vulneribus pulvere pyrio factis contra* J. de VIGO, BRUNSWICK, ALPH. FERUS 1586. m. i. TANNER.

LIBER QUINTUS.
SCHOLA ITALICA.

§. CXXXII. GABRIEL FALOPPIA.

Vulgo FALLOPIUS, vir magnus, quem mors immatura abripuit, chirurgiam cum laude exercuit (a), & calculum etiam secuit (b). Sed ea fuit magni viri infelicitas, ut chirurgica ejus opera omnia post mortem demum auctoris, prodierint, plerumque deformata. Primi excusi sunt *de ulceribus & de tumoribus præter naturam libri II.* Venet. 1563. 4. * continuo a morte FALLOPII. Librum *de ulceribus* multo emendatiorem & pleniorum reddidit BRUNO SEIDEL. 1577. 4. *. Prælectiones sunt anni 1557. Multa tamen bona suaque habet. Nihil magis repellere, quam fasciarum usum. Aerem Pisanum, Mantuanum, Ferrariensem ulceribus inimicum esse, favere Patavinum. Ægyptiacum optimum esse medicamentum, magisque siccans, si pompholygem addideris. Escharoticum laudat, in quo cum argento sublimato opium miscet & cerussam. Arsenico etiam utebatur, idque commendat. Ex ramice rupto sanguinem ad viginti ulnas erupisse (hoc vitio scriptum): & alium hominem ex eo casu periisse. Radere os cariosum mavult, quam scalpro excindere. Ut os abscedat, siccandum, id optime euphorbio fieri. Ulceribus malignis aquam puram aut mineralem in spongia adhibet. Non debere ulcera quotidie detegi, sufficere, si die tertio & quarto. Phagedænicum ulcus aqua aluminosa eluit. Caustica in cancro adhibere dissuadet expertus. Decocto radicis chinæ se cancri dolores sedasse; setaceum per ulcus trajicit, quando vult apertum servare. Ambusto igne admoto bene curari. Fistulas canalis urinarii valde ramosas esse, etiam ad umbilicum pertingere, neque plene posse sanari. Non debere fistulam ani secari, quæ sit tribus digitis longior. Ita in editione SEIDELII.

In libro *de tumoribus* editionis Venetæ. In apostemate inciso se vidisse lutum merum, alias quasi crystallinum humorem coagulatum; sed & ossa, squamas, lapidem grandem, vermes. Vena magna ut incisa sit, cum summo periculo, cum abscessus in inguine ferro aperiretur. Gangræna frequens ex frigore in nautis calidis curatur. Ex hæctica febre gangræna. Suffimigio igniti pyritæ in acetum merso, ex consilio GALENI, scirrhus Noster dissolvebat.

Tom. I.

E e

De

(a) GUILANDIN papir. p. 25.

(b) THONER L. VII. obs. 4.

De vulneribus in genere, de vulneribus capitis, nasi, oculorum, colli &c.
 1571. 4. * Vulnere carnis secundum primam intentionem sanari; non ita articularum, nervorum, ossium. Sanguinem non debere supprimi, sed ad deliquium usque manare, eum cæterum se multo linteo carpto compescere. In facie turundas se non adhibere, in femore utique. Esse, qui sola frigida vulnera sanent, etiam sibi successisse, neque tamen sibi probari. Laudat ceratum barbarum & isidis. Nimum aërem metuit. Naturam etiam absque medicamentis vulnera sanare. Carnem luxuriantem mercurio præcipitato reprimit. Unguento de minio inter epulotica plurimum tribuit; pro vulnerario medicamento succo hyperici cum vino expresso. Vulnus diaphragmatis in parte carnosâ non esse lethale. Vulnus ventriculi se sanasse. Queritur, quod chirurgus legibus teneatur intra tertium diem de vulneris curatione respondere, quo tempore sæpe ipsi non liqueat. Magnam portionem cerebri ad sex uncias amissam absque malo: in alio os con fractum & amissa cerebelli particula. Sic vulnus vesicæ urinarie stlopetarium. Auriculam resectam & de pellicula pendentem adglutinavit. Acetum in vulneribus ipsi parum placet. Peregrina corpora, tela, fragmenta calcis in vulnere inclusa, quod conferbuit. Quæ continuo extrahere oporteat, quæ minus egeant ea celeritate. Sutura sicca cruentam præfert. Curatio sympathetica, quæ fere DIGBYI, Germani, qui cultro medebatur. Utique labia vulneris in capite conglutinari. Frequenter calvariam contundi, etiam deprimi cute integra. Digitum pene totum abscissum tamen conferbuisse. Calamitatem vidit, ut ictu accepto in dextrum latus, abscessus in sinistro esset, neque tamen admittit, ab ictu alienæ partis os vere læsum esse. Ab alapa os temporum depressum. Serotina symptomata, cum ipsa etiam quadragesimo die a capitis vulnere superveniant. Decocta vulneraria, quibus solis Hebræi chirurgi eo ævo utebantur; formulæ, etiam celeberrima & absurda. Romani circulatoris. Supra futuram vulnus non debere dilatari. Non debere ossa con fracta facile avelli, dum carnibus adhærescunt. Pro oleo rosaceo in vulneribus duram membranam nudantibus. Absque dolore eam meningem incidi, etsi sensu sit acutissimo. Fungos cerebri non vult refecari. A percusso capite æger obmutescens, pure per nares & palatum exeunte liberatus est. Pueros, quibus calvaria depressa esset, plurimos sanavit, cute non incisa. Ad dolores maximos oculi cucurbitulam scarificatam occipiti admotam prodesse. Partes resectas, etiam refrigeratas, posse reconciliari. Pro Calabrorum artificio nasi reparandi testimonium. Musculos colli in transversum sectos conferbuisse. Vasorum vulnere labiorum futuram opponit; melius tamen paulo post ex GALENI consilio arteriam vulneratam ligavit. Neque tamen cauterium rejicit. Injectis aptis liquoribus, se in vulneribus pectoris felicem operam posuisse. Totum omentum cum emortuum esset, absque superstitie malo extraxit. Intestina crassa consui debere. Contra inmissum tubulum sambucinum. Vulnera stlopetaria. Nullam in iis ambustionem esse, neque stupam incendi; & pulverem pyrium in cute inventum absque malo. Extrahendarum per partem oppositam glandium

dium consilium. Contra setacei usum. Paracentesin jubet versus os ilium instituere.

Videtur hunc librum eundem esse quæ *Chirurgia* dicitur FALLOPII, quæ iterum prodit Venet. 1604. 4. DRAUD. BIBL. EXOT. 1637. 4. HEIST. 1647. 4. 1675. 4. ROEHMER.

EJ. *commentarius in HIPPOCRATIS de vulneribus capitis* Venet. 1566. 4. Fissuras sanavit die quadragesimo incisus carnibus: osse, ut vocat fracto, corpore hominis inverso. Laminam calvæ internam fissam vidit, cum externa integra esset. Ut fiat per continuitatem ossis calamitas sive abscessus in parte opposita percussæ. Male se, etsi feliciter, medicatum esse, cum ossis fragmentum resectum avulisset; ut intelligo, obscurus enim est locus. Musculum temporalem vetat dissecare: vult etiam sede futuræ in terebrando abstinere. Quæ causæ sint ossis aperiendi. Instrumentum ad eam administrationem. Abscessum duræ membranæ esse aperiendum. Ab amissa parte cerebri sanari nonnullos, alios mentis usum amittere.

EJUSD. *de cauteriis liber, deque medicamentis ignis potestatem habentibus, aliisque acerbis.*

EJUSD. *de decoratione* Patav. 1566. 4. * De præputio restituendo, de naso reparando, quam curationem in Calabria utique testatur perfici, sed maximo cum dolore. Papillam mammæ nimis brevem fistula plumbea corrigit. De bubone pestilente.

EJ. *de luxationibus.* Frequenter ex tortura fieri: vidit etiam in projecto gravi corpore factas. Ex adstringentibus medicamentis impositis articuli humorem spissari & fere gypseum fieri, neque ejusmodi luxationem posse restitui. Prius dolorem sopiri debere, quam artus extendatur. Diligenter de deligatione. Luxatio complicata non continuo reponenda, contra PAULUM. Recidivas luxationum ultione occupat. Ancylosis in dorso vertebra.

De fracturis, continuus cum priori liber.

Omitto, quæ in l. *de Gallico morbo* chirurgici sunt argumenti.

In l. *de ossibus* plus centies se contrahissuram vidisse testatur.

Opera omnia FALLOPII, in quibus hæc omnia continentur, prodierunt Venet. 1584. fol. Venet. 1606. fol. * Francf. 1600. fol. ib. 1606. fol.

In *secreti diversi e miraculosi* del GABR. FALLOPIA Venet. 1563. 8. BUCHNER 1578. 8. MARTIN, putes etiam esse chirurgica arcana.

§. CXXXIII. FELIX WURTZ.

Cum amicus fuerit CONRADI GESNERI (a), ejusque consilio utiliter sit usus,
 E e 2 cumque

cumque rogante eo magno viro (b), sua, quæ de chirurgia adnotaverat, ediderit, non potest longe ab his temporibus removeri, etsi nulla mihi est de anno, quo primum ejus opus prodiit, certitudo. Expertus erat chirurgus Basileensis.

EJUS *practica der Wundarzney darinn allerley schädliche Misbräuche der Wund- arztes abgeschafft werden, aus den Handschriften des Auctors, von neuem übersehen und vermehret*, durch RUDOLPH WURZEN *chirurgum Argentinensem*, fratrem FELICIS: annus subjectus 1612. cum FELIX a. 1576. obiisset. Multæ sunt editiones, a. 1563, ut videtur (c). Basil. 1576. 8. HEIST. 1595. (*Cat. libr. German.* 1500—1600.) 1612. BOECL. 1616. 8. HUTH. Wolfenbüttel 1624. 8. Basil. 1670. 8. HUTH. 1675. 8. 1687. 8. ENDTER. Stettin 1649. 8. * 1659. 8. Breslau 1651. 8.

Belgice Amsterdam 1647. 4. WACHENDORF. Gallice, vertente FRANCISCO SAUVIN Paris. 1672. 12. BUR. 1689. 12. RAST.

Contra futuras; nocere, neque esse necessarias. Contra usum ferri igniti ad compescendas hæmorrhagias. Contra nimiam in explorandis vulneribus sedulitatem. Contra turundas, consolidationem vulneris impediens: vidit a turunda ruptam venam, funesto eventu. De malis curationibus, quas in Italia vidit vulneribus adhiberi. L. II. de cura vulnerum. Non debere aërem admitti, neque vulnera elui. Cerebro nihil debere imponi: fragmenta ossium non debere evelli, nisi undique mobilia sint. Vulnera articularum & humeri futuras requirere, cæterum id auxilium rarissime debere adhiberi. Ut magnum apocernismon sanaverit. Nullum in vulneribus capitis oleum, neque unguentum adhibendum. Vulnera singulatim. Ancylosis ex exemta patella, quæ fracta erat. Peregrina sæpe diu in corpore humano absque dolore & symptomatibus retineri. De genuum morbis fusius. De vulneribus stlopetariis. Contra setacea in iis vulneribus. Contra olea & emollientia. Sutures cruentas se raro adhibere, cum sicca sufficiant: si aliqua adhibenda, eam præfert, quæ sit distantibus filis & repetitis. Acu utitur Damascena, quam ipse super flammam flectit. Fracturæ; a natura eas sanari. Lectulos stramineos absque ferulis ligneis pro fractura femoris commendat. Exemplum gravissimæ fracturæ complicatæ, quam noster præter suam spem sanavit. Non amputanda, ne contusa quidem, ante BILGUERUM. Ossa reponenda & sperandum extremos fracti ossis fines coalituros. Fracturas secundum longitudinem ossis factas describit, & exempla profert. Plurcula exempla cariei supervenientis, destructæ partis corruptæ, & artus servati. Vulnus vesicæ sanatum. L. III. Vulnerum symptomata, & prognostica, suppuratio, synovia: compressa unguento fusco (suo) & opodeldoch. Ut coactus sanguis dissolvatur: hic decocta sudorifera. Alumen ustum ad compescendum sanguinem. Emollientibus & ferulis superata rigiditas vulnerati articuli. Vulnera

(b) In præfatione.
(c) Vide p. 401.

Vulnera arida vitriolicis tentanda. Ganglion incidendum, humor emittendus, qui a pure diversus sit. Anthrax, quem spiritu vini camphorato adgreditur. Rigor, tetanus, alia mala. Atrophia absque fere unguentis sanata. L. IV. est medicamentarius. L. V. de morbis puerorum. De propria cephalæa, quam sola demum arteriotome superaverit, suadente C. GESNERO, manum mutuante JOHANNE WASER. De artubus a nativitate curvis, tamen apta deligatione corrigendis, varis & valgis. Adparet minime vulgarem virum fuisse (d), neque eum, qui gregem præeuntem sequeretur, etsi utique medicamentis suis, quæ ipse etiam chemica arte parabat, nimium tribuit, & ab aliqua seculi sui superstitione non liber fuit. Quod turundas negligat, anatomen spernat, nullam rationem habeat depressæ calvariæ, ab HILDANO corripitur.

Circa hæc tempora floruerunt LAURENTII COLLOT celebris lithotomi filii, LAURENTIUS & JOHANNES, experti lithotomi, qui calculum circa acum natum eduxerunt (e). LAURENTIUM filium puto esse, quem laudat HEURNIUS (f).

§. CXXXIV. VARI.

GERARDUS, Bergensis, de *preservatione & curatione morbi articularis & calculi* lib. Antverp. 1564. 8. RAST. Alii 1584. 8. Inter rectum intestinum & vesicam sedentem habet calculum.

GIOV. MARINELLI *medicine partenerenti all' infermità delle donne* Venet. 1563. 8. 1574. 8. OSB. 1650. 8. HEIST. Conf. editionem JOHANNIS LIEBAULT.

HENRICI STEPHANI *Dictionarium medicina, vel expositiones vocum medicinalium ad verbum excerptæ* (ex veteribus) Paris. 1564. 8. * Voces etiam chirurgicæ per loca veterum expositæ & declaratæ.

Sic in JOHANNIS GORRHÆI *definitionibus medicis* Paris. 1564. fol. * Commodus liber, ut HIPPOCRATIS & GALENI sententiæ conjunctæ habeantur in promptu.

JEREMIAS MARTIUS Augustanus circa a. 1564. centum observationes scripsit, quas G. H. WELSCHIUS edidit Ulm 1668. 4. * Discipulus fuit BACCII BALDINI. Breves sunt, aliquæ chirurgicæ Penis dislocatio. Hydrocele ab ictu. Vulnera capitis Florentiæ fere funesta esse, symptomatibus die 14. supervenientibus, etsi cranium terebrant. Ulcus vesicæ feliciter sanatum mitibus, injecta in vesicam mulla.

ACHILLIS GASSER medici Augustani, amici GESNERI, centum curationes & observationes edidit G. H. WELSCH. Ulcera varia sanata, etiam umbilici. Medicamenta lithonriptica, inter ea lappæ semen, suo experimento. Brevissime & fere in medicamentis.

E e 3

§. CXXXV.

(d) Valde laudat BOERHAAVE *Prax. med.* 1745. I. p. 432.
(e) PARE *monstr.* p. 443. sqq.
(f) In vita.

§. CXXXV. VARII.

THEODORI ZWINGER *Theatrum vite humane* Basil. 1565. fol. * L. XVIII. chirurgica non maximi momenti continet.

Cinq livres de la maniere de nourrir & gouverner les enfans des leur naissance, de bien choisir une nourrice. 2. l'instruction de la sage-femme, ou des accouchées. 3. la maniere de guerir les maladies des enfans Paris 1565. 4. VERDIER.

Cum C. GESNERI l. de fossilibus Tiguri 1565. 8. * prodiit J. KENTMANN *de calculis corporis humani*, non malus libellus (*). Vulnere vesicæ fanata. Calculi podagricorum. Cerebri calculus. In pueri vulnere post excisum calculum nata crusta calculosa.

In MATTHIOLI commentariis ad DIOSCORIDEM varia de morfu serpentum. GUIL. CAPPEL *Non E. ut renun sic vesica libialis sit curabilis* Paris. 1565.

§. CXXXVI. STEPHANUS GOURMELEN. G. RONDELET.

GOURMELENUS : Britannum (Armoricum) facit PORTALIUS; nos legimus Scotum fuisse, medicus fuit facultatis Parisinæ.

EJUS sunt *synopses chirurgie* L. VI. Paris. 1566. 8. Gallice *le sommaire de route la chirurgie*, vertente ANDREA MALESIEU Paris 1571. 8. DRAUD. *Et chirurgice artis ex HIPPOCRATIS & aliorum veterum medicorum decretis ad rationis normam reductæ* L. III. Paris. 1580. 8. * Primum libellum non vidi: in posteriori placita veterum reperias, etiam hypospatismum & periscyphismum. Nonnulla tamen nuperiora placita etiam habet. Arteriotomes novam rationem, apparatus in secando calculo majorem. Fetum, potissimum mortuum, in pedes dirigit. In priori libello forte contra PAREANAM vaforum deligationem scripserit.

In *prefatione* legas anno 1551. sanctum esse, ne quis inter chirurgos reciperetur, quin a facultate & quatuor medicis fuissent ejus profectus explorati. Eam senatus legem regem a. 1576. confirmasse, & justos Chirurgos quotannis 15. Novembri in schola medica Decano obsequium promittere.

GUILIELMUS RONDELET Professor Monspeliensis, vir doctus, obiit a. 1566. A morte viri prodiit *methodus curandorum morborum omnium* Lion 1575. 8. * &c. in quo passim aliqua huc facientia: ut partus difficilis; ossa fetus retenti in utero feminæ a morte reperta. De calculis variarum partium aliqua.

Porro huc facit, qui una prodiit l. *de medicamentis externis*.

In l. *de piscibus* tres dentes habet hirudinis.

Reliquit etiam tractatum *de tumoribus præter naturam*, qui in B. R. P. fertur n. 7070.

ALOYSIUS

(*) Laudat COE. concr. biliar.

ALOYSIUS LUISINUS, Uenensis, *Aphrodisiacum, s. de lue venerea collectionem* edidit Venet. 1566. fol. BOERHAAVII cura Leid. 1728. fol. * recusum, in quo varii de ea lue libelli continentur, sed eos omnes ad praxin remitto.

Sic etiam Basileæ a. 1566. prodiit prima *muliebrum collectio* Gynæciorum, curante CASPARO WOLFIO, qua MOSCHION, EROS, BONACIOLUS & alii continentur veteres, in harmoniam redacti. Pessi varii &c.

CASPAR WOLFIUS nihil scripsit, nisi aliquas adnotationes. Musculorum rectorum abdominis fibræ a nisu ruptæ.

NICOLAI RORARI *contradictiones, dubia & paradoxa in LL. HIPPOCRATIS, GALENI, cum eorum conciliationibus* Venet. 1566. 4. 1572. 8. * Chirurgica etiam habet, ut vulnere piæ membranæ.

§. CXXXVII. JOHANNES WIER.

Archiater Clivientis. EJUS *medicinalium observationum rararum* L. I. Basil. 1567. 4. * & alias prodiit, & in operibus omnibus, Amsterdam 1660. 4. * Abscessus inter musculos abdominis, ex neglecta febre quartana ortus. Aquæ hydropicæ eductio ex umbilico parvo foramine aperto. Cancer testiculi ab emollientibus exulceratus & funestus. Ut clausum uterum, neque semel, aperuerit, cum instrumentis eo spectantibus, plenius exponit quam priores. Gangræna uteri pars resecta, ægra servata. Gangræna in brachio ex mala curatione nata. Anus clausus; glans penis clausa: utriusque malo feliciter manus adhibita. Phyma in vagina ablatum, vinculo & sutura.

In l. *de præstigiis demonum* etiam de mensibus incisa membrana emissis refert.

MARTIN RULAND, senioris, Frisingensis, Alchemistæ, *de vena sectione, de scarificatione, & ventosatione* Argent. 1567. 12. LIND. Basil. 1627. 8.

Germanice, *vom aderlassen und schröpfen* Basil. 1613. & cum sequente libro. Quæ vena, ejusque loco utilius secetur, sic de scarificatione, inanis liber.

EJUS *thesaurus RULANDINUS s. curationes empirica in ordinem reductæ*, cum priori libello Basil. 15... 16. 1628. 8. Rouen 1650. 8. Budissin. 1629. 8. Riv. 1680. 8. HEIST.

EJ. *curationum empiricarum & historicarum Centuria* Basil. 1578. 1580. 1593. 1596. LINDEN. Rouen. 1650. 8.

PETRI ARIAS de BENEVIDEZ, Taurenensis medici, *secretos de chirurgia especialmente de la manera como se curan los Indios de llagas* Valladolid 1567. 8. ANT. Apud Indos occidentales Americæ vixerat.

Hoc anno chirurgi Parisini obtinuerunt, ut literæ Regiæ in parlamento s. senatu Parisino in publicos factos reciperentur, quibus a barbi-tonforibus separati, & Universitati Parisinæ adscripti sunt. Ita jam FRANCISCUS I. sanxerat,

ut

ut tamen senatus ei legi obstaret. Eadem legem HENRICUS III. a. 1571. confirmavit (a). Ita ad annum usque 1596. medicos inter & chirurgos res composita fuerunt, ut tamen 15. die Novembris chirurgi jurejurando se medico ordini adstringerent (b). Gradus tamen publicos suis eo tempore discipulis conferebant, frustra reclamante subinde & Universitate & facultate medica.

§. CXXXVIII. VARI.

PIERRE HAZARD *chirurgie parfaite* 1568. 8.

EJUS HIPPOCRATES *van de wonden des hoofds* Amsterd. 1634. 8. *. Anth. quus liber, in quo narratur de vulnere capiti anno 1528. inflictio, de quo subinde cerebrum pullularit, æger centesimo die interierit.

J. le PAULMIER *de la nature & curation des playes de pistole, d'arquebuse &c.* Paris 1568. 8. Caen. 1569. 4. Resistendum ustioni.

CHRISTOPHORUS WIRSUNG *Arzneybuch* Heidelberg 1568. fol. *. & alias. Ad veterum morem morbes a capite ad calcem recenset, inter eos pariter, qui vulgo manu curantur, & cuique farraginem medicamentorum non exiguam opponit.

ACHILLIS PIRMINII GASSERI, medici, GESNERIANI amici, varia sunt posthuma. Aliqua prodierunt cum G. H. WELSCHII *sylloge observationum* Augst. Vind. 1668. Alia cum ejus *consiliis* 1676. 4. ib. Extat etiam cum M. CORNARIO *observatio*. Obiit a. 1577.

§. CXXXIX. JAC. DALECHAMP &c.

JAQUES DALECHAMP *Chirurgie Francoise avec plusieurs figures d'instrumens necessaires pour l'operation manuelle* Lion 1569. 8. du VERDIER: plerique annum ponunt 1570. tum 1573. 8. HENEL. Anno 1610. 4. *. prodiit *augmentée par J. GERAULT*.

Plurima ad PAREI mentem, ex quo & figuram sumsit. Cæterum princeps opus est PAULI liber VI. a DALECHAMPIO Gallice versus, cum ejus & aliorum adnotationibus. Solet fere conjungere, quæ alii veteres ab HIPPOCRATE & ALBUCASIM ad quemque morbum adtulissent. Icones nonnullas ad veterum voces excogitavit. Tunc casus rariores, aut qui ipsi contigerint, aut aliis. CASTELLANI inventum, anulum manubriatum, qui fila ducit ad intercipiendam uvulam. Bronchotomen locum posse habere. CLAUDIUM CHARPENTIER ocularium Regium ad oculi fluxiones cucurbitula uti, quam chirurgus fugendo adtrahat. Exempla phimoseos in tenero puero; aliud exemplum cum præputio crasso & calloso, quem callum solebat scalpello diminuere; ut tamen necesse fuerit totum præputium

(a) Vide hæc *rech. sur l'hist. de la Chir.* p. 195. &c.

(b) p. 221.

tium refecare. Exempla paraphimoseos. De cereis ad urethræ mala adhibitis tamquam de re vulgo nota, ut etiam proprium unguentum Rex pretio redemerit. Esse ubi cereus nihil præstiterit, nisi aliquam lotio redditam libertatem. Fungus vesicæ, qui pro callo impostus. Filum, quo ligata ani fistula anulo contorquet. Malum *Nakir* balneo sanari. Ut M. JAMES luxatum caput extendat. Ossa pubis omnino discedere.

De J. GERAULT labore alias dicam.

Aderlaß Büchlein, das ist Bericht vom Aderlassen und Schröpfen Frankfurt 1569. 8.

§. CXL. F. PALAZZO. L. FIORAV. ALII.

FELICE PALAZZO (PALATI), Trebiatis, M. D. *de vera methodo quibuscumque vulneribus medendi cum aqua simplici & frustulo de canape & de lino.* Perusinae 1570. 8. d'ETR. & cum *dilucidationibus SANCASSANI* Venet. a. 1733. Lintheis aqua calida ebriis omnia vulnera sanat.

J. de FOGUEDO *de pustulis, quæ sauphadi nominantur* ASTRUC. Circa a. 1570.

J. FERRANDUS *de nephriticis & lithiasis, s. de renum & vesicæ calculi definitione & causis* Paris 1570. 8. FALCON. 1578. 8. 1601. 12. alii. Habet exempla calculosorum, calculos podagricos &c.

LEONARDO FIORAVANTI D.M. & Equitis, Bononiensis, *il tesoro della vita umana* Venet. 1570. 8. *. Alchemista chirurgiam etiam exercuit, multum suo balsamo usus, & suo elixir, hætenus utilis, quod secundum primam intentionem vulnera curaverit, nempe ut ea sanaret. Pars II operis continet curationes medicas & chirurgicas. Multa de propria viri historia hic reperias. Veram chirurgiam, tribusque remediis omnia vulnera curandi artem a MATTIO GUARUCIO Monacho didicit, ea perfecit: a. 1548. Panormum venit, chirurgiam ibi exercuit, lienem exemit. M. Decembri 1549. Neapolim adivit, curavit feminam, cui post Cæsaream operationem, uterus & vesica exciderant. Cum Neapoli omnes ex vulneribus capitis perirent, suos ægros servavit, non tangendo, nisi postrius, deinde post octiduum; & in Africa, consulto vulnere. Lienis vulnus sanavit, cujus partem refecit. A. 1550. Africam cum classe Hispanica petiit, multos in capite faucios curavit, futura ob cœli æstum adhibita: nasum detruncatum etiam adglutinavit, ut comprehenderet. Inde Neapolim rediit a. 1555; Romam petiit a. 1558, tum Venetias; aliquamdiu etiam Pisauri artem exercuit. A. 1568. quarta vice, coactus, doctoris gradum Bononiæ consecutus est, comes nunc factus & eques. L. III. consilia dat. L. IV. medicamenta describit, etiam vana, aliqua anagrammate velata. Ob partum difficilem incisa femina, læsa cum utero vesica, ut utrumque viscus abscessum pateretur, tamen a FIORAVANTO sanata. Quinque curationes in nasus reparandis factæ Turpiæ Calabricæ, a PETRO & PAULO fratribus, quas ipse vidit.

EJ. *la Chirurgia distinta in tre libri* Venet. 1582. 8. BOEHMER. 1588. 8. HEISTER. 1610. 8. OSBORN. Venet. 1679. 8. * & cum titulo *Il compendio de tutta la Chirurgia* Venet. 1594. 4. 1630. 8. BOEHM.

Informis & confusus labor, qui vix quidquam habet chirurgici præter titulos, & medicamenta sua, quibus inmensos effectus tribuit. L. I. proprie chirurgicus est. Exemplum hominis a levi acus vulnere pereuntis; aliorum absque noxa maxima mala patientium. Unguentum ad oculorum mala mira facere: Vulnere capitis continuo adstringit (serra) ne aer subeat, adfundit suam quintam essentiam, suum balsamum, suum pulverem, odorem etiam balsami naribus supponit, ita gravissima mala sanat. In Africa, sicca regione, capitis vulnera periculosa esse, sic Messanæ, in urbe pariter sicca; Panormi in humido solo, facile sanari, sic Romæ. Tunc herbas dicit vulnerarias, conjunctas oleo. Iterum sanguinis jacturam compefcit futura continuo injecta, non vulgari plurium punctorum, sed vera. Reliqua materia medica, chirurgica, mineralis. L. II. Alchemistica varia. L. III. Remedia aliorum scriptorum.

EJ. *compendio de secreti rationali* Venet. 1571. 8. 1591. &c. Germanice Darmstatt 1624. 8. LEHM. De ulceribus etiam. In L. II. de vulneribus & aliis morbis chirurgicis agitur.

EJ. *capricci medicinali* Venet. 1568. 8. * 1629. 8. Gallice Paris. 1586. 8. Medicamenta etiam chirurgica continet.

Quod est *Crone der Arznei* Franc. 1613. 8. LEHMAN.

Piccolo discorso di Cirurgia citatur ad finem hujus, quam recensemus chirurgiæ: fuerit, qui cum ROSETTINORUM opere prodiit. Sua medicamenta & cæratum GALFREDI unice laudat. Se nosse lapides omnes certe arcano extrahere.

J. PAULI NATHI *opusculum de chirurgia, & potissimum de solutione continui* Venet. 1570.

JOHANNIS FRAGOSI, Archiatri CATHARINÆ Reginæ, *Erotomas Chirurgias, en que se ensenna lo mas principal de la Cirurgia, con su glosa* Madrit. 1570. 4. CAP. de VII.

EJ. *Cirurgia universal* Madrit atque Complut. 1601. fol. cum suppl. Alcalé de Henarez 1621. fol. PORTAL. Italice vertente BALTHASARE GRASSO Palermo 1639. fol. * In L. II. tradit compendium chirurgiæ, tumores, ulcera, vulnera, fracta, luxata. Multæ adnotationes & curationes propriæ interspersæ. Exemplum anevrysmatis subito funesti, cum ab imperito aperiretur. Vulnus linguæ curatum, cum pene integre præcisa fuisset. Ustiones in cranio ad antiquas ophthalmias felices. Scrophulæ ab herpete percussæ. Magnus tumor cytticus de femore excisus. Carbunculi epidemici funesti. Gangrænæ ex maximo pedis dolore. Scarificatio in hydrope laudatur. Plurima ex GALENO. A cancro extirpato mors. Ex incisa ranula quasi albumen ovi. Tela absque malo longo tempore in corpore latuisse. Stlopetarios globos neque inflammari, neque

neque venenari. Magna mala ex læso in venæ sectione nervo. Panormi, in aere humido, vulnera capitis facile sanari, contra Messanæ. Longa historia vulneris capitis, quo infelix ille CAROLUS PHILIPPI f. fere extinctus est, & exenta cranii particula sero convaluit. Fila sicca cancro extirpato feliciter admota. Cancrum oris igne sanavit. Carpto sicco carnes fungosas optime compefci. M. FILIPO curat carunculas. Vermes in vulneribus non valde noxii, per exempla.

IDEM vidit aliud opus, *tres tradados de chirurgia*, in quo futuras dicit rejici, signa mortis bene recenseri.

§. CXLI. HIERONYMUS MERCURIALIS.

Foroliviensis, Professor Pisanus, Bononiensis, Patavinus, insignis vir, qui fama & gratia floruit. Chirurgiam passim adtigit, etsi non fuit ei præcipuus laborum finis. In L. VI. *de medicina Gymnastica* Venet. 1570. 4. * Paris. 1577. 4. Amstelod. 1675. 4. *, & alias edita, inscriptos lapides habet ad historiam chirurgorum facientes, & aliqua de morbis chirurgicis, qui a corporis exercitationibus aut augentur, aut curantur, ut de varicibus, &c.

In *variarum lectionum* L. VI, quarum prima editio est Veneta 1571. 4, plenior autem Venet. 1594. 4. * pluscula pertinent ad litterariam quidem magis, quam ad manu efficacem chirurgiam; ut de hydrophobia, de infibulatione, de varicibus, de hirudinibus, de tussi puerorum, ustione, de unguentis, de venarum temporalium ustione ad oculorum mala, de luxatione DARI.

EJ. *Tr. de maculis pestiferis & de hydrophobia* Patav. 1580. 4. Satis laudat PORTAL.

In tractatu *de puerorum morbis* quem ex prælectionibus HIERONYMI JOHANNIS CHROSZIEYOIOSKIVS edidit Venet. 1583. 4. * aliqua reperias de hernia, de hydrocephalo, calculo, strumis, de puerorum aliis malis. Clausi penis apertionem sibi non successisse.

In l. *de Venenis*, quem perinde ex MERCURIALIS ore ALBERTUS SCHELIG Venet. 1584. 4. * edidit, de viperæ morfu & scorpîi, aliorumque similibus animalium reperias.

In l. *de morbis cutaneis, deque omnibus corporis humani excrementis & de decoratione* Venet. 1581. 4. * novissimus potissimum l. huc facit, a JULIO MANCINO exceptus. In eo varii morbi cutanei redeunt, etiam cicatrices, fugillata, cutis scissuræ, tum unguium mala, & paronychia.

In editione Francofurtensi 1587. 8. accedunt duo tractatus *de varicibus & de reparando naso*.

In *Prælectionibus* cæterum multa excuset, quæ non sunt ab auctore elaboratæ.

Huc etiam aliqua pertinent in *Prælectionibus de morbis mulierum* Venet. 1601.

4. curante COLUMBO, & cum C. BAUHINI muliebribus. Eorum L. II. est de partu. In L. IV. de prolapsu uteri agit. Mulier quæ fetum mortuum aliquot annis gestaverat, quam noster molam figuratam utero gerere respondit.

Porro in *medicina practica, s. de cognoscendis, discernendis & curandis omnibus corporis humani affectibus* L. V. Francf. 1602. fol. edente PETRO de SPINA: tum in *Prælectionibus Patavinis de cognoscendis & curandis corporis humani affectibus* Venet. 1627. 4. in *consultationum tomis quatuor* Venet. 1579. 4. 1589. fol. 1597. fol. 1604. fol. & in *prælectionibus de oculorum & aurium affectibus* Francf. 1591. 8. aliqua huc faciunt.

JOHANNES BRABO *de pietra hitta; de hydrophobia natura, causis atque remediis* Salamanticæ 1571. 8. 1576. 1588. 4. CAP. de VILA.

JACOBUS GREVINUS *de Venenis* Antverp. 1571. 4. * Habet etiam morfus animalium venenatorum.

J. LAMI & BONAV. GRANGIER, *E. molles tumores boni* Paris. 1571.

SIMON PIETRE & BARTHOLOM. PERDULCIS *E. nephriticis diuretica* Paris. 1571.

NIC. PACQUART & PETRI de la MAR, *Non ergo hydropi paracentesis* Paris. 1571.

§. CXLII. VARII.

HORATII MORI *tabula universam chirurgiam uno ordine comprehendentes* Venet. 1572. fol. HEISTER. Tabulæ sunt ex PAREO, PORTAL.

HIERONYMI MURILLO *therapeutica de GALENO en lo, que toca a cirugia* Saragoss. 1572. 8.

COMPAGNON *discours des arquebusades, en forme d'épître, pour répondre à certaines apologies publiées par AMBROISE PARE'* Lion 1572. 8. Pro GOURMELENO, contra A. PAREUM, qui sua opera a medicis habuerit, &c. PORT.

JEAN DONGOYS *recette medicinale de l'huile Espagnole, ou huile magistrale, & la maniere de l'appliquer particulièrement & selon les playes* Paris 1572. 8. BUR.

VOLCHER COITER, Groningensis, FALLOPII discipulus, vir illustris, in suis *observationibus* Noribergæ 1572. fol. * cum *externarum & internarum corporis humani partium tabulis* excusis aliqua habet magni momenti. In brutorum animalium cerebris incidendis, experimenta fecit, partem magnam exemit, nulla principe facultate læsa, ut etiam aves absque cerebro vivant. Organum veneniferum viperæ descripsit. Renes in calculosis sæpe vidit ab ulceribus consumptos. Recte monet, & exemplo proprio vincit, plus esse periculi in capitis vulneribus, in quibus dura membrana cerebri integra mansit. Eam, quoties humor subtus effusus est, animose suadet incidere. Ex vulnere cerebrum solere pullulare. Non debere pro desperatis deseri, quibus fungi de cerebro efflorescunt. Vulnus fanavit,

fanavit, quod ad ventriculos usque cerebri penetraverat, tamen ut æger mentis integritatem non recuperaverit. Gravissimi cerebri vulneris a bombarda inflictum exemplum in principe, quem COITERUS, præter omnium opinionem, amissa cerebri particula servavit. Vulnere corneæ tunicæ cum jactura humorum utique fanari.

§. CXLIII. J. ANDREAS DELLA CROCE.

Latine de CRUCE, Medicus Venetus, qui ipse Feltriæ (a) & alibi manu sua curavit (b). EJUS *Chirurgia* L. VII. in quibus ea, quæ optimo chirurgo in curandis vulneribus convenire videntur amplissimo ordine concerni possunt Venet. 1573. fol. *. 1596. fol. BOEHMER. Totum opus est de vulneribus. Multa corpora humana se incidisse ait (c). Fulse scripsit, & passim se dimisit in aliena, ut de rebus non naturalibus integrum pene hic reperias tractatum. Veteres etiam paulo frequentius secutus est. Proprias tamen, neque paucas, habet adnotationes. Occipite percusso cum sævis accidentibus salutarem fuisse sanguinis per nares fluxum. Oleum rosaceum in cranii fracturis non nouisse. Vulnera cerebri & membranarum sæpius se sanasse. Cum os sincipitis & temporum fractum esset, solum perforavit os sincipitis, felici eventu. In temporibus musculus incidit, & supra suturas terebram admovit, absque malo. Dimidium nasum abscissum non debere amputari; esse ubi reconcilietur. Lanæ nostrarum similes depictas dat. Trepana depingit, & alata & absque alis. Partem nasi abscissam confervescere, non totum nasum. Vulnera pectoris penetrantia sæpe sanari, pulmonis aliquando, qui vix dolorem percipiat. Sanguinem in pectus effusum siphone resorbet. Evulso dente fistulam maxillæ sanavit, cum dens vix doleret. In gastroraphia una & peritonæum filo comprehendit, & abdominis musculos. Vulnus renis se brevi tempore sanasse, terebinthina, sed non bene, data. Uterus canerosus felici eventu excisus.

Aliud omnino est, & multo amplius opus, quod sub finem prioris auctor promittit, & non longo tempore elapso edidit, *chirurgia universale perfetta de tutte le parti pertinenti al chirurgo* Venez. 1574. fol. 1583. fol. * 1605. fol. ELLER.

Germanice *Werkstatt der Chirurgie oder Wundarzney* Francfurt 1606. fol. DRAUD.

In hoc opere, prius illud partem secundam inter septem libros efficit, partim in præfatione repetitur. Primus lib. nunc est de apostematibus. Hoc in italico opere etiam auctor fusior est, & magis indulget ratiociniis & digressionibus

(a) p. 95. Ital.

(b) Sæpe se fracta crania curasse p. 31. ib.

(c) p. 31. ib.

excutiendis pro veterum controversiis, ut etiam patientissimum lectorem lassent. Inseruit etiam totum avi sui opus de peste, cui nomen fuit JOHANNIS ANTONII GRANDI della CROCE.

Liber tertius est de ulceribus & fistulis. Liber IV. de fracturis & luxationibus, cum TAGAULTII de iisdem libris. L. V. de venæ sectione, hirudinibus, scarificatione. Porro de partu difficili, ubi monet se vidisse, fetum ob capitis molem non potuisse edi. Porro de ano & vulva clausa, cataracta, calculo, & dentium evulsione, omnia fere collectanea.

Libro VI. de medicamentis agit. Libro VII. Armamentarium chirurgicum continetur.

In caput XIII. *degli ulceri exstat* commentarius ANTONII FORZELLINI Venet. 1736. 8.

§. CXLIV. ALII.

ANTONIUS SAPORTA, ex medica familia natus, Monspeliensis cancellarius, obiit a. 1573. EJ. libri *quinque de tumoribus præter naturam*, plusculis a morte auctoris annis ex bibliotheca FRANCISCI RANCHINI ab HENRICO GRAS editi fuerunt Lion 1624. 12. * More veterum, & secundum eorum ordinem, varia tumorum genera percurrit, non absque aliquibus propriis adnotationibus. A dolore circa medium sternum caries trium dorsi vertebrarum. Anevrysmata nascentis aortæ, plenum grumorum sanguinis. A palpitatione & difficili spiritu tumor mollis. Intercostralis arteriæ anevrysmata. Anevrysmata arteriæ, ut videtur iliacæ, præpostere incisum, cum multa sanguinis jactura. Periisse vidit, cui subito in paracentesi abdominis aqua omnis educta fuerit: alias felicem eventum. Cancrosus penis amputatus: admotus arteriis ignis, feliciter.

Lego apud VALVERDUM SAPORTAM novum herniæ genus proposuisse, in quo peritonæum in scrotum delabatur (intellexit nempe peritonæum in hernia non rampi, ut vulgo putabatur).

FRANCISCI FEYNEI, pariter Monspeliensis, eodem anno mortui, *medicina practica* in IV. libros digesta, ex bibliotheca REN. MOREAU edita Lion 1650. 4. an huc faciat ignoro.

ADAM LONICER *Ordnung für die Hebammen* Francf. 1573. 8. HEISTER.

Wundarzney für allerley Gebrechen Basil. 1573. 8. HEISTER. An fuit WURZII.

§. CXLV. FRANCISCUS ARCEUS. ALII.

Vulgo *de Arce*, Fraxinalensis, Methymnæ medicum fecit, manuque etiam medicatus est. BENEDICTUS ARIAS MONTANUS ei sualor fuit, ut opus suum ederet; ideo multa ob novam methodum passo. Vivebat a. 1573 annos natus octoginta,

ginta, integerrima valetudine, felix practicus, ut ex ipso opere constat, & pius homo, paulo nimius in medicamentorum laudibus. Edidit ALVARUS NONNIUS (NUNNEZ) a B. ARIA rogatus, & notas nonnullas addidit. Liber non grandis est, *de recta curandorum vulnerum ratione* T. II. Antwerp. 1574. 8. Amsterdam 1658. 12. * Belgice *Kortbondige middel von allerhand sorten van Wonden to geneesen*, vertente GEUSIO Ruremonde 1667. 8. Germanice *von der rechten Wunden* &c. Nurnberg 1614. 8.

Nullam in vulnus mittendam flammulam, nisi in futuris; superdandum suum vulnerarium balsamum ex terebinthina & g. elemi cum axungia coctum. In magno vulnere flammulam in parte inferiori admittit: embrocationes rejicit. Nervos non suere, sed fines extremos sibi adponere & situ juvare jubet, ut conserveant. Maximum vulnus capitis, late destructis ossibus, balsamo adhibito sanavit; renata durissima caro duram membranam operuit. Cerebri etiam cum jactura facta esset, & convulsio adesset lateris dextri, sinistri paralysis, ægrotum fato eripuit. Maximum vulnus faciei cæsim inflicto sanatum, & partes pene resectæ reconciliatæ: spica deglutita ex vulnere femoris extracta. In vulneribus pectoris negat fistulas (cannulas) requiri; flammulam tantum in partem inferiorem dat; cæterum vulnus bene elutum consuit, duodecimo die flammulam abjicit. Vulnere pulmonis sanavit, cum æger vix spiraret. Cum sagitta veneno tincta esset, ignem adhibuit. Aliud vulnus pectoris sanavit, per incisionem aditu sibi aperto, enormi copia lymphæ effluente. Jecore & liene rupto hominem sanavit. Varia etiam alia mala præter vulnera tangit, ulcera, pedem distortum, quem propria machina correxit. In cancro amputando sola manu utebatur. Exempla insignium curationum. Medicamenta.

PETRUS PAULUS PERNUMIA. EJ. *Nova & plane singularis omnibus totius corporis humani adfectibus præternaturalibus medendi ratio*. Venet. 1574. 4. Francf. 1596. 8.

MAURITIUS de la CORDE, CORDEUS, Rhemenfis, HIPPOCRATIS libri I. de morbis mulierum interpretationem & explicationem edidit Paris 1585. fol. tum in *Gynæceorum* C. BAUHINI & SPACHII collectione. Femina gravidæ ab equo percussæ uterus exulceratus est; & skeleton pueri exiit, servata est tamen femina, parcius tantum menstruata. Collectio sectionum Cæsarearum. Cancer labiorum sanatus gallinis impositis. Cucurbitulis secundum ductum ureteris deorsum ductus calculus. Dederat etiam Paris 1574. 8. HIPPOCRATIS libellum *περί παρ-
921107*

EJUS etiam & ARNULPHI de l'ISLE est disputatio: *Estne a cerebri tromate, quam a cordis vulnere mors occyror*. Paris 1585.

Traité des arquebusades, contenant la vraie essence du mal, & sa vraie curation, par certaines & methodiques indications: avec l'explication de plusieurs problemes touchant ces matieres. Plus, des cures, en forme d'epitre touchant la curation des

des arquebusades. Epitome de la therapeutique des arq. Tr. des brulures. Le regime des bleses Lion 1574. 8. Du VERDIER.

NIC. le GRAND & NIC. LAMBERT, *non E. suffusionum omnium eadem curatio.* Paris 1574.

EVERART ARAGON, & JOH. GIBARD: *E. ex tumoribus præter naturam sola suppurat phlegmone.* Paris 1574.

§. CXLVI. VARII.

JOH. BANISTER, Oxonii licentiatus, Nottinghamiæ sedem fixit. Edidit London 1575. 8. *a needfull new and necessary treatise of surgery briefly comprehending the general and particular curation of ulcers.* Deinde *compendious chirurgy gathered and translated especially out of Weker* Lond. 1587. 12. EJ. *Antidotary chirurgical containing variety of all sorts of medicines.* ib. 1589. 8. Hæc omnia recusa fuerunt, & cum *a book of tumors, of wounds, of fractures and luxations* edita. Lond. 1633. 4. TANNER.

ANTONII PEREZ, Lusitani, *suma i ezamen de Cirurgia con exposicion breve da algunas sentencias de HIPPOCRATE* Complut. 1575. Saragoss. 1604. Valent. 1649. CAP. de VILA.

ANDRÆ ALCAZAR, medici & chirurgi in oppido Guadalaxara, *Chirurgia libri VI. in quibus multa loca obscura antiquorum & recentiorum interpretantur* Salamanticæ 1575. fol. & inter M. f. H. SLOANE n. 8936. Cat. M. f. angl. *Vulnera capitis, nervorum, thoracis, abdominis, tradit præter morbum Gallicum.* Addit PORTALIUS, multum usum esse GUIDONE de CHAULIAC, proprium invenisse trepanum, turundas in vulneribus abdominis rejicere.

EJ. *de vulneribus capitis* 1582. fol. LIND.

In CORNELII GEMMÆ *naturæ divinæ characteris* Antwerp. 1575. 8. * editis vulnera aliqua gravia curata recensentur; etiam cum pulmonis pars ablata esset. Pars tenuis intestini reparata. Putrefacti intestini abscessus in abdomen patens.

HORATHI AUGENII *de medendis calculosis & exulceratis renibus* Cameriaci 1575. 4. Calculi oleo vitrioli curati exemplum.

In l. *de embryone petrefacto Senonensi* Venet. 1595 ut puto reperiri feminam gravidam, cum signa partus evanissent incisam, in qua aperta uterus gangrenosus, rectum intestinum ulceratum, cum apertura per quam fetus exierat.

EJ. *Epistola medica* Venet. 1602. 1605. fol. Cæsaream sectionem in mortua femina fecit. Calculus adnatus. Cerebri abscessus sanati. Quotannis bajulos lassitudinem percipere in humeris, quæ scarificando tollatur.

In l. X. *de ratione curandi per sanguinis missionem* Turin 1584. 4. * liber nonus huc facit, quo de arteriotome dicitur, eaque tota rejicitur, deinde venæ sectionis encheiresis, instrumenta, locus traduntur.

In

In l. X. de hirudinibus, scarificatione & cucurbitulis agit.

CORNELIUS SCHYLANDER edidit *practicam chirurgie* Antwerp. 1575, ut lego, aut 1577. 8. ut BOEHMER. Non esse magni momenti PORTALIUS.

VICTORIS TRINCAVELLI *opera omnia.* In iis *consilia* Lion 1586. f. 1592. f. Venet. 1599. f. Eadem seorsim Basil. 1587. f.

EJ. *de ratione curandi particulares adfectus* Venet. 1575. fol. Habet etiam chirurgica. Laudat Gallum, qui Venetiis cereis candelis urethræ vitia feliciter curet.

GUILL CAPPEL & EVER. ARAGON *E. ut renum, sic vesica lithiasis curabilis* Paris. 1573.

§. CXLVII. JOSEPHUS du CHESNE.

Vulgo QUERCETANUS cum addito titulo S. *de la Violette*, in versiculis etiam vocatur D. de *Morcacé & de Lyserable*. Chemicus. EJUS *sclopetarius, seu de curandis vulneribus, quæ sclopetorum & similium tormentorum ictibus accidunt* Lion 1576. 8. 1600. 8. * Gallice *traité de cure générale & particulière des arquebusades* Lion 1576. 8. Paris 1625. 8. RAST. Utique glandes plumbeas veneno imbui posse, etsi vulgo neque ipsæ sint venenatæ, neque sclopetarius pollen. Curationes (ex PALATII consilio) tepida in fomentis adhibita peractas laudat, & utilitatem, per sua etiam experimenta confirmatam, osteocollæ in fracturis ossium. Sanatus oleo & aceto, cui putabatur hepar læsum esse. Brachium totum a majoris tormenti ictu contractum & tamen servatum. Non debere in amputando festinari. Contra arcta vulnerum vincula. Thermarum usus ad inducendam cicatricem.

Cum l. *de prisca philosophia & veræ medicina materia* Lips. 1613. 8. * *Consilia ad arthritidem & calculum.*

FRANCISCUM MARTEL de curatione vulnerum a bombardis inflictorum citat PASCHALIS GALLUS; annum non addit.

In DESIDERII JACOT commentariis ad Coaca HIPP. præsentia, aliqua huc faciunt. Sanatum vulnus intestini & diaphragmatis, tum asperæ arteriæ.

J. BRABO de *Piedra Hitta, de hydrophobia natura, causis atque remediis* Salamanticæ 1576. 8. 1588. 4.

ADAM BODENSTEIN a CARLSTAD *heimlicher Rathschlag zu curieren, Pestilenz, Brust Geschwür* Basil. 1576. 8. EJ. *Wartung der Kranken so mit dem Podagra und Stein behaftet sind* Amberg 1611. 8. EJ. *Zahnarzney* Francf. 1576. 8. LEHM.

ABR. WERNER *de colica passione, calculo renum, calculo vesica* Witteb. 1576. 4. RIV.

Tom. I.

Gg

§. CXLVIII.

§. CXLVIII. VARII.

DOMINICI LEONIS, Luccensis, Professoris Bononiensis, *ars medendi humanos, particularesque morbos a capite ad calcem* Bonon. 1576. fol. PORTAL, 1583. fol. * Longum opus, ad morem veterum scriptum; continet etiam morbos oculi, aurium, narium, oris, dentium, uvulæ; ulcera mammarum, ani, uteri, rentum; vesicæ lapidem; partum difficilem. Quinque in vesica fellea vidit calculos a FALLOPIO demonstrari. Calculum apparatu parvo secare docet, cum ubique fere veteres sequatur, ut etiam pede præeunte se offerentem fetum repellat.

Video etiam citari ejus *methodum medendi tumores præter naturam* Bonon. 1562. 4. BOEHMER.

J. JACOBI WECKER *medicina utriusque syntaxis, ex Græcorum, Latinorum Arabumque thesauris collecta* Basil. 1576. 8. 1582. fol. B. B. Chirurgia methodo tabulari exposita.

In ejus *antidotario* Basil. 1585. 1588. & in L. V. *secretorum* Basil. 1592. 8. B. B. chirurgica etiam tractantur, arcana principum nonnullorum medicamenta, etiam nugaces talismani.

Ej. *lib. de unguento armario* exstat in collectione de pulvere sympathetico Nurnberg 1662. 4.

MATTHIÆ NARVATH, Aragonici, *Sylva sententiarum ad chirurgiam pertinentium, ex libris HIPPOCRATIS desumpta, & nova quedam instrumentorum genera, quorum usus est in curandis capitis vulneribus necessarius* Antverp. 1576. 8. Genev. 1632. 8. * Compendium doctrinæ Hippocraticæ ad vulnera, ulcera, tumores; aliqui loci communes. In posteriori editione nulla reperias instrumenta.

§. CXLIX. LAURENTIUS JOUBERT.

Cancellarius Monspeliensis, vir acuti ingenii.

In tr. *de affectibus pilorum & cutis præsertim capitis* Lion 1577. 8. 1578. 16. LIND. de pustulis agit, & de achoribus; deinde de tonsillarum vitiiis & faucium ulceribus & uva. In tr. *de pectoris adfectibus* meminit sanati vulneris arteriæ asperæ.

Ej. *Sentence de deux belles questions sur la curation des arquebuses & autres playes* GUNZ. Lyon 1581. 8. ed. III. video laudari. Ea vulnera negat esse venenata, aut glandes stlopetarias urere. Suppurantia & deterfiva adhiberi debere.

Ej. *Questions des huiles traitées problematiquement* Monspel. 1578. 8. GUNZ.

In Tr. *de vulgi erroribus*, latine edito Antverp. 1600. 8, prius vero Gallice Bordeaux 1579. 8. deinde Rouen 1601. 8. * &c. aliqua huc referas ex libro IV, quo agitur de partu. Negat ossa pubis discedere, ut fetui viam aperiant, & superstitiosa aliqua auxilia deridet, quibus mulierculæ parturientes feminas conatur

tur adjuvare. Sic in tr. *des remèdes metaphoriques & extravagans*, ubi etiam lithontriptica refutat, tum sanguinem comescencia, alia.

Idem, uti diximus, GUIDONIS chirurgiam in meliorem formam restituit, & eo opere paulo ante mortem se absolvit edito Lion 1585. 4. * Gallice, Lion 1592. 8. 1659. 8. HO. 1692. 8. FALC. & vertente SIMONE MINGELOU-SEAUX Paris.... Bordeaux 1663. 8. 2. vol. adjecit adnotationes satis fusas, fere ad harmoniam GUIDONIANORUM cum aliorum chirurgorum scriptis pertinentia. Bronchotomiam laudat. Reperias ibi testimonium, tendines frequenter consui, nervos vix unquam, & puto nunquam, quis enim ausit sentientem acerrime particulam violare, cujus vulnere gravissima symptomata continuo superveniant. Carpi officuli luxationem recenset, quod per abscessum exiit, ex quo deinceps & carpi & metacarpi ossa carie consumta prodierunt: sanatum tamen est ulcus auctore TANAQUIL GUILLAUMET. Addit frequens esse malum.

ISAACUS JOUBERT, LAURENTII fil. commodum subjecit dictionarium, quo voces barbaras GUIDONIS interpretatur, Arabicasque. Instrumentorum magnam varietatem subjecit, sumtorum ex PAULO. Conf. p. 160.

§. CL. VARII.

OMNIBONI FERRARIJ *de arte medica infantum* Brixie 1577. 4. * Habet etiam morbos externos, frenuli incisionem, calculum vesicæ, hernias, ambusta, hydrocephalum, ejus incisionem.

J. RIOLAN, pater, *ad impudentiam quorundam chirurgorum, qui medicis æquari, & chirurgiam publice profiteri velint, pro veteri medicina dignitate apologia* Paris. 1577. 12.

Ej. *chirurgia* 1601. 8. * præfatus est J. JESSENIUS. Compendium parum utile.

Hoc, nempe anno 1577. magnæ lites medicos inter & chirurgos Parisinos exarserunt. Prodierunt pro medicorum causa *Satyra*, quæ putatur esse GUILIELMI BALLONII, *in perfrectam quorundam chirurgorum a medicis defectionem* Paris. 1577. 12.

In chirurgos e medicato mendicantes ausibus auxilio medicorum fame oblatrantes. 1577. 12. non rectus, ut puto, titulus.

Comparatio medici cum chirurgo. 1577. 8.

Apologia philosophiæ ad impudentiam quorundam chirurgorum. 1577. 12.

Chirurgi medicorum fame oblatrantes. 1577. 12.

Comparatio medici cum chirurgo ad castigandam quorundam chirurgorum audaciam, qui nec possunt tacere, nec bene loqui. 1577. 12.

Examen barbaræ & insulsæ chirurgorum responsionis. 1577. 17.

Et Examen plusquam barbaræ & monstrosæ responsionis chirurgorum. 1577. 12. Laudat hæc duo examina PORTALIUS.

Pro chirurgis

Animadversio in sycophanta cujusdam & chirurgis injurii medici libellos duos, imposturis scatentes, quorum alteri apologia philosophica, alteri comparatio medici cum chirurgo nomen est Paris. 1577. 12.

Hæc omnia PORTAL.

PETRI de la MER & J. de GAYETTE *E. ulceris curatio siccatio* Paris. 1577.

BARTH. PERDULCIS & TH. SCOURION *E. calidum vulneribus capitis amicum* Paris. 1577.

§. CLI. VARII.

RAYMOND FILLIOLI, M. D. Cadurcensis, *traité des playes faites par arquebuses & tous batons à feu, avec leur cure & remedes secrets expérimentés* Paris 1578. 8. du VERDIER.

CHARLES NEVEU, chirurgi in Compiègne, *les aphorismes & canons de chirurgie, recueillis d'HIPPOCRATE, ARISTOTE, GALIEN, CELSE, NIC. GODIN, & autres. Plus, aucunes annotations sur le premier livre de ces aphorismes* Paris 1578. 16. VERDIER.

Hoc anno FRANCISCUS VERTUNIANUS HIPPOCRATEM *de vulneribus capitis* edidit Paris. 8. addito Græco textu, cum ejusdem suarum castigationum explicatione Paris. 1578. 8. MEAD. Cæterum VERTUNIANUS aliquas etiam suas habet adnotationes: duram meningem ad pus emittendum suadet incidere.

J. JUSTUS SCALIGER sub nomine NICOLAI VINCENTII Pictaviensis animadvertit in *Epistola ad dictata J. MARTINI in l. HIPP. de vulneribus capitis*: Respondet J. MARTINUS in *respons.* ad JOS. SCALIGERI *Epistolam* Paris. 1578. 8. FALCONET.

JULII PALMARII *de morbis contagiosis* L. VII. Paris. 1578. 4. LIND. Frf. 1601. 8. * In libro de morfu canis rabidi testatur valde contagiosum esse, ipsumque stramen inficere, in quo animal eo morbo adfectum decubuit. Alexipharmacum deinde valde compositum proponit, quod expectationem nunquam fefellerit. Id se habere a JACOBO SYLVANO domino de Pyrou.

In *Viatrico novo ad omnium fere particularium morborum curationem* a C. WOLFIO edito Tiguri 1578. 8, aliqua sunt chirurgica ad hernias, rhagades.

NICOLAS POGET, chirurgus Monspelienfis, edidit Avenione 1578. 8. * *Apologie contre JOSEPH du CHESNE pour LAUR. JOUBERT, touchant le probleme s'il est possible d'envenimer les balles d'arcouze, & que le venin en soit porté dans le corps.* Primum locus QUERCETANI excusus est, quo contendit, utique plumbeas sphaerulas posse veneno imbui, adeo enim parum calefcere, ut ab eo tepore

venenum

venenum diffilari nequeat. Sagittas etiam venenatas citat POGETUS, & putat utique extus venenum posse plumbo oblini, idque suum effectum producere, nisi ab igne dissipetur. Intus autem in plumbum venenum nisi minerale recipi non posse, cum fusioni necessarius ignis animale aut vegetabile venenum continuo dissipet. Ceram duriorum in sclopeto non liquefcere.

J. MARTIN & PETR. ARTHUYS *E. cancer occultus incurabilis* Paris. 1578.

PETR. MONAVIUS *de dentium affectibus* Basil. 1578. 4. *

In LERYI historia Brasiliæ varia huc faciunt. Ipse a scorpione ictus, magnos per 24. horas dolores passus est. Indigenæ puellas puberes scarificant, ita menses avertuntur.

§. CLII. JUL. CÆS. ARANTIUS.

Bononiensis, BARTHOLOMÆI MAGGII avunculi sui discipulus, celebris anatomicus. Ejus in HIPPOCRATEM *de vulneribus capitis brevis commentarius* Lugdun. 1579. 8. Leid. 1639. 12. *, in qua editione CLAUDII PORRALTI adnotationes marginales accesserunt, qui has sui præceptoris prælectiones edidit. Commentarius fere paraphrasticus est. Causas enumerat, quare vulnera capitis funestum fortiantur eventum.

Adjicit ARANTIUS prætermissa ab HIPPOCRATE de contusis puerorum capitibus. Non facile debere puerorum contusa capita aperiri, cataplasmatibus enim farinosis ea obsequi.

EJ. l. *de tumoribus præter naturam* Venet. 1581. 4. 1595. 4. * cum observationibus: liber datus a. 1586. Experimenta sua ubique citat, plurimus tamen est in medicamentis. Forcipem excogitavit ad polypum narium evellendum, desperatione quadam adductus, cum medicamenta a veteribus commendata potius nocere videret. Cancrum incipientem solis medicamentis cessasse vidit. Glandulas mesenterii sæpe tumidas vidit. Primus penis distortionem descripsit, a nimia venere ortam. Fistulam ani sæpe ferro sanavit. Feliciter se candentibus ferramentis in ozæna usum. Aquam de abdomine parce & repetito debere educi, cannulam in vulnere relinqui. In fistulas turundas non debere immitti, quæ eas reddant callosas.

In *observationibus* meminit partus difficilis ab ossibus pubis introrsum gibbis.

TANNEGUY (TANAQUIL) GUILLEAUMET, chirurgus Nemausensis. Ejus est *questionnaire des tumeurs contre nature, nécessaire à ceux qui veulent parvenir à la connoissance de cette partie de la chirurgie, contenant les causes signes & curationes en général* Lion 1579. 16. VERDIER.

EJ. *traité de chirurgie pour guerir les playes d'arquebuse par JAQUES VEYRAS & TANNEQUIN GUILHEMET, avec les avis de LAURENT JOUBERT* Lion 1581. 8. ASTRUC.

EJ. *replique à la reponse de MAITRE JACQUES VEYRAS D. M. sur la restitution & dispute entre eux debattue quant à la nature des arquebusades* Lyon 1590. 8. B. B. Utique calefcere pilas, glandesque plumbeas de stlopo emissas & exurere, cumque fulmine adfinitatem iis intercedere. Nescio quem balsamum Paracellicum cujusque partis corporis admittit, a quo ea ipsa læsa restituatur. Femina a fulmine occisa, cujus in utero gestus puer nihil sit passus. Venenum esse in stlopetariis vulneribus. Vinum vulneratis non nocere.

Male D. VAIRAS unicum in omnibus vulneribus medicamentum deprædicare.

EJ. puto esse *Xenodochial c'est-à-dire hospitalier* Lyon 1611. 8. THEVENINUM nominat. PORTAL.

An EJ. l. *des ouvertures & ulcères spontanés* Lion 1611. 8.

SIMON de PROVENCHIERES, Lingo, Medicus Senensis, cum FERNELII chirurgia, quam Gallice vertit, edidit *notulas breves & methodum chirurgicam* Paris 1579. 16. IDEM etiam 1576. 8. chirurgiam J. HOULLIER Gallice edidit.

DOMINIQUE REULIN *chirurgie en cinq livres; par bon ordre & facile methode* Paris 1579. 8. BUR. 1580. Du VERDIER, FALCONET. Medicus fuit Burdigalensis.

WILLIAM BULLEYN (alius a RICHARDO), *a little dialogue between two men the one called soreness (vulnus) and the other chirurgici concerning apostumations and wounds* Lond. 1579. fol. DOUGL.

PETRUS PAULUS PEREDA, Valentinus. EJ. est *praxis medicina, se arti medendi* Barcinone 1579. 8.

GUALTHER BRUELE *theoria & empirica familiarissima* Antverp. 1579. fol.

§. CLIII. VARI.

J. UDALRICI RUMLER, GASSERI ex filia nepos, pariter medicus Augustanus, JEREMIE MARTII successor, vir gratiofus & illustris. Vulnus prope umbilicum cum maxima sanguinis jactura. Ex lapsu mira mala, etiam vesicæ urinarie inflammatio & abscessus. Vulnus sclopetarium sero consolidatum, expulsa denique petia. Acus sero de vulnere exeuns. Vulnus capitis sero funestum, sanguine sub cranium effuso. Calculi vesicæ exemplum, qui eviderter ex rene descenderat. Vulnus intestini sanatum. Ex dente evulso maxima hæmorrhagia & pallor perpetuus. Florentiæ omnes perire, quibus caput læsum fuerit. Accusat nimis strictam victus rationem. Cartilago scutiformis præfecta absque morte ægri. Sarcocèle cum castratione curata.

Observationes medica, quas nunc dixi, cum WELSCHIO editæ 1668. 4. *

Tum *miscellaneæ observationes, consilia & epistole*, etiam cum WELSCHII centuriis IV. Ulm 1676. 4.

Deni-

Denique *collectanea experimenta cum WELSCHII curationibus exotericis excusa* ib. 1676. 4.

JOSEPH CALVO *primera y segunda parte de la chirurgia universal y particular del cuerpo humano* Sevilla 1580. 4. Madrit 1626. fol. & MEAD.

EJ. *Chirurgia de GUIDO de CAULIAC con la glossa de FALCO corregida y emendada* Valent. 1596. fol.

NICOLAUS POIS s. PISO, Lotharingus, in l. *de cognoscendis & curandis præcipue internis humani corporis morbis* Francfurt 1580. fol. 1585. 8. *. editis, ad morem veterum aliqua interponit de morbis oculorum, calculo renum & vesicæ, ubi de lithontripticorum potestate dubitat. In partu non ossa pubis hircere, sed coccygem retrorsum cadere.

JOHANNES HESTER, chirurgus Londinensis, varia Anglice reddidit. L. FIORAVANTI II. de *chirurgia* Lond. 1580. 4. & ejus *compendium secretorum rationalium* Lond. 1582. 8. TANNER. PARACELSICA ab a. 1580. 8. Deinde QUERCETANI *sclopetarium* Lond. 1590. 8. Scripsit etiam *the pearl of practice, or practifen or pearl for physic and chirurgerie* Lond. 1594. 4. librum a morte auctoris a JAC. FORRESTER editum. Edidit etiam *spagiricum antidotarium contra vulnera sclopetaria* Lond. . . . 8. TANNER.

RENE THIONNEAU, medici, *histoire etrange d'une femme qui a porté un enfant 23 mois & qui enfin a été tiré par le côté os à os* Tours 1580. 8.

GERMANUS COURTIN, medicus Parisinus, cui schola medica cadaverum dissectandorum opportunitatem debet, edicto Regio an. 1540. impetratam, vertit STEPHANI GOURMELIN *guide des chirurgiens en III. livres* Paris 1580. 8. du VERDIER. Prælectiones ad a. 1587. dedit chirurgicas & anatomicas, magno plausu exceptas, quas, cum scriptæ inter studiosos oberrassent, denique a morte viri STEPHANUS BINET chirurgus edidit cum titulo, *leçons anatomiques & chirurgicales de G. COURTIN* Paris 1612. fol. *. Lion 1630. 4. Magno volumine universam tradit chirurgiam. Veterum potissimum placita exposuit & medicamenta Harum prælectionum liber VIII. est de apostematibus; liber IX de vulneribus in universum; lib. X. de vulneribus capitis; l. XI. de vulneribus sigillatim; l. XII. de fracturis; lib. XIII. de luxationibus; l. XIV. de medicamentis. In tribus, quos legi libris, vix quidquam reperi, præter collectanea ex Græcis & Arabicis.

J. IGNACII BOSCHII *de lapidibus, qui nascuntur in corpore humano & præcipue renibus ac vesica, & ipsorum curatione* Ingolstat 1580. 4.

REMBERTI DODONÆI *medicinalium observationum exempla cum historia vitis vinique prodierunt* Coloniae 1580. 8. * Lion 1583. 12. HEIST. Huc faciunt adnotationes de cerebri concussione funesta, de effuso intus sub calvaria sanguine; de calculi vesicæ hortatu VESALII excisis, adherentibus; de calculo de muliere sponte excidente.

EJ

EJ. *Exempla medicinalium observationum* Harderwyck 1621. 8. *. Plurimulæ chirurgicæ. Os petrosum fissum. Magna symptomata, cum sola cutis capitis læsa esset. Sopor funestus ex punctorio cerebri vulnere. Hydrophobia sexta a morsu hebdomade superveniens. Gula a spinis piscis inflammata. Pulmonis calculus. Hydrocele a renali vitio. A calculo ischuria. Anevrysma funesto errore apertum.

§. CLIV. FRANCISCUS ROUSSET

Medicus, vir insignis. EJ. *Traité nouveau de l'hysterotomotomie, ou enlèvement Césarien* Paris 1581. 8. Latine vertente C. BAUHINO Bas. 1582. 8. 1588. 8. *. hysterotomotomie titulo, tum 1592. 8. B. B. Paris 1590. 8. BUR. Francf. 1601. 8. *. cum titulo *excisio fetus vivi ex matre viva*. Reperitur etiam in muliebribus BAUHINI.

EJ. *Affertio historica & dialogus apologeticus pro Cæsareo partu* Paris 1590. 8. & cum editionibus posterioribus.

EJ. *Brevis apologia pro partu Cæsareo in dicacis cujusdam chirurguli theatralium invektivam* Paris 1598. 8.

Postiores libellos non vidi, sed princeps illa *ὑστεροτομια* egregius est labor, cordate & mascule scriptus, cujus eo seculo nihil prodiit simile. Primum ad incidendum vivæ matris uterum in difficultate pariendi insuperabili Chirurgorum spem erigit, per exempla vulnere & ulcerum uteri feliciter sanatorum, ipsius etiam incisionis uteri superstitie matre institutæ. Modum etiam docet, quo id opus chirurgus adgredi possit. Propriam historiam habet uteri prolapsi, inversi, vinculo intercepti, excisi. Uterum cauterio apertum vidit J. ALBOSIUS. Nihil in tota incisione lædi, cujus violati magnum sit periculum. Exempla fetuum, qui intra uterum contabuerunt, & quorum ossa aut per incisum uterum, aut per eundem abscessu apertum exierunt, gangræniæ demum uteri non feræ, & excisi uteri exempla. Esse, quæ post incisum uterum conceperint, pepererint; per pessum quæ conceperint. Pessum post sectionem uteri prolapsum impediri. Gastroraphiam veteribus non ignoratam, sed dudum obsoletam, deinde describit, ut peritonæi ingens a sectione Cæsarea vulnus conservare possit. Porro herniam incarceratam.

Denique calculi sectionem docet, quam vocant apparatus alti: eam putat a chirurgis Parisinis LUDOVICI XI. tempore fuisse factam, deinde a P. FRANCO. Cultrum jubet adigi inter rectos musculos, qui supra os pubis aliquo distant intervallo. Calculum etiam de rene feliciter excisum fuisse per exempla ostendit. Vesicæ vulnera rarissime lethalia esse.

Multa huic libro CASPAR BAUHINUS adjecit, vir illustris, etsi alio, quam ad chirurgiam, sua studia convertit. Primum *appendicem* adjecit, in quo exempla sectionis Cæsareæ in Helvetia, & decimo jam seculo, deinde nuper administratæ: vesicæ absque funesto eventu læsæ; uteri cum suo fetu contabescentis, denique resecti,

resecti, extracti per umbilicum fetus, etiam in vaccis. Pessi aliqui. CORNACIS, ALBOSII & PROVANCHERII libellos una excusos alias diximus. Intestini etiam vulnerati & sanati.

IDEM edidit a. 1586. 4. 3. vol. * collectionem muliebrum, in qua MOSCHION, TROTULA, N. ROCHEUS, J. RUFF, MERCURIALIS, J. B. MONTANUS, ALB. BOTTONUS, FR. ROUSSET, ALBUCASIS capita aliqua, & MAURICIUS CORDEUS reperiuntur.

IDEM in l. *de lapide Bezoar* Bas. 1613. 8. *. 1625. 8. de aliis etiam per corpus animale lapidibus agit. Aliquæ ejus sunt observationes inter Schenkianas.

§. CLV. ALII.

ALEXANDER DIONISE, chirurgus & tonsor Vindocismensis. EJ. est *Traité & réponse proposée par d'ANGARON & MARTEL chirurgiens du Roi, & décidée par L. JOUBERT à savoir si avec la seule eau froide & simple on peut guerir tant les playes des harquebusades qu'autres* Paris 1581. du VERDIER.

GEORG SALMUTH *de suppurandis capitis vulneribus membrana detecta* Lips. 1581. 4. *

EJ. *Quæsitæ quedam chirurgica* Lips. 1585. 4.

PHILIP. HARDOUIN de S. JACQUES & JACOB HERAULT *Ergo inter capitis τραυματα, βεγγματος periculosa* Paris. 1581.

§. CLVI. JACQUES GUILLEMEAU.

Celebris chirurgus Parisinus, PAREI discipulus, cujus & opera edidit Paris. 1582. fol. *

EJUS *traité des maladies de l'œil* primum prodiit Paris 1585. 8. BUR. Germanice vertente MARTINO SCHURIG Dresd. 1706. 8. Belgice versum a JOHANNE VERBRUGGE Amsterdam 1678. 8. * Non utilissimum opusculum, etsi 113. morbos oculi distinguit. Veteres ubique sequitur, & in re versatur medicamentaria.

Editor VERBRUGGE aliquas non malas adnotationes adpersit, ut de animalculis conjunctivam tunicam adrodentibus.

EJUSD. *chirurgie Francoise recueillie des anciens medecins & chirurgiens avec plusieurs instrumens necessaires* Paris 1594. fol. * Continet primum armamentarium chirurgicum, & instrumenta fere ex PAREO sumta: deinde operationes chirurgicas. In iis de vulneribus primum agit, subinde tamen proprias adfert adnotationes, ut de curatione vulneris stlopetarii, & fibulæ a glande plumbea diffractæ, quam NICOLAUS HABICOT chirurgus tonsor jam 1589. perfecit. Ipse vidit trepanum in temporibus & super futuras feliciter adhiberi. Intestina aère tumen-

tia, quæ reponi recusent, PAREUM acu repetito perforare. Abscessus jubet lanceola aperire, neque expectare ut sponte hiscant. FLORENTEM PHILIPPUM futura labia vulneris a paracentesi coercere, ne aqua injussa effluat. Plano forcipe se polypum narium feliciter evulsisse. Labium leporinum fere ad saporem seculi nostri curat. Arteriam temporalem posse ligari, incidi omnino ad venæ modum, & se vidisse feliciter succedere. Arteriam supra anevryisma brachii detexit, ligavitque, omnino feliciter. Varices a chirurgo le JEUNE escharotico medicamento aduri, ut eschara sponte permittatur delabi. Fistulam ani filo comprehendit per acum introducto, qua ad setaceum utimur. Puerum, ut veteres, capite mavult apprehenso extrahere, id si minus succedat, pedibus. Artus in articulatione amputare dissuadet, cum ejusmodi vulnus non fideliter conferveat. In amputando cutem super sedem incisionis vinculo adstringit, deinde super tumentem artum adducit. Arteriam cum aliqua carne acu comprehendit. PAREUM ad hemicraniam & cephalicam cauterio usum esse. Escharotica varia mitiora. In concursu duarum futurarum escharoticum a PAREO admotum fuisse, & altera die cauterium. Ignis etiam auriculæ lobo admovetur. Setacea. Vincula.

Apologia pro chirurgis.

In collectione operum anni 1598 Paris fol. primum puto adparere l. *de la grosseffe & accouchement des femmes, du gouvernement d'icelles, & moyens de subvenir aux accidens qui leur arrivent.* Scorsim etiam prodit Paris 1619. 4 1620. 8. * 1643. 8. BUR. Et Anglice *Childbirth, the happy deliverance of women* London 1612. 4. Primus plenus post RUFFIUM de puerperio difficili liber. Atreta femina gravida, & iterum, quæ vaginam cicatricibus clausam habebat; huic speculo vaginæ ita dilatatum fetus iter, ut feliciter pepererit. Balneo, & oleo ad ossa pubis illito, promotus partus. Quoties sanguis uberius erumpit, continuo puer educendus, pedibus comprehensus, etiam si caput præcesserit. Hujus administrationis exempla dat feliciter susceptæ; tum mortui fetus, quoties adstantis chirurgi auxilium repudiaverunt. Si vehementes convulsiones adfuerint, perinde fetum oportere educere, ex BINETI consilio. Exemplum lacerati uteri, cum placenta violentius evelleretur. Uncus non admovendus, nisi de morte certi fuerimus. Cutellus ad aperiendum caput hydropicum, aut ventrem. Elapsum humerum gangrenosum amputat. Caput in utero relictum ut educatur, digito in os dato, admoto unco. Situs fetus præposteri, & necessaria auxilia. Nunquam unico pede fetus educendus. Si pedes & manus una prodierint, pedibus fetum extrahere oportet, non dirigere in caput. Fetus cum suo amnio in feminæ utero retentus; subinde prolapsus ovum eductum. Sectionem Cæsaream se aliquoties feliciter administrasse, sed in mortua femina, nam in vivis quinque feminis tentatam administrationem nunquam feliciter successisse, cum his ipse auctor manum adhibuisset. Inter morbos puerperarum & feminarum huc facit cancer mammae FUCHSII, medici Itali arte curatus: escharotico medicamento cancerum consumebat, deinde quod exustum erat refecabat. Prolapsus ani & uteri, pessi, vulnuscula a difficili partu accepta. Morbi infantum, etiam chirurgici. Palatum frequenter

frequenter fissum vidit, funesto eventu. Alterum pollicem refecit. Male cessisse frenuli resectionem. Phimosin congenitam circumcissione quadam tollit, a D. MAYERNE doctus. Alia etiam administratione & proprio instrumento præputium findit. De hypospadiæo curando, & virguncula atreta.

Oeuvres de M. GUILLEMEAU conjuncta prodierunt Paris 1598. fol. 1612. fol. Rouen 1649. fol. * In ista editione præter priora continentur partim tabulæ, & partim alia quædam de tumoribus, tum ex COURTINI nondum editis (a. 1589.) prælectionibus particulæ, de capitis deque thoracis vulneribus. Nihil hic proprii aut novi.

In cat. L. Bat. legas *la chirurgie de JACQUES GUILLEMEAU* Paris 1557. fol. vitiose, ut puto.

§. CLVII. VARI.

URBANUS HEMARD, chirurgus ex Ruthenis. EJ. *recherche de la vraie anatomie des dents, & nature & propriétés d'icelles* Lyon 1582. 8. Non vidi. Non laudant, quæ de chirurgia habet, & addunt, nimium tribuisse medicamentis topicis.

JEAN LIEBAULT *de la santé, fécondité & maladies des femmes* L. III. mis en Francois Paris 1582. 8. Candelas ad urethram habet, arcanumque a CAROLO IX redemptum. De prolapsu utero. Connata vagina ferro aperta. Aliqua de partu difficili.

GUILL. CAPPEL & HENRIC. VISCOT *Non E. lithiasos renum & vesica eadem curatio* Paris 1582.

LUDOVICUS LEMOS, Professor Salmanticensis, in l. XII. *methodi medendi GALENI commentarios* edidit Salmanticæ 1582. fol. in quibus de methodo simpliciori curandorum absque turundis vulnerum agit, ad APPARITII ignoti hominis consilia, quæ noster probat.

MICHAEL SCHENK, *de ophthalmia* Heidelberg 1582. 4. *

§. CLVIII. GEORGIUS BARTISCH

Chirurgus ocularis & herniotomus Dresdensis ex pago Königsbruk. EJ. *οφθαλμοδρασια, oder Augendienst* Dresden 1583. fol. * Noriberg & Sulzbach 1686. 4. Longo usu exercitatus homo; superstitiosus idem, qui gravem oculorum inflammationem pro morbo magico habet. Instrumentum invenit, quo palpebras nimis productas comprehendebat & abscindebat, a VERDUYNIO & RUYSCHIO correctum, quod ipsum fuit litis causâ RUYSCHII inter & RAVIUM agitate. Plurima instrumenta depicta dat, morborumque oculi numerosas, novo instituto, icones dedit. In cataracta deponenda tritam viam sequitur: acu subit ad duorum, ubi plurimum, dorforum cultri distantiam a cornea tunica. Ex-

emplum habet subito natæ cataractæ. In medicamentaria re potius nimius est, & testimonia, non satis cordata consilia secutus, longo ordine excudi fecit.

Latinæ versionis codex M. S. erat inter codices FRANCISCI BERNARD B. Brit. n. 3680.

Edidit etiam *testimonia wie er mit innerlichen und äusserlichen curen vielen menschen gerathen* a. 1599. 4. TREW.

J. JACOB MANNUS, qui diu in Ægypto & Syria vixit Arabumque curationes vidit, *de malleolorum scarificatione ex veterum sententia* scripsit Patav. 1583. 4. Laudat scarificationem totius malleoli. Vinculo sub genu injecto absque dolore ad tres libras sanguinis emisit: addit, posse etiam furas percuti.

PETRUS PAULUS MAGNUS Placentinus chirurgus. *Ej. discorso sopra il modo di sanguinar, attaccar i sanguisughe, le ventose, le fregazioni e i vescicatori al corpo umano* Rom 1583. CAT. OSB. 1584. 1586. 4. 1613. 4. 1616. 4. 1626. 4. * Gallice Lion 1586. 12. PORTAL. Videtur castra secutus, nam a. 1551. in Pedemontio fuit, a. 1571. in Hispania, & historias curationum Romæ peractarum anni 1581. citat. Princeps opus est de venæsectione, quam longe numerosioribus in venis celebrat, quam quidem vulgo fieri solet, etiam in poplite, saphena minori; ingenuus homo, qui non aliam venam velit incidere, quam a medico imperatam, etiam tunc, quando ea fere nequit secari. Cephalicam sinistram incidit decumbente ægro, frontalem reclinato capite; sola utitur lanceola. Jugularem venam metuit aperire. Parvam incisionem nocere, sanguine in cellulofam telam effuso.

De hirudinibus fuscæ, etiam intus naribus admotis, & ani venis, tum temporibus.

J. BAPTISTÆ SYLVATICI *de secanda in putridis febribus salvatella, deque nostro in secandis venis modo cum antiquis comparato* Mediolani 1583. 4. * utcumque huc facit.

Ej. de anevrysmate Venet. 1600. 4. * Per anevryisma id intelligit, quod vocatur spurium, & negavit anevryisma dari, quod ab arteria dilatata fit. Curationem a nuperis desertam proponit, ex veteribus sumtam; arteriam utrinque ligat, incidit, cruoris grumos eximit. Arterias vulneratas utique sanari vidit.

Ej. controversia medicæ numero centum Mediolani 1601. 4. magn. * Aliqui tituli sunt chirurgici, ut n. 39. num cucurbitulæ possint venæ sectionis vices tenere: respondet noster, posse utique secundario totum corpus inanire. Controv. 22. dolorem adtrahere. C. 32. obscura esse signa calculi renalis. Calculi extractionem fere Nursinis indoctis hominibus relinqui. Contr. 56. de suffusione. Contr. 94. Medicum utique manu non operari, sed operationem dirigere. Contr. 95. Non debere chirurgiam pharmacie præponi. C. 96. bonum compendium venæsectionis, ut a veteribus sit administrata. C. 97, 98, 99, 100. de calvarie perterebratione ratiocinia & collectanea.

J. BAPTISTÆ

J. BAPTISTÆ CARCANI LEONIS, Medici Mediolanensis, Professoris Ticinensis, *de vulneribus capitis* liber absolutissimus. Mediolan. 1583. 4. * FALLOPII discipulus, nimis meticulosi, vir insignis, & in anatome, uti est notissimum, & in chirurgicis, cui VESALII munus sit oblatum. In pauperibus artem se potissimum dicit exercuisse, ipse pauper. Quingentos milites se Mediolani curasse. Verbosior paulo. De vulneribus primum superficiei capitis. Medicamenta emollientia rejicit, nisi quando pus jam generatum est, digestiva parce adhibet, & omittit, quam primum signa adsunt digestionis. Musculum temporalem audacter incidit, neque convulsionem metuit, quoties os ea sede fractum est. In stlopetariis vulneribus MAGGII consilia laudat. Fissuras callo repleti contra CELSUM negat. Sectiones cutis FALLOPIANAS cum punctis rejicit. GALENUM in curandis ægrotis potius nimis felicem fuisse. Historiæ curatorum vulnerum. Cutis incidenda, quando mollis est aut a pericranio recessit, tum quando sanguis sub cute effusus in hepar quasi abiit. Fracturis ceratum barbarum salutare esse. Os se vidisse repositum, cuti reconciliatum fuisse. Labella cutis non resecanda. A sola denudatione os non abscedere. A carie calvaria colligi, & subito ex magno vase effundi. In malignis, aquæ forti & præcipitato argento vivo multum fidit.

L. II. de calvarie ratione & cœnelæo, quod non probat. Simul & semel radendum, neque repetendam rationem, cum vehementer inflammet. Rimas non valde vult eradi, neque perforationem probat, nisi os depressum fuerit. Blandæ curationis se felices vidisse eventus. Trepani foramen non satis firmo osse repleti. Contusiones gravia mala facere, quæ funestum exitum fortiantur, etiam si calvariam perforaveris. Piæ, potius quam duræ, meningis vasa rumpi, sanguinem effusum fluidum esse. Periculose cranium terebrari, neque eam administrationem ægrum in gravi casu servare. Calamitatem non fieri, nisi futuris obsoletis. Unicam rimam non totam debere eradi, etsi longissima fuerit, & potius bis trepanum admovendum, partem utrique foramini mediam excindendam. Hæmorrhagiam a vasis sub calvaria ruptis negat fieri. Trepanum non valde probat, ne quidem si sanies sub calvaria effusa fuerit. Elevatum feliciter os, quod depressum fuerit, multis exemplis confirmat.

L. III. de perforatione, ejus instrumentis, idoneo tempore. Perforandum in parte fracturæ profundissima, contra GALENUM, sive crassum os fuerit, sive tenue. Fungos non metuit. Prius perforandum, quam magna se offerant symptomata: periculo plena esse, quæ sero adparent. Cuneolos ligneos in fissuras intrudit, ut saniei libertatem faciat effluendi. Non valde credit, gravia illa vulnera cerebri ab aliis sanata esse, sibi certe non contigisse adeo esse felicem. Putes utique chirurgis virum se ad censere & distinguere a physicis. Hyeme vulnera capitis minus esse gravia. Qui nimis fervido oleo rosaceo ægrum suum occiderit. Post funestorum symptomatum adventum frustra calvam perforari. Malleo se raro uti, tum lenticulari instrumento. Siccantia debere ad os adhiberi.

Hh 3

Fere

Fere perire, quibus dura membrana denigrata sit. Contra betonicae vires. Se feliciter usum cerussa. Ad tinciput applicato ab imperito medico cauterio, mors.

ISAIE le LIEVRE *officine de chirurgie militaire* Paris 1583. 8. Instrumenta artis.

CONSTANTINI LUCAS *expositio in AVICENNÆ capita de phlebotomia hirudinibus* Ticin. 1583. 8. OSB.

RENE' BRETONNAYAU *la génération de l'homme avec autres œuvres pratiques extraites de l'Esculape* de R. B. Paris 1583. 4. In hoc opere agitur etiam de calculo, de re cosmetica GOULIN.

SERVATIUS HERVE' M. G. *de la chirurgie* Paris 1583. 12. *reveu par J. de MARTIGNY* Paris 1647. 8. Corrigo ex PORTALIO.

J. FRID. SCHROETER *de calculo renum & vesicæ urinariae* Genæ 1583. 4. RIV.

HIERON. KLEIN *de præcipuis adnatæ adfectibus* Basil. 1583. 4. *

§. CLIX. MICHAEL GAVASSET, ALII.

Ille quidem Novellariensis, medicus Patavinus. EJUS est liber *de natura cauterii & ejus accidentibus* Venet. 1583. 4. * 1584. 4. LINDEN. cum præcludis anatomicis excusus. De escharoticis mitibus, fortioribus, acerrimis. De cauteriis, vesicatoriis, fetaceis, fonticulis. Cauteriorum symptomata.

PORTALIUS citat ej. *consilium de stranguria* Amsterdam 1696. 4. excusum, in quo calculi sectionem imperaverat.

PETRI MARTYRIS TRONI, quem CARCANUS magni faciebat, *de ulceribus & vulneribus capitis libri 4.* Ticin. 1584. 4.

PETRUS SALIUS DIVERSUS, Faventinus, in *curatione particularium morborum* Bonon. 1584. 4. * fatis fuscè egit de canis rabidi morsu. Demorfos homines solida deglutire, aquam & alios humores averfari, quod cum summo incommodo deglutiant. Esse qui delirent, esse etiam qui integerrima mente sint. Contra catulos in lotio vivos. Elleborum album ipse propinat. Calculus in utero funestus.

In adnotationibus ad DON. ANTONIUM de ALTOMARI aliqua de partu difficili & retentis secundis.

EJUS etiam sunt in AVICENNÆ L. III. *de morbis particularibus corporis humani, & eorum curatione* Patav. 1673. fol.

BARTHOLOMÆI HIDALGO AGUERRE, medici Hispalensis, *Tesoro della verdadera cirugía o via particular contra la commun opinion* Sevilla 1584. 4. 1604. 4.

EJ. *aviso de la cirugía contra la commun opinion, i contra FRAGOSO. Respuestas a las proposiciones que el L. FRAGOSO ensenna contra unos avisos* Cap. de VI.

IA. Is ergo fuerit chirurgus, quem FRAGOSUS SECUNDUS ait, omnem cranii perforationem damnasse.

ANDREÆ DOERER *περι των εν κεφαλη τραυματων κατα τον Ιπποκράτην.* Basil. 1584. 4.

§. CLX. BOTTONUS. ALII.

ALBERTINUS BOTTONUS Professor Patavinus. EJ. *opus de morbis muliebribus* Patav. 1585. 4. * & in *muliebrium collectionibus.* Ad morem veterum etiam de prolapsu uteri, & aliis ejus vitiis agit, ut in medicamentis totus sit. Tabulis ornatur forte in libro II. Venet. 1588. 4. qui non est ad manus, in editionibus nuperioribus omisiss.

NERI NERII quod in *sinistri lateris stupore a causa frigida oborto liceret mittere sanguinem per sedis venas & applicare cauterium occipiti* Neapoli 1584. 4. LIND.

Nicolai VOTI *intorno al tumore ed ossi frontispicali* (Ita scribit). Rom. 1585. Addit nihil habere proprii PORTAL.

J. BAPTISTÆ GEMMÆ M. D. Veneti, *vera ratio curationis rationalis novissima curandi bubonis carbunculi que pestilentis* Graetz 1584. 4. *. Francf. 1603. 8. *. BOEHMER Dantisci 1599. 4. Venet. 1604. 4. has edit. habet LIND. Vesiculam carbunculi oleo fervente amburit & scarifat.

§. CLXI. JOHANNES CRATO

Trium Imperatorum Archiater obiit a. 1585. Cum ejus nomine prodierunt a morte viri, LAURENTII SCHULZII opera *Consiliorum libri VII, & Epistolarum libri VII.* Francf. 1595. 8, quo anno data est dedicatio, tum 1620. 8: hæc LINDEN. 1654. 8. VII. Vol. *. Paucula habet aut ipse CRATO huc spectantia, aut alii medici, quorum hæc in volumina epistolæ congestæ extant. In L. I. de FERDINANDO I narratur, calculus reddente, male a CARRICHTERO tractato (etiamsi non videam quid aqua prunellorum sylvestrium valde nocuerit) Adjectus est huic libro HIERONYMI CAPIVACCHII *de recta cauteriorum administratione libellus.* In *Consil.* L. II. est de gingivis tabescentibus consilium.

In L. III. *consilium ad exulcerationem colli vesicæ, ad calculum.*

In *Epistol.* L. III. ANDREÆ DUDITH *de vulnere linguae.*

CAROLUS OSLEVIUS *de luxatione imperfecta; de fungis ex ossibus efflorescentibus* primum LANGIO dictis. De escharoticorum variis formulis, JUSTINUS.

PETZOLD *de calculi origine & diureticorum* in eo malo noxa.

L. IV. In *Consil.* scirrhusos tumor supra pubem. L. V. *Consil.* de gingivarum putredine, casu columellæ, renum calculo, aliquot consilia.

In Epistolis J. C. ARANTIUS narrat, se vivum fetum de mortua matre excidisse.

L. VI. iterum ad calculum, ad incipientem suffusionem. In Epistolis GEORGIUS BEHR de cauteriorum usu in podagra. A. DUDITH contra fabulosam herbam, quæ sanguinem educat: idem de lithontripticorum viribus dubitat. CHRISTOPHORI SCHILLING historia sæpe repetita de rustico, cui per erosa ossa nasi oculus in nares deciderit, ut per eas nares videret.

L. VII. de bubonocele: capite a lapide percusso brachium a fractura tabescens; enterocele, calculi, aliquot consilia.

Levia fere, quæ hic reperias.

SIMON PIETRE *consilium I de facilitando partu, V de renum abscessu.* EJ. *de tumoribus, qui speciem strumæ hæmorrhoidios præ se ferebant* Paris 1585. 8. cum FERNELII consiliis.

Notas etiam Gallicas edidit in GOURMELINUM, & in chirurgiam PAULI a DALECHAMPIO Gallice editam Paris 4. PATIN ad SPON. Ep. 28.

CESARE BERGAMI *rationalis discussio de precautionibus a calculis renum & a lapillis vesicæ* Mediolani 1585. 8. MAZ.

B. COMPERAT Medici *Replique à une apologie publiée sous le nom d'AMEROISE PARE' contre M. GOURMELIN* Paris 1585. 12. PAREUM ligaturam arteriæ negat invenisse. Alia PORTAL.

§. CLXII. VARII.

RODERICUS de FONSECA Lusitanus, Professor Pisanus. EJUS *de calculorum remediis, qui in renibus & vesica gignuntur* Rom 1586. 4. *. Calculorum differentiarum sæpe levissimæ: De curatione Mariani, breviter, fulissime vero de medicamentis, quo & aquas medicatas refert Tettuccianas, Pisanas. De calculo ex urethra educendo. Mors, extracto ejusmodi calculo, per gangrænam superveniens. Ex femina eductus calculus, qui erat ovi columbini mole. Calculi vesicæ supra quinquaginta.

EJ. *consultationes medicæ singulares* Venet. 1618. 1619. 1620. 1622. fol. LIND.

JOH. VARISMANUS, Gedanensis, *de rabidi canis morsu* Gedan. 1586. 8.

MATTHEUS GRABISGADIUS *de renum calculo* Basil. 1586. 4. RIV.

JULII MANCINI *tractatus duo, alter de varicibus, alter de resciendo naso* Francof. 1586. 8. BOEHMER.

J. BAPTISTA ZAPATA *secreti rari di medicina e di chirurgia* Venet. 1586. 8. 1595. 8. THOMASIVS, 1618. 8. HEISTER, 1677. 12. *. & cum titulo, *mirabilia, s. secreta medico chirurgica* Ulm 1596. 8. Germanice Lips. 1685. 8. HEIST. Agyrta, res suas venditat. Gladioli radices ad ferophulas laudat. HIPPOLYTUS SEVE-

SEVE-

SEVERINUS præceptor, arterias incidere ad adversus oculorum inflammationes. Curandæ bracherio herniæ. Ad cancerum pulvis ex antimonio & risigallo.

ANDREAS BACCIUS *de venenis & antidotis, & de canis rabidi morsu & ejus curatione* Rom 1586. 4. PLATNER.

GUIL. ROBINEAU & J. GEROUST *Non E. in calculi curatione catharticus miscenda diuretica* Paris. 1586.

§. CLXIII. MARC. DONATUS,

Mantuanus. EJUS *de medica historia mirabili libri VI.* Mantua 1586. 4. Venet. 1588. 4. LIND. 1597. 4. *. a GREGORIO HORSTIO aucti Frankfurt 1613. 8. 1664. 8. *. Plurimæ earum historiarum chirurgici sunt argumenti. In L. II. cæcitas ex vulnere occipitis subita. Solet autem noster & ætiologiam rariorum eventuum, & similia alia eventa addere. Plumbearum glandium & sagittarum devia itinera. In L. III. Uva; Empyema tam per spontaneum ulcus quam per inflictum curatum. In L. IV. Fetuum in materno utero mortuorum exempla, si huc retuleris, quorum aliqui per vulnus uteri, alii per abscessum sponte natum prodierunt, ut eadem femina etiam ab eo apostemate pepererint. Magna collectio calculorum in omnibus corporis partibus repertorum. In L. V. ossium varia mala, vulnera majora sanata, caries. Tumores carnosus omnis generis. Vulnera præter fidem sanata, cerebri etiam potissimum. Trepanum & cranii fractura. Sic ex ordine per universum corpus. Puer, cui omnia ossa luxata. Calculi visco obducti, ut cathetere tangi non possent. Vulnus ventriculi sanatum. In L. VI. de hydrophobia & morsu canis rabidi. Casu curati, aqua de rupto per fortuitum casum ventre effusa.

GREGORIUS HORST septimum librum adjecit, in quo iterum putridi fetus per annum in utero gestu historia. De partu Cæsareo in utero prolapsu.

§. CLXIV. VARII.

MARSILII CAGNATI, Veronensis, *variarum observationum* libri IV. Rom. 1587. 4. *. Potissimum ad eruditas antiquitates pertinent, intercurrent tamen aliqua nostri scopi, ut ossa fetus retenti per anum egesta. Ad HIPPOCRATIS historiam hominis, quem curus obriverat. Contra hæmorrhagiam ab hirudine palato adfixa.

In GEORGH BERTINI, Campani, *medicina XX. libris absoluta* Basil. 1587. fol. B. B. in serie morborum a capite ad calcem continuata, etiam chirurgici morbi occurrunt.

WALTHER CARYES *hammer of the stone* London 1587. AMES, nam in B. BODLEY vocatur CARIE. Medicamentum est lithontripticum.

ASCANIUS MANGINELLUS, Angleriensis. *Ejus opusculum floridum de morfa sanis rabidi, ejusque curatione* Venet. 1587. 12.

GERVAIS de la TOUCHE *la trez haute science de l'art & industrie naturelle l'enfanter contre l'imperitie des sages-femmes* Paris 1587. 12. Multas mortes de-beri imperitiæ obstericum &c.

§. CLXV. VARIII.

FRANCISCI DIAZ, chirurgi PHILIPPI II. *tratado de todas las enfermedades de los rimonos i vesiga, i carnocidades de la verga, i urina* Madrid. 1588. 4. CAP. de VILA.

ANUTIUS FOES (FOESIUS), ex Mediomatricibus, vir doctissimus. *Ejus est Oeconomia HIPPOCRATIS alphabeti serie distincta* Francf. 1588. fol. * & in editione HIPPOCRATIS Genevensi 1657. fol. Præter laborem, quem in HIPPOCRATE posuit, dictionarium hic dedit, quo vocabula, etiam chirurgica exponuntur.

GERH. NENNII, Sleidani, *compendium medicum res omnes pertractans medica curationi subjectas* Franeker 1588. 4.

DAN. PERNUSIUS *de herniis* Basil. 1588. 4. *. H.

§. CLXVI. VARIII.

MARCI ANTONII MONTAGNANÆ, medici Patavini, *de herpete, phagedæna, gangrena, sphacelo & cancro* Venet. 1589. 4. *. Nepos erat utriusque BARTHOLOMÆI, patris & filii. Res ipsa ex veteribus compilata. Sæpe citat ANTONIUM PLATUM LEONIUM chirurgum, quem valde laudat: ejus auctoritate & suo experimento didicit, cancrum resectum facile redire. Curatio cancri cæterum ex AETIO absque chirurgia.

Alterius MARCI ANTONII MONTAGNANÆ, etiam medici, PORTALIUS meminit, cujus sunt *tabule anatomicae*, & liber latino sermone scriptus *de urinis, vulneribus & ulceribus*. Nihil de eo mihi innotuit.

CHRISTOPH HIEBEIN *tractat von der kräftigsten Arznei wieder den Gift welches der Stein-Bezoar ist* Constantz 1589. 8. *. Nimis laudes virium medicatarum lapidis bezoar, ejusque ut in capreolis Malaccæ, Ormusii, & in insula Vaccarum reperitur, descriptio JOHANNIS HARTMANNI HYRUSS, qui Indias adierat, & Cochini audierat de iis bezoar speciebus: præfert vero Malaccanos, quos omnibus aliis antitoxicis præponit.

BALDI ANGELI ABBATII, Eugubini, *de admirabili vipera natura* Urbini 1589. 4. *. Habet etiam & organum, quo vipera lædit, & de curatione aliqua.

HENRICI

HENRICI a BRA *medicamenta simplicia & facile parabilia ad calculum* Franeker 1589. 8. 1591. 8. LIND.

AUGUSTINI VASQUEZ *Questiones medico practica & chirurgica Salamanticæ* 1589. Francf. 1589. 4.

§. CLXVII. PETRUS FORESTUS.

PETRUS FORESTUS, Alcmariensis, celebris clinicus. *Ejus observationum chirurgicarum* L. IX. seorsim prodierunt Leid. 1590. 8. 1610. 8. *. Francf. 1610. fol. & 1611. fol. Venet. 1611. fol. WACH. Redeunt in operibus omnibus Francfurt 1623. fol. 1660. fol. Rothomagi 1654. fol. & sæpe alias cum operibus omnibus recufæ. FORESTUS, magnus clinicus, solebat quamque historiam multis ratiociniis declarare, parallela etiam exempla subjungere, & parallelas historias. Maxima, a rerum memoria, historiarum chirurgicarum hic copia reperitur, per sua capita digesta. Pauca tangemus ex multis. Ipse, cum ei a retento, dum curru vehabatur, lotio vesicæ actio periisset, pressione est levatus. Hydrocephalus in cervice eminens, quam chirurgus filo strinxisset, ruptus est funesto eventu. Mali mortui exemplum. Vulnura a capite ad calcem, etiam viscerum. In pulmone sanatum vulnus. Hæmorrhagia insignis ex omento læso neque ligato: inde natus abscessus, injectionibus exacte factis denique curatus. Vulnus pectoris sanatum, potione, ut putat optimus, valde composita. Sic vulnus utrinque penetrans, quale memini me Gottingæ, præter spem & facillime, fere sola stricta victus ratione sanasse. Vulnus a pastinaca marina inflictum vehemente deligatione curatum. Arteria læsa digito compressa; alia cauterio. Manus pene tota abscissa, etiam ossibus incisis, tamen futura facta reconciliata. Vulnus leve in planta pedis, moto tetano funestum. Femoris luxatio irreconciliabilis. Subluxatio genu. Ex mucrone osseo in linguam demerso mutitas, sublata scarificatione linguæ. Pluscula ex CARPENSII.

Deinde inter observationes, quæ ab anno 1589. 8. Leidæ prodierunt, plusculæ etiam sunt chirurgici argumenti; ipse enim ut res ferebat FORESTUS manu medebatur. In libro VIII. cutanea mala faciei & capitis. In L. IX. interna capitis mala ex causa externa nata, ut caries ex fracta calvaria. Paralysis ex ictu teli, non læsa calva, felix exemplum. Nervus in venæ sectione ictus funesto eventu, alius in digito sanatus oleo terebinthinæ. Convulsio ex nervo, ut videtur, in brachio læso. Ex vulnere colli hemiplegia totius lateris. A vulnere gulæ sclopetario paralysis & convulsio, tamen denique sublata. Hic liber datus est a. 1590.

Liber XI est de oculorum malis datus a. 1591. Cornæ membranæ ruptura, & straphyloma non sanatum: ita neque aliud; suffusionis aliqua exempla: eam noster tentabat medicamentis adgredi. Ectropii sanationes, nonnullis utguentis perfectæ. Lib. XII. aurium mala & ulcera. Sic L. XIII. narium mala

Polypus alias filo celeriter adstrictus, alias arcano epulotico tactus decidit. L. XIV dentium morbi. Lapillus ex lingua delapsus. L. XV faucium adfectus & uvæ; hæc etiam in gangrænam versa. L. XVII de pectoris malis. Cancer mammae.

L. XXIII anno 1596 datus de ani morbis: prolapsu, hæmorrhoidibus, condylomatibus, ficis, fistula, in qua FORESTUS noluit chirurgiæ uti.

L. XXIV de renum & L. XXV de vesicæ adfectibus. Eorum magna pars huc pertinet, & spectat ad calculum. Noster fere totus est in medicamentis, qualia propria habebat, parum promittentia veræ efficacis. Veræ carunculæ exemplum. Calculi vesicæ numerosæ historiae. Calculus ingentis molis, qui per vulnus vesicæ dudum incisum prodiit. Calculus, qui incisione facta non potuit extrahi.

L. XXVI & XXVII de genitalium virilium morbis anni 1597. 8. *. Ulcera earum partium, phimosis, nodus: testium tumores, ulcera. Herniæ; hæc copiosæ. Multum iterum hic medicamentorum, absque chirurgica administratione. Hernia umbilicalis pueri sola compressione sanata.

L. XXVIII de mulierum morbis a. 1599. 8. *. Uteri canceri, scirrhi. Aperta cultro, cui vagina inaperta. Partus aliqui difficiles, ubi iterum sola medicamenta sunt adhibita. Fetus in utero retentus, paulatim, uti contabescebat, e ductus. Secundæ iterum medicamentis expulsæ.

L. XXX de venenis duo habet capita, de animalibus morfu lædentibus, & de tarantula saltatrice.

L. XXXI de ambustis.

L. XXXII de lue venerea dicetur in clinicis.

Parcam fuisse chirurgorum operam ubique intelligas.

§. CLXVIII. J. ERASTUS, PASSERUS &c.

HIERONYMUS REUSNER, poliater Nordlingensis, circa a. 1590 vixit, & duas Centurias reliquit adnotationum & curationum, quas G. H. WELSCH Ulmæ 1668. 4. cum suis notis edidit. Pertinent fere ad efficaciam nonnullorum medicamentorum, etiam in chirurgicis malis, & REUSNERUS nimium forte eorum viribus tribuebat. Carunculam urethræ cereis conabatur superare, oleo succini & vitello oviimbutis. Cancrum in viro escharotico medicamento curatum fuisse refert, alium liquore de cochleis stillante, bubones pestiferos scordii pulvere, vulnera ulmi liquore. Ruptorum ex conatu curatio. Ad scirrhos & incipientes cancos mammarum.

THOMÆ ERASTI, vero nomine LIEBER, Bädensis Helveti, professoris Heidelbergensis opuscula varia Frankfurt 1590. fol. *. In lib. de osteocolla ostendit, se

se huic lapidi in fracturis ossium parum tribuere. Inter consilia est de calculoso, qui frustra injecto succo citri lapillum conatus est dissolvere.

In disputationibus PARACELSICIS, de origine lapidis, de osteocolla.

J. PETRI PASSERI Bergomatis, GABRIELIS CUNEI discipuli, de causis mortis in vulneribus capitis & de recta eorum curatione. Bergomi 1590. 4. *. Nuper caput læsos Bergomi plerumque interire, etiam ex non magno malo, casu aliquos & ab aliena medicatione, ut a vinolento medicamento clanculum adhibito. Purgantia vehementiora nocere. Aerem patriæ suæ tenuem esse. Non frequentes esse, qui perite sciant calvariam aut deradere, aut perterebrare. Ab incidente instrumento non læsa dura membrana, & tamen sub ea effusus sanguis. Ex gravi lapsu pulsus cordis perpetuum silentium. Caries ossis, cum tegumenta læsa non essent, a lignei rami ictu, fero intellectu malo ex supervenientibus symptomatibus: pus effusus funesto eventu. Os collisum deradendum, quoad naturalis color appareat. Trepano omnino prius utendum, quam symptomata se offerant. Sanati aliqui, quibus dura cerebri membrana computruerit. Serius licet, osse ad diploen eraso puri facta via, & salus. Contra coronata trepana: non posse fieri quin asperum os relinquatur. Necessitas radendi, quando solo osse corrupto tamen mors supervenit, eraso vero osse sanitas restituitur. Minime male scriptus liber, neque imperite.

ANDREAS de LEON, Granatensis medicus castrensis, in *Examen de cirurgia, avisos para sangrar i purgar* Beatæ 1590. 4. CAP de VILA: & cum alio titulo *tratados de medicina y chirurgia* 1605. 4. MANGET.

AMBROSII PAPEN *nöthiger Bericht von schwangeren und gebährenden Weibern* Magdeburg 1590. 8. CARLSON.

§. CLXIX. VARIÏ.

J. THOMAS MINADOUS de cucurbitulis, carnis ustione & aurium scarificatione, in *medicarum disputationum* L. I. Tarvisi 1590. 4. 1610. 4.

EJ. de corporis humani turpitudinibus cognoscendis & curandis L. III. Patav. 1600. fol.

GEORG. MORELLUS de usu scarificationis malleorum frequentissimo apud antiquos remedio a modernis, maxime ab Europæis occidentalibus neglecto Brix. 1590. 4. PORT. Habere propria experimenta.

EUSTACHIUS RUDIUS, EJUS *ars medica de omnibus corporis humani affectibus internis & externis curandis* Venet. 1590. fol. 1595. 2 vol. fol. *. Ad morem veterum a capite ad calcem omnia corporis humani mala recenset, oculorum morbos, alios.

EJ. de tumoribus præter naturam l. III. Venet. 1600. 4.

EJ. *de ulceribus* l. III. Patav. 1602. 4. *. Ad veterum undique saporem, nulla cum sua adnotatione.

EJ. *de affectibus externarum corporis humani partium* l. VII. Venet. 1606. fol. FAUC.

ANDREAS LIBAVIUS *de curatione vulnerum recentium* Jen. 1590. 4.

EJ. *περι οπλαστίας* s. *de medicatione vulnorum, quam empirici telo aut alio instrumento cœrato moliantur* Jen. 1590. 4.

EJ. *tr. de impostoria vulnorum per unguentum armarium sanatione* PARACELSUS *usitata* Francof. 1594. 8. *. Imposturas esse, quæ de eo unguento PARACELSUS & WITTICHIUS protulerint.

PETRI UFFENBACH, medici Francofurtensis, *thesaurus chirurgiæ* Francof. 1590. fol. 1610. fol. *. Germanice 1605 fol. GESNERI collectionem auxit PAREO & G. FABR. HILDANI centuria observationum prima, tum l. de combustionibus.

EJ. *practica der Wundarzney, wie man alle Geschwulst, Wunden, Geschwüre und Fisteln, auch Beinbrüche curieren möge* (WIRSUNGI ut videtur opus); *daneben drey neuen Tractätlein, davon C. WIRSUNG nicht geschrieben* Francofurt fol. DRAUD.

LEBERLIN *disput. de solutione unitatis* Basil. 8. HAEN.

MICHEL BAPST Rochlicensis, *neu nutzlich Arzney-Buch* Müllhausen 1590. 4.

EJUS *wunderbare Leib- und Wundarzney* Eisleben 1596. 4. HUG. 1604. 4. LEHMAN. De sanguine & medicamentis ejus jacturam compefcentibus.

§. CLXX. ALII.

J. BAUHIN, celeberrimus botanicus, ipse chirurgiam & obstetriciam exercuit. Fetum pedibus ante nuperos continuo adreptis extrahebat, apud FRATREM *de sectione Cæs.*

EJ. *denkwürdige Historie der wütenden rasenden Wölfe und Schaden so sie um Mümpelgard gethan* Mümpelgard 1591. 8. *. Tres lupi una rabie perciti, solis hominibus infecti, multos peremerunt hydrophobia infectos, sæpe diu a morfu superveniente. Plurculi aquam didicerunt bibere, neque eo minus perierunt. Plerique furiosi interierunt. Ignem noster suadet admove: multa cæterum parallelorum casuum & medicamentorum collectio.

Apud SCHENKIUM IDEM varia habet de ossibus capitis fractis; de calculo, de vulnere vesicæ sanato.

An approved practice for all young surgeons concerning buruings with gunpowder and wounds made with shot sword &c. London 1590. 4.

JAC. MARANT & JAC. COUSINET *Ergo strumarium, quam bubonum venerorum cura difficilior* Paris 1591.

§. CLXXI.

§. CLXXI. PROSPER ALPINUS.

Marosticensis, medicus & botanicus. In sua *Medicina Ægyptia* Venetiis 1591. 4. *. Leidæ 1719. 1745. 4. *. edita, multa huc faciunt. In l. II. agit de variis sanguinem mittendi modis. Ægyptii in univèrsum plurimum indulgent venarum in capite sectioni, quod frequentissimas ophthalmias patiantur. Venas fecant pone aures, in oculo, fronte, temporibus, naso, jugulo, poplite: Arterias æque frequenter in oculis, fronte, auribus manubusque incidunt, facillime coalituras, a mummo imposito compressas. Cucurbitularum loco vera taurorum cornua admovent, vitreasve machinulas, fere semper cum sanguinis missione ad capitis dolores, anginas, aliasque sanguinis congestiones. Inde de scarificatione, quæ apud Ægyptios est frequentissima, in auribus, naso, labiis, gingivis, tibiis, evacuandi sanguinis scopo. Has novissimas scarificationes ALPINUS ex Ægypto redux in Bassano oppido feliciter est imitatus, etiam in acutis febribus, sanguinis integra libra educta, ut omnino venæ sectionis locum teneat. Suras aqua calida tepesciunt, fricant, tunc incidunt, multis & repetitis incisionibus. Sed etiam partes corporis humani tumentes & inflammatas scarificant, ut in podagra. Denique de unctionibus, quas gossypio aut lineo panno moliantur, in arthritide, podagra, chiragra, tum ob fluxiones in capite, in empyemate. Gossypii incensi usum ALPINUS ferro ignito præfert. In hydropticis Ægyptii sectione imorum crurum aquam educunt, quod auxilium nostro, ob gangrænæ metum, suspectum est. Lapidem de vesica extrahunt inflata urethra, cujus administrationis felicitatem noster admiratus est.

In opere *de medicina methodica* nuper Leidæ 1719. 4. * recuso, agit de venæ sectione, de cucurbitulis, de scarificatione malleolorum, quam ad morbos internos laudat: de calculi sectione, abscessibus, &c.

§. CLXXII. VARII.

HERCULES SAXONIA, Professor Patavinus, inde Bononiensis. EJUS *l. de phœnigmorum, quæ vulgo vesicatoria appellantur & de theriacæ usu &c.* Patav. 1591. 4. *de phœnigmis* l. III. ib. 1593. 4. LIND. Valde laudat vesicatoria & sinapismos, in malis nervorum, hydrope, melancholia, &c. Usus medicamentorum vesicas cientium, quæ obsoleverant, etiam ad malignarum febrium curationem pestisque, revocavit, adjuvante etiam HIERONYMO MERCURIALI. Palinodiam cecinisse, TERILLUS.

EJ. *pantheon medicine selectum* Francof. 1603. fol. & *opera practica* Patav. 1639. fol. B. B. 1658. fol. & *Prælectiones practicae* Francof. 1610. fol. Aliqua de phimosi, uteri procidentia, cancro, vulvæ coalitu.

ALEXANDER MASSARIA, Vicentinus, Professor & ipse Patavinus. Contra SAXONIAM scripsit *de abusu medicamentorum vesicantium & theriacæ in febribus pestilentialibus* Patav. 1591. 4. LIND. & *disputationem secundam apologeticam* Vicentiæ 1593. 4. LIND. Vesicatoria in febribus pestilentibus defendit auctoritatibus potius

potius quam experimentis. Jam a. 1579. 4. *. in l. cætera utili de peste muerat vesicas cientia medicamenta ad avertendum morbum valere, non ita ad sanandum.

Ejus *Practica medica* Francf. 1601. 4. *. edente JOHANNE BAUMANN, sæpe repetita. Morbos recenset ad veterum morem, a capite ad calcem, hinc etiam suffusionem, partum difficilem, dentium, oris, columellæ mala. Ter sectionem Cæsaream vidit, semper funestam. Veterum, etiam AVICENNÆ, magnus imitator. In suffusione recte monet, ophthalmica medicamenta non prodesse, & laudat cauteria. In universon vix aliquid habet huc pertinens.

In disp. de scopis mittendi sanguinem Vicentiæ 1598. 4. *. cucurbitularum usum rejicit. De malleolorum scarificatione Ægyptia & Syriaca ex MANNO & ex P. ALPINI relatione: eam non valde probat. Sed & hirudines ei displicent. De ulceribus nonnulla.

In operibus medicis Francf. 1608. 4. liber de peste redit, & de renum atque vesicæ adfectionibus.

De morbis mulierum prælectiones Lips. 1600. 8.

Liber responsionum & consultationum Venet. 1613. fol.

§. CLXXIII. HIERONYMUS FABRICIUS.

Quem solent a patria civitate *Aquapendente* distinguere. Discipulus FALLOPII, medicus, incisor, chirurgus, honoratus, longævus & dives; sero & in senio demum suscepit libros scribere. In universon a SEVERINO accusatur, quod masculam chirurgiam, quæ ferro & igne medetur, in desuetudinem præcipitaverit, non ut undique ferro abstinerit, FEHRIUS enim (*) testis est, FABRICIUM aquam per siphonem duobus foraminibus pertusum ad sexaginta libras emisisse, per uterum, umbilicum etiam acu perforasse trajecta. Virgini hymene ferro inciso multum fetidum sanguinem subtraxit.

Primum prodierunt ejus prælectiones chirurgicæ, quas J. HARTMANNUS BEYER edidit Francof. 1592. 8. *. 1604. 8. LIND., non probante AUCTORE, cum titulo *Pentateuchi chirurgici*, contracto in brevitatem boni senis sermone. De tumoribus primum omnis generis, etiam de herniis. In universon multus est in medicamentis. Præcepta ceterum breviter impertit. Repercutientia in erysipelate damnat. Ob herniam castrantes improbat. Cancrum in mamma sanavit emplastro solanaceo. Ad bubonem unctionem, etiam cucurbitulas laudat. II. Vulnura. Sutura præfert, quæ multis & repetitis punctationibus absolvitur. Aciam ex aere fieri traducto & intorto. Olea ablegat a vulneribus, quod conglutinationem impediunt. Turundas in cavo & profundo vulnere requirit. In vulnere arteriæ ultimum remedium esse deligationem, bis repetitam. Calamitatem se vidisse, fissamque

(*) De absinthio.

fissamque calvariam, quam partem æger non adliferat. Vulnerato pericranio os radendum. Sibi tribuit (non bene) trepanum manubriatum cum quatuor alis. Pro trepani usu, & pro oleo rosato GALENI. Pectoris vulnus exiguum, cum non intelligeretur penetrasse, collecta in cavea sanie, levatum esse pure cum lotio erumpente. Ut pus in pectore relictum in pelvim usque descendere possit. Requirit turundam. Vulnus intestini consuit, absque ineptis tubulis. III. Ulcera, caries. Os corruptum radice gentianæ detegit, os eximit. Ad os vinum rucarium. Os corruptum radice gentianæ detegit, os eximit. Ad os vinum rucarium austerum dat. Fistulas dari quas non oporteat sanare. Per longitudinem cæterum fistulas aperit utique, detergente medicamento absumit. Fistula ani syringotomo aperienda. Sibi tribuit & VIGONI consilium artus in mortua parte amputandi. Caruncula urethræ superanda cereo, cathetere. IV. Fractura in universon, non sigillatim. V. Luxationes perinde. Ordinem laudes operis.

Opera chirurgica in duas partes divisa. I. *Operationes chirurgicæ.* II. *Pentateuchos* Paris. 1613. fol. Venet. 1619. fol. LIND. Patav. 1641. fol. GUNZ. 1647. fol. *. 1661. fol. 1666. f. alii Francf. 1620. fol. HEISTER. Leid. 1723. fol. *. Lugdun. 1628. fol. Italice Padua 1672. fol. BOEHM. 1711. fol. vertente SEVERINO. Gallice Lion 1666. 8. 1729. 8. 8. vol. Rouen 1658. fol. Germanice vertente P. UFFENBACH Francf. 1605. B. TIG. vertente J. SCULTETO Nürnberg 1672. 4. B. B. 1716. fol. G. RAU. Utrumque est opus FABRICII ab Aquapendente cum nonnullis J. SCULTETI junioris adnotationibus. Vita auctoris accessit ex THOMASINO.

Pentateuchos auctus nonnullis additamentis, de vulneribus, ubi testimonium reperias pro nasi reparatoribus Calabris & Bononienibus. Saturas nunc totas rejicit, præter siccas, secutus FALLOPIUM. Cauterium in concursu futuræ coronalis cum lamdoide describit, ut rem notam & salutarem; tum exustionem occipitis in pueris factam. Invenisse se trepanum, quatuor in corona alis. Hypo-spathismum aliasque crudeles veterum administrationes ut obsoletas rejicit. Bis cultro cataractam deposuit, & sensit, vitium pone uveam poni: & denique tota administratione porro abstinuit, quod intelligeret, fieri non posse, quin acus crystallinam lentem perforaret. In fistula lacrumali aut ferro radit, aut urit. Lagophthalmum emplastris glutinantibus sanat. Linguae frenulum scalpello incidit. Uvam forcice præcidit, deinde ferro non candente confirmat. In gula quæ hærent cerea candela in ventriculo urget. Membranam meatum auditorium repletentem robustissimam bis vidit, adgredi non sustinuit. Illapsa in aurem ut extrahas. Post strumam eductam glutine, non futura, vulnus claudit. Bronchotomen metuit, etsi laudat. Thoracis etiam perforationem obsolevisse; debere in cadavere se præparare, qui suscipere velit. Fistulam in pectore intacta costa curat, acu traducta filum trahente, quod setacei loco sit & fistulam apertam teneat. Setaceo se phthisicum sanasse. Cancrum mammæ abscindere non est adgressus. Mammæ nimis amplæ amputationem rejicit, tum lienis excisionem a nonnemo commendatam. Scirrhum lienis se sanasse spongiis ex aqua calcis vivæ expressis.

Herniæ curatione chirurgica abstinet. Crura hydropica ferro candente vulnerat. Abdomen aperit proprio instrumento incurvo, & altera ex parte scindente: aquam exsiccat eadem spongia aqua calcis vivæ intincta. Calculum ut exploraret, cereo utebatur, cujus finis argenteus esset. Cryptorchidem pro hernioso habitum liberavit, adgnito ægri statu. Ganglion sanavit incisione, si omnino ganglion fuit, humorem certe viscidissimum eduxit. Sectionem calculi laudat, quæ fit super syringotomum. Laudat HORATIUM Nurfinum, qui de fene duos grandes calculos exciderit. Præputium strictum turunda dilatat. CELSI administrationes reprobat. Calculum urethræ impactum absque incisione cochleari extrahit. Præputium a glande obtuso cultello solvit. Sabinam in pulverem redactam laudat ad destruendas carunculas urethræ. Herniosos bracherio consolatur. Hymenem incidit, sanguinem menstruum retentum emisit. Partum Agripparum habet pro vitioso. Non valde curandum esse de retentis secundis, nam per anum abscedere. Fistulam ani filo intercipit & sensim adstringit. Hæmorrhoides urit. Artum gangræna corruptum excidit in parte mortua vivæ proxima. Varicem adstringentibus impositis curat. Luxatum carpum vidit, ut ossa libera discederent. Ut abscessus aperiat. Scalpelli varii. Folliculos integros debere extrahi: se tamen etiam prius ruptum enucleavisse. Suturas in vulneribus citat. Aciam esse futuram repetitam: necessariam esse in cavo vulnere. Contra ferulas chartaceas in fracturis. Extensione sensim aucta se male confervescentem fracturam correxisse. Luxatus cubitus celeriter reponendus, ne fiat ancylosis. Ulceribus ferrum ignitum sed varie temperatum admovet. Caustica medicamenta non amat. Tibiæ fragmenta per aciem sibi adposita coaluisse. Ex fractura valgi tibiam ferramentis correxit. Hydrocephalum aperit scalpello, cui fistula respondeat (vero *trocart*). Suam forcipem polypariam describit, qua reliquiæ polypi conteruntur. In ozæna per fistulam cauterium subdit, quo ulcus exurat. Thorax pro gibbosis. Totum opus est quasi perpetuus ad PAULUM commentarius.

Aliena esse, quæ practica cum nomine VIRI ILL. prodierunt, BARTHO- LINUS (*).

In tr. *de gressu animalium* meminit tendinis Achillis adeo firmiter confervescentis, ut ægrotus insistere potuerit.

Tr. M. S. de vulneribus inter codices suos habuit FRANCISCUS BERNARD B. BRIT. n. 3671.

FRANCISCI PLAZZONI l. *de vulneribus* flopetariis potius FABRICII opus esse MAZUCCHELIUS ex PLACCIO.

§. CLXXIV. VARIII.

MICHAEL LARIZA Valentinus. Ejus est libro *de Cirurgia que trata sobre los ll. en general, que escrivia G. CAULIACO, con un tratado, en qual ensena el modo*

(*) *Vindic.* p. 3.

modo de curar las carnosidades, que estan en la via de la urina Valent. 1592. 8. Saragoça 1624. 8. C. VIL.

GEORG WECKER *de lithiasi* Basil. 1592. 4. *

JULII HOLDER de Murpach *Dialogus nützliche Beschreibung eines rechten Wundarztes und seiner Meisterschaft wieder alle Zufälle, Gebrechen menschlichen Körpers* Francfurt 1592. 4. * DRAUD. Lips. 1602. 8. HUTH. 1672. 8. GLAU.

A. DOERER *de sphacelo themata* Lips. 1592. 4. *. HA

NICOLAI GYER *phlebotomy, or method of healing by letting blood* London 1592. 4.

§. CLXXV. VARIII.

ANDRÆE CHIOCCI, Veronensis, *Questionum medico-philosophicarum* libri III. Veron. 1593. 4. *. Decima quarta est de calculo vesicæ, quem negat perpetuo ex rene oriri: & de tumore ex GALENI sententia.

BALTHASAR PISANELLUS in tr. *de esculentis & potulentis* Herborn 1593. 8. * adserit, minorum limonum succo Neapoli calculum de rene deturbari.

§. CLXXVI. GUILIELMUS FABRICIUS.

A patrio pago Coloniae vicino Hilden vulgo HILDANUS dictus, celebris chirurgus & medicus, JOHANNIS GRIFFONII (a) Laufamensis discipulus, Laufamensis, Paterniaci (*Payerne*), deinde Bernæ poliater, graciosus homo, plurimo usu exercitatus, in rebus chirurgicis suum potissimum ingenium secutus est: instrumenta ad præsentem casum idonea frequenter invenit, anno demum 1634 senex & exhaustus obiit. Pius homo canticorum auctor, cui aliquas ex seculi sui sapore superstitiones condones. Anatomem pro oculo habuit chirurgiæ, & impenso studio coluit.

EJ. primus libellus fuit *de gangræna & sphacelo, d. i. vom heissen und kalten Brande, oder wie es etliche nennen s. Antoni und Martialis Feuer, desselben Unterscheid, Ursach und Heilung kurze Anzeigung aus HIPPOCRATE, GALENO, und andern fürnehmen Authoren zusammengetragen* Colln 1593. 8. Basil. 1603. 8. DRAUD. 1615. 8. *. cum aliis libellis.

Latine cum 25 observationibus chirurgicis Bern. vel Genev. 1598. 8. seorsim ut videtur, Basil. 1600. 8. Openheim 1617. 4. & cum DION. FONTANONI *practica medica* Francf. 1611. 8. Porro Lion 1658. 16. Video etiam citari editionem 1696. 8.

Kk 2

Gallice

(a) Non imperiti hominis, qui prius in cadavere moliebatur difficiles administrationes, quas erat in viro tentaturus. HILDAN. ep. ad lect. post nuz der Anat.

Gallice ap. STOER 1597. 8. Genev. 1669. 4. BB. Hæ editione Germanica minus plenæ sunt.

Per *heissen brand* gangrænam, aut summam certa inflammationem, per *kalten brand* sphacelum intellexit. Varia exempla habet ex variis causis ortæ; ex arteria pro vena pertusa; a dysenteria, hanc in intestinis; a frigore in ardente febre subito, quam scarificando sanavit; a peste, hanc potius salutarem putat; a cancroso tumore arsenico tentato, a lotii stillatione. In sphacelo ne igniti quidem ferri ullus sensus fuit. A scarificatione pedum hydropicorum funesta gangræna; a frigore, quam nive admota sanavit. Contra amputationis rudes modos, eo sæculo securi utebantur. Contra amputationem in carne emortua primus, ni fallor, dixit, cum interna a causa, ut ab osse corrupto sepe multo altius ascendat, quam ex cutis vitio expectes. Sanguinem cauterio cultellari comprimebat. Feliciter carpum in articulatione detruncari vidit. Vidit ferram ab agitatione implicitam. Carnem sursum trahit & laqueo firmat. Initium secandi facit ab osse majori, ut a tibia. Arteriam manuvulsi forcipe apprehendere, & acus circa arteriam decussatas improbat. Labia vulneris futura sicca adducit. De doloribus ab amputatione natis. De funesto eventu moliminum ad movendum artum. De funesta dysenteria.

Ej. *observationes chirurgicæ* XXV. Venet. (ita lego.) 1598. 8. Lego etiam Oppenheim, quod facilius credo. Redeunt in centuria I. Basil. 1606. 8. *, cui titulus est *observationum & curationum chirurgicarum Centuria*. Magnæ & insignes curationes, quarum paucas tango. Ficus cancerosus oculi extirpatus. Globulus vitreus ex aure propriis instrumentis eductus, speculo, tenacula plana, cui terebellum postea substituit. Commotio cerebri funesta, cum nihil extus læsum videretur. Sanati, qui partem cerebri amiserant. A pulvere aluminis fungo cerebri insperso mors; fungus alio mitiori pulvere feliciter repressus. Putrida dura cerebri membrana cum vesiculis, æger tamen sanatus. Mortes capite læsorum ex ira, ex venere. Ex lapsu, cum malum leve videretur, mors, sanguine sub calvaria collecto. Oculus a sagitta perforatus, sed humor aqueus, & ipse demum visus, restitutus. Labium noster ex se ipso restituit. Lingua pene integra abscissa reconciliata. Varia mala a deglutitis in gula hærentibus: ad ea extrahenda spongia flexili fistula præpilata. Machinula, quibus maxillam immotam præstitit. Setacei administratio & usus multiplex. Caries vertebrarum in gibboso. Turundæ tussi ejectæ, quæ per vulnus pectoris in cavum datæ fuerant. Hydropis per umbilicum perque pudenda evacuati exempla. Scirrhus pylori & tumor rectum intestinum comprimens, cum excrementa per umbilicum exirent. Mors ex umbilico in juvene resecto. Intestinum ruptum, feces per ulcus exeuntes, æger sanatus. Sic gangræna herniæ superveniens. Volvulus ex cancro intestini cæci. Culter dimidiatus ex lumborum vulnere post biennium exeuns, vulnus sanatum. Ruptus in partu uterus. Ex vesicæ fundo per ulcus calculus in vaginam transit, hinc eductus est.

est. Calculorum varietates. Adolescenti feces per inguen, qualia nuper aliqua exempla descripta fuerunt. Siphon, quo ægrotus sibi ipsi clysterem dat. Scirrhus uteri, & post diuturnos dolores uterus ruptus. Gibbus cum vertebrarum carie. Tres mortes ex illapsis in asperam arteriam alienis. Steatoma in pelvi. Gangræna ex ileo. Intestinum per inguen propendens, in quo motus peristalticus. Gangræna ex erysipelate oleo inuncto. Dignati ab ambustione conglutinati & incurvati, restituti. Morsus humani periculo pleni exempla. Morsus canis rabidi. ABELIS ROSCII, de eodem epistola. Alius cauterio curatus. Terebra per fistulam adacta pro educendis glandibus plumbeis. Cancer ab emollientibus medicamentis exacerbatus. Paronychia gravis incisione curata. Copiosius ista indicavi; in sequentibus parciorem esse necesse est.

Ej. *de ambustionibus, quæ oleo & aqua fervidis, ferro candente, pulvere tormentario, fulmine & quavis alia materia ignita fiunt* Basil. 1607. 8. ENDTER Oppenheim 1614. 8. cum obs. de vulnere gravissimo.

Germanice *von dem Brennen, welches mit glühender Materie geschieht* Basil. 1607. 8.

Tres facit ambustionis gradus; secundum eos sua consilia impertit, deinde per artus. Gangrænam ex igne ortam, tamen in vetula sanavit. Symptomatum curatio, correctio cicatricis; brevis libellus.

Centuria II Basil. 1611. 8. (b). Globulus plumbeus sex mensibus in cerebro retentus absque malo. Depressi cranii pluscula exempla & elevati, vecte longo, qualem nuper etiam delineaverunt; & cucurbitula, & glutinoso emplastro. Terebrarum etiam varietas. Cephalæa vulnere in futurarum conjunctione accepto sublata. Nimis incisionem temporalis muscoli metuit. Instrumenta varia ad evellendas de oculo festucas. Aliud ad ligandam uvulam, ex fistula factum in anulum terminata. Lamina pro supplendo palato. Pericardium faniosum ulcere erosum. Abscessus apertus pleuram inter costasque. ABELIS ROSCII pectoris vulnus cum jactura particulæ pulmonis sanatum. Sic hepatis, et si ea vulnera sunt gravissima. De fungis passim de corpore humano efflorescentibus & ipse & D. SENNERTUS. Abscessus abdominis alii sanati, alii funesti. Mola, aut retenta placenta feliciter de utero separata. Forceps dentata ad extrahendum fetum. Hiantis umbilici exempla. Fractura brachii absque ulla violentia, & alia exempla ossium fragilium. Funestiarum ambustionum exempla. Forceps ad amputandam mammam. Herniarum varia exempla, etiam sponte sanatæ, in ipso SEBASTIANO MEYERO. Gangræna passim funesta, gravis etiam ex equi morsu. Iterum canis rabidi morsus cauterio sanatus. Gibbus ex nimia thoracis strictura. Patellæ ligamentum abruptum, ipsa sursum tracta. Os totum in spongiosam naturam conversum. Concrementum osseum arteriis adnatum.

De vulnere quodam gravissimo & periculoso ictu sclopei infligto observatio & curatio singularis. Oppenheim 1614. 8. Accurata historia vulnerum tribus glo-

Kk 3

bulis

(b) Lego, sed fieri non potest, nam curationes post annum 1611 peractæ recensentur.

bulis plumbeis infictorum & natæ inde gangræna. Decocti vulnerarii usum hic & alibi improbat. Demum cum fistulæ superessent; malum caustico detectum, maxima ossis fragmenta educta, trajectum per fistulam fetaceum, callus destructus, & post multorum ossiculorum decessionem, integra valetudo reparata.

Observationum & curationum centuria III. Basil. 1614. 8. Fungum de auditorio meatu propullulantem vinculo intercepto, reliquias erodentibus medicamentis absumsit. Ab ictu lapidis calvaria nihil passa, alterius oculi usus amissus & diuturna multorum annorum mala. Dolorum post amputationem reliquorum, exempla. Ab hydrocephalo, inciso bregmate aperto mors. A depressio cranio ingenioli pueri stupiditas. Fractura ossis non coalescens. Scirrhus uteri. Brachium elapsum, mors. Mors a struma ulcerata rupta, in gulam aperta. Dente evulso sanata fistula maxillaris. Ossæ duæ costæ callo conjunctæ. Non posse callum confirmatum emolli. Collum uteri cum vesicæ collo propendens & urina perpetuo dephuens, ex nævo, ut putat. Mors a ferreo instrumento faciei infixio, inque ea hærente. Pessimi eventus unguenti armarii; tum frenuli lingue ab imperito incisi. JOHANNES GRIFFON TAGLIACOTII invento exculito, nasum amissum restituit. GREGORIUS HORST vulnus pulmonis sanavit. Felix in phthisi fetaceum per cervicem trajectum. Anevrysmata brachii detecta & ligata arteria sanata, & de eo malo MICHAELIS DOERING dissertatio. Ex subito in calidum corpus admissio frigore gangræna. Præputium a natiuitate cum glande connatum, feliciter cultro separatum. Atrætæ virgines cultro curatæ. Fasciæ ad sustentandum enormem umbilici prolapsus. PAULUS OFREDUS de globo plumbeo per multos annos in vesica latente, calculosa crusta obducto, demum in cadavere reperto. Ancylosis & connata in cubito ossa. Penis absque cauterii usu abscissus.

Una prodiit adfirmante LINDENIO, non certe in meo exemplo, MICHAELIS DOERING epistola de nova hernia uterina, atque hanc subsequens partus Cæsarei historia. Responsum ad eam epistolam HILDANI. In operibus omnibus. In hernia peritonæum non rumpi. Sectionem Cæsaream probat. Mors ex scirrhouteri, qui partum impedivit. Derasionem ossis denudati improbat. De secunda retenta. Ab ea mors. Cum ea uterus evulsus. Fæminæ prægnantis demortuæ uterum utique incidi debere. Vivere sæpe fetum maturum etsi mortuus videtur. JOHANNIS MARCHANDET historia fetus retenti & putridi per umbilicum excisi. Ex vehementissimo vomitu, ab antimoniæ medicamento excitato, hernia ventriculi.

EJ. von geschossenen Wunden und derselben gründlichen Curen und Heilung Basil. 1615. 8. *

Latine, vertente J. HENRICO LAVATER inter opera omnia. Non esse venenum in vulnere sclopetario. Ad glandes eximendas, eadem intra fistulam terebra, fetacea laudat.

EJ. von dem Gliedwasser cum priori.

De

De ichore & meliceria (CELSI) & hydrope articularum. Ex læsis articulis maxima subinde copia humorem defluere ex digito, sic ex genu. Revellit, imponit herbas adstringentes, emplastra. Ancylosis. Ad eam superandam medicamenta, tum machinæ, quæ magna vi paulatim artum incurvatum extendant. Contra decocta vulneraria; pro turundis.

EJ. Reiskastenverzeichnis der Arzneyen und Instrumenten, mit welchem ein Wundarzte im Feldlager soll versehen seyn; cum priori, tum 1633. 8. 1686. 8.

Latine cista militaris Basil. 1634. 8. Genevæ, ut puto, cum NARVATIO, 1633. 8. *. Brevis catalogus medicamentorum, & aliqua de instrumentis.

EJUSD. libellus von der Bräutne, seorsim editus Stutgard 1661. 8. Hirudines in eo morbo ad linguam admovet. Mors ex struma in œsophagum aperta. Curva cylindro in œsophagum detrusa aliquod, sed non diuturnum levamen.

Observationum & curationum Centuria IV. Basil. 1619. 4. *. DANIEL NARBOROWSKI de milite sub oculo hasta trajecto, ut ferramentum cassidi adhæreret, tamen servato. HILDANUS de variis gravissimis vulneribus, quæ absque funesto eventu fuerunt. Globulo trajectum abdomen nullo viscere læso. JOHANNIS DE BURGO cranii secundo mense a percussione capitis felix terebratio. HILDANUS per exempla docet, serius aliquando bono cum effectu trepanum admoventi. Setaceo cephalæa superata, alias secta vena jugulari. Speculum oculi hæmisphæricum. In fistula lacrumali utile fetaceum. Ingenuus infelicem umbilici punctiorem narrat, quam ipse administraverat. Prodigiosæ molis calculus bilarius, tum urinarii aliqui maximæ molis. Membranzæ intimæ vesicæ extractæ exempla. Uterus in partu ruptus cum brachium esset elapsus. Ab avulsa secunda protractus uterus. Sarcocelen in dextro latere esse frequentiores. Hydrocele incisione, & membrana aquam recipiente ligata, curata; sæpe tamen carnem testis adnasci, & tunc infauste cedere. A venere impedita sarcoccele. Tunica erythroides seorsim a vasis ligari debet, & sub ea tumor aperiri. De feminis Noster calculos membranis obductos extraxit. A luxatione lumborum paralysis artuum inferiorum, non tamen sphincterum resolutio, & vita diu superstes. Os diu non repositum materie calcæria obducitur. Gangræna a causa interna, amputatio frustra facta. Contra F. WURZ, quem noster non amabat, vulnera digitorum debere aperta servari. Gravia mala a vespæ punctura. Præputium mire crassum. Longum vulnus versus coccygem tendens, & perinæum perforatum pharyngothomo, paulum aliter a nostro facto. Alio syringotomo longus sinus tibiæ apertus. Varix brachii crassitie vinctus & curatus. Morsus canis rabidi funestus. Commendatus usus sublimati mercurii. Iterum artus cauterio cultellari absectus. Combustionum gravissimarum exempla. Sanatus puer, qui in fervidam erat delapsus. Ossa denudata non semper corrumpi squamamve dejicere. Cortices arborum ferularum loco non utiliter adhiberi. Contra emplastri oxyceroeci in fracturis usum.

Una prodiit epistolarum ad amicos, eorumque ad ipsum centuria. Uterus in partu

partu ruptus. A mala repositione ossium luxatorum atrophia, a compressis arteriis nutrientibus. Contra GALENUM, cauterio in scirrhis abstinens. Setae ad oculorum mala laudes & in cataracho ad peccus. Urget amicum, ut JOHANNIS GRIFFONII observationes edi curet, industrii viri, qui multa instrumenta invenerit. De chirurgicis scriptis judicium. Canis rabidi morsum melius uri, quam scarificari. Multa tanguntur hic, quae in consiliis curatius exponuntur. Fetus quadriennio gestatus. Sanatus qui ano imperforato natus erat. Cancer gulae quater recrudescens. In cancro medio materies est sebo similis, denso corio circumdata. Puella, cui vagina in rectum intestinum patebat, & faeces per id rectum int. exhibant. Adnatum acetabulo os femoris. Multae ancylofes.

Kurze Beschreibung der Fürtreflichkeit der Anatomey Bern 1624. 8. *. Mortes ex administrationibus imperitorum chirurgorum, ex vasis laesis, percussa in venae sectione arteria. Laudes JOHANNIS GRIFFON absque castratione hernias secantis. Perniciose duas eodem tempore venas aperiri. Ut HILDANI uxor fracturam femoris feliciter curaverit. Cancrosum ulcus ex verruca auriculae natum, funesto eventu. Ab ictu iris & cornea dilacerata, caecitas. A sectione venarum raninarum suffocatio. Non posse chirurgum in femoris amputatione cauterio carere. A secta hernia sarcocele pugni mole eventu funesto. Manubus sursum versis in torturis humeris, & extensis a corporis & appensi etiam ponderis gravitate, ruptae scapulae, quales in scaletto ab auctore in bibliotheca Bernensi dedicata reperiuntur. Quare ad humanitatem provocat iudicium, ut ab eo genere torture abstinuisse velint. In editionibus operum omnium desideratur certe immerito.

Gründlicher Bericht von dem Blatterstein Basil. 1626. 8. Lithotomia vesicae, h. e. descriptio calculi vesicae ejusdemque causae, & methodi, qua tam in feminis, quam in viris sit extrahendus, ex Germanico versus ab HENRICO SCHOBINGER discipulo HILDANI. Accesserunt epistolae aliquae Basil. 1628. 4. *. Anglice London 1642. 8. *. Plurimae adnotationes. Qui 2000 calculos intra biennium cum lotio reddiderat. Podagrici frequenter calculosi. Calculus circa globulum plumbeum natus. Scirrhus pro calculo habitus. Non debere calculum secari, qui ovo gallinaceo major sit. Perit in administratione, cui extractus calculus unciarum 22 pondere. Feminas etiam secabat. Contra altum apparatus, quem tamen admittit, quoties calculus praegravatus est. Calculus circa plumbum natus. Invenit semi speculum Gorgeret. In feminis & per vaginam calculos secari putat & speculi ope educi. Contra futuram. A calculo ureteri impactu gangraena funesta. Multa exempla calculi majusculi de urethra expulsi. Forcipes angustae ad calculum frangendum. In epistola ad SCHOBINGERUM post incisionem turundas immittendas. Aliorum in eum sensum epistolae.

Observationum & curationum Centuria V. Francf. 1627. 4. *. Calculorum de palato rejectorum exempla. Sphaeli mortefque ex levibus causis. Iterum caecitas ex cerebri commotione cranio non laeso; alia commotio post aliquot menses funesta. Gibbi cum vertebrarum carie. Spasmi cynici & tetani ex vulneribus nati exempla. Cataracta ex vulnere & impacta oculo festuca subito. Venae

Venae frontis sectione levata gravis ophthalmia. Uxor HILDANI micam ferri corneae impactam magnete evocavit. Eadem exercebat obstetriciam. Fracturam calvariae enormem cum depressione ab equi ictu noster feliciter restituit. Sie vulnus cum cerebri parte deleta LUDOVICUS SCHMID. Tumor cancrosum ad latus dextrum dentium molarium propriis instrumentis excisus. Mors ex officulo oesophago infixum decubitu. Catillo proprio fungosae de umbilico pullulantes carnes compressae, ligatae & delatae. Abscessus in perinaeo ruptus, urina per vulnus edita, malum tamen ad sanitatem perductum. In lumbis enatus gibbus lamina ferrea repressus & sanatus. CLAUDIUS DEODATUS de ensis cuspe post annum de vulnere abdominis per anum educto. Scroti late patentes gangraenae sanatae & maligna ulcera. Inventa ab auctore femicapula, os fractum femoris restitutum, & ad extensionem faciendam instrumenta. Patella fracta. Ossa fragilia.

Observationum & curationum Centuria VI. Nullam antiquam & solitariam reperio editionem, ut primum cum reliquis centuriis videatur Lugduni 1641. 4. prodidisse. Prolapsus oculi & excisio, & contra GEORGII BARTISCH instrumentum. Coalitus palpebrae superioris cum oculo, quem CELSI tempore nemo sanaverat, curatus specillo & filo, quo palpebrae distenduntur pondere appenso firmatis. Tumor occipitis, forte hernia cerebri. Steatoma ingens abscissum. Acicula hamulo de gula extracta. Utique ossa pubis in partu disjungi, & ilium ossa a sacro. Iterum de cucurbitulis admovendis ad elevandam calvariam, quae depressa fuit. In hydrope & fasciationem pedum probat & fonticulos. Ulcus renis per cutem ruptum. Fistula urachi, quem impervium fecit. Callum ossis fracti in gravida muliere non generari. ABEL ROSCIUS herniam incarceratam aliquoties folis clysteribus sanavit, etiam quando lotiones per os rejectae fuerant. Septuagenarii hominis invitus quidem herniam sectione sanavit HILDANUS. Spina dorsi alterne incurvata. Vitri fragmentum, acus, similia corpora peregrina diu absque malo in media carne tolerata. Contra arsenici in cancro usum, & contra PHEDRONEM, qui eo utebatur. Ocreae ad corrigendum pedem distortum. Maximum vitium pedis exesis ossibus, tamen superatum.

Centuriae, ut puto, sex, collectae cum M. A. SEVERINI l. *de efficaci medicinarum* videntur prodidisse Lion 1641. 4. LIND.

Deinde *observationes & epistolae* Argentor. 1717. 4. 2. vol.

Denique ipse HILDANUS opera sua conjuncta ad prelum praeparaverat, & dedicationem a. 1633. scripserat; cum vero intermortuus esset labori, J. BAYERUS opera viri quae exstabant omnia Francofurti 1646. fol. edidit, quae editio Francofurti recusa est 1682. fol. *. male dedicatione & BEYERI praefatione multata, addito tamen indice observationum per morbos disposito, neque incommodo, iconibus nonnullis aeneis nunc ligno insculptis.

Deinde FRIDERICUS GREIFF, Germanice convertit, & cum titulo *langst be-
Tom. I. LI* gebrte

gebirte Leib und Wundarzney edidit Francf. 1652. fol. B. B. cumque alio titulo Hanau 1652. fol.

Observationes in sex libros collectæ, Gallice versæ, inque ordinem redactæ prodierunt THEOPHILO BONNET interprete. Genev. 1669. 4. *

Seorsim von den Brüchen und deren Heilung Ulm 1696. 12.

Verum præterea in bibliotheca Bernensi præter sceleton & viscerum systema supersunt tria volumina, in quibus multum est ineditorum. Epistolæ sunt 437: codex HILDANI ipsius jussu descriptus. Comparavi, inveni pluscula, quæ mereantur recenseri. De vulnere Christi. De circumcissione. Dentes alieno loco, etiam sub lingua nati, evulsi instrumentis propriis. Palpebra ab adamantis cuspi- de fissâ ægre, sed tamen curata, canali æneo naso imposito, cui adfixa fila palpebras unientia, emplastro admoto glutinata. Callosum sub patella concremen- tum. Anus in vesicæ collum patens. Specilli globulo terminati icon. Fistula ab hernia reliqua, decocto vulnerario clausa. Polypo ut acria admoveantur per fistulam in acum exeuntem. Sanatum ulcus a collo vesicæ in vaginam communi- cans post partum difficilem. Ischias superata cauterio ad femoris juncturam ad- moto. Vulnus vesicæ gladio infictum sanatum. HENRICUS SCHOBINGER de chi- rurgia Itatorum sui ævi. SPIGELIUS eos docuerat, arterias vinculo comprehende- re. Ad cancrum plumbo utebantur & arsenico. Patellam fractam ferulis conti- nebant. Puncto aureo peritonæi processum constringebant. Ad paracentesin acu utebantur triquetra, nuper a SANCTORIO inventa. Artus gangrænosos in emor- tua parte, tamen proxime ad vivæ limitem amputabant. DOUGLASSIUM Scotum hernias inciso peritonæo reponere, non læsis vasis feminalibus. PETRI MARCHET- TI curatio, cum rupta urethra esset scrotum gangrænosum & DOUGLASSI peritissimæ chirurgi bronchotome acu canulata facta, absque musculorum incisione. FABRI- CIUS BARTHOLETTUS hernias absque incisione sanabat. HILDANUS de discrimi- ne carunculæ & calculi; iste situ aliquo levatur, non ita caruncula. Negat me- dicamenta lithonriptica reperiri. J. BURGOWER de Itatorum audace chirurgia, libere ferro & igne uti. Ut SPIGELIUS canrosam mammam detruncaverit; ut vulnus mediastini IDEM sanaverit. In hernia ampliori a balnei usu intestina su- bito in scrotum descenderunt, ut abdomen ipsum flaccesceret, & æger extemplo exspiraret. A castratione sarcocele & in alio mors ipsa. Anevrysmata superata pressione, adstringentibus emplastris. Nullus callus subnatus, quod ossis fracti fines a nimia extensione diducti intervallo separati manserint. Mortes a sanguine sub calvaria effuso. J. BURGOWERI, glans plumbea in medio calculo reperta. JACOB ZWINGER de cysticis tumoribus. HILDANUS, funestam fuisse in mortua parte amputationem a peritissimo viro JOHANNE GRIFFON administratam. JOH. STIGELIUS in oculorum inflammatione frustra adhibita setacea. GALENUS WIER- cultrum devoratum ex inguine excidit. JOHANNES WESLING de tendine ex- tensoris tibiæ feliciter confuto; parum sentire adutorum hominum tendines. Cum parvæ staturæ femina ex procero marito difficulter pariat, suavit HILDANUS, perite

perite certe, ut in pariendo lente progrediatur. De curatione herniarum per escharotica, quam noster improbat. M. SEBIZIUS vulnus articuli genu sanatum terebinthina. Vertebrae HILDANUS vix putat luxari. Pro cauteriis. In arthri- tide ad articulum adhibita laudat.

Porro in Bibliotheca Bernensi exemplum exstat libri vom Nutzen der Anato- mey multis manu HILDANI adscriptis adnotationibus auctum. Grandes femoris arterias cauteris facere necessitatem. Venæ cavæ stylo percussæ subito funestum vulnus, illæsis visceribus. Integra tunica cornea, a percussione tamen uvea rupta, & subita cæcitas. Sola quiete disjectis vinculis sanatum fractum in ca- preolo crus. Tetanus penisque rigor a vulnere temporalis musculi, a grandibus, ut quidem probabile fit, nervis læsis, qui eum muscolum subeunt. Ab adtrin- gentium medicamentorum usu vulnera articulorum in ancylosin transiisse. Iterum noster exorat magistratus, ut nolint severa & vivum corpus discerpente tortura reos aliquando innocentes enecare.

De his ineditis egi in *Relat. Gotting. fasc. XII.*

Vitam viri scripsit CHRISTIANUS POLYCARPUS LEPORIN Quedlinburg 1731. 4. *. non pro dignitate.

§. CLXXVII. VARI I.

MICHAEL MERCATUS CLEMENTIS VIII. Archiater obiit a. 1593. In ejus *metallotheca Romæ 1719. fol. ** calculi aliqui insignes descripti reperiuntur. La- pides bezoardici numerosi, & exemplum maximi bezoardici, sed ex America, la- pilli, tum alterius ex PII V. vesica. Calculi replentis renem, trunculis duode- nis pelvis figuram exprimentibus.

FR. COURCELLIUS de vera sanguinis mittendi ratione Francof. 1593. 8. HEIST.

ISABELLA CORTESE *heiml. Künste in der Medicin und Chirurgia Hamburg 1592. 8. ZOCHA.*

§. CLXXVIII. LUDOVICUS MERCATUS.

Archiater PHILIPPI II. & III. grandævus senex. EJUSD. *instituciones chi- rurgia in duos libros dissecta Madrit 1594. 8. Francfurt 1619. fol. de tumoribus, vulneribus, ulceribus & de medicamentis externis.*

EJ. *instituciones ad usum eorum, qui luxatoriam exercent artem, ex Hispanico latine versæ Francf. 1624. fol.*

EJUSD. *consultationes morborum complicatorum & gravissimorum Valladolid. 1613. fol. Francf. 1614. fol.*

EJUSD. de morbis opera omnia edente ZACHARIA PALTHENIO Francf. 1608. & 1610. fol. 4. vol. *. Morborum descriptiones & curationes a capite ad cal- cem.

eem. Passim chirurgica intercedunt, ut libri de curatoria facultate, in quibus generalia aliqua, & de medicamentis internis. Porro de empyemate, calculo renum & vesicæ, tum de mulierum prægnantium, & puerperarum morbis, qui etiam in *Gynæciis ISRAELIS SPACHII* reperiuntur, & seorsim Madrit 1594. fol. Venet. 1612. 4. prodierunt, de atretis etiam, partu difficili &c. sed verbosissimum scriptorem non legi.

VIDI VIDII jun. *de curatione membratim tractationem* supplevit in patris opere Florent. 1594. fol.

HIERONYMUS CAPIVACCIUS, Patavinus Professor. Ejus est *libellus de canceris* inter CRATONIANA editus, & in operibus CAPIVACCII omnibus Francof. 1603. fol.

In *medicina practica* Francofurt 1594. 4. Venet. 1597. fol. & in *methodo s. arte curatoria* Francof. 1594. 8. aliqua huc faciunt, ut de hydrophobia.

In cista HORNUNGII defendit ANDRÆ FUCHSII arsenicale medicamentum ad cancrum.

MART. HELLING *theses de phlebotomia* Marburg 1594. 4.

JOHANNES HEURNIUS Ultrajectinus, Professor Leidensis, aliqua parte chirurgica adigit, in ll. *de morbis qui in singulis partibus humani capitis incidere consueverunt* Leid. 1594. 4. 1609. 4. *. in l. *de morbis oculorum, aurium, nasi, dentium & oris* Leid. 1602. 4. ubi miro modo dentes absque dolore tentat excutere, interfecto dentem inter & gingivam euphorbio: denique in l. *de mulierum morbis* Leid. 1607. 4. *.

EJ. *diff. de erysipelate* Leid. 1596. 4. RIV.

§. CLXXIX. VARIIL.

ALPHONSI LOPEZ de HINOIOSO *suma y recapitacion de cirurgia con un arte para sangrar y examinar Barberos*: & in secunda editione, *el origin y nacimiento de las ruinas i enfermedades que dellas proceden* Mexici 1595. 4. NIC. ANT.

NICOLAUS ABRAHAM FRAMBESARIUS, Veromanduus, chirurgi filius, Professor Parisinus. EJUS *canonum & consultationum libri III, quibus aphoristica methodus medendi omnibus affectibus corporis continetur* Paris 1595. 8. LIND. 1619. 8. RIV. Unicus liber, s. *methodus curandorum tumorum* prodiit Genev. 1632. 8. *. cum NARVATIO, latine, & Gallice cum *operibus omnibus*. Canones sunt, nempe definitiones, aut præcepta, & subjectæ notæ, pleræque ex veteribus collectæ. Intercedunt aliqua exempla curationum propriarum. Vulnerum universa judicia & curatio hic reperiuntur, & plusculæ curationes a patre nostri HECTORIS ABRAHAMO perfectæ, minime vulgares, & magnorum malorum. Glans plumbea in genu defixa sponte se post curatum vulnus obtulit, & passa est excidi. Fractura calvariæ & fragmentum osseum in piam meningem depectum. Incisa dura

dura membrana, ut puri exitus pateret, felici eventu. Cum in alio casu post terebræ usum eadem meninx nigresceret, tamen se passa est reconciliari. Iterum dilatato calvariæ aditu, ut ea meninx se posset mundare, gravissimum a diffiliente stlopo infictum vulnus curatum. Sic cum sanguis plurimus in pectus effusus putresceret, injecta potione vulneraria denique vulnus clausum est: tum vulnera pulmonis, etiam grandia, dilatato sed turundis vulnere. Sed & hepatis vulnus IDEM sanavit. Tibiam cariosam nudavit, terebravit, ambuffit, mortuum os totum exemit. Maximum vulnus, & os humeri a stlopo diffractum, absque gangrena curavit, multa jactura ossis & carniū reparata. Alium, cui equus tibiam fregerat, cum PAREUS artum vellet amputatum, servavit idem. In utroque casu mera aromatica adhibita.

In *operibus omnibus*, quæ Gallice prodierunt Rouen 1631. fol. B. B. Lion. 1644. fol. 1669. fol. Latine Francof. 1629. fol. RIV. reperio *les loix de chirurgie pour proceder methodiquement à la guerison des maladies externes*, iidem quos diximus Canones. Redeunt etiam in editione operum medicorum latina Francofurt 1629. 4. LIND.

Scholæ medicæ ad candidatorum examen latine Paris. 1622. 1636. 12. LIND. Leid. 1628. 12. ID. & in editione operum Gallica. De abscessu mesenterii.

In reliquis libris methodi medendi, quorum septimum solum diximus, varia sunt argumenti chirurgici.

Citatur ejus *coûrs de la chirurgie* Paris 1595. 12. PORT.

Lego, sed locum ignoro, nostrum sedem cataractæ in lente crystallina posuisse, ut glaucoma esset major ejusdem opacitas.

CAROLI BATTI *Handboek der Chirurgen waarin veele en secrete remedien tegens alle nytwendige Gebreken verhaalt staan* Amsterdam 1634. 8. Dordrecht 1595. 8. 1662. 8. HEISTER. Primum aphorismi HIPPOCRATIS chirurgici. Inde Pentateuchos chirurgicus, ut auctor fere intra medicamenta subsistat: aliqua propria; melius arsenico abstineri, minus suspectum esse argentum vivum præcipitatum. Chirurgica aliqua, ut tabula ad supplendum palatum. Ulcera oris exedentia ut fanaverit in propriis infantibus, quorum alter decem tamen dentes & maxillæ partem amisit. Fracturæ. Luxata.

EJ. *secret bock van heerlyke Konst en veeleley Materien* Leeuwaarden 1664. 8.

HIERONYMI KREBS *disp. de cancro*; præside GREG. NYMMAN Witteberg 1595. 4. MOELL.

BARTHOLOMÆI HIEROVII *methodus chirurgica docens rationem curandi apostemata, vulnera & ulcera* Francofurt 1595. 8. In medicamentis fere laborat.

Universa medicina synopsis oculique passionum enumeratio Vicentiæ 1595. fol. *.

JOHANNIS COSTÆI, Prof. Turinensis & Bononienfis, *de igneis medicina præsidis* L. II. Venet. 1595. 4. *. Placita Græcorum & Arabum bono ordine

recenset, de causticis & de cauteriis, non absque propriis adnotationibus. Si napismos, etiam dropaces & vesicatoria tractat. Infinitos morbos his praesidiis tolli. Caustico medicamento ut herniae sanantur. Palpebrarum crassitiam melius igne tolli, quam ferro. Hydrocelen Mediolani curari ignita acu trajecto scroto & inducto laqueo, & cauterium homines a peste tutos servare. In apoplexia caput uri. Exusto sincipite maniam superatam. Amaurosin sanatam tegula in caput illapsa.

GUIELMI SEYTON; medicus etiam chirurgus, de sanatione chirurgica Venet. circa 1595. TANNER.

STEPH. BACHER *conclusiones vindiciae & chirurgicae de dolore in genere ejusque causis, speciebus, cura* Basil. 1595. 4. RIV.

GUILLAUME de BAILLOU, magni viri, & JAC. LESCRIVAIN *diff. Ergo, qui gibbi ex asthma aut tussi ante pubertatem sunt cito moriuntur* Paris. 1595.

JOACHIMI TANCKII *de chirurgia* Lips. 1695. 4. puto 1595. BOEHMER.

EJ. *Analysis I. membri libri περι των εν τη κεφαλη τραυματων* Lips. 1602. 4.

EJ. *de phlegmone ex sententia GALENI* Lips. 1608. 4. PLATN.

§. CLXXX. VARI.

GABRIELIS FERRARA, chirurgi Mediolanensis, *nuova selva de chirurgia* Venet. 1596. 8. & vertente UFFENBACHIO *Sylva chirurgica in tres libros divisa* Francfurt 1629. 8. *. In primo libro observationes chirurgicae traduntur, omnino nonaginta, quarum tamen aliquae clinici potius sunt argumenti. Non tamen adnotationes sunt casuum memorabilium, sed compendium chirurgiae. Admissa superstitiosa, ut telis evulsis ex furis perire faucios, debere ea adeo in vulnere relinqui. Vermem describit valde improbabilem, dentibus in maxilla inferiori binis. In libro II. armamentarium est cum instrumentorum iconibus. Obliquas habet in trepano laminas. Tertius liber est medicamentorum chemica arte paratorum.

REINERI SOLENANDRI, Archiatri Clivensis, *Consiliorum medicinalium* L. V. Francfurt 1695. 4. 1609. fol. *. In Italia artem didicerat, & multus fuit in varietate medicamentorum. Inter consilia pluscula sunt chirurgici argumenti; de herniis, calculo, ungue oculi, ganglio. Deinde inter rariores sectionis V. *observationes* est de cristis in vulva extirpatis: de aquis hydropicis per spontaneum abdominis vulnus erumpentibus: de vermibus per abdominis ulcus predeuntibus; de calculorum varietate, alia.

JOSTRERII de JOSTRERIIS, Bassanensis, *admirationes medicae ex doctrina GALENI & aliorum* Venet. 1596. 4. *. De vesicantium usu promiscue in morbis omnibus. Intra viginti annos, quibus peregre abfuerat, novum medicandi genus Venetiis invaluisse. Vesicas scientia medicamenta male in morbo calido adhi-

beri,

beri, quae calefaciant. Temere sperari causam mali in bullas secessuram. Cucurbitulas minus nocere.

HONORE LAMI *abrégé chirurgical*. Lion 1596. 16. RAST.

JAC. MOCKIUS *de causis concretionis & dissolutionis tam interna, quam externa corporis humani* Trib. Brisg. 1596. 8. *. Non incommoda collectio eorum, quae apud varios scriptores de lapidescencia reperit, ex aquis aliove modo producta. De utero lapideo relatio. CLAUDII a S. MAURITIO de fetu equino lapideo. Frigidissimam aquam bibentibus non nocuisse. In sanissimis pueris urinam & crustam vasis adponere & salem dare. Quae lapides frangant. Non bene eam vim a lapidibus expectat.

EJ. *de lithiasi s. morbo calculoso* Friburg 1614. 4.

HIPPOLYTI BOSCI, Ferrariensis, *de vulneribus a bellico fulmine illatis* Firenz. 1596. 4. 1603. 4. Ambustionem statuit.

EJ. *de lesione motus digitorum & macie brachii sinistri*. Inter consilia a JOSEPHO LAUTERBACH edita Francfurt 1605. 4.

In l. *de facultate anatomica* Ferrar. 1600. 4. *. luxatos artus suadet solis manibus extendere & restituere.

J. WITTICH *medicamentorum tum simplicium tum compositorum enarratio &c.* Lips. 1596. 8. Praelectiones dicit se Patavii 1568. excepisse: habet & externa.

EJ. *consilia observationes & epistole medicae* Lips. 1604. 4. *. Intercedunt chirurgici argumenti varia, ad partum difficilem, calculum, ulcus renum. Oleo momordicae superatum esse matricis ulcus.

EJ. *processus curationes & consilia* HELIDEI de PADOANIS Lips. 1607. 4.

DURANTIS SACCHII, Fabriani in Anconitanis Physici & Chirurgi & *subsidium medicinae, in quo, quantum docta manus praestet ad inmanes morbos evellendos, elucescit* Urbin. 1596. 8. *. Quatuor libri huc faciunt: primus de oculorum morbis, alter de vesicae morbis; tertius de difficilioribus adfectionibus; quartus de tumoribus, ulceribus, fracturis & luxationibus. Instrumentum lunatum ad palpebras relaxatas adurendas. Aquam mirabilem triplicem adjuncto pretio & auri & balsami ad oculorum vitia describit. Acus cataractae deponendae destinata, & ipsa depositio: ipse autem depotuisse videtur. Unguis ut tollatur deglubendo penna anserina, aut crine; linctum etiam laudat. Laudes ferri igniti, in pueris, continuo ut partu sunt editi, ad cervicem admoti. Ea praesidia multum praestare escharoticis medicamentis. Staphyloma vinculo intercipit, & secat. Ex genu abscessu calculum excidit. Catheter: vesicam tamen aliquando nihil accipere lotii & hydropem fieri. Caruncula: ad eam candelae; quibus multas curaverit, quae praecipitatum mercurium recipiebant; demum cauterium. Calculi sectio; incisionem ad sulcum usque catheteris novacula ignita molitur: in parvo tamen apparatu igne abstinet. De narium polypo: eum abscindeba

cindebat ferramento, radicem exurebat. Fistulam lacrumalem igne etiam adgre-
ditur, oculo proprio cochleari defenso. Labium leporinum: ani fistula, quam
& ipsam exurit, sic ligatum prius varicem. Hydrocele: setaceum trajicitur
per vulnus acu ignita inflictum. Hernia tophacea f. sarcocele. Herniæ etiam
umbilicales. Paracentesis abdominis loco cauterium. Cancer. Reliqua bre-
vissima.

WILLIAM CLOWES, *A necessary book of observations for all these who are burnt
by the flames of gunpowders* London 1596. 8. GUNZ.

EJ. *right fructfull and aproved treatise of the struma* London 1602. Ægri a
Regina Elisabetha tactu sanati historia.

TOB. BRUKSCHMID *de tumoribus præter naturam* Basil. 1596. 4. Riv.

BALTHASAR GITLER *de renum vulnere, & qui huic succedit, cruento mictu*
Lipf. 1596. 4.

§. CLXXXI. CASPAR TAGLIACOTIUS.

Bononiensis, medicus & philosophus. Ejus sunt *de curtorum insitione
per chirurgiam* libri II. Venet. 1597. fol. Francfurt 1598. 8. *. Et si non
primus mirificam administrationem molitus est, solus tamen eam accuratissi-
me & fusissime descriptam dedit, quam ex Bojana familia chirurgorum
Turpiensium in Calabria didicerat (a), quæ eo seculo nasos reparabat. Testis
curationum (b) a TAGLIACOTIO perfectarum est THOMAS FIENUS (c): alius
JACOBUS HORSTIUS (d): iterum alius M. ANT. ULMUS (e), ut tamen JACO-
BUM ZANARO in oppido *Montechiaro* natum, ejusdem laudis reddat participem;
MERCURIALIS eam artem in Calabria exerceri, & TAGLIACOTIUM duos, qui
exercuerunt homines, sibi indicasse. auctor est (f). Testimonium aliud est JO-
HANNIS VIGIER (g), aliud M. HOLZAPFEL (h), & FORTUNII LICETI (i), qui ip-
se neque semel, viderit TAGLIACOTIUM excoriantem nasi cartilagine, brachium
adaptantem, propaginem futura confirmantem. Et legas (k) TAGLIACOTIO Bono-
niæ statuat esse dicatam, quæ manu nasum teneat. Fuisse ista repetiti, cum om-
nino administrationum hæc longe sit difficillima & pene incredibilis.

Accurate causam nostro exponit, ut humeri pars prior nasibus admovean-
tur, & carpus sincipiti, vola vertici. Ut in humeri cute incisa designetur tra-
dux

(a) CORTES. *miscell.* dec. III. SBARAGLI *ocul. ment vigil* p. 197. add. de Calabria. FAL-
LOP. *decorat.* p. 19.

(b) RENEAUME *hist. de l'acad. des sciences.*

(c) *Op. chirurg.* L. XII.

(d) *Wunder der Natur* p. 380.

(e) *de utero* p. 174. 175. *Physiolog. barb.* p. 233.

(f) *de decorat.* p. 23.

(g) p. 174.

(h) ap. SCHENK *diff.*

(i) *de monstr.* II. c. 29. p. 108.

(k) apud FIENUM.

dux aliquanto amplior, quam videatur necesse. Excidi pene absque dolore, cu-
te a forcipe compressa, secundum quam linea ducta sectio fiat. Si inferius etiam
labium supplendum est, alter tradux inferior de cubito fumitur. Inde is tradux
cutaneus curto naso excoriato applicandus, adsuendus ad nares; vigesimo die
tradux fere coalescit; tum de humero eundem oportet refecare, qui frigeat qui-
dem & palleat, fatus tamen refocilletur. Decimo quarto inde die tradux figuran-
dus, & quadragesimo columna immittenda, atque acu cum labio superiori confuen-
da; idem tradux plumbeis tubulis configurandus. Exemplum curationis. Ut di-
mediata auris restituta fuerit. Instrumenta omnia delineata. Incredibile pene est,
quemquam ob nasum, nunquam genuini similem futurum, tantum tolerasse ærum-
narum, quas noster quidem sic fatis fatetur vitari non posse.

Liber primus nihil habet nisi theoriam.

Compendium suæ artis dedit in epistola ad MERCURIALEM.

§. CLXXXII. SEVERINUS PINEUS, ALII.

Ille nomine PINEAU, chirurgus Parisinus, celebris lithotomus, COLLOTI ge-
ner, scripsisse dicitur libellum, *discours touchant l'invention & l'extraction du calcul
de la vessie* Paris 1596. 8.

In libro *de virginitatis & conceptionis notis*, f. potius in altero l. una edito
de partu naturali mulierum Paris 1597. 8. *. coccygem negat quidquam facere ad
faciliorem partum, fetum enim, qui eo pertigit, periculum omne superasse: sed os
utique ilium a sacro, & dextrum os pubis a sinistro divelli. Partum difficilem
se vidisse, ab ossis pubis præter naturam eminente apophysi natum: De varietate
partuum laboriosorum. Cartilagine ossibus pubis interpositam ante partum mol-
liri. Exemplum luxatorum ossium pubis & facile mobilium, ostendente JACOBO
D'AMBOISE, medico & chirurgo.

MIGUEL de LARIZA *libro de cirurgia que tratta sobre las llagas en general (ad
GUIDONEM)*, con un *trattado proprio en el quel se ensenna el modo de curar las
carnosidades que estan en la via de la orina* Valent. 1597. 8. N. ANT.

GUILLAUME INNOCENT *le chirurgien methodique contenant plusieurs enseigne-
mens necessaires aux chirurgiens & profitables aux medecins & pharmaciens*, *extrait
de GUI de CAULIAC* Lion 1597. 12.

PETER LOWE *a discourse of the whole art of chirurgery . . . all the presages of
HIPPOCRATES* London 1597. 4. AMES. (lego alias *whole course of chirurgerie*) Ad-
duntur a PORTALIO editiones 1612. 4. 1634. 4. a GUNZIO 1614. 4. 1657. 4.
additur denique a GUNZIO accessisse hic chirurgicas formulas.

Hoc anno ISRAELIS SPACHII *Gyneciorum libri* prodierunt, in quibus LU-
DOVICI MERCATI & M. AKAKIA muliebria accesserunt ad Gynæcia BAUHINI
Argentor. fol.

DAVID HERLIZ *Unterrichtung von den Schwangern und Kindbetterinnen* Greifswald 1597. 8. Stettin 1618. 8. PLATN.

Idem fuerit EJ. *Frauenzimmer* Magdeburg 1613. 4. RIV.

J. RICHTER *de nephritide* Basil. 1597. 4. RIV.

PETRI PALMIER & MARTINI ARAKIA *Ergo a capitis tremore opposita partis convulsio* Paris 1597.

§. CLXXXIII. THOMAS FIENUS.

Professor Lovaniensis edidit Lovanii 1598. 8. * de cauteriis libros V. recufos Colon. 1601. 8.

Plenum opus, quo omnia continentur, quæ de hoc remedii genere & ejus administratione innotuerunt. Multæ cauterii in universon laudes & peculiariter *fontanella*. De cauterio metallico, sigillatim, de lino & bombyce &c. de medicamentis vesicas cientibus, de cathæreticis, septicis, escharoticis. Quæ sint observanda in cauterii usu: ut vicinæ carnis partes defendantur. Instrumenta. Peculiaris & cautior eorum usus in fistula, in carie, ad aperiendos abscessus fetaceum. Ferramentorum, quæ igniuntur varietas & icones. Locus cauterii pro sine vario. Collectanea fere sunt ex Græcis & Arabibus.

EJUSDEM *de præcipuis artis chirurgicæ controversiis libri XII* posthuma opera, H. CONRINGII cura edita Francf. 1649. 4. *. 1669. 4. 8. LIND. London 1733. 4. MEAD. Belgice, *de twelf voornaamste handgreepen der heelkonst cum notis* S. BLANCARD Amsterdam 1685. 8. *. Germanice, ut puto, *Wundarznei-Kunst* Nürnberg 1679. 8. LEHMAN. Tr. I. de trepano: II de cataracta: III de ungue: IV pro laryngotome: V Paracentesis thoracis, & VI abdominis: VII arteriotome. VIII pro partu Cæsareo: IX de duplici calculi apparatu. X Hernia; tres puncti aurei modi: XI pro amputatione in parte viva: XII pro nasi reparatione TAGLIACOTIANA. Passim SCACCHUM exscripsit.

JACOBI MARCHANT *declamatio in FRANCISCI ROSSETTI apologiam de Cæsareo partu* Paris 1598. 8.

Trostlicher Unterricht für Schwangere und gebährende Weiber Leipzig 1598.

§. CLXXXIV. VARIU.

DIOMEDIS CORNARIU & aliorum excellentissimorum virorum annotata præmeditationes 1599. 4. *. Calculi podagrici. Calculi per alvum excreti. Abfurdæ unguentorum vulnerariorum formulæ. Qui a lapsu convaluit amissa tamen memoria. Calculus ex femina eductus. Calculorum decessus & aliæ varietates.

EJUSD. *historie admiranda*. Uterque MATTHIÆ CORNACIS fetus, aliquot annis in utero gestatus. Vulnus ventriculi curatum.

Aderlaß

Aderlaßbuch vom rechten Gebrauch der Aderlaß und Schröpfen samtlichen bewährten Arzneymitteln Nürnberg 1599. 8.

Cum RUINI *anatomia del cavallo* Venez. 1589. fol. *, etiam in II volumine prodiit hippiatricæ, cujus pars est chirurgici argumenti.

In ALDROVANDI *museo metallico* aliqui prægrandes calculi recensentur, tum boum suumque calculi.

ANDRÆ de ZAMUDO y ALFARO *ordin para la preservacion de las secas y carbuncos* Madrit 1599. 8. NANI.

EILHARD LUBINUS *de divisione continui* Rostock 1599. 4.

§. CLXXXV. JUL. CASSERIUS. ALII.

In libro *de vocis & auditus organo* Ferrar. 1600. fol. *. de bronchotome agit; ex variis collecta testimonia collegit, denique iconem dat, quæ instrumenta & modum exprimit, quo administratur. Cauterium peculiare invenit.

FRANCISCI MURATORI *apologia adversus calumniatores therapia, quam ipse in vulnere brachii cujusdam sclopeto lesi adhibuit* Bonon. 1600. 4. *. Arteria violata erat: venam non secuit, digestivo usus est, inde hæmorrhagia, & cum vinculum noster admovisset, alius vero medicus abstulisset, mors ipsa. Nulla preli memoria, nulla arteriæ delegatio &c.

VALERII MAVII *commentarius in CELSI L. VII. c. 26. Calculi vesicæ manu demendi rationem tractans* Witteberg 1600. 4. BOEHMER.

BENEDICTI BASELLI S. PEREGRINI de MEDICIS *Apologia, qua pro chirurgiæ dignitate strenue pugnatur* libris III. Bergami 1600. 4.

ANDRÆ LAURENTII *discours de la conservation de la vue* Paris 1600. 8. 1692. 8. *. De cataracta agit, cujus sedem in utraque oculi camera ponit.

EJ. *de strumis sanandis, mirabili vi solis Gallie regibus concessa* Paris. 1609. 8. FALC.

In *anatomes* libro VI. laudat umbilici ad emittendas hydropicorum aquas perforationem.

FRANCISCI RANCHIN *Questions sur toute la chirurgie de GUI de CHAULIAC* Paris 1600. 8. GUNZ. Belgice 1662. 4. HEISTER.

EJ. *Questions de Chirurgie sur le reste des œuvres de M. G. de CHAULIAC, sur les playes, ulcères, fractures, luxations, & sur l'antidotaire* Paris 1604. 8. RAST. Belgice, *heelkondige geschillen wegens de werken van G. de CAULIAC*. Amst. 1662. 4. HEISTER. De vulnerum vi ad inferendam mortem: de vincendis, non amburendis vasis: pro nasi reparatione: non claudenda esse neque consuenda vulnera pectoris. In vulneribus curandis multum tribuit purgationi & venæ sectioni. Ita PORTAL, neque enim vidi.

EJ. *Opuscula medica* Lion 1627. 4. *. B. B. Inest tr. de morbis subitaneis, in quo multa sunt chirurgici argumenti, de morfu animalium venenatorum, de combustione, gangræna, calculo, prolapsu ani, canis rabidi morfu.

In *gerocomico*, etiam de suffusione, de nephritide agit, de cucurbitulis, de scarificatione.

In *morbis puerilibus* de uvulæ vitiis, dentitione.

Ubique intra medicationem se continet. Gallice, *les opuscules* Lion 1640. 8. EISENMANN.

EJ. *tractatus duo posthumi*, quorum prior est de morbis ante partum, in partu & post partum Lion 1645. 8. *. De partu difficili aliqua; de fetus extractione, & pro partu Cæsareo, etiam in viva matre tentando.

Aderlaßbüchlein, vom rechten Gebrauch der Aderlaß 1600. 8. Superstitiosus scriptor ALEXANDER SEIZ. PLATNER annum habet 1601. Idem fuerit libellus p. 275.

OWEN GUNTHER de *renum morbis* Helmstatt 1600. 4.

J. FLACH de *phlegmone* Jen. 1600. HENEL.

J. FABRI *Laurea Apollinis Montepessulana* Monsp. 1600. Paracentesin umbilici in hydrope laudat. Cauterium actuale brachii in paralyfi.

JOH. SCHENK, Professor Friburgi in Brisgoia. EJ. παρατηρησεων, s. observationum rararum, novarum, admirabilium & monstrosarum volumen. Collegit, edidit J. GEORGIUS filius Francfurt 1600. fol. 1609. fol. 1665. fol. *. Hæc postrema editio reliquis melior, post Lugdunensem a C. SPONIO emendatam 1643. fol. a LAURENTIO STRAUSS variis accessionibus aucta est. Magna pars chirurgici est argumenti. Vulnera v. c. capitis & reliquarum corporis humani partium. Collecta sunt partim ex notis fontibus, librisque excusis, partim ex propria adnotatione amicorum, ut in compendio multos memorabiles casus hic conjunctos reperias. Fungus prædurus & lamellatus post calvariæ vulnus ipsi SCHENKIO subnatus, denique a superveniente febre delapsus est. Os temporis totum exemptum, eventu felici. Ex anonymi Itali communicatione gulæ vulnus curatum. De calculo magna collectio: in ea aliquæ adnotationes ipsius SCHENKII in seipso. Herniæ. Partus difficilis. Partus Cæsareus: copiosi pessi. Uteri excisi exempla. Artuum fracturæ aliaque mala. Anevrysmata. Vulnera, etiam sclopetaria. Fracturæ. Morfus animalium venenatorum.

Multa habuit ab amicis, quæ hic debent recenferi, cum non alibi exsint.

J. HESS de *calculis*. Putrefacta intestina; ulcus umbilici.

Sic de *calculo* J. JAC. WEPFER.

MARTINUS HOLZAPFEL de *nasi* per TAGLIACOTIUM reparatione. Calculus membrana obductus.

J. JESSENI

J. JESSENI de JESSEN pulmo vulneratus & abscedens sanatus. Uterus excisus.

JOH. OETHEI Vulnera ventriculi sanata.

HOLZACH, Intestini in hernia scrotali gangræna adfecti funesta curatio.

TOBIAS CNEULIN fatis frequenter citatur. Partus difficilis ab elapso brachio.

JACOBI SEIDEL vulnera intestinorum sanata. Os femoris sponte fractum, artus incurvatus.

ABRAHAM MEGEL vulnera intestinorum sanata.

PETRI QUENZ, Friburgensis Helveti, ossa per abscessum uteri felici eventu elapsa.

LAURENTII SCHOLZ, qui CRATONEM edidit. Ab hirudinum morfu gangræna. In femina orthostadia, uterus & vesica lapidea.

ESAIÆ MEICHSNER patella fracta. Fracta fibula gressus non impeditus. Spontè delapsa brachia. Uterus excisus. Vulnus hepatis sanatum.

PETRI SPEHRER calculus in abscessu sub hypochondrio.

J. FRANCISCI HILDESII (HILDESHEIM) exempla uteri excisi. Calculus in nuper nato.

CASPARI WOLF phimosis cum carnea excrecentia ferro sublata. Fibræ carnea musculorum rectorum ex conatu ruptæ.

J. FUNCK calculus vesicæ collum rupit & sponte excidit.

OSWALD GABELCHOFER de paracentesi umbilici.

Sic J. FRIDERICUS TRAFELMAN &

J. POSTHIUS.

ANDREAS PETRUS PERUSINUS de scorto, cujus concubitus continuo livorem in pene generabat, celerrime in gangrænam abeuntem.

§. CLXXXVI. CODICES M. S.

ABRENETEI, Montepessulani, Professoris tr. de tumoribus, in B. R. Par. n. 7111.

JOSEPHUS FENTON de vulneribus capitis, faciei, pectoris, nervorum, ventris & partium ejus. Ex NICOLAO MASSA. In libris H. SLOANE n. 8935.

GUILLIELMI RHEMIGII, Lugdunensis, codex M. S. Seculi XVI. est in B. REG. PAR. n. 7136.

CLAUDII CAROLI, Parisini, operationes chirurgiæ.

EJ. tractatus de curatione morborum externorum B. R. P. IV. n. 7095.

Mm 3

§. CLXXXVII.

§. CLXXXVII. VARII.

BARTH. PERDULCIS & J. le FOURNIER *E. diversa tumorum curatio* Paris. 1601.

J. MARTIN & ROMIGNEUS *E. malignis morbis ignis & ferrum* Paris. 1601.

JOHANNIS JESSENI a JESSEN, Pragensis, *institutiones chirurgiæ, quibus universa manu medendi ratio ostenditur* Witteberg 1601. 8. *. Germanice, *Anweisung zur Chirurgie* Nürnberg 1614. 8. *. Jam a J. v. HORNE laudatur, quod omnia medicamentorum farragine, veram, quæ manu curat, chirurgiam docuerit, Brevis est & simplex; passim tamen propria experimenta citat, ut secti in adulto viro carnosæ linguæ vinculi: pueri ano impervio curato, & feminæ, cui vulva clausa erat: alvi purgatio per unguentum umbilico illitum. Laudat cateteres corneos, qui calefacti molles subeant, inde elaterem restituant. Non placet, quod tumores cysticos inter asserculos compressos elidere jubeat, & quod per umbilicum prius ligatum tum pertusum aquas velit exhaurire.

EJ. *relatio historica de rustico Bohemo vitrivorace* Prag 1607. Hamburg 1628. 8. *. cum D. LIDDELIO. Sanatus æger, cui sponte sua natus erat abscessus, & culter extractus.

FRIDERICI BONAVENTURÆ *Quest. utrum homo possit rabiei affectu interire ex Aristotelis sententia* Urbini 1627. 4. Mazzuch. Porro 1601. de partu scripsit & aliqua huc facientia admiscuit.

JOH. HILTBRAND *Unterweisung für die Hebammen und schwangern Frauen* Ingolstadt 1601. 4. LEHM.

Hippiatrique, ou traité des causes des maladies des chevaux Par. 1601. 8.

ANTONIUS de CRUZ, Lusitanus, *Recopilagao de cirurgia dividida em senso tradados* 1. 2. *aposthemas* 3. *de feridas* Lisboa 1601. 4. 1605. 4. 1630. 4. 1688. 4. 1711. 4. GAP. de VILA.

J. ZECCHII, Bononiensis, *Consultationes Medicinales, in quibus universa praxis medica tractatur* Rom. 1601. 4. Venet. 1617. 4. Frankfurt 1650. 8. *. Bene multa chirurgici sunt argumenti. Inustionem capitis laudat quidem, ut tamen in coronali futura facile noceat, & duram membranam offendant: se enim phrenitidem continuo supervenientem vidisse. Ad renum calculum, fere medicamenta. Calculosos levare, si cervix vesicæ incidatur, ut lotium per fistulam abeat. Luxationem utriusque femoris a causa interna tamen vult extendere & reponere. Calculus ureteri infixus. Hic & alibi multa parum fida medicamenta lithonriptica. Ad morsum viperæ, post morbum, ut puto, datum consilium. In cancro mammæ lignorum decoctum. Tumor aquosus, cysticus, ab œdemate diversus. Consilium in vesicæ calculo, viam apertam tenere incisione in cervice facta, & vulnere aperto servato. Secundas refides borace vult expellere.

ELIÆ

ELIÆ MOCK *Ἐπιτομή ἰατρικῆ* s. *de calculo in homine expositio singularis* Basil. 1601. 4. Riv.

J. DICTER *de nephritide* Basil. 1601. 8.

§. CLXXXVIII. FORTUNATUS FIDELIS.

EJ. *de relationibus medicorum* Libri IV. Panorm. 1602. 4. 1621. 4. FALC. Venet. 1617. Lips. edente PAULO AMMAN 1674. 8. *. Cum antiquissimus sit de medicina forensi scriptor, non ideo debet contemni, qui satis minute & copiose magnum hujus artis ambitum pertractaverit, etiam uberius, quam nuperorum multi. Ad chirurgiam pertinent, quæ habet de cicatricibus: de causis, quæ tormentorum veniam exigunt: de vitiis, quæ certorum musculorum dissectionem sequuntur sigillatim: de variarum partium vulneribus, qua occasione tendines intra muscolum non difficulter conservare docet, suamque in ægris innumeris experientiam citat, qui sibi curandi sint propositi. Porro de vulneribus mortem inferentibus: demum de submersis, & strangulatis, & utriusque violentiæ illatæ signis.

MARTINI FABRICII *disp. de cancro non ulcerato s. apostemoso* Basil. 1602. 4. MOELLER.

CHRIST. SCHOEBEL *de fracturis in genere, & de fractura cubiti natura* Basil. 1602. 8. BOEHM.

SULPITII RIGAULT & A. ROUSSEL *E. renum calculo nephrotomia* Paris. 1602.

§. CLXXXIX. BARTH. CABROL. J. B. CODRONCHUS.

BARTHELEMI CABROL, anatomici Mospeliensis & chirurgi, *Alphabet anatomique, avec plusieurs observations particulieres* Genev. 1602. 4. Latine, etiam Genevæ, etsi nomen urbis non accessit, 1604. 4. *. Huc pertinet ob eas, quas anatomicas vocat observationes, & quarum pleræque chirurgici sunt argumenti. Cornu de fronte viri resecuit, sanguinem cauterio repressit. Ex vulnere intestini coli stlopetario anus præter naturam natus. Vulnus stlopetarium, cerebri particula amissa, paralysis lateris adfecti, quæ omnia mala se passa sunt superari. Vulnus profundum hepatis ense inflictum, sanatum & cicatrice clausum, ut in cadavere adparuit. Sanguis effusus, per incisum abdomen exhaustus. Fistula a verme intestinum perforante nata. Femina, quæ per umbilicum mingebat, sanata, restituto itihere naturali. Umbilicus vinctus & igne tactus; & clausus, qui præter naturam patebat urachus. Fractura cranii nudata integra dura membrana, amissus inde rationis usus post annos restitutus. Mirificum vulnus stlopetarium, quo per labium superius perforatum bregma sanatum. Sic ferro restituta femina, cui in clausa vagina sanguis collectus erat. Paracentesis umbilici in hydropica felix. Vulnus vesicæ sanatum. In abscessu viri reperti pili, sed etiam nescio quæ superstitiosa. Magnus abscessus humborum feliciter apertus. Vulnus cerebri cum feramento

ramento impacto fanatum. Lupia resecta cum multo cauteriorum usu. Cancer ferro & igne extirpatus, sed recidivus. Pene absque artis auxilio fanatum ingens crurii vulnus. Enormes tumores cystici abdominis.

JOH. BAPTISTÆ CODRONCHI de morbo novo, prolapsu scilicet mucronate cartilaginis libellus BONON. 1603. 4. *. Ventriculum comprimi, vomitum subinde cieri, jecur urgeri. Causam prolapsus esse vel violentiam aliquam, vel humorem crassum lentumque. Ut restituatur compressis utrinque costis spuriis.

EJUSD. de rabie & hydrophobia L. II. Francfurt 1610. 8. *. Fere collectitium opus. Aquæ marinæ parum tribuit.

§. CXC. S. MERCURIUS. ROD. a CASTRO.

Priori verum nomen fuit HIERONYMO.

EJUS sunt *degli errori popolari d'Italia* libri VII. Venet. 1603. 4. RAST. Padova 1645. 4. *. In hoc grandævi senis opere, aliqua huc faciunt. Nursinos duos Venetiis hernias per castrationem curasse, calculum secuisse, magno suo cum lucro. Medicum Gallum carunculas sanasse. De abusu & nimio usu fontanellarum: non recto loco inuri, male gubernari. Ex ejusmodi fonticulo gangræna. Florentiæ omnes suos pueros continuo a partu in cervice urunt, ad epilepsiam vitandam. De obstetricibus.

Deinde *la commare orricoglitrice* Venet. 1604. 4. 1607. 4. Milan. 1618. 8. *. Auctius Venet. 1642. 4. d'ETR. BUR. cum tr. *de colostro*; tum Veron. 1652. 4. *. 1662. 4. PLATN. Germanice vers. a GODOFREDO WELSCH *Kindermutter oder Hebammenbuch* Lips. 1652. 4. *. Witteberg 1671. 4.

Auctor ARANTIUM anno 1568. audiverat, a. 1571. in Gallia peregre abfuerat, inde Patavii vixit, tum Pescariæ & Centum Vallibus. Partus difficiles figuris exprimit: in caput dirigere jubet, etiam quando pes prævit, partumque, in quo pedes præcedunt, habet pro valde difficili, neque utroque pede fetum extrahit, nisi quando omnino non potest aliter. Partuum Cæsareorum felicium exempla refert, quem commendat & describit. Feminas post eum partum concepisse & peperisse. Varia alia mala feminarum & puerorum. Verbofus auctor.

Editor WELSCHIUS non inutilia addidit, ruptæ etiam vaginæ exemplum. Consilium impossibile repudiat, quo obstetrix fetum jubetur in caput dirigere, & pedibus suadet extrahi.

RODERICI a CASTRO Lusitani *de universa morborum medicina* Hamburg 1603. fol. *. 1628. 4. LIND. 1662. 4. LIND. Pars secunda huc spectat, quæ practica est, & in qua agitur de atretis, de morbis uteri, de partu difficili, de Cæsareo partu, de mammarum malis, & de cancro.

§. CXCI.

§. CXCI. VARII.

PETRI PARISII, Siculi, *breve discorso sopra il medicamento divino ed ottimo per guarire ogni sorta di ferita* Panorm. 1603. 4. MANGET. Gallice Paris 1607. 8. *discours touchant le medicament du vin & de l'huile pour guerir les blessures*. FALC. *discours touchant le medicament du vin & de l'huile pour guerir les blessures*. NAPOLI 1603. 4. d'ETR.

FEDERICO ZERENGHI *breve compendio di chirurgia* Napoli 1603. 4. d'ETR.

PETIT tr. *sur la forme & façon d'embrayer, & sur le moyen de le bien accommoder* Paris 1603. 4. P.

FRANCISCUS SYLVA & OLIVERA *discorso de la providencia e curacion de secas y carbunclos con contagio* Granada 1603. 8. CAP. de VILA.

Questions proposées & reponses sur la maladie, cause, effets & guérison de Rage Sens 1603. d'ETR.

SEBAST. MOLLER *de suffusione* Francf. 1603. 4. BOEHM.

PET. KIRSTENIUS *περι λιθιασεων de renum & vesicæ calculo* Jen. 1603. 4.

§. CXCIIL. VARII.

J. BAPTISTÆ XAMARRO *Indicacion de la sangria* Penciae 1604. 4. nisi potius clinici est argumenti.

EMANUEL LEITAN, Lusitanus, Chirurgiæ Prof. *Practica de barbeiros en 4. tradados* Lisbon. 1604. 4. 1647. 8. 1651. 8. 1693. 8. Conimbriæ 1693. 8. C. d. V.

FRANC. ELLAIN & SIMON a CUBES *non ergo omnis cancer curabilis* Paris 1604.

MARC. WOLFHARD *de scirrbo, in specie lienis* Basil. 1604. 4. BOEHM.

PH. CLAUSER *Arzneybuch zu allen Gebrechen und Zufällen des Leibes* Basil. 1600. 8.

Hoc anno publica auctoritate abrogatum est fedus inter chirurgos, quo medici ab anatome arcebantur (a).

§. CXCIIL. PLAZZONUS &c.

FRANCISCI PLAZZONI, qui operationes chirurgicas Patavii demonstrabat, *de vulneribus sclopetorum tractatus* Patav. 1605. 4. Venet. 1618. 4. *. Patav. 1643. 4. 1658. 4. 1669. 4. LIND. In castris Venetorum medicinam fecerat, neque tamen ea opportunitate ad eruendum verum usus est. Nam a principio vulnera sclopetaria facit venenata, & amburere adseverat. Incisionem modicam in mali principio præscribit, hæmorrhagias ferro candente comprimit, neque escha-

Tom. I.

N n

ra

(a) PREVOST p. 27.

ræ lapsum metuit. Alexipharmaca propinat, ex hypothefi. Si sphacelus urferit, amputat in limite partis fanæ & mortuæ.

Apud RHODIUM reperitur in obf. n. 82. ejus curatio oculi, cujus humor aqueus reftitutus eft.

DIONYSIUS DEZA Y. CHACON. EJUS eft *Practica y theorica de la cirurgia Pincixæ* 1605. fol. CAP. de V. 1609. fol. ANTON.

ANDRÆ CÆSALPINI *κατοπτρον* f. *speculum artis medicæ Hippocraticum* Francfurt 1605. 8. LIND. Venet. 1606. 4. LIND. Tarvis. 1606. 8. Id. Argentor. 1670. 8. *. De venenis & animalium venenatorum morfibus, de frumis, morbisque a capite ad calcem; hos inter, de morbis oculorum, faucium, renum, calculo, partu difficili &c. Breve in univerfum compendium, ut in medicamentis fere fubfiftat. In muliere vidit, ex pudendo polypum egredi penis fimilem: & ejusmodi, fed paucas adnotationes interfpergit.

PETRI FABRI *de gangræna & sphacelo determinatio* Basil. 1605. 4. Riv.

JOHANNIS BRABO CHAMISSO, Conimbricenfis Profeffor, *de medendis corporis malis per manualementem operationem* Conimbricæ 1605. 4.

EJ. *de institutionibus chirurgicis; de capitis vulneribus* Conimbricæ 1610. fol. Video nunc eundem, quem ex LINDENIO corrupto nomine dixi p. 176. quo hæc referre oportet.

ADAM ADAMIUS *de thoracis vulneribus, de immodico menftrui profufio* Basil. 1605. 4.

CHARLES D'ARCUSIA *la fauconnerie* en 4. livres Ed. III. Paris 1605. 8. *. Morbos chirurgicos habet & aliquas mirificas curationes. Naribus obftructis medetur perforata cute inter oculum & rostrum, & traducto fetaceo. Venæ pedum ut bis ligatæ refecuntur. Fracturæ, ad eas ferulæ ex ramis pineis novellis. Pennæ ruptæ ut infitione reparantur. Unco extractum concrementum ventriculum replens. Emphyfema totius corporis incisionibus fublatur. Ventriculum incidit & confuit.

§. CXCIV. VARIL.

BERNARDINI CAII, *de vesicantium usu* Venet. 1606. 4. LIND. Contra eorum ufum.

J. VINCENT. GOSIUS *cum tabulis microscopis* aliquas *observationes* edidit, quas inter eft de TAGLIACOTIANA reparatione nafi Turin 1606. 4.

ABEL ROSCIUS *de morfu canis rabidi* Basil. 1606. 8. & in HILDANI operibus, cujus amicitiam meruit, & ad quem fæpiuscule de rarioribus cafibus recitat.

PAULI RENEAULME *ex curationibus observationes* Paris. 1606. 8. *. Aliqua huc fpectant, ut fanati aliqui, quos rabidus canis momorderat, innominatis nonnullis arcanis. A vipera ipfe & a cenchride (quid?) inter legendas plantas demorfus facile convaluit, aliofque fimili in cafu nolter fervavit, fcarificatione, baccis

Acacalidis &c. Recte vero monet, canes a viperis demorfos non interire, & post 24. horas symptomata fponfe evanefcere. Crurum ulcera fanata medicamentis.

ERN. SONER & ABRAH. BOXBARTER *de fanguinis detractione per venas* Noriberg 1606. 4. *.

ANDR. EMMENIUS *de renum & vesicæ urinarie calculo* Lipf. 1606. 4.

J. FLEISSER *de calculis corporis humani* BASIL. 1606. 4.

J. KEGLER *τα χειροεργασιµενα περι τραωµατων*, f. *summa de capitis vulneribus* Lipf. 1606. 4.

NIC. TABOT & STEPHANI LAFRONT *Ergo in pube lithotomia* Par. 1606.

§. CXCIV. D. TERILLUS. ALII.

DOMINICI TERILLI Veneti, sculptoris filii, *de vesicantibus dilucidatio ac aretologia* Venet. 1606. 4. *. Contra B. CAII librum, cujus singula argumenta ex ordine proponit & refutat. Neque tamen ad propria provocat experimenta, sed ad medicos innumeros Venetos & Patavinos, qui vesicatoriis utantur. Veteres etiam phænigmis usos esse, & vesicas trahentibus medicamentis, quæ inter vesicans CRITONIS.

EJUSD. *de causis mortis repentinæ distinctissima tractatio* Venet. 1615. Aneurysmatum mentionem facere lego.

JOHANNES BARRIOS *de la verdadera cirurgia y medicina* 1607. fol. CAP. de VILA.

THOMAS CORNACCHINUS in *medicina practica rationali & empirica* Venet. 1607. fol. Patav. 1609. fol. etiam chirurgica tangit.

CLAUDE CHAPUIS, de St. Amour ex Comitatu Burgundiæ, *traité des cancers tant occultes qu'ulcerés* Lion 1607. 12. *. Amicus HILDANI, chirurgus, multum tribuit arsenicali vinculo, quo circumdati tumores absque malo symptomate consumantur, & quo in exemplo oculum feliciter amputavit. Cancro mammae sublimatum mercurium admovet in aqua forti solutum, adjecto sale ammoniaco, quo mala caro consumatur absque venenato effectu, quem admotum arsenicum edat. Escharam deinde butyro ad lapsum disponit, & cicatricem unguento calcinato PARACELSI inducit.

DUNCAN LIDDEL *ars medica succincte & perspicue explicata* Hamburg 1607. 8. 1628. 8. *. Morborum a capite ad calcem census, & inter eos etiam ii, qui manu curantur.

ANDRÆ CHRISTIANI *enchiridion medicum de cognoscendis & curandis tam internis, quam externis corporis humani morbis* Basil. 1607. 8.

J. FRIDA *de renum & vesicæ calculo* Helmstatt 1607. 4.

J. GEORGIUS SCHENK, JOHANNIS fil. dictus a Grafenberg. Ej. *Lithogenesis s. de microcosmi membris petrefactis, & de calculis eidem microcosmo per varias matrices innatis: accessit analogicum argumentum de calculis brutorum corporibus innatis* Francf. 1608. 4. D'ETR. Germanice Francf. 1609. 4.

PETRI MATTHEI ROSSII *consultationes & observationes selectæ pro morbis ad facultatem chirurgicam & physicam spectantibus* Francf. 1608. 8. LIND. & cum PETRI BONELLI aliorumque *observationibus* ib. 1616. 8. *. Libellus datus Florentiæ 1602 & a VICTORIO filio dedicatus ib. 1607. Observationes sunt tredecim, cum fusa enarratione. Chirurgiam ipse exercuit: fracturam gravem complicatam pedis, cum artum vellent detruncare, ipse sanavit remotis offibus, quæ erant emortua. In gravi fractura femoris, cum os corruptum subesset, eo extracto ægrum restituit. Os fractum, inque duram cerebri membranam depressum evulsit, ægrum sanavit. Gravissimam cerebri commotionem feliciter discussit. De capitis vulneribus varia, deque trepano: & in magnis malis felix medicatio. Vulnus sclopeticum teterrimum dorsi, & fistula vesicæ glandisque ulcus feliciter curatum. Os fractum, adtrita omnia, & spacelus brachii a glande plumbea. Consultationes etiam aliquæ chirurgicæ sunt, minoris tamen momenti. Expertus vir & fortunatus. In mortua tamen carne artus amputat.

HIPPOLITUS PARMA, Vicentinus, qui Patavii utramque medicinam exercuit. Ejus *praxis chirurgica, in qua operationes describuntur* Venet. 1608. 16.

Ej. *introductionis ad chirurgiam* libri II. Patav. 1612. 4. *. Fere in generibus se continet. Primum de chirurgi officio in universum; tunc de tumoribus, vulneribus, ulceribus, fracturis & luxationibus, breviter, ut summa capita tangat. In altero libro de revulsione, derivatione, classibus medicamentorum digestrorum, adstringentium &c., de instrumentis, quibus usus sit ad eximendum, ad reponendum, ad supprimendum hæmorrhagiam. Induratas post luxationem partes posse emollientibus sanari. Vulnus ventriculi a CASSERIO sanatum. Contra adtrahentium usum, inde longos fieri morbos, resolutionem tumoris finem esse, quem chirurgus sibi proponit. Thernales aquas laudat pro epulotico.

LÆLII a FONTE, Eugubini, Medici Veneti, *consultationes medicæ* Venet. 1608. fol. RIV. Francfurt 1609. 8. *. Aliqua, tamen & ipsa potius medica huc retuleris, de lapide vesicæ, renum, suffusione, recti intestini sordido ulcere.

EJUSD. *de vesicantium usu libellus* in editione Francofurtensi. Contra ea medicamenta.

J. ROD. KLENCK *de nephritide* Basil. 1608. 4.

CHR. RUMPF *de cancro* Basil. 1608. 4. RIV.

NIC. TABERNARI *de lapide, calculo, arenulis* Basil. 1608. 4. RIV.

PAUL HÆHE *de gangrena & sphacelo* Basil. 1608. 4. RIV.

THEODORI BARONII, Cremonensis, *de operationis meiendi triplici lesione & curatione* libri II, in quibus morbi omnes renum & vesicæ ex GALENI præsertim mente cumulatim traduntur Ticini 1609. 4. *. GALENO adeo addictus, ut cum eo errare malit, chirurgis infensus, ut invitissimus unquam ad secandum calculum consenserit, quam curationem nunquam nisi funestam viderit. In L. I. de ischuria agit, eaque occasione data de calculo. In L. II. de variis vesicæ morbis. Non est absque propriis adnotationibus. Caruncularum curationem ex PETRO Gallo chirurgo, ejusque filio CAROLO, repetit: cereis nempe primum erodentibus, dein desiccantibus utitur. Cantharidum usum internum periculo carere. Medicamenta, non multum certe promittentia, ad calculum comminandum laudat, fatetur tamen difficillime dissolvi, ideoque injectos liquores commendat, per perinæi ulcus impulsos. Ad nephritidem cucurbitulas dorso admovet. Pedibus fetum optime extrahi. Incontinentiam urinæ partui laborioso sæpe vidit successisse. Numerosi in utero calculi.

PETRI PIGRAI, Decani chirurgorum Parisiensis & chirurgi regii, *chirurgia cum aliis medicinae partibus juncta* Paris 1609. 8. GUNZ.

Ej. *chirurgie mise en theorie & en pratique* Paris 1610. 8.

Ej. *epitome præceptorum medicinae chirurgicæ* Paris 1612. 8. *. Gallice *Epitome des preceptes de medecine & de chirurgie* Lion 1628. 8. Rouen 1642. 8. *. 1658. 8. 1649. 8. HEIST. Belgice, *Kort begryp van de cure der medicynen in der chirurgie* Amsterdam 1623. 4. Reperio etiam titulum *Genees en heelkonst* Amsterd. 1662. 4. HEIST. Italice, *Chirurgia teorica e pratica* Siena 1683. 8. OSB.

Epitomen puto idem esse opus cum eo, quod primo loco dixi, quod HENRICO IV dedicatur, qui a 1610 vivere desierat. Liber ipse minime malus, cauti & prudentis hominis. Nova aliqua habet, ut punctiorem inflatorum intestinorum. Habet & adnotationes proprias. Vasa in amputatione difficulter fere & cum plurimo dolore apprehendi, quare præstare fere cauterio uti. Cancro resecto ignem admovet. Enormem mammam tactam cauterio sanguine se deplevisse, ita subsedisse. Punctum aureum nunquam feliciter cessisse: ab eo convulsiones natas, quas non potuit nisi extirpato testiculo sedare. Metastasis purulentæ materiæ a genu in humerum. Apechema rejicit, nisi futura evanuerit. Fungo cerebri spiritus vini convenit. A percussione temporis valida maxima symptomata, sopor etiam & hemiplegia: & tamen sensim pene sponte malum sanatum, præter superstitem brachii paralytism. In paronychia ad os usque incidit. Ancylosin in HENRICO IV sanavit; erat meliceris. In vivo amputat. Arteriam, si potest ligat, sin minus, igne utitur. Polypum tenacula prendit, embryulco evellit. Ex paracentesi omni aqua educta, mors subita. A caustico in hernia mors. Satis recte herniam uri, donec cicatrix dura intestinum retentura subnascatur. Vinculum penis rigidius jubet incidere. Fetum optime pedibus extrahi. Herniam cerebri periculose tactam chalcantio, apta deligatione compressit & sanavit. In mortuis ex

capitis læsionibus fere in jecore abcessum esse. Et ex parvis malis ægros perire, & ex maximis convalescere, ut in amplissima calvariæ fractura cum paralyfi universi corporis conjuncta. Gulæ vulnus injecta futura sanatum. Vulnus, quo pulmo & thorax transverberatus, multumque pus excreatum, tamen sanatum: & aliud cum costæ fragmentum per asperam arteriam rejectum fuisset; aliud, ubi costam diffractam de diaphragmate extraxit. Aliquot gravissima vulnera pectoris sanata, etiam cum pus subnatum esset. Vulnus œsophagi sanatum, sed ex trachææ vulnere fistula lente funesta. Punctionem vesicæ habet.

JOH. HUCHER, Cancellarii Universitatis medicæ Monsp. *de sterilitate utriusque sexus* Genev. 1609. 8. 1610. 8. Multum ad chirurgiam passim hic pertinere, ad partum etiam potissimum PORTAL, neque enim vidi.

RODOLPHI GOELENII, Professoris Marburgensis, PARACELSISTÆ, *tr. de magnetica curatione vulnerum extra ullum dolorem & remediū applicationem* Marburg 1609. 12. LIND. etiam 1608. 8. Francfurt 1613. 8. *, tum cum *theatro sympathetico* Norimberg. 1662. 4. *

EJ. *synarthrosis magnetica opposita infaustæ anatomie* JOHANNIS ROBERTI Jesuitæ *pro defensione tractatus de magnetica vulnerum curatione* Marburg 1618. 8. & in *theatro sympathetico* eodem.

EJ. *Nova defensio magnetice curationis vulnerum ex solidis principiis* Francfurt 1625. 8. 1643. LIND.

Pro sympathia & antipathia in universum, exempla collectitia. Sigilla sub certis planetis sculpta suam virtutem possidere. Talismani & sigilla dæmonum. Usinæ virtutes. Hæc in primo libello, reliquos non vidi.

J. SIG. RUDELIUS *de carcinomate* Basil. 1609. 4. RIV.

GEORG. SCHOEN *de fonticulis* Basil. 1609. 4. RIV.

§. CXC VIII. LOUISE BOURGEOIS.

Dein BOURSIER, obstetrix regia. EJUS sunt *observationes diverses sur la sterilité, perte de fruit, fécondité, accouchemens & maladies des femmes* Paris 1609. 8. 1626. 8. 1642. 8. *

Germanice Francfurt vel Hanau 1628. 8. B. TIG.

Belgice Delft 1658. 8. HEISTER.

Liber II Paris 1642. 8. *

Liber III ib. 1644. 8. Sed privilegium est anni 1625.

Les secrets de L. BOURGEOIS ib. 1635. 8. *. 1650. 8. РОСИ.

Instruction à ma fille Paris 1642. 8. *

Apologie contre le rapport des medecins Paris 1623. 8. Germanice Francfurt 1629. 4.

Ordinem

Ordinem non laudes, neque nimiam, quam arcanis medicamentis tribuit fidem: in encheiresi etiam parciore est. Non ideo nihil laudes. Experta enim mulier, neque inficeta, eventus rariores non paucos adnotavit, consilia dedit minime mala, PAREI usque lectionibus. Tactu ad explorandam graviditatem utitur, non tamen satis curiose. Consilium ei tribuit J. ASTRUC, quod ex primis dederit, ut continuo fetus educatur, quando sanguinis de utero jactura urget. Non rumpendas membranas, ut aquæ emittantur, neque extrahendas secundas, nisi periculum adsit. A radiori deligatione ulcus uteri. A fasciis capita puerorum Parisiis longiora reddi. Ut brachium retrahat puer, frigida imbuendus. Inter matris situs pessimus est in quo umbilicus procedit. Alapsu dilatatum os uteri. Multa de abortu. Herniam uterinam vidit. Calculum de vesica ipsa extraxit, tenacula usque. Umbilicum nodo constrictum vidit. Hæc in primo libro.

In secundo observationes rariores. Fetus brachium de utero emisisse, retraxisse, duobus ab inde demum mensibus partu fuisse editum. Ab imperito chirurgo interfecta unco mater. Lithopædium Senonense vidit. Mors a falso germine partum impediens. Cæterum fere in medicamentis tota est.

Secreta sunt ad omnis generis morbos, adque alias artes & rem coquinariam.

§. CXCIX. NICOLAUS HABICOT.

Celebris chirurgus Parisinus, tonsor, collegio D. COSMI ab a. 1610. vel 1611. (*) aggregatus: anatomica potius scripsit, quam chirurgica, inque iis celebrem illam hebdomadem anatomicam. Ad chirurgiam pertinent *problemes medicaux & chirurgicaux* Paris. 1617. 8. *. Dissertatiunculæ medicis & chirurgis Parisinis dicatæ. Non debere secari, in quibus cathetere calculus non sit reperiendus. Castrationem necessario ad herniarum curationem non requiri. Contra paracentesin hydropicorum. Carminum nullam esse vim medicatricem.

EJUSD. *question chirurgicale, par laquelle il est démontré, que le chirurgien doit pratiquer la bronchotomie* Paris. 1620. 8. *. Præfide MARESCOTO se laryngem incidisse, vulnera asperæ arteriæ sanata vidisse, se ipsum bronchotomen esse molitum, ut œsophagum illapso & hærente auro expediret, id se detrusisse in ventriculum, exiisse decimo post die: incidisse etiam eandem arteriam, cum suffocationis periculum a vulnere laryngis immineret.

§. CC. VARIL.

JEAN GIRAULT *quelques traitez des operations de chirurgie* Paris 1610. 4. *. Ad DALECHAMPII chirurgiam Gallicam, I. PAULI versionem, addidit operationes aliquas faciliores & instrumenta etiam sua. Fusæ de ani fistula, quam lino secat. Ex RICHARDI HUBERT præceptis debere spincteri caveri: ut id fiat. Fistulæ instrumenta; anulo etiam contorquet. De forcipe ad præaltam fistulam. Ut in fistula lacrumali ignis admoveatur, ferramento in sine latiori. Ad paracentesin acum

(*) Second mem. pour les DD en medecine.

acum habet a tubulo non liberam. Modus perforandi umbilici ANDRÆ LAURENTII. RIOLANI chirurgi aliud ad ani fistulam urendam instrumentum. HONORATI BARBIER speculum vaginæ, quo feminam curavit, cui vagina minimo poro patebat.

In CHRISTOPHORI GUARINONII, Veronensis, archiatri Cæsarei, *consilii medicinalibus* Venet. 1610. fol. *. aliqua pertinent ad calculum, cancrum, ulcera, suffusiones: sed intra medicamenta se continet.

TOBLE TANDLER *διασκεψων χειρουργικων decas; de usu hirudinum, scarificatione: puerorum & pregnantum phlebotomia, salvatella incisione, hysterocèle, hysterotomia: matricis extirpatione: lienis extractione: setacei applicatione: cohibenda partus in sphacelo amputandæ hemorrhagia* Witteberg 1610. 4. BOEHMER.

MARTIN SCHEFFER *de hydrophobia* Basil. 1610. 4. RIV.

SEBASTIANI CORTILIO (vel CORTILLO) Ariminensis, *de chirurgica institutione* L. V. cum J. MARQUART *practica medicinali* Ffurt. 1620. 8. LEHMAN. Esse compendium HIERONYMI FABRICII.

Chirurgia Venet. 1610. 8. Ita lego in libris J. ANTON. v. der LINDEN.

HENNINGUS ARNISEUS in *observationibus anatomicis* Francfurt 1610. 4. *. inque disquis. *de partus humani legitimis terminis* Francfurt 1611. 12. * habet de partu deque hiscentibus ossibus pubis & ilium aliqua.

J. SIGLICIUS *de fracturis ossium in genere* Lips. 1610. 4. BOEHM.

Relatio chirurgorum, qui vulnera HENRICI IV. post ejus cadem explorarunt a 1610. M. S. Bibl. Reg. n. 7141.

§. CCI. HENRICUS SMETIUS.

A LEDA, nobilis Alostanus, Professor Heidelbergensis. EJUS sunt *miscellaneorum medicorum libri XII*. Francfurt 1611. 8. *. Aliqua huc faciunt, ut in L. IV. de solutione continui epistola; sed potissimum rariorum morborum Antverpiæ & Heidelbergæ observatorum numerosa exempla. Tumor tunicatus enormis, materie, qualis est cerebri, repletus, qui totum abdomen replevit. Mors ex maxima hernia umbilicali in gangrænam abeunte. Anevrysmâ sub genu. Sanatus maniacus, qui sibi testes evulserat, addit noster venere legitima perinde esse defunctum. Mors ex retento lotio, distenta vesica & gangræna correpta. Gangræna cruris exsiccati, quod sponte delapsum est. Paralytis dextri brachii cum capitis pars sinistra percussa fuisset. Scirrhus maximus mesenterii. Enormis encanthis. Rustici per nares videntis historia pene incredibilis. A vulnere pus in pectus effusum & putridum, per paracentesim feliciter eductum. Cæcitas a lente crystallina glauca (anno 1578.) Hernia intra uteri cervicem, primum, ni fallor, hujus mali exemplum. Enorme emphysema ex pectoris vulnere, quod die quinto evanuit. Incisus, ob calculum, qui nullus erat, homo, funesto eventu. Vulnerum capitis funestorum pluscula exempla, etiam cum calvaria non esset violata.

lata. Tumores tunicati grandes, alii ferro extirpati, alii vinculo constricti. Ex lapsu vomitus, innoxii. Intestinum tenue a lumbricis perruptum, per ulcus elapsum, fæcesque reddens, repositum, lamina argentea compressum, sanatum. Hepatis ulcus sponte per umbilicum patens; icterus inde & mors. Ab ictu pus sub dura membrana cerebri, cum calvaria integra effusum, eventu funesto, mente nihil passa. Pugni ictu vertebra colli tertia & quarta luxata: capitis motus amissus & superioris palpebræ. Plura omisi, in quibus in univèrsum doleas, auctorem adeo brevem fuisse.

JACQUES FONTAINES *deux paradoxes appartenans à la chirurgie, le 1er contenant la façon de tirer les enfants du ventre de leur mere par la violence extraordinaire. L'autre est sur l'usage des ventricules du cerveau* Paris 1611. 12. Jubet pedibus fetum extrahere.

GONSALEZ RODRIGUEZ de CABREIRA; *Allegutæ in Lusitania nati, compendio de multos remedios de cirurgia e outras cousas curiosas recopiladas de tesouro de pobres e outros Autores* Lisboa 1611. 8. 1614. 8. 1617. 8. 1635. 8. CAP. de V.

JEAN MARCHANDET, *histoire memorable advenue en Franche-Comté, d'une femme qui a produit un enfant par le nombril apres avoir porté 25. mois & demi* Lyon 1611. 12.

De lampade vitæ Franeker 1611. 4. Curationes sympathicæ narrantur, ut morbus per sanguinem calentem ægri in ensen transferatur.

MICH. DOERING, *de medicina & medicis adversus iatromasiges & pseudoiatrios* L. II. Giesl. 1611. 8. De lethalitate vulnerum. Chirugos debere in medici esse potestate.

EJUSD. *de hernia uterina atque hanc justo tempore subsequens partus Cæsarei historia* Witteberg 1612. 4. conf. p. 262.

JEAN EMANUEL LABADIE *Conseils de Chirurgie* Toulouse 1611. 8.

J. JAC. CHIFLET *singulares tam ex curationibus, quam ex cadaverum sectionibus observationes* Paris. 1611. 8. *. Habet etiam chirurgica aliqua, ad pectoris ob empyema perforationem. Cauteria in prima vertebra & in coronali futura.

EJ. ACIA CORNELII CELSI *proprie significationi restituta* & ALPHONSUS NUNNEZ *defensus* Antverp. 1633. 4. BOEHMER.

HIERONYMI VENEROSII *Consultatio responsoria de urina fillicidio pruritu & herpete exedente* Venet. 1611. 4. PLATNER.

HERMAN MARBACH *de renum & vesicæ calculo* Marpurg 1611. 4.

CASP. HEINICUS *de calculi in humano corpore præsertim & vesicæ natura & amotione* Basil. 1611. 4.

DIONYSII GUERIN & NIC. GIRAULD *Non ergo cancri occulti sanabiles* Paris 1611.

J. de GORIS & GUIL. DUVAL Ergo carbunculo saphirus Paris. 1611. ubi feculi videas credulitatem.

J. RUD. SALZMANNUM huc recenset PORTALIUS & adnotationem de fracturum ossium dieta in Centuria II. HILDANI, aliamque cum HORSTIO editam de ophthalmia difficili sanata &c. In observationibus anatomicis Amsterdam 1669. 12. *. exemplum est labii leporini ad fellam equinam usque divisi, cujus curatio mortem intulit.

EJ. ανασκευη οπλατρειας. Questio an unguentum armarium, quod panno solum gladiove cruento illitum a concinno applicatu vulneribus agri s. presentis, s. ad multa milliaria absentis medelam adferat naturaliter Argent. 1663. 4. RIV.

EJ. epistola ad HORSTIUM de femina, cui, cum nequiret parere, ab obstetrice rupta rudi adrestitutione vagina est, sanata tamen; historiola suspecta videtur.

§. CCII. DANIEL SENNERT.

Professor Wittebergenfis, integrum medicinæ ambitum suis operibus comprehendit, aptus scriptorum placita in compendium contrahere, neque sine proprio experimento. Chirurgiam aliquoties tractavit.

Institutionum medicarum, quæ a. 1611. 4. secundum PORTALIUM, a. 1620. 4. deinde Paris. 1631. 4. *. & alias prodierunt, liber V. chirurgiæ continet compendium, in quo & antiquorum curationes reperias, & nuperorum, etiam illas obsoletas Græcorum angiologias: denique medicamenta externa.

Inde in magno opere *medicinæ practicæ* Witteberg 1628. 4. & seqq. annis & Paris. 1632. 4. *. edito primum morbos chirurgicos internis mistos reperias a capite ad calcem, cum curatione equidem medicamentaria, passim etiam consilia non probes, eorum exemplo quæ dat in partu difficili. In herniam illapsus uterus.

Deinde liber V. totus est chirurgicus, de tumoribus, ulceribus, vulneribus, fracturis, luxationibus, oculariis vitiis Paris vel Witteberg a. 1634. 4. *. justo volumine.

In paralipomenis Witteberg 1642. 4. Lyon 1643. 8. *. Aliqua etiam chirurgica supplementa continentur ad partes chirurgicas operum.

Epitome institutionum medicarum Witteberg 1634. 12. LIND. 1647. 8. LIND. &c.

Disputationes plusculæ de ophthalmia Witteberg 1608. 4.

De inflammatione ib. 1610. 4. RIV.

De calculo renum & vesicæ 1611. 4.

De calculo 1618.

De dentium dolore.

De gangrena & sphacelo.

Locus

Locus de unguento armario redit in *Theatro Sympathetico* Noriberg 1652. 4. *. Aut naturam ea curatione defungi, quæ unguento tribuitur, aut dæmonem.

De fungis lesarum partium corporis observatio existat apud HILDANUM Cent. II.

§. CCIII. VARIII.

ZACHARIÆ a PUTEO clavis medicinæ rationalis spagiricæ & chirurgicæ, quæ in tractatu consultatorio de stranguria, pruritu & herpete exedente selectissima recludit præsidia. Additur Consultatio responsoria HIERONYMI VENEROSII Venet. 1612. 4. BUR.

VALERII BALDUTHII tumorum omnium præternaturalium curandi methodus Venet. 1612. 4. MENZ.

FRANCOIS DISSAUDEAU *Commentaire sur HIPPOCRATE des playes de tête* Saumur 1612. 12. RAST. Rouen 1658. 12. HOUSS.

JACQUES DUVAL *des accouchemens* Rouen 1612. 8. RAST.

JUL. CÆSAR CLAUDINUS, Bononiensis. In ejus ingressu ad infirmos L. II. S. I. chirurgici est argumenti, ad venæ sectionem, scarificationem, hirudines, materiam chirurgicam. Prodiit Bonon. 1612. 4. *. & alias. In sectione etiam II. medicamenta vulneraria aliaque chirurgica recensentur. Nihil valde habet proprii.

AMBROSII RHODII *de sanguinis missione* Basil. 1612. 4. RIV. duæ dispp.

EJ. *de recta chyserum, glandium & vomitoriorum administratione* Basil. 1613. 4. RIV. Witteberg 1613. 4.

TOBIÆ COBER *de phlegmone uteri* Basil. 1612. 4. RIV.

J. HENR. FRÖLICH *de herniis cognoscendis methodo tum ab antiquis, tum modernis lecta curandis* Basil. 1612. 4.

§. CCIV. VARIII.

HIERONYMUS GUARGANTUS Concinensis, medicus Venetus. In ejus *Responsis variis ad varias ægritudines* Venet. 1613. 4. *. aliqua huc faciunt de cancro mammæ & sub auribus, de calculo, de tumore perinæi, quem videtur habere pro cystico. In medicamentis fere subsistit.

JOACHIM OELHAFEN *de partibus abdomine contentis* Gedan 1613. 4. *. Uterus ex hernia gravidæ elapsus, fetus feliciter excisus.

CHRIST. MEURER *de carbunculo contagioso* Lips. 1613. 4. BOEHMER.

RICH. MARLES & GUIL. de MAILLY Ergo hydropi sectio Paris. 1613.

ROBERTUS le SECQ & CLAUD. GERVAIS Ergo arthritidi phenigmi Paris. 1613.

O o 2

ETIENNE

ETIENNE THEVET chirurgi, *les erreurs & abus ordinaires commis au fait de la chirurgie* Poitiers 1613. 12. PORT.

ANT. BALDESII *quest. de gangræna & sphaceli diversa curatione ex colloquiis & controversiis a JULIANO SIGNIO cum pluribus doctoribus; habet collecta & in ordinem conscripta ejusdem JULIANI limitationibus & applicationibus, recognita per J. CASTELLINUM, in lucem edita, Florent. 1613. 8. GUNZ.*

Edidit JOHANNES MARIA CASTELLINUS Romanus Professor, cujus est *phylacterium phlebotomiæ & arteriotomiæ* Argentor. 1628. 8. *. Phlebotomiæ aliqua præcepta, & icon venarum subcutanearum: icon variarum directionum, quas chirurgus lanceola sequatur: aliqua ad arteriotomen, etsi non putes eam unquam esse molitum. Germanice, *Bericht vom aderlassen, übersetzt durch LAZ. von der HEYDE* Strasburg 1631. LEHMAN. *Verzeichniß aller Adern; wie solche sollen geschlagen werden* Nürnberg 1665. 12. HEB.

JOH. GELLI *συζητησις medica de internis oculi affectibus* Basil. 1613. 4. RIV.

PETRUS BLANDINUS *de calculo renum* Basil. 1613. 4. RIV.

§. CCV. GREGORIUS HORST.

Torgensis, Professor Giessensis, inde medicus Ulmanus.

Edidit primum Francof. 1613. 8. novam editionem *historiarum MARCELLI DONATI*, recusam 1664. 8. *, addiditque librum septimum. Ad chirurgiam referas fetus ad insolitum tempus in utero retentos: tumorem omenti enormem, mesenterii abscessum: de sectione Cæsarea elapsi uteri narrationem.

EJ. *de calculo renum & vesicæ* Giess. 1617. 4.

Deinde in *observationum medicinalium singularium* libris IV, & *epistolarum & consultationum centuria* Ulm 1625. 4. *. aliqua huc faciunt, ut vulnus cerebri cum paralyfi ejusdem lateris & alterni lateris convulsione: aliqua de calculo, cum exemplo lapilli, qui per scrotum exiit: aditus vaginæ post vulnus clausus. Intestinum incisum per latus patens, & artificialis anus. De polypo aliqua.

In *observationum medicinalium singularium* libris quatuor posterioribus Ulm 1628. 4. *, quibus accessit *epistolarum & consultationum* liber II, iterum aliqua sunt chirurgica. Calculi varii, interque eos, felici eventu, extractus de vesica calculus octo unciarum. Vulnere cerebri cum integris mentis muniis. Gangræna spontanea pedis sanata. Noxia scarificatio instrumento venenato facta. Vagina a cornu vaccæ vulnerata, sanata.

Complementum ad librum II. consultationum & epistolarum Heilbrunn 1631. 4. *. Cerei adversus carunculas. Vulnus per orbitam inflictum cuspe ferrea ad os cuneiforme hærente, tamen curatum; sic sagitta Turcica per palatum trajecta. Exomphalos congenitus; atreta, cum ex recto intestino in vesicam aditus pateret. Fusæ de calculo. A vulnere, coli intestini in pectus migratio.

In

In *centuria problematum medicorum* Ulm 1636. 4. *. agitur de fetaceo & cauterio in ophthalmia, & fetaceum præfertur. De sanguinis columbarum ad oculorum mala utilitate: de suffusione per vomitum curanda. Vulnere thoracis non continuo claudenda. Enormis idem omenti tumor, de quo ad DONATUM. Pro abdominis paracentesi. De calculi genesi. De ustione superstitionosa demorforum a cane rabido, quæ fit in templo D. BELLINI. Ictus scorpionum.

Una prodiit *consultationum & epistolarum* liber III. Lingua, quæ computruerat restituta. Periculosa sectio ligamenti sub lingua. Ad HILDANUM exemplum gangræne spontaneæ. Ad HILDANUM etiam exempla corporum peregrinorum diu absque dolore tolerantium. Cataractam pene absque dolore deponi. Aliqua de malis vulnerum curationibus.

EJUSD. *opera omnia cura GREGORII HORSTII junioris* edita Goud 1661. 4. 3. vol. *. In secundo tomo observationes in ordinem redactæ reperiuntur.

Aliquæ G. HORSTII observationes reperiuntur apud HILDANUM de vulneribus pectoris & pulmonis, & abusu turundarum post calculi sectionem.

§. CCVI. J. B. CORTESIUS.

Professor Messanensis, TAGLIACOTII discipulus. EJUS *consultatio & curatio pro FERDINANDO MATUTI steatoma exulceratum a dextri femoris interna regione marisupii in modum pendens* patienti Messan. 1614.

EJUSD. *miscellaneorum medicorum decades denæ* Messanæ 1625. fol. *. Huc pertinet *decas* III. s. fufus tractatus de curtorum restauratione. Historia reparationis TAGLIACOTIANÆ. Adjecta est Turpiensium Medicorum curatio apud BOIANORUM familiam, auctore PETRO BOIANO. TAGLIACOTII consilia in compendium contracta, cum instrumentis totaque ejus auxilii administratione. PETRI BOIANI jam mortui instrumenta ipse vidit & forcipem quam depingit. Pro sinuipitis adustione; non nocere duræ cerebri membranæ.

EJ. *tractatus de vulneribus capitis* Messan. 1632. 4. *. Adjecti tractatuli de contusione calvarie in pueris & de hydrocephalo. Commentarius est in HIPPOCRATEM de vulneribus capitis cum interpretatione latina. Græca vitiosa sunt. Trepanum passim feliciter a TAGLIACOTIO admotum. Trepanum in futuris admittit. Instrumenta fere ex PAREO. A vulnere digiti minimi spasmus cynicus & mors. Nocere lanea involucria. In pueris sectione abstinere.

EJ. *in universam chirurgicam institutio, in qua tumorum, vulnerum, fracturarum, luxationum cognitio & curatio habetur* Messanæ 1633. 4. *. Etsi passim videtur curationibus adfuisse, nihil tamen fere utilitatis veræ in hoc scripto invenio, in fracturis & luxationibus etiam minus. ULYSSEM Nursinum hernias sanasse admoto medicamento caustico, loco inulto exciso; profunda facta cicatrice.

EJUSD. *practica medicina* P. I. II. III. Messan. 1635. fol. Habet etiam morbos externos.

In *antidotario Romano* Messan. 1637. fol. *. aliqua huc faciunt, ut scorpia descriptio.

§. CCVII. VARI.

JOSEPHUS PANDOLPHINUS a M. MARTIANO tr. *de ventositate spina* Firmi 1614. revisus cum adnotationibus, novisque observationibus editus a GEORGIO ABRAHAMO MERKLIN Nuremberg 1674. 12. *. Ipsum opus fere in theoria versatur, ad Arabum saporem, cum quibus spinam ventosam a flatu maligno derivat. Adnotationes MERCLINI non sunt indoctæ, neque inutiles, neque absque proprio experimento.

J. LUDOVICI BERTALDI *externorum medicamentorum apparatus* Taurin 1614. 4. *. Sinapismi, cauteria, ruptoria, fontanellæ & dropaces, &c.

LUDOVICUS SEPTALIUS (SETTALA), Mediolanensis, in patria protophycus, vir illustris. Primum *animadversionum & cautionum medicinalium libros VII.* edidit Mediolani 1614. 8. recusus Argentorati 1625. 12. Patav. 1628. 8. Dordraci 1650. 8. *. In libro VI. & VII. morbi a capite ad calcem exponuntur, cum nonnullis, etiam chirurgicis monitis. Sic vesicatoria medicamenta in hydropicis fere gangrenam excitare adnotavit. Renum ulceribus lactis usum obponit. Lithontripticis vix quidquam tribuit, & calculosis suadet, ut integris viribus excisioni se submittant. J. ACORAMBONUM Nursiensem & J. ANTONIUM filium in ea administratione felicissimos fuisse. Exempla, ubi senes cultro calculo sint liberati sanatique, etsi tabis adessent symptomata.

Inde libri duo accesserunt Patav. 1630. 8. & 1652. 8. 1659. 8. hi cum J. RHODII notulis, recusi Dordraci 1650. 8. *. Eorum Octavus totus est chirurgici argumenti, vulnorumque curationem tradit. MAGATI consilia Noster sequitur, laudat raram vulnorum deligationem in bellicis nosocomiis experientia propria doctus. Vulnus vix, nisi quarto quintove die vult deoperiri; neque placet ei decussata cutis capitis incisio. Duo exempla symptomatum fero & post mensem subnatorum, cum pus sub calvaria esset, & per ejus poros erumperet, tandemque enorme fragmentum abscederet, felici tamen eventu.

Ej. *de morbis ex mucronata cartilagine evenientibus* liber I. Mediolani 1632. 8. Eam cartilagine extroverfam describit.

In *comm. ad ARISTOTELIS problemata* pluscula huc faciunt. I. Veteres igne usos, quod lapide infernali destituerentur. Ære illita vulnera salubriora esse. Chirurgica aliqua. S. IX. vibices, cicatrices.

JOHAN-

JOHANNES VIGIER (non diversus a J. VIGIRIO LINDENII) medicus Castrensis.

EJUS tr. *des ulcères* Lion 1614. 12. Deinde *tract. absolutissimus de catarrho, rheumatismo, vitiis dentium, lingua, vocis &c.* Genev. 1624. 8. *. Gallice vers. RIV.

La grande chirurgie des ulcères & tumeurs Lion 1656. 8. BOEHMER, ASTR.

La grande chirurgie des tumeurs ib. 1657. 8. BOEHM.

Et troisieme partie divisee en trois traités Lion 1658. 8. BOEHMER.

Ita componuntur *les œuvres chirurgicales* Lion 1658. 8. 3 vol. BOEHMER.

Cujus alius esse titulus videtur *la grande chirurgie & pratique des tumeurs, ulcères, & de toutes les parties externes &c.*

Plura scripsit Gallico fere sermone, quæ collecta & latine versa filius ejusdem nominis edidit cum titulo *operum medico chirurgicorum* Prag. 1659. 4. *. Horum librorum duo sunt argumenti chirurgici. *Chirurgia magna* sive artis compendium s. pentateuchus, medicamentarius magis quam chirurgicus, etsi auctor tamen & ipse operi manum admovit. Ita in fungis cerebri piam membranam integram esse, duram plerumque ruptam adnotavit. In commotione cerebri sanguinem vidit per nares, os & aures erupisse, & ipsam ad arteriarum sectionem descendit. Intumescentem adnatam tunicam cum imperitus chirurgus destruere vellet, noster scalpellum imprudentis coercuit. Nasum a chirurgo Italo reparatum. (TAGLIACOTIO).

Thesaurus & armamentarium chirurgicum totum in medicamentis est. In eo medicamenta aliqua reperiuntur nuperorum consensu probata; ut unguentum ex Emula.

G. de VOULDY *discours des accidens arrivés en l'extraction de deux pierres avec les particularités de l'operation* Paris 1614. 8. D'ESTREES.

NICOLAS FOISSEY *prerogatives de la Chirurgie* Paris 1614. 12. Absurda defensio chirurgorum PORT.

L'epitome des ulcères de CALVE, traduit par GUY S. Pont 1614. Ita OSBORNE.

Zahnarzneybüchlein gezogen aus GALENO, AVICENNA, MESVE, CELSO und andern Erfurt 1614. 8. HUTH.

SIMONIS PIETRE & N. ROUSSEAU *E. urethrae angustis nocent καθαρστικα* Paris 1614.

ANDRÆ TENZEL *de calculo renum & vesicae urinariae & aliis quibusdam quaesitis* Basil. 1614. 4. RIV.

J. VINCENT FINKIUS *de calculo renum & vesicae* Basil. 1614. 4.

J. CLEMENTIS KUHN *de calculo* Basil. 1614. 4.

J. HEMPEL

J. HEMPEL *de calculo renum & vesicae* GIESS. 1614. 4.

VALENTIN HARTUNG *herniae intestinales marium* Lips. 1614.

J. LEOPOLD *τα χειροεργημενα περι αρθρων, s. capita generalia de luxationibus ossium* Lips. 1614. HET.

J. STRACKII *disp. de carbone machera & cauterio ignitis & ex igne caudentibus* Marpurg 1614. 4. FALC.

§. CCVIII. FELIX PLATER.

Illustris medicus Basileensis, quo docente ea Academia floruit, clinicus, sed etiam in anatome inque re herbaria minime peregrinus, venerabilis senex.

EJUS *observationum in hominis adfectibus plerisque* libri III. Basil. 1614. 8. *. Magna pars huc facit, ut oculorum morbi & nasi fracturae, gibbi, calculi: fetus in utero retenti; cancri etiam linguae & oris; ulcera varia etiam faucium, partium genitalium. Ulcera, fistulae, gangraenae. Vulnere & mutilationes varii generis, tumores varii, herniae & prolapsus, haemorrhagiae. Haec cum infinita sint, pauca exempla decerpemus. Cum renum alter calculum includeret, alter in saccum conversus erat scirrhus plenus, cum uretere inmensum tumido. Pancreas & mesenterium in enormem scirrhum conversa. Primus occultam cancri malignitatem detegere docuit. Omphalocele congenita. Calculi ex vesica supra bis mille redditi. Calculi numerosi in fellea vesicula. Calculus in mamma. Sed totum librum oportet legere.

Porro in *praxi medica* Basil. 1602. 8. 1608. 8. 3 vol. Riv. 1625. 4. 1656. 4. & 1666. 4. *, quae eadem est editio anno 1736. 4. 3 vol. excusa, iidem tituli malorum chirurgicorum occurrunt, qui in observationibus, adque eos mala chirurgica cum sua curatione, etiam chirurgica.

Inter *Questiones centum posthumas*, paucissimae huc faciunt. Laudat in hydropicis paracentesi.

MATTHIAE UNTZER, medici Halensis, discipuli PLATERI sed in chymiatrica dogmata propensioris, *florilegii medico chymici* libri II. Hall. 1614. 4. *. Totum opus est de nephritide & calculo. Hujus varietates, causa a sero tartareis particulis pleno. Enormis census medicamentorum. Credulus vir, ut etiam gestato lapidi nephritico aliquid tribuat.

§. CCIX. VARI.

PETRUS POTERIUS (de la POTERIE) chemista. EJUS *insignes curationes & singulares observationes centum* prodierunt primum Venetiis 1615. 8. BOEHMER; tum 1622. 8. Colon. 1625. 12. * cum centuria II & III. Passim etiam chirurgica mala tangit, & nonnunquam medicamenta nominat, alias neutiquam. Curavit ulcera

cera antiqua, tumores glandulosos degluttonem morantes, sed etiam suffusiones. In scirrhis caustico argenteo usus est. Tumorem cancro adhaerentem, vermibus plenum, causticis sustulit.

Centuria secunda Colon. 1625. 12. * simili argumenti strumae, scrofulae, quarum ulceribus nicotianae folia admovebat. In articulatione vulneratum digitum sanavit, balsamum acrem adhibuit. In vulnere faciei futura abstulit. Cranium tamen cariosum candente ferro exussit. Gibbum, & in fene, purgante medicamento sustulit, & oleo mercurii labii cancrum.

In *Centuria III.* Ophthalmiae, linguae cancer, & ulcera. Tumorem durum in vulva ferro aperuit. Adversus calculum, cum nimia laude, lapidibus cancrorum, sale vitrioli sublimato, etiam in renum calculo, lacte denique caprino usus est. Mumia minerali narium ulcus sanavit. Ad uteri prolapsum medicamenta adstringentia adhibuit.

Recudi fecit F. HOFMANN Frankfurt 1698. 4. * & adnotationes aliquas addidit.

THEODORI COLLADONIS, Biturigis, *adversaria s. commentarii medicinales critici, dialectici &c.* Genev. 1615. 8. *. Pauca huc faciunt. Venam in narium utique posse incidi, & in morbis cerebri utiliter secari; esse etiam ubi ea vena casu secta ad necem usque sanguinem profuderit.

JACOBI SCHALLING, Winshemii *disp. hermetica Galenica de natura oculorum, censurae ordinis Rosatae crucis oblata.* Germanice *Augentrost* Erfurt 1615. fol. *. quae editio Germanica est & latina. Absurdus liber, ut ex ipso titulo agnoscas. Multa habet inaudita, ut hamulos nervi optici. Multa ad magiam refert. Caeterum in medicamentis se continet, quorum ubertatem recenset.

ANTON. FREY *de tuberculis in fistula urinaria absumentis & curandis* Basil. 1615. 4. Riv.

CLAUDII GERVAIS & MICH. SEGUYN *Ergo ulceri exsiccantia* Paris. 1615.

JOACHIM BURSER, celebris botanicus, egit *de phlegmone renum & vesicae* Basil. 1615. 4. *.

CLEM. CUNO & J. AGRICOLA *de ophthalmia* 1615. 4. *.

§. CCX. PETRUS PAAUW.

PETRUS PAAUW, Leidensis Professor & incisor, H. FABRICII discipulus. Ejus sunt *primitiae anatomicae, seu de corporis humani ossibus* Leid. 1615. 4. *. Intercedunt anatomicae descriptioni adnotationes chirurgicae: ut de epiphysios ab osse secessione, a qua causa, etiam si artus repositus fuerit, motus tamen membri perit. Sinuum frontium vulnera non coalescere. Convaluisse absque symptomate, cui temporum musculus laceratus esset & os collisum. Vertebrae universae pene spinae dorsum conservantes. Coccygem in partu retrorsum cedere. Non discedere pubis ossa in partu, nisi violentus sit.

Tom. I.

Pp

EJUSD.

EJUSD. *subcenturiatus anatomicus continens commentaria in HIPPOCRATI de capitis vulneribus: adnotata in aliquot capita C. CELSI explanationes* Leid. 1616. 4. *. Proce-
mum libri HIPPOCRATICI spurium esse. Præter commentarium paraphrasticum
adnotations intercedunt propriæ. Fissuram neglectam, cum cutis coaluisset, cra-
nium infecisse, & duram meningem, subitamque longo post tempore necem in-
tulisse. A levi depressione corrupta calvaria & infecta funesto eventu meninx: De
apechemate: a lapsu interna tabula fracta depressa, cum externa integra esset. Te-
rebra & reliquum instrumentum ad fractam calvariam. Periculosum esse rectum
in calvam glandis ex stlopo emissæ ictum, non ita amplam diacopen. Frequentes
a fasciis strictioribus neque solutis, gangrænæ. Iterum temporum os absque malo
diffRACTUM: & musculus secundum ductum fibrarum absque metu incidi. A la-
mina ossea corrupta & secessura curatio protrahitur, carnesque malæ notæ suc-
crescunt.

Quæ ad CELSUM, pertinent ad ossis cariem & calvariæ curationem. Non
bonum esse CELSI consilium, os fissum non continuo scalpendum, & prius em-
plastra tentanda esse.

In *observationibus anatomicis*, quæ prodierunt Hafniæ 1657. 8. * sunt ali-
quæ de calculosorum dissectis corporibus; etiam HEURNII, tum de oculi tumore,
propullulante ex intervallo cranii & duræ membranæ.

JOHANNIS ROBERT, Jesuitæ, *tractatus novi de magnetica vulnerum curatione*
R. GOELENII *brevi anatomie* Lovan. . . . Treviris 1615. 8. LIND. Nori-
berg in *theatro sympathetico* 1662. 4. * Curationes sympatheticas admittebat, ut
dæmonis essent opus.

EJ. GOELENII *beautontimorumenos sive curationis magneticae & unguenti ar-
marii ruina* Luxemburg 1616. 8. LIND. Nuremberg 1662. 4. in eodem *theatro*.
PORTALIUS cum GOELENII scriptis numerat.

EJ. *metamorphoses magneticae* CALVINO GOELENIANÆ, *s. curationis magneticae*
& *unguenti armorii magica impostura clare demonstrata. Modesta responsio ad J. B.*
v. HELMONT *contra eundem ROBERTUM perniciosum disputatorem* Luxemb. 1618.
8. Riv. 1621. 8. LIND. Colon. 1622. 8.

EJ. GOELENII *Magus serio delirans* Duaci 1619. 12.

§. CCX. CÆSAR MAGATUS.

Scandianensis, Professor Ferrariensis, inde Franciscani ordinis monachus, Me-
dicus sed in chirurgicis administrationibus exercitatus, magnum chirurgiæ in-
crementum addidit in *duobus libris de rara medicatione vulnerum*, qui Venet. 1616.
fol. * prodierunt & sæpe alias sunt recusi ib. 1676. fol. HURH. Noriberg 1733.
4. 2 vol. etsi locus non additus est *.

Etsi enim ante Cl. virum FELIX WURZ & alii de relegendis turundis cogi-
tarunt,

(a) latine nec germanice.

tarunt, deque simplici medicina, etsi a medicis Romanis suam simpliciore
medicationem ipse MAGATUS accepit, etsi frater id consilium ipse tribuit APPARI-
TIO Vasconi, deinde LEMOSIO, totum tamen inventum noster primus pro digni-
tate proposuit, & ejusmodi fulcivit rationibus, ut peritorum adfensum mereretur,
etsi in viro multa experto potius aliquanto nimis sit GALENICÆ lectionis. Curio-
sam vulnerum deterfionem, frequentem vinculorum solutionem, merito reprehendit,
aerem metuens & deterfionem novorum renascentium staminum. Turun-
das, communi nuperorum cum plausu, ut inutile & noxium conferventis vulne-
ris impedimentum rejicit. Unionem labiorum, mitem medicationem, clausum
vulnus commendat. Hæc in I libro, qui est de vulneribus in universon. In
L. II. copiose agit de capitis vulneribus. Brevis accedit appendix de vulneribus
sclopetariis. Præter sua peculiaris consilia, plurimas utiles adnotations & pru-
dentis curationis exempla utique admiscet. Contusiones calvariæ vehementer me-
tuit, quæ gangrænâs pariant. Rimam non penetrantem totam debere deradi,
non ita si penetraverit. Moriuntur, quibus septima die os decolor est, pueri ta-
men minus. Ante quartum diem fasciæ non removendæ. Osse integro a lapsu
delirium, sensus amissus. Pleraque vulnera ante quartum diem coire. Corpora
peregrina non ante suppurationem removenda. Ossa negat interius consolidari
cum callus extus tantum adhærescat. Aliqua exempla depressi absque symptoma-
te cranii, etiam in adulto. Contusiones cranii periculi plenæ, ob gangrænâs. A
concussione perinde aphonos concidere, bilem tamen non vomere. Os denuda-
tum etiam absque exfoliatione sanari. Serotinæ febres valde funestæ. Magna por-
tio cranii fracta vacationem facit trepani. Vulnus maximum peritonæi absque
hernia sanatum.

Sclopetorum vulnera neque venenata esse, neque exurere, omneque malum
a contusione esse. Oleum suum hyperici cum ophioglossa paratum valde laudat.

Deinde, cum SENNERTUS nonnulla objecisset, & pro turandis stetit, noster
jam induta religiosa vita sub nomine fratris J. B. MAGATI se tuitus est, esse enim
CÆSARIS opus SANCASSANUS testis est.

Titulus est *tractatus, quo rara vulnerum deligatio defenditur contra SENNER-
TUM* Bononiæ 1637. 4. Deinde cum CÆSARIS opere Venet. 1676. fol. & in Ger-
mania 1733. 4. Fratris curandi modum a L. SEPTALIO adoptari, & ab eo felici-
ter esse adhibitum. SENNERTUM MAGATI opus non legisse. Ad auctoritatem HIP-
POCRATIS, GALENI & AVICENNÆ noster provocat. Fratrem de vulnere simplici agere.
Unicum medicamentum sufficere: diligente illa per stilos vulnerum indagatione non
esse opus. Abscessum humeri profundum, qui vulgaribus auxiliis non obtemperaverat,
cum raro curaretur, continuo coivisse. Vulnus pectoris cum copioso puris adfluxu
simpliciori reddita curatione, suppressis injectionibus, omiſsa nimia diligentia sana-
tum esse. Ægyptium tamen unguentum post 24 dies a CÆSARE removeri, quod
carnes corrumpat. In HILDANUM, turundarum defensorem. Exempla, in qui-

bus cum puris copia a turundis continuo cresceret, chirurgus ad raram curationem redeuns feliciter sanitatem restituit.

Quantum SANCASSANUS MAGATO fauerit, ut etiam nomen viri suo nomini adderet, alias dicemus. In ejus *dilucidationibus*. inque T. I. Rom 1731. fol. * compendium senientiae MAGATI recusum est, ALEXANDRI PISONI opus. In T. II. vita exstat MAGATI, a PROSPERO MAGATI J. BAPTISTÆ filio scripta. Ex ea vita adparet, secundum & tertium tomum responsionum J. BAPTISTÆ manu scriptum superfuisse: primam vero partem in linguam vulgarem conversam in T. III. Romæ 1737. SANCASSANUS recudi fecit.

§. CCXII. VARIII.

JULIUS GUASTAVINI, Genuensis, Professor Pisanus. EJ. *locorum de medicina selectorum liber* Lion 1616. 4. *. parce medicinam tangit: aliqua habet de dolore a vulnere, de bronchotome quam commendat, PAULIQUE de ea locum expendit.

FRANCISCI PECCETTI, Cælestini, Cortonensis, *Chirurgia in quatuor libros digesta*, in quorum I. agitur de tumoribus. II. de vulneribus. III. de ulceribus. IV. de fracturis, luxationibus & mittendo sanguine Florent. 1616. fol. *. Francfurt 1619. 8. Ticini 1697. fol. HEIST. Collectanea & medicamenta.

FRANCISCI JOEL, Senioris, *operum medicorum* T. I. Hamburg 1616. 4. Rostock 1630. 4. LIND. inde sequentes ad sextum usque. *. Inter reliquos morbos etiam chirurgicos tangit, & in T. VI. continetur *methodus universalis curandi morbos chirurgicos* Rostock 1630. 4. *. & in operibus omnibus Rostock 1631. 4. * Amsterdam 1663. 4. Viderat tamen chirurgica, & citat aliquas, quibus adstiterat, curationes Anno 1567. & sanguinem in capite effusum fomentis discusserat, & a. 1577. cranium terebella ad id opus fabricata curaverat elevari. In medicamentis tamen potissimum versatur. Infusa vulneraria tuetur, & PARACELSI, qui ea parari suasit, artificium. Nimis timidus, non vult tangi ægros, quibus in osse temporum vel in futura os fractum est.

JOH. HAGIUS *den lufthof der medicynen inhoudende den grond van alle krankheten gebreken, haar oorsaken teekenen ende remedien* Dordrecht 1616. fol. RIV.

ERNESTI HETTENBACH *de tumore sub lingua, quem ramulam vocant* Witteberg 1616. 4. RIV.

JOSEPH HOCHSCHILT *de calculorum generatione* Basil. 1616. 4.

VALENTINUS EMERICH *de hernia* Basil. 1616.

FR. le SAGE & J. MARTIN *E. suppurate nephritidi cauterium* Paris 1616.

§. CCXIII.

§. CCXIII. VARIII.

CASPAR HOFMAN, Gothanus, Altdorfinus Professor, vir eruditus, magnus veterum & ARISTOTELIS etiam potissimum admirator. Cum multa scripserit, chirurgiam tamen parce adtigit. *Libellus de ichoribus, & in quibus illi apparent affectibus* Lips. 1617. 8. Leid. 1639. 12. * utcumque huc fecerit, locorum ex veteribus quædam est collectio.

De iisdem ichoribus pathologica aliqua habet in *Variis Lectionibus*, quarum VI libros Lips. 1629. 8. * edidit.

In l. III. *Institutionum medicarum* Lugduni 1645. 4. * chirurgicos morbos tractat, sed fere obiter & brevissime, pauca etiam eo faciunt in L. V. & VI.

In *apologia pro GALENO* Libro II. Lion 1668. 4. *. parcissime chirurgica adtigit.

L. III. *de locis adfectis* Noriberg 1624. 12. non vidi.

In l. *de ossibus* monuit, fractum subinde esse collum femoris, quando de luxatione cogitatur.

JOHANNIS VARANDÆI, medicorum Monspelienfium Decani, *tractatus de adfectibus renum & vesicæ* Hanau 1617. 8. *. Montspessuli 1620. 8.

EJ. *de morbis mulierum* L. III. Hanau 1619. 8. *. Montspessuli 1620. 8. Gallice vertente L. B. Paris 1666. 8.

EJUSDEM *opera omnia* Montspessuli 1620. 8. *. (a). Lion 1658. fol.

Ad partem medicamentariam chirurgiæ potius pertinent.

CHRISTOPHORI CACHETI *apologia dogmatica in hermetici cujusdam anonymi scriptum de curatione calculi* Toul. 1617. 8. BUR.

GUIL. LOYSEAU *observations medicinales & chirurgicales, avec histoires, noms, pays, saisons & temoignages* Bourdeaux 1617. 12. BUR. Historia curatæ in HENRICO IV. carunculæ.

EJ. *de internorum externorumque ferme omnium morborum curatione libellus cum historiis novissimis, & notissimis ejusdem auctoris experimentis* Bergerac 1617. 8. FALCONET Burdigalæ 1620. 8.

CAMILLI GORII *discursus de fractura brachii, & an in ipsa convenient ferule* Rom 1617. 4. CINELL.

ALFONSO ROMANO Valentinus. EJUS est *Recapitacion de toda la theorica y practica de la cirugia* Madrid. 1617. Valent. 1665. Sarogoffa 1674. CAP. de VII.

HENRICI PETRÆI *Handbüchlein der Wundarzney* Marburg 1617. 8. & Nurnberg 1625. 8. cum HILDANI l. de sphacelo. BOEHM.

(a) Ita titulus fert, sed verus editionis locus est Hanovia.

JOHANNIS ASSUERI AMPHING *de calculo* Rostock 1616. 4. VATER. 1623. ib. HIF.

PAULI PAULI CLEOPHAS *de nephritide* Basil. 1617. 4. RIV.

WOLFGANG LOSS *de fracturis* Heidelberg 1617. 4.

§. CCXIV. THESES MONSPELIENSES.

Questiones medicas Monspelienſes anni 1617. 4. recensuit CL. PORTALIUS, neque licuit hoc indicium negligere, etſi aliorum annorum, per totum ſeculum ſpecimina mihi non præſto ſunt. Primo loco dicemus LAZARUM, RIVERIUM celebrem clinicum, de quo in practicis dicendi erit locus. Quærit an vulnera capitis egeant alexipharmacis & refrigerantibus. An & quomodo trahant cucurbitulæ.

Porro huc pertinet EUSEBE LANGLOIS. *An luxatis & fractis astringentia. An vesicæ calculo laborantibus tuto vena secatur.* An potestas sanandi strumas regibus Galliæ concessa sit naturalis num divina. An in qualibet cranii fractura adhibenda terebra.

MICHAEL MOREL eod. a. an vulnera pulmonis ex necessitate lethalia.

GEORG. SHARPE eod. anno *An detur apothema.* An solo contactu, visu, nudi lintei explicatione, vulnera & morbi infligi & curari possint.

ABERNETHE' an vulnera occisorum præsentibus occisoribus sanguinem possint fundere naturaliter. An præciso cerebro necesse sit febrem & vomitum supervenire. An epilepsiæ cranii perforatio. An cancri in mamma curatio scindentibus, causticis, vel rodentibus tentanda.

JAGO DURANE an morſo a cane rabido balneum & aquæ potio. An trepanum & narcotica cephalææ.

SAILLENS an renum, vesicæ & partium genitalium vulneribus terebinthina. An ulcera rotunda vel sinuosa difficiliora.

PERIER an in scirrho mollentia potius quam suppurantia. An in vertigine arteriotomia.

LAUR. COUAN an in rabie canina cauteria profunda. An in biennali gravidarum gestatione Cæsarea sectio. An calore naturali & extraneo simul agentibus puris generatio. An in vulneratorum nervorum curatione futura.

§. CCXV. JACOBUS de MARQUE.

Vasco, chirurgus Parisinus, vir doctus. EJUS est *traité des bandages de chirurgie* Paris. 1618. 8. 1631. 8. OSB. 1662. 8. *. Plenum opus & eruditum, quo veterum placita perite retractavit, cum nuperis conjunxit, fascias secundum varios suos scopos plenissime distribuit, ne eo quidem sine neglecto, quo ad morandam

randam venenatorum morſuum pestilentem efficaciam a veteribus adhibitæ fuerunt. Præcepta ergo prudentia dat, optimaque genera fasciarum describit & depingit, ut libri similem octodecim capitum fasciam ad fracturas complicatas, quam merito fenestratæ præfert. Passim etiam casus chirurgicos & curationes rariores interponit, ut futuræ in profundo brachii vulnere utiliter adhibitæ. Auriculæ adnatæ, quam scalpello separavit: labiorum, quæ coalita in fetu ferro aperuit, narium, quæ a variolis clausæ fuerant, quas incidit, & datis in nares tubulis apertas servavit; labiorum a variolis, ab igne, pene clausorum: menti raro exemplo pectori adherentis.

Nuperos, & inter eos VERDUCIUM in suo *maitre en chirurgie*, multa a JACOBO habere PORTALIUS.

EJ. *methodique introduction à la chirurgie* Paris 1652. PORTAL. Paris 1662. 8. *. 1675. 8. Lyon 1687. 12. in generalibus fere verlatur.

§. CCXVI. VARII.

M. ANTONII TOSSI, a Serra s. Quirici, de *anthrace s. carbunculo* tr. Venet. 1618. 4. *. Bonæ notæ scriptor. Carbunculum malignum a pestilente carbunculo recte distinguit, signa dat, quibus a furunculis, periculosissimo errore confundendis, carbunculus separatur, escharam nempe, absentia suppurationis, ulcere depascente. In utroque carbunculo commendat venæ sectionem, ut sanguis ad deliquium usque animæ fluat, etiam hirudines, vesicantia. Ad internos usus in lenibus subsistit, etiam in lactis fero. Carbunculum scarificat, hirudines ei admovet, limitem circularem circumscribit: cataplasmata consumentia & siccantia imponit, quæ pus non moveant, iisque ferrum candens præfert. Escharæ lapsum liliæ radice & calidis siccantibus adjuvat. Hæc fere in utroque carbuncolorum genere.

HENRICO VACA de ALFARO Cordubensis, *proposicion chirurgica y censura judiciosa en las dos vias curativas de heridas de cabeça comun y particular con una carta della naturaleça del tumor* Sevilla 1618. 4. FALC.

CHRISTOPHORI GRARANO *Phlebotomus tratado de la flebotomia* Sevilla 1618. 8. CAP. de VILA.

HIPPOLYTI Obicii *adversus vesicantia decem decisiones ad singula capita* BERNARDINI CAII Vicentiæ 1618. 4. LIND.

JEAN BARBIER *les miraculeux effets de la main des Rois de France* Lion 1618. 12. RAST.

JOH. STURM *de renum & vesicæ calculo* Greifswald 1618. 4. RIV.

EJ. *de hernia* ib. 1622. 4.

J. SCHWAB *de horribilium atque horrifonorum πυροβολω και σφαιροβο-*

τοβολων tormentorum bellicorum vulnerum essentia & curatione Basileæ 1618.
4. Riv.

CHRISTOPH. ARTEMIVS *de gravissimo renum affectu*, calculo Basil. 1618. 4.

ANDR. DUCHEMIN & SIM. LETIER *E. ustio arthritidi* Paris. 1618.

CLAUD. CHARLES & PETRI ROBYNET *E. contumaci bubonocæ* απλοτημα Paris. 1618.

§. CCXVII. MATTHIAS LUDWIG GLANDORP.

Medicus Bremensis, qui ad Italarum, quos audiverat, exemplum etiam manu medebatur. Exiguos scripsit libellos, sed per experientiam natos. Anno primum 1619. edidit admodum juvenis *speculum chirurgorum*. Vulnere fere sunt, sigillatim secundum corporis humani partes. Ad patris fere, tum SPIGELII etiam & HOLZEMII experimenta Ita remoto osse (evitata futura) pus sub dura membrana effusum, incisa eadem emisit, felici eventu, cerebri parte non modica ablata, est convulsiones & alterni lateris paralytis accesserant. A fragmentis cranii in cerebrum demersis, neque extractis, mors, magno in cerebro abscessu nato: cerebri motum chirurgi viderant. Alii casus funesti & alterni lateris paralytis. A SPIGELIO septies repetita terebratione ægrum sanatum vidit. Pro apechemate. A temporali musculo lacerato alteri lateris musculus convulsus. Palpebra futura confirmata, sic auris, & labii, & nasi, idemque nasus conferbuit, cum pene totus detruncatus fuisset. Molli fotu dissipata inflammatio in lingue vulnere. Læsa tunica cornea oculi convaluit, visusque restitutus est; sic etiam vitreus humor reparatus. Pulmonis vulnus per os egesto pure sanatum, alias vero per urinam. Vulnus diaphragmatis sanatum; tum œsophagi, colique intestini, hoc futura pellionum adhibita; denique profundum hepatis vulnus curatum. Scrotum post gangrænam restitutum. Glans plumbea per oppositam partem extracta. Extracta ossis ab ejusmodi glande percussi lamina, vulnus sanatum.

EJUSD. *methodus medenda paronychiæ: accessit decas observationum* Brem. 1623. 8. *. Pene nimis eruditus libellus. Secundam paronychiam & graviolem describit, in qua periosteum inflammatum est, & os carie corruptum, tendinesque adfecti. Incisione malum denudat, ossi alumen ustum admovet. Hoc malum lotricibus frequenter accidere. Subjecti decem graviores casus. Inciso digito malum feliciter superatum. Gravissima symptomata, & tendo corruptus extractus.

EJUSD. *de polypo narium tractatus* Brem. 1628. 4. *. Nimis iterum eruditus. Ligat & excidit. Curationum aliqua exempla. Ligat unco perforato. Originem mali modo in osse nasi reperit, modo in ethmoideo.

EJUSD. *gazophylacium polyplufum fonticulorum & setaceorum* Brem. 1633. 4. *.

4. *. Nostro seculo hæc pleraque negliguntur. Ampla est collectio, cum instrumentorum iconibus.

Opera omnia collecta prodierunt Londini 1729. 4. *. cum brevi auctoris vita.

§. CCXVIII. MELCHIOR SEBIZ.

Professor Argentoratensis longævus, laboriosus & in legendis libris diligens, non perinde in adnotandis ipsius naturæ variis eventis. Potissimum disputationes scripsit, sed eas numerosas. *De vene sectione* 29. disputationes edidit, annis 1619. & 1620. 4. etiam cum instrumento.

De arteriotomia ib. 1620. 4.

Problemata medica de vene sectione 1620. 4.

Problemata phlebotomica ex GALENI libro de curandi ratione per sanguinis missionem deprompta 1631. 4.

Edidit porro de vulneribus octo disertationes his cum titulis:

Prodromus examinis vulnerum singularium corporis humani partium, quatenus vel lethalia sunt & incurabilia, vel ratione eventus salutaria & sanabilia Argentor. 1632. 4. *.

Prodromi pars II. affectus, qui vulneribus superveniunt, & causas eorum exponens 1633. 4. *.

P. III. *problemata quedam decidens* 1633. 4. *.

Examen vulnerum partium similarium 1635. 4. *.

Examen vulnerum partium dissimilarium P. I. ib. 1636. 4. continens eventus vulnerum capitis.

P. II. *eventus vulnerum colli & thoracis* 1637. 4. *.

P. III. *eventus vulnerum abdominis* 1637. 8. *.

P. IV. *eventus vulnerum artuum superiorum & inferiorum, cum appendicula de eorum excrementitio humore Gliedwasser dicto* 1637. 4. *.

Collectaneæ omnes.

EJUSD. *disp. de ulceribus* Argent. 1647. 4. *. Ulcus inguinis recrudescens.

EJ. *de calculo renum* 1647. 4. HEIST.

EJ. *de urina suppressione* Argentor. 1651. 4. *. si huc facit.

EJ. *de stranguria* Argent. 1657. 4.

EJ. *de ophthalmia* 1662. 4.

§. CCXIX. VARI.

GUILIELMI LAUREMBERGII, medici Hafnienſis, *epiſtolica diſſertatio curationem calculi veſica continens* Leid. 1619. 8. Witteberg 12. *. Ipſe cum calculum pateretur, integre ait ſe ſanatum fuiſſe pulvere, cui nihil Tu tribuas, niſi ab aſellis aliquid ſperaveris. Ulcus ſuperfuit, neque videtur vere ſanatus fuiſſe.

In adjecta epiſtola PETRUS LAUREMBERG GUILIELMI f. chirurgiæ laudes recenſet.

STEPHANUS MANIALDUS, Chirurgus Burdigalenſis, edidit Pariſiis 1619. 8. HIPPOCRATIS COI *chirurgiam, nempe libellos de medico, de vulneribus, de hæmorrhoidibus, de fiſtulis & de capitis vulneribus*, Græce & latine, adnotationibus ſæpe criticis auctos, in quibus veterum lectionem confirmat aut emendat, ſatis ſæpe audacter. De ipſa adminiſtratione judicium ſuum interponit, & HIPPOCRATICAS fere encheiſes PAULI & CELSI artificiis præfert. Intercedunt etiam aliquæ curationum hiftoriæ. Qui a calce equi proſtratus ſenſus amiſerat, ſponte convaluit &c.

Cum HILDANO prodiit AMANDI POLANI *queſtione num chirurgus liceat ſalva conſcientia fetum enecare ut matrem ſervet* Oppenheim 1619. 4.

EUSEBIUS SCHENKIUS *de calculo* Jen. 1619. 4. RIV.

MICH. DROUYN & JOH. de BOURGES *Ergo anthrace peſtifero phlebotomia.*

§. CCXX. VARI.

ANGELI POLITII *apologia de anevryſmate prætenſo pro Marchione de Jeraci Princip. Caſtraboni Panorm.* 1620. 4. MANGET.

DOMINICI GALVANI, medici Eſtenſis, *delle fontanelle* L. II. *Primo parte alla teoria, l'altro alla pratica* Padova 1620. 4. *. HIERONYMI FABRICII diſcipulus, primo libro fontes illos ab uſu cauterii manantes ad omnia mala laudat. Sed & veſicatoriorum utilitatem prædicat, quæ cum cucurbitulis unicum in mali generis variolarum epidemia Veneta præſidium fuerint. In practico libro cauterii admovendi modum docet, ignem enim lanceolæ præfert & corroſenti medicamento; etſi etiam iſtorum auxiliorum adminiſtrationem docet. In capite adulti hominis ignem applicat ad os uſque, qua ſede futura ſagittalis & coronalis ſe decuſſant, & quem mêtitur, extremo digiti medii ſine a naſo eo protenſo. Porro de cauterio occipiti & brachio femorique in chordarum interſtitio crurique demum applicando. Hederæ globum jubet immittere; emplaſtrum ceruſſatum imponere. De cervicis ſetaceo, quod forcipe perforata per cutem trajicit. Uſtio inter primam & ſecundam vertebra in pueris modo natis.

THOMÆ BENHAM *officina chirurgi, vel antidotarium chirurgicum in ordinem redactum* ab EDUARDO PORTON: lego circa a. 1620. prodiſſe.

Ej.

EJ. *chirurgians cloſet furniſhed with remediis* London 1630. 4. HEISTER. Forte idem libellus.

A ſecret medicine for the ſtone in the Kidney to ſtop a lack &c. ſcript. circa a. 1620. Codd. M. S. *Aſhmole* n. 7699.

Cum annum ignorem, hic interim recenſeo MARIN HAMEL, chirurgi in Liſieux, *traité de la morſure du chien enragé, qui enſeigne les cauſes ſignes & prognostics du mal de la rage avec la maniere de ſ'en preſerver* Liſieux 8. BUR. D'ETR.

RAYMUNDI MINDERER *gemeine Handſtücklein zur Kriegsarzney gehörig mit wohl gegründeten experimenten geziert* Augſpurg 1620. 8. 1627. 8.

HERMANNI CORBEI *oratio de vulneribus lethalibus & ſanabilibus* Francfurt 1620. 8. Marburg 1620. 8.

EJ. *Gynæcium* l. II. *de cognoscendis & curandis mulierum morbis. De vulneribus* Francf. 1620. 8.

DAVID PLANIS CAMPY *de la phlebotomie* Pariſ. 1620. 12. RAST.

EJ. *la petite chirurgie chymique medicinale* Paris 1621. 8.

EJ. *traité des playes faites par les mouſquetades* Paris 1623. 8. *Aſtologiæ deditus & alchemiæ.*

FRANC. QUIQUEBOEUF & NIC. REGNIER *E. articulorum vulnera lethalia* Pariſ. 1620.

DAV. STEGMANN *de difficultate partus* Baſil. 1602. 4. RIV. in dec. V. GENATH.

DAN. PELICANUS *de fonticulis* Baſil. 1620. 4. RIV. in dec. V. GENATHI.

SIGISMUND RUDELIUS *de carcinomate* Baſil. 1620. 4. in decade III. GENATHI.

STEPHAN. SCHEFFERUS *de calculo* ib. 1602. 4. in decade IV. GENATHI.

VALENTIN EMMERICH *de hernia* ib. 1620. 4. & in dec. IV. GENATHI.

§. CCXXI. J. B. v. HELMONT.

J. BAPTISTA v. HELMONT *de magnetica vulnerum curatione* Pariſ. 1621. 8. & in *theatro ſympathetico* Nuremberg 1662. 4. *. inque operibus *Amſterdam* 1652. 4. *. & *propoſitiones deſumptæ ex HELMONTII curatione magnetica vulnerum* Colon. 1624. 8. BODL. In litem ſe immiſcuit, quam diximus, GOELENIUM inter & ROBERTUM fuiſſe agitatam. Non laudat illum, qui bonam cauſam male egerit. Contra ROBERTUM defendit, experimenta magneticarum curationum non eſſe a Dæmonio. Unguentum autem potiſſimum armarium tuetur, quod ex adipe humano, mumia, ſanguine, uſnea componebatur. Teſtimonia citat curationum magneticarum, aliqua valde paradoxa, ut etiam TAGLIACOTIANAM

Qq 2

ex

artem ridiculo, quem adjicit, eventu deformet, delapsum nempe fuisse infititium narium, cum bajulus obiisset, de cujus nate fabricatus fuisset. Artes dari putat, quæ corpus reddant invulnerabile. De stola S. HUBERTI, cujus flocculus in cutem frontis infitus rabiem curet.

EJUSD. *opuscula medica inaudita* Colon. 1644. 8. Inter ea est L. *de lithiasi*, qui etiam inter *opera omnia* redit. Difficilis intellectu liber, eo scopo scriptus, ut contra scholas ostendat, calculum non nasci ex muco per calorem compacto. Dari principium lapidescentiæ, quod vocat *duelech*; ab eo mediis in aquis calculum compingi, unico temporis instante. Obscure porro putes calculi generationem explicari, ut eodem modo generetur, quo ossa HELMONTIANA, urinoso spiritu cum vinoso compacto, quorum uterque in lotio est. Esse in lotio essentialia ad *duelech* initia, quæ non semper maturescant: solvi *duelech* a ludo, lapide tessere simili, trito, calcinato, non igne, sed addito sale circulato, inque salem converso, inque oleum quasi fluente. Sed etiam urina tauri nondum nati & hirci sanatos esse calculosos. Canceri lapilli ut nascantur & consumantur. Dauci in cerevisia vis salutaris, & succi betulæ.

In tr. *de sympatheticis mediis* etiam aliqua de vulnerum curatione, quæ fit per sympathiam.

In l. *de idea demente hydrophoborum* per demersionem curationem narrat.

In alio libello auctor *cauteria* refutat.

§. CCXXII. P. ZACCHIAS &c.

PAULUS, Protomedicus Pontificius, cepit Rom. a. 1621. 4. edere *Questiones medico legales*, subinde auctas novis libris, ut denique septem, sint libri, & novem Amsterdam 1649. 1650. fol. Deinde Lion 1661. fol. 3. vol. 1726. fol. Francfurt 1666, iterumque Francof. 1688. fol. auctius prodiit opus. In hac editione novem illi libri duo volumina efficiunt. In eorum librorum secundo aliqua huc faciunt de fulmine tactis, deque demorsis a rabido cane, sed obiter omnino & absque exemplis. In L. III. pauca huc revoces de eunuchis & spandonibus. In L. VI. aliqua de tormentis, de obstetricum & chirurgorum erroribus. Chirugos satis arctis circumscibit legibus, ut absque medico parum omnino ipsis detur moliri. Potissimum tamen libri V. titulus secundus huc pertinet, quo agitur de vulnerum ad necem inferendam potentia. Hic ut expendat eam potentiam, noster multa collegit de eventibus aut felicibus aut funestis. Aliquot supervixisse diebus, quibus multis acubus cor confixum esset. Fuscæ autem & caute expendit, quibus signis vulnus necessario lethale ab ut plurimum lethali, hoc ab eo discernatur, quod casu aliquo mortem infert. De cruentatione etiam cadaveris ad occisoris præsentiam, cui eo tempore fides adhibebatur. Vulnera partium singularum corporis. De demersis, de suspensis, an vivis ea violentia illata sit, an cadaveribus. De mutilatione varia & de castratione. Hoc opus solet fere pro classico scripto haberi.

JOHANNIS

JOHANNIS COLLE, Bellunenſis, Archiatri Urbinenſis, *Elucidarium anatomico chirurgicum a Græcis, Arabibus & Latinis selectum* Venet. 1621. fol. * & in *Elucidario chirurgico commentaria ad libri Quarti sen IV. Avic. ib. 1620. fol. **. Chirurgiæ compendium collectaneum.

EJ. *Cosmetor Medicæ triplex, in quo Exercitatio totius artis medicæ & consultationes medicinales* Venet. 1621. fol. * Quomodo vesicatoria agant. De variis lapidibus, quos vocant bezoar, de hominibus fulmine percussis, in aquam coniectis. Vulnus labii; de cucurbitulis; strumis, scrophulis. Quem felis momorderat, is rabidus interiit, cum tamen vulnus exustum fuisset. Gangræna spontanea funesta. Multa a puncto venæ loco nervo infortunia. A spuma suffocati.

EPIPHANII FERDINANDI, medici Messapiensis ex Salentinis, *Centum historie, s. observationes & casus medici* Venet. 1621. fol. *. Plusculi casus chirurgici intercedunt. Mater & fetus perierunt, cum manus præivisset, & reposita fuisset, partusque naturalis successisset. Tumor cysticus, in quo ossæ natura, apertus, destructus. Vulnus cum hæmorrhagia ab usu turundæ renovata, lethale. Mors ex tuberculis circa œsophagum. Tarantulæ morsus musica curatus, omnino ut vulgo solet narrari. Subluxatio & gibbus sponte natus. Anthrax in manu natus funestus. Mors septima die ab urina retenta post serosum vomitum.

MICH. CAZENBERGER *de renum & vesicæ calculis* Lips. 1621. 4.

WOLFGANG SCHALLER *de nephritide* Witteberg 1621. 4. Riv.

JAC. FRISIUS *de nephritide* Basil. 1621. 4. Riv.

LUDOVIC. ROBILART & THOM. GAMARE *E. vertigini arteriotomia* Paris 1621.

ROB. le SECQ. & FR. du FRANÇOIS *E. empyicorum latus sinistrum urere vel secare securius quam dextrum* Paris 1621.

§. CCXXIII. VARIÏ.

HENRICI ab HEERS, medici Leodiensis, *observationes medicæ oppido rare in Spa & Leodii animadvertæ* Leodii 1622. 8. Lego etiam 1614. 8. apud LINDEN, sed id fieri non potest, cum morbi recensentur a 1622 curati. Porro Leid. 1635. 12. * & alias. Omnino legi merentur, quæ noster in ægris vidit. Vulnus ventriculi non cruentum quidem sed tamen funestum. Vulnus cordis basi conoque a glande plumbea trajecti, septima die funestum. Glans penis incisa, impactus calculus feliciter excisus. Thoracem inter 5 & 6, non inter 4 & 5 costam debere perforari, ne diaphragma lædatur. Sanatus, qui ab ictu sclopeti sanguinem sursum egerebat & deorsum. Aquei humoris & partis vitrei jactura reparata, amissus tamen visus. Atræta, aperta sub glande urethra. Solamen calculosi ab aperto in scroto ulcere. Ab ictu, nulla parte læsa, mors, a sanguine sub calvaria effuso, Uteri carcinomata. Herniotomus filo ferreo ileum intestinum comprehendit funesto eventu: alius intestinum pro omento resevit. (Memini

Q93

me

me scalpello chirurgi hominem eripuisse, qui hoc ipso momento temporis elapsi sum intestinum pro sacco erat incisurus). Variæ fraudes circulatorum.

J. HORNING, medici, *chirurgischer Bericht von Brandschäden Nürnberg* 1622. 8.

EJUSD. *cista medica, s. epistole clarissimorum Germaniæ medicorum familiares Noriberg* 1625. 4. *. Potissimum etiam ANDRÆE LIBAVII. De duobus morbis fufe agit, calculo & cancro; deque eorum remediis; ipse chemicus, etsi PARACELSO infensus. D. ANTONII FUCHS circa a. 1577 probata, & a PENOTO repetita medicamenta ad cancerum, pro quibus etiam testimonia adferuntur. Ex arsenico, fuligine metallico & radice serpentariæ componebantur. Calculi maximi ex equi intestino. Aneurysmatis spurii historia, in quo nihil masculi tentatum est. Arteriotome funesta, ex qua repetitæ hæmorrhagiæ.

PIERRE HEURTAULT, chirurgi Cadomensis, *traité de la phlebotomie Caen* 1622. 8. *. De revulsione, derivatioue, effectu salubri venæsectionis vario. Loci varii, ubi vena inciditur. Mensura emissi sanguinis. Ipsa administratio. De arteriotome. Pleraque ex veteribus.

C. MESTRAL *discours des ecrouelles, où il est très doctement traité du moyen de les discerner d'avec les autres maladies, qui viennent au col Lyon* 1622. 8. BUR.

CHRISTOPH. NEANDRI *λιδολογία medica, και λιδιασείας θεραπεία Argent.* 1622. 4. RIV.

HUBERT ARNOLD RIETMAKERS *tractatus de nephritico dolore, in quo essentia differentia, causa, signa, curatio calculi & arenularum explanantur Lovan* 1622. 4. BUR. 1638. 4. *. Nullius momenti.

PETRI MARIE CASTILLONÆI *admiranda naturalia ad renum calculos curandos Mediolan.* 1622. 8. BUR.

BARTHOLOMÆI ACCURSII *tr. consultationum medicinalium Rom.* 1622. 4.

ANDREAS SINGER *medicus nisi chirurgicus semiplenus vel nihil est Magdeburg* 1622. 4. *.

ARNAULD GILLES *la fleur des remedes contre le mal des dents Paris* 1622. 8.

BALTHASAR SIMON de *ογκολογία γενικοτατη.* In dec. VI disp. GENATHI Basil. 1622. 4. LIND.

JACOBI COUSINOT & J. de CLEDAT *Ergo uti suppurato reni, ita calculoso ferum Paris* 1622. & 1754.

RICH. MARCÈS & PR. PIJART E. *epilepsiæ pyrotica Paris* 1622.

§. CCXXIV. VARIIL.

JACOBUS CARANTA, Cuneas. Ejus *decadum medico physicarum Libri II. de morfu canis rabidi Savigliani* 1623. 4. *. Exemplum morbi tertio a morfu mense incipientis, cum aquæ metu & furore, qui in mortem abiit. Alia exempla, funesta omnia

omnia. Remedia fere absona. Exempla hydrophobiæ, quæ absque canis culpa supervenit. Hydrophobiam a morfu supervenire, etsi cutis non fuerit lacerata. Virus esse in saliva. Ignem jubet admoveri, deinde veratrum.

FRANCISCI GUILIELMI COSMAK, Ulyssiponenis, *relacio chirurgica de hum cavo grave que succedio mortificarse hum braço e cortarce com bon successo Lisbon* 1623. 4. CAP. de VII.

J. POPPII *von der Wassersucht Steinkrankheiten wie dieselben zu erkennen und zu curiren seyen Lips.* 1623. 8. GUNZ.

STEPHANI CALANDRI *brevissima chirurgica facultatis compendiariorum: que necessaria in arte chirurgica, cum artificiosa medicamentorum compositione ad ejus usum pertinentium Saviglian.* 1623. 12. LIND. In medicamentis multum esse.

JACQUES BURY *le propagatif de l'homme, & secours des femmes en travail d'enfant Paris* 1623. 8. cum figg. BUR. Non laudat PORTAL.

PHILIB. GUIBERT & FR. MALLET E. *rabiei mare Paris.* 1623.

J. MAILLARD *de questione utrum in angina tentanda sit laryngotomia Basil.* 1623. 4. RIV.

§. CCXXV. VARIIL.

FRANCISCI COLUTII *de querelis nephriticis ex renum & vesicæ calculo tractatus quadripartitus Rom.* 1624. 4. BUR.

CASPAR BARTHOLINUS, THOMÆ PATER, CASPARI AVUS, Professor medicinae, inde theologiae, Hafniensis, H. FABRICII & CASSERII discipulus, non quidem chirurgus, scripsit *de cauteriis, praesertim potestate agentibus, s. ruptoriis, Patavii olim praelectum, nunc auctum & locupletatum l. Hafniæ* 1624. 4. *.

Cauteria contra FABIIUM PACIUM & HIERONYMUM MERCURIALEM defendit, brevis tamen in ea parte opusculi, fusior in tractatu de causticis medicamentis, quorum innumerabiles formulas proponit, lapides potissimum infernales omnis generis: putat dari, qui absque omni dolore opere suo defungantur. De fonticulis, locis ad ea aptis, & periendi modo.

MARTINI PANSE *consilium phlebotomicum, oder Aderlaßbüchlein, nebst fünfzig Fragen vom Blut und Blut-laffen Leipzig* 1624. 8.

EJ. *consilium antinephriticum, d. i. ein heilsamer Rathschlag vom Lendenstein Leipz.* 1624. 8. GUNZ.

PHILIPPI HOECHSTETTER, medici Augustani, *rararum observationum medicinalium decades tres Aug. Vindel.* 1624. 8. Pars secunda s. dec. IV, V & VI. ib. 1627. 8. Omnes sex decades (Fr. & Lips.) 1674. 8. *. edente nepote auctoris J. PHILIPPO, auctæ aliis quatuor decadibus ineditis avi PHILIPPI. Historiæ sunt medicæ cum scholiis, in quibus collecti habentur casus similes, deque

deque iis casibus aliorum sententiæ. Ad rem præsentem faciunt: Exemplum sectionis Cæsareæ, mortuo fetu feliciter perfectæ. Umbilicus sanguinem plorans: idem in ascite apertus. Gangræna digitorum pedis ex frigore: alia exempla gangræne in febre maligna, in fractura aliisque causis. Calculi ex fene magni multique excisi. Steatomata mesenterii: mentum enormiter tuberosum: sagittæ cuspis, qui triginta annis in orbita hæserat, per palatum egestus. A peste neque fonticulos, neque antiqua ulcera præservasse. Periculosa hæmorrhagia ex dente evulso. Ex capite percusso icterus. A capitis contusione surditas & mutitas congenita sanata. Tumor sublingualis. Intestinum ab imperito herniotomo incisum patulum mansit. A vulnere neglecto cerebri corruptio. In vesica calculus octo-decim drachmarum pondere, rene sano. Calculi recentes graviores sunt, sicci minus. Calculi vesicæ rene sano.

HIER. GOULU & JAC. ADAM *E. in thoracis quam in abdominis hydrope paracentesis tutior* Paris. 1624.

FRIDERICI VAN DER MYE *de arthritide & calculo* Haag 1624. 4. *. Medicamentorum calculum conterentium farrago. Exempla calculorum sponte elapsorum. Funestum exemplum morbi acuti cum calculorum decessione, abortu, lethargo. De formatione lapilli.

§. CCXXVI. J. RUDOLPHUS CAMERARIUS.

Tubingensis familiæ per seculum medicorum feracis auctor, non quidem chirurgus, utilis vero collector. *Ejus sylloge memorabilium medicinae & mirabilium naturæ arcanorum* Centuriæ IV. Argentorati 1624. 12. *. *Sylloges centuriæ* XIII. XIV. XV. XVI. Argentorati 1652. 12. Centuria XX. Tubing. 1683. 8. *. Non ubique fida sunt, quæ collegit, ut in tarantulæ fibula, bufonis vi sanguinem reprimente, aselli in frangendo calculo, oculis cancerorum ad morbum cognominem &c. Digitus totus resectus, tamen adglutinatus. Alias putes rationem subesse aliquam, ut in emplastri magnetici vi ad herniam. De frenulo linguæ ejusque sectione. De venæsectione aliqua. Renascens linguæ pars amputata; sic, quæ per putredinem corrupta fuerat. De usnea, sed omitto, quæ numerosa collegit.

J. CAROLI ROSENBERGII *rosa nobilis jatrix* Argentor. 1624. 12. *. De emplastro glutinatorio, de linguæ frenulo, quo inciso nonnulli loquelam recuperaverunt.

J. HAGEDORN *de procidentia uteri* Basil. 1624. 4.

§. CCXXVII. VARII.

JOSEPHUS de AROMATARIIS *EJ. est disputatio de rabie contagiosa* Venet. 1625. 4. Frankfurt 1626. 4. *. Non malus certe libellus. Cur alii morbum vetustum fecerint, novum alii. Possè aquæ metum a morfu & a rabie abesse. Dari eum metum

metum in hominibus a nullo animali violatis, aut a cane non rabido, Anginæ speciem esse; aquam metui, quod cum summo incommodo deglutiatur. Ab homine non rabido demorsus tamen aquam metuit & perit. Fabulosos in urina catellos deridet. Hellebori usum laudat & cauterium.

J. DONATI *Bericht wie man diejenigen bey welchen die böse pestilenzischen Drüsen, Bubones, Apostemata und Carbinckel vermerket werden mit äußerlichen Arzneien versehen und curiren solle* Neifs 1625. 4.

ALPHONSI GOMEZ de la PARRA & AREVALO *Polyanthea medicis speciosa chirurgis mirifica* &c. Madrit 1625. 4.

REN. CHARTIER & ANTON SUART *E. fistularum & hæmorrhoidum extirpandarum chirurgia kata toda ceteris præstantior* Paris. 1625.

GEORG ARBAULT & FRANC. FOUQUE *E. castratio elephantiasin solvit* Paris 1625.

J. RUPERT SULZBERGER *de fontanellis* Lips. 1625. 4. MENZ.

EJ. *de calculo renum & vesica* Lips. 1626. 4. HEFT.

PETRI HEIG *de calculo renum* Altdorf 1625. 4. *.

§. CCXXVIII. SANCTORIUS SANCTORIUS.

Justinopolitanus ex Illyrico, Professor Patavinus, inde medicus Venetus, vir ingeniosus, ob accuratiorem mensuram perspirationis cutaneæ celebrior, passim tamen chirurgiam adtiguit, ut etiam aliqua eo pertinentia invenerit. *Ejus commentarii ad primum sen primi libri Canonis AVICENNÆ* passim huc faciunt. Venetiis 1626. fol. *. editi. Catheterem delineat trifidum: per eum in grandiorum calculum specillum sagittatum inmittit, eo ut putat, calculum dividit, ut fragmenta inter specilli crura cadant, & possint extrahi, (speculationem puto meram). Coriaceum lectulum huc referas, in quo quasi in utre, balnei usui æger fruatur. Tubulum, per quem acus trajicitur invenit, qua umbilicum compungit, in vulnere nunc factò acum extrahit, tubulum relinquit, quale nunc dicitur *trocant.* Metrenchyta pro injicienda thermalis aqua. Ex utero aquam etiam extrahit instrumenti ope, quod ad speculi modum os uteri dilatatur, & aquam educit. Per vesicam ad fistulam aptatam lotium ano proprio instrumento immitit, ut feces educat. Ad irrigandam partem dolentem per exiguos poros aquam calentem in eam exprimit. Frigida in vesicam recepta aliquoties contigit dolorem supprimi: imbrem etiam olei per minuta foramina in partes ægras finit illabi.

Apud MALVICINUM reperias, SANCTORIUM asperam arteriam inter tertium & quartum anulum perforasse, eodem instrumento, quo sub umbilico hydropicorum aquas educit, & sine dolore. Tubulum in vulnere per triduum relinquit, ut suffocationis periculum auferret, tunc removit.

De calculi sectione & ad eadem idonea forcipe.

EJ. *commentarii in I. sectionem aphorismorum* HIPPOCRATIS Venet. 1629. 4. *. Pauca huc faciunt, ut de ulcerum curatione, a qua siccantium usum removet.

Una prodiit l. *de remediis inventione*. Cauteria pro Italorum more sincipiti admota non probat. De fistulis ani & vesicæ aliqua. Fistula ani extus clausa, cum intus non sanata esset, funesto eventu irrupit in vesicæ cervicem. Incisionem abscessus circa urethram damnat, quæ sponte sanescere possit. Lina-menta nimia rejicit.

In ejus *methodo vitandorum errorum* Genevæ 1631. 4. *. de ulceribus variorum viscerum, etiam vesicæ agit. Calculum non nasci a renum calore. Contra siccantium nimium in ulceribus usum. Contra dura emplastra in maturandis abscessibus.

In *commentario ad artem parvam* GALENI Venet. 1630. 4. *. aliqua sunt chirurgica; de vulneribus nervi & tendinis; de ulceribus. Collum vesicæ, quod carnosum non sit, non debere incidi. Agyrtam expulso in calculosis muco omnia fecisse deteriora. Renalem calculum non posse medicamentis frangi. Abscessum hepatis per anatomen detexit, quem invisio ægro noster jussit incidere.

ADRIANI SPIGELII celeberrimi anatomici, manu sua medicinam etiam facientis, placita & administrationes passim videas citari. De calculo ejus epistola existat apud J. v. BEVERWYCK l. de calculo renum & vesicæ Leid. 1638. 8.

VICARY *Surgery* London 1626. 8. OSB.

PETRI FABRI *chirurgia spagyrica* Tolos. 1626. 8. Argent. 1632. 8.

CASPARI WINK S. I. notæ unguenti magnetici, & actiones ejus adversus GOCLENIUM Dilling. 1626. 8.

J. BAPTISTÆ SORI *consigli ed avvisi di chirurgia, col modo di far giudicii ne' mali con tassa del honorario loro, delle fontanelle, ed aphorismi toccanti alla chirurgia*. Milano 1626. 8. 1628. 8. MANGET.

ALPHONSI MANNOZ, regii barbitonsoris, *instrucion de barberos y flebotomistas* Madrit 1628. 8. CAP. de VIL.

QUIRINI le VIGNERON & JAC. THEVART *Non E. sclopetorum vulnera venenata* Paris. 1626.

JOH. RIOLAN & JAC. CORNUTY *Non ergo necessaria vulneribus motus* Paris. 1626.

CASPAV ASELIUS circa hæc tempora obiit. Ejus observationes chirurgicæ cum l. de urinis existant M. S. MAZUCHELLI.

Chirurgien de Marseille. Mihi coram sunt duo distinctissima opera. *Commentaires sur la carie & corruption des os* Marseille 1656. 8. *. 1627. 4. RAST. Magna pars operis ex veteribus compilata: multa tamen, ut a practico viro expectes, propria sunt, curationes potissimum mire felices. Puella, cui caries perampla tempora & frontem depascebat, facillime solo spiritu vini sanata, quo malum fovebatur. Juveni ictu lapidis fracta calvaria, ruptis meningibus, fungis pullulantibus subinde resectis, etiam ab ebrio ægroto evulsis, ut pus ad corpus callosum descenderet, æger tamen sanatus. Auricula resecta futuris reconciliata. Magna squama de superiori maxilla dejecta & reparata, sic in ossæ tem- porum. Inferior maxilla in condylo fracta, ossiculis per meatum auditorium de- cedentibus, eventu felici. Ab ictu ulcus pectoris saniosum, costæ pars amissa, cum dissolutus sanguis per os rediret, nullo ossæ abscedente, æger sanatus. Ita utriusque tibiæ caries, de qua magnum ossis fragmentum decesserat. Ita caries tarfi & metatarfi idoneis medicamentis injectis compressa, tamen ut ossicula ali- qua amitterentur.

EJUSD. *les commentaires & œuvres chirurgiques; troisieme edition augmentée* Marseille 1677. 4. *. Vastum opus, ad veterum morem scriptum, plurima ta- men habet eventa auctori propria, & suas curationes. Asperis utebatur medi- camentis & passim sublimato mercurio, cujus tamen malignos effectus non diffi- mulavit. I. *des ulcères malins*. Aerem Massiliensem ab immunditie vitari. Post capitis dolores, sanguis in diploen effusus, glandula pituitaria nucis mole, fabu- lo plena. Sinus saniosi sponte in tibia nati, sublimato mercurio consumti. Cum cancri mammæ pars excisa fuisset, malum funestum repullulavit. In dolente mamma sinus saniosus injecta aqua phagedænica consumtus. Armamentarium medicamentorum externorum & vulnerariorum. Ulcus sinuosum summi brachii ad articulationem scapulæ penetrans, adque mediam claviculam, superatum con- junctis ferro sinibus, injecto mercurio sublimato, sic vulnus pectoris. Oeso- phagus vulneratus futura contorta conjunctus, sanatus: redit hic L. *de carie*.

II. *De fistulis*. Ex tumore capitis duo ex ordine cornua pullularunt. Fistula femoris inciso ostio, injecto dissoluto sublimato mercurio, sanata, mota saliva. Fistula sub ala aperta, partim filo subinde adstricta, partim ferro sanata. Vulnus hypogastrii; ex usu turundæ multus sanguis, felici eventu. Fistula omentique ulcus ex vulnere, quo superstitie malum sanatum. A pleuritide empyema turunda linea immissa sanatum. Fistulam summi femoris incidit, syringotomo musculos glutæos divisit, in fundum aquam phagedænicam impulit, optato effectu. In vulnere manus, arteria digitali lesa, sensus & motus amissus rediit. Ulcus metatarfi re- secto callo facile sanatum.

III. *De fistulis peculiariter*. Fistulas lucrumales callosas dilatat, deinde totas aperit, caustico sanat. Fistulæ urethræ sublatæ, callo sublimato argento vivo destructo. Abscessus natium gangrænæ metus cogit continuo aperire.

In suppurationibus profundis ubique phagedænicam aquam injiciebat, turundis utebatur, etsi casus adgnoscat, ubi præstat abstinuisse. Fistula gingivæ fetaceo trajecto sanata. Fistularum ani exempla varia, eas fere scalpello incidebat, filo etiam dissecabat, carnes fungosas sublimato mercurio delebat. Intestinum ipsum audacter injecta aqua phagedænica siccat. Hernia. Tres quartæ omenti partes absque malo eventu resectæ. Hydrocele subita. De incisa vulva in gravida femina enormis aquæ vis. Exempla sanguinis de hydrocele abunde effusi. Exempla ossium pubis in prægnante muliere discedentium.

IV. De *abscessibus* ad GUIDONEM. Angina funesta, cum in corde ulcusculum esset. Hydatides ex alæ abscessu. Abscessus ad intestinum patens incisus, mercurio sublimato adhibito sanatus. Fistula, ut putat, renis aperta, turunda cannulata immissa, malum sanatum. Hepatis abscessus se incidere & sanare. Exemplum miræ convulsionis digitorum, ut bini binique in contraria flecterentur, causa esset in abscessu circa maxillam inferiorem. A tarantula ictus, prope oculum, relapsa eschara sanatus. Vulnus pectoris, injectionibus sublimati dissoluti alvus mota, exfoliato pulmone tamen sanatum. Multa omisi.

§. CCXXX. VARI.

Enchiridion practicum medico chirurgicum, s. de interiorum & exteriorum morborum curatione, breves sed accurati tractatus duo Genev. 1627. 8. 1659. 8. 1688. 8. an GOURMELEN.

Huc possis referre AUGERII CLUTII *Calsvee, s. lapidis nephritici natura proprietates & operationes* Rostoch 1627. 12. vertente GUILIELMO LAUREMBERG filio.

Huc referas FABRUM *Lynceum*, cujus observationes cum F. HERNANDEZ prodierunt. Inter eas est inustio hominis hydrophobi.

§. CCXXXI. VARI.

DAVID HALEZ *civatio gravidarum, puerperarum & infantum* Stettin 1628. 8.

PETRUS LOPEZ de LEON *practica y theorica de los apostemas en general y particular, questiones y practicas de chirurgia heridas llagas y otras cosas nuevas y particulares* P. I. simulque *segunda parte del agregado de la cirugia theorica y practica* Sevilla 1628. fol. CAP. de V.

ANTONII PONTII de SANTACRUZ, Archiatri, *de impedimentis magnorum auxiliorum* Barcinone 1628. 8. * Passim chirurgica tangit, quærit num in hydrophobia alvus ducenda, aut in thoracis vulnere viarumve urinarum.

FRANÇOIS BAUHIN *questions françaises sur toute la chirurgie* de GUI de CAULIAC Rouen 1628. 8.

SIMON BAZIN & PETR. QUENAULT *E. ex carie pudendi callosa cicatrix siphilidis signum certissimum* Paris 1628.

LUDOVICI

LUDOVICI PANTHIONI *de usu turundarum* Basil. 1628. 4. *

ALBERT. FRIDERICI KNOPII *de vulneribus* disp. Basil. 1628. 4. *

§. CCXXXII. TIBERIUS MALFI.

Ex *Montefarbio*, celebris chirurgus. *EJ. nuova pratica della decoratoria manuale e della sagnia, l'una a barbieri e l'altra a Chirurgici necessaria* Napoli 1629. 4. max. *. Germanice, *Anleitung zur Barbier- und Wundarzneykunst* Nurnberg 1676. 8. M. AUR. SEVERINO notus homo. L. I. est de arte & dignitate barbitonorum cum celebriorum iconibus. L. II. De venæ sectione. Venarum, quæ secari solent nomina, & de arteriis aliqua: instrumenta varia, nonnulla ridicula. Venam obscuram tepida fotam conspicuam reddit. Casus varii infelices, venæ lingualis, cujus hæmorrhagia in persona illustri non potuit compesci. Arteria periculose percussa in alia: demum ex imperita incisione erysipelas. L. III. de hirudinibus, cucurbitulis, scarificatione, cauteriis, vesicatoriis. Pulchræ icones. De vulnere venæ recto, transverso, obliquo. Loca, ubi cauteria admoventur. Citat nonnullos de venæ sectione scriptores, quorum nullum reperio usquam vestigium, ut JUBILII MAURI *compendio della sagnia*, LEONARDO TUFARELLO *della sagnia*.

BERNARDI SUEVI *de inspectione vulnorum lethalium & sanabilium præcipuarum partium corporis humani* Marburg 1629. 8. * Germanice *chirurgischer Wundenbericht* Hamburg 1644. 12. vertente BERNHARDO LANGWEDEL. MOELLER. Vulnora satis plene percurrit, ex ordine, ut ne bicipitis quidem brachii musculi vulnus prætermittat. Ad singula vulnera mista fere veterum judicia adjicit, cum eorum rationibus, & subjungit ex recentioribus, PLATERO, BAUHINO, SEBIZIO, feliciora exempla sanatorum vulnorum ventriculi, vesicæ, aliorum viscerum, a levibus vulneribus mortes. Modestus, parum in definiendo constans.

JEAN BONNART, tonsoris & chirurgi Parisini *la semaine des medicaments observée és chefs d'œuvres des maitres barbiers Chirurugiens de Paris* 1629. 8. *. Materia medica, potissimum chirurgica; simplicia aliqua, etiam composita. In angina pessima salus ab incisa vena jugulari.

EJUSD. *methode pour bien saigner, utile à tous chirurgiens en quelle partie, de quelle veine. les accidents qui arrivent pour être mal faite* Paris 1628. 8. B. GMEL.

JOHANNIS GUTIEREZ de GODOY, professoris Granatensis PHILIPPI IV archiatri, *Questio medica non vulgaris an possibilis sit in rabientium urinis canes partes generari* Giennii 1629. 4. CAP. de VII.

ALF. a CARANZA *de partu naturali & legitimo &c.* Lion 1629. 4. Vide B. Anat. p. 367.

GEBHART GERTNER *de tumoribus præter naturam* Altdorf 1629. 4. MERZ.

Rr 3

§. CCXXXIII.

§. CCXXXIII. Z. LUSITANUS.

ZACUTUS LUSITANUS, Judæus, clinicus. EJUS *de medicorum principum historia* L. I. Amsterdam 1629. 8. reliqui ex ordine; a. 1642, conjunctim recusi Lion 1649. fol. * 1657. fol. LIND. Celebris clinicus morbos hic a capite ad calcem describit, historiis ex variis veteribus auctoribus sumtis, in quas commentatur. Intercedunt adeo & auxilia chirurgica & morbi; ophthalmia, aurium mala, dentium dolor, strumæ faucium, vesicæ morbi. De pure, de abscessibus aperientis, de aquæ timore. Addit etiam suas proprias observationes. Hirudo in nares subrepens effectu funesto. Caustico epilepsia suppressa, quod pollicis admovit. Ulcera faciei curata cauterio, cui plurimum tribuit. Hirudinibus admotis curatus linguæ tumor. Angina cucurbitula scarifata. Umbilico a natura rupto sublatus hydrops. Cauteriis plurimum utebatur, ad lethargum, parotides, epilepsiam &c. Duobus fonticulis siccatus hydrops. Abscessus & fistula a pleuritide sanata: ad strumas laudat unguentum de bryonia. Cancer mollientibus tentatus erosio involucris, ut cor nudum adpareret, denique funestus. Empyema sensim feliciter evacuatum. Hæc in libris sex prioribus. Reliqui quinque prioris editionis libri in Lugdunensi operum omnium collectione unum præfixum habent titulum. *Præceos historiarum quinque libri sunt, in quibus breves morbi in genere, non casus alicujus, historiae reperiuntur, tum medicamenta. Hic etiam morbi chirurgici inter reliquos redeunt. Subjicit autem cuique morbo aliquam a se ipso adnotatam curationem aut medicamentum, solet enim nimium iis fidere.*

EJ. *Praxis medica admiranda casuum & curationum nobiliorum ab auctore peractarum* est recensio. Uterus prolapsus resectus vita superstite.

§. CCXXXIV. VARII.

HUGUES BABYNET medici D. Aurelianensis, *la maniere de guerir les descentes de boyau, sans tailler ni faire incision* la Haye 1630. 12. *. Experimentum se fecisse in numerosis variarum gentium ægrotis. Emplastrum laudat ex pice alba cum terebinthina & rubro fantalo compositum: id mire extollit in sinistri lateris herniis: in dextro vinculis utitur & bracherio. Deinde probat succos adstringentes tormentillæ, symphyti, &c.

JAQUES GERMAIN *quintessence de la chirurgie* Lion 1630. 12. Medicinam passim exercuisse lego.

JAC. ROLANDI de BELLEBAT *Aglossostomo lalographia* Saumur 1630. & latine in E. N. C. Dec. I. ann. IV. app. Reparata lingua, quam variolæ consumserant, ut ægra loqui potuerit.

J. STEPHANI STROBELBERGER tr. *de dentium podagra s. de odontagra, in quo dentium sine & cum ferro artificiose extrahendorum variis modi theorice & practice proponuntur. Cum appendice collectaneorum dolori & extractioni dentium ab auctoribus dicatorum* Lipsi. 1630. 8.

SEBA-

SEBASTIAN GREIFFEMS bewährte Wundarzney aus P. THEOPHRASTI *Schriften* nunmehr kurz zusammen gezogen durch JOHANN MEKKER Schleusingen 1630. 8. IDEM vertit FABRICII HILDANI opera chirurgica.

DANIEL COLBERG *de nephritide s. renum calculo* Altdorf 1630. 4. *.

TOBIAS MAI & CHRISTIAN HINRICKING *de calculo renum & vesicæ* Witteberg 1630. 4. *.

JOH. GEORG PELSHOFER *de Paracelsistarum unguento armario* Witteb. 1630. 4. & in *Theatro Sympathetico* Noriberg 1662. 4. *. Contra id unguentum.

§. CCXXXV. VARII.

MALACHIE GEIGER, medici Bavari, *kelegraphia, s. descriptio herniarum, cum earum curationibus tam medicis quam chirurgicis* Monachii 1631. 8. *. Germanice *ausführlicher Bericht von den Brüchen* Stutgard 1661. 12. Ulm 1696. 12. HEIST. De ipsa chirurgica curatione pauca, quam molitur per punctum aureum, & caustica medicamenta, eo ævo usitatissima. Subligacula varia.

ANTONII VIANA medici & chirurgi, *Espejo de chirurgia. Primera parte, tres Exercitt. de theorica y practica que tratan de los tiempos del apostema sanguineo* Lisbon 1631. 4. CAP. de VII.

S. L'OLIVIER, chirurgi, *traité des maladies des reins & de la vessie, contenant la cure & la preservation de la pierre & gravelle* Rouen. 1631. 8. BUR.

ROBERTI FOSTER *hoplochrisma spongia* or a sponge to wipe away the weapon *salve* London 1631. 4. BODL. Discursus de unguento armario.

Contra eum libellum prodiit ROBERTI FLUDD *responsum ad Hoplochrisma spongiæ* M. FOSTERI ab ipso ad unguenti armarii validitatem deludens ordinatum; *he spongia* M. FOSTERI *expresse*, Goudæ 1638. TREW.

HELKIAH CROOKE *an explanation of the fashion and use of three and fifty instruments of chirurgery* London 1631. fol. BODL. Esse ex PAREO.

PHILIB. GUIBERT & P. le CONTE *E. calcis & capitis divortio moblica* Paris. 1631.

CAR. DUPRE' & CLAUD. GERMAIN *Ergo hydrophobi medicandi* Paris. 1631.

JEAN PIETRE & FRANC. BLONDEL *Non ergo conveniunt nephritidi diuretica* Paris. 1631.

NIC. MATTHIEU & PETR. YVES *E. purulento reni ustio* Paris. 1631.

§. CCXXXVI. M. AURELIUS SEVERINUS.

His temporibus chirurgia mascula in univërfa Europa, sed potissimum in Italia, languebat. Passim loca citavimus medicorum conquerentium, ad serias &

& difficiles administrationes vix chirurgum reperiri cui fidas, aut qui eas suscipiat. Unicus a. 1627. Romæ, tanta in urbe, chirurgus fuit, qui faceret obstetriciam (a). Neminem anevrysmati manum admoveere ausum J. B. SYLVATICUS in proprio de eo malo libro. Calculi sectionem Nursinis relinqui V. BARONIUS (b) & alii querebantur. Cum Gallus chirurgus (du TAU) tendines consueret, res pro incantamento habita est (c).

Verum sub ipsa hæc tempora extitit medicus *Thurius, Tharsensis, Crathigena* (d), qui Neapoli medicinam utramque faciebat, idem incisor, vir animosus & ardens, qui ferrum & ignem ex antiqua Græcia in patriam reduxit. Ejus primum opus est *de recondita abscessuum natura* l. VII. Neapoli 1632. 4. B. Gott. & octo libri, (adjecto illo, quem dicemus, de pestilenti puerorum angina) Francfurt 1643. 4. *, curante LUDOVICO de HOERNIKH, quæ maculosa est editio, sed integris capitibus aucta. Recusa est Patav. 1651. 4. Francfurt 1688. 4, quam editionem MERKLINUS laudat, Leidæ 1724. 4. & 1729. 4, ut reperio. Dicitio, cujus *diffuetudinem* editor laudat, equidem nescio quid ampullati habet & contortuplicati, sed id vitium in *arte muta* non valde moreris. Sufficit virum plurima expertum magnam copiam utilium adnotationum in hoc suum opus effudisse. Liber I. potius ad praxin medicam spectat, & exitum abscessus: de parotidibus tamen, etiam malignis agit. Liber II. est de abscessibus per congestionem natis. Abscessus continuo aperiendos, immaturos, & cauterio. Ferra ignita ad incisiones habet. Liber III. magis proprie chirurgici est argumenti: titulum ei fecit auctor de abscessibus anomalis: tumores primo cystici, quorum resectorum aliquot hic exempla recenset, etiam qui enormi mole fuerunt, etiam sub jugulo, periculoso loco. Ejusmodi tumores noster extirpat & exurit. Recte unicum in manus usu hic præsidium suum ponebat. Sequuntur in L. IV. novissime observati abscessus. FLAMINIUM CRASSUM celebrem Turpiensem curtorum instauratorem citat. Sequuntur tumores, quos vocat progermineos, carneos &c.; inter eos manus plena tuberibus ex spina ventosa natis, cum NICOLAI LARCHEI, chirurgi Romani, in eundem sensum historia. Porro caput mirificis & grandibus tumoribus undique exuberans. Penis in maximum mucum carneum tumorem degenerans. Strumæ variæ. Anevrysmata funesto eventu rupta; aliud in femore ferro & igne demum expugnatum: aliud in brachio incredibili mole. Inde hydrocephali. Laryngotomiam noster exercuit. Homo suffocatus a renitente tuberculo ex palato pronato. Herniæ, inter eas vastissima hernia umbilicalis. Inter abscessus anomalos caro dura, scissilis, ex patella orta: cujus longa fuit curatio. Steatomata mira resecta. Abscessus lapideo concremento farti. Atheromata passim visa interna. Anevrysmata cœliacæ arteriæ, quo loco nolles polypum in corde legere, ita arte correctum, ut pro serpente potuerit

(a) FABER ad HERNANDEZ plant. Mexican. p. 267.

(b) De *tripl. oper. maj.*

(c) Phil. Trans. n. 265.

(d) A CRATHONE.

potuerit haberi. Ex causa interna gibbi, etiam luxatio femoris. Gibbus plerumque retrorsum, rarissime antrorsum fit. In L. V. *abscessib. noviss.* Ab abscessu ossa cariota fiunt, ipsa ligamenta rumpuntur. Exostoses pueriles innoxia. Venereas oportet deradi. Atheromatis cystidem non posse integram semper eximi, tunc debere reliquias deleri. Magna sarcomata de pudendo muliebri. Strumam utique propriam habere membranam. Venas varicosas acu conpungit, & varicosas adnatæ tunice venas conpungi jubet. Hæmorrhoides narium sanabiles. Bronchocele, quam dicit, mihi videtur anevrysmata fuisse. Hinc integer de pædarthrocece liber, s. de spina ventosa, cujus sedem & scaturiginem recte in ipso ponit osse, etsi non valde necessario suum morbum ab ea ventositate distinguit, solosque ad pueros restringit. Spina ventosa secundum SEVERINUM fere sternum, humeri, scapulæ, brachii articulos invadit; abscessus ex articulatione nascitur. Os noster detegit, radit, si profundius malum fuerit, crebris foraminibus terebrat. Pingue quod adfuerit exurit. Vidit igne curantem SEVERINUM BARTHOLINUS. Atheromata nodosa, species spinæ ventosæ. Liber VI. de gibbis minus plene, varis & valgis. L. VII. & VIII. magis ad medicinam faciunt, quorum iste est de pædanchone, seu angina gangrenosa faucium, cujus in practicis mentio fiet, & quem cum *therapeute Neapolitano* Neapoli 1653. 8. commentario suo THOMAS BARTHOLINUS auxit. Pauca cæterum decerpimus ex multis.

Pernionibus sæpe gravia mala supervenire & os corrumpi LARCHEUS ad SEVERINUM. Tumores duri, glomerati, pullulantes, faciem occupantes eventu funesto.

De efficaci medicina libri III, qua Herculeæ quasi manu armata cuncta mala proterantur Francfurt 1646. fol. 1671. fol. *. Gallice *la medecine efficace &c.* Genev. 1668. 4. & seorsim & in BONNETI collectione. De timida & frigida nuperorum chirurgia conqueritur, quæ in unguentis & emplastris se continet. Inde contemporaneos ad virilem chirurgiam revocat. De arteriotome: eam ipse exercuit. Maniam eo præsidio sustulit, epilepsiam mitigavit, ut majora fierent intervalla. Numerosus venarum catalogus, quas passim nuperis neglectas noster incidit. Inde de scarificatione, etiam in tonsillis, frigidis malis, & vetustis. Paracentesis oculi. Punctio polypi. Ad herniam tessella eburnea BENEDICTI. Hydrocelen præputii frequentibus vulneribus incidit. Sectiones raræ, etiam vesicæ inflammatæ: paracentesis abdominis, quam & ipse administravit. De pectore aperiendo, ut per declivia materia retenta defluat. Ad laryngotomen moliendam exhortatio, & exemplum vulneris asperæ arteriæ sanati. Ex NICOLO FABRICIUM sua ad polypum narium instrumenta habere. Aliæ incisiones innumeræ. In ossibus excisiones. Terebra ad morbos varios sanandos, calvariæ admota. Ossa corrupta eximenda. In carie gravissima nihil igne tutius. In universam vero tenendum est, multas masculas administrationes nostrum commendare, quas ipse non sit molitus. Imensas inde laudes dat cauteriorum, etiam ad corrigendum & adtrahendum. Modi & instrumenta varia ad ignis usum. Morbi, in quibus igne possis mederi. Balnea, vapores varii generis, cucurbitulæ, fetacea.

In cancro labii inferioris cum offis carie aliisque cancris feliciter igne est usus. In ulcere femoris igne admoto curatus FABIVS COLUMNA. Caries offis squamosi temporum igne curata. Parotidibus malignis cucurbitulam adfigit, tunc cauterium. Polypos excisos urit. Cum passim multi ex tonsillarum tumore perirent, SEVERINVS igne usus est, per argutum ferrum adplicato. In herniis feliciter ustione se usum. Hydrocelem scapello candente perforat, fetaceum trajicit: est ubi tribus locis ferro lunato scrotum aduffit, ut constringeretur. Sarcocelen vidit, teste albo concremento obducto: eam excidit & exemit, eoque modo testaceum scroti tuber superavit. Diuturnum ani prolapsum sanavit igne admoto. Sed fere ad omnes morbos cauteria valere putat. Scirrhus oris ambustus unice curari. Id praesidium adhibet, cum nemo eo uti nosset, ad tussim, asthma, linguæ tumorem, resolutionem palpebrae. Contusa igne in suppurationem verti. Pyramide etiam gossypina incensa in nephritide utebatur, HORNIO teste. Nihil ustione praestantius ad bubones venereos pessimos.

Vel ideo legas, quod omnia hic conjuncta repetantur, quæ unquam deignis in morbis externis vel internis usu dicta sint, & sua experimenta interponat.

In amputatione cutem omnino sursum retrahendam, deinde, ne hæmorrhagia fiat, consuendam. Arteriam ab ictu sclopi fero vocatus incidit, ligavit, feliciter. Fistula palati sanata trajecta acu argentea muliebri. Fistula thoracis excisa, costa cariota sanata, & aliæ fistulæ.

Scarificatione sanabat ulcera dysepulota, tonsillas tumidas. Scarificationem in pueris venæsectioni præfert. Fonticulorum verum locum inter bicipitem & deltoideum se primum restituisse. Exemplum in occipite.

Fracturam patellæ male sanatam aperuit, ossè detecto, felici eventu.

Varia loca pro fetaceis, etiam in jugulo, & in ala, pro anevrysmate, in inguine, brachio.

Caruncularum varia genera extirpata.

EJ. *trimembris chirurgia, in qua dietetico chirurgica, pharmaco chirurgica & chymico chirurgica tradita est* Francfurt 1653. 4. *. Leid. 1725. 4. *. Medicamenta tam simplicia quam composita, vel aliorum vel ipsius inventoris SEVERINI, & alimenta tradit, ad usus chirurgicos selecta. Multa passim testimonia curationum propriarum. Vesicatoriis & sinapismis, ut facile speres, valde indulget.

EJ. *therapeutes Neapolitanus* Neapoli 1653. 8. *. Vix huc pertinet; agit tamen in curativa epitome de partus difficultate; calculo & ulceribus, renum & vesicæ, suffusione &c. sed brevissimis. In medicamentis fere est.

EJ. *seilo phlebotome castigata, s. de vena salvatella usu & abusu censura.* Hanau

Hanau 1654. 4. *. Francfurt 1668. 4. *. Potius anatomici & clinici est argumenti.

EJ. *vipera pythia* Patav. 1651. 4. *. de morfu viperæ, de instrumenti lædentis fabrica, de curatione.

EJ. *Antiperipatias de respiratione piscium diatriba* Neapoli 1659. fol. *. Ob libellum de radio (s. aculeo) turturis marini.

EJ. *synopses chirurgie libri VI.* Amsterdam 1664. 12. *. Fraus bibliopola: meri sunt morborum tituli, neque labor est SEVERINI.

In *Ep. 68. Cent. I.* BARTHOLINI quaerit de via, qua sanguis, etiam alii humores, ex pectore in os regurgitant.

§. CCXXXVII. VARI.

J. PHARAMOND RHUMEL *Kriegsarznei* &c. Nurnberg 1632. 16. BB. Formulae pro militibus, quibus & chirurgica medicamenta, & proprie clinica continentur. Multa superstitiosa. Opusculum hominis de PARACELSI secta.

EJ. *opuscula chymico magico medica de curatione herniarum* Ulm 1653. 12.

VOPISCI FORTUNATI PLEMPHII *ophthalmographia, s. tr. de oculi fabrica, usu, &c.* Amsterd. 1632. 4. *. . . . Lovan 1648. fol. 1659 fol. *. Morbos etiam oculorum habet, eorumque curationem, sed vix quidquam proprii.

In *l. van de spieren* contra lacerationem freni linguæ dicit, & periculo plenam esse, & absque necessitate.

ANTON. VARUS *de nephritide* Jen. 1632. 4. RIV.

§. CCXXXVIII. VARI.

NICOLAI FONTANI (FONTEYN) medici & incisoris Amstelodamensis, *tractatus de extractione fetus mortui per unicum* Amsterd. 1633. 12. cum aphorismis HIPPOCRATIS.

EJUS *observationum rariorum analecta* Amsterd. 1641. 4. *. Pars non exigua huc facit, qui casus memorabiles sint chirurgici argumenti. Ita de laryngotomia, quam socio ZAEVIO felici eventu molitus est. Exempta cerebri particula vulnus feliciter sanatum. Uterus prolapsus, & sphacelo corruptus, excisus, felici eventu. Hydrocele educta aqua sanata; sic sarcocele excisa & varicocele. Alia.

EJ. *responsionum & curationum medicinalium l. I.* Amsterd. 1639. 12. *. Epistolæ varii argumenti. De scirrho in lacuna palati circa uvulam suborto, funesto eventu. In homine a strumis in collo subortis strangulato, similes repertæ in toto passim abdomine & circa pulmones strumæ. Calculi terebinthinæ usu ejecti. De carie genu fetidissimus status erupit.

In epitome VESALII ad HORSTII cogitationem de calculo per injectos liquores dissolvendo, respondet, nimis acria requiri, quæ calculos solvant, neque ea a vesica tolerari.

Apud SENGUARDUM in osteologia narratur, exemplum evidentissimæ calamitatis calvæque & in loco vulneris fractæ & in opposito.

FRANCISCI FIGUERO, medici Hispalensis, libellus, *Aciam de qua CELSUS loquitur filum semper, & acum nunquam significare, infibulationem & futuram utraque ex acia molli non nimis torta sed molli filo non nimis torto sericeo lineo, vel ex alia materie molli, non autem æreo, ferreo, argenteo, aureo, secundum ejusdem CELSI mentem semper fieri debere* Hispali 1633. 4. CAP. de VILA. CHIFLETUS & NUNNEZ filum faciunt metallicum.

DUPONT remede contre le mal des dents 1633. 8. Dentem naturalem evulsum & ex templo repositum comprehendere PORTAL.

J. ZEIDLER de carbunculo Lipsiæ 1633. 4.

§. CCXXXIX. JOSEPH COVILLARD.

Chirurgi in Montelimar *le chirurgien operateur, ou traité methodique des principales operations de chirurgie* Lion 1640. 8. *, quæ secunda est editio, cum prima sit anni 1633, etsi nunc testem, quem proferam, non habeo. Compendium est, in quo vix quidquam est proprii. Vidit tamen circulatorum caustico medicamento escharam inussisse, separasse ab hernia vasa spermatica, reliquum filo leviter ligasse, feliciter.

Majoris momenti sunt ejus *observations chirurgiques pleines de remarques curieuses* Lion 1639. 8. *. Calculum ex ulcerosa vesica excidit, ægrum servavit, quem alii contenderant carunculis laborare, non calculo. Calculum alium ex cystide non absque difficultate excidit, alios membrana obductos & immobiles. Calculus unciarum sex cum semisse, quem rupit, ut eximeret. Calculus mollis, quem excidit. Alius plumbea glande fetus. Alium excidit contuso (*mouché*) inter forcipis brachia tumore scirrhuso. Puer bimulus magno apparatu sectus, cum parvus non responderet. Calculus eductus, qui intra propriam cystidem latuerat. Cereose omnes carunculas ad suppurationem cogere. Herniarum incisiones variæ, etiam cum gangræna. Qui per scrotum fæces reddebat, cum intestinum in vulvulo ruptum esset. A cauterio in vertice admoto cranii caries. Vulnere sclopetaria gravia, inter ea glans in orbita latens, illæso oculo, & oculus conservatus, quem stlopi ictus de orbita separaverat. Vulnus ignivomi tubi thoracem perterebrans. Paracentesis in suppurato. Vulnus fistulosum ventriculi ex stlopeti ictu. Vulnus in lumbis, a quo crura stupida, tamen reconciliatum: non satis tamen causas tantæ felicitatis aperit, modumque, quo mortis minas superaverit.

§. CCXL.

§. CCXL. VARII.

JOHANNIS AGRICOLÆ *Institutiones chirurgie* Frankfurt 1634. 12. oder neue *Feldschererkunst* Frankfurt 1634. 12. 1638. 12. HEISTER. Lipsiæ 1659. 12. BOEHMER. Dresden 1606. 12. HEISTER. Francf. 1742. 8.

EJ. *Chirurgia parva, oder Wundarzneey* Nürnberg 1643. 8. *. 1646. 8. Non minimum compendium hominis alchemistæ, pene totum in formulis & remediis; habet etiam unguentum armarium & superstitiosam curationem Soda. Neque trepani usum admittit, neque glandem plumbeam vult excidi.

J. TILEMANN *rariorum medicinalium affectuum l. de affectu complicato, ab ictero maxime diuturno accretione intestinorum & decidentia ossis xiphoidis* Noriberg 1634. 4. *.

EJ. *De natura & curatione doloris nephritici* Marburg 1644. 4. *.

ANTONII PEREZ, chirurgi Lusitani, *suma y examen de cirurgia* Valent. 1634. 8. CAP. de VIL.

JOH. GALLEGO della SERNA, Malacensis, archiater, in operibus physico medico ethicis agit etiam de modo pariendi, de obstetricum officio, de calculi curatione &c. Lion 1634. fol. Bruxell. 1640. 4.

J. PIETRE & LEO le TOURNEUR *Ergo qui e trucidati vulnere antea sicco manat sanguis, prodeunte etiam sicario sola effluit putredine* Parisi. 1634.

Hoc anno facultas Parisina primum Professore Chirurgiæ constituit.

§. CCXLI. VARII.

GEORGHII LOTHII *kurze Relation von einem abgeschluckten und ausgezogenen Messer* Danzig 1635. 4. MARTIN.

ROTGER HEMSING, Medicus R. Poloniæ, *etlicher ungeräumten Dinge so in G. LOTHII Messertractat gestanden verbesserte relation von dem 19. May 1635. verschluckten, und den 9. Julii zu Königsberg herausgeschnittenen Messer* Elbing. 1635. 4. *. Figura devorati non exigui cultri, quem DANIEL SCHWABE lithotomus felici eventu excidit, ventriculo acu trajecto, elevato, forcice aperto. Magnetem tulum neque poros retinere, neque vim salutarem.

ALEXANDER READ'S *chirurgical lectures on tumors and ulcers* London 1635. 4.

EJ. *Physical works: continentur in ea collectione, chir. lectures on tumors and ulcers; a treatise of the first parts of surgery, and alii.* ib. 1650. 4. 2. vol. BODL. 1659. 4. BOEHM.

EJ. *Surgery* London 1635, fol.

EJ. *Chirurgical lectures on woundes* Lond. 1638. 4. BODL.

EJ. *Chirurgicorum errores* Leidæ 1687. 8. HEIST.

DAVID LAIGNEAU, *de la saignée* Paris 1635. 8. RAST.

J. FREYTAG *observationum medico chirurgicarum ad methodum chymicam institutarum vol. I.* Quedlinburg 1635. 4.

FABIAN VIOLET, medici, *la parfaite & entiere connoissance de toutes les parties du corps humain causées par obstruction* Paris 1635. 8. Si huc facit.

NICOLAS PIETRE *Ergo ad extrahendum calculum incidenda ad pubem vesica* Paris 1635. 4. recusa a DOUGLIASSIO in *lithotomia sua* 1723. 4.

§. CCXLII. GUILIELMUS BALLONIUS.

Le BAILLOU, medicus Parisinus, inutritus lectione veterum & potissimum HIPPOCRATIS, qui præterea & ingenio valuit & iudicio. In ejus viri consiliis, a JACOBO THEVART editis, paucula, & quasi obiter huc faciunt. In libro I. Paris 1635. 4. *. vulnus puncturium capitis recensetur, in quo non sine refragante parte medentium terebra adhibita, cum nudata dura membrana saliret, compertum est, nullam in calvaria diploen fuisse. In calculo renum hic & alibi farrago medicamentorum recensetur. Ulcus, ut autumat Auctor, ab elapsa in inguen apophysi vermiculari natum.

L. II. 1636. 4. *. Vulnus in manu recisis tendinibus decimo die perconvulsiones lethale. Cum vulnus pectoris pessimo consilio chirurgorum clausum fuisset, a sanguine in cavum pectus effuso mors supervenit non expectata. Alia.

L. III. Paris 1649. 4. *. Extenuatio cruris a vulnere globi missilis, ex æneo, ut puto, tormento expulsi; catapultam noster latine vocat. Reliqua plucula fere medicamentaria.

EJ. *Paradigmata, s. morborum rariorum historie propriae & aliorum.* Iterum mors ex sanguine post vulnus in pectus effuso, cum exterior aditus clausus fuisset. Duo exempla, in quorum altero colon intestinum, in altero ventriculus in thoracis cavum penetravit. Anevryfma arteriæ magnæ, qua in iliaca vasa discedit. Lien putridus sanguinem funello eventu effudit. Hernioso, cum bubo venereus incisus & cicatrix subnata esset, is casus fuit pro remedio. Intestinum crasso amulo constrictum, qui progressum fecum expediret. Lapis intestinalis. A pilo evulso cancer. Humor aqueus oculi reparatus. Pus fetidum in vesica absque ulcere. Scirrhus calculum æmulans. Ab ictu ligamenta uteri rupta, improbable malum. Frigida pituita signa imitata calculi. Perforata camulaeducta pituita. Ex vulnere tibiæ impotentia.

In libro *de convulsionibus* Paris 1640. *. multa sunt argumenti chirurgici. Metastasis purulenta a gena in genu. Vulnus orbitæ funestum, indeque paralysis artuum lateris alterni. Querit, cur in vulneribus cerebri adeo frequens sit abscessus hepatis.

In

In l. *de mulierum & virginum morbis* Paris 1643. *. vix quidquam huc facit, præter caput de uteri prolapsu.

Inter *opuscula medica* Paris 1643. 4. *. est libellus de calculo, totus theoreticus; tunc de dolore dentium & nervorum.

§. CCXLIII. VARIII.

DANIEL BECKHER, Professoris Regiomontini, *de cultrivoro Prussiano observatio & curatio singularis, de ea depositionum variis rariorum observationum historiis refertarum illustrata* Regiomonti 1636. 4. BOEHMER. Leid. 1638. 8. BUR. 1670. 8. *. Germanice Regiomont. 1643. 4. *. Eadem historia, de qua LOTHUS & HEMSINGIUS egerunt, sed addidit noster parallela exempla gravium vulnerum ventriculi aliarumque partium corporis, quæ felicem sortita sunt eventum, inter ea ulceris fistulosi ventriculi sanati. Superstitiosus in tuso magnete putat vim esse, quæ ferrum extrahat, & jaspidem hæmorrhagiam comprimere.

Inter *questiones* XV. agitur de turundarum in gravibus vulneribus usu. Quotidianam deligationem contra MAGATUM defendit, magicas historiolas adfert.

Editio Germanica plenior est, cum priores decem tantum historias contineant.

EJUSD. *de unguento armario l. in theatro sympathetico* Nurnberg 1662. 4. *. Pro hujus unguenti vi sympathetica, quæ sit ab usnea.

FRANCISCI THEVENIN, chirurgi Parisini, incerta sunt tempora. Dudum a morte prodierunt *œuvres, contenant un traité des tumeurs & un dictionnaire des mots Grecs servant à la médecine* Paris 1658. 4. 1669. 4. *. Edidit GUILIELMUS PARTHON chirurgus ophthalmicus. Collectanea ex veteribus; ex iisdem sumptæ administrationes, etiam ex, quas dudum negligimus, ut nimis mammæ virilis absectio. Nihil video addidisse sectioni calculi. Partum Cæsareum commendat. Ignis usum in defuetudinem abiisse. Ut vinculum ad arteriam ligandam adhibeatur. In nimis debilibus urethra incisa calculum rumpit, & vulnus apertum tenet.

In l. *des tumeurs* aliqua laudes. Apparatum minorem carpit.

G. VAUSSARD *l'opérateur des pauvres* 1636. PORTAL.

FRANCISCI SANCHEZ, Professoris Tolosani, *opera medica* Tolosæ 1636. 4. *. Huc referas librum de venenatis; de phlebotomia.

VALERII MARTINI *opuscula de vesicantibus, smapifinis, cucurbitulis, ligaturis, dolorificis frictionibus* Venet. 1636. 4. LIND.

GABRIEL BERTRAND Chirurgi Parisini *Question chirurgicale tirée des sentimens d'HIPPOCRATE, savoir, si dans la curation des fractures on doit après les trois bandes appliquer plustot les compresses longitudinales pour resfermer, que les transversales pour remplir les inegalités du membre rompu* Paris 1636. 12. BUR.

EJ.

Ej. *les verités anatomiques & chirurgiques* Paris 1639. 12. Pus resorberi de pectore per venam sine pari, venire in vasa renalia inque urinam.

J. MICHAELIS P. Lips. chemicus. Ejus disp. huc facit de *gangraena & sphacelo* Lips. 1636. 4.

Ej. *opera medico chirurgica* prodierunt Nurnberg 1655. 4. 1688. 4. RIV.

MELCHIOR POLIS de *vena salvatella sectione* Francf. Viadr. 1636. 4. BOEHMER.

J. PLACCII *disp. de tartaro renum* Rostoch 1636. 4. *.

PETRI YVELIN & CL. GUERIN *Non ergo nephriticis a calculo lithontripica*. Paris 1636.

ZACHAR. BRENDEL de *vena sectione* Jen. 1636. 4. RIV.

§. CCXLIV. VARIH.

THEOPHILI RAYNAUD S. J. de *ortu infantum contra naturam per sectionem Cesaream tractatus* Lion 1637. 8. BUR.

JOH. MACLÆUS de *calculo renum* Argentor. 1637. 4. *.

HENRICI FAUSTI de *calculo renum* Marpurg 1637. 4. *.

J. GERLACH de *calculo renum* Altdorf 1637. 4.

BARTHOLOM. SCHOBINGER *μεθολογία* medica Basil. 1637. 4. *.

J. CHARTIER & FLORIMUNDI LANGLOIS *E. simpliciter fractorum & luxatorum ossium curatio sola synthesis* Paris 1637.

§. CCV. JOHANNES VAN BEVERVYK.

Illustrius medicus & consul Dordracenus, SANCTORII & scholæ Italicæ discipulus, vir literatus, qui multis cum eruditis viris literarum commercia aluit.

Ej. *I. idea medicina veterum* Leid. 1637. 8. *. Compendium est satis nitidum, eorum quæ de medicina veteres protulerunt: inter ea, dum de morbis a capite ad calcem agit, etiam de chirurgicis morbis, de calculo, partu difficili, hernia &c.

Inde litem aluit cum SALMASIO de arenulis, quæ de vesica prodeunt, quas calculum portendere SALMASIUS defenderat, negabat BEVERWIKIUS: tota tamen lis potius auctoritatibus veterum locisque HIPPOCRATICIS agitabatur, quam rerum ipsarum eventis. CASAUBONI vesica in cellulas producta: ei prostata urethram compresserat.

Primum de ea re scripsit JOHANNES, de *calculo renum & vesica cum epistolis & consultationibus magnorum virorum* Leid. 1638. 12. HEIST. Cumque reposuisset de calculo librum SALMASIUS, quem dicemus, secundo scripsit noster,

Exercitatio

Exercitationem in HIPPOCRATIS aphorismum de calculo Leid. 1641. 12. *. Priorum libellum latine non vidi, sed Belgice prodiit J. v. BEVERVYK's *Steinstuck* Dordrecht 1649. 12. *. non inutile opusculum. Calculi totam historiam habet, generationem, symptomata, curationem. Contra scholas, non gigni ex mucos generationem, symptomata, curationem. Contra scholas, non gigni ex mucos compacto, et si HARVEIUS exemplum narrat virginis, cujus in vesica mucum in pilas vidit indurescere. Plerosque lapides in renibus gigni, ex arena crassa, quæ sit pro nucleo. Colore renalem calculum a vesicali non distingui. Replere pelvim & figuram ejus ramorum exprimere. Possè fieri, ut lapillus neque digito detegatur, neque cathetere. Varii calculi vesicæ casus. Arenulas neque calculum indicare, sed neque frequenter cum eo malo conjungi. Mors per lethargum ex lotii itinere suppresso, & in alio exemplo ischuria calculosa medicamentis superata. De lithontripicis historiæ. BENEDICTI SYLVATICI ep. de homine, cui & in vesica calculus a morte est repertus, & in rene, cum tamen nullum a neutro calculo symptoma unquam passus esset. CLAUDII SALMASII plusculæ epistolæ. GUIDO PATINUS exemplum renis gangrenosi recenset. GERARDUS ACASSIUS a calculi malis sæpe nullum signum se offerre. LUDOVICUS NONNIUS, EWALDUS SCHREVELIUS Leidensis Professor, NICOLAUS TULPIUS exempla calculorum renalium ischuria excitata lethalium. GUILIELMUS HARVEI, JACOBUS BACK, VOPISCUS F. PLEMPIUS, F. MARINUS MERSENNUS, LAZARUS MEYSSONIER, CORNELIUS v. SOMMEREN, cujus epistola melioris est notæ. Incisiones aliquas cadaverum recenset, & calculi reni accurate in tacti exemplum. Adjecta est duplex historia vesicæ duplicis CASAUBONI, quarum altera est RAPHAELIS THORII. Hæc epistolæ redeunt Belgice in secunda parte sui *steinstuck*.

Non potest separari CLAUDII SALMASII, celebris literatoris, interpretatio HIPPOCRATICI aphorismi 79. sectionis IV. de calculo. *Accesserunt Epistolæ duæ J. BEVEROVICII, quibus respondetur* Leid. 1640. 8. * Ex Arabibus & Græcis erudite vincit, utique arenulas indicia esse præsentis calculi, quæ cum lotio prodeunt, eamque esse HIPPOCRATIS sententiam. Renalis calculi, qui absque dolore diu gestatus fuerit, exemplum.

Ej. BEVERVICII *epistolicae quæstiones cum doctorum responsis* Rotterdam 1644. 8. LIND. Aliqua huc faciunt; SALMASII de ramice epistola, qui omnino hernia sit. LUDOVICI de NASSAU formula vulnerum pulvere sympathetico curandorum. Calculi plurimi ex virgine ejecti, ren dexter putridus, plenus calculis, &c.

Ej. *Derde deel des schats der ongezondheit of heelkonst* Dordrecht 1651. 8. Amsterdam 1672. 4. en *vervolg derselfe* ib. BOEHMER. Germanice Francfurt 1672. 8. 1674. fol. *. lego & 1671. 8. 1672. 8. Magna pars chirurgici est argumenti. Ipse tamen passim ad suas curationes provocat, et si fere intra rem medicamentariam se continet. Enormis a nævo tumor resectus. Epulis cancerosa feliciter amputata. Mors per paracentesin dilata.

In parte II. practica morbi etiam chirurgici aliqui intercedunt.
Apud BARTHOLINUM Cent. I. ep. 93. a levi vulnere convulsio lateris op-
positi.

§. CCXLVI. VARIIL.

PETRI NUNNEZ, Complutensis, *libro del parto humano, en el qual se contie-
ne remedios muy utiles y noiales para el parto deficultuoso de las muyeres, y las en-
fermidades de los ninios* Saragossa 1638. 8. CAP. de VII.

LUD. van HOERNIGK *Politia medica Beschreibung dessen was Medici und Wund-
irzte, Barbier, Feldscherer, Oculisten, Bruch und Steinschneider zu thun und wie sie
in acht zu nehmen* Franct. 1638. 4.

JEAN GERMAIN *de la chirurgie* Paris 1638. RAST.

PAULI MARQUART SLEGEL *de calculo renum & vesicae* Jen. 1638. 4. *.

EJ. *De chirurgia apud Germanos minus exercita* Jena 1639. 4. *.

EJ. *De hydrophobia s. rabie contagiosa* Jen. 1640. 4. MOELLER.

EJ. *De haemorrhagia in genere* Jen. 1640. 4. HEFT.

EJUS *De saluberrimo venarum in corpore humano secundarum delectu* Jena
1641. 4. *.

CAR. BOUVART & AKAKIA *an solo medico digna chirurgia* Paris. 1638.
HEFT.

JAC. FABRICIUS *de calculo renum* Rostoch. 1638. 4.

§. CCXLVII. JOHANNES RHODIUS.

Literator Danus, sed qui literarum amore percitus fere Patavii vixit. EJ.
*de Acia dissertatio ad Cornelii CELSI mentem, qua simul universa fibulae ratio expli-
catur*, prodiit primo Patavii 1639. 4. deinde a TH. BARTHOLINO ex ipsis aucto-
ris autographis auctior & emendatior Hafniae 1672. 4. *. denique cum titulo *An-
tiquitates Philosophicae medicae & chirurgicae* a CORN. CELSO & RHODIO eruta
Lundini in Scania 1691. 4. HEISTER, quam editionem non ad manus habeo.
Res ipsa tenuis est: de acia quaeritur, cujus brevissimam mentionem CELSUS fa-
cit. RHODII sententia est, aciam filum esse tortum, fibulam autem futuram,
qualis vulgo filo fit, sed repetitam, quam Galli vocant *entrecoupée*. Aciam non
esse hami genus, quod veteres chirurgi in vulnere reliquerint, cujus auxilii ni-
mia foret crudelitas. Haec ut persuadeat, pro sua, quae in eo plurima fuit,
eruditione, omnes chirurgorum paulo celebriorum opiniones congerit. GUIDO-
NEM metallicorum hamorum auctorem esse, quem refutat, qui perinde ut CHIF-
LETUS, aciam metallicum quid esse docuerit.

Vitam

Vitam CELSI diximus, quae in *1. de acia* prodiit, tum de CELSI, quam noster
moliebatur, editione.

In RHODII *observationum medicinalium centuriis* III. Patavii 1657. 8. *. &
Francfurt 1676. 8. *. excusis morborum a capite ad calcem recensio continetur;
de vulneribus etiam & tumoribus aliqua. Vulnus per orbitam lethale. PLAZZO-
NUM ostendisse, corneam inter & uveam tunicam lamellam quasi corneam, veram
cataractam. EUMDEM puerum curasse, cui per corneae tunicae vulnus aqueus hu-
mor effluxisset: eum feliciter esse restitutum. ALDRIGHETTUM cucurbitula oculo
admota oculum prolapsum restituisse, quam curationem in Turcia didicisset. VES-
LINGIUM arterias secundum aures dissectas feliciter restituisse. Cuspis styli ferrei
capiti impacta per dentis alveolum exiit. Steatoma colli cancrosum funestam fan-
guinis jacturam fecit. (Quae dum lego memini patriciae matronae, cui ulcus glan-
dulae parotidis arteriam carotidem exederat, ut ipse cominus vidi). Thorax a
sinistris ad dextra transverberatus, nihil inde mali natum. PLAZZONI aegro in vul-
nere thoracis sanguinem per urinam decessisse. Mortes a deglutitione, sublata
per carunculam subnatam, per scirrhum, per gulam ita arctatam, ut ne in ca-
davere quidem aquam transmitteret. Lapides intestinales, abdominales, & fel-
lei. Ab herniotomo incisum intestinum tenue per inguen porro patuit, J. PRÆ-
VOTIO teste, faecesque reddidit. PAULUM SERVITAM (FRA PAOLO) anulum
ferreum excogitasse, qui haemorrhoides prolapsas & repositas retineret, ne iterum
elaberentur. PETRUS de MARCHETTIS aquas hydropicas feliciter emisit, tribus
ab umbilico digitis, laevam versus. Mors ex malleolis incisus, ex quibus tantum
aquae fluxit, ut vires subito exhaurirentur. Alias tamen ex abdomine uno im-
petu emisit absque malo aquae. Ad renum calculos, nephritidem, vesicae lapides.
Hydrocele curata, igne ad radicem processus spermatici admoto. A. SPIGELIUS
in tumore cystico cereae quid simile & inflammabile vidit. Os coccygis a partu
luxatum idem restituit. A vesicatorio in febre maligna gangraena. Aliquot exem-
pla a viperis & a scorpione demorforum, nullo funesto eventu. Os humeri a per-
transiente neque tangente pila grandiori fractum. Pleraque adnotationes per-
breves sunt.

Ad SEPTALIUM *analecta & nota* Patav. conf. p. 294.

§. CCXLVIII. VARIIL.

WOODAL *the chirurgians mate or military and domestic surgeron* Lond. 1639.
fol. Laudat MACBRIDE. Clysterem invenit, per quem in anum fumus tabaci
adigitur.

ERICH MOHYI, Eburonis, *pulvis sympatheticus, quo vulnera sanantur absque
medicamento adplicatione* 1639. Ita HELMONTIUS. Recusus est cum utroque *thea-
tro sympathetico* Noriberg 1662. 4. * & 1666. 12. Brevis libellus. Veram cura-
tionem ab eo pulvere sperari; neque superstitionem in ejus usu esse.

Tt 2

JAC.

JAC. MANTEL. & CL. PERRAULT *Ergo diuturno capitis artuumve tumori ab obstructione cauteria Paria* 1639.

Tractatum . . . FRAGOSO SECUNDO Panormi 1639. fol. * cum primi FRAGOSI opere edidit chirurgus CASSALE. Ad contusa non requiri medicamenta siccantia. Male negari contraffuram. Ligato & absecto digito, quem vipera percusserat, sanatus rusticus. Male pleraque instrumenta proferri. Hispali vulnera capitis fere funesta esse. In Tr. II. vulnera lethalia absolute, per se, & per accidens. De fulguratis, submersis, strangulatis. In Tr. III. Aphorismi HIPPOCRATIS chirurgici cum brevi expositione.

SIMON PAULI Professor Hafniensis. *EJ. diss. de dolore dentium HAFN.* 1639. 4. PLATN.

EJ. de periculosissimo difficillimo anatomico & chirurgico casu Francf. 1660. 8. idem ut puto, qui prodiit ad finem *παρεμβασεως de causa febrium malignarum; vulnus nempe grave abdominis diaphragmatis & ventriculi, solutum abscessu in femore subnato & aperto.* Accessit Respouoria RIOLANI. Magna symptomata ex vulnere acu per jocum inflictio. A levi contusione funesta gangræna, quam epiphysis humeri passa erat, frustra facta amputatione.

EJ. de medicorum, pharmacopæorum & chirurgorum officiis Hafn. 1665. 4. & cum quadripartito botanico Argentor. 1667. 4. 1708. 4.

EJ. anatomisches medicinisches Bedenken über ein königliches Reitpferd Hafn. 1672. 4. 1674. 4. Calculus in equi intestino funestus. De tetano & spasmo equis ex amputatione supervenientibus. De nimia ligaturæ noxis.

In quadripartito botanico, vulneris vesicæ sanati historiam habet.

FRANC. KIST *de exculceratione renum* Lips. 1689. 4.

§. CCXLIX. VARII.

In THOMÆ REINESII *variarum Lectionum* L. III. prioribus Altenburg 1640. 4. * doctissimo opere, passim aliqua chirurgica tanguntur, quæ potissimum ad vocum obscuriorum sensum percipiendum spectant. Scrotum gangrænosum sanavit. Hydrophobia a morfu canis rabidi fero erumpens.

EJ. schola J. C. medica Lips. 1649. 8. est novus titulus fraude typographi præmissus FORTUNATO FIDELIS operi.

PETRI TERRER MORENO *flor de anatomia, dislocationes y fracturas del cuerpo humano* Madrit 1640. 8. N. ANT.

Handboek der chirurgie door GYSBERT COETS Arnhem. 1640. 8. ANTONII L'EMALMETTE opus Belgice versum.

THEODORI MAYERNE TURQUET opera non longius removeo. In ejus *praxi*, multis a morte viri annis London 1690. Aug. Vind. 1692. 8. * edita, cum morbi omnes a capite ad calcem recensentur, etiam intercedunt chirurgici argumenti aliqua

aliqua. Est in viro aliquid empirici, sed de meliori tamen nota. Qui calculum sugendo de vesica eduxerit. In scrophulis vulnuscule inflecto, inserto grano mercurii sublimari, felix curatio: cataracta sponte deposita. Humor aqueus turbidus emissus, sanus & limpidus reparatus. Alia minus probes. De partu difficili nihil habet valde utile.

In *EJ. l. de nephritide* Genev. 1674. 12. * de perinæi abscessu ingenti cum gangræna cerato sanata. Fistula ani curata. Ischuria a calculosis renibus. Ad carunculas emplastrum de ran. cum merc. in cereos fictum.

MICHAEL RAPHAEL SMUTZ *methodus curandi calculum* 1640. 12.

DAVID HEIMBURGER *de calculo* Regiom. 1640. 4.

BALTH. WIDMACHER *de inflammatione* Jen. 1640. 4.

HEINRICH BOETZO *de cancro, morbo illo fædo & curatu difficili* Lips. 1640. 4. MENZ.

JAC. COUSINOT & PETR. BOURDELLOT, *Non ergo calculus in rene aut vesica aliquo liquore solvi potest* Paris 1640.

PETR. YON & TUSS. FONTAINE *Non ergo Arabica usio Ischiatidi conveniens* Paris 1640.

CLAUD. GERMAIN & QUINT. THEVENIN *E. in fracturis capitis quavis anni tempestate intra tertium diem ossi admovenda terebra* Paris 1640.

Medicaments for the stone. M. S. ASHMOLEANA n. 7608. Codex scriptus circa a. 1640.

§. CCL. NICOLAUS TULPIUS.

Medicus, vir illustris, quartum urbis Amstelodamensis consul, qui medendis dum ægris adfuit, magnam variorum casuum ubertatem collegit. Epistolam ad BEVEROWYKIUM diximus. Successerunt *Observationum medicarum* libri III. Amsterdam 1641. 8. * 1652. 8. quatuor in libros divisæ, tum Amsterdam 1672. 8. * Leid. 1739. 8. *, cui editioni vita auctoris accessit, cæterum enim posteriores editt. nihilo pleniores sunt. Belgice Amsterdam 1650. 8. Magna pars chirurgici est argumenti, gravelque casus continet, & insignes curationes. Defracta a lapsu calva in cerebrum impressa, hujus non modica pars exemta: resolutio funesta lateris alterni. Calvaria extus integra intus repetito fissâ, funesto eventu, etsi trepanum admotum fuerat. His sanguis erat in imum caput effusus, servati alii, in quibus terebrato cranio educi potuit. Ab autocheire dissecta aspera, futura adhibita rupta, subventum glutinante futura felici eventu. Glomeratus polypus narium. A tumore cum carie oculus de capite expulsus. Vulnus tunicæ cornæ sanatum, reparatus cum aqueo humore visus. Prolapsus palati farti sanatus incisione. A tumore inter gulam & œsophagum subnato suppressum cibi iter. In erudito viro cephalæa incisa arteria temporum superata. In furioso vulnus asperæ arteriæ sanatum. Tuberculum cancriformis mammæ feliciter excisum. Jubet in suppuratis inferiorem

partem thoracis perforare. In pectore pus naturæ ductu per umbilicum effluxit. In vulnere pectoris absorpta turunda & per os rejecta. Emortui & extra pectus effusi pulmonis tres unciae resectæ, eventu felici. Ab ictu baculi nulla parte extus læsa, lien diffiliit. Infausto eventu perforati ventres hydropici, etiam subitæ mortes. Calculorum exempla; ureter ab lapillo obturatus. Membrana vesicæ calculosa natura obductæ pars egesta. Ulcus vesicæ terebinthina potissimum sanatum. Vesica a calculo & ulcere inde nato consumpta, ut lotium in abdomen elaboretur. Calculi vesicæ adnati: in cystide vesicæ latentes, enormes lapides a feminis redditi. Calculi de urethra suctione expediti. Turunda in vesicam demissa, calculosa natura obducta. Fæcibus per os rejectis, tamen reposita hernia. Hernia gangrenosa, intestinum abdomini adhæsit, vita per sex annos superstite. Igne admoto solutus dolor ischiadicus. Paralysis & mors a vulnere medullæ spinalis, Spina dorsifida, & alias funestus ea fede hydrops. Magni fungi de utero excisi. Gangræna senilis ex acuta febre subnata. Gangræna varia exempla; a febre subita. Pes sponte delapsus. Gangræna in homine fatuo ubicunque decumberet. Palati vitia gravissima sunt; caries oleo mercurii destructa, neque tamen os regeneratum, ut argentea lamina supplere necesse fuerit. Cancer immanis femoris 17 annis solo plumbo sustentatus.

Hæc in prima editione. In reliquarum libro IV; Cancer mammae famulam infecit. Os humeri minutatim quasi a cancro interno fractum. Memoria ab ictu in occiput deleta. Anevrysmata ex vulnuscule in arteria manus plumbi pressione sanatum. Caput in sinistrum latus obstipum, inciso musculo restitutum. Egrotus sibi ipsi cultro vulgari enormem calculum excidit. Testis inflammatus excisus. Calculi quasi diffracti sponte egesti. Cancer, & urinæ ex vesica in rectum intestinum transitus. Machinula ad comprimendum vulnus paracenteseos, lamina lignea perforata tubulum in abdomine fulciens. A vinculo caput in latus detractum, eo vinculo resecto restitutum.

§. CCLI. VARII.

FACONDINI ANGELINI *methodus pro venesectione eligenda* Patav. 1641. 4.

PETRUS GASSENDUS in *vita PEIRESCI* Paris 1641. 4. & alias edita, etiam de chirurgicis aliqua habet, ut de pruno, quæ radices in corpus pastoris egit, quam historiolum nolles pro vera narrari. PEIRESCI, calculosi, incisum cadaver describitur. In urethra callosa caruncula erat, unde stranguria.

In *syntagmatis philosophici* GASSENDI parte, quæ pertinet ad sensus, novam de cataracta opinionem a celeberrimo, ut scribit, chirurgo Parisino propositam adoptat. Sedem nempe in lente crystallina habere, neque ea lenteeducta visum perire. Putant esse a chirurgo LASNIER.

ATHANASIVS KIRCHER S. J. *Ejus magnes, s. de arte magnetica opus tripartitum* Rom. 1641. Colon. 1643. 4.* In L. III. agit de magnete in medicina. Hic

Hic caput est de hoplochrimate, in *Theatro sympathetico* recusum, ubi pro diaboli opere habet: interponit historiam utriusque cultrivori. Tunc de medicamentis epispasticis, deque tarantula, hic fuse de omnibus cantilenis.

In E. J. *Regno naturæ magnetico, s. de triplici naturæ magnete* Rom 1662. 4. B. B. Amsterdam 1667. 12.* prædicantur laudes lapidis serpentis adversus morsum periculosissimi animalis, tum ad venenum scorpii, aliorumque animalium venenatorum. Contra has jactationes REDII experimenta facta sunt.

DIDACUS PEREZ BUSTOS PHILIPPI IV. phlebotomus, *tratado breve de flebotomia* Madrit 1641. 8. 1647. 8. C. de V.

§. CCLII. VARII.

PETRI SERVII *de unguento armario, sive de naturæ artisque miraculis* Rom 1643. 8.* apud alios lego 1642. Germanice 1672. 8. Liber plenus fabulis, variisque miraculis, quæ magno numero congerit, ut fabuloso unguento fidem faciat.

GUERNER ROLFINK, Jenensis Professor, vir laboriosus, ex schola Italica etiam chirurgiæ amorem retulit, quam, & potissimum etiam obstetriciam, ipse exercuit. Tres molas instrumentis ferreis extraxit (a). Veram naturam cataractæ agnovit (b). Herniam incarceratam manu sua curavit (c). Armamentarium chirurgicum instructissimum possidebat, felix omnino in chirurgicis administrationibus & peritus. Ejus numerosæ sunt disputationes chirurgicæ.

De ichore ulcerum seroso Jen. 1642. 4.*

De renum & vesicæ calculo Jen. 1644. 4.*

De vulneribus Jen. 1653. 4.*

EJ. & CAUCKES in *diff. de variolis* 1658, hirudinem irrepsisse per nares & hæmorrhagiam fecisse, cum ad fauces pervenisset.

De genuina calculorum in humano corpore, præcipue renibus & vesicæ generatione, signis & remediis Jen. 1663. 4.*

De cataracta Jen. 1664. 4.

De enterocæle Jen. 1664. 4.* De castratione.

De partu difficili Jen. 1664. 4. MENZ.

De lapide bezoar Jen. 1665. 4.*

De partu difficili Jen. 1666. 4.*

De scrophulis & strumis Jen. 1667. 4.* Spongias habet.

(a) MOEBIVS de mola uteri.

(b) A D. CARRE' habuisse, GENDRON *maladies des yeux* II.

(c) *Diff. anat.* p. 182.

De curatione hydropis, potissimum de paracentesi Jen. 1668. 4. HEFT.

De odontalgia, s. dolore dentium Jen. 1669. 4.

Chirurgia, quam perfectam teste G. C. SCHELHAMMERO reliquit (d), nunquam prodiit.

In *Anatomicis diff.* aliqua huc faciunt. Frequentem esse spinam ventosam (fere ex SEVERINO): salivatione se uti, sæpeque hunc morbum sanasse. Anchylosin vertebrarum vidit. Partum Cæsareum molitus est, eventu minus felici. Temporalis musculus absque noxa incisus. Anevrysmia pro abscessu apertum eventu funesto. Habet iterum sedem cataractæ in lente crystallina.

A. de CORBYE *les fleurs de Chirurgie* Toulouze 1642. 8. Paris 1660. 8. HEIST. Collectitium opus esse PORTAL.

SAMUELIS CHABIBI *f. Dilecti Lusitanici ocyrrhoe s. de venæ sectione tractatus* Venet. 1642. 4.

JACOBI BONTII, qui Bataviæ Javanæ medicinam fecit, *de medicina Indorum* libri IV. Leid. 1642. 12. LIND. Paris 1646. 4. & cum G. PISONE, Amsterdam 1658. fol. *. In libro III, de medendi methodo, in empyemate suadet cauterio potentiali pectus aperire, ut pus emittatur: exemplum etiam felicitatis curationis addidit. Morbus Amboinensis, in quo passim topi & ulcera efflorescunt; idem, ut videtur, cum morbo, qui *Tums* insularum Antillarum. A magna collisione totum os, quod futura lamdoidea circumscribitur, exemptum fuisse felici eventu. Sutura a chirurgo pro fissura habita, quem errorem BONTIUS detexit. De calculo humano; lamellatum esse perinde ut Bezoar, viresque medicas exerere similes.

STEPHAN SCULTETUS *de fractura cranii* Leid. 1642. 4. *.

§. CCLIII. VARI.

L. C. D. G. *traité de la guérison des écrouelles par l'attouchement des septenaires* Aix 1643. 8. d'ETR.

J. HENRICI MEIBOM, HIPPOCRATIS *jusjurandum s. ægros commentario illustratum* Leid. 1643. 4. *. De originibus chirurgiæ divinis & humanis; quod iidem olim medici fuerint, qui chirurgi; quod medicis instrumentorum tota supellectilis tribuatur; etiam medicos sua manu curasse. De calculorum varietate. Cur HIPPOCRATES noluerit medicum calculosos curare. Ob rei difficultatem. Duas virgunculas atretas sanavit incisione.

HERMANNI VAN DER HEYDE, medici, *discours & avis sur les flux de ventre douloureux* Gand. 1643. 4. *. Aquæ frigidæ laudes. Frigida pedes congelatos confer-

(d) Ad CONRING *introduc.* p. 404.

(e) SCHELHAMMER *ibid.*

conservat. Tendines & ligamenta non sentire. Calculi arenosi verum remedium aquæ Spadanæ.

EJ. *Synopsis discursuum* M. H. v. der HEYDE Gallice editorum Gandavi 1649. 8. * Idem *physical discourse of the wonderfull virtues of cold water* Lond. 1720. 8. Italice *dell' incredibile virtù dell' acqua fredda si data per bocca come applicata dal fuori &c. alle ferite*, cura SANCASSANI recuf. Vulnura recentia frigido fomento & immersione sanant, ita suppurationem averti turpemque cicatricem. Exempla addit, etiam cum nervi heli essent.

§. CCLIV. THOMAS BARTHOLINUS.

BARTHOLINUS vir literatus, polymathes, celebris suo ævo incisor, nullam non artis partem adigit, Italicæ scholæ discipulus. EJUS est *anatomica anevrysmatis dissecti historia* Panormi 1644. 8. * & Lips. 1707. 8. * cum HORNIANORUM operum editione, quam J. WILHELMUS PAULI curavit. Historia anevrysmatis ex improvida venæ incisione nati; perampli, cui suborta gangræna, brachium amputatum, incisum: sanguis grumulosus inter musculos effusus, arteria ipsa tota rupta.

De latere CHRISTI aperto Leid. 1646. 4. Lips. 1685. 8. BOEHM.

Ad padanbonen SEVERINI *commentatio* potius ad praxin spectat, quæ prodiit Neapoli 1653. 8. *. Vulnus & abscessus cerebri die 40. funestus, cum æger se salvum putaret.

De secundarum retentione Hafniæ 1657. 4.

In *historiis anatomicis* multa huc faciunt. In Centuria I. & II, quæ prodierunt Hafniæ 1654. 8. * Mors ex hernia incarcerata, nullo vero auxilio tentato. Ex inguine puellæ longus, fere cylindricus, tumor. Costæ inferiores luxatæ, sponte in suum locum repositæ. Tumor gelatina plenus, maximus, qui vesicæ adsidebat. Hydrops spinalis funesto eventu ligatus & excisus. Pus late per capitis superficiem effusum, incisione facta emissum. Calculorum varietates, etiam arenosis sudor. Officulum extremum digiti eductum. Fungi cerebri per gangrænam funesti. Cancris mammæ fungus amputatus celerrime reparatus. In empyemate pus per anum decessit, malo eventu. Pes gangrænosus sponte separatus, hic bono eventu. Insignes calculi a feminis egesti. Intestina sub cutem umbilici effusa, vita diu protracta. Ranula incisa, emissio quasi albumine curata. A tumore uteri partus impeditus. In bubulo musculo glutæo tumor cysticus durus, plenus pilis. Fungus ex tendine pedis enatus, tamen a SEVERINO superatus. Instrumentum ad uvulam decurtandam a rustico Norwegico excogitatum, minime absurdum, nuperorum pharyngotomo simile. Luxatæ a causa interna costæ.

Centuria III. IV. Hafniæ 1657. 8. *. Vulnus sclopetarium occipitis post minacia symptomata sanatum. Hernia umbilicalis, in qua rupto peritonæo, intestina nuda effusa. Gangræna penis hæcenus compressa, ut æger servatus fuerit.

Tom. I.

Uu

Calculo-

Calculosorum dissectiones. Nattas dentibus compressas flaccescere & disperire. Ab acu in gula defixa mors. Tumor brachii maximus, ex metastasi febrili natus. Prodigiousus in summo collo fungus emollitus, apertus, cathæreticis sublatu. Ulcus in dorfi spina cum carie, tamen sanatum. Pars corii capillati capitis evulsa & reparata. Fractura complicata tibiæ & fibulæ, proxime pedis articulum, feliciter demum terminata. A fractura cruris, tibia quidem valente callo coaluit, fibula neutiquam. Prolapsus uteri, in vesica ulcus, felici tamen eventu. Calculus per scroti abscessum prodiit. Cum calculus tangi non posset, repertum est eum cum vesica in scrotum demersum esse. Membrana tympani casu rupta, inde gravis auditus. Anevrysmata: ex eo gibbus. Prope sternum anevrysmata, sub noctem incrementa capiens. Mors ex anevrysmate pectoris rupto. Ex lapsu costa fracta & luxata, bono eventu. Gladioli particula in cerebro diu gestata. Hirudo in alvum irreptans, extus circumlito sanguine evocata. Mortes ex digitorum vulneribus. Ex rupto umbilico sanguis, funesto eventu. Callus oblique partem ossis inferiorem cum superiori conjunxit. Amputatum est.

Centuria V. & VI. Hafniæ 1661. 8. *. Ictum lapide caput, convulsio in latere alterno. Ex urethra rupta magnus calculus. Cum ab ictu nulla extus culpa conspiceretur, fissura, fractura, sanguis sub calvariam effusus, mors. Emphysema ex vulnere prope claviculari inflicto, tum ex frontis vulnuscule, cum gangræna. Mors ex tonsillarum ulcere. Excutia ad ventriculum repurgandum. Cineres fraxini pro cauterio. De secundarum extractione dissertatio. Vulva clausa incisa, & alias sponte aperta. Manus ossibus, musculis, vasis, dissectis, ut sola cute hæreret, tamen reconciliata. Vulnus asperæ arteriæ facile sanatum. In ulcere sub maxilla lapillus. Pulmonis vulnus sanatum. Mamma cancerosa feliciter excisa. Cerebri, ut putat, abscessus per nares & oculos purgatus, (sedes autem in naribus fuerat.) Glans plumbea demum ex faucibus excisa. Scapula a forti nixu divulgata. Ossa in femina mollia. Ventriculus, duodenum, omentum in thoracem migraverunt. Pro clystere tabacario injiciendo fistula. Scrotum per gangrænam amissum, restitutum. Thorax ense transverberatus, sanatus, illæsis pulmonibus. Emphysema ex pulmonis vulnere. Ferramentum diu in diaphragmate latuit.

In libello de *pulmonibus* suadet, in paracentesi digitis cultrum sequi, ne in pectus aër irruat.

In *Cista medica Hafniensi* Hafn. 1662. 8. * pauca huc faciunt. Statuta collegii chirurgici Hafniensis. Relationes aliquæ forenses, ut de ictibus a femina gravida acceptis, quibus ea mulier infortunium suum tribuebat, causamque decedentium de utero ossium fetus. Alius chirurgus ob injustitiam accusatus.

In *Epistolis medicinalibus* a doctis vel ad doctos scriptis, pluscula, in tanta rerum varietate chirurgici sunt argumenti. Centuria I. & II. prodierunt Hafniæ 1663. 8. *. Ipse BARTHOLINUS jam anno 1644, & prius, calculum sensit se habere, & ab aqua corticum fabarum levamen se putarat percepisse. De aqua ex la-
tere

tere CHRISTI fluente cum HIERONYMO BARDI disputavit. Bronchotomen diffundet, in universum timidior. Contra RENATUS MOREAU eam administrationem in docta epistola tuetur. HENRICUS REGIUS & BARTHOLINUS de gibbo nobilis puellæ, quem ille sua cura levavi ait. MICHAEL LYSERUS de cœcitate ex vulnere labii, & alterius lateris paralyti. J. FRIDERICUS TREUBLER de felici empyematis sectione.

Centuria III & IV jam senescente adque quietem se recipiente BARTHOLINO prodierunt Hafniæ 1667. 8. *. De pene incredibilis fere magnitudinis; de maxima hernia, in quam omnia fere intestina descenderent. PETRUS SCHUMACHER, inde comes a GREIFFENFELD, de excutia ventriculi. Maximus de dorso tumor. GEORGIUS SEGER de calculo plumbeo globulo circumnato, & de calculo ex urethra exciso. Hydrops medullæ spinalis. J. MICHAEL FEHR de anevrysmate a vena sectione suborta curato. In anevrysmate rupta arteria cruralis. J. HEUNII suspecta calculorum in lotio subnascentium historiola. Multa etiam PAULI BARBETTE de calculo, quem quidam RAOUX dicebatur eduxisse, & quem fraude subpositum esse probabile redditur. Aliæ de sectione calculi in perinæo relationes, & de ea quæ fit parvo apparatu. GUIDO PATINUS Parisiis ad sinistra perinæi ob calculum eximendum incidi. Mors ex calculo in uretere hærente, nulla in vesicam descendente urina; æger periit die 13. De prolapsu mucronatæ cartilaginis sibi viso.

EJ. de *insolitis partus humani viis* Hafn. 1664. 8. *. Opusculum natum est ex peculiari morbo femine Zeelandicæ, cui post annos octodecim fetus retentus de abscessu hypochondrii exiit. Multos similes eventus noster collegit, de partu per ilia, per aurem, & si diis placet, per os. Ad obstetriciæ artis historiam artemque ipsam varia. De præfidiis partus difficilis. Feminam se Parisiis vidisse, ter partum Cæsareum expertam.

EJ. de *medicina Danorum domestica* Hafn. 1666. 8. *. Passim etiam attingit chirurgica. S. OLAUM anno 1023 primum strumas tactu sanasse. Terebrationem cranii in Dania vix bene evenire. Varia de ferri candentis absque noxa tangendi artificiiis. Succum sempervivi, etiam oleum calens malos effectus ignis consecere. Hic jam reperias coemtionem variolarum, quæ primus est quasi inoculationis gradus.

De *oculorum suffusione* epistola Hafn. 1664.

EJ. de *secundinarum extractione* Hafn. 1657. 4. BOEHMER.

De *morborum transplantatione*.

EJUSD. de *unguento armario* Noriberg 1662. 4. * Historiæ collectæ curationum sympatheticarum.

In l. de *morbis biblicis* agit de iis, qui sibi præputium reducunt, de morsibus serpentum aliisque chirurgicis: de luxatione femoris JACOBI Francf. 1662. 8. *.

Epistola de chirurgia infusoria, in J. DAN. MAJORIS opusculo Francf. 1662. 12.

In *Act. Acad. N. Cur.* T. I. de offibus emollitis obf. 37.

Ann. II. obf. 161. Arteria crurali læsa mors die demum decimo quarto.

Obf. 2. aquæ marinæ cum absinthio coctæ laudes adversus gangrænam.

In *Actis Hafniensibus*, quæ ipse edidit, multa huc faciunt. In vol. I. Obf. 4 exemplum arteriæ temporalis ob oculi sævum dolorem incisæ, felici successu.

Obf. 6 polypus nasi funesto successu resectus.

Obf. 8. EJ. & PAULI MOTH funesta paracentesis abdominis, cum aqua subito omnis emitteretur.

Obf. 27 Cancer mammæ feliciter excisus; &

Obf. 31 tuberculum labii;

Obf. 28 & sarcocele, tumor dextri testiculi.

Obf. 29 cataractæ depositio.

Obf. 48 ex alapa mors.

Obf. 132 & 133 De oculis restituendis BURRI experimenta & promissa. In animale, cui omnes humores eruti, oculus quidem repletus, neque tamen in homine restituti. Ipsius BARTHOLINI tentamina ad restituendam lentem crystallinam incerta.

Obf. 139 vitio datur obstetrici, quod fetum per pedes extrahere tentaverit.

Vol. II. obf. 11. ex codice ADAMI LUCHTENII historia lapsus gravissimi & curationis Regis CHRISTIANI IV.

Obf. 21. Mors ex vulnere cordis, per somnum & absque sensu.

Obf. 23. Obstetricum examen.

Obf. 40 adnotationes aliquæ chirurgicæ.

Vol. III. obf. 1. Tibiæ os sponte elapsum & per callum restitutum.

Vol. IV. obf. 32. Vulnus sclopetarium per gangrænam lethale.

Obf. 39 raphani in terendo calculo vis.

Obf. 83 calculus ingens de muliere elapsus.

Vol. V. obf. 3 de moxa & cauteriis, cum icone.

Obf. 19 hypopyon.

Obf. 20 Quæstio num a spiritu vini rectificato gangræna nata sit. Credas nuperis experimentis MONROI.

Obf. 8 Absumta ab abscessu pars tibiæ, musculi in glandulosam naturam versi.

§. CCLV. JOHANNES V. HORNE.

Ex Italica schola, Professor Leidensis, vir ad officium suum totis viribus innixus, sed immatura morte abreptus,

EJ.

EJ. *epistola de anevrysmate* prodiit Panormi 1644. 8. * & Lipsi. 1707. 8. * cum BARTHOLINIANO libello. Retulit de arteriæ tibialis anevrysmate, cujus sanguis in muscoli speciem concreverat, ipsa arteria mire dilatata & rupta.

EJ. *μικροτεχνον, hoc est methodica ad chirurgiam introductio* Leid. 1663. 12. * 1668. 12. * 1675. 12. HEIST. Lipsi. 1675. 12. & cum plurimis notis J. WILHELMII PAULI 1707. 8. * Anglice Lond. 1730. 12. Germanice *kleine Kunst &c.* Halberstadt 1679. 8. 1685. 12. vertente J. C. B. LEHMAN. Belgice Amsterdam 1684. 8. HEISTER. Breve, neque certe inconcinnum artis chirurgicæ compendium, cui sub finem bibliothecam adjecit cum judiciis. De uestione, quæ fit conis inflammationis, quam apud SEVERINUM vidit. Mireris rudem illam artuum detractionem, quæ fit cultro plumbo onerato in alterum cultrum delapso. A paracentesi pectoris sibi metuit, non hic male, quod pulmo pleuram vix deserat. Per mammam amputandam duas acus trajicit. Acum cum cannula pro abdomine perforando habet. Exemplum spinæ ventosæ; calcis os tumidissimum erat, porosum, poris cartilaginea natura repletis: amputationem ab hoc malo requiri. Steatomata cum cute extirpanda, etiam cum musculis, si dura fuerint: aperta facile recidivas facere. Vulgarem esse, neque metuendam canceri mammarum amputationem. Siphone utebatur loco cucurbitulæ. Dentes tres quatuorve internos polypariæ forcipi addidit. Infantem imperforato ano per chirurgum curavit.

LEONARDI BOTALLI *opera* edidit notasque adjecit Leid. 1660. 8. *

EJ. *de agilope* disp. Leid. 1659. 4. *

J. N. THOMASIIUS *de calculo renum & vesicæ* Lipsi. 1643. HAEN.

CHRISTIAN LANG *de abortu* Lipsi. 1644. 4.

EJ. *de calculo humano* ib, 1650. 4.

EJ. *de calculi humani generatione* ib. 1653. 4.

EJ. *de ambustionibus* 1658. 4.

EJ. *de cancro in genere* ib. 1661. 4.

EJ. *miscellanea curiosa* a. 1656. 4. 1669. 4.

HONORE LAMI, Medici, *Abregé chirurgical tiré des meilleurs auteurs, corrigé par G. SAUVAGEON* Paris 1644. Fere ex GALENO.

§. CCLVI. VARII.

JOHANNES PETRUS LOTICHIIUS, Medicus & Poeta. Ejus *consiliorum & observationum medicarum* libri VI. Ulm 1644. 4. 1685. 4. * prodierunt. Ad morbos a capite ad calcem pertinent, potissimum tamen sextus liber huc facit, etsi in universonon potest dissimulari, LOTICHIIUM fere in medicamentis substituisse, etiam ubi locus erat fortiori medicationi. Diuturnus & vastissimus capitis tumor tandem superatus. A scrophulis suffocatio & mors. Sic a vastissima hernia umbilicali cum intestini gangræna conjuncta. Sarcocele nescio quo medicamento fa-

Uu 3

nata

nata. Steatoma in regione lienis protuberans funestum. Summa concussio cerebri, cum fractura brachii, tamen sanata. A cranio perforato mors, cum nihil tentaretur ad emittendum tabum. Vulnus sclopetarium per malam infixum, glande ad principium medullæ spinalis hærente nec educta. Vulnus per nares & vesicæ collum, curatum. Omitto oculorum, aliaque capitis, pectoris & abdominis mala.

GODOFREDUS MOEBIUS, Professor Jenensis. E.J. sunt aliquæ disputationes, ut de cancro Jen. 1644. 4. MENZ.

E.J. de ulceribus Jen. 1645. 4. BOEHMER.

E.J. de spina ventosa Jen. 1658. 4. *

E.J. odontologia, s. de dentium statu naturali atque præternaturali Jen. 1661. 4. * Contra præmaturam evulsionem.

J. THEODORUS SCHENK pariter Professor Jenensis. Ejus disp. de vulneribus Jen. 1644. 4. BOEHMER.

E.J. de luxatione ossium in genere Jen. 1653.

E.J. de fistularum vera natura & recta curatione Jen. 1656. 4. *

E.J. de fonticulis Jen. 1657. 4. BOEHM.

E.J. de gangræna & sphacelo Jen. 1657. 4.

E.J. de tartaro microcosmico secundum principia Hippocratica, Galenica, Paracelsica atque Helmontiana considerato Jen. 1658. 4. RIV.

E.J. de fractura ossis tibiæ cum vulnere Jen. 1659. 4.

E.J. illustrium problematum circa venæsectionem occurrentium Decades Jen. 1667. 4. RIV.

E.J. de ophthalmia Jen. 1667. 4. HUN.

E.J. de cura vexatorum Jen. 1670. HEFT.

E.J. de vulneribus Jen. 1670.

In *Exercitationibus anatomicis* pauca huc faciunt. Gangrænam uteri vidit post vehementem dolorem ventrisque tumorem. Maximum atheroma bilibre ex digito natum. Magnus calculus a femina egestus. Calculi vesicam perforarunt, ut per inguen exirent.

JOSEPH SCHMIDT *Examen phlebotomicum, oder gründlicher Bericht von dem Aderlassen* Augspurg 1644. 12. 1653. 12.

E.J. *Untersuchung von Aderlassen und Schröpfen* Aug. Vind. 1653. (ASTRUC. 2654) (a). Idem ut puto priori.

E.J. *Spiegel der Wundarzney* Ulm 1656. 4. Aug. Vindel. 1675. 4.

E.J.

(a) Male vertit ASTRUC, ut titulus sit, de usu V. S. & cucurbitularum in lue venerea. SCHMIDTIUS scripsit & de V. S. & de lue venerea.

E.J. *instrumenta chirurgica, oder Beschreibung aller Instrumenten* Francfurt 1660. 12. LEHM. Augsp. 1697. 12. HEIST.

E.J. *Kriegs-Arzney* Francfurt 1664. 12. LEHM.

E.J. *miscellanea medico-chirurgica, oder medicinisch und chirurgisches Schatzkästlein* Francf. 1709. 8.

E.J. *Neueingerichteter Feldkasten* Francfurt 1710. 8. HEISTER. 1722. 8. * Armamentarium nempe chirurgicum. Idem forte l. qui *Beschr. aller Instrum.*

NICOLAI PAPINII *de pulvere sympathetico* diss. Lutet. 1644. 8. LIND. Rom. 1650. 8. Patav. 1654. LIND. sed censura VESLINGII est anni 1646. porro in *theatro sympathetico* Noriberg 1660. 12. * Nürnberg 1662. 4. * Pro eo pulvere: ad experimenta provocat CARMÆI: & eundem pulverem defendit ex vitriolo romano ad solem calcinatum. Ad omnia vulnera valere.

EJUSDEM *la poudre de sympathie defendue contre les objections de Mr. CATTIER* Paris 1651. 8. * Non debere nimia ab eo pulvere sperari. Robur addere naturæ, & sanguini cælestes quasdam moleculas reddere, quæ per vulnus exiverint. Esse ubi male adhibeatur. Contusis non mederi, neque vulneribus ignivomarum machinarum.

FRIDERICI GNICHWIZII *MONAVII Bronchotomia* Regiomont. 1644. 8. * Greifswald. 1654. 4. (dedicatio est anni 1652.) Jen. 1711. 8. *. Non absurdus libellus. Exempla suffocatorum a corporibus laryngi impactis. Vulnera gravissima laryngis & asperæ arteriæ sanata. Hinc commendata bronchotome, vel in angina, ut subitæ suffocationis metus tollatur, vel ad educenda corpora strangulatura, quæ in asperam arteriam descendissent. Tota curationis ratio cum cultello & cannula. Exempla feliciter adhibitæ. Tabula morborum oculorum.

J. le PREVOT & SIMON BOULLOT *Ergo cephalæ terebra* Paris. 1644.

JEAN DUVELLE *Onomatologie chirurgique* Lion 1644. 12. RAST.

JOH. HOPPIUS *de gangræna & sphacelo* Lips. 1644. 4. BOEHM.

Hoc etiam anno chirurgi Parisini inter discipulos facultatis recepti fuerunt, anno vero 1660. tota chirurgia cum nomine *Barbiere & Chirurgiens* facultati se subjecit, & etiam a. 1724. confirmatum, ut facultati quotannis jurejurando obsequium promitterent (a).

§. CCLVII. VARII.

ANDRÆ CNOEFFEL'S vel CNEUFFEL'S Archiatri Polonici, chemici, arcanorum auctoris, *Apologia wegen eines übel curirten Gliedschwammes* Leipzig 1645. 4.

E.J. est in E. N. C. Dec. II. ann. X. obs. 208. Urinæ effluvium per umbilicum.

HENRICI

(a) SANTEUIL p. 81. 86.

HENRICI REGII *de morfu canis rabidi* Ultrajecti 1645. 4. *

EJ. *Medicatio duorum agrorum paronychia & ambustione pedis laborantium* Utrecht 1651. 4. *

Epistolam diximus.

ANDR. GUYOT & JAC. du VAL *E. a lacte lithiasis* Paris 1645.

J. FRID. BILGER *de lithiasi renum & vesicæ* Altdorf 1645. 4. RIV.

§. CCLVIII. L. RIVERIUS.

LAZARUS RIVIERE, vulgo RIVERIUS, Professor Monspeliensis, celeberrimus clinicus, passim etiam curationes chirurgicas adtigit, aut certe eas edidit, quæ erant amicorum.

EJ. *Observationes medicæ & curationes insignes* Parisiis 1646. 4. Londini 1646. 8. Delfis 1651. 8. * & cum *operibus* omnibus prodierunt. Centuriæ propriarum curationum tres, felicitum certe & sæpe rariorum. Paucas decerpimus. Renis ulcerati sanatio, postquam plurimum pus per lotium decesserat. Gangræna ex anevrysmate spurio, ut videtur, brachii subnata coercita & curata. Uteri scirrhus solutus. Cordis ipsius exulceratio, cujus præterea partem putat rejectam esse cum sputis. Urinæ suppressio aliquoties soluta, copiosa potissimum sanguinis detractio. Abscessus abdominis, caustico medicamento apertus, mundatus & curatus. Cancer labii sanatus. Arenulas adeo non esse signum præsentis calculi, ut ejus potius suspicionem tollant. Cerei certis unguentis obducti ad tollendas carunculas. Ex vesicatorio emplastro nimis acri gangræna, suppressa. Abscessus secundum spinam dorsi aliquoties visi, alias funesti, alias aperti, & educto pure sanati. Periculum ab apum crebris punctationibus. Ulcus cancerosum tibiæ curatum, & anevrysmata; hoc sola compressione. Officulum in gula hærens hamo eductum. Luxatio calcanei non curata quidem, sed superata symptomata. Radix onopordi ad nephritidem.

Inter observationes aliunde sumtas, a FRANCISCO RANCHINO curatus gibbus polyspasti ope; Strumæ a GABRIELE HARDUIN foliis cucumeris sylvestris dissipatæ. Hernia acri emplastro sanata.

Sequuntur amicorum curationes; PETRI PACHEQUO, Lunellensis, spasmus cynicus funestus ex femoris vulnere, læso non dubie nervo. Hæmorrhagia ab avulso dente, colcothare & digito compressa. Mortes a symptomatibus contuso capiti sero supervenientibus.

FRANCISCI CHOMÉL, medici in Annonais, post dolorem lumborum abscessus cauterio apertus, bono eventu. Sic ulcus fistulosum sanatum, postquam totum apertum fuit.

DES GRANDS PREZ, Gratianopolitani, longus & vegrandis tumor aqua vitæ dissipatus. Fractura occipitis sublata surditas. Cranium depressum evocatum cucurbitula cum flamma admota.

HENRICUS RUFUS Medicus in S. Marcellin; Calculi de variis corporis locis excreti, etiam per anum egesti & per vomitum: hi bilarii fuerunt, quos noster lieni tribuit.

SIMEON JACQZ Monspeliensis. Mirificum consilium strumarum per propagatos pediculos superandarum.

SAMUEL FORMY, Chirurgus Monspeliensis, profundum vulnus magni in brachio vasis sanguinei, compressum inserto cylindro lineo, circumjecta deligatione. Vasa axillaria læsa intercepta acu profunde secundum os traducta. Caustico maximus ad os sacrum dolor superatus. Cui globulus plumbeus in calcaneo hæreret, ei sensim detectum os, terebratum denique, & globulus exemptus. Cucurbitula elevatum cranium, quod depressum fuerat, incisus audacter temporum musculus, ossicula exempta. Cancer mammæ sublimato mercurio feliciter consumptus. Gangræne curatæ exempla, etiam in vulva, incisus velamentis. Lupiam ligno constringebat, ferramento solvebat. Parulis cancrofa sanata. Cuspis ensis inter musculos scapulae relicta sponte prodiit. Conf. p. 352.

PETRUS ESTANNE chirurgus. Emphysema a vulnere pectoris. Abscessus abdominales pro hydrope in pueris habiti: sanati caustico admoto, plurimo pure educto.

DIONYSIUS POMARET chirurgus. Carbuncolorum pestilentium alia esse symptomata, quam quæ dicta sunt a veteribus. Sarcoma prægrande fausto eventu resectum. Calculus in gutture anginam faciens. Glans sclopetaria ex vulnere œsophagi per aurem egesta. Strumas aperit caustico. Anevrysmata pressione sola sublata. Dens evulsus repositus comprehendit.

OZIE AIMAR chirurgi. Caries sterni & costarum superata. Trepanum in temporis ossis fractura feliciter adhibitum. Vulnus arteriæ asperæ sanatum. Gangræna perinæ ani & scroti reconciliata. Hernia incarcerata nudata, fæcus hernialis incisus, intestinum restitutum. Ulcus renale toleratum, ut æger esset orthostadios.

Centuria IV. posthuma accessit a SIMONE JACQUOZ edita Haag 1659. 8. * Calculus de urethra excisus. Anevrysmata nascentis aortæ. Gangræna compressa aceto, cui mixta ferri scoria. Gravis paronychia cum exulceratione. In mammarum tumore bonus effectus millepedum. Ictus serpentum, parvi, ut videtur momenti.

Observationes ex veteri bibliotheca. Vulnus sclopetarium vesicæ sanatum. Hernia solo diuturno decubitu curata. Caruncula virga plumbea destructa, quæ in urethra retenta fuisset.

In *Praxi medica* Haag 1651. 8. * & alias edita; in *medicis institutionibus*, Lion 1656. 4. Haag 1657. 8. *, inque *arcanis*, passim chirurgica etiam tractantur.

§. CCLIX. VARII.

RENATI MOREAU, docti viri, epistolam ad BARTHOLINUM de bronchotome diximus. Libellus integer prodiit Paris 1646. 8. cum BARTHOLINI libello de angina epidemica. Felices se vidisse bronchotomes eventus; tum incisæ venæ jugularis: queritur de neglectu majorum administrationum, ut calculi incisionis. PORTAL.

ALESSANDRO TADINI breve compendium *per curare ogni sorta di tumori e sterna* Milan. 1646. 8.

MELCHIOR de VILLENA *de unctionibus & cauteriis, que vulgariter fonticuli s. fontanellæ adpellantur, & eorum usu, s. potius abusu* 1646. 4. Puto M. S.

GEORGIO GIORDANI *prattica di medicare i cavalli* Livorno 1646. 8.

JOACH. STORMANNI *de renum & vesicæ calculo* Rostoch 1646. 4. Riv.

§. CCLX. VARII.

MONTIGNY *la vraie methode de la parfaite chirurgie de FIERABRAS divisée en trois livres* Paris 1647. 8.

FRANCISCI SOARES FEYO *tratado de como se devem abrir las feridas e dos enfermidades de Bicho salicions &c.* Lisboa 1649. 4. C. de V.

HANS HEINRICH LAVATER *de arthritide & paradoxis chirurgicis* Basil. 1647. 4. LEW.

EUSEBE RENAUDOT *spicilegium, s. historia medica mirabilis spicæ gramineæ extractæ e latere ægri pleuritici, qui eam ante menses septem incaute deglutiverat, (alia hic vox est)* Paris 1647. 8.

§. CCLXI. VARII.

GEORGH KIRSTENII *animadversaria & animadversiones in J. AGRICOLÆ commentarium in POPPIUM & chirurgiam parvam* Stettin 1648. 4.

GERVAIS *phlebotomia herôico carmine ad umbrata* Paris 1648. 4. PORT.

J. JOSEPH BROGLIA, medici aquisextiensis, *Exercitatio medica, quo vulgo pulveris sympathetici vires propugnantur* Aix 1644. 4. PORT. Procul dubio 1648.

MARCEL BOMPART Medici Arverni, *Miser homo* 1648. 4. PORT. Etiam chirurgica continere, sed brevissima.

NIC BLANCHET & JAC. GAMARE *E. jecoris apostemati unctione* Paris 1648.

In GUIL. PISONIS *historia naturali utriusque Indicæ* Amsterdam 1648. f. 1658. f. *, reperiuntur adnotationes chirurgicæ, inter eas de abscessu hepatis in his regionibus frequente, qui aperiri debeat & sæpe sanetur.

§. CCLXII.

§. CCLXII. VARII.

HERMANNUS CONRING polyhistor, ad chirurgiam aliqua tamen adtulit. Breviter quidem ejus historiam tetigit in c. XII. *Introductionis*, quæ, sed pari brevitate, gener ejus viri G. CHRISTOPH SCHELHAMMER illustravit, & luculentam de NICETÆ collectione notitiam addidit, quam Florentiæ legerat, & ex qua varia descripserat. Prodiit hæc introductio primum Helmstad 1654. 4. *, tum alibi & nuper Hall. 1726. 4. *

EJUS est disp. *de calculo renum & vesicæ* Helmstatt 1676. 4.

De ratione curandi inflammationes ib. 1663. 4.

IDEM T. FIENI *opera chirurgica posthuma* edidit Francfurt 1649. 4. *.

Edidit etiam Brunsvici 1648. 4. * PHILIPPI SALMUTH medicas observationes. In his tribus Archiatri Anhaltini observationum centuriis, multæ sunt chirurgicæ scopi. Ventriculum ex causa interna bis vidit perforatum. Ulcera vesicæ pro calculo habita. Neglecto malo fungi cerebri & dura mater egressa, funesto eventu. Uterus in partu ruptus. Pure non educto mors soporosa, cum puris vis enormis sub meninge effusa esset. Colon intestinum sphacelatum, cum medici detrectarent lineam albam aperire, ut vulnus dilatarent. Argillosæ materie plurimum per urinam egestum, ita sublatus, qui credebatur subesse, calculi metus. Gangræna spontanea a pede in abdomen continuata, ut intestina elaborarentur. Abscessus per articulos ex variolis (frequens malum). A pressione ossis frontis lamina interior depressa, cerebrum in pus versum. A calculo fistula urethræ. Post amputationem mors ex hæmorrhagia. Post apertum abscessum ventriculus cum omento sub cutem effusus. Fæces in sano juvene per umbilicum exsudantes. Nasi reparati meminit, etiam ut incommoda curationis recensent. Vulnus vesicæ ab ense inflictum, sanatum. Calculo secto extincta femina. Maligna vis morsus cercopithecii & apri. A calce equi percussus amissa cerebri particula tamen sanatus. Ex lapsu cæcitas sensim dissipata. Non debet dissimulari, aliqua ab aliis relata hic legi; alia omnino vana esse & superstitiosa.

In CONRINGII *diff. de dentibus*, morsus humani periculosissimi exemplum.

§. CCLXIII. ISBR. DIEMERBROECK.

YSBRAND de DIEMERBROECK, medicus aliquamdiu castrensis, ut videtur, inde Noviomagensis, tunc Professor Ultrajectinus, chirurgiam ipse exercuit.

EJUS est *oratio de reducenda ad medicinam chirurgia* Ultrajecti 1649. fol. BOEHMER; in collectione operum non recusa.

Libros de peste omitto.

EJUS *disputationes practicæ de morbis capitis, thoracis & imi ventris* primum prodierunt Utrecht 1664. 12. recusæ in collectione operum, quam filius TI-

MANNUS edidit, Utrecht 1685. fol. *. Morborum sunt historiae cum epicrisi; inter eas paucula chirurgica.

Sed in *centum observationibus & curationibus medicis* in operum collectione excusis, plurima sunt chirurgici argumenti, ex quibus constat, cl. virum manu & consilio vulneratis adstitisse. Ambustionum graviorum exempla, in quibus aut atramentum profuit, aut cepe imposita. Ex vulnere supercili, palpebrae superioris perennis paralytis. Sphacelus crurum, cum ebrius se frigori exposuisset: & utrumque crus amputatum. In tibiae vulnere turunda intrusa, fumum gangraenae periculum: id noster sustulit rejecto inepto auxilio, ad F. WURZII ductum, duobus exemplis confirmato. Pulmonis vulnus sclopetarium praeter spem sanatum. Intestinum in hernia gangraenosum, lethali eventu. Vulnus cerebri sclopetarium post diuturnum soporem, amissa cerebri particula sanatum. A sanguine super duram meningem effuso & exsiccato mors. Fissum esse cranium, cum noster divinasset, trepano admoto salus. Sic iterum sanatus, cui chirurgus duram matrem depressit, ut sanguini exitum aperiret. Intestinum ab hernia gangraenosum patulum, vita superstita. Glans sclopetaria in pectore supra diaphragma reses, ut vulnerata femina eam perciperet, caeterum restituta.

In *Anatome* etiam aliqua huc faciunt. Verum uteri prolapsus se vidisse & restituisse. Os femoris amissa parte tamen coaluisse. Patella fracta ambulandi facultatem perire, esse tamen, qui sanati fuerint; reparata etiam, quam ictus sclopi destruxerat. Atreta incisione levata, ut parere potuerit. Contrafissuram non admittit. Vulnus ventriculi sanatum. In anevrysmate brachii prelum adhibitum (tourniquet). Femoris ab epiphyssi discessum se vidisse.

§. CCLXIV. JOHANNES VESLING.

Eques, Professor primarius Patavinus, cujus laudes anatomicas & botanicas diximus. Idem etiam manu sua curavit, methodumque resolvendorum casuum chirurgicorum M. S. reliquit, quae inter libros F. R. BERNARDI fuit n. 3688.

Posthumae etiam sunt *epistola medica, & anatomicae observationes*, quas T. BARTHOLINUS Hafniae 1664. 8. * edidit, plenae reconditae sapientiae. Consilium ad humeri luxationem. Pro sententia MAGATI. In Aegypto vidit frequentia vulnera ensibus inflicta simplicissima curatione sanata fuisse. Vidit cerebelli particulam acinace ablatam, eventu non funesto, cum ipse manum adhibuisset. Tendines per aetatem duriores reddi, sensumque amittere, denique omnes in viro vivos osseos. Utiq; femur posse subluxari, adductis testimoniis, etiam RHODII, claudi: a causa tamen interna luxari. Haec contra C. HOFMANNUM, qui callum potius putabat frangi.

In *syntagnate anatomico* passim aliqua. Ophthalmia sanata incisa cute oculum inter & aurem: aut emplastris plantis pedum admotis.

§. CCLXV.

§. CCLXV. VARIIL.

MAURITII HOFMANN Prof. Altdorfii disp. *de tumoribus praeter naturam in genere* Altdorf. 1649. 4. MENZ.

EJ. *De meliceria, s. articularum laesorum inundatione* Altdorf. 1650. 4. BOEHMER.

EJ. *De naturali & praeternaturali mammarium constitutione* ib. 1662. 4. *

JOHANN. SCHILLING *καρκινώματος επιγραφία* Argentor. 1649. 4.

J. VALENTIN FISLER *de partu difficili* Argent. 1649. 4. *

ARNOLDI BOOTII, medici, *de affectibus omissis* London 1649. 12. Helmsätt. 1664. 4. Lips. 1676. 8. *. Variarum adnotationes huc faciunt; de abscessu sub cranio, de cerebri ulcere cum gangraena meningis lethali. In Hibernia frequenter capitis futuras discedere. Caput ad sinistra detortum.

GUIDO PATINUS, celebris medicus, qui victoriam suam de chirurgis reportatam passim celebrat, scripsit a. 1649. cum GUIBERTI *medecin charitable* editum libellum *de tuenda valetudine*. Negat dari medicamenta lithontriptica, & in iis qui ab eorum usu sanati putabantur, adfirmat calculos fuisse in vesica repertos. Deletus Cheir Jatrici collegii titulus, vetiti honores pilei & togae, adsertum medicorum in eos imperium d. 3. Febr. 1660 (a). Possis etiam huc revocare libellum *touchant les fievres malignes & l'usage de la saignée & des vesicatoires* Paris 1650. 8. In *Epistolis* Amsterdam 1692. 12. & 1718. 12. excusis multa historica reperias huc facientia. Hydrophobus frustra ab Equite HUBERTIANO curatus periit. Multa de variis consiliis Reginae matri cancro laboranti frustra impertitis. Perinde hydrophobiam ab interna causa oriri. Abscessus hepatis. Scorpii ictus absque alexipharmacis sanatus.

§. CCLXVI. VARIIL.

ISAAC CATTIER *discours sur la poudre de sympathie* Paris 1650. 8. * *reponse à M. PAPIN touchant la poudre de sympathie* Paris 1651. 8. *. In priori libello, qui prodiit cum l. *de la macreuse*, Noster exempla colligit, in quibus post sympatheticam curationem varia mala successerunt. Negat quidquam in distans posse operari. Curationes fere fabulosas esse.

In *reponse* evertit subtilem magnetismum, qui se Papinus tegebat. Nihil facere pulverem sympatheticum, nili quod natura sponte sua praestet.

EJ. *observationes medicinales variores*. Caltris 1653. 12. Paris 1657. 8. Francf. Lips. 1676. 8. *. Paucae, sed bonae notae. Inter eas chirurgici sunt argumenti.

X x 3

Calculorum

(a) Ep. 163. 165.

Calculorum varietates; calculus, ut putat, per medicamentum comminutus, & cum lorio excretus. Calculus intra membranas vesicæ. Magna vulnera sanata, vesicæ mediæ, intestini. Magna symptomata a cerebri concussione. Ab ossæ vehementius avulso, ut putat, in cerebro violato, funestam apostema. Magna symptomata in vulnere muscoli temporalis, per sectionem sublata. Sphacelata manus sponte separata & delabens. Maxima gangræna seroti coercita.

CONRAD VICTOR SCHNEIDER, Professor Wittebergensis, *de calculo renum*, 1650 8. HEFT.

EJ. *de ossæ frontis* ib. 1650. 8. Vulnera sinuum frontium.

EJ. *ut disp. de ossæ occipitis, ejusdem vitii & vulneribus* Witteberg 1653. 8. *. Magnum in eo ossæ vulnus curatum. Alias lamina prima fracta, dum interna integra mansit. Vulnus futuræ non lethale.

Sic in disp. *de vulneribus sincipitis*, ib. 1653. 8. *.

EJ. *de vulneribus pulmonum* Witteberg 1654. 4. BOEHM.

EJ. *de renum & vesicæ calculo* Witteberg 1665. 4.

EJ. *de cancro* Witteberg 1665. 4. HE.

EJ. *de fracturis cranii* Witteberg 1663. 4. *. Exempla laminæ interioris calvæ fractæ & depressæ, dum exterior manet integra. Febres sero supervenientes malas esse.

EJ. *de partu difficili præter naturam* Witteberg 1675. 8. PLATN.

In libro *de catarrhis* IV. Witteberg 1661. 4. * varia remedia chirurgica recensentur ex omni antiquitate, frictiones, phœnigmi, vesicantia, cauteria, potissimum etiam sincipitis fonticuli.

De catarrhi etiam origine in l. III. agit: in sanguine arenosas particulas reperiri, ex quibus calculus consistat viscidissimum sedimentum urinæ absque calculo.

RENE' GENDRI *les moyens de bien rapporter en chirurgie* Angers 1650. 16. RAST. Non absque iudicio auctor, ut ex PORTALIO video.

Lazare MEYSSONIER *les fleurs de Guidon, corrigées & augmentées de la pratique de chirurgie avec plusieurs experiences & sujets* Lion 1650. 12.

EJ. *harangue faite a l'entrée des Leçons de chirurgie de l'auteur* Lion 4.

EJ. epistola ad BEVEROVICIUM *de calculo & hydrope*.

CONSTANTINI GRADO *epistola & consilia medica* Neapoli 1650. 4.

Ortolfi MAROLDI *practica medica ad omnes morbos curandos accommodata* Francf. 1650. 4.

J. CÆS. BENEDICTI de GUELFALIONE *consultationes, medica, opus utile &c.* Venet. 1650. 4. LIND.

CHARLES St. GERMAIN *Ecole des sages-femmes* Paris 1650. 8. alias lego CLAUDE GERMAIN.

EJ.

EJ. *traité des fausses couches* Paris 1655. 12. cum exemplo. D'ETRE'ES.

PETRI PIAZZA *breve ed utile discorso di chirurgia diviso in 6 trattoli* Rom 1650. 4. recusus cum TARDUCCIO SALVI. Agitur de vulneribus, moribus, ambustionibus, fracturis, ulceribus. In ultimo tractatu tangit etiam hernias & morbos cutaneos. Fere totus est in medicamentis.

B. J. RHINENBURG *examen der chirurgyn, en der barbieren* Rotterdam 1650. 12. HEISTER.

GUALTHER CHARLETON F. R. S. *Spiritus gorgonicus vi sua saxipara exutus* Leid. 1650. 8. *. Satis ad sensum HELMONTII omnia. Calculi generationem a sale repetit, curationem a dauco sperat & a betulæ succo. Multum fermentorum & opinionum, chirurgiæ nihil. Alcalina elementa & adfinia spiritui cornu cervi in calculo reperit.

In libello, quo *de cerebro* agit & fulmine London 1665. 12. * describit reperiendum in cadavere fulgurati circa meatum auditorium vulnus, plenum ossiculis, medullam oblongatam laceram, tympani membrana de anulo avulsam.

FRANCISCUS GLISSON *de rachitide* London 1650. 8. 1660. 8. describit mutationem, quæ paulatim in spina dorsi fit ab alimenti inopia. Ut pectus ab hepate tumido antrorsum prematur. Plurimum sperat a scarificatione conchæ & alæ auris, quæ cultello fit obtuso bis terve repetita septem dierum intervallo interposito.

In l. *de ventriculo & intestinis* London 1677. 4. * Veram incarcerationem intestini describit.

DIONISII ALLAIN & PETRI PERREAU E. *parotidi febris maligna supervenienti, primo die pyroticum* Paris 1650.

JACOB BECKHER *de gangræna & sphacelo* Argentor. 1650. 4. *.

J. HENRICUS AGERIUS *de varicibus* Argent. 1650. 4. *.

J. ANDRÆ PLANER *theses generales de articularum luxationibus* Ultraj. 1650. 4. *.

HENRICUS SCHÆVIUS *de calculo renum* Jen. 1650. 4.

§. CCLXVII. VARIIL

GUILIELMUS HARVEI chirurgica quidem nulla scripsit, cum tamen maximo ingenio polleret, ad eventus morborum in ægris occurrentes ita respexit, ut nullam artis partem inornatam reliquerit. De partu varia. Ex prolapsu utero fetus prodiit. Ut partus promoveatur, totius corporis consentiente conatu. A morte matris partus. Os coccygis repellere jubet. Hæc in *exercitationibus de generatione animalium*. Cor nudum vidit in singulari casu. Herniam cancrifam illæso teste excifam vidit.

Celeberrimi viri J. PECQUET obs. de concremento calculoso citatur in *Mem. de chirurgie* T. II.

J. A.

J. A. GUERIN *le chirurgien charitable* Lion 1651. 8. BOEHMER 1656. 8. HEISTER 1666.

ANTONII FONTEYN *eersten deel der lessen betreffende der chirurgie* Amsterdam 1651. 12. HEISTER.

Waarastig verhaal van JANSE le DROT die hemzelven zias gelukkig gesneeden heeft van eenen overgorten steen Amsterdam 1651.

Traité chirurgical des bandes larges emplâtres compresses Montpellier 1651. 8. & cum nomine auctoris Montpellier 1653. 8. *. SAMUELIS FORMEY chirurgi Montpelienfis opus quam vide p. 345. Vincula describit, multusque est in carpando JACOBO de MARQUE. Prædicat se ipsum, & inventa nomina fasciarum. Multas se invenisse. Et omnino bonum observasse ordinem fatendum est. De laqueis. Laqueus Formyanus ad digitos, quem vehementer laudat. Emplastra. Splenia. Ferulæ. Fasciæ sigillatim per corporis humani partes: tum fenestratæ aliæque peculiari scopo destinatæ. Exempla insignium curationum, quæ fasciis debentur, etiam suppressæ hæmorrhagiæ. Arteriam tamen & una cum carne acu ligavit. Hydrocephalus vinculis superatus, nasus reconciliatus; ulcera evacuata & clausa maxilla fracta filis aureis ad unionem reducta, quæ noster dentibus circumplicavit. Vulnere capitis: herniæ fasciis sanatæ. Filo vinctæ & extirpata palari fungosa caro. Calculus fascia retentus, ut cochleari eximi potuerit.

OLAI WORM, medici literati, *de calculo renum & vesicæ diff.* Hafniæ 1651. 4. RIV.

EJUS & *ad eum epistola posthumæ* Hafniæ 1651. 8. * diu a morte prodierunt. In infinita rerum varietate, quas hæc collectio complectitur, etiam chirurgica reperias. Ad RHODIUM fibulam Romanam sed vestiariam misit. Multa de Regii principis UDALRICI gangræna pedis, post longos languores funesta. A vulnere pectoris emphysema. Verruca mediantini.

LAURENTII STRAUS *epistola de pulvere sympathetico ad DIGBEUM* 1651. 8. & in *collectione majori* Noriberg 1662. 4. *. Variorum miraculorum confarcinatio.

IDEM *historiam fetus Muscipontani collectitiam* edidit Francfurt 1669. 4. *.

Ipsius est *resolutio singularis Muscipontani fetus extra uterum in abdomine retenti* Darmstatt 1661. 4. *. Fetus multis annis gestati historia, quæ fere potius ad anatomen spectat. Exemplum ventriculi, omenti, coli, per hiatus diaphragmatis in pectus compulsorum.

KENELMI DIGBY, viri nobilis, sed creduli, *orationem de pulvere sympathetico* oportet ante annum 1651 prodidisse, quæ eo ipso anno STRAUSSIO citetur, eam vero editionem non reperio citari, alias vero bene multas. Gallice, *discours sur la guérison des plaies & la composition de la poudre de sympathie* Paris 1658.

1658. 8. d'ETR. & curante CAR. DIONIS 1749. 12. * porro Rouen. 1633. 12. d'ETR. cum PAPINO. Utrecht 1681. 12. BOEHMER. Belgice *theatrum sympatheticum of wonder tomeel der natur verborgenheden* Leeuwarden 1697. 8. WACHENDORF. Germanice *von Heilung der Wunden ohne berühren* Francf. 1661. 8. Latine in utroque theatro sympathetico Noriberg 1660. 12. *. 1662. 4. *. Anglice, *discourse touching the cure of wounds by the powder of sympathy* London 1658. 8. 1659. 8. *Historiolæ sanatorum vulnerum, cum foli periscelidi sanguini imbutæ medela adhiberetur: doloris, quem æger a calore, levaminis, quem a vitrioli insperfo pulvere perceperit. Inde in multa alia, quæ putat esse naturæ miracula, se diffundit, quorum multa manifeste vana sunt. Vesicæ calculos esse pentagonios (dodecaedros). Tarantularum fabella. Vitriolum requirit cyprium.*

EJ. *Receipts of surgery and physik* London 1668. 12. Germanice Francf. 1689. &c.

NATHANAEL HIGHMOR, medicus, in *corporis humani disquisitione anatomica* Haag 1651. fol. * dente evulso antrum maxillare vidit patefactum, inanemque adstantium metum discussit. Inde nova operatio nata est, cujus inventor est COWPERUS.

ID. *History of generation* Lond. 1651. 8. *. Aliqua habet chirurgica ad vulnera per sympathiam sananda.

AUGUSTINUS THONER, Archiater Ulmenfis, in suis *observationum medicinalium* libris IV, Ulm 1651. 4. * aliqua habet chirurgici argumenti, ut ulceris a repetita etiam calculi sectione superstitis sanationem. Calculum coalescere ex materia crassa albescente cum urina egesta, quam viderit in aëre arenam efficere. Exempla, ubi calculus a morte in vesica repertus est, quem chirurgi non potuerant detegere. Tumores curati, etiam scirrhi & strumæ. Sic ulcera varia.

In *Epistolarum* L. VI. negat, arenam signum esse præsentis calculi.

§. CCLXVIII. VARI I.

DOMINICI PANAROLI, Romani, & in urbe medicinæ Professoris, *Jatrológifmorum, s. observationum pentecostæ quinque* Rom 1652. 4. *. Hanau 1654. 4. * Caput trajectum globo Itlopetario, æger sanatus, non additis tamen auxiliis, quibus tam grave vulnus superatum fuerit. Scrotum amissum reparatum. Arteriotomes utilitas in phrenitide per experimenta confirmata. Ab ictu lapidis pectore excepto triduana aponia, copiosa sanguinis missione soluta. Calculus sub oculo natus, per os ejectus, an forte in viis lacrumarum coactus. Qui ab aranei morfu septimo die interierit.

In *Pentecoste* II. hernia umbilicalis congenita. Petroleum calculum renalem frangere, non quidem vesicæ calculum. Mors subita ex arteriæ axillaris anevrysmate, per carnem solidam quidem & cartilagineam compressa, ut sanguinis in venæ sine pari ramis maxima copia restagnaret. Opisthotonus a pedis vulnere.

Tom. I.

Yy

Contra

Contra abdominis paracentesin. Mors a repetito catheterismo. Vita diu superstes, cum secunda dorfi vertebra luxata esset. Surdus & mutus a lapsu decimo quinto die convaluit. Femina, cui brevi temporis spatio quadringenti calculi per urethram decesserunt.

Pentecoste III. Carunculas putat a feminis vi erodente nasci. Quæ feminæ calculo renali laborant, eas fere in graviditate perire. Ad ambustiones nihil certius esse luto continuo admoto. Labenti inter ambulandum tendo tibix extensor ruptus. A levi vitio gangræna ad corpus usque callosum penetrans. Spiritum vitrioli ad calculum laudat. Superstitiosus in calculi sectione constellationes malignas metuit.

Pentecoste IV. A vesicatorio medicamento vulnuscule a venæ sectione nato admoto hæmorrhagia funesta. Folia aloes trita strumas dissipare. Furunculus (Anthrax) in dorso lethalis. Vesicatorio emplastro ad futuram coronalem admoto sanata epilepsia. Contra cauterii in nucha adversus epilepsiam nimis frequentem usum.

Pentec. V. Calculus intestinalis. Terebratione sincipitis dolor capitis sublatus. Calculi per tres menses in urethra retenti. Per abscessum in lumbis subnatum felici eventu calculi exierunt, quare noster suadet, ut naturæ ductum chirurgi imitentur.

WOLRATH HUXHOLZ *Unterricht der Hebammen* Cassel 1652. 8. GRAU.

GERHARD GELMAN, chirurgi principis Episcopi Herbipolensis, *dreyfache chirurgische Blumen nebst neunzig Fragen aus der Anatomey, verwundungen und wunden* Francfurt 1652. 4. *. 1680. 4. RINCK. Vulnura pectoris, artuum. Pauca habet propria. Esse ubi sanguine sub calva effuso oculi fugillentur. Rarissimam esse contrasissuram. Accessit anonymi de trepano libellus.

J. HEUNII *de hirudinum usu & efficacia* Greifswalde 1652. 4.

In PROSPERI MARTIANI *magno HIPPOCRATE* Venet. 1652. fol. * passim aliquæ chirurgici argumenti adnotationes reperiuntur.

P. STOLLII *questionum eruditarum & paradoxarum sylva* Basil. 1652. 4. Vulnura cordis non esse lethalia.

Cum opusculis quibusdam physiologico medicis JOHANNIS RIOLANI in Germania 8°. absque anno excusis continetur CAROLI ARTHURI PLESSII, medici Abrincensis, historia proprii morbi, abscessus nempe vesicæ urinariæ, in quo frustra aliis auxiliis adhibitis, tandem ad vesicæ incisionem ventum est, cujus felix fuit eventus, educto pure, lotii viis apertis. Data est a. 1651. Prodiit etiam cum *Enchiridio anatomico pathologico* Paris 1658. 8. *.

In eo *Enchiridio*, cum morbi cujusque partis corporis humani anatomice descriptioni subjiciantur, chirurgica etiam mala occurrunt. Renum calculum, si apostema se extulerit, posse cauterio admoto, natura monstrante viam educi, non alias. Cavitatem duplicem vesicæ ad latentem in uretere calculum reducit.

Et

Et punctiorem vesicæ in hypogastrio indicat, & incisionem, quæ fit in perineo, cum cathetere intus relicto, ante centum annos Parisiis institutam. Duriter HILDANUM, longe plura expertum, refutat, & lithotomiam a NURSINIS foliis & a Parisinis recte vult administrari. Sic in ea urbe hypopyon perforata tunica cornea feliciter curari. Poplitum vulnera fere perniciem inferre.

In magna *anatomie* passim aliqua sparsa habet. Polypos narium vidit per totos quadraginta annos singulis mensibus resectos, & elapsam vesicam hernia vidit fecisse.

§. CCLXIX. JOHANNES SCULTETUS.

SPIGELII discipulus, Physicus Ulmenis, qui & ipse manu sua solebat mederi. EJUS celebre opus est *χειρουργικη, vel armamentarium chirurgicum XLIII. tabulis æri incisus exornatum*, opus posthumum, cum a. 1645. obierit, curante cognomine fratris filio Ulmæ 1653. fol. editum LIND 1655. fol. ENDTNER Haag 1656. 8. *. Venet. 1655. 8. alii 1665. Francfurt 1666. 4. 58 tabb. BOEHMER. Amsterdam 1663. 8. 1669. 8. 1672. 8. *. Leid. 1741. 8. *. 2 vol. cura J. CHRISTOPH SPROEGEL, unica tabula auctum, & mutato ordine.

Gallice Lion 1675. 4. 1712. 4. 2 vol. si cum titulo *l'Arsenal de chirurgie*.

Germanice *wundarzneijisches Zeughaus* Francfurt 1666. 4. 1679. 4. vertente J. MEGERLIN.

Belgice Dordrecht 1657. 1670. & auctius curante Gerardo v. DICTEN Leid. 1748. 8.

Duplex est opus. Pars prima proprie armamentarium est chirurgicum, quo instrumenta continentur, quæ eo ævo innotuerant. Passim aliqua peculiariora habet, ut cultellum, quo NURSINOS herniotomos utentes vidit. Forceps deceptoriam idem est genus cultelli, quod vocant *bistouri caché*, ad sinus aperiendos excogitatum. Cereos habet, & cochleam ad comprimendam arteriam excogitatum.

Una modum indicat, quo instrumenta adhibere oporteat, & passim rudiores aliquos chirurgos corrigit.

Interposuit suis instrumentis passim observatos eventus; ut tibix, quam corruptam extraxit. Fracturæ complicatæ cruris felix curatio. Cranium depressum extrema lamina salva, de interna squama in meningem infixa. Bis in Italia vidit suffusionem manu curari, raro eo ævo spectaculo. Sagacitatem SPIGELII laudat, qui causam & naturam ozæne ex inserta turunda divinavit, cujusque consilio noster locum cariosum igne emendavit admoto, qua curatione & alias feliciter dicit se usum. Herniam Nurfino more castratione sanatam describit. Ingenue fatetur, de cancro fornice excisso reliquum se fecisse tuberculum, ex quo malum recruduerit. Fungum in genu curavit. Eodem candore errorem in varice secundo a se commissum indicat. Multa atheromata & tubercula varicosa, alias integra cute, alias aperta, etiam ossa feliciter sustulit. Parvi tumores cystici enucleandi,

magni excidendi, reliquæ si quæ fuerint escharoticis absumendæ. Instrumentum extendendis artubus & superandæ ancylofi aptum rimas cranii posse sanari, etiam penetrantes. Depressiones in pueris curatione non egere.

Altera pars operis *Centuria est observationum chirurgicarum*, totidem nempe curationum a SCULTETO peractarum. In capitis malis audacter & feliciter trepano usus est, etiam valde sero admoto, ex cujus neglectu secutas frequentes mortes recenset. Magnam etiam depressionem eo auxilio superavit. Causa vertiginis ovis in abscessu cerebri detecta. Vulnus falcis curatum. Iterum depressio cranii cum fissura laminæ interioris, exteriori integra. Fracto cranio tamen posse ossicula ceraforum morfu frangi. Fungum palati excidit. Amaurosis setaceo superata. Depressio in adulto cranii non fissi. Gravissimum pectoris vulnus laboriosæ sanatum. Fistulam thoracis acu pertusam pure liberavit. Empyema thoracis apertione sanatum. Sanatum vulnus diaphragmatis & ventriculi. Lapis urethræ solis emollientibus eductus. Tibia corrupta exempta. Arteria læsa cochlea impressa sanata. Carbuncolorum curatio. Prope anum ignem felici eventu admovet. Cancer exulceratus amputata mamma sanatus. Paracentesis felix, cannula in vulnere relicta. A concussione forti capite pendulo ferotina magna mala, etiam paralytis sanata.

In editionibus posterioribus & Amstelodami 1669. 8. * decem tabulæ accesserunt, in quibus icones aliquæ instrumentorum nuper inventorum, etiam operationum continentur. Heredibus auctores tribuit editor, sed mera est compilatio: inventa etiam continet sculteto nuperiora.

Inde *appendicem ad armamentarium* addidit J. B. LAMZWEERDEN Amsterdam 1671. 8. *. Belgice Leid. 1741. 8. tum etiam latine. Primum varii sunt tractatus, de transfusione, de cerebro, de oculorum humoribus reparandis; deinde instrumentorum & administrationum delineationes. Porro centum quinque curationes chirurgicæ, quas tanquam sibi aut amicis visas narrat; ut tamen dudum ab ALMELOVEENIO, tum a MORGAGNO sit adnotatum, alienis historiis, & potissimum PETRI de MARCHETTIS adnotationibus, mutatis nominibus J. BAPTISTAM usum esse. Multas & gravissimorum malorum capitis historias hic reperias, ipsius etiam callosi corporis. A turunda inmissa in thoracis vulnus epilepsia. Hepatis apostema. Fistula colli vesicæ, sphaceli scroti, hydrocephali externi, gangræna duræ meningis, vulnera intestini curata. Tumores cystici maximi resecti. Anasarca scroti setaceo sanata. Suctio vulneris jam tum in thorace tentata, neque infelicitate. Acus per septennium in carpo circumgesta. A fractura cranii paralytis alterni lateris. GUENELLONI hypopyon perforatione sanatum. Oleum sulfuris ad cariam valde laudat. Tumor enormis de arteria pendens feliciter absectus. Perforatus in hypopyo oculus acu conica BURRI. Instrumentum CASSERIANUM ad cauteria, pyxis nempe ex qua lamina candens expellitur.

Auctarium II. continens PETRI HADRIANI F. VERDUYN chirurgi Amstelodamensis *observationes a J. TILING e belgico latine versas* Leid. 1693. 8. *. Multarum harum curationum patris sunt HADRIANI. Curationes gravium malorum. Vulnus

nus capitis post annos denique lethale. Scrofula ex mamma excisa. Gangræna ex frigore curata. Abscessus hepatis: alter ex causa interna apertus sanatus, alter funestus. Plusculi tumores glandulosi summa felicitate excisi. Arteria temporalis ad curandum intolerabilem capitis dolorem secta &c. Curationes sunt XXII.

§. CCLXX. VARIL.

PETRUS BORELLUS (BOREL), Castrensis, medicus & literator, rerum rariorum & admirandarum cupidus, scripsit *centurias quatuor historiarum & observationum medico physicarum* Caltris 1653. 12. Paris 1656. 8. (in LIND.) Francf. & Leipf. 1670. 8. & 1676. 8. *. Breves sunt, neque satis plenæ observationes, neque semper seriæ. Hydrocele incisione sanata, eductis fere duabus aquæ libris. Calculi varii. Ab hirudine deglutita hæmoptoe, plane ad GALENI sensum. Capitis viperæ mortuæ morsus funestus. Empyema sponte ruptum. Morbus a rabidi canis morfu diu latens, & tamen denique funestus. Rabies a lupi morfu pariter funesta. Cereo sanatæ carunculæ. A clavo pedis resecto mors. Morbus carbuncularis haud longe Caltris frequens. Lapides sub lingua. Spina per annum in digito hærens. Trepani foramini nullum os subnatum ut cerebri motus perpetuus conspici posset. Cerebellum per orbitam læsum. Extracta magna squama ossea, sanguis qui cerebrum compresserat feliciter emissus. Mictus sanguinis ob vesicatoria diutius occipiti admota. Felix hydropicæ feminæ paracentesis. A sinapismo gangræna. A tormento bellico utraque scapula suis cum carnibus ablata, ut cor nudum liceret conspiciere, sanatus tamen faucius. Alumine compressæ hæmorrhagiæ. Sedem cataractæ in lente crystallina posuit.

GEORG FRID. LAURENTIUS, medicus Hamburgensis, in *Exercitationibus in nonnullos minus absolute veros HIPPOCRATIS aphorismos* Hamburg 1653. 4. *. tetigit plusculos chirurgicos & clarorum virorum adnotationes collegit, addidit suas, ut ostenderet, non posse Aphorismos eos tanquam perpetuas leges admitti. Ad Chirurgiam pertinent, quæ dicit de fabulosis in lotio, calculum vesicæ non certo prodentibus: de pure in urina & sanguine, non indicante vesicæ ulcus. Omentum elapsum non necessario putrescere.

BALDASSAR TIMEUS v. *Guldenkle*, medicus Colbergenensis, in bello tricennali celebris clinicus. EJUS sunt *opera medico practica* Lips. 1677. 4. 1715. 4. * edita. Eo volumine continentur *casus medicinales praxi triginta sex annorum observati* prius excusi Lips. 1662. 4. 1667. 4. Ex ulcere pedis cæcitas. Calculus sub lingua sponte profliens. Cancer ex labio fisso sanatus. Magnus calculus hydro-mellis usu curatus. Magnus & funestus calculus. Testiculi inflammati cum periculo exsecti. Cancer mammæ plumbeorum præsidiorum usu multis annis pene innocuus. Cancer labii feliciter excisus. Sic in axilla struma. Ex represso ulcere & alias erysipelate funesta gangræna. Cerebrum incisum bono eventu. Ex ictu vespæ, ex deglutita hirudine magna symptomata. Demorsus a cane rabido, vulnere

profunde scarificato, & ad 40. diem aperto, dato pulvere Palmarii sanatus homo.

Epistole & consilia Lips. 1665. 4. UFF. Ad calculum renum medicamenta varia, & arcanum ex succo potentillæ argentinx paratum.

Responsa medico posthuma Lips. 1668. 4. 1677. 4. Vulnus cranii bipenni inflictum illæsis cerebri membranis non per se lethale. Sic de aliis vulneribus judicia. Vulnus asperæ arteriæ sanatum manente raucedine, & aliud funestum. Paracentesis umbilici multa aqua emissa, lethalis. Cæcitas ex clauso ulcere.

Libellus *de peste* a fratre CHRISTIANO latine versus Stettin 1653.

J. STEPHANI *consiliorum medicorum decades* X. Venet. 1653. fol.

MICH. HEYLAND *de fistula* Lips. 1653. 4. MENZ.

Le Medecin charitable avec une suite qui traite de la saignée, par DECOMBES Lyon 1653. 1655. 1679.

LEONH. URSINUS *de ophthalmia* Lips. 1653. 4. LIND.

JAC. PANCRAT. BRUNO *de ophthalmia* Altdorf 1653. 4. *

TOB. HOFER *de ophthalmia* Basil. 1653. 4.

§. CCLXXI. PETRUS de MARCHETTIS.

Medicus & chirurgus Patavinus, masculæ chirurgiæ stator, a. 1640. & 1641. anatomen cum publico applausu docuit (a), a. 1652. vero in ea arte cathedram conscendit, idem eques; chirurgiam vero cum suo decore exercuit.

EJUS est *tendinis flexoris pollicis ab equo evulsi observatio* Patav. 1654. 4. *. Ab equo medius abreptus digitus, longe evulsus tendo profundi flexoris, facile sanatus, absque febre vel symptomate. Redit inter observationes n. 62.

Nonne eadem *nova delineatio & curatio chirurgica edita* a JAC. MARTINI Patav. 1654.

Deinde *observationum medico chirurgicarum variarum sylloge cum tractatib.* III. *de ulceribus & fistulis ani.* *De ulceribus & fistulis urethrae & de spina ventosa* prodit Patav. 1664. 8. 1675. 8. *. Amsterdam 1665. 12. *. London 1729. vel 1730. 8. ubi additur posthumas aliquas adnotationes accessisse; sed ex accesserant in editione Patavina 1675.

Germanice Nüremberg 1675. 12. 1676. 12. VATER.

Egregium etsi breve opus, 69. observationes continet, quæ fere omnes merentur hic laudari, erit autem de paucis dicendi locus. Ut ægrum ex fracta calva & corrupto cerebro laborantem noster curaverit, tum alterum, filamentis carptis cerebro impositis. Laminam etiam vitream cum adnexa dura piaque menengi

(a) TOMASIN p. 30. 458.

meninge & cerebro extraxit, bono eventu. Sic cui ad corpus callosum usque cerebrum erat incisum (quam ipsam adnotationem, neque solam, LAMZWEERDIUS exseripsit). Sic iterum ossa cum meninge utraque e cerebro educta; sic alium ægrum servavit, cui fungus de cerebro efflorescebat. Sic a clauso vulnere epilepticum terebra admota sanavit; sic quibus calva erat depressa; sic rima scalpro dilatata. Contra, funesta vulnera capitis, cum vel sub neglecta fractura, vel sub integra calvaria, sanguis aut pus effusa fuissent, vel sanies ex læsa calva sub ea erupisset duramque membranam compressisset. Ab urfa dilaniatum corium capillatum restitutum. Non esse supra futuram, sed neque in vicinia terebrandum. Dolor capitis venereus repetita terebratione sublatus. Tumor cysticus ex orbita exsectus oculo illæso. Sæpe se fistulam lacrumalem persanasse, inusto, quod corruptum fuerit osse, non quidem eo fine, ut via ad nares aperiretur. Ex orbita fracta pars ossis per palatum educta. Caro callosa de ulcere efflorescente exusta de naribus: sic igne sublata caro, quæ auditorium meatum repleverat, & furditatem fecerat. Cancer exulceratus in naso sola cerussa sanatus: in labio vero scalpello excisus, sic maxima sub lingua meliceris. Lingua a vulnere adhærens sectione soluta: struma incisione facta enucleata. Fistulæ colli ut sanentur & vulnera. Ad labem sterni ignis admotus. In vulnere pectoris turundam inmittit; ab ejus tamen usu epilepsia visa (aliud furtum LAMZWEERDIJ). Empyema ex pleuritide incisione inter quintam & sextam costam sanatum. Monet ne vulnera pectoris præpropere claudantur. Ex aortæ nascentis anevrysmate rupta mors subita. Omentum sectum neque ligatum, abscessum contraxit, sanatum tamen: debere vero ligari, deque vulnere filum eminere. Jecoris gibbi abscessus tuto secari. Intestinum in bubonocèle læsum sanatum. Antiquas fracturas ex sclopetorum vulneribus natas non posse sanari. Ustione ossis repetita diuturnum cruris ulcus sanatum. Fistulæ perinæi a gonorrhœa, dilatatae aut sectione sanatae. Urethra muliebris male pro fistula curata. Tendines vulneratos non debere firi.

In *posthumis observationibus*, vulva vel a nativitate vel a partu unita, aperta. Arenulæ natae in vagina puellæ.

L. *de fistulis ani.* Eas dilatat, cultro aperit recto, callum viridi æris & mercurio præcipitato tollit, aut demum igne, quo modo maxima mala curaverit: vulnus deligandum solo linteo carpto. Ulcera ani multiplicia pariter funesta.

De *vulneribus & fistulis urethrae.* Carunculas cereis occupat, ne efflorescant. Fistulæ, si candelæ resistant, secandæ, urendæ.

In *spina ventosa* os corruptum detegendum, caries abradenda est, inurenda.

In *Anatomico compendio* Patavii 1654. 4. *, excuso etiam passim chirurgica intercedunt. Uterum omnino de corpore exire posse, & aliquoties a se ipso esse repositum.

§. CCLXXII. VARI.

GODFRIED WELSCH, Professoris Lipsiensis, VESLINGII discipuli, *scrutinium fontanellarum* Lips. 1654. 4. *

EJUSD. *de uteri prolapsu* Lips. 1666. 4. HEFT.

EJ. *rationarium vulnerum lethalium* Lips. 1660. 8. *. 1662. 8. ENDT. 1684. 8. *. Hall. 1678. 8. Classes nempe vulnerum lethalium, & eorum quæ absolute, aut demum per accidens funesta sunt. Judicia sua de majori aut minori ad inferendam perniciem potestate ex Lipsiensium Actis aliisque factis forensibus decerpit, paulo durior, qui inter lethalia etiam ventriculi & vesicæ vulnera numerat. Multa autem singularum corporis partium vulnera singulatim enarrata reperias. De veneno extinctis &c.

Ejus *Hebammenbuch* Lips. 1652. 4. *. f. Witteb. 1677. 4. EISENM. SCIPIONIS MERCURII opus est Germanice versum, aliquibusque auctum adnotationibus diximus.

CONRAD FROMMAN *tractatus medico chirurgicus de gangræna & sphacelo* Argentor. 1654. LIND.

PETR. CAVELIER *de calculo renum & vesicæ* Leid. 1654. 4.

§. CCLXXIII. VARI.

HYGRÆUS *van de Medycinen en chirurgien* Amsterdam 1655. 4. RUFFORTH.

SEBAST. SCARABICII *historia bovini cerebri in lapidem mutati, & de lapidit concrezione in homine* Patav. 1655. 12. 1678. 12.

J. SOPHRONII KOZAK *tractatus spagyrici de phlebotomia & de fontanellis* Brem. 1655. 8.

§. CCLXXIV. VARI.

J. DANIEL HORST, Professoris Marburgensis, *decas observationum anatomicarum* Francf. 1656. 4. *. Aliqua chirurgici sunt argumenti, ut stupor alterni lateris in cerebri abscessu. Ecchymosis ab interna causa. Abscessus cerebri.

Ipse quidem auctor medicinam manu sua fecit, & trepano feliciter usus est reclamantibus ignaris chirurgis (a).

In CHRISTOPHORI BENNET *theatro tabidorum* London 1656. 8. Fonticuli adversus tabem potissimum laudantur, instrumentum delineatur, quo vena a sectione connivens aperiri potest, absque novo vulnere. Instrumentum ad vapores siccos recipiendos aptum, ligneum, conicum, cavum.

PAULI

(a) Epist. ad FONTANUM & obs. I.

PAULI MOTHII *casus chirurgicus perforati thoracis fideliter descriptus Hafniæ* 1656. 1658. 1661. 4. cum responsione ad S. PAULI *animadversionem amicabilem in eum intercalatam.*

BARTHOLOMÆI BONACURSII *opusculum de malis externis* Bonon. 1656. 8. PLATN.

ABRAHAM LINCOBSON FOX *experimental treatise of surgery* London 1656. 8. *Versionem esse operis WURZIANI.*

HENRICH MASON *extract from an old treatise on surgery* London 1656. Leid. 1754. 8. Ex F. WURZIO, qui agarico usus sit.

J. NARDII, Florentini, *noctes geniales* Florent. 1656. 4. *. Multa sunt, quæ huc revoces. In Nocte III. apologia de gangræna. In gangræna partem adfectam vivere, non in sphacelo. Theoria cæterum mera. In L. VII. aliqua reperias contra MAGATUM. Tum de anevrysmate. CELSI denique lectiones ex veteri codice sumtas, & cum ROBERTI CONSTANTINI lectione comparatas, huc referas.

NIC. CULPEPER *last legacy* Lond. 1656. 8. *Testament begreifend allerhand seltsame experimenten insbesondre in der Arzney und Heilkunst* Hamburg 1675. 8.

EJ. *Director obstetricum, s. conductor mulierum in earum conceptione, graviditate & nutritione infantum* Anglice Lond. 1681. 8. 1700. BUR.

IRVINE *medicina magnetica, or the art of curing by sympathy* London 1656. 8.

MICHAELIS LYSER, qui incisor fuit THOMÆ BARTHOLINI, *de sphacelo cerebri* Lips. 1656. 4.

In *observationibus medicis*, quæ cum ejus *cultro* Hafniæ 1665. 1679. 8. * prodierunt, aliquæ chirurgici sunt argumenti. Ab ortu furditas. Ulcera aurium &c.

JAC. ISRAEL *de phlebotomia & arteriotomia* Witteberg 1656. 4.

FR. GUENAULT & FR. BOUGONNIER *E. inflicto externis partibus magno vulnere succedit abscessus internarum* Paris 1656.

§. CCLXXV. VARI.

PAULI BARBETTE, Medici Amstelodamensis, *chirurgia, s. heelkonst na de bedendaagse practyk beschreeven* Amsterdam 1657. 12. * 1658. 12. (quæ editiones non videntur differre), 1663. 12. Amst. & cum observationibus J. MUYS &c. 1693. 12. & in *operibus chirurgico anatomicis medicis* Leidæ 1672. 12. *. 1678. 12. inque *operibus omnibus medicis & chirurgicis* Genev. 1682. 4. 1704. 4. cura MANGETI excusis. Forte & prius prodierat, nam dedicatio est anni 1655. Gallice *la pratique de chirurgie enrichie & augmentée de plusieurs remarques & histoires par* Tom. I. Zz J. MAN-

J. MANGET Lion 1693. 12. 3. vol. *Œuvres chirurgiques & anatomiques* Genev. 1674. 12. TREW. 1675. 8. Lion 1687. 12. HEISTER. Germanice vertente SCHEFFERO Frankfurt 1673. 8. 1677. 8. Tr. 1683. 8. 1694. 8. TREW. 1700. TREW. 1718. 8. vertente PAULO JACOBO WALDSCHMIDT. Anglice *chirurgical and anatomical works* London 1675. 8. Italice Venez. 1696. 12. HENEL.

Clinicus non minimæ famæ, neque anatomes imperitus. Breve dedit compendium, neque incommodum, neque bona fruge cassum. Tendines retractos extendit pondere gestato, decocto emolliente. Peritonæum in hernia vix unquam rumpi. Hernias dari infra umbilicum, ad ejus latera, & longe super inguen, quales sint pro abscessu habitæ. Frenulum linguæ solvere perraro necesse videri. Paracentesin faciendam in musculo obliquo descendente, ad recti musculi latus. Instrumentum, canulam nempe perforatam cum acu, JACOBUM BLOKIJUM ex Italia retulisse, se perfecisse, quam parum bene delineat: ipsa vero canula cuspide est lanceolata.

In *praxi* aliqua huc faciunt, ut de uteri procidentia, anevrysmatibus a quibus caries claviculæ. Uterum vix elabi, sed ejus membranam internam.

In *anatomie practica* Belgice 1657. 8. * 1663. 8. Latine 1672. 8. * & alias edita, quæ pars est chirurgiæ, cum partibus corporis humani etiam morbi chirurgici eorumque curationes recensentur. Ligamenta sensu carere. Bronchotomen commendat, de arteriotome desperat.

RALPH WILLIAMS, clerici, *receipts of physic and surgery* London 1657. 8. SARRY.

OSWALD GREMBS *arbor integra & ruinosæ hominis* Francofurti 1657. 4. 1671. 4. *.

GUILLIELMI CAVENDISH, Marquis in Newcastle, *general system of horsemanship* Lond. 1657. fol. 1743. fol. & alias. Ob morbos equorum.

CHARLES NEVEU *aphorismes & canons de chirurgie* 1657.

LUDOV. CLUEYRAT *tractatus de vulneribus capitis* Tolosæ 1657. 8. BUR.

MATTHIAS de LARA GIL, Afnadanus, CAROLI II. chirurgus *Practica de fuentes, sus utilidades, modo de nocer las, con muchas advertencias* Madrid 1657. 1671. 4. C. de V.

MARCUS GARCIA, in Nosodochio Madritensi chirurgus, *honor de la medicina aplafo de la chirurgia Castellana, la fama de PEDRO FERNANDEZ* Madrid. 1657. 8. C. de V.

GILLES le BEL & J. B. de REVELOIS *E. contusæ calvæ terebra* Par. 1657. recuf. 1754.

CLAUDII de PRADES & EDM. CHARRIER, *E. vesicæ calculo urosorum* Paris 1657.

§. CCLXXVI. VARIIL.

J. JACOBUS WEPFER, Scaphusinus, vir summus, & maximus clinicus, passim chirurgica etiam adigit. In ejus l. *de locis adfectis in apoplexia etiam historiae apoplecticorum* reperiuntur Scaphus. 1658. 8. *. Amsterdam 1724. 4. *. Passim de capitis vulneribus funestis aut non funestis egit. Cui a securis ictu sanguis per aures effluerat, valetudo integra absque trepani usu est restituta. Ex impacto capite calvaria integra, sanguis funesto eventu per cerebrum effusus. Varii ab illiso capite mortui, etiam cui paralysis alterni lateris ex fissura calvæ. A vulnere ense inflicto sero symptomata supervenerunt, mors successit, dura meningē inflammata & sub ea effuso ichore & sanguine. Cranio fisso, sanguine super cerebrum effuso, sanatus alius. A globo stropetario cerebrum feriente occisus, sanguinem in vasis pectoris & abdominis vix ullum habuit. Per orbitam inflictum vulnus lethale, sanguis sub cerebro & cerebello effusus. Vertiginosa jumenta curata perterebrato cranio, hydatidibus fistula exsuctis. Ab ictu lapidis calva, ut videtur integra, torcular ruptum, effusus per cerebrum sanguis. Sic in alio exemplo squama de cranio defracta duræ membranæ infixæ paralysis lateris obpositi.

In tr. *de cicuta aquatica* Bas. 1679. 4. * 1715. 4. * & alias edito, alia quidem tractantur; miscentur tamen etiam hic aliqua chirurgica. Caro pone urethram virginis enata, ustione sublata. A cancro etiam summos excitante dolores, tamen nullas convulsiones cieri. Historia sarcoceles cancrose malo effectu ab herniotomo tractatæ. Parotis cancrosa. Sphacelus pedis funestus post hypercatharthes. Cancrum facillime alio in loco repullulare. Chirurgus GAUTHIER tendines dissecabat.

Observationes medico practice de affectibus capitis internis & externis, studio nepotum BERNHARDINI & GEORGH MICHAELIS WEPFER Scaphusie 1727. 4. * editæ, plurima etiam chirurgica continent, & vulnera quidem atque contusiones numerosas capitis. A pugno oculo impacto, nulla parte læsa vel calvæ, vel cerebri neque effuso usquam cruore mors. Ab alapa utique sanguis cum sero in totum cerebrum diffusus. Ab ictu, cum delirium adesset, trepano admoto æger servatus. Calvæ fractura exemptis ossibus depressis bene curata, ut mortem, quæ post duos menses supervenit, absque vitio cerebri ingruisse compertum sit. Fissuræ a lapsu, symptomata serotina, & neglecta terebratione mors, effuso sanguine circa cerebrum. A lapsu fissura, mors per convulsiones, sanguis effusus. A capitis vulnere diuturnæ convulsiones, tamen sanatæ. Neglecta calvariæ fractura funesta. Incisum cerebrum in homine ebrioso, convulsiones, sanatio per annum dilata, & tamen reparata salus. Iterum vulnus cerebri sanatum; funestum alterum, cum nihil tentatum esset masculi. Omittimus morbos oculorum, aurium, narium, in iis scirrhos, calculos, scrophulas, quas inter exemplum est feliciter excisæ.

Apud STRAUSSIJUM enormis meliceridis resectæ historia. Fetus per umbilicum exclusus.

In E. N. C. Dec. II. ann. 5. *obf.* 150. memorabilem historiam dat uteri prolapsi, & excisi, quam putes potius fuisse vaginam. De eodem malo ann. VII. *obf.* 54.

Ann. VI. *obf.* 119 tumores cystici per omnes tres ventres dispersi.

Ann. X *obf.* 170. 171. 172. tria exempla intestini eventu non lethali laecerati.

Dec. III. ann. II. *obf.* 186. Vox vitata ex fissura cartilaginis scutiformis.

§. CCLXXVII. VARII.

Unterricht für die Hebammen Gotha 1658. 4.

SAMUEL HARTLIB *medical and chirurgical adrefs* Lond. 1658. 12. parvi momenti.

MARTINI de ARREDONDO *Albeiteria* Madrit 1658.

Treatise of phlebotomy with the use of cupping glasses and leeches London 1658. 8.

EUS. RENAUDOT & MICH. DENYAU *E. arthritidi conveniunt pyrotica* Paris 1658.

BERTIN, DEUZIVOYE & FAB. PERREAU *E. conglutinandis renium intestinorum vulneribus parcellima dieta* Paris 1658.

§. CCLXXVIII. VARII.

JOH. MERLET *opuscula medica duo, quorum unum est de cauteriis* Paris 1659. 12. BUR.

JOSEPHI GALIANI *idea del cavar sanguine* Panorm. 1659. 12. & alias MANGET.

COUNTESS of KENT *secrets in physik and surgery* Lond. 1659. 12. HEISTER.

J. CONRAD WECHTLER *homo oriens & occidens* Francfurt 1659. fol. *. Spissum volumen collectarum disputationum, cujus in secunda parte chirurgia continetur, tota collectitia.

FRANC. STRASELIUS *de calculo renum & vesicae* Leid. 1659. 4. RIV.

LUDOVICUS BILS in *epistola Responsoria ad* TOB. ANDREAM de experimento agit in cane facto, cui arteria ligata tertio mense contracta & angusta visa, & eo loco tuberculum repertum est

ANTON. ULR. GOSKY *de vulneribus* Argentor. 1659. 4. HEIST.

CONSTANTIN. ZIEGRA *contra οπλατεια* Witteberg 1659. 4. HEIST.

§. CCLXXIX. VARII.

HIERONYMUS BAUHINUS *de odontalgia* Basil. 1660. 4. PLATN.

J. ANTONIDES v. der LINDEN in *meletematibus medicinae Hippocraticae* Leid. 1660.

1660. 4. * paucis chirurgiam adtigit. Sic in *physiologia*. Scrotum separatum, calculus maximus per urethram expulsus.

Inter *miscellanea* habet etiam aliqua de calculo renum, cranii fracturam, ubi negat dari contrasissuram praeter eam tabulae internae, demum de vulnere thoracis.

MARCUS MAPPUS *de gurgulionis prolapsu* Jen. 1660. 4. *.

EJ. *de dolore nephritico* Argent. 1672. 4.

EJ. *de fistula genae terminata ad dentem cariosum* 1675. 4. *.

TOBIAS BAUMGARTNER *de vulneribus capitis* Basil. 1660. 4. *.

HONORATI MARIE LAUTHIER *prodigium diximus* B. anat. 1. p. 483. Aquis sextiis 1660. 4. editum.

Hoc anno Noribergae minus *theatrum sympatheticum* prodit 12. *, quo DIGBÆI, PAPINII, HELMONTII, ERICI MOHYI libelli continentur.

In WALÆI *operibus* London 1660. 8. * editis practica medicina continetur, morbique traduntur a capite ad calcem, interque eos aurium nariumque morbi, cancer, suppuratio, alia.

§. CCLXXX. VARII.

STEPHANI RODERICI CASTRENSIS Lusitani, Professoris Pisani, *de natura muliebri, s. disputationes & lectiones Pisanae* Hanau 1654. 4. Francfurt 1668. 4. * edente filio FRANCISCO. Posthumae praelectiones anni 1634. huc non faciunt.

Sed *Syntaxi praedictionum medicarum* Lion 1661. 4. pariter a filio editae accessit *Elucubratio de chirurgicis administrationibus*.

GASPAR REIES FRANCO, Evoranus. EJUS est *Elysius jucundarum questionum campus* Bruxell. 1661. fol. Francfurt 1679. 4. *.

Grata in centum his capitibus est varietas, neque nulla lectio; multum tamen scholasticarum opinionum, nimia etiam credulitas. Aliqua huc referas, ut questionem de sanguinis a morte hominis profluxu in conspectu occisoris. De sectionis venae pone aures efficacia in producenda sterilitate. De malo contagio veneni canis rabidi. An dentur remedia lithonriptica, quae omnino rejicit. De puellis atretis. De acuum & ferramentorum in alias corporis sedes migratione. Emphysema a pectoris vulnere: fabella de morte ex tabo manus putridae in faciem adperso. Fuisse feminam, quae ossa fetus post morbum evomuerit. Cataracta sponte evanescens.

GEORG SEGER *de anevrysmate venarum, s. varicibus* Basil. 1661. 4. MENZ.

EJ. de renum & vesicae exulceratione *obf.* E. N. C. an. I. *obf.* 16.

A. II. *obf.* 9. ambustione sublata epilepsia.

Obf. 23. mors die 15 ex ischuria & calculo renum.

Obf. 121. sarcoma prolapsu utero simile.

Ann. III. obf. 199 mors ex neglecto vulnufculo cranii.

Obf. 227 relatio de rene calculoso.

Ann. VIII. obf. 33 prolapsus cartilaginis mucronatae.

DUREY *de stupendo & lugendo infortunio ex lupo rabiente narratio veriffima* Divione 1661. 8. MEAD.

GABRIEL CLAUDER in *epiftola ad MARCUM RUYCH de observatione anatomica medica mirabili* Patav. 1661. 4. * excufa, habet omenti & ventriculi cum parte pancreaticis in pectus per foramen diaphragmatis migrationem absque vulnere factam.

PHILIPPI GRULING *de calculo & fuppreffione urinae multis exemplis, observationibus & notis illustratus* Northuf. 1661. 4.

EJUS *tr. von Weiberkrankheiten herausgegeben durch Herm BEHRENS* Leipzig 1720. 4.

EJ. *de triplici in medicina evacuationis genere, de vene fectione. scarificatione hirundinibus, fontanellis* Lipf. 1671. 4.

CCLXXXI. P. AMMAN.

PAULUS AMMAN, Professor Lipfienfis, acuti vir ingenii & critici.

EJ. *diff. de rabie, f. hydrophobia* Lip. 1662. 4. RIV.

EJ. *de cancro mammarium* Lip. 1669. 4.

EJ. *de lithiafi renum & veficae* Lipf. 1669. RIV.

EJ. *de fпина ventofa* Lipf. 1672. 4. MENZ.

EJ. *de refonitu, f. contraffiffura cranii* Lipf. 1674. 4. cum confilio de emendatione institutionum medicarum. Omnino locum habere refonitum, & in diffitum, & in alteram laminam.

EJ. *medicina critica, f. centuria casuum in facultate Lipfienfi refolutorum, varii difcurfibus aucta* Erford. (potius Rudolftatt) 1670. 4. *; emendatius Stadæ 1677. 4. *, quam editionem CHRISTIANUS FRANCISCUS PAULINI latine reddidit. Refponfa facultatis PAULUS acceperat a JOHANNE MICHAELIO, partim antiqua ab anno ufque 1516, partim nova: in ea prælegerat, eademque nunc edit: ipfe ex locis communibus fimiles casus fuafque addit adnotationes. Casus breviter narrantur, refponfa fæpe a noftris opinionibus aliena. Ita medullæ fpinalis vulnus pro non lethali declaratur. Obstetricem excufant, quæ ob fitum aliquantum vitiofum non potuerat fetum educere. Iterum pro non lethali ictus, a quo lamina calvaria interna introrfum fracta, cerebrum corruptum, die quinto alterius lateris paralyfis, convulfiones, mors. Ob farcocelen pro *inhabili* renuntiat. Contra, vulnus tendinis fupra genu, pro lethali: Vulnus ftopetarium craffi intefcini mortem non intuliffe neceffario. Sæpe ob aliquem in cadaveris incifione defectum ampliant, ut in ventriculi vulnere, cordifque. Puerum calculofum absque incifione poffe fanari. Ali-

Aliqui fingulares casus. Recutitionem locum poffe habere: fupferfitiofam herniæ curationem recte condemnant.

Paffim non inutiles adnotationes intercedunt. Luxatio femoris ab interna caufa.

Ordo medicus Lipfienfis continuo *preliminarem excufationem* edidit, qua casuum & refponforum fuorum editionem iufto dolore profequitur Lipf. 1670. 4. *. Et de revelatione fuorum arcanorum queritur, & de AMMANI adnotationibus.

EJUSD. *praxis vulnerum lethalium sex decadibus hiftoriarum rariorum, ut plurimum traonaticarum, cum cribrationibus fingularibus adornata* Francofurti 1690. 8. RIV. 1701. 8. *. Hi casus, non omnes quidem chirurgici, iterum ex actis facultatis Lipfienfis sumti funt. Nolter rigidus iuftitiæ amator, fycophantiam acriter increpat eorum, qui omni culpæ impunitatem fua relatione vendebant. Qui has relationes fcripferunt, ii quidem plerumque omnes reorum fuere excufatores.

EJUSDEM irenicum NUMÆ POMPILII cum HIPPOCRATE, quo veterum medicorum & philofophorum hypothefes in corpus iuris civilis pariter ac canonici hætenus tranffumptæ a præconceptis opinionibus vindicantur Frf. Lipf. 1689. 8. *. Quæftiones variae ad medicinam forenfem & ad chirurgiam fpectantes. De lege regia imperante incifionem feminae partui vicinae. De erroribus obftetricum. Sarcocele, hyofpadiasis, alia vitia conjugium dirimentia. An feftio venarum ad aures fertiles reddat. Cadaverum cruentatio ad præfentiam occiforis. Contra castrationem.

ANT. RUFFIN & J. B. FERRAND, *E. rabidis mare* Paris 1661. 4.

HENNING GREGORIUS *de cancro mammarium* Frauecker 1661, 4. *. HEIST.

§. CCLXXXII. VARII.

THEATRUM *sympatheticum auctum exhibens varios auctores, de pulvere sympathetico & de unguento armario* Noriberg. 1662. 4. *. Plerofque fcriptores diximus, quorum opuscula hic collecta habentur. Superest J. MATTHÆI, Professoris Herbornenfis, *Enodatio quæftionis: An unguentum armarium ad curanda vulnera aliquid conferat.* Negat conferre.

Deinde CHRISTOPHORI NICOLAI & JACOBI BÜRLIN *de perniciofo Paracelfistarum hoplochrifmate diff.* Altdorf 1662. 4. Titulus mentem auctoris exponit.

ANTON. DEUSING, Prof. Groningani, *pulveris sympathetici examen* Groning. 1662. 12. Magnus & verbofus libellus, defenforibus hujus pulveris obpofitus.

PLILIBERT JONDAT *de la fignée* Paris 1662. 12. RAST.

J. JAC. VOLMAR *de luxationibus* Bafil. 1662. 4, recufa in *Nofodochio Academico* VALENTINI.

J. AD. BEZA *de polypo narium* Argentor. 1662.

RICHARD BURTHOG *de lithiafi & calculo* Leid. 1662. 4. *.

J. JAC. BAUHIN *de calculo renum* Bafil. 1662. 4.

§. CCLXXXIII.

HENRICI v. ROONHUYSEN, chirurgi Amstelodamensis, *genees en heelkonstige aanmerkingen betreffende de Gebreken der Vrouwen* Amsterdam 1663. 8. * 1672. 8. Germanice *Heilcuren &c.* Nürnberg 1674. 8. 2. vol. * Anglice cum J. BONTIO London 1676. 8.

Caput primum est de Cæsareo partu, quem commendat, & ad objectiones respondet, denique exempla felicium curationum colligit. Uterus ruptus. Fetus per anum eductus. Fetus ossa per graviditatem expulsa.

Alterum de vaginæ collapsu, quem confirmat, uterique prolapsu negat locum habere. Exemplum prolapsæ vaginæ, filo adstrictæ & resectæ. Cum male pro uteri prolapsu haberetur, imperite pila inserta.

C. III. de atretis, & imperforato ano, tum urethra & vulva.

C. IV. de rupta vesica. Sanari posse credit, quæ a causa interna oritur, non eam, quæ ab externa. In partu ruptæ exempla cum funesto eventu, etiam a lapsu rupta cum lotio plena esset.

In Parte *secunda* docet, duram membranam accurate ad cranium firmari, hinc neque decussorio instrumento separari debere, neque trepanum facile ad-moveri.

C. 2. de capitis fractura.

C. 3. de labio leporino fusc; de exento magno fragmento ossis femoris, ut tamen sua artui integritas restitueretur.

C. 4. de vulnere nervi sanato.

In quoque capite plusculæ historiæ traduntur. Non spernendus certe auctor, in formulis quidem multus.

Novum volumen secutum est Amsterdam 1672. 8. Germanice redditum, & pro primo libro recusum Nürnberg 1674. 8. *. Adnotationes sunt quadraginta propriarum majoris momenti curationum. Omnes recensere non licet, laudes plerasque. Maximus tumor ad aures amputatus. Sic alii variis locis tumores cystici, aliive. Durum anevrysm a JOBO MEEKERN diu compressione tentatum, multa carne obvolutum, noster discidit, ambussit, sanavit. Trepanum nostri simile, corona tamen breviori, ad cariosam calvariam adhibitum, os vitiosum feliciter excisum. Calva fracta & depressa elevata, felici eventu. Frenum linguæ incisum. Hernia umbilicalis rupta, magnus tumor elapsus, fistula superstes. Alia ejusmodi hernia rupto peritonæo funesta: alia in puero modo nato, absurde excisa. Calcaneus cariosus exustus, curatus. Caput recurvum sectione maltoidei muscoli correctum. Digitus pedis maximus malleo & cuneo amputatus, quod utique non laudes. Hæmorrhagia penis digito compressa, denique curata. Calculi renales per abscessum excisi; sic duo calculi sublinguales. Gravissimum fractæ &

& depressæ calvæ vulnus denique multis fragmentis evulsis sanatum. Arcus cupreus pro continenda maxilla inferiori fracta. Acus ex ventre, nate, pede, excisa. Reliqua hujus libri de dura membrana &c. in priori opere reperientur.

IDEM a. 1662. 8. Amstelodami tractatum JACOBI RUFII de tumoribus phlegmaticis ex latino sermone conversum edidit p. 207.

Non est ille ROONHUYSIUS, cujus instrumentum ad expediendum in partu fetus caput vulgo notum. Ei nomen fuit Rogerio, & filius Henrici fuit, de quo agimus.

§. CCLXXXIV. ROB. BOYLE.

ROBERTI BOYLE, summi viri, *Considerations upon the usefulness of experimental natural philosophy* T. I. Oxford 1663. 4. 1664. 4. *. T. II. 1671. 4. *. Latine, *Exercitatio de utilitate philosophiæ naturalis* Lindau 1692. 4. *. Varia ad chirurgiam pertinent. De calculis humanis; tunicatos esse, nucleum continere. Ad ignem multum salem volatilem fundere. De viperarum veneno: id impune posse deglutiri; remedium adversus ejus bestię morsum optimum esse, vulnus continuo ferro candente amburere. HARBERFELDIUM chemico vitriolico liquore certo cancos curasse, GERARDUM BOOT calculum etiam in non ignobili chirurgo MOULINS, aqua de persicaria stillante solvisse. Experimenta chirurgica utiliter in animalibus tentari; castrationem multo melius vincto, quam resecto, funiculo spermatico perfici. Arcana quædam medicamenta & externa, ad fistulas, gangrænas, alia mala.

In l. *de medicamentorum specificorum concordia cum philosophia corpusculari* London 1686. 12. *. contendit, lapide quodam e capite serpentis Indici exento, selem a rabida vipera demorsam servatam esse, & eam curationem cum physicis principiis consentire.

EJ. *Medicinal experiments* London 1696. 12. *. continent etiam chirurgica medicamenta. Solebat autem noster se paulo faciliorem bonis eventibus admit-tendis præbere.

§. CCLXXXV. J. DANIEL MAJOR.

Professor Kiloniensis, vir qui multa moliebatur, pauca perficiebat.

EJ. *Historia anatomica calculorum insolentioris magnitudinis ac molis in renibus* CL. J. SPERLINGII *repertorium* Lips. 1662. 4. *. Præter calculos ejus viri, alias noster historias calculorum & nuper enatorum lapidum colligit.

EJ. *De chysteribus veterum ac novis* Kiel. 1670. 4.

EJ. *De amaurosi vel gutta serena* Kiel 1673. 4.

EJ. *De tactis fulmine* Kiel 1673. 4.

EJ. *Prodromus chirurgiæ infusoriæ* Lips. 1664. 8. *.

Tom. I.

Aaa

Ejus

EJUS *Chirurgia infusoria* Kilon. 1667. 4. *

EJ. *Ortus & progressus chysmaticæ novæ* 1667. 4. *; in anatomicis dictæ sunt.

EJ. *Chirurgia infusoria & transplantationis medicæ novus modus*, & una impressa *inunctio verticis ad curandos quosdam morbos etiam non cephalicos extensa* Kiel 1665. fol. in *deliciis hybernis*.

In E. N. C. Dec. I. ann. 2. obs. 255. *Epulis & verruca linguæ felicitæ sanatae*.

§. CCLXXXVI. VARIII.

CAROLI DRELINCOURT *la Legende du Gascon, ou la lettre sur la methode pretendue nouvelle de tailler la pierre* Leide 1663. 12. 1674. 12. 1680. 12. 1684. & *deux autres lettres* EJUSD. De impostore lithotomo Raoux.

In altera editione Leid. 1674. 12. * DRELINCOURTIUS calculi humani signa addit, quibus ab omni alio lapide distinguitur. Describit etiam vesicam plenam villis, fungulis & tartari acervis. Cæterum Chirurgus RAOUX ante sectionem cutem ad dextra ducebat, & reducebat educto calculo, ita fiebat ut duo vulnera sibi non responderent, & urina facilius viam naturalem repeteret. Veram lateralem operationem faciebat.

J. HENR. SCHEFFERS *historische Erzählung von einem Stein so aus einer wasserfüchtigen Person geschnitten worden* Nürnberg 1663. 8.

J. ARNOLD FRIDERICI, Professoris Jenensis, *diff. de trepanatione* Jen. 1663. 4. MENZ.

EJ. *De dystocia naturali* ib. 1665. 4. *

EJ. *De renum & vesicæ calculo* Jen. 1666. 4. RIV.

EJ. *De contritione vertebrarum* Jen. 1668. 4.

EJ. *Scrutinium hydrocephali* Jen. 1669. 4. BOEHM.

EJ. *De gangræna & sphacelo per αφερεση και προσολαξην chirurgico pharmaceuticam tollendis & curandis* Jen. 1671. 4. RIV.

MINGOLOUSAUX *sur la chirurgie de CHAULIAC* Bourdeaux 1662. Conf. p. 159.

J. LEHEL *de lithiasi* Altdorf 1663. 4.

EJ. *De rene exulcerato & calculo, lumborum doloris, purulentæ mictionis & dysuriae causis* Brunswic 1665. 4.

HENRIC. ARENIUS *de catarrho & ejus descenditibus odontalgia epiphora & otalgia* Rostoch 1663. 4.

J. DAN. WIDT *μειολογια* Argentor. 1667. 4. *

NIC. ROBIN & HIPP. du VAL E. *hydropi pectoris sectio* Paris 1663. 4.

BARTHOL.

BARTHOL. ZORN *de abortu* Altdorf 1663. 4.

J. CON. HOENN, *de trepanatione* Jen. 1663. 4.

§. CCLXXXVII. VARIII.

FRANCISCI REDI Aretini, celebris rei naturalis cultoris, *osservazioni intorno alle vipere* Florenz 1664. 4. * Latine in E. N. C. 1670. app. Experimentis confecit, succum viperarum venenatum, qui per cavos dentes instillatur, absque noxa deglutiri, citam vero mortem inferre, si in sanguinem vivi animalis accessum invenerit.

Lettre de FRANCESCO REDI sopra alcune opposizioni fatte alle sue osservazioni intorno alle vipere Florent. 1670. 4. Latine in E. N. C. 1671. app. Contra MOYSEM CHARAS, verum in liquore viperarum venenum esse, neque solam iram nocere.

In *Esperienze intorno a diversi cose naturali* Florent. 1671. 4. * 1686. 4. * KIRCHERIANAS illas eximias laudes lapidis serpentis pariter per experimenta refutat, & ostendit adversus viperæ morsum nihil effecisse.

EJ. *Esperienze intorno a quell aqua che si dice de stagnar subito tutti flussi di sangue* Firenze 1673. 4. recuf. in D. SANCASSANI *dilucidationibus*. Vanas esse laudes stypticorum medicamentorum, & perinde sanari vulnera, quibus chirurgus nihil præter simplicem aquam admovisset; sed neque aqua opus esse. Glandes a stlopo non accendi.

TROPHIMUS SERRIER *Enchiridion sur les cinq parties de la medicine, les operations chirurgiques & la chynnie naturelle* Lion 1664. 8. IDEM in *observationibus medicis* Lion 1673. 8. *. ad chirurgiam aliqua habet, ut bronchotomes commendationem, de calculis aliqua. Præmagnum calculum chirurgus tangens non potuit agnoscere. Caro de regione umbilicali procidens, bono eventu. Acicula deglutita, post multos annos per crus expulsa. Ad regionem umbilicalem causticum medicamentum infeliciter admotum. Escharæ per cauteria avulsæ magna hæmorrhagia supervenit &c.

J. CHRIST. JEHRING Præf. ROLFINKII *de calculorum in corpore humano, præcipue renibus & vesicæ generatione* Jen. 1664. 4.

J. J. DOEBEL *de lithiasi renum* Leid. 1664. 4. HENEL.

J. GEORG SOMMER *Hebammen-schul* Coburg 1664, 12. 1691. 16. 1715. 12. Arnstatt 1676. 12. 1693. 12.

EJ. In A. N. C. Dec. II. ann. I. obs. 42. a suppressis hæmorrhoidibus ulcus in perineo fistulosum.

Ann. II. obs. 141. grandis calculus ex vesicæ vetulæ expulsum.

Ann. IX. obs. 15. lapilli in angulis oculorum.

Ann. X. obs. 82. magna mala ex morfu galli irati, tamen superata.

CHRISTOPH SCHORER, physici Memmingensis, *Vom Nutzen und Gebrauch der Fontanelen* Ulm 1664. 8. KÄSTNER 1663. 8. *. Aug. Vind. 1671. 8. * 1686. 12. Salfeld 1706. 8. Testimonia medicorum, qui fonticulis in aliquo morbo usi sunt. Aliqua de fonticulorum vitiis & defectibus, eorumque medela.

EDMUNDUS de MEARA cum *examine diatribes WILLISIANÆ de febris, historias aliquas rariores edidit* London 1664. 8. Amsterdam 1666. 12. *. Inter eas est abscessus, per quem ruptum faeces & pus prodierant, tamen sanatus.

FOUQUET *Part de monter à cheval, avec les remèdes les plus efficaces pour les maladies des chevaux* Paris 1664. 8.

§. CCLXXXVIII. VARII.

PHILIPP JACOB SACHS von *Leuenheim*, Medicus Vratislaviensis, ex primis *Academiae naturae curiosorum collegis*. In ejus *Gammalogia s. Gammalogorum vulgo cancrorum consideratione* Francf. Lips. 1665. 8. collectanea & propria etiam aliqua habentur de calculis humani corporis & animalium adnotata.

In lib. *de venenis & serpentibus petrificatis* Jen. 1664. 8. * aliqua reperiuntur ad lapides in corpore humano passim repertos.

EJ. Hæchuria die 12. sponte sanata, expulsio sponte calculo. E. N. C. Ann. II. obl. 30.

Obf. 119. vulnus capitis curatum resectis aliquoties fungis.

Obf. 142. calculus, qui sibi viam ex urethra in scrotum aperuit.

Ita primus etiam Academiae Naturae curiosorum Præses J. LAURENTIUS BAUSCH ad l. *de lapide hematite & atite* Lips. 1665. 8. * præfationem addidit, in qua fusissime de vulneribus agit funestis & non funestis, eorumque curatione. Inter multa collectitia tamen etiam propria aliqua & bona reperias, ut omentum cum ventriculo & pancreate per tendineæ expansionis diaphragmatis hiatus in pectoris cavum receptum. Calculus ab acidularum usu in urethram inactus, feliciter excisus. In hernia gangrænosâ intestinum apertum aliquamdiu cibos per vulnus reddidit. Intestinum crassum a verme erofum, sanatum.

In E. N. C. dec. II. varii calculi ex diversis corporis humani partibus excisi. In feminis gravidis varices sponte rumpi.

HENRICI a MOINICHEN, Med. Regis Danici, *observationes medico chirurgice* Hafn. 1665. 8. *. 1679. 8. *. cum LYSERO, & Dresden 1691. 8. cum adnotationibus LANZONI. Abscessus cruris in pleuritide natus. Uterus prolapsus amputatus ab ANGELO ROTA & ab ANTONIO MOLINETO. Fetus in utero materno extinctus, per abscessum membratim excisus. Atreta puella ab ANTONIO TRULLIO ferro aperta. Anevrysmâ cruris sponte ruptum & sanatum. A catheterismo magna mala. Hydrocele sanata excitata per turundam suppuratione. Calculus

Calculus circa acum natus. Nasus totus amputatus, ab Antonio MOLINETTI patre continuo sutura firmatus conferbuit. Hispanos herniotomos testem non amputare, sed in abdomen repellere, deinde puncto aureo uti. Anevrysmâ arteriæ popliteæ sponte ruptum, sanatum, ut maneret in artu stupor & extenuatio. Herniam in processu aperiebat.

In *Act. Hafn.* Vol. I. obl. 78. vulnus oculi succo chelidonii consolidatum, sed visus non redditus.

Obf. 78. anevrysmatis capitis obscura historia.

Vol. II. obl. 37. Luxatio femoris ex causa interna.

MARTINUS BOGDAN, Driefenæ ex Marchia Brandenburgica natus, sed Bernæ medicinam fecit, & posteros suos cives reliquit. EJUS *observationes anatomico chirurgicæ una cum MOINICHIANIS* a T. BARTHOLINO *secundæ cultri LYSERIANI* editioni adjectæ sunt. Oculum prolapsum iussit extirpare. Abscessus mucoso carnei, ut a SEVERINO vocabantur, emolliti, cicuta emplastro sanati. Anevrysmâ sub extremo radio, sponte de arteria delapsam, cum noster id malum ferro tangi vetaret: sic & alias scirrhusa caro pro anevrysmate habita. Ab ictu lapidis os frontis depressum, a natura restitutum. Ossium tarfi firmus inter se coalitus.

Una prodierunt JACOBI SEIDEL, Gryphifwaldensis, posthumæ observationes: inter eas est calculus sublingualis, os femoris a causa interna per medium fractum, eventu funesto. A retentis fecibus tumor, & intestinum ruptum cibos aliquamdiu dimisit, sponte tamen denique clausum & sanatum.

EBERHARDI GOEKEL, Medici Ulmenis, *fidus Achates, oder Frauen und Kinderbüchlein* 1665. 8.

EJ. *Kurzer Bericht von wütenden Hundsbissen &c.* Ulm 1679. 8. *. Aliquot historiæ puerorum a rabidis canibus demorsorum aut vexatorum, qui scarificatione, unguento Ægyptiaco & pulvere escharotico insperso sanati fuerunt. Sic quos rabida felis, aut unguibus laceraverat, aut morfu. Nondum in hydrophobiam malum eruperat. De clave D. RUPERTI, qua haud procul cœnobio *Elwangen* demorsos curant.

EJ. *Consiliorum & observationum medicinalium decades sex* Aug. Vind. 1683. 8. *. Aliquæ sunt argumenti chirurgici. Pharmacopolium castrense. Morsus canis rabidi adfuso oleo fervente sanatus, per aliquot exempla. Vulnere. Hernia. Intestinum a causa interna ruptum & ulcus gangrænosum. Ambustus a fulgure homo sanatus. Intestinum in hernia gangrænosum sanatum. Cancer penis. Depressio cranii in puero restituta.

EJ. *Gallicinium, s. observationum & curationum medicinalium novarum centurie II.* Ulm 1700. 4. *. Intercurrunt casus aliqui chirurgici. Funesta cerebri commotio. Oculus ense læsus, sanatus. Pessus cupreus post longam invaginationem extractus, cum multa mala fecisset. Ex lapsu collum vesicæ laceratum, ut urina contineri nequiret. Varus aptis ferulis & vinculis restitutus, sic valgus.

Abcessus prope lumborum vertebrae sanatus. Sic vulnera abdominis. Uterus prolapsus post vigesimum diem repositus. Cariosa fistula maxillae inferioris sanata. Anthraces superati, etiam in ventriculi sede, & demorfi a cane rabido: & abcessus abdominis, qui per umbilicum eruperat. Multa exempla vulnerum funestorum, etiam per orbitam. Femur incurvatum tamen restitutum. Calculus ex puella nondum trimula absque ferramentis eductus. Femur antrorsum luxatum restitutum. Fistula lacrumalis aperta, usta, curata. A fulmine ambusti. Vesica inter luctandum rupta. Sphacelus ex febre maligna salutaris. Cancer maximus de femore resectus. Anevrysmata spuria a venae sectione, cum magno ecchymomate, tamen sanata. Herniosus sibi ipsi vasa spermatica abscidit, bono eventu. Ferri festuca post quartum mensem de oculoeducta. Aponia ab ictu & lapsu curata. Uterus prolapsus ex quo extractus fetus, induratus, 21. die eventu felici fetus, repositus. Operatio Caesarea, manente fistula.

EJUSD. *appendicis obs. decades V.* Una prodiit, sinus fistulosi intestini recti sanatio. Venarum cervicis uteri & colli vesicae ruptura ex casu. Fungus carnosus super genu exsectus. Ab ictu equi calvaria depressa tamen restituta. Excuratione herniae spasmii alias funesti, alias sanati. Morsus rabidae felis funestus, cum vulnus neque incisum fuisset, neque ustum. Sublata depressio calvariae a casu ex alto. Mors ab officulo deglutito. Vulnera sclopetaria cranii & cerebri sanata. Ectropium curatum tenaculo BARTISCHII: denique modus inspiciendi vulnera lethalia. In universum plurimus fuit in medicamentis, credulus etiam & superstitiosus.

EJ. In *Eph. Nat. Cur. Dec. II. ann. V. obs. 51.* Grave oculi vulnus sanatum.

Ann. VII. obs. 126. Diurnus capitis & aurium dolor abcessu solutus.

Obs. 127. duplex labium leporinum.

Ann. VIII. obs. 66. natta de mamma pendula.

Obs. 67. alia de intestino recto.

Ann. IX. obs. 203. mortes ex ambustione pulvere pyrio facta.

Ann. X. obs. 165. Mors ex anevrysmate spurio arteriae venae loco incisae.

Dec. III. ann. I. obs. 80. Anevrysmata spuria ab infelici venae sectione: rupta sponte gangraenosa cute sanguine coacto se liberavit.

Ann. II. obs. 143. Ulcus abdominis fistulosum sanatum.

Obs. 14. Mica ferri de oculo quinto mense extracta.

Ann. V. VI. obs. 37. 38. Ex herniae sectione spasmus cynicus, alius eviratus.

Obs. 132. Ex lapsu urinae incontinentia cum magna haemorrhagia.

Ann. VII. obs. 129. Ulcus in inguine de quo vermes exierunt, sanatum.

ANTO-

ANTONIUS MENIOT in *dissertationibus pathologicis* P. I. Paris 1665. 4. * agit de hydrophobia: in P. Post. de nephritide, de lithiasi.

HIERONYMI NIGRISOLI *progymnasmata seu l. de birudinum appositione interna parti uteri in puerperii & mensuum suppressione*; 4. de incisione Gallici in fronte tumoris Guastalla 1665. 4. BUR.

Epistola & responsa medicorum & philosophorum de pulvere sympathetico Rotterdam 1665. 8.

GEORG KRESLIN *neu vermehrtes und verbessertes Aderlaßbüchlein* Nürnberg 1665. 8. LEHMAN.

Hausmittel für schwangeren und gebährenden Frauen Ingolstadt 1665. 8. HEIST. Num HERLIZ. p. 274.

HUGO CHAMBERLAIN *midwives practice* London 1665. 8. HEIST.

ID. MAURICÆUM edidit, ejusque opera in suam vernaculam convertit ib. 1683. 8. 1716. 8. 1727. 8. addita forcipis icone. In praefatione scripserat, se patrem fratresque peculiare arcanum possidere, quo incarceratum fetus caput expediant. In obstetricia non minima ejus viri fama fuit, idemque forcipis inventor est, qua varie correcta nuperi chirurgi ad caput incuneatum expediendum vulgo utuntur. Ita certe plerumque lego. Video tamen etiam contraria testimonia, fratrem utrumque CHAMBERLAYN forcipe non usum, famam tamen adquisivisse, quod fetum in pedes converterent & extraherent, quod eo aëvo in Anglia rarum fuerit. Verum quae ipse de se testatur videntur melius ad partum expediendum instrumentum designare.

Quid est HUGH CHAMBERLEN *het Roonhuysisch geheim ontdekt* Leid. 1754. 8.

§. CCLXXXIX. DISPUTATIONES.

PHILIPP LUDWIG SEIPIUS *de lithiasi Giesæ* 1665. 4. *. Calculus 17 unciarum absque noxa gestatus.

JOH. KOKERT *de calculo renum & vesicae* Basil. 1665. 4. *.

PETRI ALLIOT *E. phenomena carcinomatis arvensis curari possunt arcano alcali remedio* Paris 1665. 4. recusum in ETTMULLERI *chirurgia medica*.

SEPTIMIUS ANDREAS FABRICIUS *de catulis hydrophoborum* Patav. 1665. 4. *. Historia hujus opinionis. In sola imaginatione hydrophoborum eos canes exsistere.

J. SIGMUND ELSHOLZ *neue Clystierkunst, wodurch eine Arznei durch eine eröfnete Ader beyzubringen* Berlin 1666. 8. Latine, *clysiatica nova, s. ratio in venam sectam medicamenta immittendi* Coloniae ad Spream 1677. 8. vide B. Anat. I. p. 457.

EJ. *steatomatis historia resecti & feliciter sanati* Berlin 1666. 4. * Lips. 1696. 4. Steatoma praegrande a radice nasi subnatum, filo adstrictum, resectum.

In E. N. C. dec. I. *Ann. VI. VII.* de artificiosa oculorum restitutione agit. Expe-

Experimenta fecit, & fufpicatur etiam reliquos præter aqueum humores reftitui.
Obf. 224. de uftione Chinenfi aduerfus podagram, excerptum ex H. BUSCHOF.

Ann. VIII. *obf.* 18. Iterum de renafcentibus hirundinum oculis. Antiqua de ea reparatione teftimonia.

Ann. IX. X. *obf.* 85. Glans plumbea in vefica crufta calculofa tefta.

FRANCISCI BLONDEL epiftola ad ALLIOTUM de cura carcinomatis absque ferro vel igne Paris 1665. 4. ALLIOTUS medicamentum parabat ex arfenico rubro, in aqua forti foluto, addito faturni aceto, donec nihil ultra præcipitaretur; pulverem ad fundum vafis dejectum duodecies aqua fimplici eluebat, quoad ea infipida deflueret, deinde fpiritu vini quinquies vel fexies defuper incenfo mitigabat.

CCXC. ACTA SOCIETATIS REGIÆ BRITANNICÆ.

Prima quidem prodierunt 6 Martii die 1665, qui Anglis 1664 numeratur. Sed dudum ante eum mensem focietas convenerat, & de rebus naturalibus egerat. In *the history of the R. Society at London*, quam THOMAS BIRCH London 1756. 4. * edidit, reperias in T. I. varias relationes, quæ ad rem chirurgicam pertinent, ut de femina, quæ octodecim annos fetum gestaverat, interim pepererat, denique offibus prioris fetus per subnatum abfceffum fe liberavit. De chirurgo RAOUX relatio, qui empirico more, nulla medicamentorum aut victus ratione habita, calculum ad CELSI modum excidebat, cujus administratio fufe hic exponitur. Renes excifi. Curatio ad pulverem fympatheticum peracta, folius naturæ opus. Trepanum in fede mufculi temporalis admotum, destructo late eo mufculo, felici eventu. Empyema incifione fanatum.

§. CCXCI. VARIU.

LIVONII RECTORII tr. de lapidis renum ac veficæ affectus curatione Florent. 1666. 4.

CHRISTOPH THEOPHILUS SCHEUR de arteriotomia Nurnberg 1666. 8. HEISTER.

J. CENTURIO MACASIUS de calculo renum Lipf. 1666. 4. RIV.

FRIDER. HAMMERICUS de carbunculo pestilenti Leid. 1666. 4. RIV.

CASP. MARCH & HENR. BERN. BESELIN de offium luxatione Kiel 1666. 4. 4.

IDEM in E. N. C. Die I. *Ann.* VI. VII. *obf.* 216. de fistula femoris antimoniali medicamento fanata.

SIG. RUP. SULZBERGER de morfu vipera Lipf. 1666. 4. 1679. 4. *. B. MENZ. Respondit MICHAEL ETTMULLER, magnæ fuo ævo famæ medicus. Ab ira venenum effe.

Disputa-

Disputationem ETTMULLERI de chirurgia infuforia Lipf. 1668. 4. * diximus in anatomicis.

EJ. *chirurgia medica* Lion 1685. 4. Gallice Lion 1691. 12. 1703. 12. Amsterdam 1691. 12. OBS. In medicamentis fere fe continet, neque fuperftitione caret: fynoviam compescere sperat linteo fanguine primorum mensium imbuto. Cancrorum oculis in chirurgicis multum tribuit.

Consultationum, quæ conjunctæ prodierunt aliquæ faciunt ad casus chirurgicos.

Praxis medica chirurgica etiam continet.

Opera alibi recenseo, quæ Francofurti 1688. fol. * prodierunt, curante J. FRANCO.

§. CCXCII. DIARIA.

In *Philosophicis transactionibus* n. 13. continentur fulguratorum aliqua exempla, tum eneëtorum, tum fervorum. Ambuftionis ubique signa, pulmone non mutato.

Omittimus, quæ pluscula ad transfufionem fanguinis pertinent.

Apud BIRCHIVM in T. II. ad a. 1666 refertur de offe ex vefica emiffio, quod per vulnus aliquod videbatur penetrasse.

§. CCXCIII. VARIU.

Hoc anno obiit celebris peregrinator MELCHISEDECH a THEVENOT, in cuius itineribus passim aliqua de orientalium hominum chirurgia legas. Persas uti, & dextre quidem, lanceola, multumque de vena fanguinis emittere. Barbaros frontis venam secare novacula &c.

A choice manual, or rare secrets in Physik and surgery London 1667. 8.

Poffis hic recensere ANTONII de SGOBBIS *nuovo ad universal teatro farmaceutico* Venez. 1667. fol. *, ut quo contineantur medicamenta chirurgica.

SEBASTIANI WIRDIG *disp. de gangrena & sphacelo* Rostoch 1667. 4. RIV.

JOACHIM van der HEYDE de calculo veficæ Leid. 1667. 4. *.

MATTH. ZACH. *PILING ordo & methodus cognoscendi & curandi scirrhum lienis* Jen. 1667. 4.

§. CCXCIV. OLAUS BORRICHIVS.

OLAUS BORRICHIVS, Danus, cuius laudes alias diximus, passim etiam chirurgica tetigit. In *Epistolis BARTHOLINIANIS* Hafn. 1667. 8. *; in *Cent. III. Epist.* 93 agit de restitutione oculorum BURRHIANA. In *Cent. IV.* ejusd. anni, & *Ep.* 76, docet aquam calcis vivæ ex ostreis coctæ folvere calculum humanum. Ipse subdu-

Tom. I.

B b b

bitat

bitat de pari in vivente homine efficacia. In *ep.* 92 agit de colo intestino per anum artificialem hiantem.

Ej. de lapidum generatione in macro & microcosmo Ferrar. 1687. 12. TREW.

In *Act. Hafn.* V. I. *obs.* 69. sponte humores in oculis renascenti.

Obs. 72. de cancro mammæ a PETRO ALLIOT curato, cum ALLIOTI dissertatione.

Obs. 77. calculum siliceum in vesica puellæ a terebinthina fractum & expulsum fuisse.

Obs. 97 sarcocoele, ipse testis sanguine undique turgidus.

In *vol.* II. *obs.* 51 urinæ per fistulam prope os sacrum effluxus, funesto eventu.

Obs. 55 pila massa calculosa obducta.

Obs. 61 indigna eo viro historiola, de hernia per transplantationem in tiliæ ramum sanata.

Obs. 81 post variolas anevryfma in naso, febre demum curatum.

Vol. III. IV. *obs.* 35 urina per scrotum reddita (ex perinæi fistula).

Obs. 43 ab aere Hispanico sicco siccata fistula.

Obs. 48 In cauterii fede ab animi adfectu dolor.

Obs. 64 Spina per triginta annos hærens in oculi angulo.

Obs. 80 Cantharides non acida, sed alcalina principia ad ignem fundere.

Vol. V. *obs.* 44 crurum ulcera, ut putat, contagiosa.

Obs. 50 a calculis angulosis deliria fieri, non a rotundis.

Obs. 59 Intestinorum minima particula in herniam prolapsa eventu funesto.

Obs. 73 Felis de tecto lapsa nullo crure fracto, ex commotione cerebri subito perit.

Obs. 77 tumor frontis & narium a suppresso cauterio.

Obs. 79 ter vidit incurvatam cartilaginem mucronatam, inde anhelitum interceptum, & deliqui animi metum.

Obs. 81 de lapidum & calculorum generatione.

Obs. 89 aliqua de cantharidibus.

§. CCXCV. DIARIA.

In BIRCHII Tom. II. & anno 1667 huc pertinent. Varia de calculis: magnus lapillus de urethra emissus, pene ipso inciso. Calculus enormis, qui de utero dicitur prodiiisse. Lien de cane excisus. R. LOWER de vitio oculorum in equis, appendice nempe exuberante tunica uveæ. Fractum os inciso musculo temporali detectum, exemptum, felici eventu. De calculo vesicæ 25 unc.

In *Phil. Trans.* n. 26 calculi 96 ex vesica pueri incisa exempti a chirurgo GOODRICK.

LIB.

LIBER SEXTUS.

CHIRURGIA GALLICA.

Et si neque nulla post hæc tempora in Italia peritorum chirurgorum schola fuit, neque ante hos annos unica in Italia addiscendæ chirurgiæ schola patuit, tamen ut librum dividerem, putavi ab his temporibus novam ordini epocham. LUDOVICUS XIV perpetuis bellis implicitus chirurgiæ utilitatem propius didicit æstimare, eamque artem omnibus modis adjuvit, privilegiis & honoribus impertitis, scholis sensim erectis, militaribus potissimum nosodochiis constitutis. Ita ad urbem regiam, alioquin nunquam celebriorum doctorum egenam, exteri ceperunt confluere, & obstetriciam reliquamque chirurgiam per ipsa artis opera discere.

§. CCXCVI. FRANCISCUS MAURICEAU.

Obstetriciam Parisiis per multos annos exercuit, inque ea arte eminuit. In anatome mediocris, neque felix in novis instrumentis inveniendis, maximam laudem meruit, dum post varia aliorum conamina ipse efficacius docuit, fetum male de utero exitum molientem in pedes debere dirigi: jussit etiam partum præcipitare, quoties sanguis in femina gravida sub ultima tempora violente profluit. Primus etiam justo opere rem obstetriciam tradidit.

Ej. traité des maladies des femmes grosses & de celles qui sont accouchées sæpissime prodiiit, Paris 1668. 4. * 1673. 4. * 1681. 4. 1694. 4. 1721. 4. * 1740. 4.

Anglice, vertente HUGONE CHAMBERLAYNE London 1681. 8. 1716. 8. cum titulo *diseases of the women with child and in childbed.*

Germanice *von Krankheiten Schwangerer und gebährender Weiber* Basil, 1680. 4. Nurnberg 1687. 4. Strasburg 1732. 4.

Belgice

Italice *delle malattie delle donne gravide e delle infantade* Genova 1727. 4. BOECL.

Omitto partem anatomicam, morbosque gravidarum & puerperarum internos. De hæmorrhagia funestum exemplum propriæ fororis refert, cuius, cum sanguinem ubertim amittenti serius subventum esset, vita servari non potuit. Uteri varii prolapsus; integer, ut os internum de pube emereret; & imperfectus alter. Decoctum injicit vinosum. Hydrops & anasarca uteri. Fusus de partu laborioso & de malo situ fetus, ejusque correctione. De extrahendo fetu mortuo, ubi tere-

bram ad caput extrahendum in posterioribus editionibus proponit, quæ applausum non invenit. De sectione Cæsarea, quam rejicit. De infantum morbis, etiam de hernia.

Posterioribus editionibus primis multo sunt pleniores.

EJ. *Observations sur la grossesse & l'accouchement des femmes* Paris 1695. 4. 1715. 4. * 1738. 4.

Germanice, vertente MARTINO SCHURIG Dresden 1709. 8.

Adnotationes sunt omnino septingentæ, quarum mihi etiam major videtur utilitas, quæ viri plurima experti sunt. Prolapsus varii uteri, inversi, non inversi, frequens in pauperibus malum, quæ suo labore se alunt. Graviditas pro hydropse habita. Fetus mortuus aliquot mensibus gestatus. Uterus imperito usu instrumentorum ruptus. Maximum periculum a placenta abortus trimestris retenta. Molæ sunt veræ fetuum pereuntium reliquæ, *faux germes*. Feliciter peperit, cui 15 diebus fetus mortuus in utero hæserat &c.

EJ. *Aphorismes touchant la grossesse, l'accouchement, les maladies des femmes grosses* Paris 1694. 16. 1721. 4. *. Gallice & Belgice Amsterdam 1700. 12. HEISTER. Compendium majorum operum. Quando secundæ obsequi nolunt, mavult rem naturæ committere, quam violentia uti. Caput in primo partu *incinerari*, in sequentibus puerperiis non item &c.

Dernieres observations sur les maladies des femmes grosses & accouchées Paris 1706. 4. 1715. 4. *. Casus sunt centum & quinquaginta. Molestissimus partus, cum caput abruptum in utero relictum fuisset. Mors ob fetum mortuum justo tardius eductum. In umbilico nodi. Nanæ in ipso puerperio mors. Hæmorrhagiæ a retenta secunda fetus abortivi. Infelix partus Cæsareus, quem noster persuadetur matrem certo necare. A capite fetus quatuor integris diebus retento incontinentia urinæ.

§. CCXCVII. JOB VAN MEEKREN.

Chirurgus urbis Amstelodami, æmulus ROONHUYSI. Ab ejus morte prodierunt *Heel en genes konstige aanmerkingen* Amsterdam 1668. 8. *

Latine versæ ab ABRAHAMO BLASIO, GERARDI F. Amsterdam 1682. 8. *.

Prima pars operis capita habet 72, appendix alia 17 capita; per ea distributas curationes plerasque proprias, aliquas amicorum. Fuscæ de cranii fracturis & vulneribus, & exemptis fragmentis ossis. Exemplum sensuum diu integrorum, cum cerebri quotidie jactura fieret. Impressiones cranii a junioribus absque magno malo tolerari. Temporalis musculo non necesse esse parci. Abscessus hepatis icterumve capitis vulnera & cranii sequi. Cauterio in vertice admoto sanata epilepsia. Hernia umbilicalis congenita. Hernia cerebri occipitalis. Acus conica ad aperiendum hypopyon. Polypi narium sublatis medicamentis acris, sectione. Atretarum

Atretarum omnis generis curatio. Fungus gingivarum ambustus, resectus. Mastoideo musculo tumido resecto caput incurvum restitutum. Vulnus flopetarium & glans vertebris fractis medullæ incumbens, absque magnis symptomatibus. Calculus renalis sponte per lumbos exeuns. Umbilicus induratus & carnosus. Paracenteseos exempla & acus BARBETTIANA. Uteri procidentie incredulum se præbet, & fungum fuisse vaginæ ostendit, qui pro ejusmodi prolapsu habebatur. Calculus prægrandis de vesica feminæ eductus. Ab evacuatione fecum alvi duriorum coccyx luxatus. Syringotomus falcatus pro ani fistula. Rudis curatio ganglii, quæ sit impactu pugno. Tendinum exiguum sensum esse monuit, eorum futuram descripsit. Funestus morsus hominis irati. Magna pars ossis humeri exempta & a natura restituta. Sic exempta aliqua tarsi ossa. Tibia cariola terebra sanata. Unguium morbi uberius. Fungus de occipite eminens funesto ausu in femina tentatus. Flatus a vulnere thoracis in scrotum communicans, quod utique per cellulose telæ continuitatem explicari potest. Tumores cystici vegetantes artuum. Frequentissima a variolis ossium esse vitia. Ex lingua glans flopetaria feliciter excisa, quæ in ea diu hæserat. Glans plumbea duræ matri spinalis medullæ adjacens absque symptomatibus.

§. CCXCVIII. VARII.

CORNELIS VAN DER VOORDEN *Lichtende fakkel der Chirurgie verklarende de bespiegeling der heelkonst, en de Oeffening derselve* Amsterdam 1668. 4. * Middelburg 1680. 4. aucta editio ab ANT. DE HEYDE, adjecto *een chirurgyns of heelmesters zeecompas* GUNZ. Medicus & chirurgus Middelburgensis. Pars operis chirurgica per quæstiones & responsa traditur: pentateuchus potissimum veterum, tumores, vulnera, ulcera, fracturæ, & luxationes, ut in medicamentis ferre & in citationibus auctor se contineat. Pro MAGATI rara deligatione vulnerum. Passim tamen etiam adnotationes aliquæ: pectus ense trajectum pulmonibus illæsis. Sanatum vulnus, per quod urina exierat.

J. v. B. *Chirurgyns schepskift zynde een catalogus der medicamenten die yeder chirurgyn naar Oost och Westindien meedevoert* cum C. v. d. VOORDEN prodiit, JOHANNIS VERBRUGGE chirurgi Middelburgensis opus, cum auctoris nomine editum Amsterdam 1693. 8. *. & auctius cum examine, quod continuo dicemus. Catalogus medicamentorum simplicium & compositorum, quæ in chirurgi nautici penum reponi debent.

An differt *Chirurgyns of heelmesters reysboek* EJ. Amsterdam 1677. 8. BOEHMER alii 1687. 8.

EJUSD. *vestibulum chirurgiæ ofte ingangk der heelkonst* Amsterdam 1674. 8. * Pro tironibus. Vulneris renum sanati exemplum.

EJ. *Het examen van land en zee chirurgie* Amsterdam 1696. 8. 1714. 8. 1748. 8., quæ fuerit *volkomme praxis chirurgica vermehrt durch* M. SCHURIG.

Waldenburg 1714. 8. Dresden 1731. 8. *. Iterum chirurgiæ compendium in encheiresibus breve, fufum in medicamentis, quæ calida & alcalina ad mutum sectæ Sylvianæ laudat. Rudes in pharmaceuticis errores non tacere licet, ut colocynthidis drachmam pro unica dosi præscriptam.

SCHLICHTINGIUS in ultima editione a. 1748. anatomen insigniter auxit, chirurgicam partem minus. Cartesiana tamen placita correxit, meliora medicamenta substituit, sua passim consilia dedit. Panem & vinum pro epithemate in abscessibus laudat. Fonticulos adversus ulcera inutiles esse. In fistulis emplastrum adhibet, quod cantharides recipit. Femur aliquoties luxatum vidit. Cancrum nondum apertum argento vivo sanavit. Cum uteri prolapsu perpetuo vaginæ prolapsum conjungi. Materiam etiam chirurgicam auxit & emendavit.

J. VERBRUGGE etiam GUILLEMEUM de morbis oculorum Belgice vertit & auxit, libello de dentium malis 241 conf. p. qui liber Germanice Dresdæ 1706. 8. prodiit cum titulo *der Auge und Zahnarzt*.

CORNELIS HERLS *Examen der Chirurgie* Middelburg 1668. 8. Amsterdam 1672. 8. 1680. 8. Nürnberg 1692. 12. Satis laudat acer alioquin censor TIT-SINGIUS. In lagophthalmia incisionem reprobat, & palpebram superiorem glutinantibus emplastris ad inferiorem jubet abduci.

OTTO TACHENIUS in *Hippocrate chemico* Venet. 166. 12. Brunswic. 1668. 12. * calculi dedit analysin.

In l. *de morborum principe* Osnabrug 1679. 12. * cum omnia velit alcalinis remediis sanare, etiam de pulmone a glande stlopetaria læso, narrat, cancerum lapide esse sanatum.

EJ. *Epistola de lapide, qui morsui serpentum medeat* in diario TINASSI 1668. p. 149.

§. CCXCIX. GEORG HIERONYMUS WELSCH.

Medicus Augustanus, privatam vitam elegit, nunquam Doctoris titulo ornatus, vir multarum linguarum gnarus, & in legendo & colligendo indefessus. Ipse quidem chirurgiam non exercuit, cæterum curationibus passim adfuit. Dedit primum Ulm 1668. 4. * *Sylogon curationum & observationum medicinalium complectentem sex centurias cum notis & Epigramatum centuria* I. Illæ sex centuriæ antiquorum sunt medicorum, quos ad veram ætatem suam recensui.

Ipse denique G. H. WELSCH, præter notas ad CUMANI, GASSERI, MARTII, RUMLERI & REUSNERI, *observationum propriarum Epigramata centum* edidit. Ulm 1668. 4. * De hypopyo a chirurgo Parisino GUILLELMO QUARRE feliciter sanato: linguæ parte resecta reparata. PETRUM de MARCHETTIS ranulam sub lingua integram excidisse. PETRUM SERVIUM interiisse, ex abscessu circa mucronatam cartilagine suborto, & exusto. Hydrops subito inciso abdomine funestus, tum rupto umbilico. Ischuria Parisiis puncta vesica subblata. Maximus SAU-

BERTI

BERTI calculus: calculus acui crinali circumnatus. Ex vesicæ calculo coma. Arteria pro vena incisa, ut facile tamen sanesceret. Uterus prolapsus a VESLINGIO restitutus. ANTONII MOLINETTI relatio de tumore clitoridis aquoso, quem amputaverit. Ab œdemate brachium luxatum. Luxatum femur hætenus per ætatem adaptatum, ut æger satis libere incedere posset. PETRUS ASSELINÆUS ossa mollita vidit. Oleum ducis Ferrariæ, quo gangrænosum vulnus stlopetarium sanatum sit. In ipsa amputatione, esse qui Parisiis perierint, cum chirurgus igne uteretur.

EJ. *Observationum physico medicarum hecatostea* II. Aug. Vind. 1675. 4. * In secunda hecatostea pluscula huc faciunt, sed breviter omnino enarrata. Calculi ex vesica humana mirifici, multifidi. Partus funestus ex incuria obstetricum naturam non juvantium. Medicamenta vulneraria, lithontripica. Hernia umbilicalis alias funesta, alias sanata. Oedema brachii maximum emplastro curatum. Curationes sympatheticas recte refert ad faustos eventus curationis simplicis MAGATIANÆ.

EJ. *Curationum exoticarum chiliades* II. & *Consiliorum medicinalium Cent.* IV. cum WELSCHII *adnotationibus* Ulm 1676. 4.

In tr. *de agagropilis s. calculis in rupicaprarum ventriculis reperiri solitis* Aug. Vind. 1660. 4. * 1668. 4. * multa etiam de calculis animalium reperiuntur.

EJUSD. *Curationum propriarum & consiliorum medicorum Decades* X. Aug. Vind. 1681. 4. * 1697. 4. * Aliqua exempla tumorum malignorum circa maleolos. Aliquot calculosorum morborum historia. Depressio ab ictu cartilaginæ xiphoidæ, quam cucurbitulis repetito admotis restituit. Varices: tumor & stupor auris. Malum mortuum. Cambuca PARACELSI, s. cancer penis. Aqua punctione ex hydrocele emissâ, sed redeuns. Enterocoele. Alia. Ubique ad brevem historiam longas & doctas addit dissertationes.

In appendice anni IV. & V. E. N. C. Dec. I. Ejus sunt *miscellaneorum centuria* III. Medicamenta fere etiam chirurgica.

§. CCC. JOHANNES MURALTUS.

Ex nobili familia Insubrica natus, Leidæ & Parisiis incisionibus & administrationibus chirurgicis operam dedit. Circa ea enim tempora, & paulo prius, illa, quam alibi etiam tetigi, rerum conversio facta est, ut qui prius Patavium fere adibant Germani, aliique Medici, nunc porro ob medicas prælectiones frequenter Leidam, ob exercitationes anatomicas & chirurgicas Lutetiam adirent.

Leidæ eo ævo SYLVII hypotheses docebantur, per universam Europam gratiosæ.

MURALTUS & medicinam, & anatomen & demum chirurgiam coluit. SYLVIO præside disputaverat *de inflammatione & ulcere vesicæ* Leid. 1668. 4. LEU. Deinde

Deinde pro gradu *de morbis parturientium, & accidentibus, quæ partum insequuntur* Basil. 1671. 4. LEU.

Ejus est *collegium anatomicum, in welchem alle Theile des menschlichen Leibes samt den Krankheiten beschrieben werden* Nürnberg 1687. 8. * Cum partium corporis humani descriptione conjungit morborum historiam, potissimum etiam chirurgicorum. Cistam militarem brevibus recensuit, & materiam chirurgicam, modosque curandorum malorum, & artem obstetriciam. Passim etiam adnotationes aliquas peculiarium casuum adiecit, & 46. fere morborum muliebrium exempla, MAURICÆ ipse discipulus. Coccyx ab obstetrice introrsum pressus, inde diuturnus dolor. A secundis retentis hæmorrhagia. Placentæ adhærentis difficilis solutio. Infans putridus ex umbilico prodiit. Difficilis partus ob perinæum prælatum, ad usque quatuor digitos. Denique breve compendium chirurgicum.

EJ. *Schriften von der Wundarznei* Basil. 1691. 8. 1711. 8. *, quæ editio auctior est, & nuperioribus MURALTI curationibus anno demum 1709. peractis, & aliorum, quos dicemus. Opera ipsa diversi sunt generis. Compendium primum artis chirurgicæ, quod pene in formulis se continet. Inde fasciæ & vincula, ex Parisinorum nosodochiorum usu. Tum chirurgicæ administrationes, hæc perbreuiter. Deinde observationes, ut vocare solent, omnino 217, pleræque chirurgici argumenti. Nolles superstitiosa aliqua, datamve parturienti feminæ fabinam. Sed ea seculo condonaveris. In formulis & medicamentis multus est, intercedunt tamen etiam meliora. Ab ictu fissæ ossis frontis pars superior, qua cum coronali committitur: trepano feliciter emissus sanguis, qui sub cranium effusus fuerat. Vulnus stropetarium pectoris recte sanatum, etsi glandem impulsam noster non potuit educere. Anevrysmâ venæsectione curatum. Sutura tendinum manum flectentium, quam chirurgus BIENAISE injecit, nullo tot a punctationibus symptomate. Non sanari fistulam quoad dentem evulseris. Ulcus uteri sanavit. Oculus prolapsus multa evacuatione, & exustis per escharotica carnibus fungosis, tandem restitutus. Fistula lacrumalis ustione sanata. Hernia incarcerata curata, cum intestinum inciperet corrumpi. Ulcus renis sublatum. Fistula pectoralis. Fractura calvariæ & pars cerebri amissâ. Cancrosæ mammæ funesta amputatio. Deliquia animi ab unguento, quod ranunculum reciperet. A lapsu symptomata, vomitusque internis tamen medicamentis dissipata. Tendo flexoris bicipitis ab osse, ut noster dicit, discessit, mirum malum. A moxæ usu dolor diu superstes. Uteri abscessus decoctis vulnerariis sanatus. Ulcus gravissimum uteri cum plurimo pure effuso, tamen sanatum. Tumor carnosus vaginæ vinculo ablatum. Partus aliqui difficiles. Fistula intestinalis sanata. Morsus adeo periculosus, ut digitum necesse fuerit amputare. Duo digiti separati, qui una communi cute erant obducti. BERNARDI RINGLE monita ne terebratio cranii differatur. Laudes balsami vulnerarii POTERIANI. Dilatato annulo intestinum incarceratum repositum. J. H. GYSII, chirurgi Thunensis, partus Cæsareus. Manus a vi gangrænæ siccæ delapsa. Vulnus cum jactura pene drachmæ cerebri, sanatum.

HENRICI

HENRICI RUFFII curationes XXI. Fissura ossis a carie. Fungus articularis genu curatus &c.

J. FREYTAG, chirurgi Tigurini, curationes XXI. Cataracta unco de oculo ter extracta a. 1694, dudum ante ullos Gallos. Cataractæ congenitæ depositæ. Vulnus cornæ tunicæ curatum; & oculi ab impacta festuca vulnus. Polypi amplissimi de naribus evulsi. Hydrocele gangrænosa cum hernia inguinali sanata, & hernia incarcerata cum stercoreo vomitu aperto peritonæi processu, sic aliæ graves herniæ, etiam inguinales.

CASPARI MANZII curationes octo. Vulnus articuli cubiti incisivum, feliciter emplastris vulnerariis curatum: ancylosis, que metuebatur decocto, intestinorum superata.

MURALTI frustra tentata curatio hydrocephali incisi, cum aqua in cerebrum effusa esset.

CHRISTOPHORI BISCHOF, Basiliensis, duæ curationes chirurgicæ. Anevrysmâ superatum pila emplastrorum sibi impositorum.

J. ZWINGER (anonymi) *neue wohlbestellte Feldschererkunst* Basil. 1691. 8. 1711. 8. cum MURALTO prodiit. Primum de vulneribus, & infortuniis, quibus vita militaris obnoxia est. Deinde cista militaris.

EJ. MURALTI *Kinder und Hebammenbüchlein* Basil. 1689. 8. 1697. 8. *. Consilia ad partum difficilem & curationes aliquæ. Uterus a partu quarto die repositus.

In E. N. C. Dec. II. a. I. multa partus difficilis exempla.

Obs. 108. vulvæ lapsu læsæ sanatio.

Obs. 112. uteri prolapsus pessô sanatus.

Obs. 113. hernia umbilici in puerpera cum ani prolapsu vinculis sanata.

Obs. 114. uteri hydrops per umbilicum evacuatus.

Obs. 117. funiculum umbilicalem manumque insertam reduxit.

Ann. II. obs. 89. maximus tumor glandulosus de femore feliciter resectus.

Obs. 90. sqq. plura exempla partuum difficilium. Brachium prolapsum feliciter repositum.

Obs. 93. mors ex sanguinis a partu profusio.

In A. III. numerosissimæ observationes chirurgicæ. Obs. 116. fissura cranii exenta admoto trepano.

Obs. 117. fractura tibiæ & fibulæ cum vulnere sanata.

Obs. 118. sanatus, cui globus plumbeus in pectore relictus.

Obs. 121. chirurgi BIENAISE futura tendinum manus.

Obs. 124. mors ex vulnere jecoris.

Tom. I.

Ccc

Obs.

- Obs.* 125. cancer, quem vocat penis, sanatus.
Obs. 126. & oculi prolapsus.
Obs. 127. amputata tibia, tamen ab ulceribus mors.
Obs. 128. hernia umbilicalis vinculo sanata.
Obs. 131. apostemata & caries a variolis.
Obs. 132. 133. fistula lacrumalis igne sanata.
Obs. 134. struma amputata, in qua officula.
Obs. 135. felix incisio in ileo a bubonocele nato.
Obs. 136. sanata maxillæ inferioris fractura.
Obs. 137. teterrima calvariæ fractura curata, in qua os petrosum, ut putat, fissum, pars orbitæ exemta, & musculus temporalis incisus.
Obs. 138. polypus nasi evulsus.
Obs. 139. curatus in rene abscessus.
Obs. 140. & sterni abscessus.
Obs. 141. ab intestino a vermibus eroso hernia.
Obs. 142. enormis tumor in brachio incisione curatus.
Obs. 143. gangræna spontanea manus curata.
Obs. 144. & fistula a carie tibiæ.
Obs. 145. & pectoris fistulæ.
Obs. 146. empyema ruptum sanatum.
Obs. 148. hydrocele curata castratione & cereo inmisso.
Obs. 150. fractura cranii cum amissa parte cerebri, curata.
Ann. V. *obs.* 33. ischuria a scirrho prostatae & vesicularum feminalium.
Obs. 133. in manus dorso verruca in maximum cancrum excrecens.
Ann. VII. *obs.* 95. ex imposito ranunculo caustico syncope.
Obs. 106. acicula per urinam egesta.
Obs. 118. sanatus quem canis rabidus momorderat.
Ann. X. *obs.* 107. ulcus post pleuritidem per lotium feliciter iudicatum.
Dec. III. *Ann.* II. *obs.* 134. partus in vetula expeditus ore uteri dilatato.
Ann. IX. X. *obs.* 55. arteria in venæsectione læsa, sanguis effusus, putridus, exemtus, & malum absque injecto vinculo sanatum.

VITI RIEDLINI patris, qui a. 1668. obiit, *observationum medicarum centuriæ tres*, a filio Augustæ Vindelicorum 1691. 12. * edite. Multæ chirurgici sunt argumenti: misera autem eo ævo chirurgiæ Germanicæ facies erat, cum in casu trepanum poscente, noster non ausus sit ad necessariam curationem descendere, cui rationem substituit. In alio tamen casu undecimo die trepanum feliciter admotum fuisse ipse meminit. Acus gutturi infixæ, prælonga, volsella erepta. A lapsu cerebro concusso per biduum mens emota, sponte restituta; neque enim in medicamentis vis illa fuit, quæ propinavit. Ab hernia sprete funestus spasmus cynicus. Ob gangrænam indice resecto, tamen mors non potuit vitari. Fistula in dorso feliciter reconciliata. Incontinentia sæcum omnium & mors a fractis vertebris. Emphysema spontaneum. Memorabile & simile BIDLOIANO exemplum, plurimæ aquæ, quæ de naribus fluxit. Mors ab arteria brachii venæ loco incisa. Ex lapsu, illiso ossæ sacro, pedum impotentia, & funestus hydrops. Magnus calculus ex scroto sponte elapsus. Vulnus, in quo dura mater incisa, sanatum, cum rimam ad pus emittendum noster dilatasset. Post suppressas hæmorrhoides ulcus colli vesicæ, mors. Caput fetus in utero relictum sensim contabescens & egestum.

J. NICOLAUS PFIZER, Physicus Noribergensis, edidit Noribergæ 1668. 12. *, 1673. 8. BOECLER, *vernünftiges Wunden-Urtheil*, s. de vulnerum ad mortem inferendam potentia, singulatim, a capite ad calcem, etiam de vulneribus veneno infectis, aut a perniciosis bestiis illatis. Credulus auctor, & collector. Aliqua de submersis, num vivi, num a morte in aquam projecti sint: sic de strangulatis.

EJ. *Zwey sonderbare Bücher von der Weiber Natur* &c. Altdorf 1691. 8. *. Chirurgica in partu difficili auxilia. Uterus evulsus cum placenta firmiter adhærenscente. Fetus mortuus unco ductus. Herniæ.

FRANCISCUS BOSELLUS in *Amaltheo medico historico* Patav. 1668. 4. * refert ut legè a. 1638. sancta Patavii licentia docendæ & exercendæ chirurgiæ conferatur.

PIERRE DAILLY *traité des blessures & playes faites par armes à feu* Paris 1668. 12. HOTTON. BUR. liber est PLAZZONI gallice versus, & nonnullis propriis adnotationibus auctus. Tamen glandes plumbeas calefcere.

THOMAS RODRIGUEZ de VEGA *Practica medica, cui accessit de fontanellis & cauteriis* Lisboa 1668. 4. C. d. V.

J. HENRICUS MEIBOM, vir eruditus, Professor Helmstadiensis, præter academicas disputationes nihil scripsit.

EJ. De ossium constitutione naturali & præternaturali Helmst. 1668. 4. *.
Luxationes, fracturæ, morbi ossium.

EJ. disp. de suffusione Helmstatt. 1670. 4. BOEHM.

EJ. De paracentesi in hydrope ib. 1670. 4.

EJ. De bubonibus ib. 1671. 4.

EJ. De cancro mammarum ib. 1673. 4.

EJ. De ulcerum natura & curatione in genere ib. 1674. 4. *.

EJ. De vulneribus lethalibus ib. 1674. 4. BOEHM. 1694. 4. * A globulo
in pectore latente per quadraginta annos sputa purulenta.

EJ. De sanguinis eductione ib. 1674. 4. HENEL.

EJ. De lesionibus cranii a causa externa violenta ib. 1674. 4.

EJ. De suppressione urine ib. 1676. 4.

EJ. De tumoribus pedum, imprimis œdematosi ib. 1679. 4. *.

EJ. De calculo renum ib. 1679. 4.

EJ. De hæmorrhagia ib. 1684. 4. Habet instrumentum, quo arterias in
carpo vulneratas coërceat.

EJ. De vulnerum natura & curatione in genere ib. 1685. 4. *. Sanatum
vulnus colli vesicæ: cochlea umbellata ad arteriæ vulnus. In Italia arterias li-
gari forcipe correptas.

EJ. De hernia ib. 1686. 4. *.

EJ. De catheterismo Helmst. 1689. 4. ubi catheteres flexiles describit.

EJ. de abscessuum internorum natura & curatione Dresdæ & Lipsi. 1751. edente
J. G. B. medico. BUR. Posthumum opus. Laudat decocta vulneraria.

J. HENR. BREDHAVER de nephritide Giesl. 1668. 4. RIV.

SAMUEL du PRE' de carie ossis Leid. 1668. 4. BOEHMER.

CHRIST. v. CAMPEN de calculo renum Leid. 1668. BOEHM.

IRENÆI VEHR Prof. Francofurti ad Viadr. præsidium chirurgicum de methæmo-
ehymia Francf. ad Viadr. 1668. 4. diximus in anatomicis.

EJ. De abortu ib. 1684. 4. PLATN.

EJ. De vulnere capitis persone illustrissime casus feralis ib. 1689. 4.

EJ. De gangrena & sphacelo ib. 1698. 4. HEFT.

NIC. MOURIK de ischuria Leid. 1668. 4. *.

CHRISTOPH. ANTON. SCHOENGAST de Enkurek morsuque tarantula Lipsiæ
1668. 4. *.

§. CCCIII.

§. CCCIII. DIARIA.

In *Phil. Transf.* n. 39. J. SCHMIDII Gedanensis infusoriæ chirurgiæ tentami-
na referemus, quia ad scopum clinicum curandosque morbos sunt instituta. Sed
vide B. anat. I. p. 545.

EJ. E. N. C. Dec. I. ann. III. obs. 122. ex hernia incarcerata natus anus
artificialis commode toleratus.

Obs. 124. intestinum a lotio erosum.

Ann. IV. V. obs. 161. a veneno cancri plumbum calcinatum.

Ann. VIII. obs. 83. vulnus oculi subito lethale, quod frequens.

Obs. 89. mors ex fabuloso urethræ infarctu.

Obs. 91. polypum narium denique mercurio sublimato superavit.

Obs. 97. sic carunculas urethræ gallicas.

Ann. IX. X. obs. 43. hydrophobia vigesimo post morsum anno super-
veniens.

In BIRCHII t. II. refertur de enormi calculo unciarum 22. in humana ve-
fica reperto: de hydatidibus ex tumore laterum inciso prodeuntibus: de rene in
cane inciso & destructo, ut integre sanaretur.

In *Journal des Savans* anni 1668. de calculo quatuor & ultra librarum in
equo reperto. Ceperat prodire a. 1665.

In novo diario, quod apud TINASSIUM prodiit, experimenta recensentur
cum calculo facta, a quo admoto demorsâ a vipera animalia subito interierint.

Libellorum ad transfusionem pertinentium censum omitto, quos in anatomi-
ca parte dixerim.

§. CCCIV. VARI.

DUBE' Medici, *Chirurgien des pauvres* Paris 1669. 8. 1672. 8. 1693. 8.
Rouen. 1711. 8.

J. GEORG VOLCAMER, Medici Noribergensis, *Sendschreiben von dem Blasen-
und Lendenstein* Francf. 1669. 4. *. Habere se arcanum, quo multos curaverit.

In E. N. C. Dec. I. Ann. Obs. 121. fetus retentus, cujus officula prodie-
runt, postquam novum interim fetum conceperat.

Obs. 226. caruncula de vulva progrediens (sarcoma vaginæ) resectum.

Obs. 227. calculi ex femina exempti post nerveos quosdam motus, quos
auctor habet pro calculi itinere.

Ann. VI. VII. obs. 72. oleum momordicæ laudat ad partum expediendum.

Obs. 73. uterus ex virgine elapsus & resectus; sarcoma potius, cum ipse
neget, cavum fuisse.

Ccc 3

Ann.

Ann. IX. X. obs. 62. Sterilitas ab utero per abortum læso injectionibus superata, ad quas metrenchytem invenit, crasso, elevatoque & perforato sine.

Dec. III. ann. I. obs. 177. idem homo quater calculi sectionem passus.

Ann. V. obs. 152. a clausis tibiæ ulceribus impotentia ambulandi.

Obs. 155. a puncto nervo convulsionem, eroso per lapidem causticum nervo suppressæ.

Ann. VIII. obs. 227. 228, magni tumores cystici sublati.

TARDUCCIO SALVI da Macerata *il chirurgo con il ministro del medico* Romæ 1669. 4. *. Inter varios alios tractatus, etiam Pentateuchus chirurgicus hic reperitur, breviter, ut generalia tantum præcepta tradat. Tum aliqua de suppellectile chirurgi. In *ministro del medico* agitur de venæ sectione, cucurbitulis, hirudinibus, frictionibus, vesicatoriis, cauteriis. Venarum selectus: varium genus lanceolarum, etiam balista, quam ad certam profunditatem dimittas, non ultra se demersuram: ad scarificandum etiam instrumentum depinxit, de quo multos cultellos una producas.

Adjectus est PETRI de PIAZZA *breve ed utile discorso* p. 351.

FRANCISCI JOSEPHI BURRHI *epistola ad T. BARTHOLINUM* Hafn. 1669. 4. *. Arcanum venditabat, quo oculorum elapsos humores ajebat se restituere.

CINTIO d'AMATO *prattica nuova di tutto quello ch'al diligente Barbieri s'appartiene, ove si discorre del cavar sangue, di balsamar corpi humani, dal modo da farsi la scarificatione* Venetia 1669. 4. BOEHMER, Napoli 1671. 4. d'ETR.

MOSES CHARAS in *experiences sur la vipere* Paris 1669. 8. 1672. 8. * & in *suite des experiences sur la vipere* ib. 1672. 8. *. conjunctim reculis ib. 1694. 8. *. contendit venenum viperæ nullum esse, solamque iram nocere. REDUS putat hominem pennis non suis volatum adfectasse, VIGANUS effectum & vetustum venenum ad experimenta adhibuisse. Tarantularum miranda narrat. Ipse a vipera morsus, suctione, vinculo, sale viperæ fumto nihil passus est (a).

HERMANNI GRUBE *de ictu tarantule* Francfurt 1669. 8. *. credulus, rei non visæ.

HENRICI de QUINTAL VIEYRA, fantarenensis, *Guia de Sangradores* Lisboa 1669. 8. 1670. 8. C. de V.

J. FR. WEYPERT *trifolium chirurgicum oder gülden Kleeblatt der Wundarney* Francfurt 1669. 12. GRAU. 1673. 12. 1697. 12. 1735. 12.

FRANCESCO de ROMANIS, patricii Centursini, posthumum opus cum titulo *observationum medico-chirurgicarum* Napoli 1669. fol. *. Multæ sunt chirurgici argumenti. In administrationibus brevis est. Viam ad nares effodere suadet in fistula

(a) *Mem. de l'Acad. 1693.*

Fistula lacrumali. Nuces gallinis fuisse funestas, quas rabidi canis saliva vitiaffet. Veterum cæterum morem sequitur, ut minus certis auxiliis fidat, ipso ad canis morsum ÆSCHRIONIS medicamento. Eventus desunt.

§. CCCV. DISPUTATIONES.

PHIL. HENR. BEIER *de rabie vel hydrophobia* Hall. 1669. 4. RIV.

GEORG PETRI PIERERI *diff. de natta* Argentorati 1669. 12.

J. JOACH. ZENTGRAF *de tactu regis Franciæ, quo strumis laborantes restituntur* Witteberg 1669. 4. BATINE.

J. ALBERT SEBIZ *de fonticulis* Argentor. 1669. 4. *.

EJ. *De tumoribus præter naturam in genere* ib. 1669. 4. *.

In *exercitationum pathologicarum XXXIma.* 1664. 4. multa sunt chirurgica.

CH. SCHERBIUS *de renum calculo* Utrecht 1669. 4. HAEN.

THOMAS FONES *de ophthalmia* Leid. 1669. 4. *.

§. CCCVI. DIARIA.

Apud BIRCHIUM a. 1669. agitur de calculo sub lingua sponte erumpente, cum malum pro angina habitum fuisset. Intestina sponte rupta, & eductæ sphaeræ plumbeæ, totæ tartarea crusta obductæ.

In *Phil. Trans.* n. 12 & 13. agitur de subitaneo & mirifico tumore mammarum in femina, quem mors ipsa secuta est.

§. CCCVII. VARI I.

ANTONIUS FERREIRA, Lusitanus, EJUS *Luz verdadera o recopilado de toda la cirugia* prodiit Lisboa 1670. fol.

PIERRE MORENNO TERRER *flor de anatomia, dislocationes y fracturas del cuerpo humano* Madrit 1670. 8.

Observations & histoires chirurgiques tirées des œuvres latines des plus renommés praticiens par un D. en Med. & divisé en douze Centuries Geneve 1670. 4. Suspicor esse BONNETI.

Bandages pour les pauvres gens, pour les descentes de boyaux, de matrice, de nombril & de fondement Paris 1670. 4. BUR.

Lettre sur une nouvelle opinion au sujet de la cataracte Rouen 1670. 4. FALC. Non residere in lente crystallina.

SICLER *histoire inouïe d'un accouchement de 19 mois* au Puy 1670. 4. utcumque huc facit.

JAMES WOLVERIDGE *Speculum matricis Hibernicum, or the Irish maidwives handmaid* Lond. 1670. 8. B. BODLEY.

Cum ed. F. WURZII prodiit H. SCHÆVII *abris der anatomie, und ein Hebammenbüchlein* Basil. 1670. 8. *. HUTH.

§. CCCVIII. JOHANNES GROENEVELT.

Belga, Medicus qui in Anglia vixit, calculumque secuit. EJ. *disp. de calculo vesicae* Utrecht 1670. 4. BOEHMER.

EJUS *dissertatio lithologica variis observationibus & figuris illustrata* ed. II. Londin. 1687. 8. *. Exoratum fuisse a chirurgo & lithotomo Amstelodamensi HENRICO VELTHUYSEN, ut arti se totum traderet. Hic aliquas adnotationes tradit per suam experientiam natas, de calculis & circa calculum rarioribus curationibus. Ut calculi de renibus in vesicam decedant. Calculi figura & mole varii. Calculi renis signa, & vesicæ calculi. Enormis calculus unciarum 19, alius 25 unc. Remedia quibus symptomata mitigantur, cadaverum incisiones. Apparatus parvi sectio, & modi calculi secandi varietates. Calculus sulcatus, ut aliqua via lotio per eam crenam superesset.

In Anglia nomen mutavit, ut nunc GREENFIELD se scripserit, & prostat EJUS *complete treatise on the stone and gravel, with a discourse on the lithontriptics* London 1710. 8. *. Multa expertus hic ea exponit, quæ sibi vidisse contigisset. Ex puellis magnos calculos extraxit, sed etiam medicamentis lithontripticis solvit. Iterum magna varietas calculorum, aliqui ex priori opere. Calculus circa acum natus. Calculos equidem inter duas membranas vesicæ natos vidit, vere tunica tum nunquam. Ab usu saponis calculus eductus est, ut in glande se conspicuum daret. Adparatus parvus & magnus. Alto semel feliciter usus est. Vulnus urethræ majus æque facile sanari ac minus. Sibi accidisse, ut aliquando calculum non possit educere. Symptomata. De lithontripticis medicamentis eorum temporum, DUVY, TIPPING, absurdis miscelis, ROGERII alcalino pulvere, quem laudat, sale stipticum fabarum cum testis ovorum & cancrorum chelis. G. CHARLETON persuasisse sibi, dari liquorem, qui calculum vere solvat, & incredulis succensuisse. Prius opusculum his utique auctum redit, cum TOLETI iconibus.

EJUSD. *de tuto cantharidum usu* l. Londin. 1698. 8. 1707. 8. Anglice vertente J. MARTIN, ib. 1706. 8. *. Potius ad clinicen pertinet, & eo loco repetetur. Accusatus ob propinatas cantharides, etiam carceri addictus fuerat.

§. CCCIX. THEODORUS KERKRING.

Incisor & Chemicus, de cujus moribus alias egi. In *spicilegio anatomico* Amsterdam 1670. 4. * plusculæ continentur adnotationes chirurgicæ. Sarcoma pro uteri prolapsu habitum. Secundarum pars quarto mense incorrupta educta. Iliaca passio ab intestinorum ulcere. Acus, quæ in gutture hærebat, magnete educta. Lor-

Lordosis medicamentis sanata. Luxationis femoris veræ & insanabilis exemplum ligamentis laxatis. Calculorum varietates. Fistulæ a ductu salivali. Fissura calvariae a lapsu prætervifa, & tumores varii circa arterias temporales, eventu funesto. Femina quam bronchocele præfocavit. A capite femoris nimis parvo claudicatio. Trigesimo anno decellit lamina ossea de tibia, quam equus percusserat.

§. CCCX. DENIS FOURNIER

Chirurgi Parisini, *traité de la gangrene & particulièrement de celle qui vient en la peste* Paris 1670. 12. PORTAL. Fortia commendare escharotica.

EJ. *l'œconomie chirurgicale pour le rhabillage des os, contenant l'osteologie, la nososteologie & apocatastosteologie* Paris 1671. 4. *. de morbis ossium fusa, deque fractis & luxatis & eorum repositione. Propria vix habet, PAREUM secutus. Machinamenta ORIBASHII depicta dat.

EJ. *traité methodique des bandages* Paris 1671. 4. *. Continet etiam GALENI de fasciis icones. Editionem citat 1678. 4. PORTAL, cui nova aliqua dicit accessisse.

EJ. *les principes de chirurgie* Paris 1671. 4. *. Tabulæ de generalibus actis.

EJ. *l'art qui chasse la peste, les bubons, les charbons; l'estiomene & la gangrene* Paris 1671. 4. *. Potissimum in medicamentis versatur. An idem libellus qui primo loco dictus.

EJ. *l'accoucheur methodique, qui enseigne la maniere d'operer dans tous les accouchemens naturels & artificiels* Paris 1677. 12. BUR. PORTAL esse ex RUFFIO.

§. CCCXI. VARIII.

In CHRIST. FRID. GARMAN maxima *de miraculis mortuorum* collectione multa huc pertinent, ut de naso institio, de partu cadaverum, de celebri illa apud avos nostros cadaverum cruentatione, quæ sit ad accessum homicidæ: de putrefactione & ea occasione de calculis. Prodiit 1670. 4. & Dresd. 1709. 4. *.

In E. N. C. D. I. A. I. a 145 de intestino a vermibus perforato & curato.

Ann. III. obs. 43. calculi sub lingua.

Obs. 204 mors ex rupto varice.

Dec. II. ann. VIII. obs. 153. urinæ incontinentia a calculo.

§. CCCXII. DISPUTATIONES.

JUSTI SCHRADER Prof. Helmstad. *de ulceribus* Leid. 1670. 4. *.

In *observationibus & historiis, quas collectus edidit* Amsterdam 1674. 12. *. hernia describitur & processus peritonæi testem comprehendens. Iterum processus
Tom. I. Ddd fus

fus quidem petitonæi, absque hernia tamen, cum icone. Quartana molestissima, ictu in cranium accepto sublata. Caries fere univerforum ossium ex frigida natione. A SMALZIO lithotomo maximus calculus excisus. Incisiones nonnullorum cadaverum morbosorum.

PETRI le CLERC *de fracturis cranii* Leid. 1670. 4. *

BERN. CHARIAS CHAPELLE *de mammarum inflammatione* Leid. 1670. 4. *

VIC. LOCHER *de renum & vesicæ calculo* Basil. 1670. 4.

GEORG WARMUTH *de abortu* Leid. 1670. 4. PLATN.

§. CCCXIII. PIERRE JOSEPH MICHON.

Vulgo Abbé BOURDELOT, Medicus apud R. CHRISTINAM gratiofus, qui cum splendore aliquo vixit, & demum veneno se interemisse creditus est. Idem cum ab infelici venæ sectione anevryfma passus esset, instrumentum invenit, scutum nempe, cujus diuturna pressione, hoc malum facile toleravit, de quo apud BLEGNYUM (a) retulit. Exstat in PLANQUE *Bibl. de Med. T. II. p. 481. diss. ejus de aneurismate. Exemplum orti a vociferatione; a conatu. Historia proprii mali.*

Eodem fere tempore celebris poeta BENSERADE periit, cum chirurgus arteriam ei pro vena percussisset, & aufugisset, neque sanguinem suppressisset.

IDEM BOURDELOT edidit Paris 1670. *observations sur la vipère* Paris 1670. 12. De morsu viperarum; in eo tamen virus esse, etsi in Gallia mitiores sint.

Apud eundem conventus fuit Academicus, in quo varia physica & medica a variis eruditis viris agitata fuerunt. Aliqua in eo collegio proposita edidit GALLOIS, cum titulo, *Conversations de M. P. A. BOURDELOT* Paris 1675. 12. * & in *Zod. Gallico. De lapide ad morsum serpentum. De puero calculos absque dolore mingente. Vulnus intestini severa diæta sanatum. Contra sedem suffusionis in lente crystallina. De BURRHI epistolis.*

§. CCCXIV. DIARIA.

Apud BIRCHUM de calculo in urethra hærente, per quem lotium sibi viam cadendo aperuit.

CLARKE de calculo 22 librarum ex utero vaccæ exciso.

In Diario TINASSIANO calculus ex vesica canis; eadem de parietariæ vi lithotriptica historiola, quam citavimus.

Novæ Academiæ Naturæ curiosorum Acta hoc anno 1670 ceperunt prodire, quorum nuper secularia celebrata fuerunt. In iis actis a medicis fere, tamen etiam a chirurgis communicatis, magnus numerus prodiit adnotationum & casuum chirurgici etiam argumenti.

Anno I, qui Lipsiæ 1670. 4. * prodiit, MATTHÆUS FRANC. HERTODT egit de cancro dentis, ulcere, ut puto, maligno & rebelli gingivarum.

HEN-

(a) in nouvelles decouv. sur la Medec.

HENRICUS VOLGNAD *obs. 11. de funesto eventu ani clausi in puero nuper nato.*

Obs. 21. Intestina ab adliso abdomine rupta.

Ann. IV. V. obs. 169 funestus calculosus renis abscessus.

Ann. I. J. FERDINAND HERTOD obs. 25. Cum nullus in gravida femina callus subnasceretur, continuo, cum peperisset, idem conferbuit.

Obs. 99. ulcus canerosum pancreatis, renesque corrupti in viro orthostadio.

Ann. IV. V. obs. 98. Colli anevryfma pro insanabili dimissum, nullum enim exemplum esse sanati.

Ann. I. ALLARD HERMAN CUMMEN obs. 46. hydrocephalus fomentis spirituosis sublatus.

Dec. I. Ann. III. obs. 112. ulcus in osse bis visum.

Obs. 117. secundinæ particula post mensem demum expulsa.

Obs. 135. ossis coccygis luxatio introrsum facta.

Obs. 187. intestinum rectum fissum & gangrænosum,

Obs. 182. sanati fulmine tacti.

FRIDER. FERDINAND ILMER, Professor Vindobonensis *obs. 49. partus difficilis a præeunte brachio, brachio resecto, fetu in tres partes diviso expeditus.*

Ann. II. obs. 39. ischuria die decimo ejecto calculo soluta.

Ann. III. obs. 16. calculus, ut puto, felleus per abdominis abscessum eductus.

EJUSD. *disp. de calculis microcosmi* Wien 1692.

De oculorum morbis 1697. 4. *. Titulum puto alium esse.

Ann. I. J. GEORG GREUSEL obs. 64. ren purulentus totusque consumtus.

LAURENTIUS WOLFSTRIGEL *obs. 63. ex vulnere oculi lens crystallina ad labia vulneris cornæ tunicæ adnata.*

Ann. II. obs. 88. hernia umbilicalis congenita.

Ann. I. NICOLAUS WILHELM BECKERS obs. 82. in abscessu abdominis musculi feliciter incisi.

Ann. IV. V. uvula erosa absque malo.

Ann. VIII. obs. 76. colica nephritica.

Obs. 72. arteria sponte rupta in hemicrania felici eventu.

Obs. 73. sic anasarca per spontaneos abscessus curata.

Ann. I. GOTTFRIED THEDESIUS obs. 106. calculus vesicæ, uterus dura & viscida materie refertus.

Ddd 2

§. CCCXV.

§. CCCXV. COSMUS VIARDEL.

Chirurgus obstetricius Parisinus, MAURICÆI æmulus. Scripsit Paris 1671. 8. *Observations sur la pratique des accouchemens*, recusas Paris 1748. 8. *. Germanice versas Francfurt 1676. 8. *. Ordinis omnis ignarus, passim superstitioni indulgens, inque medicamentis plurimus, uterum se extraxisse fatetur, neque id sibi vitio ducit, aut pudori. Per pedes perinde, ut MAURICEAU, fetum fere extrahit. Adnotationes aliquas adspersit, adque partus difficiles consilia. Infans vivus ex matre mortua excisus. Fetus capite in pacto omnium difficillimum partum facere, periculosissimum placentam, aut funiculum præeuntem, malum etiam præcedentem faciem. Exemplum uteri ab obstetrice evulsi. Connatam vaginam emollientibus medicamentis aperuit.

In nova editione peculiaria aliqua consilia inter adnotationes locum inveniunt. Pessum mavult auctor ex cannabi parare in cera liquida tincta.

Versio Germanica sæpe ridicula est; virgines plerumque vocat, quæ pererunt.

§. CCCXVI. VARIÆ.

La poudre de sympathie justifiée Paris 1671. 8.

THOMAS SHIRLEY of the causes of stones in the greater world in order to find out the causes and cure of the stones in man London 1671. 8. Hamburg 1675. 8. 1699. 8.

WILLIAM SERMON the english midwife Lond. 1671. 8.

BARENT PIEBERS *gehuklig steenkunst den steen te snyden end uytdryven zonder pijn* 1671. 8. ut videtur ex E. N. C.

CCCXVII. DISPUTATIONES.

LUDOVICI SALZMAN de abscessu interno insignis magnitudinis cum hydrope & aliis notatu dignis in muliere Argentoratensi nuper observatis Argentor. 1671. 4. *. Abscessus cystici gelatinosis hydatidibus varii, hydrops, ut videtur, ovarii.

J. HENR. AGERIUS de varicibus Argentor. 1671. 4. Riv.

C. C. MYLIUS de peruione Leid. 1671. 4.

ANDR. HOFMAN de tentigine, s. nimia excrescentia clitoridis Jen. 1671. 4.

EJ. est disp. de fracturis cranii Witteberg 1671. 4.

J. GERARDI SIMONIS J. C. Jura obstetricum Jen. 1671. 4. B. BOEHM.

EJ. *Obstetrices* ib. 1678. 4. ib.

JACOB a TEFFELIN de ischuria Leid. 1671. 4. *. alii 1672.

PETR. MOELLER de vulneribus sclopetorum Regiomont. 1671. 4.

§. CCCXVIII.

§. CCCXVIII. DIARIA.

In E. N. C. Anno II. multa huc faciunt.

J. FRID. TREUBLER *obs.* 37. de ambustis a fulmine.

SIMON SCHULZE Thoruniensis medici.

Obs. 63. nescio cujus concrementi mollis in lapidibus reperti, laudes adversus calculum.

Obs. 64. 81. varia ad calcem podagricam.

Obs. 134. tumor abdominis per lapsum ex alto curatus, effluente per pudenta humore.

Ann. III. *obs.* 1. calculus sub lingua excisus.

Obs. 2. curationes puerorum natorum ano imperforato.

Obs. 3. sic vulvæ.

Obs. 155. de remediis lithontripticis compilatio.

Obs. 156. de fonticulorum utilitate in epilepsia, paralyti, &c.

Obs. 189. grave vulnus pectoris lentissime curatum, & quinto anno lethale *obs.* 115. a. IV. V.

Obs. 260. fulgurati absque noxa.

Ann. IV. V. *obs.* 72. hernia vera in columba.

Obs. 114. renis abscessus funestus.

Obs. 122. intestini recti gangræna.

Obs. 126. in lotio post bihorium calculos esse natos.

Ann. VI. VII. *obs.* 135. maxima purulentia pectoris & abdominis, de umbilico erumpens.

Obs. 142. ex salivæ canis rabidi contagio hydrophobia.

Obs. 147. pus pleuriticum ex vulnuscule brachii.

Obs. 157. magna excrescentia carnosæ de scapula abscissa.

Obs. 163. pectus ab abscessu late apertum.

Obs. 135. paracentesis frustraneæ in hydrope.

Obs. 168. excrescentia fungosa uteri sphacelata.

Ann. VIII. *obs.* 21. a cancrosa mamma resecta subita mors.

Ann. II. J. JACOB WENCESLAI DOBRZENSKI de NIGROPONTE *obs.* 65. de calce podagrica.

Obs. 181. partus ab uteri abscessu impeditus.

JOH. PILAS *Dec.* I. *Ann.* II. *obs.* 92. atheroma in humero exsectum.

Obs. 108. anevryfma curatum fasciis.

PAULUS de SORBAIT, Medicus Vindobonensis, *obs.* 104. impotentia venerea ex vulnere capitis.

In ejus *universa medicina theorica & practica*, chirurgia continetur & examen chirurgicum Nuremb. 1672. fol. & cum titulo *praxeos medicæ auctæ*. Wien 1680. fol.

Ann. II. JOH. ANTON. CLOZ prægrandis calculus excretus de viro. *obs.* 124.

GODOFR. CHRISTIAN WINKLER, *obs.* 132. vulnus oculi curatum & aqueus humor restitutus.

Ann. VI. VII. *obs.* 91. funesta venæ raninæ sectio (morbus potius funestus, in quo incisa fuit).

Obs. 100. spina ventosa sanata.

Obs. 101. lithonriptico expulsi calculus.

Obs. 109. calculus vesicæ, qui ex renibus descendit, ubi diu habitaverat.

Obs. 112. calculis expulsis ischuria die undecimo sublata.

Ann. VIII. *obs.* II. calculus vesicæ ex femina excisus.

Ann. II. MARTIN BERNHARD a BERNIZ, Medicus Varsoviensis, miraculorum amans.

Obs. 139. calculus prægrandis a femina excretus.

Obs. 140, 141. alii calculi: etiam in viro permagni.

ANONYMI vagæ cogitationes de liquore calculum solvente, *obs.* 158.

AUGUSTIN HERMANN magna massa de perinæo feliciter excisa, *obs.* 172.

ELIÆ RUD. CAMERARII, Professoris Tubingensis, *obs.* 176. ischuria post 22. diem soluta.

EJ. *De pleuritide & abscessu pectoris cum succedente colica spasmodica & gutta serena* Tubing. 1690. 4.

EJ. *disp. de polypo narium* Tubing. 1688. 4. HAEN.

EJ. *De polypo narium aquoso* Tub. 1688. 4. BOEHM.

EJ. *De chysmatibus* 1688. 4.

EJ. *De ulceribus antiquis* 1689.

EJ. *Pleuritis & abscessus pectoris cum succedente colica & gutta serena* ib. 1690. 4.

EJ. *De ozæna* ib. 1692. 4. *

EJ. *De fractura cum vulnere* ib. 1699. 4.

SIMONIS ALOYSII TUDECS, Pragensis, *obs.* 254. uterus in partu ruptus.

Ann.

Ann. IX. X. *obs.* 116. pro tarantismo testimonium.

Obs. 122. intestinum colon cum vulnere abdominis connatum.

Obs. 125. profundum cerebri vulnus solo casu funestum.

CÆSO GRAMM Kiloniensis.

Ann. II. *obs.* 256. fetus per particulas de utero sensim exclusus.

Ann. III. *obs.* 18. aliquod levamen herniosæ, dum ulcera abdominis aperta manabant.

Obs. 19. calculus vesicæ figuræ fabulosæ.

Obs. 80. fetus putrefactus de utero expulsi.

Obs. 81. cephalæa superata cauterio potenciali, ad futuræ coronalis cum sagittali commisionem, ad os usque exurente.

In l. *de Judeis medicis* citato in *Journal des Savans* 1680. defenditur non debere neque in medicina, neque in chirurgia ejusmodi homines ad ægros vocari.

§. CCCXIX. EHRENFRIED HAGEDORN.

Medicus Görlizienfis.

In E. N. C. *Dec.* I. *ann.* II. *obs.* 248. sphacelus a fracturæ nimis stricto vinculo.

Obs. 243. calculosi hominis incisio.

Ann. III. *obs.* 214. fonticuli ad ulcera vetusta claudenda utiles.

Ann. IX. X. *obs.* 72. gryllos ad ischuriam ipsumque vesicæ calculum laudat,

Et *obs.* 74. Catechu in oculorum vulneribus commendat.

Dec. I. *ann.* I. *obs.* 162. per urinam ejecti calculi flavi politis aciculis insignes.

Ann. V. *obs.* 90. tumor maximus femoris funesto ausu tentatus.

In *observationum & historiarum medico practicarum Centuriis tribus* Francof. & Lips. 1698. 8. *. editis multa sunt argumenti chirurgici, ut bregmatis in pueris nuper natis funestæ depressiones. Cutis a cranio in partu divulsa. Vulnus calvariæ cum depressione curatum. Vulnus oculi, sed humores amissi restituti. Cancer, ut putat, narium mercurialibus medicamentis sublatus. Uvulæ pars gangrænosa feliciter resecta. Calculus sublingualis. Maxilla per oscitationem luxata. Ulcera circa asperam arteriam sanata. Fistulosum pectoris ulcus & ventriculi vulnus, eventu funesto. Umbilicus in hydrope lethali eventu ruptus, & par eventus scarificationis. Calculorum historiæ. Suctione de urethra prolectus lapis; etiam sponte in femina elapsus. Varia, etiam circa articulos ulcera post variolas. Gangrænæ multa exempla, a morbillis, a frigida, a strictiori fascia. Partus ex utero prolapsi. Membranæ de utero a partu decedentes, auctori ignotæ.

ignotæ. Sanatus, cui palus faciem trajecerat. Vulnus abdominis a bove corni-
peta infictum sanatum. Penis imperforatus feliciter apertus. Vulneris utilis
suctio. Cancer mammæ frustra resectus & repullulans. Globulus sclopeti sub
clavicula absque malo retentus.

§. CCCXX. CASPAR THEOPHILUS BIERLING.

Magdeburgensis Medicus.

Fistula perinæi in E. N. C. Dec. I. ann. II. obs. 204.

In E.J. *adversariorum curiosorum centuria* I. Jenæ 1679. 4. *. excusa aliqua
huc faciunt. Herniotomus castratus culpatus. Rudis chirurgus colon intestinum
discerpit. Gravis casus ab alto innocuus. Ex raninæ venæ sectione (arteriæ,
ut putes) varia mala. Ex levi vulnere brachii per malam curationem mors. Ab
hydrocephalo difficilis partus & funestus.

§. CCCXXI. GEORGIUS WOLFGANG WEDEL.

Professor Jenensis, uxoris mæ avunculus, vir eruditus, chirurgiam passim
tetigit, in numerosis potissimum disputationibus.

In E. N. C. Dec. II. ann. II. obs. 125. viperarum adipem ante SLOANEUM
adversus ophthalmias laudavit,

Et obs. 113. usum terræ, ut putabatur, catechu in hernia varicosa felicem.

Obs. 230. gibbus ex lapsu, inde paralytis.

Obs. 235. testis contusus in suppurationem versus.

Ann. III. obs. 23. calculus vesicæ in cane,

Obs. 69. enormis in femina tumor.

Obs. 246. in cane & in equo calculus.

Ann. VI. VII. obs. 124. aqua sub adnatam tunicam effusa, medicamentis
dissipata.

Ann. IX. X. obs. 168. maximum vulnus a cornu cervi faciei infixio sana-
tum, abrupto cornu, ut putat, in sinu frontali latente.

Dec. II. ann. I. de moxa ex Artemisia Germanica parata in doloribus pro-
fundis utili.

Obs. 11. tumores contactu cadaveris curati.

Obs. 12. de aliis tumoribus duris rebellibus.

Ann. II. obs. 184. femur bis fractum, fragmento intermedio educto convaluit.

EJ. in *Appendice Arium & Judam* ex volvulo & intestinis ruptis periisse.

Ann.

Ann. V. obs. 7. a contuso capite subitum delirium.

Ann. VI. obs. 91. verus uteri prolapsus, ut infans ex eo elapso utero educi
potuerit.

Obs. 115. varices sponte sua aperti.

Disputationes chirurgici argumenti.

De setaceis Jen. 1673. 4. *.

De paronychia 1673. 4. *.

De partu difficili 1675. 4. *.

De cauteriis ib. 1677.

De dentitione infantum ib. 1678. 4.

Eger nephritide laborans 1680. 4. *. In ejus cadavere vidit calculum rena-
lem incuneatum in ostium ureteris, & in altero rene calculum pelvim occupantem.

De perionibus ib. 1680. 4.

Eger passione iliaca ex hernia laborans 1681. 4.

De bubone pestilenti 1681. 4. *.

De gibbere 1684. 4. *.

De egro hernia laborante 1684. 4.

Eger vulnere capitis laborans 1684. 4. *.

De casu ab alto 1684. 4. *. Hepar integra cute ruptum.

De ophthalmia 1684. 4. *.

De uteri procidentia 1684. 4. *.

De empyemate, ib. 1686. 4. *.

De clavo pedis 1686. 4. *.

De transplantatione morborum 1686. 4. *.

De nevis maternis 1688. 4. *. Perit infans, cujus in dorso tumorem corro-
sivis medicamentis adgrediebantur.

De punctura nervorum 1689. 4. *.

De cucurbitula sicca 1691. 4. *.

De ægilope Jen. 1695. 4. *.

De hydrophobia ib. 1695. 4. MENZ.

De fundamentis lethalitatis vulnorum 1695. 4. *. 1709. 4.

De procidentia ani 1696. 4. *.

De verrucis 1696. 4. *.

Tom. I.

Eee

De

De inflammatione renum 1687. 4. *

De corrosivorum natura & usu 1698. 4.

De anevrysmate Jen. 1699. 4. *. Igne sanatum anevryfma arteriæ radialis.

De varice Jen. 1699. 4. *. Frequentiores esse in cruribus, repertos tamen etiam in oculo, mammis. Hæmorrhoides eo pertinere. Ortum a nixu & circa pudendum a partu. Curari vinculis, & lamina plumbea perforata.

Ager ischuria laborans 1699. 4. *. Caruncula in ostio urethræ erat, cum calculum expectarent. Urina farinacea, in qua squamulæ pellucidæ, & penis vasa nigra, contracta. Caruncula gallinacea præmagna.

De calculo mechanico 1701. 4. *. Calculus ex canis vesica excisus merum spiritum urinosum reddidit.

De usu ligaturarum in hydropo 1703.

De lithotomia 1704. 4. *.

De cancro mammarum 1704. 4.

De phimosi & paraphimosi 1705. 4. *. In collectione VALENTINI, quæ cum Nosodochio Academico prodit.

De tumoribus testium 1706. 4. *.

De cataracta 1706. 4. *.

De contraffissura, Respondente RUD. CHRIST. WAGNER 1708. 4. Docta disputatio, qua contraffissuram locum habere posse etiam experimentis demonstratur, quorum aliqua sunt LEIBNITII. In eadem collectione VALENTINI rediti.

De atretis 1709. 4. *.

De efficacia dierum criticorum in vulneribus de lethalitate dubiis ib. 1712. 4.

De excutia ventriculi ib. 1712. 4. *.

De carie ossium ib. 1712. 4. *.

De ophthalmia ib. 1713. 4.

De fistulis ib. 1714. 4. *.

EJ. *de polypo narium* ib. 1715. 4. *. Admotus lapis infernalis, extractio forcipe facta, avulsæ reliquæ.

De cantharidibus ib. 1717.

Porro inter programmata.

De vulnere in quinta costa ib. 1684. 4.

De latere CHRISTI aperto 1686.

De PAULO a vipera demorso ib. 1710. 4.

De morbis Philistæorum ib. 1720. 4. *.

Hæc

Hæc programmata recurrunt in *exercitationibus medico philologicis* 150, quæ ab a. 1702. Jenæ 4. * prodierunt: plura vero in ea collectione conservata reperio, ut in *Dec. I.* de morte ATTILII REGULI: in *Dec. V.* de epispasmo Judæorum, in *XII.* de claudis novi testamenti.

In libro *de morbis infantum* Jenæ 1717. 4. *. herniæ, calculus, aliique infantiles morbi hactenus tractantur, ut fere in medicamentis auctor se contineat. Labium leporium uncinulis adglutinatis absque acubus intra octiduum se sanaturum sperat. Nævus lapide corrosivo deltrui absque malis symptomatibus. Deltrui debere, non irritari. Hernia infantilis vinculis curata absque futura, &c.

§. CCCXXII. JOHANNES BOHN.

Professor Lipsiensis, vir gravis & veri amans, in judiciis severior, chirurgiam hactenus adigit, quod de medicina forensi bene sit meritus,

Primum *de remotione vulnerum, vulnerum lethalium examen exponens, horum formalitatem & causam tam in genere quam in specie, per singulas corporis partes* Lips. 1689. 8. 1711. 4. *. 1715. 8. Amsterdam 1732. 8. Judicium de vulnerum ad inferendam mortem potestate non debere chirurgis committi. Ut caute in eam causam præfente in cadavere inquiratur. Discrimen vulneris absolute lethalis, per se lethalis, & per accidens. Deinde ex ordine de vulneribus diversarum partium magis aut minus funestis. Exempla levium vulnerum, quorum tristis fuit eventus, & gravium, in quibus lætus. Vulnera vasorum gravia, funesta & tamen superabilia, si continuo apta auxilia præsto fuerint. Ut a situ, ætate, constitutione corporis simillima vulnera aliter & aliter eveniant. Non posse a mortis supervenientis celeriori aut tardiori termino de lethalitate definiri. Musculorum temporalium vulnera sæpe non funesta esse, sic graves calvariæ læsiones. Commoti cerebri in hepar effectus. Quibus in exemplis trepanum requiratur, in quibus eo auxilio abstineri possit. Vulnus iliacæ venæ demum 13. die lethale, quod a pinguedine obturatum fuisset. Alias idem subito mortem intulit. Sic vulnus cruralis arteriæ, & jugularis, & cavæ venæ. Sed & spermaticorum vasorum vulnera noster inter lethalia refert. Mortes a percussione: funestum emphysema ex fractis costis. Varii gradus, quibus vulnera cerebri mortem inferunt: læso cerebello felis continuo enecta. Mortes ex ramis carotidis arteriæ & vertebralis. Hepatis vulnus funestum, sic lienis. Intra uterum matris conculcatæ fetus perit. Vulnera ventriculi & intestinorum quandoque sanari, hepatis perraro. Funesta vesiculæ fellis vulnera, etiam per experimenta in vivis animalibus facta. Renum vulnera lethalia. (Non certe si recte curata fuerint, ut ipse vidi, cum plurimum sanguinis deinde puris per urinam decessisset, quem juvenem sola accurata victus ratione servavimus). De infanticidio fufæ & accurate.

Tum in *appendicis* diss. II. prima signa vivi & mortui nati, altera de vivis mortuisve

mortuivæ aqua submersis, suspensis ac vulneratis. De pulmonum experimento: fallere posse, nam & vivi fetus pulmones non semper natare; & posse fetum in transitu per vaginam aerem hausisse, & tamen exanimem partu edi. Et contra fetus vivos diu sæpe aeris usu abstinere. Signa, quibus distinguas, num vivus homo in aqua sit præcipitatus, num mortuus. Egregium opus, & plurimis, ut vocant, observationibus confirmatum. Non tamen dissimulavero, meticulosam ejus ævi chirurgiam passim malorum eventuum numerum auxisse, & ab eo tempore lethalitatis vices decrevisse.

IDEM vir illustris primum *disputationes* edidit Lipsiæ 1690. 4. *de medicina forensi* I. II. & III. a. 1692. 4.

De medici officio tres, a. 1697. 4. * *quartam* a. 1699. 4. * *quintam* ann. 1700. 4. HEFT.

Deinde justum opus successit *de officio medici duplici, clinico atque forensi* Lipsi. 1704. 4. *. Cordati viri eximius labor. In prima parte huc facit tractatio de chirurgicis medicamentis, in qua parum chirurgis tribuit, quos medici non manu duxerint, remediorum autem nomina, etiam instrumenta intelligit, deque eorum usu, & peculiariter de terebratione cranii, multis agit. Contra castrationem, & pro miti ubique curandi ratione.

Deinde in *medicina forensi* plurima sunt chirurgici scopi. In relationibus director sit medicus, neque relatio chirurgis tradenda, ut in *Constitutione criminali* sanctum sit. Contra ignorantiam obstetricum. De relationum forma, fusc. Accurata & cauta vulneris inspectio a medico potius instituenda. Separari omnino debere vulnera per se lethalia ab absolute lethalibus. Iterum de experimentorum in pulmonum natatione factorum incertitudine. Mitioribus medicum accedere in re dubia, judici legem scriptam esse, non medico. Nihil extus læsum, sed os tamen bregmatis fractum, & sanguis super duram membranam effusus. Diu paracentesi repetita sustentatus homo, etiam 20 aquæ libris emissis.

EJ. *chirurgia rationalis, oder Abhandlung aller chirurgischen Operationen* Braunschweig 1727. 8. *. Germanice vertente HENRICO WINKLER. Codicis jam VALENTINUS meminerat. Non equidem multa habet reconditæ peritiæ, sed neque ea, quæ vulgo hoc ævo nota sunt. Paucæ adnotationes propriæ. Posthumum opus. Exemplum tamen fetus vivi feliciter ex mortua matre excisi.

In *Act. Erud.* Lipsi. 1683. agit de liquore hæmorrhagiis comprimendis destinato Cl. VIVIEN, & experimenta sua exponit in canibus facta, ut solo vini spiritu uteretur, cum aliqua, non diuturna compressione. Eo solo spiritu intra paucas horas sanatum est vulnus venæ jugularis & cruralis, arteriæ item cruralis. Spiritum vini & sanguinem cogere, & partes solidas indurare.

EJUS etiam sunt disputationes.

De polypo narium Lipsi. 1672. 4. *. Extirpati exemplum.

De hæmorrhagia ib. 1674. 4.

De

De dyspnea 1686. 4. *. Mors ab exigua fugillatione transversæ septi.

De trepanationis difficultatibus 1694. 4. Duram membranam utique cranio undique adhærere. Non nimis tamen reformidandam trepanationem, quæ indicetur ad sanguinem effusum abducendum, a quo magnum periculum impendat. Recusa est cum *Circulo anatomico* Lipsi. 1710. 4. *.

EJ. *valetudinarium parturientium* 1701. 4. HEFT.

De revulsione cruenta 1704. 4. *. Clinici potius scopi, agit de selectu venarum.

De abortu salubri 1707. 4. * ob necessitatem compescendæ hæmorrhagiæ, non alteri cessuræ auxilio, quum fetum manu educere sit necessarium. Recusa cum *circulo* 1710. 4. *.

De phlebotomia culposa 1713. 4. *. De anevrysmate. Et in vero & in notho arteriam perforatam esse. Exempla læsi cum saphena vena nervi. De anevrysmate; Nullum admittit nisi spurium laxius vel magis angustum. Arteriæ membrana externa læsa, putat internam tamen sanguinem sustinere.

De discussione 1713. 4. HEFT.

§. CCCXXIII. BERNARDINUS GENGA.

Chirurgus & incisor, medicinæ etiam D. Urbinas, EJ. *anatomia chirurgica, cive Istoria anatomica dell' ossi e muscoli del corpo humano con la descrizione de' vasi piu rigardevoli che scorrono per le parti esterne, ed un breve trattata del metodo che chiamano circolazione del sangue* Rom. 1672. 8. GUNZ. Bologna 1687. 8. *. quæ editio aliquantum aucta est & emendata. Hispanice vertente ANDREA GARCIA VASQUEZ Madrit 1744. 4. Partes quidem corporis humani describit, deinde monita addit chirurgica, ut de incisionibus, postquam cutem descripsit, quas valde restringit; pericranium potissimum ne facile incidatur, monet. Vulnera penetrantia non vult dilatari, nisi eo fine, ut sanguini effuso exitus paratur; in abdomine vero, si quando partes elapsas non aliter datur suum in locum reponere. Auriculam satis suadet urere, ut dentium dolor sopiatur. Possè frangi patellam, neque cruris usus interire, neque claudicatem necessario superesse, postquam callus formatus fuerit. Non continuo parotidem uri debere, quod consilium est HIPPOCRATIS, & præcociorem justo incisionem funestum eventum fortiri. De venæ sectione in cubito. Ut arteriam loco venæ incisam curaverit. Herniæ, contra PAREUM. Non debere continuo de reponendo intestino desperari: neque facile summo cum periculo anulum tendinosum incidi. Hydroceles curatio incisione exigua facta, sed inmisso tubulo, quem non probat, ut neque acum BARBETTI. De acu triquetra, qualis nostro ævo una cum fistula in abdomen impellitur; neque hanc undique probat. Sanatio radicalis hydroceles fetaceo aliisve modis suscepta. De sarcocoele: necessariam esse operationem, ut vitiosus testiculus eximatur. Hydrocephalus, paralysis, per fistulas ani levatæ. Vulnus sinus frontalis sanatum. Vul-

E e e 3

nus

mus cerebri versus occiput cum ipsius cerebri jactura: a curatione mansit semiparalytis & stoliditas. NURSINOS in morbis viarum urinarum exercitatissimos esse. Fusissime contra uestionem parotidum in febribus malignis. Periculosam esse paracentesim in hydrocele. Si aqua inter testem fuerit & proximas membranas, incidit, canulam inmittit. Anthelicem in odontalgia urere satis suadet, ipse bonum eventum expertus, non quidem perpetuum. Ischiadicos sæpe uestione sanari. In sphacelo a causa externa nato posse in mortua carne amputari, non ita, si causa interna fuerit. Funestum aneurysma brachii ex venæ sectione, cum chirurgus emollientibus usus esset. In vulnere arteriæ brachialis digitus admovendus ad arteriam axillarem. De usu preli tourniquet. Aneurysma sanari lamina plumbea admota.

EJ. in HIPPOCRATIS aphorismos ad chirurgiam spectantes commentaria Rom 1694. 8. * BONON. 1727. 8. HAENEL, & lego etiam 1697. & 1717. 8. Hispanice Madrid 1744. 4. HEISTER, vertente ANDREA GARCIA VASQUEZ. Mea editio latina est. Ab HIPPOCRATIS sententia etiam hic passim ausus est secedere. Adnotationes propriæ hic multo rariores.

§. CCCXXIV. VARI.

REGNERUS de GRAAF celebris incisor. In partium genitalium historia passim etiam chirurgica adigit. In l. de virorum organo generationi inservientibus Leid. 1668. 8. * aliqua habet de castratione & de hernia & adjectum, si huc placet referre, libellum de clysteribus.

In l. de organo genitalibus muliebribus Leid. 1672. 8. * etiam aliqua de herniis feminarum & de uteri prolapsu.

NICOLAUS CHESNEAU, Medicus Massiliensis. In observationum medicarum l. V. Paris 1672. 8. Leid. 1719. 4. * aliqua intercurrunt chirurgici argumenti. Lapidem per injecta medicamenta frangere jubet. Abscessus a partu in hypochondriis natus, & sponte sanatus. Ulcus sanatum, quod uvulam palatumque consumferat, cum veneræ originis esset. Sic fistula pectoris ejusdem generis. Calculus aliquamdiu in vesica latens, ut nullo symptomate se proderet. Abscessus pro ulcere renum reputatus. Carbunculi varii absque peste. Ulcera linguæ, laryngis sanata aqua rubra. Vesica minima scirrhusa inde urinæ incontinentia & mors.

NATHANAEL HODGES in pestis historia London 1672. 8. * aliqua habet huc facientia. Casu primum compertum, vesicatorium buboni curando utile esse, inde in usum venisse. Sanatus, cui a parotide oborta suppuratione muscoli nudati.

FRIDERICI LOSSII, Heidelbergensis, qui Dorcestiæ fere vixit, observationum medicinalium libri IV. Londin. 1672. 8. *. Umbilicus in hydrope sponte ruptus, eventu felici. Fissura occipitis ex lapsu in frontem: inde sanguis super duram membranam effusus & mors. Concussio cerebri vehemens, omnibus integris: sanguis multus per foramen terebra patefactum erupit, fausto eventu. Cancer exulceratus faciei & nasi curatus, salivatione per argentum vivum mota. Calculus

lus sub lingua. Funesta ani condylomata. Hernia umbilicalis funesta; sic ex hernia volvulus. Intestinum a verme perforatum. Laudes nephritici ligni ad renum calculos. Aliæ calculorum historiæ. Partus difficiles, inter eos a fetus majori mole.

EJUSD. observationum liber posthumus Lond. 1684. 8. Duodenum intestinum a lumbrico terete perforatum. Aqua stillatitia, cujus usum ad calculum commendat. Cauteria in scorbuto laudat.

GUALTHERI AMBROSII WALTER a Liebfeld, physici Glazensis, pyrotechnicum opusculum, de cauteriorum s. fonticulorum ad privatos partium affectus medendos utilitate Breslau 1672. 8. *. VESLINGII discipulus, qui pestem Venetam anni 1575. a THUCYDIDE putat descriptam fuisse.

JACOB GIRARD des BERGERIES la medecine domestique contenant le chirurgien charitable Hanau 1672. 8.

JEAN MICHault le barbier moderne, ou les fleurs d'HIPPOCRATE dans lequel la Chirurgie a repris la queue de serpent Paris 1672. 12. BUR. Pœnas dedit ob convitia medicis dicta, querente ordine Parisino, RABELÆSIANO stylo dicta. Multatus est & chirurgia ei interdictum.

EJUSD. discours de chirurgie pour l'explication des nouvelles machines pour les os & pour la verole lorsqu'elle fait des neuds & des exostoses & des ancyloses aux jointures avec l'art de les guerir Paris 1691. 12. BUR.

Ratio scribanica s. succincta deductio, cur arthritidis, podagra, atque alii calculosi affectus e fundamento sanari possint Hamburg 1672. 12. E. N. C.

HIERONYMUS de AYALA principios de Cirurgia utiles i provechosis para que pueden aporecher a los principiantes Madrid 1672. 4. & aucta libello J. HIERONYMI FRAGOSI de las infirmitades de los rimones Madrid 1724. 4.

Hoc anno rebus mortalibus ereptus est FRANCISCUS SYLVIVS de le BOE, celebris & gratiofus suo ævo medicus. In ejus operibus Trajecti 1695. 4. * editis aliqua huc faciunt, ut in methodo medendi de medicamentis & administrationibus evacuantibus sanguinem, urinam &c. In praxi medica de partu difficili. In l. de morbis infantum, de dentitione, in casibus medicinalibus posthumis 160, aliqua ad ulcus vesicæ, scrophulas, dentium dolorem & oculorum. Medicamentaria fere omnia. Acus canulatæ laus SYLVII cum BARBETTIO communis est.

EJ. sunt dispu. de inflammatione Leid. 1671. 4. *.

De ischuria ib. 1671. 4. *.

JOHN JOSSELYN New Englandes rarities discovered with the remedies used by the Natives to cure their diseases, wounds and sores Lond. 1672. 8. *. 1675. 8.

§. CCCXXV. DISPUTATIONES.

JAC. EUGENIUS JANUS *de polypo narium* Lips. 1673. 4. MOELL.

MARTIN HARTE *de secundinarum post partum excernendarum retentione* Altdorf 1672. 4. BOEHMER.

THEODOR. KIRCHMAIER *de vanitate pulveris sympathetici* Witteberg 1672. 4. HENEL.

J. HENR. LAVATER *de εντεροπεριστολη* Basil. 1672. 4. * & in mea collectione dispp. Chirurg. Bona dispp. & plena adnotationibus. Ligamentum uteri latum in hernia elapsum. Hernia incarcerata a D. BIENAISE curata. Intestina per vulnus abdominis effusa; gastroraphia feliciter administrata. Colon per vulnus effusum restitutum. Canes frequenter herniosi. Peritonæum a repetito partu valde relaxatum. Intestina lacerabilia ad chartæ madidæ modum (quod sæpe vidi in cadaveribus variolosis). Administratio curandarum herniarum.

HENRICI SCHUTZE disputatio *de ulceribus Harderovici* 1672. 4. MOELLER.

GISBERT CINCO *de calculo renum & vesicæ* Leid. 1672. 4. *. Calculus renalis viginti ramis asper.

§. CCCXXVI. DIARIA.

In E. N. C. Dec. I. ann. III. *obs.* 8. FRANCISCI BOUCHARD chirurgi Vefuntini. Aeger qui tribus annis integris colon vulneratum & apertum circumtulit, ad omnes labores aptus.

Obs. 11. partus difficilis ob duas molas.

Obs. 12. infans sedecim annos in matris orthostadiæ utero gestatus.

MELCHIOR FRIBE.

Obs. 61. singulari instrumento calculum ex urethra extraxit.

Obs. 98. hypospadiæus fecundus & prolifer.

LAURENTIUS GIESELER, Medicus Brunfwicenfis,

Funesta patellæ punctura.

FRIDERICUS LACHMUND, Medicus Hildesienfis,

Obs. 103. hernia umbilicalis congenita.

Ann. IV. V. *obs.* 173. in Brasilia ulcus recti intestini frequens esse.

DAVID SPIELENBERG Dec. I. ann. III. *obs.* 107. observatio mirifica de prægrandi tumore flatuoso perinæi.

HENRICUS OLDENBURG, Britannicæ societati a secretis, *obs.* 126. ossa fetus per anum egesta. DENISII relatio.

MAICHANQUEZ *obs.* 175. ib. & *obs.* 176. intestinum apertum sanatum.

SALOMON

Dec. I. ann. III. SALOMON REISEL, Archiater Wirtembergicus, *obs.* 192, homo qui sibi ipsi calculum excidit.

Ann. VIII. *obs.* 29. calculus humanus, crystalli ad modum pellucens, ex feminæ relatione.

Dec. II. ann. II. *obs.* 144. ischuria ex glandulis circa vesicam & exitu vesicæ calloso absque calculo.

Ann. IV. *obs.* 7. de hominibus, qui se ipsos castrarunt, aut sibi herniam fecerunt.

Obs. 87. improbable exemplum ictus aranæ, qui hominem occiderit.

Ann. VII. *obs.* 6. hepar in hernia umbilicali congenita.

Obs. 8. atretus anus, sic penis.

Obs. 9. utero adnatus tumor carnosus.

Obs. 10. ruptus uterus & fetus in abdomen effusus.

Obs. 11. herniosorum nonnulli casus & incisiones.

Obs. 15. fæces per umbilicum, ileon ruptum.

Ann. VIII. *obs.* 53. labium leporinum duplex.

Obs. 55. ab hernia anus in vulnere artificialis.

Ann. X. *obs.* 24. mors corrupto cerebro & sanguine effuso ex calvaria rima.

Obs. 25. fere simile exemplum.

Obs. 126. ossa capitis in fetu mortuo supra se invicem transmota.

Dec. III. ann. III. *obs.* 159. 141. diff. de curatione Augusti per arenas & arundines variaque interpretatione ejus loci.

Ann. IV. *obs.* 78. abscessus circa renem viri calculosi natus, apertus & sanatus.

Ann. V. VI. *obs.* 151. atreta puer cum anatome.

Obs. 260. multi in canis vesica calculi.

Dec. I. ann. III. DANIEL LUDOVICI, Gothanus Medicus, celebris pharmacie reformator,

Dec. I. ann. *obs.* 255. in partu dislocata ossa pubis.

Obs. 257. intestinum rectum fetus totum cæcum.

Ann. IV. V. *obs.* 209. abscessus linguam depascens.

Ann. IX. X. de moxa & vesicatoriis.

Obs. 152. de aqua vulneraria Hafniensi vitriolica & de ejusdem compositione ex suis consiliis.

Obs. 158. hydrocele cum testis abscessu.

In tr. *de morbis castrensibus* Germanice a. 1664. edito, latine recuso in operibus.
Tom. I. Fff

operibus, Francfurt 1712. 4. *. aliqua medicamenta habet ad morbos chirurgicos pertinentia.

CAROLUS RAYGER Hungarus.

E. N. C. Dec. I. ann. III. *obs.* 278. facies a dextris ad sinistra telo trajecta, felici eventu.

Obs. 279. maxillam inferiorem non cariosam, tamen sponte elapsam, ut duriori gingiva compensaretur.

Obs. 287. abscessus abdominis per umbilicum repurgatus.

Ann. IV. V. *obs.* 2. experimenta aliqua facta lapide serpentis pileati, ad morsum viperarum curandum, non satis certi eventus.

Obs. 3. paracentesis funesta, cum subito aqua omnis effluxisset.

Obs. 12. magnus abdominis abscessus sanatus.

Ann. VI. VII. *obs.* 206. calculus per scrotum excretus.

Obs. 207. ex alapa mors subita.

Obs. 208. gangræna spontanea tali.

Ann. VIII. *obs.* 61. ulcus pulmonis in tabem abeuns.

Dec. III. Ann. II. *obs.* 23. mors ex liene per verbera rupto.

Obs. 26. tumor adiposus abdomen replens.

CHRISTOPHORI ROESLER medici, qui sub initia seculi vixerat, adnotationes brevissimæ, quarum aliquæ chirurgici argumenti sunt.

In appendice JACOBI ROLANDI de BELLEBAT *aglossostomographia* recusa datur, a CAROLO RAYGER latine versa.

CCCXXVII. J. BAPTISTE DENIS.

Medicus Parisinus hoc & sequente anno proprium diarium edidit sub nomine *Conférences*: idem chirurgiæ transfusoriæ laudator, sed in Anatomicis dictus.

Primum titulum dedit, *memoires concernant les arts & les sciences* Paris 1672. 4. *. Amsterdam 1682. 12. *. Hic nihil reperias chirurgici. Deinde a 1. Julii die titulum novavit, & nunc vocavit *Conférence* I. II. &c. Huc referas cornu speciem de poplite natam. De modo, quo hirundines excæcatis pullis medentur. Experimenta facta cum liquore styptico, quo omnia, etiam arteriarum, vulnera continuo aiebat exsanguia reddi. Splendida in animalibus experimenta capta in arteria crurali canis & equi, in hepate canis, in resecta cauda equi, a resecto femore vituli: in vulnere pectoris, & incisa arteria temporum. Sanguis fere subito compressus. RAULINUM multoties cancerosas mammas feliciter amputasse.

In *Philosophicis Transactionibus* anni 1672. n. 87, huc faciunt THOMÆ PLATT de experimentis Florentiæ in viperis factis relatio. Mortuæ etiam viperæ vulnere,

nera, dentesque in animalis pectus impressi funestum habuerunt eventum, cum alia vulnera, etiam profundiora, sed a vipera non inflictæ absque noxa essent. Iratarum contra viperarum vulnera sæpe non funesta.

§. CCCXXVIII. GEORGIUS FRANK.

Postea de FRANKENAU, Professor Heidelbergensis, deinde Hafniensis. EJUS multæ sunt disputationes collectitiæ.

De *restitutione in integrum*, s. *partium corporis chirurgica*, s. *artificiali* Heidelberg 1672. 4. & in *Satyris*. Loci varii de TAGLIACOTIANA nasi reparatione, de aliis partibus corporis humani resarciendis.

Satyra I. 1673. 4. in *satyris medicis* recusa, agit inter alia de chirurgiæ origine.

De *castratione mulierum* ib. 1673. 4. & in *satyris*.

De *alapis* s. *colaphis* ib. 1674. 4. *.

De *amputatione artuum* 1675. 4.

De *gallica planchette* & *ejus noxa medica* ib. 1676. 4. & in *satyris*.

De *partu difficili* ib. 1680. 4. RIV.

De *ambustis* ib. 1681. 4. BOEHMER.

De *incisu freni sub lingua* ib. 1682. 4. & in *satyris*. Non debere ungue amputari.

De *carbunculo* ib. 1682. 4. BOEHMER.

EJ. *agonismata physico medica* Heid. 1682. 1683. 4. Inter ea de obstetricum vitiis, de chirurgiæ præstantia.

De *labiis leporinis* ib. 1686. 4.

Casus de dysuria ad stranguriam vergente ib. 1686. 4. *.

De *lapicidina microcosmi in capite* ib. 1688. 4.

De *lapicidina in thorace* ib. 1688. 4. BOEHMER.

In *satyris medicis* 27. quæ a morte viri Lips. 1722. 8. * prodierunt, aliquæ harum disputationum repetantur.

In E. N. C. Dec. I. ann. IV. V. aliquæ historiæ parum credibiles.

Dec. II. ann. I. *obs.* 26. glandem stlopetariam per intestinum decessisse.

Obs. 27. cauterii in arthritide admoti utilitas.

Obs. 28. convulsiones vulnere supervenientes non semper mortem inferre.

Ann. III. *obs.* 12. varices sponte ruptæ cum magna hæmorrhagia.

Ann. V. *obs.* 226. struma grandis feliciter incisa, etsi vena jugularis læsa fuerat.

Obs. 227. hernia umbilicalis congenita.

Ann. VI. *obs.* 193. funestus abscessus ossis cribriformis, ex quo sopor.

§. CCCXXIX. CORNELIUS SOLINGEN.

Ejus est *embryulcia* *ofte afbaalinge eenes dooden vrugts door de hand van den heelmester s'Gravenhage 1673. 12. ** Chirurgus, deinde Medicus, BILSI discipulus, instrumenta sua manu fabricabat & nova etiam inveniebat. Veterum educendi fetus artificia fere rejicit. De causis partus difficilis. Inter eas hernia uterina a compressione peramplæ vesicæ. De malo, varioque situ fetus. Fetus octiduo capite suo cernuus datus, donec fragmenta cranii urethram & vesicam perforarent. Claudicatio a discedentibus in partu pubis ossibus. Fetus mortui signa. Injecta emollientia & oleosa medicamenta laudat. Calculos majusculos de feminarum vesica extrahit. Melius fetum de sedente femina educi, quam de decumbente. Contra uncorum usum. Exemplum uteri inversi funesto eventu. De educendo capite, quod abruptum in utero retentum est: hic unicum admittit. Administratio ad educendum fetum non justo situ se offerentem: ad secundas molasse extrahendas.

Recusa est *embryulcia* in operibus omnibus Amsterdam 1698. 4. *.

E. J. *manuale operation der Chirurgie betreffende het ampt en plicht der Vroed vrouwen* Amsterdam 1684. 4. *. nitide, & in operibus omnibus cum priori. Minime contemnendum opus, plenum propriarum adnotationum. Trepani usus in PHILIPPO NASSOVICO decies septies repetitus, nihil inde patiente firmissima corporis constitutione. Pterygium numerosis quasi chordis oculo adnatum. Hydrocephalum utique externum fasciæ capeline usu intra tres menses sanavit, hiantesque suturas conjunxit. Maximum frenum linguæ in puero septimestri perexili dissecut. Corpora œsophago impacta rigidiori balœnario bacillo eduxit. Mirifica curatio ulceris sub axilla nati, pectorali musculo perforato. Furca dentibus scindentibus, quam per amputandam mammam trajiciebat. Multa de venæ sectione. Experimento facto arterias venasque crurales fibris enatis inter se conjunctas. Non ignoravit artem hæmorrhagiæ congestis splenis suppressendæ. Satis laudat chartam oleo vitrioli imbutam. Vitriolo solo usum esse FAGNANUM, eoque canis arteriam punctam, incisam, subito sanatam. Pappum etiam cardui laudat. Acum incurvam ad eum scopum primus dixit. Vulnura vasorum lymphaticorum, novum malum: ex eo casu tumor aquosus, compressione sanatus: ex eadem causa diuturna distillatio lymphæ, ut atrophix metum faceret, etiam causticis sublata (quod malum a venæ sectione ipse vidi). Ductus salivales lesos sanari, sed ægre, compressione. In vulneribus etiam particulas duras callosas conspici, quæ sint ipsa lymphatica vasa, ea debere erodi. Exempta de tibia pila plumbea, cochlea, s. cannula & terebella adhibita. Quæ glandes sunt in focium intervallis permittendæ suppurationi. Multa de elevato cranio, quod depressum fuit, emplastro, cucurbitula. Labia vulneris non debere refecari. In pueris sibi cavendum,

cavendum, quibus sæpe nulla sit in cranio diploe. Fissuras eradi debere. Super futuras trepanum admoveri posse. Resonitum utrumque locum habere. Amputationem in articulo genu non succedere, sed in halluce utique. Ad minora ossa amputanda cuneum commendat. Hernias diuturno decubitu curari, solisque bracheriis. Punctum aureum debere modice adstringi, ut intestinum contineat, sed ipse herniam non videtur secuisse. In solo partu difficili ossa pubis discedere, & ipse herniam non videtur secuisse. In solo partu difficili ossa pubis discedere, & feminas inde claudicare. Coccygem utique retrorsum premi. Extrahit fetum adreptis pedibus, in nonnullis partus difficilis casibus. Placentam prius jubet educere, quam uterus claudatur. Caput impactum expedit digitis in os fetus datis, vel repellit. Melius in sella pari. Uterum utique se vere vidisse prolabi. In amputatione cauteriis uti navales chirurgos, ob vulneratorum copiam; vinculi usum obsolevisse. Acus ad latus arteriæ transigere valde crudele esse. Croculi usum obsolevisse. Acus ad latus arteriæ transigere valde crudele esse. Croculi usum obsolevisse. Acus ad latus arteriæ transigere valde crudele esse. Contra cauterium cultellare. Mors ab arteria interossea in fractura læsa. Herniam vesicæ in vaginam prolapse vidit. Lethali ausu herniam umbilicalem in puero fuisse ligatam. Calli fractorum ossium alia esse tempora, quam apud auctores: esse ubi nullus renascatur. Vidisse se secessum ossis tibiæ ab epiphysi, & femoris partem deperditam reparatam. Omnino tamen etiam caput femoris elabi; laxatis ligamentis, vix sanari absque claudicatione. Calculus triuncialis de ligamento suspensus. Fistulas thoracicas exigere separationem costarum. Si caries eas invaserit, fetaceum debere per totam fistulam trajici. Pleuram exiguo vulnere melius perforari, id super specillum fulcatum dilatari. Bronchotomen describit tubulumque planum. SMALZIUM bene duplici usum acu, altera qua oculum perforaret, altera, qua cataractam deprimeret. Forcipem habet polypariam altero brachio infracto, altero dentato. In calculo secando melius futurum, si incisio adusque profatam produceretur, nunc lithotomos longe citra subsistere. Vesicæ vulnera non esse lethalia, occasione alti apparatus. Feminarum urethram per vulvam incidit. In apparatu parvo vesiculam feminalem disseari. Setaceo trajecto curata hydrocele. Hernia umbilicalis injecto vinculo levata. De brachiorum varietate, deque cupreis a MUSCHENBROECKIO fabricatis. Vulnus abdominis & intestini absque futura sanatum, gastroraphiam enim negat in vivo homine locum habere posse. Fistula in inguine, per quam urina effluebat. Apparatu alto vesicam secare suadet inflatam, paulo aliter quam FRANCUS. Contra sectionem Cæsaream, cujus vix unquam putat necessitatem esse. Leeuwardiæ fatetur feliciter institutam fuisse, ut post eam femina conceperit & pepererit. In artuum amputatione sanguinem vitrioli fragmento comprimit, experimento facto in vivis animalibus. Ut in paronychia extremus digitus angulari incisione possit aperiri, integro tendine profundi flexoris. Maximum abscessum in abdominis musculis in vetula sanavit. Eundem MUSCHENBROECKIUM aptum instrumentum ad patellæ fracturas fabricare. De venæ sectione fusillime.

Van de ampt en plicht der Vroed vrouwen. Compendium est artis obstetriciæ, experti hominis. Ad morem tamen veterum fetum, cui brachium præcedit, capite

pite adrepto perinde ut pedibus jubet educere. Sæpe etiam brachium amputat, quando vero pedes præcedunt, non utitur en opportunitate, sed fetum in caput jubet dirigere. Observationes, ut vocant, 112; inter eas multæ non contemnendæ; Uterus in partu ruptus. Hernia uteri, vesicæ. Prolapsus f. inversiones uteri. Ex partu difficili ossa pubis, sacri, & ilium distracta, coccyx fractus: a simili imperitæ auxilio collum vesicæ laceratum. Vesicæ distentissimæ exempla. Iterum ossa pubis femota. Intestina prolapsum uteri sequentia. Vesicæ collum prolapsum. Mortua puerpera, cum placentam noster non reperisset, quæ in cellula uteri latuisset. Harum adnotationum aliquas in *embryulcia* jam excusas reperias.

Quæ hæcenus recensui opera prodierunt cum titulo *Alle de medicinale en chirurgische werken* Amsterdam 1698. 4. *. Operationibus multo numerosiores, sed fere collectitiæ, instrumentorum icones adjectæ sunt, quæ in priori editione non aderant, nisi eorum quæ auctori essent propria.

Ejus disputatio inauguralis prodierat Ultraject. 1677. 4. * cum titulo *miscellanæ chirurgicorum*, in operum collectione non recusa. Præjudiciis consilium adnumerat, non debere vetustos abscessus tibiarum claudi.

§. CCCXXX. F. DECKER.

FRIDERICUS DECKER, Professor Leidensis, clinicus, qui manu etiam curavit, dedit *Exercitationes medicas practicas circa methodum medendi observationibus illustratas* Leid. 1673. 8. & multo auctius Leid. 1694. 4. *, & cum *animadversionibus* A. de MARTINO Neapoli 1726. 4. Ordo singularis, sequitur enim formulas, quas numerosissimas habet. Verum occasione aliqua data interspergit casus clinicos frequentes: etiam chirurgicos, & instrumenta ad eam artem pertinentia. Cucurbitularum varietatem delineatam dat. Arthritidem, cæcitatem, cauterio superavit, doloresque aliis auxiliis insuperabiles. Multus est in ejusmodi medicamentis revellentibus. Hirudinibus ophthalmiam sustulit, cæcitatem cauterio vertici admoto; eodem auxilio etiam puerum cæcum curavit. Cauteria ad dentes elastri vi proficientia etiam habet, ex ANTONII NUCK invento. Scroti tumidissimi curatio, crusta intus lapidea tecti. Siphones depingit, in angina ad injiciendum utiles. Paracentesin bis tentavit fetaceo in abdominis vulneribus relicto, sed eventus non respondit. Tumor femoris antiquus aqua plenus pertusus, & denique, ægre equidem, sanatus: Sic alius tumor purulentus. Hernia strangulati intestini a NICOLAO SMALZIO reducta, ut tamen ægra ex sphacelo intestini periret. De rabie a felis morfu nata, & frustra variis tentatis, etiam demersione in mari, tamen curata. Tumor enormis pedis, in quo ossa cariota, tamen sanatus. Maxima pars maxillæ inferioris carie corrupta & exemta. Calculi innumeri in placenta uterina. De calculo urinario in urethra exciso. Ichuria calculosa undecimo die superata. Machina ad clysterem tabacarium in anum dandum.

§. CCCXXXI.

§. CCCXXXI. J. NICOLAUS BINNINGER.

Medicus Montisbeligardi, ex Italica schola. EJUS *observationum & curationum medicinalium Centurie V.* prodierunt Montisbeligardi 1673. 8. *. hominis creduli & miraculorum amantis, ut tamen memorabiles aliqui casus intercedant, etiam chirurgici. Cutis calculosa, quæ urinæ innatavit. Trepani foramen a callo perfecte suppletum, ut nullum truncati ossis vestigium superesset. Sphacelus ex angusto calceo. Calculus circa acum natus. Mors ex percussione sinistri anguli, alia ex supercillii vulnere. Patris auctoris ex ischuria calculosa mortui dissectio, & repertus in vesica non magnus calculus. In puerperæ cadavere ossa pubis non femota. Mors ex retentis fecundis. Umbilici turgentis aquosus tumor. Herniotome cum castratione. A lapsu ex equo temporalis musculus læsus, pars calvarie decedens, eventu felici. Continuo a conceptu mamma amputata, mortua mulier. Abscessus ventris & pectoris, exeso septo, pure per sputa expulso, cauterio apertus, & ad sanationem perductus. Mirifica curatio calculi majoris ureteri impacti, quem medicus cucurbitula sicca in renem retraxerit, qui deinde ruptus ejectus sit, simile fere exemplum, ut tamen ligato abdomine calculus in renes repulsus fuerit. A lapsu magna symptomata & memoriæ confusio, tamen subducta alvo sanata. In partu difficili vesica lacerata. Calculus vesicæ circa globulum plumbeum coactus. Memorabile exemplum fanati hominis, cui ob vertebrae lumborum introrsum luxatas feces & lotium suppressa fuerant. Magna hæmorrhagia a vulvæ vulnere. Mors subita a costa fracta & vulnerato pericardio. Abscessus, sed exiguus, hepatis gibbi sanatus. Terebrata calvaria sanguis effusus emissus, duræ meningis gangræna absque funesto eventu. Ex lapsu cerebri particulam putat per aurem prodiiisse, hic funesto eventu. Maxima ab alapa symptomata. Calculus ex urethra excisus.

§. CCCXXXIII. VARIL.

JACOB CONSTANT D. M. *le Chirurgien charitable* Geneve 1673, 8. *. Lion 1683. 8. LEUW. Clases medicamentorum ad chirurgiam spectantium. Porro de tumoribus, difformitatibus cutaneis, vulneribus, ulceribus, fracturis, luxationibus, consilia aliqua, fere medicamentaria. Formulæ etiam infusi vulnerarii *Faltrank*. Osteocollam ad fracta ossa laudat, interno usu.

ELIAS BEYNON M. D. *Samaritain charitable* traduit par LOUIS FRANCO Geneve 1673. 8. *. Nunc video ex BURETTE jam 1665. 8. prodiiisse. E germanico versus libellus, cujus primam editionem ignoro, nuper etiam prodit Nurnberg 1738, 1752. 8. Sed etiam Francofurii 1682. 12. prodit *der mitleidige Samariter, oder auserlesene Arzneymittel, durch die Befehl einer durchlauchtigen Dame gesendet*, übersetzt durch G. K. M. O. ZOCHA, quod putes aliud esse opus. Formulæ & arcana.

LEONARD TASSIN, chirurgi Castrensis, *la chirurgie militaire, ou l'art de guérir les*

les plaies d'arquebuse de Nimegue 1673. 12. Paris 1688. 12. Germanice *kurze Kriegs-mundartzney* Nurnberg 1676. 8. Lentissime nonnunquam ossa vitiata squamas de-
jicere: aerem nosocomiorum perniciem sæpe inferre. Gangræne curatio, & hæ-
morrhagiæ, quam fere vitriolo fuscipit comprimere cum pulvere tragacanthi. Vin-
culum trajectum; quo arteria una cum carnibus comprimatur, periculosum esse
auxilium, certe si diutius artum adstrinxeris. Medicamenta aliqua.

FRANCISCUS HENRIQUEZ de VILLACORTA archiater. *Ejus opera chirur-
gica omnia* Amsterdam 1673. 4. BOERNER. Deinde in *operibus* inque volumine I
egit de *Ulceribus*; in II de *ophthalmia, parotidibus &c.* Lion 1680. fol. & 1688.
fol. C. de V.

GERH. FELTMANN de *cadavere inspicendo* Groning. 1673. 4. *. Brem. 1692.
4. HEBENSTR. Vir doctus & acris ingenii, cæterum J. C. Varia ad inspectionem
cadaveris. Lex, quæ eam præcipit Electoris Brandenburgici; solis medicis rem
committens, quos judex dat, neque debent ob CAROLI V. voces medici excludi;
si medici desint posse chirurgos sufficere, iisque fidem debere adhiberi. Sanguinis
ad præsentiam rei profluvium nihil demonstrare. Vulnus ventriculi sanatum.

DOMINICO GERVASI *delle dislogazioni trattato chirurgico* Lucca 1673. 4. *.
Lectiois & ratiocinii plurimum. Sæpe fracturam spinarum vertebrarum pro luxa-
tione imponere. Antiqua luxatio humeri reponi nequit. Humeri reponendi va-
rii modi comparati. Facile tamen elabi, etiam quando repositus est. Frequens est
luxatio carpi imperfecta. Femur non exquisite ad anteriora aut posteriora elabi,
sed medio ductu. Ut a causa interna sensim femur luxetur. Luxatio femoris non-
dum perfectis apophysibus. Ultimus pes luxatus fecit, ut putaretur femur esse
luxatum.

GEORG GENOVA chirurgi, *Ospitale publico di varii mali ed esperimentali scuo-
li* Bologn. 1673. 12.

§. CCCXXXIII. DISPUTATIONES.

AUGUSTINI HENRICI FASCHII, Professoris Jenensis, disp. *des vesicatorii* Jeni
1673. 4. HEFT.

EJ. *ordo & methodus considerandi tractandique parturientes* Jen. 1675. 4.

EJ. *egrotus arthriticus nephriticus* Jen. 1675. 4.

EJ. *historia & curatio calculorum humanorum* Jen. 1676. 4. BOEHMER.

EJ. *de anthrace pestilenti* Jen. 1681. 4. RIV.

EJ. *de œdemate* 1683. 4. *.

EJ. *parotides physiologicæ & pathologicæ consideratæ* 1683. 4.

EJ. *de sterilitate* Jen. 1684. 4. *. Duo exempla uteri rupti, Exempla femi-
narum flatus parturientium.

EJ.

EJ. *de cancro occulto* Jen. 1688. 4. EJ. *de vesicatoriis* 1696. 4. RIV.

GOTTH. BEYER *an arteriotomia, s. arteriarum sectio tuto, absque periculo non
sistenda hæmorrhagiæ & anevrysmatis insitui possit* Jen. 1673. 4. BOEHMER.

PETRI MOELLER & J. GEORG POETTER *de ventositate spina* Regiomont.
1673. 4. *. Infausta tibiæ amputatio, ossa mire corrupta.

J. LUD. HUXHOLZ *de fontanellis* Marburg 1673. 4.

LUCAS van RYP *hernia* Leid. 1673. 4. *.

PETRI van den BUSCH *de calculo renum & vesicæ* Leid. 1673. 4. *. Variet-
tates calculorum. Calculi trecenti. Calculus ramosus: & glareosus extus tantum
lamellatus.

CHRISTOPH. HELWIG, Prof. Greifswaldensis, *de calculis microcosmi, præci-
pue renum & vesicæ* Greifswald. 1673. 4. *.

EJ. *de vulneribus cum fracturis & luxationibus conjunctis, eorumque principui
symptomatibus* Greifswalde 1674. 4. *.

CHRISTIAN HOFMAN *de strumis, ubi omnia ad ejus affectus theoriam atque pra-
xin spectantia exhibentur* Cassel 1673. 4.

§. CCCXXXIV. ACTA HAFNIENSIA.

THOMAS BARTHOLINUS his *actis* inventa Danorum & rariiores adnotationes
tradidit. Multa ipse elaboravit, alia habuit a socia opera juniorum ejus ævi me-
dicorum. Tomus I. pro anno 1671. & 1672. prodiit Hafniæ 1673. 4. *.

CASPAR KÖLICHEN *Vol. I. obs. 84.* funestus eventus ani clausi.

Vol. V. obs. 120 calculus, ut videtur, a medicamento, sed nimis acri dis-
solutus, funesto eventu.

Obs. 131 gangræna a variolis.

J. HENRICI BRECHTFELD *Vol. I. obs. 103* paracentesis felix tubæ hy-
dropicæ.

Obs. 104 funesto successu pedes hydropici scarificati.

Obs. 105 abscessus circa os sacrum.

Vol. V. obs. 114 hydrophobia sero superveniens, si omnino a morfu fuit,
cum cadaveris anatome.

§. CCCXXXV. ALIA DIARIA.

EPHEMERIDUM NAT. CUR. *Annus IV. & V.* (nempe acta a. 1673. & 1674.)
conjuncti prodierunt.

Hic legas Parisinos jam eo ævo ob hæmorrhagiam uteri fetum extraxisse.

Tom. I.

Ggg

ANTONII

ANTONII de POZZIS *obs.* 39 mira historia curati vulneris colli, cum venæ jugulares & arteriæ carotides dissectæ fuissent.

Obs. 35 epilepsia ex calvaria depressa.

J. FRIDERICI ALLMACHER *obs.* 77 memorabilis fanatio hominis, cui vertebræ lumborum introrsum compulsæ, lotium cum alvo suppressa erant.

Obs. 78 tumor in genu pro luxatione non recte habitus. Tibia tota cariota.

Obs. 179 hernia incarcerata aque ea volvulus sanatus.

JUSTUS CORTNUM, Hildesienſis Medicus, *obs.* 141 a tumore brachium infantis pene paralyticum, dissipato tumore sanatum.

JOHANNES SCULTETUS junior, Medicus Noribergensis, *obs.* 148 casus hydrophis ascitis cum hydrocephalo fusa dissertatio. Contra perforationem umbilici pro recepto paracenteseos modo.

TIMOTHEI CLARKE, Medici Angli, *obs.* 164 lien in cane, & *obs.* 165 in homine *αυτοχειρι* absque malo excisus.

LUCÆ SCHROECKII, Medici Augustani, *obs.* 167 collectio calculorum in equis repertorum.

Obs. 168 calculi vesicæ & renum in bove.

EJUSDEM, ut puto est, in additamentis, calculus sublingualis a WIRSUNGO excisus.

Ann. VI. VII. *obs.* 232 hernia umbilicalis congenita.

Ann. IX. X. *obs.* 163 gangræna pudendorum a fetu mortuo.

Dec. II. *ann.* II. *obs.* 13 calculus renalis grandis; ureteres ad introitum in vesicam contracti.

Ann. III. *obs.* 18 se in calculo vesicæ admittendo errasse.

Dec. III. *ann.* II. *obs.* 226 de magno brachii tumore demum lethali. Hujus auctoris esse puto, cum literæ L. S. additæ sint.

Obs. 227 ischuria a calculo & prostaticæ tumore nata.

JACOBI BREYNE celebris Botanici, *Dec.* I. *ann.* IV. V. *obs.* 130 fungus quernus coriaceus hæmatodes, quo cæfores lignarii ad compescendum sanguinem utantur. Non est ille nuper BROSSARDO laudatus agaricus.

JOH. JAENIS, *obs.* 189 calculi ducenti ex abdominis abscessu.

In *Phil. Transactionum* vol. VIII. n. 94. de DENISII liquore styptico.

N. 95. experimenta Londini eodem liquore capta, a NEEDHAMO, WISEMANNO, in canibus, in hominibus a DENISIO ipso demum coram Rege, satis feliciter ceciderunt.

N. 96. eadem experimenta a navalibus Tribunis repetita.

N. 99. CHRIST. KIRKBY vel CASPARI potius WENDLAND, de numeroſis calculis in vesica urinaria repertis.

Ad hunc annum apud BIRCHUM de iisdem experimentis, quæ diximus. Sanguinis utique fluxum compressum fuisse a DENISII liquore, aliquanto tamen lentius. LISTERUM alium liquorem proposuisse, æque potentem futurum.

§. CCCXXXVI. J. NICOLAUS PECHLIN.

Professor Kiloniensis, incisor, & acuti ingenii vir. EJ. disputatio de vulneribus sclopetorum in genere Kiel. 1674. 4. *

EJ. *diff. sistens historiam vulneris thoracici, & in eam commentarium* Kiel. 1682. 4. *, cum *observationibus recusa*, & in *meis selectis* *diff.* T. II. Docta ephemeris vulneris pulmonis, ex quo immensa vis sanguinis & puris fluxit, ut tamen longo medicamentorum usu sanatum sit, nulla mascula medela adhibita. Anævryſma cum gangræna circa ruptam arteriam brachii. Vulnus venæ jugularis ægre sanatum. Casu quercui admotum corpus vulnerati, inde suppressus sanguis. Cæterum hæc historia nuper acerrime a VALENTINO Gallico chirurgo tractata, & mihi præter omnem rationem imputatum est, eam medicationem PECHLINI me probasse.

EJ. *observationum physico medicarum libri* III. Hamburg 1691. 4. * inter multa alia utilia etiam numerosas adnotationes chirurgicas habet. L. I. *obs.* 1. de lithotomia: *Obs.* 2 de prægnante calculo undique vesicæ adhærente: *Obs.* 3 scirrhus pro calculo habitus, & a lithotomo tentatus. Exemplum vesicæ tartarea crusta obductæ. *Obs.* 4 vermis renalis pro calculo habitus. *Obs.* 6 calculi infelices per æstus caniculares sectiones. *Obs.* 7 calculorum figuræ variæ. *Obs.* 8 triginta simul calculi cum urina explosi. *Obs.* 9 calculi absque dolore excreti. *Obs.* 10 ischuria funesta ex calculo, qui nullo signo se prodiderit. *Obs.* 11 de urina hominis calculosi ad alvum conversa. *Obs.* 12 de mucoſo in calculosorum urina sedimento. *Obs.* 13 calculum ab alcali concreſcere, ab acido solvi. *Obs.* 14 utique a spiritu nitri calculum solvi, sed ejusmodi venena in vesicam non posse impelli. *Obs.* 15 de calculis renalibus varia; eos absque offensa per ureteres & per urethram expelli; qui in vesica vero generantur, eos fere retineri & sectionem postulare. *Obs.* 16 non multum tribuit lithontripticis, & plus a diæta sperat. *Obs.* 17 de arenulis in urina; de earum varietate, neque facile calculum indicare. *Obs.* 20 de uteri prolapsu; feminam sanavit, quæ cum eo prolapsu quotannis pariebat. Posse utique vel totum uterum prolabi, vel ejus partem. Dari prolapsum inverso & non inverso utero. *Obs.* 27 gangræna colis, cum maximis symptomatibus non funesta. *Obs.* 26 & seqq. de partu varia. *Obs.* 32 obstetricum errores, deque iis varia. *Obs.* 28 fetus mortuus & putridus feliciter editus: alius induratus & squalens diu a morte sua demum editus. *Obs.* 32 os humeri in partu luxatum. *Obs.* 50 de excutia ventriculi. *Obs.* 62 rudi paracentesi, quæ novacula fieret, foetida aqua & hydatides eductæ, cum inexpectata eventus felicitate. *Obs.* 70 cancer mammæ celeriter funestus.

L. II. obs. 3 polypus narium fonticulo excitato curatus. Obs. 10 de venarum fecandarum delectu, cui parum tribuit. Obs. 12 arteriotome casu facta a febre liberat. Obs. 34 de moxa, & in universon de cauteriis: in Hetruria vulgo adhiberi. Obs. 34 oculus prolapsus feliciter in orbitam repositus. Obs. 38 officulum cartilagineum supra genu enatum & excisum.

L. III. obs. 46 steatoma prægrande de hypochondrio excisum, cum magna sanguinis jactura.

In *Eph. Nat. Cur. Ann.* IX. X. obs. 26 de narium polypo, quem fonticulo brachii sanaverit.

Obs. 37 de calculis per perinæum expulsis.

§. CCCXXXVII. VARII.

FRIDERICI de LEAUSON Batavi, *tr. nouveau & methode brève pour aisément parvenir à la vraie curation de plusieurs belles operations de chirurgie* Geneve 1674. 8. *. Germanice vertente MART. SCHURIG Dresden 1709. 8. Collectitia ex veteribus & PAREO. Calculum, si difficulter obtineri possit, melius dimitti, sponte se oblaturum.

Cours de chymie de P. THIBAUT dit le LORRAIN, revu & enrichi de la composition du baume vulneraire avec un emplâtre styptique &c. Paris 1674. 8.

PETRI BÜRGER, *candidatus chirurgiæ, d. i. gründliche Erörterung aller anatomischen und chirurgischen Fragen* Königsberg 1674. 8. Hanover 1692. 8. TREW. Satis laudat SCHULZIUS.

HENRICI MARTINI *medicina sanguinis styptica* Brieg. 1674. 8.

Hoc anno chirurgo, cui nomen MOREL, in obsidione Vefuntina receptum vulgo tourniquet inventum tribuitur. LA FAYE.

In THOMÆ WILLIS *operibus* pauca huc faciunt.

In *Pharmaceutices tamen rationalis* Parte II. capita sunt de vesicatoriis & de fontanellis, eaque minime inutilia. Non probat ranunculi usum ad excitandas vesicas. Cantharidum extus admotarum vim vesicæ inimicam non ignoravit. Nimiam aliquando humorum ab iis vuhusculis dissipationem fieri monet, periculose tamen & cum pernicie siccantibus reperiunt. Fonticulos in vertice non admittit. Aliquando in gangrænam artum ciere vidit. In empyemate pus eroso septo transverso in abdomen venisse.

In l. *de anima brutorum* laudat venæ jugularis incisionem in brutis animalibus familiarem; aliquando tamen nimium dedisse sanguinis.

In l. *de urina* vidit laciniam elapsam membranæ internæ vesicæ urinariæ.

§. CCCXXXVIII.

§. CCCXXXVIII. DISPUTATIONES.

J. FRID. GIESELER *de calculo vesicæ* Leid. 1674. 4. *.

GAG. OPHOVEN *de rabie canum* ib. 1674. 4.

VALENTIN HUBNER *de tarantismo* Argentor. 1674. 4.

CAR. FRID. GRUBER *de stranguria* ib. 1674. 4. *.

H. BRUYNSTEEN *de inflammatione* Leid. 1674. 4.

§. CCCXXXIX. DIARIA.

In *Phil. Transf.* n. 101. D. JOHNSTON aliqua habet de calculis animalibus aurei coloris.

ACT. HAFNIENSIVM VOL. II. prodiit Hafniæ 1675, 4. * & continet acta anni 1673.

CHRISTIANUS STREIT obs. 40 de casu retulit singulari, qualem & BIDLOUS descripsit, de concussio nempe capite, maximam vim aquæ per nares, deinde per oculum, denique per aurem effluxisse.

BOUDETI experimenta cum eodem liquore styptico facta, quem a DENISIO CAROLUS II. Britannicæ rex mille libris redemerat. Experimenta a PHILIPPO HACQUART facta satis feliciter successerunt obs. 41.

Et denuo obs. 133 divinatio ex vitriolo parari & ex alumine.

J. LUDOVICI HANEMANNI, non satis firmæ fidei hominis, testimonia pro curatione sympathetica, obs. 107.

Obs. 108 adversus morsum canis rabidi medicamenta, quibus non putes multum posse tribui.

In vol. II. de fonticulis & alia, quæ lubens omitto.

In *Ann.* III. habet exempla intestini in latere aperti.

EJ. *auditus & aurium traumatographia* Kiel 1712. 4.

J. VALENTINI WILLII in act. hafn. vol. II. obs. 119 lignum in orbitam impulsum feliciter eductum & oculus servatus.

Obs. 120 121 aliqua medicamenta ophthalmica, quæ valde laudat.

Vol. III. obs. 73 de hirudinibus.

Vol. IV. obs. 18 oculus in pus versus.

§. CCCXL. THEOPHILUS BONNET.

Medicus Genevensis, industrius collector, neque propriis destitutus adnotationibus. In *Ejus prodromi anatomie practicæ* L. I. P. I. agitur *de doloribus capitibus*
Ggg 3

tis Genev. 1675. 8. Magni, quod postea ediderunt, *sepulchreti* prodromus, in quo ex variis scriptoribus & ex propriis experimentis, causæ etiam chirurgicæ doloris capitis traduntur. Huc MAURITII HOFMAN adnotatio de dolore capitis a frontis particula depressa, duramque meningem urgente. CAROLI SPON adnotatio de capitis dolore a cerebri abscessu, cum interim futuræ deficerent. T. BONNETI de eodem malo ex meningis laceratis. Alius casus a chirurgo BAILLY ab abscessu sub cranio & cerebri putredine, a sanguine circa occiput inter cranium & pericranium effuso.

EJ. *corps de medecine & de chirurgie* Genev. 1679. 4. 4. vol. *. Præmittit methodum ad chirurgiam. Deinde sequuntur numerosi satis integri scriptores in ordinem redacti. SEVERINI *chirurgia efficax*, HILDANI *observationes*, & FORESTI, FEL. PLATERI, B. TIMEI, P. MARCHETTI & SUEVI *examen vulnerum*. Hæc in tribus tomis prioribus. In posterioribus IV decadum sunt centuriæ auctorum, quorum plerisque nominabimus, LYSERUM, MOINICHENIUM, BORELLUM, CATTIER, M. RULANDUM, LAZ. RIVERIUM, & qui cum eo sunt editi, PHIL. SALMUTH, DOM. PANAROLUM, FRAMBESARIUM, G. BALLONIUM, CUMANUM, MARTIUM, GASSERUM, RUMLERUM, REUSNERUM, WELSCHIUM, LOTICHIMUM, THONERUM, TH. BARTHOLINUM, FR. VALLERIOLAM, BENIVENIUM, GRULINGIUM, TULPIUM, RHODIUM. An idem an ad fine opus quod dictum est p. 391.

In *Labyrinthis medicis extricatis*, s. *methodo vitandorum errorum* Genev. 1687. 4. *. excerpta dat etiam chirurgica ex BALLONIO & SEPTALIO.

EJUSD. *medicina septentrionalis collectitia* Genev. 1684. & 1686. fol. * 2. vol. Collectæ sunt adnotationes medicæ & chirurgicæ ex *miscellaneis natura curiosorum, actis Hafniensibus*, suos sub titulos collectæ.

EJUSD. *Sepulchretum s. anatomia practica ex cadaveribus morbo denatis &c.* Genev. 1679. fol. & plenius augente JACOBO MANGET, Genev. 1699. fol. 2. vol. *. Eximium opus, in quo ad symptomata oculis se offerentia causæ latentes recensentur, quas industria medicorum inquirentium in dissectis cadaveribus detexit. Multa utique undique collecta. Sed non pauca tamen, eæque optimæ notæ adnotationes auctori propriæ. In singula non possumus nos dimittere, sed infinita hujus laboris est utilitas, ex quo ad quodque symptoma innotescat, quæ latens mali causa sit.

EJ. *mercurius compilatitius*, s. *index medico practicus per decisiones, cautiones, animadversiones, castigationes & observationes in singulis adfectibus præter naturam & præsidii medicis dieteticis chirurgicis & pharmaceuticis, veram & tutam medendam ostendens* Genev. 1682. fol. *. Auxilia chirurgica tractat, & de cauteriis, lætaceis &c. agit.

In *Polyalthe s. thesauro medico practico ex optimis rei medicæ scriptoribus congesto* Genev. 1691. fol. aliqua huc faciunt.

§. CCCXLII.

§. CCCXLI. VARIIL.

In ANTONII MOLINETTI *disquisitionibus anatomico pathologicis* Patav. 1675. 4. aliqua huc faciunt. De calculo circa acum nato. Aliquoties prolapsum uterum se rescuissè. Reparationem narium TAGLIACOTIANAM a. 1625. MOLINETTUS vidit. Cancrum balani sanavit amputatione. Paraphimosis insanabilis.

J. CHARPENTIER *P'état present de la chirurgie, où il est parlé ensuite de la presseance du chirurgien & de l'apothicaire, & de divers abus qui se commettent aujourd'hui dans la medecine* Paris 1675. 12. BUR. Alii 1674. 12.

CASPAR BARTHOLINUS, THOMÆ fil. CASPARI. N. vir eruditus, & denique ad magna officia evectus.

EJUS *exercitationes miscellaneæ varii argumenti, imprimis anatomici* Leid. 1675. 8. *. Duæ dissertationes huc pertinent, III. de unctione ad litteratorum morem; VII. de liquoris styptici usu interno; sanguinem ab eo liquore cogi. Experimenta subjecit FRANCISCI REDII.

In *Act. Hafn.* vol. III. 12. experimenta facta cum aqua styptica DENISII, etiam Florentiæ.

Obs. 53 aliqua de chirurgia transfusoria.

HERMAN BUSSCHOF *het podagra mets gaders desselfs geneezinge* Amsterdam 1674. 12. 1678. 12. Anglice 1676. 8. Germanice Breslau 1677. 8. *. Celebre aliquamdiu adversus podagram & arthritidem præsidium describit, ipse Bataviæ Javanæ expertus, cono medullæ artemisiæ in pede podagrico accensæ.

ZEPHIRIELIS THOMÆ BOVII opus Venez. 1676. 12. *. Primam editionem ignoro, quam puto circa initium seculi prodiisse. Inter suas laudes recenset curationem vulneris sclopetarii diæta vinosa & concessio carniū esu peractam.

§. CCCXLII. DISPUTATIONES.

RUDOLPHI WILHELMI KRAUSE, Professoris Jenensis, plusculæ sunt chirurgici argumenti disputationes.

De hernia scroti a prolapsu intestini nata Jen. 1675. 4. BOEHMER.

EJ. *de fonticulis* ib. 1675. 4. MENZ.

EJ. *de extractione fetus mortui ex utero materno* ib. 1677. 4. *.

EJ. *de sphacelo* ib. 1678. 4.

EJ. *de odontalgia* 1680. 4. *.

EJ. *de ranula sub lingua* ib. 1681. 4. *. RIV.

EJ. *de vulneribus per se lethalibus* ib. 1684. 4. MENZ.

EJ. *de ischuria* ib. 1686. 4. *.

EJ.

- EJ. *de strumis* Jen. 1687. 4. *.
 EJUSD. *de calculo renum & vesicæ* ib. 1689. 4. *.
 EJ. *de morbis mammarum* ib. 1689. 4. *.
 EJ. *de abscessu* 1690. 4. *.
 EJ. *de ulceribus uteri* ib. 1690. 4. MENZ.
 EJ. *de fulmine tactis* ib. 1694. 4. *.
 EJ. *de hirudinibus* ib. 1695. 4. *.
 EJ. *de sclopetorum vulneribus* ib. 1695. 4. BOEHMER.
 EJ. *de varis* ib. 1697. 4.
 EJ. *de ulceribus crurum antiquis* ib. 1699. 4. MENZ.
 EJ. *de arteriotomia* ib. 169. 4. *. Jenæ aliquoties administratam, folis quidem in temporibus, in gravibus capitis malis.
 EJ. *de cancro* ib. 1713. 4. *.
 In E. N. C. Dec. III. Ann. V. VI. *obs.* 270 infeliciter extracti duo calculi. *Obs.* 272 testis dexter durus, tamen curatus.
 HENRICI NICOLAI *de vulneribus sclopetorum* Argentor. 1675. 4. *.
 MATTH. HARDER *de cataracta* Basil. 1675. 4. BOEHMER.
 J. CASPAR BAUMEISTER *de calculo renum* Erford. 1675. 4. *.
 J. CONRAD RASOR *de ophthalmia cum fistula lacrymali* Leid. 1675. 4.
 JAC. MENESTEL & FR. GIRARD, *E. æger ad λιδετομιαν balneo preparandus* Paris. 1675.

§. CCCXLIII. DIARIA.

In *Ephemeridum Naturæ Curiosorum* Dec. I. Anno VI, VII, qui respondent annis 1675, 1676.

JOEL LANGELOTT, Medicus & chemicus Holfatus, *obs.* 7 magnus calculus de muliere sponte profiliens.

Obs. 9 magnam hirudinum in cephalalgia esse utilitatem.

Obs. 12 ex lapsu uberrimum limpidi liquoris ex aure profluvium.

GOTTFRID SCHUBART *obs.* 19 de polypo ex uno pedunculo multifido: de utero propendente.

J. MICHAEL FEHR, Medicus Swinfurtensis,

Obs. 26 anevryisma spurium ab arteria loco venæ percussa, difficulter sanatum. De varicibus.

Dec. II. ann. I. *obs.* 3 ab abscessu abdominis fistula umbilici, tamen sanata.

Ann.

Ann. II. *obs.* 1 ex vulnere cutis capitis enatæ, ut putat, plicæ.

DANIEL WINCLER *dec.* I. ann. VI. VII. *obs.* 29 de hæmorrhagia septimo die post acceptum vulnus sclopetarium superveniente: (eschara, ut videtur, de arteria delapsa).

Obs. 33 steatoma sub mento, obscure descriptum, neque bene apertum.

Obs. 34 calculus ex pene excisus, & *obs.* 36 calculus in penis ostio, expulsus insperato sale.

Obs. 37 Tumor labii superioris folis unguentis sublatus.

Obs. 41 vulnus pectoris præmature clausum, eo aperto pus plurimum prodiit.

Obs. 46 in neogamo tumor in scroto suppuratus, & *obs.* 47 feliciter incisus. Vidi ex adfectata neque perfecta venere tumorem in perinæo, primum exiguum, inde ovi æqualem, solo de femine lini cataplasmate ruptum, sanguinem fetidum effudisse, & facile esse sanatum.

DANIEL ANGELUS *obs.* 195 ingens calculus a femina excretus.

Ann. VIII. *obs.* 77 a scabie retropulsa brachii tumor.

ALPHONSUS KOHN *Dec.* I. ann. VI. VII. *obs.* 222 caput fetus septennio in utero retentum.

Ann. IX. X. *obs.* 101. a lapsu ab alto lotii incontinentia.

Obs. 179 ischuria die 17 funesta; in aperto cadavere ren dexter destructus.

Dec. II. ann. V. VI. *obs.* 79 gemellorum alter unco extractus bono eventu.

Dec. III. ann. IX. X. *obs.* 79 hernia incarcerata superata argento vivo.

Obs. 80 curatus, quem fulmen ferierat.

In ACT. HAFN. vol. III. & IV, quibus acta annor. 1674. & 1675. continentur.

JACOBUS ZEMANN *obs.* 6. describit lapidem, qui ex urethra viam sibi aperuit, perque scrotum pueri elapsus est.

DANIEL PROTTENIUS, Medicus in Helsingör. Ossium mollities, ut ceræ ad modum flecterentur.

OLIGERUS JACOBÆUS *obs.* 55 hernia quadruplex & in eam colon illapsum.

In musæo calculos aliquos recenset, etiam prægrandes.

In *Phil. Trans.* N. 112. huc possis referre JOHANNIS SWAMMERDAM volumum factum ex rupto & intestinum stringente mesenterio.

Ann. V. *obs.* 108 cultrivorus, sed fraus fuisse videtur.

Tom. I.

Hhh

§. CCCXLIV.

§. CCCXLIV. JOHANNES DOLÆUS.

Medicus Castellanus, hypothesium amans, neque certissimus auctor. In E. N. C. Dec. I. ann. VI. VII. decies se arteriam temporum percussisse, felici eventu in morbis capitis *obs.* 60.

Ann. IX. X. *obs.* 12. moxam se parasse ex ranunculo pratensi.

Obs. 131 ruptus inter standum ventriculus, ut cibus prodiret, tamen sanatus.

Dec. II. *ann.* V. *obs.* 131 ischuria funesta & amplissima vesica ex scirrho prostatica.

Obs. 130 ex pueruli urethra calculus elicitus.

Ann. VIII. *obs.* 130 in hernia incarcerata particula intestini secta, funesto tandem eventu.

Obs. 134 fetus 26 in matre annis retentus.

Dec. III. *ann.* II. *obs.* 77 atheroma sub lingua insigne.

Ann. IV. *obs.* 62 sarcoma poplitis excisum quod quidem verius videtur aneurysma fuisse.

Obs. 63 in calculoso mucago cum urina excreta in lapidem coacta est.

Ann. V. VI. *obs.* 253 calculus circa aciculam natus, & circa plumbeum stilum, perque gangrænam elapsus, prægrandis, cum superstiti fistula.

EJUSD. *Encyclopædia chirurgica rationalis* Francfurt 1689. 4. *. 1703. fol. Venet. 1695. fol. EISENMANN. Magnum spissumque volumen collectaneum cum plurimis formulis medicamentorum.

In *Encyclopædia medicina theoretico practica* Francf. 1684. 4. *, aliqua habet interspersa chirurgica, ut de calculo. Renem se lapideum vidisse.

§. CCCXLV. RICHARDUS WISEMANN.

Chirurgus primarius Regis Angliæ, extra patriam non satis notus, carus Anglis, & nuper elogia F. TOMLINSON meritis (a).

EJUS *several surgical treatises* prodierunt Londini 1676. fol. 1686. fol. *. Cum hoc suum opus scriberet, a viginti retro annis valetudine fuerat infirma; & ante hoc justum volumen minores tractatus ediderat, quorum tituli mihi non occurrunt. GUALTHERUS NEEDHAM opera collecta emendavit, hypotheses amputavit, neque tamen semper obsequente WISEMANNO. In castris ipse medicinam manu fecerat, multa expertus, sincerus homo, non timidus suos revelare errores; subtilissimos artis apices non persecutus, in parte medicamentaria paulo uberior, in operationibus parcius. Octo sunt tractatus, in quorum quoque cu-

(a) p. 61.

rationis in universum instituendæ præcepta dedit, deinde peculiaria boni malive eventus exempla.

L. I. est *de tumoribus*. In paracentesi utitur acu triquetra, etiam optimo eventu. In anasarca laudat ligaturam. In femina tumor cysticus cultro apertus, & melleus humor feliciter eductus. De hydrocele utiliter egit, quam non repeto. Herniæ. Umbilicalis compressione sanata.

L. II. *de ulceribus*. Mala esse, quæ inter dorsi musculos. De vero tempore, quo epulotica conveniant, quando nempe caro pene ad labia ulceris ascendit. Quæ medicamenta conveniant pro varietate ulcerum. Medicamentum ad carnis fungosæ incrementum. Ad ulcera fordida lixivium. Exemplum difficillimi ulceris, cum tamen os nihil esset passum. Cariosa ulcera deligationem possunt. Quæ profunda, si fieri potest, in ima & opposita sede aperienda. Ulcera penetrantia pectoris inmissio pifo mutavit in fonticulos. Ea ratione ulcus renis in infante sanavit. Ulcerum callosorum rotundorum, labra oportere emolliri, demum caustico removeri, aut scalpello. Caries calvariæ non requirit cauteria, sed profunda caries ossium artuum. Eximia in universum tractatio.

L. III. *de ani morbis*. Fistulas cum noster vinculis curare fusciperet, sæpe imperfecte curavit, cæterum in hac tractatione uberior. De prolapsu ani, hæmorrhoidibus, condylomatibus, phymatibus &c. Gangræna inflammata sanata lixivio. De laxitate ani, malo quod & ipse vidi.

L. IV. *de scrophulis*. Tactu eas sanare privilegium esse regis Angliæ, a CAROLO II. millies & in Britannia & in Belgio exercitum. De hoc morbo aliisque adfinibus & de spina ventosa, quæ mala noster ex seculi vitios, nimis libere acciri tribuit, strumas partim escharoticis consumpsit, partim digestivis. Imprudenter aliquando aneurysma aperuit, ut vix ullo modo posset comprimi; & audacter certe strumas in loco arteriis plenissimo excidere aggressus est. Tumores cystici varii, inde (ut solet) caries cranii, spina ventosa in maxilla, quam & ipsam ausus est ferra adgredi, & tumentem arteriam amburere, eventu funesto, cum æger convulsus interierit, a violato procul dubio magno nervo maxillari. Exostoses variae & carie exempla. Hic labor uberrimus est.

L. V. *vulnera*. Non semper peregrina corpora extemplo eximi posse, esse ubi suppurationi debeant relinqui: sed neque nimis curiose sanguinem coactum oportere repurgari. Turundas a simplici vulnere abesse debere. In victus ratione debere aliquid consuetudini dari. Esse quos enecares si vino prohiberes. Vermes non metuendos. Cavendum ne vulnus ante diem tertium deligetur. Vulnera ex multis vicinis vulneribus composita posse confui, etiam fatuta intorta. Exemplum vulneris in cavum pectoris non penetrantis, magna turunda corrupti, cum vero totum aperiretur, mortis secutæ. Vulnus punctorium, profundum, male futura curatum, eam noster resecurit, fetaceum per imum fundum trajecit. Vulnus perterebrans femoris facile sanatum, utriusque fini plumaceolis impositis. Iterum profundum femoris vulnus rejecta turunda facile clausum: alia similia exempla.

exempla. De vulneribus capitis fufiffime. Vulnus non contufum poffe confui, etiam in temporali musculo. Si contufum fuerit, plumaceolum leve fpiritu vini ebrium imponit, quo apofceparnifimum fanaverit; grave requirit rafionem. Turundas rejicit, etiam in profundo vulnere ad duram membranam penetrante. Recentes cranii fracturas non requirere, ut fragmenta omnia removeantur. Concuffionem pofcere trepanum. Duram membranam audacter debere incidi, fi fub ea fanguis effufus fuerit. Calli renafcentis initium effe membranam. In magnis contufionibus venam jugularem incidit. Exempla gravium vulnerum capitis, levibus auxiliis percuratis. Labiorum refectio curationem meretur. Error a futura fagittali pro fifura habita. Exemplum offis plani læfi, & ut mihi videtur, non fanati. Trepano admoto, elevato offe, quod depreffum erat, erafa fifura, magna mala curata. Ad punctorium vulnus fruftra cranium terebratum, omnia fana. Lacerata dura mater, ut labia per externum vulnus exirent, facile fanata. Calva fiffa, cum cutis integra effet, eadem late mortua difceffit, natura per fifuram fe repurgavit eventu felici. Sed nimis copiofa dimitto.

L. VI. *vulnera filopetaria*. Hæc interim omitto.

L. VII. *Fractura & luxationes*. Maxillam non poffe luxari, nifi ad anteriora; facile reponi parte anteriori maxillæ fublata, posteriori depreffa. Exemplum fanatæ, cum alterum latus diftortum fuiffet. Clavicula fere a lapfu luxatur, & facile reponitur humero retrorfum ducto, in fuam fedem reposito capite claviculæ. Laminam ftanneam ad claviculæ formam fictam commendat, ut retineatur. Humerus vix potefl elabi, nifi in alam inter bicipitem & infrafcapularem musculum: antrorfum fe elapfum vidiffet, fed chirurgi forte vitio. Ut manu fola, ut calce in alam data humerum repofuerit. Manus introrfum luxata, & proceffus ftyliformis ulnæ a radio diftractus, ut officulum carpi fe interponeret. Hoc primum fuum in locum nofter repofuit, deinde ulnam. Ut tarfi ad luxationes facilitatem calce & medicamentis adstringentibus fanaverit. In fractura extendenda advertendum, num duplex adfit fractura &c.

§. CCCXLVI. VARII.

JAMES COOKE, *mellificium chirurgiæ, or the mirror of Chirurgery much enlarged* London 1616. 8. alibi lego *the mirror of chirurgery anatomy and phyfik* 1668. 8. HEISTER. 1685. 8. Lond. 1685. 8. BOEHMER.

LAUR. LOSENS *chirurgifches Handbüchlein, oder erueuerter SEBASTIAN Greif*. Eifenach 1676. 12. Meinungen 1679. 8. LEHMAN.

EJ. *peft bulbierer* 1682. 8. HEISTER.

J. GIPPING *antidotarium chirurgicum* Ulm 1676. 4. edente G. H. WELSCH.

GEORG THANMULLER *experimenta medico chirurgica & antidotarium medico chirurgicum*, cum priori prodiit.

TUM THOMÆ STROMAIER *experimenta medico chirurgica & collectanea medico chirurgica*.

In ROBERTI PLOTT *natural history of Oxfordshire*, Oxford 1676. fol. cafus narratur sphaceli, in manu fuborti, que fponde abfeffit, fequentibus paulo pofl brachiis, denique morte.

In *natural hystory of Staffordshire* exemplum manus a gangræna ficca delapfæ.

BERNARDINUS CHRISTINUS a Juvellina, Cynæus, difcipulus RIVERII, chemicorum medicamentorum magnus laudator, qui ipfe chirurgiam fecit artusque compofuit, codices primum RIVERIANOS a moriente auctore accepit, & edidit *arcana RIVERII* Genuæ 1676. 4. 1696. 4. *; medicamenta nempe aliqua & inter ea chirurgica. Institutiones potiffimum in T. II. chirurgica etiam mala tractant. Subjiciuntur medicamenta. In *observationibus medicis* proprias fuas curationes proponit, felices omnes, paucis, & fæpe fuis, medicamentis perfectas. Plurimi carbones. Ulcus cancrofum faturninis fuperatum. Crabronum, in calida regione, non innoxii ictus, viperarumque, quos aliquoties curavit. Barbarus fcriptor, quid vult per venam arterialem, quæ prope auriculam vulnerata fuerit. In vulneribus multum plumbeis ufus eft. Ambuffiones aceto fanavit. Varices absque ferro curavit. Solebat in vulneribus vinum in fcyphum vitri antimonii infufum propinare. Integræ familiæ a ficario varie vulneratæ feliciter fubvenit, nafum pofl horam adfuit & reconciliavit, arteriæ vulnus impofito digito compreffit. Oculi etiam vulnus vino reguli antimonii eluit & fanavit. Herniam preffione & medicamentis adstringentibus curavit. Suffufionem inflillatis guttulis diffipavit. Terrore excitato uterum elapfum coegit in locum redire. Vulnus fanavit, de quo intestina prodierant & hepar. Ad finem arcana fua aperit.

§. CCCXLVII. DISPUTATIONES.

JACOBUS DYCK disp. *de calculo renum & vesica* Leid. 1676. 4. *. Frequenter in canibus a calculo renem confumi.

ZACHAR. REGIUS *de calculo renum & vesica* Leid. 1676. 4. *.

T. STAFFART *de fractura cranii* Leid. 1676. 4. & in collectione VALENTINI.

THEODOR CRAANEN *de calculo renum & vesica* Leid. 1676. 4. *.

BERNH. WILH. GEILFUS *de moxa* Marburg 1676. 4. *. An non idem fuerit J. C. GEILFUS, cujus exftat Germanice *truz podagra* Augfpurg 1697. 12. HEIST.

HIERONYMI NIEMAND disp. *de suffufione* Argentor. 1676. 4. *.

J. CASPAR WETZEL *de morfibus & puncturis animalium* Argentor. 1676. 4. * & in collectione VALENTINI.

J. MULLER & Auctor FRIDERICH CHRISTIAN BRAUNIVS *de tarantula* Witteberg 1676. 4. *.

MARC. ANTON. HELLOT & JOH. THOMASSEAU *de demorfis a cane rabido colocyntibus* Paris 1676. 4.

In BIRCHIANIS factis NEHEMIAS GREW experimenta fecit in solvendis calculis, quorum majores spiritus nitri solvit, non ita minores.

OLDENBURGIUS retulit de gangræna ex fecali corniculato nata.

IDEM de intestino gallinæ inciso, & aqua vulneraria RABELII sanato.

De iisdem claris fecalinis retulit DIONYSIUS DODART in *Journal des sçavans* 1676.

§. CCCXLIX. NICOLAUS BLEGNY.

Amabat se vocare NIC. de BLEGNY, chirurgus, vanus homo, nimiumque laudis cupidus, qui equitem se ipse fecit, & infelicem vitæ finem habuit. Primum ejus opus fuit, *l'art de guerir les hernies* Paris 1676. 12 (plerique tamen annum memorant 1677. 12.) recuf. 1693. 12. *. Latine in *Zodiaco Medico Gallico* 1679. Libellus scriptus ad commendanda bracheria elastica, ex laminis frigidis, malleo tufis & circulo chalybeo parata, quæ sibi tribuit inventa; & medicamenta quædam chemica, potissimum etiam *Prioris de CABRIERES*, qui spiritu salis profunde inguen exurebat, ut subnata dura cicatrix descensum intestini porro inhiberet, magnam partem tamen laudis BLEGNY suis bracheriis tribuit. Intestinum rectum continet, introducto, deinde inflato ventriculo galli indici. Non debere ligari peritonæi processum. Adnotationes memorabilium casuum & curationum: hic etiam reperias se primum invenisse, debere eum processum aperiri, quo intestinum reducatur. Herniam vesicæ in anulum elapsæ vidit.

EJ. *la doctrine des rapports en chirurgie* Lion 1684. 12. *. In P. I. modus, quo chirurgi & medici consulti respondent. Nominantur ab archiatrorum comite bini in quavis civitate viri; dantur tamen tribunalia, quæ eos ipsa designant; a quibus volunt responderi. Matronas desiisse consuli, postquam imperite de femina imprægnata respondentem, reæ factæ fuerint mortis fetus. Fusæ contra congressum.

In P. II. responsa ipsa, de ægroti, dum vixit, valetudine, de periculo, quod a vulnere impenderit. Addita varia de suffocatione, de suspensione, de submersione, & ut discernatur, num ex violentiæ in vivo homine sint perpetratæ, num in cadavere. Recte violentia a morte illata distinguitur, quod nulla inde fugillatio nascatur, neque inflammatio. Chirurgos de vulneribus solos respondere.

EJUSD. *histoire anatomique d'un enfant, qui a demeuré vingt cinq ans dans le ventre de sa mere* Paris 1679. 12. *. Ulcus aderat uteri, fetus retentus callosa crusta obvolvebatur, in qua tubercula erant quasi gypsea &c. Noster etiam alias adnotationes adjecit. Enormem vim sanguinis grumosi aliquando post placentam manu se eduxisse. Pro Cæsareo partu.

IDEM collegit & edidit *les nouvelles decouvertes sur toutes les parties de la medecine* Paris 1679, 12. *, & a BONNETO cum titulo *Zodiaci medico Gallici* latine

latine versa Genev. 4. *. Quæ BLEGNYUS propria videtur adtulisse, de iis aliqua recensibimus. De aqua RABELII styptica, quam negat utilem esse, aliamque aquam vulnerariam describit a D. BOUCHER inventam, vitriolicam. Sanatus die demum 39 incisa dura membrana, malo pure emissio a D. TRIBOULEAU. Vulnus jejuni intestini sanatum a D. ROBERDEAU. MERYUS de continente cæcum intestinum hernia, cujus faccum efficiebant aponevroses muscutorum abdominis. Vulnus enorme penis cum scroto resecti, solo musco admoto sanatum. BOUCHER commendat ad strumas spongias ustas, utile certe medicamento genus. Paracentesis abdominis ad emittendam materiem effusam feliciter adhibita. Ossa fetus per abscessum caustico medicamento ruptum emissæ. Absurda historia de sabulo oculis insperso, quod in calculos increverit. TAMPONNET tota ossa parietalia abscessisse, & tamen sanatum esse ægrum. Aliquoties centeni vermes de abscessu emissi. Cultrivorus Gallus, qui & alia metallica corpora devorabat, iisque subnato in ventriculo abscessu se liberavit, eventu non infelici. GENDROZ calculum sub lingua excidit. Enorme vulnus: ut ventriculi cerebri a ligneo bacillo transverberarentur, eventu non funesto. Exemplum calculorum biliariorum per abscessum exeuntium. MARQUIS de curandis absque suppuratione vulneribus, per aquam vulnerariam compositam, cujus formula hic exhibetur. De lithonriptico BROCARDI, post hujus medicamenti usum perinde calculi in vesica sunt reperti. BILLOT vidit globum plumbeum totum cerebrum perterebravisse, & faucium tamen vixisse ad diem decimum, cum interim cerebrum pene totum consumtum fuisset. In alio ægro, cui cerebrum incisum, valetudo reparata.

Anno secundo diarii sui BLEGNYUS titulum fecit *le temple d'Esculape &c.* quo adnotationes anni 1680. continentur. In eo volumine BIMEL Vesicæ punctio absque cathetere postquam calculi feliciter extracti fuerunt. Aciculæ per alvum expulsæ. Intestinum ileon adhærescens, ut in anum abiret artificialem. CARON abscessus abdominalis sanatus. GERVAISE ex vulnere pectoris aponia. BLOUDELLOT magna symptomata ex hirudine deglutita. BAUGRAND ex ulcere pulmonis abscessus prope processum mastoideum. IDEM servavit ægrum, cui os depressum utramque meningem perforaverat. BLEGNY cancer penis interioris ingens tamen sanatus. HAMEL vulnus intestini crassi fæces dimittens sanatum; sic vulnus ventriculi, & sectiones duæ Cæsareæ. Una BENNETUS edidit.

Journal des nouvelles decouvertes T. III. anni 1681. 12. *. Iterum major pars duorum ossium parietalium absque ullo malo ablata. FERRAND consilia aliqua, ut facilius catheter in difficili casu subeat. ROYER de anevrysmate compressione curato. FOURNEAU intestinum late gangrænosum, ut fæces per apertum peritonæum exirent: vita tamen per triennium sustentata. BAUGRAND vulnus femoris cum ossis fractura. LANGE de venarum secundarum selectu. PELLERIN maximus calculus excisus. CARON anus inguinis artificialis sanatus. Fractura cranii sanata per usum trepani. BOYER tetra ossis tibiæ caries repetita terebratione tandem superata. Possæ arteriam brachialem ligari, neque continuo mortem inde sequi.

Cl. PORTALIUS BLEGNIUM etiam post a. 1682. cum publica auctoritate ei interdictum fuisset publicatione diarii, tamen opus urfisse, & ejus diarium a MANGETO latine esse versum; sed in præfatione Genevensis editionis legimus BLEGNIUM ab opere recessisse.

Sedem cataractæ in lente crystallina non ignoravit.

§. CCCL. VARIL.

ANTOINE BOIREL *traité des playes de teste* Alençon 1677. 12. * ut exp. 365. adparet. Chirurgus civitatis Argentan. non rudis homo, neque in arte inexercitatus, præter præcepta numerosas etiam curationes adfert. Duram matrem incidit, ut puri exitum aperiret, felici eventu. Sub externa calvariz lamina integra; fracta ex lapsu lamina interna. Non putat calamitatem accidere, nisi quando futuræ aboletæ fuerunt. A commotione sensus, visus, auditus amissus, vena incisa reparatus. A lapsu tumor, dissipatus, cute non incisa. Quibus ab ictu vel lapsu per aures sanguis effluit, iis non raro sanitas restituitur. A neglecta fractura magnum malum, & sanguis super duram meningem effusus, æger tamen sanatus. Paralysis in latere adfecto. Puer convaluit, cui cerebrum a fragmento compactum & pars amissa. Prima lamina depressa, interna in multas particulas diffracta.

In diariis BLEGNYI pluscula nostri sunt, ut a. 1679. de vulnere pectoris verminoso, purulento, sanato. Aliud vulnus pectoris sanatum postquam natura aliquoties corpora membranacea expulerat. A. 1680. Ex lapsu strabismus. Anus artificialis subnatus. Musculus temporalis incisus absque malo.

BERNARDI VERZASCHÆ, Medici Basiliensis, *observationum medicarum centuria* Bas. 1677. 8. * Continet etiam chirurgici argumenti adnotationes; de calculis varias, ischuriam funestam, cum calculus non magnus ureteris aditum obstrueret. Calculus grandis ex femina egestus, cujus iter ipsa senserat, dum a rene in vesicam descendeat: de calculo renali consilium ROLFINKII. Renis ulcus sanatum. Humor aqueus & una visus in puero restitutus. Emplastrum BARBETTI ad carbunculos pestilentes salutare.

J. CORNELII WEBER, Medici, *anchora sauciatorum, s. liquor stypticus sanguinem confestim sistens* Brieg 1677. 8. MERCLIN. Breslau. 1680. 8. *. Alumen cum phlegmate vitrioli miscet; hujus medicamenti magnas vires deprædicat.

MARGUERITE du TERTRE, *veuve du S. de la MARCHE, instruction touchant les choses qu'une sage-femme doit savoir pour l'exercice de son art* Paris 1677. 12. 1691. 12; aucta a LUDOVICA BOURSIER Paris 1710. 12. *. Pleraque elementalia. Si situs fetus malus, aut membranæ nimis robustæ fuerint, eas jubet lacere. Unum pedem extrahit, deinde & alterum. Uterum duplicem vidit.

MATTHIAS HYER *doctrine nouvelle de la poudre vitriolique de sympathie* Toulon 1677. 12. BUR. ASTRUC.

Les

Les fleurs de GUIDON, ou sentences principales de la grande chirurgie de GUY de CHAULIAC Paris 1677. 8. MART.

J. VIGNOLE *Wundarzney von J. SCULTET übersetzt und mit Anmerkungen versehen* Nürnberg 1677. 4.

ANDRIES BOECKELMAN *noodwendig berigt aangaande het afhaelen van een doode vrucht* Amsterdam 1677. 8.

EJ. *Wederleging van D. BONAVENTURA van DORTMONDS berigt waer in aangewezen word de quade pratyquen van D. D. en dezzelfe onkunde aangaande het afhaelen van een doode vrugt* Amsterdam, 1677. 8. WACHEND. Multo plura scripta BOKELMANNI & BON. a DORTMOND HEISTERUS citat, omnino 38.

LUDOVICI v. HAMMEN *de herniis diss. academica* Gedan. 1677. 4. maj. *. recusa Leid. 1681. 12. *. DRELINCOURTII discipulus, celebris inventis vermiculis spermaticis, & Archiater R. Pol. Ipse de herniis libellus parum habet proprii. In *epistola* subjecta ad PECHLINUM agit de tumore crystallinis spinis asperso, ex vesica extracto, cum calculum putaret se educere, felici tamen eventu.

J. SOLEYSSELI *parfait Marechal* Genev. 1677. 4. *. Paris 1698. 4. morbos habet etiam chirurgicos. Ejus operis vitia recenset VITTET.

ETIENNE des FORGES *procédés de chirurgie réduits en pratique* Paris 1677. 8. Annum 1673. habet Cl. PORTAL.

GERARDI BLASII *observationes medicæ rariores* Amsterdam 1677. 8. *. Celebris anatomes exercitio, & potissimum Zootomiæ. In his adnotationibus plusculæ argumenti sunt chirurgici. In capite hydatides & tumores cystici. Abscessus (tumor potius cysticus) prope aures vinculo & cultro feliciter a ROONHUYSTIO extirpatus. Sic sarcoma prope scapulam. Hernia inguinalis, peritonæo vere rupto. Testis corruptus exsectus. Cerebrum ex lapsu in pus conversum. Vesicæ urinariæ fungus suppuratus. Caro fungosa, fibrosa, de dentis alveolo excisa. Caput obstipum, resecto musculo mastoideo restitutum. Vulva clausa aperta. Uterus vere elapsus, ligatus, extirpatus, funesto eventu. Sub tumore cranium cariosum trepano resectum, æger restitutus. Ulcus in uteri vicinia, pro uterino habitum. In labio cancroso calculi, sic sub lingua. Mors ab utroque uretere per calculum obstructo: alii calculorum casus.

RAYMUNDUS FORTIS Veronensis. EJ. *consultationum & responsionum medicinalium* Centuriæ IV. Genev. 1677. fol. *. Passim intercedunt inter morbos internos externi, vulnera etiam, luxationes, etiam femoris, calculi numerosi casus, cancer &c. Labor auctoris fere est in medicamentis.

§. CCCL. DISPUTATIONES.

J. MICH. VEHR *thesaurus experientie medicæ cum specimine de abortu* Aug. Vindel. 1677. 4. Si huc facit.

ABRAHAM BLENDINGER *de cancro* Erford. 1677. 4. *. Tom. I.

lii

J. VA-

- J. VALENTYN SCHEID *visus vitiatus* Argent. 1677. 4.
 EJ. *historia lienum ruptorum* ib. 1725. 4. eventu fere lethali.
 EJ. *de quibusdam visus imminuti vitiis* ib. 1720. 4. *.
 PETRI V. CAMERYCK *de partu difficili* Utrecht 1677. 4.
 MICHAEL HENRICH HORN *de ophthalmia* Lips. 1677. 4.
 PETR. LOMBARD & PETR. LAURENCEAU *E. hydrophobia sanabilis* Paris 1677. 4.

§. CCCLIII. DIARIA.

In E. N. C. *Ann.* VIII.

J. MATTHIAS NESTER *obs.* 24 post arthritidem utrumque os femoris luxatum.

GEORG ABRAHAM MERCLIN.

De ossibus per uterum excretis, retenti nempe fetus, *obs.* 49.

Calculi grandes in mesenterio & pancreate, *obs.* 50.

Dec. II. *ann.* I. *obs.* 89 concrementum in utero osseum.

Obs. 91 fractura cranii circularis trepani ope sanata.

Obs. 93 steatoma genæ feliciter resectum.

Obs. 94 fistula oculi ex ophthalmia nata, curata.

Obs. 184 secundæ retentæ per fragmenta rejectæ feliciter sexta septimana. Mirifica remedia.

Dec. II. *ann.* III. *obs.* 191 partus aliquot difficiles; inter eos *obs.* 192 ex prolapsu uteri, ejus ore inciso, fetus eductus.

Obs. 194 cranium depressum sola vulsione restitutum.

Ann. VI. *obs.* 220 hydrophobia absque morfu.

Obs. 221 steatoma maximum in pectore natum.

Dec. III. *ann.* I. calculi & hydatides renum.

Ann. III. *obs.* 141 calculus de abscessu umbilici.

Ann. V. VI. *obs.* 244 epulis feliciter extirpata ferro ignito.

Ejus est etiam *Parænesis ad chirurgiæ studiosos de genuina artem illam addiscendi methodo*, quæ tamquam præfatio ad PANDOLPHINUM de ventositate spinæ accessit.

In *Actorum Hafniensium volumine V.*

JOH SILLER *Chirurgi obs.* 6 de enormi vulnere femoris & abdominis, resectis musculis iliacis & abdominis musculis incisis, cujus eventus felix fuit.

Ap.

Ap. BIRCH. T. III. CHRISTOPHORUS WREN glandem plumbeam in asperam arteriam illapsam expedit, ægro de pedibus suspenso.

In *Journal des sçavans* 1677. de tumore de digito manus ex gracili filo pendente a FRANCISCO BAYLE dicitur.

§. CCCLIV. VARII.

JOHANNIS BROWN, *chirurgi, compleat description of wounds both in general and particular* London 1678. 4. *. De varia lethalitate vulnerum. Curatio. Telorum extractio. Symptomata. Vulnera flopetaria. Ipsi brachium a vento fractum, quem transeuns pila 24 librarum excitaverat. Vulnera secundum partes humani corporis. Fere collectitium opus.

EJ. *compleat treatise of præternatural tumores both general and particular* London 1678. 8. GUNZ.

EJ. *adenochoiradologia, s. de glandulis & strumis, s. anatomical chirurgicall treatise of glanduls and strumes or Kingsevil Swellings* Lond. De privilegio Regum Anglicæ, quo scrophulas tactu sanant.

RADEGUNDUS de VROOM *de miserabili fetus extractione ex utero adversus ineptias BOECKELMANNI & RUYSCHII* Utrecht 1678. 8.

In JACOBI SPONII *voyage d'Italie, de Dalmatie, de Grèce & du Levant* Lion 1678. 12. 2. vol. *. aliqua huc faciunt, ut de ossibus cranii mire extenuatis & de hydrocephalo, cum quo homo adolevit. BAUDA de ossibus in universo corpore mollescentibus. Tabula interna cranii diffiliens, dum externa integra erat. Balistæ simile instrumentum, a Russis inventum pro vena aperienda describit. De depilatorio RUSMA, de codice NICETÆ. Turcas & Græcos distinguere Medicum a chirurgo.

Hoc anno a chirurgo FRY experimentum resectæ, in vivo animale, pulmonis particulæ factum (a) est.

J. ZIFFEL *vom Scharbock, Griesstein und Podagra* Dresden 1678. 8.

§. CCCLV. DISPUTATIONES.

J. PAUL WUREBAIN *de sparganosi* Altdorf. 1678. 4. (tumore mammarum a lacte).

JAC. WOLF *de urine incontinentia* Jen. 1678. 4.

J. HARDOV. HAMPE *de rhagadibus* Argentor. 1678. 4. BOEHM.

CONR. JOHRENIUS *de lithiasi* Rinteln 1678. 4.

J. HUBRECHT *de calculo renum* Leid. 1678. 4. *.

Iii 2

§. CCCLVI.

(a) BIRCH T. IV. p. 345.

In *Act. Acad. Nat. Curios. Dec. I. ann. IX. X.* pro annis 1678, 1679.

GODOFREDUS SAMUEL POLIS, Francofurti ad Viadrum medicus *obs. 16* de facie ex causa ignota sphacelo corrupta, funesto eventu.

EJ. spica secalina deglutita per tumorem dorsi prodeuns, in eodem vol.

Dec. II. ann. V. obs. 160 vesicatorio medicamento sublati dentium dolor, & *161.* cucurbitulis ischias.

SIGISMUNDI GRASS

Dec. I. ann. IX. obs. 69 de tuberculo calculos & arenulas eructante.

Obs. 71 erysipelas capitis superatum cucurbitulis.

J. GEORG TRUMPH, Medicus Goslariensis, *obs. 7* ischuria fero superata ejecto lapillo.

Obs. 81 gangræna universi corporis a causa interna nata.

LUCAS SCHROECK, LUCÆ f., Medicus Augustanus, *obs. 92* de vesicæ calculo, sponte ut putat, disjecto.

Obs. 164 hernia intestinalis sanata, abscessu in inguine sponte nato.

Dec. II. ann. III. obs. 19 calculi ex suppurata sarcocoele.

Obs. 20 hydrocele medicamentis superata.

Ann. IV. obs. 174 ossium in capo crusta calculosa obductorum exemplum.

Ann. V. obs. 4 de eodem cervo, cui DOROTHEA Brandenburgica cor glande plumbea perterebravit, & qui diutiuscule vixit.

Ann. IX. obs. 238 sutura cranii ex capitis dolore hifcens.

Cent. I. obs. 18 abscessus abdominis sanatus injectionibus.

Cent. II. obs. 186 dysuria a tumore pelvis vesicam comprimente.

Cent. III. obs. 92 calculi numerosissimi excreti.

Cent. X. obs. 100 calculus circa ingressum ureteris retentus.

J. SPECHT in *Dec. I. ann. IX.* ab ulcere vesicæ dysuria die vigesimo functa.

SAMUEL LEDEL

Obs. 144 calculus sub lingua.

Obs. 145 vesica in bove post urinam retentam disrupta.

Obs. 148 cantharides cervici admotæ urinam retinent.

Dec. II. ann. I. obs. 144. spica siliginea deglutita, exclusa per costarum intervallum

Ann. II. obs. 35 hæmorrhagia carpi compressa fungo igniario, ex anus consilio, quæ BROSSARDI laudes occupavit.

Obs.

Obs. 37 pulmo sagitta percussus sanatus.

Obs. 41 felix amputatio tibiæ cariosæ.

Ann. III. obs. 141 struma manu cadaveris dissipata.

Obs. 142 puella ab hirudinibus enecta.

Ann. IV. obs. 19 hirudinum in variis morbis utilitas.

Obs. 21 gravissimum oculi vulnus cum ossium strage curatum.

Obs. 68 mors a secundis violente evulsis.

Ann. VII. obs. 47 ab igne ad truncum amputati artus admoto mors.

Obs. 51 tumor sub lingua maximus, in abscessum versus.

Ann. X. obs. 101 annosum ulcus sanatum.

Dec. III. ann. I. obs. 59 exemplum sectionis Cæsareæ funestæ.

Obs. 100 de vario successu fonticulorum.

Ann. II. obs. 50 anus imperforatus frustra apertus.

Obs. 51 intestinum in hernia apertum, tamen curatum.

Ann. III. obs. 19 tumores purgata alvo sanati.

Obs. 20 tumor ex contuso teste curatus.

Dec. III. ann. IV. obs. 89 a variolis abscessus umbilici.

Ann. IX. X. obs. 116 pes ab ulceribus cariosus, sua sponte delapsus.

Obs. 117 ad talum dislocatum subnatus scirrhus.

Cent. I. obs. 73 tumor de labio vulvæ feliciter resectus.

GODOFRID. SCHULZ, Vratislaviensis,

Dec. I. ann. IX. X. obs. 185 calculi extracti ex ani fistula.

Dec. III. ann. II. obs. 73 magna mala ab ictu aranæ in palato accepto.

Ann. III. obs. 93 calculus excretus, inde scroti gangræna feliciter superata.

Ann. VII. VIII. obs. 125 ex arteria, quæ ex radiali ad volam venit, læsa, magna hæmorrhagia styptico medicamento & compressione sedata.

In BIRCHII historia anni 1678. curatio narratur demorsi a serpente caudiferno hominis, quæ fit admoto, & aliquamdiu appresso igne.

Possis huc referre RAINSSANTI relationem de partu Tolosano in Journal des savans 1678.

THOUVENOT, Chirurgi, relatio de paracentesi in ascite felici, acus ope triquetrae, quam putat a BARBETTIANA diversam esse: acus est recondita, cujus fistula accurate potest claudi.

De Tarantula, ex diario, ut puto, NAZARIANO. Theoria mirorum symptomatum, quæ hujus aranæ morsui tribuunt.

§. CCCLVI. JACOBUS YOUNG.

Chirurgi, *carrus triumphalis e terebintho, or an account of the admirable virtues of oleum terebinthina by its application to recent wounds, hæmorrhagies of the venes and arteries, with a new way of amputation and speedie method of curing stumps in two letters* London 1679. 8. *. A SPENCERO & SPRAGE medicis didicit vim, qua oleum terebinthinæ calidum vulnera arteriarum, etiam majorum, superfusum sanat. Omnes alios modos rejicit, quibus chirurgi conati sunt sanguinem conprimere, ut injectum in artum vinculum, a quo teterrima viderit symptomata. Vitrioli nodulum, quem pariter reprobatur, & causticum medicamentum; de liquore DENISII nihil sperat, ut acido, sic & ignem refutat. Experimentis suas olei terebinthinæ laudes confirmat, in arteria labii superioris, a testibus resectis, in magno femoris vulnere, post amputationem sub genu factam, in lacerata temporum arteria, in arteria iliaca. Turcas artum amputatum in fusam picem mergere. In classe regia mercurialibus medicamentis adhibitis, omnes ægros interiisse. Satis tamen probat vulgare Tourniquet. Vesicas a terebinthinæ oleo subnatas unguento albo camphorato curat. Belgice redditus lib. a KOENERDINGIO cum tit. *van het beet en coud verus* Amsterdam 1698. 8. *.

In secunda epistola primum reperias commendatam amputationem cruris, cum reservata sura qua truncum operias, auctore C. LOWDHAM chirurgo Oxoniensi. Hic perbrevis est.

Huc referas ex HOOKIANIS *lectionibus* historiam hominis a pilis plumbeis suffocati, quæ in asperam arteriam inciderant London 1678. 4. *.

EJ. JOUNGII *wounds of the brain proved curable by the remarkable history of a child cured of two very large depressions with the loss of a great part of the skull, and a portion of the brain issuing through the wound of the dura and pia mater* London 1678. 12. *. Ephemericus est gravissimi vulneris ab auctore & ejus amico SPENCERO sanati. Eam felicitatem cum D. DURSTON inter fabulas numeraret, noster sexaginta omnino paris felicitatis curationes ex scriptoribus variis colligit, & DURSTONI objectiones refutat, non absque asperitate.

§. CCCLVII. VARII.

ST. HILAIRE *l'anatomie du corps humain avec ses maladies* Paris 1679. 2 vol. * 1723. 8. 2 vol. *. Morbi chirurgici cum partium anatome describuntur, sed fere collectitium opus est.

CHRISTOPH. VOELTER's, *Chirurgi ducis Würtenbergicæ, neu eröffnete Hebammenschul, nebst Bericht todtte Kinder ohne Gefahr heraus zu ziehen* Stutgard 1679. 8. 1681. 8. 1722. 8. *. Credulus, neque a veterum præjudiciis liber, qui omnem perperam se offerentem fetum jubeat in caput dirigere. Passim tamen adnotationes habet proprias neque inutiles; ita cervicem vesicæ monet frequenter in partu rumpi. Labium leporinum altero a partu die fecat & confuit. Aliquoties etiam

etiam sexta septimana se frenum linguæ incidisse, exque eo imprudenter inciso tumorem secutum esse. Ossa pubis in partu discedere. Fatetur se funiculum præeuntem non potuisse reponere, & pedibus adtracto fetui corpus a capite avulsi. Ex vulnere vulvæ magna ad tres libras hæmorrhagia.

In hac ultima editione accessit lib. *von der Hebammen Stand und Beruf*.

B. MARTIN *diff. sur les dents* Paris 1679. 12. *. morbos etiam dentium recenset, eorum medicamenta & instrumenta quibus curantur. Limam recte rejicit, & monet, nocere dentes nimis confertos, & dentes supposititios improbat.

J. GEORGII WALTHER *sylva medica opulentissima* Budissin 1679. 4. *. Medici Lignientensis spissum opus. Lexicon, ut vocant, reale, in quo ad quemque morbum, etiam chirurgicum longa series locorum reperitur, in quibus scriptores medici de eo morbo egerunt.

J. DAVID PORTII *demonstratio brevis medico chirurgica de tumoribus, & in specie de pædarthrocace vel tumore spina ventosa dicto cum adjuncta epistola apologetica ad D. BARNER Leeuwarden* 1679. 12. recusa cum PURMANNO Londin. 1706. 8. & cum MUYSIO Neapoli 1727. 4. Theoria acida.

Anonymi kurzer begriff der Wundarzney, aus dem Englischen durch JOH. LANGEN übersetzt Hamburg 1679. 12. GUNZ.

MATTH. RAMELOV *Beschreibung des Nierensteins* Lips. 1679. 8.

BENJAMIN SCHARF *toxicologiu; s. de natura venenorum* Jen. 1679. 8.

EJ. *Gedanken von magnetischen Curen* Sonderhausen 1700. 8.

EJ. in *Eph. Nat. Cur. Dec. II. Ann. X. obs. 21* incisio hominis calculosi topico fabuloso pleni.

ANTONII FILIPPI CIUCCHI *promptuarium medico chirurgicum* Macerata 1679. 8.

EJ. *filo d'Arianna, ovvero fidelissima scorta al esercenti di chirurgia, al quale si aggiunge un breve trattato della circolazione del sangue* Macerata 1682. 12. Citat SANCASSANUS.

§. CCCLVIII. DISPUTATIONES.

GEORG BALTHASAR MEZGER *de anevrysmate* Tubing. 1679. 4. BOEHMER. EJ. *de fistulis* ib. 1682. 4. BOEHMER.

EJ. *scrutinium lithogeneseos in corpore humano ex occasione singularis casus institutum* ib. 1683. 8. De calculis potius agit bilariis per alvum egestis.

J. EISENHART *de die critico vulnerum lethalium* Helmstatt 1679. 4.

J. ANDR. SCHLEGEL *de venenis & morbis venenosis* Erford 1679. 4. Medetur per cathartica.

§. CCCLIX.

§. CCCLIX. DIARIA.

Ad annum 1679, qualem Angli eo tempore computabant, pertinet etiam POVEY de maxilla inferiori exenta & renata. Apud BIRCH. T. IV.

In *Journ. des Sav.* 1679. ANTONIUS de LEEUWENHOECK ostendit cur gossypium ad vulnerum curationem inutile sit, plana nempe fila esse duasque habere acies. EJ. de moxa aliqua. ID. partum ventralem dixit, cum uterus ante mortem ruptus esset & extractus e ventre fetus adultus. *Exp. & cont.* p. 406.

Iterum in *Journ. des Sav.* 1679. D'EMERY, medici Burdigalensis, de lacrimis petrificatis & ex arenulis incrementibus.

BROCARDI liquor, quo calculum promittebat se soluturum.

§. CCCLX. CORNELIUS BONTEKOE.

Medicus Hagienfis, inde archiater Brandenburgicus, ex secta CARTESIANA, ad cujus placida ad fugam acidi adque sanguinis tenuitatem omnia præcepta etiam chirurgica reformare suscepit.

EJ. *nieuw gebouw der Chirurgie of heelkonst eersten deel alwaer t'oude gestel van de theorie der gezwollen wonden en ulceration afgebroke word* Haag 1680. 8. *. Doctrina de tumoribus, vulneribus, ulceribus. Contra paracentesin. Periisse ab ea administratione ægrum, nullo viscere læso.

Vervoolg van het eerste deel alwaer de practyk der chirurgie van een menigte van abuyzen en moorddaadigheid overtuigt, met een voorrede waarin de oorzaken aangewesen worden, door welke der medicyn en chirurgie zo onvolmaaktig zyn ib. 1681. 8. Contra venæ sectionem, hirudines, scarificationem, vesicatoria &c.

Naareden &c. Exhortatur ad deferenda præjudicia.

Germanice Hannover 1687. 8. BOEHMER Wolfenbuttel 1697. 8. cum vita auctoris & notis J. PETRI ALBRECHT satis copiosis.

EJ. *antwoord aan de Schryvers van de brief onder den naam van PIETER BER-NAGIE uytgegeven door welke de pretense contradiction tegens het nieuw gebouw der chirurgie wederlegt wierd* Amsterdam 1682. 8. *.

EJ. *korte verhandeling van t menschen leven, gezondheid, ziekte, en dood begrypende omt lighamen, zyne werkening, om de ziekte en desselfs oorsaken, over de midedelen om het leven en gezondheid te bewaaren, en de ziekte voor te komen, zynde een vervulling van t nieuw gebouw der chirurgie als mede die verhandeling over de natuur de bevinding en de zekerheit in de genees en heelkunde s' Gravenhaag.* 8. opus ipsum 1684. 4. tres dissertationes 1685. B. B. Germanice 1688. 8.

EJUSD. *Grondslag van een nieuw gebouw van medicyne en chirurgie* Germ. *Grundsätze der Medicin und Chirurgie* 1721. 8.

In collectione operum omnium 1689. 4. 2 vol. * hæc recurrunt mutatis non-nihil

nihil titulis, valde incommode. Primum opus nunc audit *omverpfs van'toude gestell der medicyne, eerste deel.*

Deinde alterum opus *opbouw der medicynen derde deel*, generalia de chirurgia aliqua.

Institutie of te kort begryp der gandsche medicyne vierde deel, ubi de morbis & remediis chirurgicis aliqua.

EJ. *grondslaag van en nieuwe gebouw van medicyne en chirurgie nieuw'yk ontdekt.*

Derde verhandeling van de gezwollen.

Een brief handelende van het koude vuur.

Theoretica cæterum & vera fere utilitate cassâ omnia. Cum ex scala de'apsus noster caput graviter adlisisset noluit, sibi venam secari, sic periit fisso cranio, & sanguine super duram membranam effuso.

§. CCCLXI. STEPHANUS BLANCARD.

Medici Amstelodamensis, in Zeelandia nati, collectoris, ejusdem cæterum sectæ CARTESIANÆ, hætenus utilioris, quod undique non theorias meras, sed rerum gestarum memorias collegerit.

Primum NICOLAI BLEGNYI ephemerides Belgice vertit, & auctas reddidit adnotationibus minime contemnendis chirurgorum Batavorum. Quatuor primæ centuriæ prodierunt cum titulo *collectanea medico physica oft Hollands Jaarregister der genees en natuurkundige aanmerkingen van gansch Europa beginnende met het jaar 1680.* Amst. 1680. 8. *. Germanice vers. Lips. 1690. 8. In eo diario ad chirurgiam faciunt WILHELMI MILLAND gangrænosum scrotum resectum, renatum. Sic, curante KRAMPHERRO. Particulæ tunicarum intestinalium per alvum egestæ. Cauterio subpressa odontalgia. Rotundo foramine calvaria casu quasi perterebrata, ut cerebri motus conspiceretur, sanata. Os humeri a carie consumptum callo reparatum. Exomphalos infantis ex colicis doloribus natus. CORNELIUS van DYCK de ileo intestino a stlopeto læso & sanato. Digitus contusus solo vinculo tepida irrorato curatus. D. KRAMPHERR de cephalæa fonticulo in futura coronali sublata. THEODORI VINK intestinum rectum sarcomate clausum. WILH. MILLAND sanatus, cui pars pulmonis abtruncata. J. SWART fungos cerebri repetito resecurit, eventu lethali. EMANUEL van YPEREN de rene ab uno calculo ramoso repleto. JOH. SWART enormis fractura ossium sincipitis. Ex tenero infante calculus. Atreta aperta, & emissi menses. Natium altera cum ultimo intestino ab ictu stlopi ablata, eventu felici. Ren ab ulcere consumptus. Genæ funesta gangræna. Rupta cornea tunica, effusus humor aqueus, cum visu reparatus. Aspera arteria resecta, vulnus sanatum. Vigesimo secundo anno pars cultri de brachio exenta. A cucurbitulis funesta gangræna. D. van DUUREN in sponfa hernia subito nata.

Due alie Centuriæ fecutæ sunt pro anno 1681. a. 1682. 8. pariter Germanice cum prioribus editæ. Hic nihil porro sumtum ex BLEGNYO, & ex Belgis medicis atque chirurgis omnia. HERM. BUSCHOF mania moxa curata, tum catalepsis. ALBERTI KYPER atheroma de palpebra resectum. EJ. fistula lacrumalis folis medicamentis sanata. Funestus œsophagi abscessus. J. HOOLEN calculus ex abscessu genæ. IDEM male conservescens brachium incidit, forcipe fines ossium vitiose coalescentes detruncavit, ægro artus usum restituit. Canteriis & mala varia mala sanata. C. van DYCK de magno femoris fragmento amisso & reparato. BLANCARDI consilium, quo Cæsaream sectionem commendat, adductis felicibus exemplis ex CORNELII V. YPEREN fide. Vulnus hepatis extus clausum inde purulenta sputa funesto eventu. Fracta calvaria, in cerebro abscessus, funesta symptomata demum die 29 se efferentia. Tumor tibiæ, sputa purulenta. J. B. PINCKET forceps ad restituendam costam introrsum depressam. Vulnus stlopetarium penetrans abdominis, folis medicamentis curatum. Vesica in scrotum elapsa. RUYSCHIUM & BOKELMANNUM vidisse herniam vesicæ in scrotum illapsæ.

Centuria VII. pro anno 1682. Germanice cum prioribus. Omphaloces congenitæ varia exempla. SMALZIUM bronchotomen feliciter exercuisse. Paracentesis in ovarii hydrope, equidem inutilis. In inguine abscessus, per quem alimenta prodierunt, de ileo intestino cum peritonæo connato. Vulnus stlopetarium cerebri absque symptomate sanatum. C. YBEN spina dorsii ab ense divisa, inde retentio urinæ & fæcum. EJ. mors a lapsu & commotione cerebri. EJ. cum aliquot ejus commotionis exemplis etiam felicioribus. Cum duo ossis fragmenta duram membranam compungerent, symptomata demum die decimo sexto aliqua. Os coronale destructum a lue gallica, servata ægra. MOLENSTEIN servatus trepano æger, cui globus stlopetarius cranium fregerat. Vagina ad genu usque prolapsa.

EJ. *verhandeling der ziekten der Kinderen* Amsterdam 1684. 8.

EJUSD. *nietwe Konstkamer der chirurgie of heelkonst* Amsterdam 1685. 8. Germanice Hanover 1688. 8. Latine in operibus omnibus, quo loco ea dicemus.

Eodem a. 1688. 8. *. noster Amstelodami FIENI duodecim administrationes chirurgicas & J. BEBBERI fundamenta chirurgica edidit, notasque adjecit.

EJ. *anatomia practica rationalis, s. variorum cadaverum morbis denatorum anatomica inspectio* Amsterdam 1688. 12. *. Dux sunt centuriæ undique collectæ, fontibus non indicatis. Plurima ad chirurgiam faciunt, minime inutilia. Vulnus stlopetarium diaphragmatis sero funestum, neque alia ciens symptomata, præter ea, quæ a colo intestino in pectus ascendente nata essent. In alio ægro per tendineam partem transversii septi ventriculus in pectus ascendit. Ex tumore genu os femoris fractum. Ex vulnere brachii pus per alvum & urinam. Mors subita ab ictu capitis, calvaria fissâ, sub ea sanguis effusus. A lapsu in virgine post saltationem æstuante, mors, nulla parte calvariæ læsa. In gibboso aliqua
dorsii

dorsii vertebræ carie corruptæ. Ex lapsu post sex demum menses abscessus funesti in collo & pectore. Ex illusione sanguis in abdomen effusus, tristi eventu. Uterque ren alabastrinæ duritiei. Herniosus incisus: in sede exeuntis intestini adipis pila adnata intestinum continebat. Sexto die mors ab ictu, cum cerebellum sphacelum pateretur. In frontem sed violente delapsò, in occipite rima calvæ divisit. Ex vomitu mors; ventriculus in pectus migraverat. Colon ulcerosum, feces exhibant per umbilicum. Mors a calculo, qui renem consumserat. Exomphalos congenitus, moles carnea intestina urgens. Ipsum os sphenoides a lapsu fractum. Senex vitam sustentabat, cum vesicæ calculus per proprium foramen lotium dimitteret. Strumas internas solere cum externis conjungi. Consolidatum vulnus diaphragmatis, per quod ventriculus in pectus ascenderat. A scirrho vesicæ ischuria enata. Calculus in vesica octo unciarum. Vulnus per orbitam lethale. Abscessus ingens cerebri. Calculi in utraque vesica. Vomica mediastini.

In *Lexico medico* sæpe recuso, chirurgicas etiam voces interpretatur.

In *collectione operum medicorum theoretico practicoꝝ & chirurgicoꝝ* Leid. 1701. 4. 2. vol. *. redeunt in secundo tomo chirurgicæ institutiones, quibus totus artis ambitus exponitur, adjectis passim adnotationibus, quarum non pauca iisdem verbis redeunt, quibus in rationali anatome excusa fuerant; accefferunt tamen & aliæ. Vesica in scrotum illapsa. De lithotomo RAOUX, multo magis favens relatio, quam quidem DRELINCOURTII. Processum se peritonæi in viro vidisse, quem tamen non putat in homine ex naturæ consilio reperiri. Possè intestinum in femur elabi, & per peritonæum prope spinam dorsii ruptum. In carie pulverem euphorbii opem præstare. Magnam partem humeri putrefactam reparatam fuisse. Ossa a lue venerea levia reddi & natæ. Tumorem linguæ enormem pyrethro & salivam cientibus medicamentis se sanasse. Non caret adeo sua utilitate, etsi collectitium opus est.

EJUSD. aphorismi chirurgici ibid.

In praxi medica una excusa aliqua argumenti sunt chirurgici.

§. CCCLXII. MATTHIAS GODOFRID PURMAN.

Chirurgus Brandenburgicus, deinde Breslaviensis, vir per bella exercitatus, neque vulgaris saporis, qui ausus sit infusoria chirurgia in propriis suis morbis uti: idem hæcenus familiari sui seculi superstitioni nimium tribuit, ut unguento armario & pulveri sympathetico fidem adhiberet, non satis peritus difficiliorum administrationum, ut tamen apparatu parvo calculum excideret. Nimium aliquanto in causarum indagacioni sibi placuit, inque longis formulis.

EJ. *der wahrhaftige Feldscherer, oder die wahrhafte Feldscherkunst* Halberstatt. 1680. 8. HEISTER. LEHM. Munden 1682. 8. suppositis pro nomine auctoris literis M. G. P. tum auctius 1690. 8. 1693. 8. ENDT. Jena (Francf. & Leipz.)
Kkk 2 1705.

1705. 8. *. 1721. 8. BOEHMER. Vulnere aliaque mala, quæ in castris frequentius occurrunt, cum medicamentis. Intercedunt a viro plurima experto casus numerosi. Vulnere ex ordine & breviter. Sæpius se leviora ventriculi vulnere sanasse. Tendines se sæpe feliciter confuisse, quidquid nonnulli objiciant. De fracturis & luxationibus. Gangrænæ. Morbi castrenses, formulæ.

EJ. *aufrichtiger und erfahrner Pestbarbierer* Halberstatt 1683. 8. LEHMANN. Francf. Leips. 1705. 8. 1715. 8. *. 1721. 8. Præter ea, quæ potius medica sunt, huc facit curatio bubonum & carbonum pestilentialium. A carbunculis distinguit vesiculas, earumque pessimum genus, quod vocat *Pfefferkörner*. Adversus bubones arsenicalibus emplastris utitur, tum emollientibus epithematibus. Cucurbitulas reprobat, tum cauteria, neque excisionis meminit, incidit tamen quoties necessitas urserit, ipse cæterum in pestilentia curanda exercitus. Sed etiam carbunculis præter emplastra saturnina vix opponit quidquam.

Nonne idem est l. *Anweisung pestilentialische Brüche zu kennen und zu curieren* 1686. 8.

EJ. *chirurgischer Lorberkranz, oder grosse Wundarzney* Halberstatt 1685. 4. Frankfurt 1692. 4. Breslau, s. Francf. und Leips. 1705. 4. *. melius & emendatius. Integer est, quod vocant, Chirurgiæ cursus, propriis plenus experimentis & curationibus omnino felicibus, neque vulgaribus. Eo numeres productissimum labium superius feliciter decurtatum, gibbum fasciis pene sanatum. Vitam paracentesi abdominis ad plusculos annos productam. Moxæ repetitum usum, quo plerumque etiam confirmatam podagram superavit. Scabiem, in se ipso injecta in apertam venam aqua cochleariæ devictam. Paracentesis pectoris felix, cum sanguis & pus in cavum effusum esset. Vulnus gulæ & asperæ arteriæ sanatum. Quibus lingua præcisâ, iis apto instrumento redditus loquelæ usus. Lienis vulnus cum naturæ ejus jactura sanatum. Vulnere faciei non esse fuenda. Auris resecta reconciliata. Labio leporino simile malum solo emplastro sanatum; sic labium leporinum. Vulnere ventriculi sanata, aliquoties, ut filum de cutis vulnere prodiret. In hydrope umbilicum perforat, & sub umbilico abdomen. Rupto scroto sanatus hydrops. Tumores cysticos per medicamenta non sanari, & omnem in ferro spem esse. Enucleatus ejusmodi tumor prope genu, & carnes de aure pullulantes. Ab evulsa cum dente maxillæ particula funesta caries. Fungum in genu ligat, aperit, ut ulcus curat. Fistulas cultro dividit, plumbo in curando utitur. Sanatus, cui omnia ossa majora eodem tempore fracta. Cancrum sanavit ferro & styptico, in virili tamen mamma, in cancro vaginæ frustra fuit. A male sanato clavo periisse PUFFENDORFIUM, id malum in senibus periculosum esse. Singularis etiam casus est, quo didicit PURMANNUS, atramentum & vitriolica medicamenta adversus fistulas prodesse. Bifidum ad oculus speculum, quale nunc vulgo receptum est.

EJUSD. *fünf und zwanzig sonderbare Schuswundencuren* Breslau (lego etiam Rudolstadt LEHMANN) 1687. 8, auctæ postea ut sint 50, 1693. 8. Jena 1721.

1721. 8. *. Insignes certe sunt curationes in bello fere Pomeranico natæ; adjectæ occasione data etiam aliæ. Videas hic pulmonis, hepatis, lienis sanata vulnere stlopetaria. Sphæras plumbeas neque urere, neque venenum admittere confirmat.

EJ. *chirurgia curiosa* Francfurt 1694. 4. HEISTER. Jena 1716. 4. *. Iterum systema integrum chirurgiæ. Veterum fere mores sequitur, cauteriis utitur & turundis, videas tamen olfecisse expertum virum, vulnere etiam breviori modo curari posse. Plurimæ iterum propriæ adnotationes. Vulnere capitis. Arteriotome. Trepanum. Mala capitis. Bronchotome a PURMANNO in gulæ inflammatione feliciter administrata. Cataracta, quam & ipse deposuit. Sic porro de reliquis corporis humani malis.

EJ. *curiosæ observationes chirurgicæ* Jena (Francf. & Leips.) 1710. 4. *. octoginta adnotationes, additis fere causis quare auctor hac, neque alia ratione ægrum curare sit adgressus. Gravia vulnere capitis sanata, etiam quando utraque meninx incisa fuerat. A globo stlopetario occipitis os findente rima in ossæ frontis, eventu tamen fausto. A lapsu fracta calvaria, symptomata sæva, felix tamen eventus. Fistulæ a dentibus cariis, etiam infecta maxilla curatæ. Sic vulnus stlopetarium, quo linguæ particula destructa, cujus curationis duo adsunt exempla. Vena jugularis & gula læsa & sanata, tum dissectus, ut puto, larynx, & arteria aspera. Ancyloblepharon utriusque palpebræ, contra quam CELSUS putabat, feliciter cultello solutum. Cancer labii bono eventu resectus. Nasus, cum de sola cute hæreret, tamen reconciliatus. Cauterio in vertice admoto sublata epilepsia. Fistula thoracis cum sterni carie sanata. Sic vulnus thoracis utrinque ab ense trajecti. Cancrosa mamma bono iterum eventu amputata. Partus Cæsareus: puer servatus, mater a putrefacto utero enecta: & aliud ejus sectionis exemplum, feliciter a PURMANNO & MEIBOMIO peractæ. Fistula perinæ cereis sublata. Clitoris major & putrida resecta, sanata, femina non eo fecius viri cupida concepit & peperit. Hernia, in qua peritonæum ruptum filo sericeo a PURMANNO ligatum fuerit. Enormis calculus 15 unciarum excisus, æger servatus. Fistulæ ani compositæ incisione conjunctæ, & ad sanationem perductæ. Princeps, cui nervus in venæsectione compunctus erat, & in quo gangrænæ erat periculum, morti ereptus. Fungus ex aure pullulans, & ex tuba EUSTACHII, ligatus, resectus. Ut spongiæ urantur, a quibus in strumarum curatione plurimum sperat. Utramque paracentesin feliciter administravit. In hernia processum puncto adhuc aureo ligabat. Caustica rejicit. Renis & vesicæ vulnere sanavit. Sphæra plumbea in humeri os inacta tandem exempta. Anevrysmata ingens denique compressione sanatum. Enormia vulnere a rota molendini illata, amputatione facta demum sublata. Rotula fracta, anulo circumposito sanata. Moxæ in arthritide felix effectus. Scarificatione sublatum periculum a morsu canis rabidi impendens. Morsus humani periculo pleni. Enorme malum, articuli genu & utriusque ossis fractura cum luxatione sanatum. A pila tormentaria ablata tibiæ, æger tamen servatus.

Chirurgiam curiosam *or operations in chirurgery* cum SOLINGENII iconibus in Anglia recuderunt Lond. 1706. f.

§. CCCLXIII. VARIII.

Vir minime mediocris fuit ABRAHAMUS CYPRIANUS, Medicus & Professor Franekeranus, chirurgi filius, qui & ipse artem paternam manu exercuit, & potissimum calculum secare solebat, homo non exigui ingenii, cujus pauca scripta supersunt. EJUS est inauguralis *disf. de carie ossium* Utrecht 1680. 4. *

Et *oratio in chirurgiam encomiastica* Franeker 1693. fol. HEIST.

Sed potissimum inclaruit *epistola historiam exhibente fetus humani post 21. menses ex uteri tuba matre salva excisi*, ad THOMAM MILLINGTON Leid. 1700. 8. *. Gallice Amsterdam 1707. 8. *. Neapoli 1727. 4. cum MUYSIO. Exiguum sed pretiosum opusculum. Casus ipse est aut ventralis partus, nempe in abdominis cavum effusii, aut in tuba restitis, ex ulcere excisi. Exemplum tubarum cæcarum: tubæ 150 aquæ libras continentes. Placenta sicca in membranam versa. Tumorem cancrosum prope aurem extirpavit, plenum sanguine grumoso. Felicissime herniam incarceratam esse operatum. In hernia incarcerata gangrenosa, noster anulum abdominalem dilatavit, colon adnatum cultro separavit, ægrum restituit, argumento, etiam ampliores incisiones cum ægri emolumento suscipi; incisiones cæterum ad herniarum curationem factas non probat, quas fere subligaculis sperat posse contineri. In sua magna fetus excisione cartilaginea involucri tubæ musculorum abdominis dissectorum vices tenuisse, & intestina coercuisse.

Habuisse medicamentum lithontripticum efficax ex calce & pyrite fermentatis & crystallizatis, & tincturam tartaro legas ap. KNIGHT

JOH. HELLWIG *observationes medico physicae, quas posthumas edidit & scholiis auxit* LUCAS SCHROECK LUCÆ f. Aug. Vindel. 1680. 4. * editæ; plurimum habent chirurgici argumenti, breves equidem plerumque adnotationes. Mors ex carie ossis frontis cum obscura mortis causa. Ex casu ab alto cute integra fracta calva, felici tamen eventu. Ab ictu rostri gallinacei os temporum perforatum, mors secuta. Cutis capillata ab urso divulsa, reparata. Uvulæ paralyxis, lingue tumor sanatus incisus venis raninis. Loquelæ usus restitutus inciso frenulo. Tumor aquosus colli sectione sublatus. Fumus picis futuriæ ad anum prolapsus efficax. Hernia umbilicalis pueri sanata compressione. Calculosorum plurimi casus: & calculi per urethram, umbilicum, alibi prodeuntes. Ureteres funesto eventu sabulo obstructi. Calculi in utraque vesica. Ischuria die nono sublata, expulso calculo. Calculus in vesica octavum in annum moratus, absque symptomate. Calculi squamæ singulatim egestæ. Vesicæ ulcera. Castratio integra ab autocheire suscepta, sanata. Clitoris nimia raro exemplo resecta. A venæ sectione gangræna. Ingentes tumores cystici resecti. Vena poplitea sponte aperta.

ANTO-

ANTONIUS de HEYDE, Medicus, CORNELII van de VOORDE *nieuerlichten de Fakkel* Middelburgi a. 1680. 8. edidit cum notis suis. GUNZ.

In *observationibus medicis* Amsterdam 1684. 8. *. 1686. 8. *. multa argumenti sunt chirurgici. Herniosorum aliqui eventus, etiam funesti. Abscessus in mamma rejectis penicillis celeriter ad sanitatem reductus. Digerentibus medicamentis superata paronychia. Abscessus abdominis in umbilico ruptus, per sphacelum funestus. Abscessus ex pleuritide minax, tamen curatus. Corrosiva medicamenta in cancroso mammæ ulcere funesta. Frontis lamina exterior sola depressa ab ictu, dum integra erat interior, dura meninx sana, mors tamen intra ipsa initia sanationis. Experimento facto vir Cl. duram cerebri membranam incidit, nullo inde nato symptomate, præter debilitatem ex amisso sanguine. Sic neque temporalis musculus incisus mali quidquam fecit, neque pertusa aspera arteria se sananti medico difficilem præbuit. Ulcus testis vicinum, curatum, eo integro. Calculi excreti. Anevrysmata in dorso funesta. Partus aliqui difficiles. Luxatus humerus restitutus, & tamen in motu impotentia, a contusione nervorum. A morsu felis funesta hydrophobia. A fele rabido sexto mense rabiem successisse, etsi ignis fuerat admotus. Puris anatome. Ab aqua forti cogitur, album subsidet, rubrum innatat. Egregia experimenta in fractis ranæ ossibus & subnascente callo facta. Malum & spongiosum concrementum in humano femore. Ani fistula omittis penicillis pene sponte sanata.

Experimenta facta ad demonstrandam vim revulsionis in clinicis dicemus.

Observationes chirurgicas lego prodidiisse cum ejus *Nieuw ligt der Apothekers* Amsterdam 1682. 8.

GERHARDUS (Gerrit) BORST Chirurgus Amstelodamensis ante annum 1680. primus meminisse dicitur, collum femoris frequentius frangi, raro luxari (a).

JOSEPHI ZAMBECCARI *Esperimenti de diversi visceri &c.* Florent. 1680. in B. Anat. BONNETI. Genev. 1685. fol. *. & 1699. fol. *. inque E. N. C. Dec. III. ann. IV. *append.* latine recusa. Vir Cl. animalibus vivis lienem, renem, fellis vesiculam, pancreas, cæcum intestinum excidit, felici sæpe eventu. Avium oculos perforavit & vidit reparari.

FELICIS PLATERI, antiquioris FELICIS ex fratre nepotis, qui & ipse medicus fuit Basileensis *observationum medicinalium mantissa*, quam FRANCISCUS PLATER filius Basileæ 1680. 8. * edidit. Multæ adnotationes ad chirurgiam pertinent. Ex lapsu intortum collum & musculi cervicis convulsi, non ideo ut auctori visum, luxatæ vertebræ, tum hoc totum malum facillime sublatum fuerit. A castratione funestus spasmus cynicus. Ab ictu equi pericardium (puto & cor) contusum, funesto eventu. Tabes ex renibus ulcerosis & calculis obstitis. Frustulum vitri cum urina excretum. Ischuria ex vesicæ ulcere. In nephritico calculus vesicæ permagnus,

(a) TITSINGH *11st ureen* p. 394.

magnum, vesica cancrofa. Lapillus sclopo, ut putatur, in vesicam impulsus, nullo vulnere, neque itinere conspicuo, quo silex subiisset. Partus aliqui difficiles, inter eos partus a morte matris. Auctor ipse periit ex struma cancrofa, ejusque ultima fata hic describuntur. Scrotum ictu sclopi percussum, testis nudatus, malum sanatum. Ulcera pedis cum ossium carie sanata. Historia cultrivori Basileensis, qui varia absurda devoraverat, seroque tandem poenas luit suæ stultitiæ. Cultri fragmentum in ventriculo repertum.

GEORGII THOMSON *τρία πειρητηια* s. *Experimenta admiranda* London 1680. 8. Nominat inter alia pleurotomiam, alchemiæ addictus.

The compleat midwives practice London 1680. 8.

PETRI ROMMEL *de fetibus leporinis extra uterum repertis, aliisque tam de leporibus quam de conceptione extra uterum raris & curiosis* Ulm 1680. 4. *. Vix huc facit. Habet partus fabulosos.

In *Eph. Nat. Cur. Dec. II. Ann. IV.* obs. 84. de labiis leporinis in porcellis visis.

Ann. V. obs. 146. Calculi numerosi, etiam aurei splendoris, in vesica bovis.

Ann. VII. obs. 207. anevryfma brachii sponte cedens, & in alio exemplo curatum.

Obs. 213 in adulto viro artus flexiles, ut contorqueri potuerint.

Ann. VIII. obs. 184 calculus intestinalis multis annis gestatus, tandem ejectus.

Obs. 185 calculus vesicæ duodecim unciarum & semissæ.

Dec. III. ann. II. obs. 219 maximus mammæ tumor verminosus, tandem sanatus.

Obs. 220 alius tumor verminosus curatus.

§. CCCLXIV. DISPUTATIONES.

J. GEORG PÖTTER *conclusiones ex universa clinica & chirurgica medicina* Leid. 1680. 4. *.

FRANCISCI KLEINII *resolutio questionis an transfusio sanguinis sit utilis & admittenda* Herbipolis 1680. 4.

J. CHRISTOPH MAIER *de perionibus* Altdorf 1680. 4. *.

M. OUCIDES *de hernia uterina* Leid. 1680. 4.

MATTH. HENR. WINTER *de fonticulis* Altdorf 1680. 4.

§. CCCLXV. DIARIA.

Ap. BIRCH a. 1680. Calculi ex vesica equi varii. Viperam Britannicam carere viribus noxiis, neque canem demorsum ægrotasse.

§. CCCLXVI.

§. CCCLXVI. FRANÇOIS TOLET.

Chirurgus & lithotomus regius in charitatis nosocomio Parisiis calculum fecabat. Scripsit *traité de la lithotomie, ou de l'extraction de la pierre hors la vessie* Paris 1681. 12. * BOECL. & 1682. 12. BEUGHEM, paulum auctum 1708. 12. 1718. 12. 1722. 12. La Haye 1686. 8. Belgice 1693. 12. Utrecht 1689. 12. HEIST. Germanice Wolfenbuttel & Hanover 1694. 8. vel 1695. 8. Wesel 1700. 8. BOEHM. Anglice London 1683. 8. Varia de calculi generatione circa ferrum, circa glandem plumbeam. Calculus in scroto ad ovi molem auctus: calculus in sacculo perinæi. Calculorum moles ut sensim auctior sit pro ægroti ætate. Calculi mori figura. Calculus in vesicæ orificio in appendicem productus. Calculos rarius adherere, nisi spinas exegerint. Calculum membrana tectum ægre a sarcomate distingui. Calculi asperi nunquam perinde grandes. Catheterem fallere, & repertum fuisse in vesica calculum, cum catheter nullum indicasset. BONNETUM Parisiis felicissime alto adparatu usum. In magno calculo collum vesicæ non tangi. Altum adparatum laudat, & vesicæ super os pubis conpunctionem, quæ fit acu triquetra. Acum invenit pro punctione perinæi sulco effosam, super quem stylus, deinde tubulus introducatur. Vesicam ipsam absque periculo incidi. Succum limonum ad minores calculos expellendos commendat. Chirurgus JONNOT cum urethram incidisset, ob calculum in ea hærentem, incisionem producebat, ut sit in adparatu magno. In feminis per dilatatam urethram, aut paulum incisam calculum noster extrahit. Instrumentum & administrationes iconibus expressæ.

In *Journ. des Sav.* 1700 describit prolapsum uteri cum stranguria & crepitatione calculorum. Vesica cum utero elapsa erat; eam incidit. sex calculos eduxit, uterum reposuit felici eventu.

§. CCCLXVII. VARII.

WILLIAM SALMON *synopsis medicinae, or compendium of physick, chirurgery and anatomy* London 1681. 8. GUNZ.

EJUSD. *select physical and chirurgical observations* London 1689. 8. OSB.

EJ. *ars chirurgica, or compendium of the theory and practice of chirurgery in 7 books to which is added Pharmacopœa chirurgica* London 1698. 8. *. Medicus, qui etiam Americam adiit, idem polygraphus, chirurgiam & medicinam a quadraginta retro annis ait se exercuisse, maximamque a FRANCISCO BERNARD bibliothecam possidere; lites vero cum collegio regio medicorum Londinensium videtur aluisse. In medicamentis multus, & parcior in administrationis præceptis.

PHIL. JACOB SCHOENFELDER, medicus Ingolstadtensis, edidit Ratisbonæ 1681. 8. * *historiarum enarrationum & curationum* L. I. Pauculæ sunt casuum chirurgicorum, sed etiam ex potius medicamentariæ.

In NEHEMIÆ GREW *musæo Soc. Reg. Brit.* London 1681. fol. * aliqua huc faciunt, ut calculorum variorum collectio.

Tom. I.

L11

RAY-

RAYMUNDI RESTAURANT HIPPOCRATES *de inuisionibus & fonticulis, opus historiis medicis refertum* Lion 1681. 12.

J. ALBERDING *van de verbrandheit* Leeuwaarden 1681. 8. WACHENDORF.

CAROLI PATINI (GUIDONIS Fil.) *oratio quod optimus medicus debeat esse chirurgus* Patavii 1681. 4. BOEHMER.

In E. N. C. *Dec. II. ann. I. obs. 19* calculus vesicæ 14 unciarum a lotio sulco effusus.

Obs. 20 vulnus sclopetarium intestini curatum.

Ann. VI. obs. 35 de struma in dorso rariori.

Obs. 36 In fistula lacrumali caries non penitus superata. Suadet noster ignem ipsis orbitæ ossibus admovere.

Lapis animalis microcosmicus, mineralis & vegetabilis Strasburg 1681. 8. Germanice.

HILARII LIBERT *Regiment in Steinbeschwerde* Arnstatt 1681. 8. BOECLER.

§. CCCLXVIII. DISPUTATIONES.

BERNARDI ALBINI, Professoris Francofurtensis, deinde Leidensis, patris trium Professorum medicinæ, & potissimum BERNARDI SIGFREDI ALBINI, summi incisoris, plusculæ disputationes anatomicæ huc faciunt.

De fonticulis Francof. Viadr. 1681. *.

De cervo glande plumbea trajecto post tres horæ quadrantes quatuor circiter passuum millia aufugiente ib. 1686. 4. *.

De cantharidibus ib. 1687. 4. *.

De hydrophobia ib. 1687.

De paracentesi thoracis & abdominis 1687. 4. *.

De tarantismo ib. 1691. 4. *, ubi etiam de hydrophobia agitur.

De paronychia ib. 1694. 4. *.

De polypis ib. 1695. 4. *. Exemplum polypi palatum mobile ita deprimentis, ut uvula inter dentes promineret & ægrum suffocaret.

Da cataracta ib. 1695. 4. Acus depingit varias, inter eas elastro præditam, quo presso in duo abeat crura, quibus forcipis ad modum lens crystallina comprehenditur & educitur.

De agilope ib. 1675. 4. *.

De partu difficili ib. 1696. 4. *. Uterus in partu disruptus & fetus extra uterum effusus. Uterus crassus, in sola sede qua ruptus, tenuis.

De abortu ib. 1697. 4.

J. MAU-

J. MAURITIUS HOFMANN, Professor Altdorfinus, *de carie ossium* Altdorf 1681. 4. *.

Vertebræ a steatomate cariosæ factæ; ortum fuisse malum a scabie gallica.

De procidentia uteri Altdorf 1695. 4.

Dilevium hominis particulare, s. de hydrocephalo Altdorf 1695. 4. BOEHM.

In *disquisitionibus anat. parthologicis* varia habet huc facientia, ut de sinu maxillari, purulento, subinde evacuato per dentem caninum cariosum; sternum purulentum carie consumtum, funesto eventu. Vulnura sclopetaria pectoris sanata. Vulnus ventriculi curatum.

In E. N. C. plusculas edidit adnotationes.

Dec. II. ann. III. obs. 26 lymphæ stillicidium ex venæ sectione.

Ann. V. obs. 206 vulnus ad meninges penetrans sanatum.

Obs. 208 tumor aquosus spinæ bifidæ similis sanatus.

Obs. 109 exulceratio umbilici infantis sanata.

Obs. 110 pilorum fasciculus in meliceride.

Ann. VI. obs. 166, vena in carpo sponte aperta &c.

Obs. 167 ex nimis adstrictis vinculis gangræna cruris.

Ann. VII. obs. 242 maxima hernia.

Obs. 243 sarcocele.

Obs. 246 cartilago ossium pubis emollita.

Ann. IX. obs. 222 vulnus grave linguæ sanatum.

Ann. X. obs. 182 oculi vulnus, humor aquosus & gibba oculi figura reparata.

Dec. III. ann. I. obs. 140 verruca penilis scroti vinculo injecto sanata.

Obs. 141 vulnus sclopetarium pulmonis curatum.

Ann. V. VI. obs. 99 tumor fungi similis super genu feliciter resectus.

Ann. VIII. obs. 58 ambustiones in homine a fulmine exanimato.

Obs. 61 sarcoma vaginæ putridum feliciter medicamento caustico amputatum.

Obs. 176 spina ventosa, femur sponte sua fractum, tum brachium, æger sanatus, reparata parte femoris amissa.

Obs. 178 curatio anevrysmatis a pertusa arteria.

Cent. V. obs. 135 a fistula lacrumali os palati sponte fractum.

Cent. IV. obs. 108 ostium uteri ex vulva elapsum & ulcerosum.

Obs. 110 calculi silicei excreti.

Cent. VI. obs. 45 calculi vesicæ duo, quasi articulo conjuncti.

Obs. 48 calculus ex tonsilla excisus.

Cent. VIII. obs. 29 ex offe frontis fiffio epilepsia & mors.

Obs. 30 contusio gravissima verticis & thoracis curata.

Obs. 31 scirrhus & œdema parotidis.

Cent. X. obs. 29 uterus in partu ruptus.

In *Appendice obs. 1* calculi in aortæ divisura.

Obs. 7 globuli minores abdomen percutientes, sub cute tamen retenti.

Obs. 17 steatoma dorfi resectum.

Obs. 21 vulnus ventriculi sanatum.

Obs. 22 globulus plumbeus circa clavieulam adactus, per lumborum abscessum exiit.

Obs. 28 portio ossis tibiæ sponte post contusionem decedens.

Obs. 32 vulnus tarfi palpebræ sanatum.

Obs. 33 vulnus pectoris cum amissa parte mediastini oleo lini sanatum.

Obs. 36 acus in vaccæ corde reperta.

Obs. 42 colici dolores sublatis vesicatorio ad umbilici sedem admoto.

Obs. 45 olecrano cæsim vulnerato, tumor aqua herbæ vermicularis cum nitro dispulfus.

§. CCCLXIX. VARIÆ.

A. v. WAARD *de spina ventosa* Leid. 1681. 4.

FRANCISCI SORAND & J. POISSON *E. calculus a caseo* Paris 1681. 4.

SAMUEL STIEGLER *de ὄρχοκκληνῆ, s. hernia scroti* Argentor 1681. 4. *

J. CASPAR EISENSCHMID *περὶ χροισιδων s. de scrofulis* ib. 1681. 4. *

NIC. ANT. FLACH *de callo* ib. 1681. 4. MENZ.

J. FRISCHMUEHT *Ep. de anthrace, carbunculo, bubone & altama* Jen. 1681. 4. BOEHM.

MATTH. HENR. WINTER *de fonticulis* Francf. Viadr. 1681. 4. PLATN.

§. CCCLXX. DIARIA.

Huc revoces SIGISMUNDI KOENIG historiam numerosorum calculorum, qui de alvo & de vesica MARGARETÆ LAUER decesserunt, deque iis relationem in Philosophicarum collectionum n. III. a. 1681. editam, alteramque in n. 181. *Phil. Transf.* uberius auctam recusam cum titulo *λεθολογίας humanaς specimen*. 1689. 12. *. Experimenta etiam sua recenset, negatque ab ullo præter nitri spiritum liquore calculos se dissolvi passos esse, cujus etiam liquoris, utique aqua abunde diluti usu ægra hæcenus convaluit, ut tamen in idem malum relaberetur. *Va-*
ria

ria etiam alia experimenta tentavit, & aliorum calculorum addidit historias, analysisque laminarum, quæ potissimum terra constarent. Accesserunt plusculæ de hoc argumento KOENIGII ad varios medicos epistolæ, & eorum responsiones.

In eadem BIRCHII historia ad annum 1681, FRIDERICUS SLARE in omnibus calculorum generibus ait se alcalina elementa reperisse.

IDEM in *Phil. Transf.* n. 157. compendium dedit operis de calculo humano, quod nunquam prodiit. Neque a calore calculum gigni, neque a viscore, neque ab acido, aut ab alcali, neque a fermento putri, neque a tartaro vini. Ex calculo spiritum stillare ad finem spiritui cornu cervi, salem etiam volatilem siccum inde obtineri, & oleum empyreumaticum, neque ullum in capite mortuo salem fixum esse. Levem esse calculum, una quarta parte ponderosorem aqua; a solo spiritu nitri dissolvi. Videri originem trahere a liquore sero sanguinis simili, qui imbiberit particulas crassas & ponderosas: concrementum ossi esse vicinius, minus tamen ponderosum.

IDEM ib. describit calculum, qui renis absumpti locum tenuit. Alius calculus renalis ramosus.

In T. IV. BIRCH. & in *Ph. Transf.* nimis compactos esse KOENIGII lapillos, & vix videri humanos esse, dare tamen nonnihil alcalini liquoris.

In *obsf. on bezoar stones* London 1715. 8. * analysin tradit bezoaris & ægagropilæ.

D. FORDIS de calculis aurei coloris lamellatis ex vesica bovis.

§. CCCLXXI. MARTINUS LISTER.

Archiatr Anglicus, conchyliorum potissimum anatome & historia celebritatem meruit. Apud BIRCHIUM ad a. 1681. agit de calculis bubulis. De calculo tamen in universon passim egit, & potissimum in *nova & curiosa thermarum & fontium medicatorum Angliæ descriptione* Eborac. 1682. 4. Leid. 1686. 12. *. *& exercitatione altera* Lond. 1684. 8. Leid. cum priori excusa. Calculorum partem magnam metallo constare, & potissimum ferro, ut omnino usi calculi non exiguæ, neque pauca, micæ magnetem sequantur. Alterum principium concretionis calculi esse calcarium. Similia habet in BIRCH a. 1683.

In *Ejus Exercitationibus de morbis chronicis* London 1694. 8. *. Genevæ 1696. 4. *. notitia est de hydrophobia. Casus aliquot accurate enarrat, funestos quidem plerisque. Tunc medicamenta recenset, quibus tanto malo obviam est itum, sed quibus ipse parum tribuit. Historiam etiam hydrophobi dat *Ph. Transf.* n. 147.

In *Phil. Transf.* 168. de acu, cui calculus in vesica pueri circumcrevit.

Apud BIRCH. a. 1685. experimenta suadet facere vesicæ ipsius incidendæ, ad calculum eximendum.

In *Phil. Transf.* n. 233. de venenato vulnere dente delphini infecto.

In *Journal of a voyage to Paris* Lond. 1699. 8. * aliqua de F. JACOBI lithotomia fati infelice.

In *diff. de conchyliis bivalvibus utriusque aquæ* Lond. 1696. 4. * *diff.* reperitur de calculo humano, quem conatur mitibus purgantibus medicamentis, asellis & coccinella superare. Ferrum repetit continere, exque eo & ex terra calcaria consistere. Lithontripticorum catalogus. Quos crassa urina crebro urget iis fere vesica est incrassata.

§. CCCLXXII. VARII.

HEYDENTRYK OVERKAMP M. D. *nieuw geboort der chirurgie of beelkonst* Amsterdam 1682. 4. ELLER. Germanice vertente J. SCHEYER Leipz. 1689. 8.

Redit idem inter Opera omnia *alle de medicinale, chirurgicale en philosophische Werken* Amsterdam 1694. 4. *. Germanice *medicinische und chirurgische Schriften* Leipz. 1705. 4. EISENMANN.

Theoria chirurgiæ fermentationi & hypothesi alcali & acidi superstructa. Odiosissima vero pars opusculi mihi fuit epicrisis severissima in expertissimi viri G. F. HILDANI curationes aliquas chirurgicas, quas noster ad suam hypothesin reformat.

PETRI van de STYLLE, Chirurghi Francofurti ad moenum, *chirurgisches Handbuch* Frankfurt 1646. 8. 1682. 8. *. Verum annum ignoro. Antwerpiae medicinam fecerat, seculo XVI. & curationi Principis GUILIELMI Arausionensis interfuerat. Multum laborat in re medicamentaria, quam inter multa habet Paracelsica. Aliqua tamen graviora vulnera describit. Fatetur, sibi cum denudata terebræ usu dura membrana cerebri sana visa fuisset, periisse tamen vulneratum, & fatidum in cerebro apostema fuisse. Exempla gravissimorum malorum, quæ conpunctum in digito nervum secuta sunt. GUILIELMI Nassowii vulnus, & hæmorrhagiam ex eo natam non digito imposito, sed turunda curatam fuisse. Mœdestus homo, neque gloriosus.

JULIUS MALVICINUS, Medicus Venetus, in *utilibus collectionibus medico physicis* Venet. 1682. 4. * excusis etiam collecta aliqua de Chirurgia loca habet, & subinde sententiam suam interponit. Calculum in rene sinistro frequentiore esse. Vulnus arteriæ brachialis digitis inpressis sanatum. Contra nimiam vulnorum percrutationem. Vulnus ventriculi vena secta & diæta tenui sanavit.

DIONYSII van der STERRE M. D. *Voorstelling der noodzakelijkheid der Keyzerlyke Snee . . . van de baaring* Leiden 1682. 12. *. Cum propria fetui vita sit, omnino debere matrem parturientem incidi, & de sepulchro effodi, ut fetus eximatur, qui sæpe de matre mortua extractus convaluerit.

In L. II. agit de partu difficillimo: etiam ob uterum obliquum, aut retrorsum inclinatum, cujus ostium nimium antrorsum vergit, præaltoque loco ponitur.

tur. Partum pedibus præcedentem non esse difficiliorem. Pro viris obstetriciam exercentibus, ob ignorantiam obstetricum necessariis. Se ex vivente bestia fetum per incisionem eduxisse. Exempla feminarum ex hæmorrhagia pereuntium, cum fetum educere cessaretur. Non necessario requiri, ut facies ossi sacro obvertatur. Caput in utero relictum expedit, alutæ portione incisione in medio signata & introducta, qua caput comprehendit.

EJ. *genees en heelkonstige practyc der medicynen* Amsterdam 1687. 8. *. Germanice Dresden 1701. 8. HEB. cum titulo novo *praxis chirurgica & medica*. Centum & duæ sunt adnotationes, pene omnes chirurgici argumenti. Minutissime solet de morbo narrare, ut aliorum mala consilia ipse emendaverit, & suis arcanis feliciter sit usus. Cranium infantile absque noxa depressum mansisse. Nullos a fragmentis cranii in duram membranam cerebri adactis dolores secutos. Pericranio nudatæ calvariæ novum tegumentum subnatum, ex punctis rubris, quæ confuxerint. Pannus oculi insperfo hepate antimonii deletus. Calculus, qui in urethra hæserat excretus. Mortes ex ulceribus ferius apertis. Contra turundarum usum, ut de manus dorso turundam extraxerit, quæ maximos dolores civerat. Belgas nimis duriter ossa fracta deligare. Pes sponte per gangrænam abscessit. Cancer oris & linguæ sanatus. Cancrosa mamma tota cum universa cute subito feliciter amputata. Restituto situ, in quo æger vulnus acceperat, ostendit noster vulnus in pectoris caveam non penetrare. Abscessus circa renes validis medicamentis purgantibus sanatus; sic ulcus calculosæ vesicæ. Scrotum a gangræna destructum reparatum. Tumor genu medicamento vesicas trahente, & euphorbium recipiente, dissipatus. Mors ex duritate cartilaginea œsophagi. In abscessu brachii quotidie calculi subnati. Caries profunda tibiæ terebra curata. Abscessus in dorso per negligentiam funestus, fufissime. W. van SCHOUTEN de theoretico DIONYSII ingenio passim conqueritur.

JANUS ABRAHAMUS a GEHEMA, Medicus Regis Poloniæ, CARTESIANÆ sectæ addictissimus. EJUS est *eroberte Gicht durch die chinesischen Waffen der Moxa* Hamburg 1682. 12, alii 1683. 12. 1680. 12. LEHM.

EJ. *der wohlversehene Feldscherer* ib. 1684. 12.

EJ. *observationum chirurgicarum decas I. & II.* ib. 1686. 12. MOELLER. Frankfurt 1690. 12.

EJUSD. *decas observationum medicinalium* Brem. 1686. 12. *. Hydrops ad veterum morem ustione curatus, quæ moxa Chinenfi facta est. Iterum pro innocentia moxæ.

EJ. *graufame medicinische Mordmittel, aderlassen, schreyfen, chystiren &c.* Brem. 1688. LEHM.

FLEURIMON *moyens de conserver les dents belles & bonnes* Paris 1682. 12.

ANTONII NOVARINI *chirurgia curiosa* Rotenburg ad Tubarim 1682. fol.

EDWARD MAYNWARING *of issues and setons* London 1682. 8.

EMANUEL KÖNIG, Professor Basileensis, in *regno animali* Basil. 1682. 4. & 1698. 4. excuso agit de animalium rabidorum & venenatorum morfu.

In E. N. C. Dec. II. ann. III. *obs.* 35 volvulus superatus inciso tumore, restitutis intestinis.

Plura passim habet, quæ omitto.

§. CCCLXXIII. DISPUTATIONES.

GOTTLIEB FRIDERICI de *gangrana* & *sbhacelo* Leid. 1682. 4.

S. CROMWELL de *tumoribus in genere* Leid. 1682. 4.

J. CASPAR WIDMARCKER de *inflammatione* Erford. 1682. 4. PL.

JAC. HOCHREUTINER *generalis scirrhi descriptio* Basil. 1682. 4.

MAGNUS MANSON de *procidencia uteri* Altdorf 1682. 4. PL.

JEREM. LOSS, Professor Wittebergenfis, de *cancro mammarum* Witteb. 1684. 4. HAENEL.

EJ. De *inflammatione* 1683. 4.

AUGUSTINI QUIRINI RIVINI, Professoris Lipsiensis, disputationes aliquæ, ut de *ischuria* Lips. 1682. 4. de *thoracis empyemate* Lips. 1686. 4. MENZ.

In EJUSD. *notitia morborum compendiosa* Lips. 1682. 12. breve compendium continetur, etiam, chirurgiæ universæ ad vulnera lethalia, luxationes &c.

FRID. BEKMAN de *nephritide* Leid. 1682. 4. *.

THOMÆ ALLWEGII de *nephritide* Leid. 1682. 4. *. Ren calculosus, calculus ramosus totam pelvim occupans, colon intestinum a pure perforatum, qua reni incumbit.

C. C. SPINOWSKI de *calculo renum* & *vesicæ* Leid. 1682. 4.

DIONYS. DODART & J. BOUDIN, *Ergo cancro hydrargyrum* Paris 1682.

§. CCCLXXIV. DIARIA.

Cum hoc anno ceperunt Lipsiæ edi *Acta Eruditorum*, in quorum numerosis voluminibus, præter relationes de libris novis, etiam aliquæ historiæ propriæ rariorum casuum reperiuntur, quas recensebimus. Excerpta sunt hæc chirurgica, & alia medica &, seorsim excusa Venet. 1740. seqq. 7. vol. 4.

In *Eph. Nat. Cur.* Dec. II. ann. I. SEBASTIANI SCHEFFER, Medici Francofurtensis, tumor carneus prope uvulam resectus, hamo scindente in globulum terminato *obs.* 15.

CHRISTIA-

CHRISTIANUS MENZEL, Archiater Brandenburgicus, *obs.* 31 exempla secundarum longo tempore in utero retentorum, quæ in membraneam naturam contabuerunt.

Obs. 16 in cerebro damæ lapillus.

Ann. III. *obs.* 14 crus crassissimum, quale in ora Cochinenfi frequens est.

J. PETRUS ALBRECHT, Medicus Hildesienfis.

Obs. 79 hydrops solutus, aqua per hypochondrium sibi viam aperiente.

Obs. 83 ren abscessu consumtus, qui per urinam pus suum emisit.

Ann. VI. *obs.* 10 cerebrum suppuratum per nares putat effluxisse.

Ann. VIII. *obs.* 167 testimonia pro cultrivori Prussici historia, ex actis publicis desumpta.

Ann. IX. *obs.* 79 pessos hæmorrhagias uteri optime compefcere.

Dec. III. ann. III. *obs.* 152 magna symptomata a morfu viperæ in Thuringia subnata, tamen sanata.

Ann. V. VI. *obs.* 22 abscessus hepatis, quem opio sumto tribuit, incisus & sanatus.

Obs. 23 hepar a pila stlopetaria dissipatum.

Dec. III. ann. IX. X. *obs.* 2 hernia in pube male tractata.

Obs. 3 funestus levis morfus canis non rabidi.

Obs. 6 lien a forti percussione ruptus.

Obs. 7 hernia terrore subito sanata.

Dec. II. ann. I. J. CONRADI PEYER, magni incisoris Scaphusini, *Obs.* 84 uterus vere prolapsus non inversus, contra KERKRINGIUM aliosque: deinde ipsa vesica urinaria.

Ann. IV. *obs.* 99 ovis prægnantis diaphragma ruptum.

In *Peonis* & *Pythagoræ exercitationibus anatomico medicis* Basil. 1682. 8. *. Varia de calculo, ejus ortu in genere, calculorum exemplis, etiam in cerebro gallinæ repertorum. Cerasorum nuclei per urinam egesti. Calculosi incisio; tumores varii.

Dec. II. ann. I. CHRISTOPHORUS SELIGER.

Obs. 141 uterus improvide ab obstetrice evulsus.

J. BAPTISTA SCARAMUCCI.

Obs. 142 calculus circa funiculum in vesica concretus.

Tom. I.

M m m

Ej.

EJ. *Lettera sopra un idrofobo* Macerata 1702. 8. latine versa in E. N. C. Dec. III. ann. IX. X. *app.* Ex vehemēti indignatione orta fuerat hydrophobia.

Dec. II. ann. I. GREGORIUS HILLING.

Obs. 161 calculi a puero egesti.

Obs. 160 unguēs monstrosi.

J. LAURENTIUS FEHR, Medicus Swinfurtensis.

Obs. 165 imperiti lithotomi conatus, calculum in urethram urgentis.

Ann. VI. obs. 56 laudat herniæ curationem cum castratione.

Ann. VII. obs. 229 cataractæ in utroque oculo ad receptum morem depositio.

Obs. 230 tumor adnatæ tunicæ sublatus.

Ann. VIII. obs. 97 hernia umbilicalis ligata sed funesta.

Obs. 99 Vulnus corneæ tunicæ: humores effluerunt, funesto eventu.

Ann. X. obs. 76 cancerarum mammarum frustra tentatis omnibus eventus funestus.

Dec. III. ann. III. obs. 114 vulnus circa articulationem brachii funestum.

Dec. III. ann. VII. VIII. obs. 67 felix sectio Cæsarea fetus mortui de viva matre excisi.

In *collectionibus philosophicis* n. 7. H. P. M. D. agit de calculo maximo, reperto in vesica urinaria equi, pondere librarum quinque.

In BIRCHII collectione & in *Phil. Transf.* n. 145. WINKLER de cancro linguæ, frequente equorum & armentorum malo.

In *diario*, quod Abb. de la ROQUE edidit, & deinde T. BONNET complevit a. 1682.

J. JAC. WEPFER fetus ex tuba, ut videtur, uteri, in ventrem effusus.

RIVALIER de fetu retento, dissoluto, per abscessum umbilici simulque per vulvam frustillatim edito. Scorsim prodierunt observationes medico physicæ tres excerptæ ex epistola PETRI RIVALIER ad J. SPONIUM Nemauf. 1683. Aliud exemplum simile fetus per umbilicum ducti.

DARLES chirurgi, de corpore cuniculi simili, sed cauda carente, & cruribus in abscessu femoris viri reperto.

EJ. vulnus stlopetarium femoris cum plurima sanguinis effusione, tamen curatum.

PELERIN de calculis nonnullis rarioribus, circa acum natis, pilis obvolutis, passim in abscessibus repertis.

Ab alapa mors, sanguine in cerebri membranas congesto.

DESLANDES

DESLANDES mors a vulnere per orbitam inflictio.

BOURBON vulnus stlopetarium capitis, cum cerebri jactura, septimo mense subito per nervorum distentiones mortem inferente, cum faucius homo interim orthostadios vixisset. Globulus intra cerebrum latuit.

Ab ulcere tibiæ sanato funestum ulcus tonsillarum.

Sphacelus, femoris luxatio, caries ossium post variolas.

A morsu canis rabidi venenum diu latens, denique pene subito in maxima mala erumpens.

Fuse litigiosa scripta, quæ chirurgos inter & pharmacopolas Lugdunenses edita sunt, de cujusque artis limitibus.

§. CCCLXXV. GUNTHER CHRISTOPH. SCHELHAMMER.

Acris ingenii vir, & subtili philosophiæ deditus.

In E. N. C. Dec. II. ann. I. obs. 131 in eodem homine & in vesicula fellea calculi & in cerebro.

Ann. V. obs. 9 hepatis vulnus sanatum.

Obs. 10 lumbrici ex inguinis abscessu.

Obs. 11 iterum hepatis abscessus, sed funestus.

Ann. IX. obs. 149 partus ex prolapsu utero.

Dec. III. ann. II. obs. 89 fetus mortuus, absque noxa per duos menses gestatus.

Ann. III. obs. 168 ex lapsu cranium fractum, cerebrum corruptum, ut per nares efflueret, sensibus hætenus integris.

Ann. V. VI. obs. 220 cariosum dentem plumbo diu posse defendi.

Ann. VIII. IX. obs. 81 calculosa materia de urina decedens.

Porro Cl. viri disputationes.

De *suffusione* Jen. 1691. 4. HÆNEL. Exemplum cataractæ subito abortæ.

De *epulide* & *parulide* ib. 1692. 4. recuf. in VALENTINI *prax. med. infal. lib.* & in *meæ collect.* T. II. Recudi meruit ob numerosos utilesque casus, quos WEPFERUS cum FRANCO communicavit, qui videtur disputationis auctor esse. Multa exempla sanatarum epulidum, sed etiam funestarum. Delapsi etiam condyli, ut maxilla vacillaret mobilis.

De *fonticulis* Kiel 1696. 4. BOEHM.

De *proportionibus in corpore humano destructis* Kiel 1706. 4. De scirrho brachii, qui ægrum enecavit, cum ad pectus progressus esset.

EJ. & auctoris, ut videtur, FRIDERICI JONSHII de *spina ventosa* Kiel 1698. 4.*

M m m 2

Mors

Mors ex carie maxillæ inferioris per epilepsiam. Ipse JONSIUS cariem in metatarso passus est.

De odontalgia tactu sedanda Kiel 1701. 4. *

In via regia stadium 6 est de chirurgia ib. 1708. 4.

EJ. *ογκολογία parva, s. de corporis humani tumoribus* Jen. 1695. 4. * Eleganter scripto libro potissimum aliorum placita dijudicat, secutus HILDANUM. Proprias adnotationes rarius reperias. Scrophulas habet pro scirrhis cancris glandularum congestarum. Esse sibi liquorem sanguinem compescentem, qui non alteri cedat. Paronychiam non raro solis emplastris superari. Strumam agnovit, quæ pro cancro habebatur &c. Gangrænæ intestinorum ex frigore obortæ. A struma sternohyoidei & sternothyroidei musculi deleti.

In posthumo opere *de re medica* inque Tomo III. de chirurgia agit. Cancrum gingivæ se feliciter refecuisse, nullo superstitio malo. Vidisse se simul & semel omnem aquam hydropicam effusam absque malo. Vinculo ferreo trium articularum cum scuto ligneo accurate comprimente herniam, se id malum sanasse. MEIBOMIUM cucurbitulam cum igne ad verticem in apoplexia feliciter admovisse. A tumore compressa aspera arteria, æger pene suffocatus, servatus tamen, cum pus viam sibi parasset.

§. CCCLXXVI. VARIÏ.

GUILIELMUS ten RHYNE, Belga, Sylvianus, qui in India orientali utramque fecit medicinam Londini 1683. 8. *. aliquot libellos edidit, inter quos est *de arthritide* & *de acupunctura*. In illo quidem morbo vetat uti cantharidibus, feliciter autem moxam in China & Japonia testatur admoveri, de qua fusè agit. Inustam partem aqua salsa contrectant. Esse qui moxa repetito cutem non nisi contingant. Locum sub umbilico esse, quem si usseris, virilitatis jactura immedicabilis impendeat. Inde acupuncturam Japonicam accurate describit, quam etiam vidit exerceri, & instrumenta describit, modumque, quo acus malleo adigitur.

Germanice pars chirurgica reddita est *Beschreibung wie die Chineser vermittlest des moxa brennens und nadelstechens das Podagra curiren* Lipsiæ 1690. 8. HAENEL.

DAVID van der BECKE, Medicus Hamburgensis, magnam litem cum JOH. GARMERS aluit de uteri prolapsu. Noster cum SCHUTZIO & aliis medicis responderat, vaginam utique prolabi posse. Ediderat diss. *anatomico practicum de procidentia uteri ab erroribus* J. GARMERI vindicata Hamburg 1683. 8. *. GARMERUS uterum prolabi posse defendebat, etiam absque magnis symptomatibus: negat noster aut facile prolabi, aut absque gravibus malis, secutus JOHANNEM v. HORNE & alios ejus seculi Belgas, quorum etiam libellos recudi fecit. Vaginæ membranam internam utique prolabi posse; in præsentem vero casu non potuisse in uterum virginis obstetricem digitos dare, ut GARMERUS putaverat.

J. GAR-

J. GARMER, physici primarii, *diatriba de questionibus quibusdam medicis ad D. v. der BECKE &c. ib. eod. anno*. Defendit uterum procidere posse, non ita vaginam, nisi quando una uterus elabatur. Respondit noster.

Reposuit GARMERUS *diatriben de questionibus physico medicis secundis curis auctiorem* Hamburg 1684. 4. & *auctarium diatribes de quibusdam questionibus medicis* Hamburg 1684. 4. Addidit aliqua facultatum medicarum suffragia.

Respondit iterum D. v. der BECKE GARMERUM ex GARMERO *ad vivum* & *verbum descriptum* Hamburg 1684. 4. HAENEL.

Vicisse GARMERUM P. AMMAN, *remenc. vuln.* p. 116. 117. 118. *obs.* 20 L. I. & ZITTMANNUS *obs.* 7. Cent. III. ubi GARMERI libellus recuditur. BECKIUM superiorem discessisse J. NIC. PECHLIN (a). Verum satis innotuit, posse & uterum prolabi & vaginam.

THOMÆ SYDENHAM, magni viri, *de podagra* & *calculo* l. Londin. 1683. 8. Ipse morbum passus describit, & medicamenta indicat, quibus malum tolerabilius redditur.

J. FRANK, Medicus Ulmenfis, edidit Augustæ Vindelicorum 1683. 12. *. *Bericht vom Schnurziehen worum selbige zu ziehen und wie sich dabey zu verhalten sey*. Utilitatem setacei & ex aliorum scriptis confirmat, & ex suis experimentis, quæ producit. De administratione parcus est, & ipse libellus perexiguus.

NICOLAI FRANCHIMONT a FRANKENFELD, Prof. Pragensis & Equitis Boemi, *lithotomia medica, s. tractatus lithonripticus de calculo renum & vesicæ* Prag. 1683. 8. *. Farrago medicamentorum. Habet etiam illud auxilium promovendorum per ureterem calculorum, quod speratur a cucurbitula ficca, ex ordine inferius repetito admota.

AM. BOURDON in sua *description anatomique* Paris 1683. 12. * magna incommoda vidit a represso in mulieribus parturientibus coccyge nata.

In *observationibus miscellaneis medicis, anatomicis &c.* quas DAVID MENO MATTHIAS cum suis *experimentis* edidit Francfurt 1683. 12. * plusculæ sunt chirurgici argumenti, ut enormis herniæ exemplum. Sphacelus utriusque cruris, a quo utrumque etiam de viva puella crus delapsum est, vita superlute: mali causa interna, quam MENO terrori tribuit. Tibia exenta & reparata.

SIMON PINHEIRO MORAM ex Prov. Beira. EJUS est *tratado das Bexigas e sarranpo* Lisbon 1683. CAP. de VII.

ELIÆ WESTPHALEN *Schiffsbarbier* 1683. 8. HEISTER.

§. CCCLXXVII. DISPUTATIONES.

RUDOLF JACOB CAMERARIUS, ELIÆ R. filius, Professor Tubingensis. EJUS sunt aliquot disputationes chirurgici argumenti.

(a) *Obs.* 20, L. I.

Mmm 3

Ut

Ut disp. *de renibus, vesica &c.* Tubing. 1683. 4. * qua etiam morbi vesicæ traduntur, ut renum suppurationes: angustia & dilatatio ureteris, crassa & exigui cavi vesica &c.

De calculis renum & vesicæ Tubing. 1698. 4. RIV.

De clavo ib. 1703. 4. HÆNEL.

De embryulcia & lithotomia rationibus ib. 1708. 4. *. Videtur respondentis esse SIMONII, hominis certe artis obstetriciæ gnari. Exemplum sectionis Cæsariæ citat ex avunculi magni chartis.

Theses medico chirurgicæ ib. 1708. 4. *.

De alyssso clavo 1709. 4. *. nempe clavo, quo demorsus a cane rabido Altin-gæ uruntur, cui tamen noster auxilio parum tribuit, quoties in recente vulnere scarificatio aliave præsidia neglecta fuerunt.

De vomica crebri ib. 1711. 4. PL.

De bubone & carbone ib. 1713. 4. HÆNEL.

Possis etiam huc referre diss. *de fetu 46 annorum* ib. 1722. 4. * quam in anatomicis diximus.

In *Eph. Nat. Cur. Cent. II. Ann. VI. obs. 99* de ossibus intumescensibus per secessionem laminarum densissime congestarum a cranio, parum firme connexarum.

Cent. III. obs. 10 stranguriosi vesica crassa, carnosa, cavea minima, absque calculo.

Cent. VI. obs. 82 spacelus senilis sponte subsistens.

Cent. X. obs. 73 atreta, cui membrana sanguinem menstruum retinebat, incisione curata.

Obs. 74 a lapsu amissus crurum usus.

CORNEL. de BLOM *de abortu* Leid. 1683. 4. *.

TOBIAS HOFER *de inflammatione* ib. 1683. 4. PL.

CONRAD CASPAR EHINGER *de odontalgia* Altdorf 1683. 4. *.

GEORG LANE *de unguento armario* Lips. 1683. 4. HEFT.

J. PAUL SEBIZ *de fractura ossium in genere* Argent. 1683. 4. *.

GEORG BENJAMIN GLOXIN *de paracentesi* ib. 1683. 4. MENZ.

J. GEORG SCHLEYERMACHER *de juvene ophthalmia laborante* Giess. 1683. 4.

PHILIPPI MATTHÆI *de pulmonum vulneribus* Franeker 1683. 4.

GEORG ULRICH MILLER *de dolore nephritico* Basil. 1683. 4. HEFT.

§. CCCLXXVIII. DIARIA.

In *Eph. Nat. Cur. Dec. II. ann. II.*

ANDRÆ CLEYER, qui Bataviæ Javanæ medicinam fecit, descriptio elephantiasis novæ, *obs. 5* morbi nempe tuberosi, quem Angli Yaws vocant.

Dec. II. ann. IV. obs. 1. de moxa ex artemisia parata, quæ etiam ex absinthio possit parari.

Dec. II. ann. II. MATTHIÆ TILING, Medici Rinteliensis.

Obs. 71 periculum ex morfu irati anseris.

J. LECHEL.

Obs. 158 & in occipite & in ima dorfi spina tumor aquosus.

J. PAUL. WURFBAIN, Medicus.

Obs. 136 folliculus lacteus de mamma eductus.

Ann. III. obs. 182 officulum ramofum ex steatmate.

Obs. 183 insignis lapis ex abdomine excisus.

Ann. VI. obs. 237 pro maxilla inferiori callus cartilagineus renatus, & in osseam naturam sensim confirmatus.

Ann. VII. obs. 252 maximum steatoma abdominis.

Dec. III. ann. I. obs. 167 octavo & decimo demum anno fragmentum maxillæ inferioris decedens.

Ann. IV. obs. 131 intestini ulcusculum sanatum.

Ann. V. VI. obs. 300 ferramentum, quod 17 annis in sinu frontali retentum & tandem per nares excretum fuit.

Ann. VII. VIII. obs. 221 tumor maximus sub ala extirpatus.

Ann. IX. X. obs. 225 hallux in fene feliciter amputatur.

PAUL. JALON *Dec. II. ann. II. obs. 129* de incontinentia urinæ ex fabrica vitiosa partium uriniferarum, tumidissimis superne ureteribus, vesica tota reticulata.

In *Phil. Trans. n. 151* WILLIAM MUSGRAVE experimentum citat intestini cæci catellæ absque malo effectu resecti.

In *EJUSD. l. de arthritide anomala* Exoniæ 1701. 8. * sæpe recusa, agitur de abscessibus ani, de calculo, de odontalgia ex materie arthritica natis.

§. CCCLXXIX. MICHAEL BERNARD VALENTINI.

Professor Giessensis & collector.

In *Eph. Nat. Cur. Dec. II. ann. II. obs. 162* de abscessibus in capite nuper natorum.

Ann. VI. *obs.* 68 in vesicula feminali calculus.

Obs. 69, 70 oculi hydrops paracentesi sanatus, & *obs.* 71 hypopyon.

Ann. VIII. *obs.* 77 glans stlopetaria facta ex vitro antimonii, adeoque venenata.

Obs. 81 maximus tumor femoris ex congesto sanguine factus; ut videtur, funesto eventu.

Obs. 83 hæmorrhagia intestinalis ex ulceribus tibiæ clausis.

Dec. III. *ann.* V, VI. *obs.* 124 omentum per foramen diaphragmatis in pectus migrans, in cane.

Ann. VII. VIII. *obs.* 50 punctura in perinæo felix adversus ischuriam, adhibita acu triquetra.

Obs. 51 cervi venter globo plumbeo trajectus, neque occifum animal.

Cent. IX. *obs.* 65 de cultrivoro Harburgenfi.

Cent. X. *obs.* 95 vagina in gravida confervens.

In *Misc. Berol.* T. I. agit de parulide epidemica, quam sectione curare necesse fuerit.

IDEM de moxa libellum edidit Leid. 1686. 12.

Porro disputavit de herniis arcano Regis Galliarum absque sectione curandis Gieß. 1697. 4. * quæ recusa est in *Polychrestis exoticis* Francf. 1700. 4. *. Casum narrat memorabilem viri, cui a vulnere stlopetario magnus in septo transverso hiatus perforatus fuerat, ut tamen interim maneret orthostadios, & uxorem duceret, in cujus amplexibus concitato spiritu inflammationem & ulcus pulmonis contraxit, Spiritum salis CABRERII hic iterum exponit.

Inde Francfurt 1707. 4. * edidit *Pandectas medico legales, s. responsa medico forensia ex archivis academiæ deponita*. Responsa ordinum medicorum Germaniæ continet, quorum sectio VII hæcenus huc facit, quo de finibus artis chirurgicæ, de medicationibus, quæ non spectant ad chirurgos; de circumforaneis & herniotomis coercendis, de obstetricum erroribus & officiis agitur. Aliqua purius chirurgica intercedunt, ut de arteria loco venæ percussa, quam secuisse oportuerat. De malis curationibus chirurgicis, & de chirurgis male etiam accusatis. Qui sola pulsione pollicis occifus sit, cum empyemate laborasset.

EJUSD. operis pars altera Francfurt 1701. 4. * mere chirurgica est, agitque de inspectione & renuntiatione vulnerum lethalium & infanticidiorum. Hæc responsa non adinet hic repetere, nimis numerosa, cum reorum defensionibus conjuncta. Utilitate tamen sua non caruerint.

EJUSD. *Novellæ medico legales, s. responsa medico legalia ex archivis facultatum* Francf. 1711. 4. * quæ quasi prioris operis est appendix. Interecedunt etiam chirurgici casus, de quibus responsum est, ut contrafissura, nempe tabula interna fracta

fracta, cum exterior integra esset. Lien a scutica fractus, id vulnus pro non lethali pronuntiatum; quæstiones etiam ad dignitatem & officia chirurgorum spectantes.

In appendice HUNDESHAGII disp. de cruentatione vulneris ad præsentiam homicidæ receditur.

Hæc duo opera cum titulo *Corporis Juris medico legalis* recusa sunt Francfurt 1722. fol. *. Accesserunt aliqua, ut authenticæ medico legales, quibus pauculæ aliquæ responsiones continentur: de vagina ab imperita consolidatione clausa, de prolapsu uteri, num ad solvendum matrimonium sufficiat: de morte concitata ex devorato cultro. Deinde disp. GOELICKII de mutilo medicina corpore resarciendo.

EJUSD. *chirurgia medica, quæ est praxeos medicæ infallibilis* P. II. Francf. 1715. 4. *. Parvum compendium est chirurgicum ex nuperis collectitium, cum insertis integris casuum narrationibus & responsis. Officula per abscessum umbilici prodeuntia. Fetus retentus sensim eductus felici eventu. Calculus adhærens, cum sibi per aliquos dies fuisset relictus, facile potuit eximi. Eadem de ventriculo per diaphragmatis vulnus in pectus migrante relatio, quæ p. 464. Lis de lethalitate vulneris ventriculi fero mortem inferentis. Deinde de futuris, fasciis & ligaturis brevis libellus & myrothecium castrense.

Inde continuatio nosocomii Academici cum qua ad ductum l. art de faire les rapports disputationes recuse dantur.

In EJUSD. *medicinæ infallibilis* P. I. Francf. 1704. 4. *. 1711. 4. 1721. 4. * multa etiam sunt argumenti chirurgici, tumores varii, morbi infantum. Inter adnexa etiam est disp. filii CHRISTIANI BERNHARDI de fulmine tactis Gieß. 1717. 4.

In *medicina novantiqua* Francfurt 1698. *. Pars VIII. est de chirurgicis operationibus & de arte obstetricia breve compendium.

§. CCCXXX. JOHANNES MUYS.

Medicus Arnhemienfis. EJUS *praxis medico chirurgica rationalis cum decadi-bus observationum quatuor* primum prodiit Leid. 1682. 12. alibi lego 1684. VATER, BEUGHEM, & rectius ita legi puto, deinde cum quinque Leid. 1683. 12. Accessit sexta & septima ib. 1690. 12. denique duodecim omnino decades fuerunt in edit. Amsterdamenti 1695. 8. *. Germanice *chirurgische Observationen sunt einem Gespräche zwischen Podalirio und Philiatro*, vertente CHRIST. HORCH Francf. 1688. 8. Berlin 1699. 4. Anglice Lond. 1686. 8.

EJUS *Podalirius redivoivus, s. dialogus inter Podalirium & Philiatrum, in quo multa medico chirurgica illustrantur* Leid. 1686. 8. Recusum utrumque opus Neapoli 1727. 4.

Laudat SANCASSANUS (a). Theoriam equidem sequitur acidam, & ætiologias suis observationibus subjecit, expertus tamen vir, & qui graves morbos suis

Tom. I.

Nnn

con-

(a) Dilucidaz. l. p. 218.

consiliis superaverit. Ex centum & viginti adnotationibus paucas decerpo. Cariem superavit igne adhibito. A multo labore tendinis adfectus, ut sub premente digito crepitet. Ulcus tibiæ cariosum cum erysipelate spontanea hæmorrhagia oborta mitigatum, denique sanatum. Caries ossis maxillæ euphorbio & similibus calidis medicamentis superata. Plumbum utique diu absque malo inter carnes nostras morari, ferrum non item. Ex enormi femoris ulcere hydatides. Contusio oculi subito curata repetito fotu aquæ frigidæ. Herniam in pueris sepe solorum vinculorum usu sanari. Calculi ex tumore circa malleolum. Cubitus a causa interna luxatus, laxatis ligamentis. Nunquam se contra fissuram vidisse. Tibiæ os a sclopo comminutum feliciter curatum. SYLVIVM maluisse absque acubus labium leporinum curari, & felices eventus se ipsum vidisse. Vulnus vasculi lymphatici in talo curatum replicato vasculo, quod vulneratum fuerat. Mors a levi vulnere tali per chartam contortam illato ex stlopo emissam. Os callo male confirmatum, fractum & rectius confervens. Vulnus sinus frontalis stabili cicatrice obductum. De fungo pulmoneo maximo brachii: negat noster unquam debere aperiri. Fungus in planta pedis, cujus omnia ossa carie infecta erant. Fungus cranii destructus osse ipso exusto. Cancer mammæ bono eventu amputatus. Mors per hæmorrhagiam ex vulnere arteriæ intercostalis. Fungus cerebri de fracta calvaria erumpens pulvere subacri compressus. Humerus sponte de corpore delapsus, vulnus a natura clausum. Fistula intestini a lumbricis erosi. Vulnus colli vesicæ a lithotomia superstes sanatum. Abscessus sub lingua minax per emollientia medicamenta ruptus. Noctambuloni a lapsu sanguis effusus per terebrationem remotus feliciter. Bronchocele verior ab aere per asperam arteriam recepto intumescens; spina bifida. Fungus insignis oculi extirpatus. Fracta maxilla absque scissis sanata. Hepatis abscessus sanatus. Ex fistula inguinali acicula devorata.

§. CCCLXXXI. VITUS RIEDLIN.

Medicus Ulmenfis, Poliater Augustanus, deinde in patria, VITI chirurgi f.

In *E. N. C. Dec. II. ann. II. obs. 134.* agit de nummo deglutito per biennium in oesophago circumgesto.

De pisfo in asperam arteriam illapso germinante, vomitu rejecto.

Dec. III. ann. I. obs. 126 empyema feliciter sectum.

Obs. 127. 128 calculorum varietates.

Ann. II. obs. 171 fusi particula manui infixæ sponte demum prodiit.

Ann. IV. obs. 130 felices calculorum sectiones.

Ann. V. VI. obs. 242 calculus sublingualis.

*Obs. 242. ** horminum ad vulnera recentia sananda efficax.

Obs. 243 calculus vesicæ adglutinatus, tamen exemptus.

Ann. IX. X. obs. 145 calculi de naribus educti.

Obs.

Obs. 146 digitus pedis exemptis officulis cariosis sanatus.

Obs. 148 ischuria cum cervicæ vesicæ accurate clausa.

Obs. 150 de herniarum signis aliqua,

Cent. III. obs. 46 ischuria superata repetito catheteris usu.

Cent. V. obs. 68 mictio pultacea, inde ulcera dorfi, abscessus, ut videtur, renis.

Cent. VII. obs. 56 frustranea paracentesis.

Cent. VIII. obs. 224 in ischuria senili salus a catheteris usu.

Cent. X. obs. 20 ab abdomine baculo percusso mors subita.

Obs. 59 noxa frequentis usus catheteris.

Vol. I. obs. 7 hydrophobia morsui canis rabidi sero superveniens.

Observationum medicarum centuria 1682. 12. BOEHM. Non satis novi num chirurgici quid contineant. *Centuria II. Ulmæ 1721. 12.* successit.

*Ej. observationum medicarum centuriæ III. Aug. Vindel. 1691. 12. **, quæ patris sunt.

EJUSD. linea medica singulos per menses quotidie ductæ, quarum anni prodierunt sex, a. 1695, 1696, 1697, 1698, 1699, 1700. Aug. Vind. 8. Singulari instituto suscepit quotidie lineam ducere, nempe adnotationem aliquam medicam literis consignare. Curationes sunt, inter eas nonnullæ chirurgicæ. Ita a. 1700. fistula maxillæ inferioris: maxilla a stlopo percussa, evulsa parte corrupta sanata. Femina felici ausu sibi umbilicum aperuit, & aquas hydropicas emisit. Tumor pedum scarifando dispulsus. Sphacelus in pede a causa interna celeriter funestus. Pro calculoso sectus eventu funesto. Injectum in vesicam oleum amygdalarum cum bono eventu. Ulcus ad umbilicum felici eventu ruptum. Calculi ex colli tuberculo. Luxatum ex lapsu femur, caput nempe fractum, & de acetabulo ejectum. Solebat fere ea describere, quæ sponte se offerebant.

Ej. de embrochis Ulm 1706.

*Ej. curarum medicarum millenarius Ulm 1709. 4. ** Ejusdem indolis & multa continet interspersa chirurgica. Gluten vulnere non bono eventu admotum. Herniotomus partem intestini excidit. Ex nimia pedum divaricatione ani fistula. Ejusmodi multa. Glans plumbea ex sclopo pulsa totum dorsum perambulans. Recusus est cum titulo, *observationum physico medicarum sylloge ad modum F. HOFMANNI conscripta Lips. 1746. 4.*

IDEM avi sui nomine, GEORGH, *observationes chirurgicas* rariores edidit Aug. Vind. 1702. 8. *. Brevissima. Calculus labii bis excisus & toties recrudescens. Ventriculi vulnus sanatum, & calvarie depressæ fissura. Sic intestini vulnus. Hydrops per umbilicum funesto eventu erupit. A stlopetario vulnere caput femoris collisum, ut abscesserit, funesto eventu. Ex fungo cerebri convulsiones & mors.

Amplissima particula ossis frontis decessit, non malo eventu. A patella fracta claudicatio.

Una prodiit *iter medicum* VITI R. in quo etiam chirurgica aliqua reperias, ut sphacelum scroti incisione facta sanatum. Ex ictu alterius lateris paralytis, cujus causam in vertebra subluxatis fuisse putat, quæ tamen extensæ fuerunt & restitutæ. Sphacelus a nimis arcta deligatione, cujus culpam SCULTETO imputat. Fractura patellæ: genu antrorsum labascebat.

§. CCCLXXXII. THEODORUS ZWINGER.

Professor Basileensis, celeberrimum medicorum & nepos & pater, passim chirurgiam adigit.

In *Eph. Nat. Cur. Dec. II. ann. II. obs.* 186 farcomata uteri evulsa felici eventu.

Ann. VI. obs. 233 caries maxillæ inferioris gravis ex dente imperite excusso.

Ann. IX. obs. 227 grando palpebræ discussa.

Obs. 137 calculi & arenulæ in fecundis.

Ann. X. obs. 200. grando palpebræ feliciter discussa.

Dec. III. ann. II. obs. 104 fuscæ de homine a cane rabido demorso, & altero mense extincto.

Obs. 105 de rabie, ut putat, a verme nata.

Ann. V. VI. obs. 10 fistula ossis squamosi sanata.

Obs. 277 ex costæ fractura hydrops pulmonis funestus.

Ann. VII. VIII. obs. 11 gravissima cruris fractura & luxatio tali sanata.

Obs. 12 fistula lumbalis ad renem calculosum pertinens, funesta.

Obs. 13 fistula urethræ sanata.

Cent. VII. obs. 30 a valida contusione illæsa cute vesica rupta funesto eventu.

Vol. I. obs. 80 uterus prolapsus excisus.

Inter disputationes, quarum *fasciculus* Basil. 1710. 8. * prodiit, est etiam de *nephralgia*.

In *Pædiatrea practica* Basil. 1722. 8. * non adeo morbos pueris proprios tractat, quam eos, quicumque in eam ætatem incidunt, etiam omni ætati perinde infestis. Inter eos morsus est canis rabidi, quem noster feliciter diuturna suppuratione ad tutam sanationem perduxit: herniæ, oculorum morbi, atresis, alia. Inter morbos magis puerili ætati proprios, est etiam hæmorrhagia ex umbilico, quam sæpiusculè viderit: & vermis umbilicalis, parum nota bestia: tum spina bifida & alia. Frequenter proprios sibi fere vivos casus describit.

In

In ejus *theatro Praxeos* Basil. 1710. 4. 2. vol. * & in compendio *der sichere und geschwinde Arzt* Basil. 1686. 8. & alias edito morbi, chirurgici etiam locum suum tenent. Amabat autem vir Cl. se in varietate medicamentorum continere.

§. CCCLXXXIII. GABRIEL CAROLUS LE CLERC, ALII.

D. Medicus facultatis Monspeliensis.

EJUS est *l'Ecole du chirurgien, ou les principes de la chirurgie Française* par G. C. L. C. Paris 1684. 12. *. Compendium chirurgiæ brevissimum.

EJUSD. *la chirurgie complete, la methode de preparer le cerveau* par M. DUNCAN, *plusieurs reflexions & nouvelles machines* de M. ARNAULD, *une pharmacie &c.* Paris 1698. 12. 1706. 12. 2. vol. *, qua in editione JOSEPHI DUVERNEY observationes continentur, pertinentes ad ossium morbos, tum 1720. 12. 1724. 12. 1739. 8. *. Leid. 1731. 12. Bruxelles 1749. 12. 2. vol. Belgice 1695. 12.

Germanice *Wundarzneykunst* Dresden 1699. 8. BOEHMER 1707. 8. VATER. Anglice *complete surgeon* London 1727. 8.

Non debet confundi cum PLANQUII chirurgiæ completa, quæ Paris 1744. 12. prodiit, & a. 1757. 12. 1770. 4. ut puto recusa est. Chirurgiæ in primis editionibus perbrevis & elementaris, in posterioribus multum accessit ex materia chirurgica, etiam tractatus de re obstetricia & de respondendo de jure aliqua exempla. Inter ARNALDI machinas reperi, quæ patellam fractam continent. In lamina compressoria nodulus replens cavum. Laus emplastri de cicuta. Porro crux ferrea ad fracturam claviculæ. Consilia aliqua ad fracturam maxillæ inferioris & ad tibiæ fracturam, ad vertebrarum luxationes. Tibiis rachiticis confirmandis ocreæ. Tibiarum inferiores fines primum tumescere, & frangi quæ plicentur, iterumque conservare, ut supersint fracturarum vestigia. Caries cranii ab anevrysmate. Frequens caries in nosocomiis. Tibia ab epiphyssi separata ab intimis putrescit, maxima exostosis genu. Luxationes femoris ad omnes partes admittit. Ruptum ligamentum vertebræ. Machina ex ferro stannato fabricata, ad continendam luxatam maxillam. Exemplum ubi ex articulatione vitio nata homo artum flectebat & extendebat. ARNAULD machina claviculas retrorsum urgens.

In *tr. des maladies des os*, quam coram video, multa bona reperio. Multa exempla cariei cranii, etiam ab anevrysmate. Exostosium maximarum exempla. Ossa emollita & fragilia. De gibbo & vertebrarum luxatione ornate. Contra SYLVESTRIVM; non fuisse novas articulationes, quas putabat. Clauso pene vulnere, exfoliatione facta, demum fractura reposita & incessus restitutus.

NICOLAUS LEQUIN *traité des hernies ou descentes* Paris 1685. 12. GUNZ.

ANTONII LE QUIN *chirurgien herniaire contenant un nouveau traité des descentes*

tes des femmes & des filles Paris 1684. 12. 1690. 12. HEISTER. 1697. 12. *.
Opusculum est NICOLAI LE QUIN a ANTONIO nepote recusum. Laudes bra-
cherii facti ex filis ferreis, quæ aliis BLEGNYANIS ex ferro tuso fabricatis nolter
præfert. Medicamentum P. de CABRIERES paucis profuisse. Strangulationis exem-
plum a tumore duro factæ tunicarum intestini, qui tegumentis adhæserat, &
quo soluto hernia reponi se passa est. Multæ curationes ab auctore peractæ
(ANTONIO).

Suspicio ex ipsis ANTONII verbis, alium esse ab isto libello NICOLAI, a.
1684. editum.

M. M. M. (MOVII) *felix puerpera, s. observationes medica circa regimen
puerperarum & infantum recens natorum ad DRELINCOURTIUM* Leiden. 1684.
12. GUNZ.

ELIAS PRATTS *rationarium chirurgicum nothwendiges Handbuch des Wund-
arztes, wie er Bericht an die Obrigkeit thun soll, von aderlassen und Schäden u. s. f.
aus dem englischen* Hamburg 1684. 8. BUCHN. 1690. 8.

THOME BRUGIS *vademecum chirurgicum, oder Reisegefahrt eines Wundarztes zu
Wasser und Land, iisdem annis ex Anglico vers.*

ISAACI AYME' *trichiasis admodum rara, s. observatio pilorum abdominis fistula &
alvo per plures annos redditorum* London 1684. 8. BUR.

CHRISTOPH HENR. RUPERTI *equum responsum ad iniquas de cura sua bene
gesta correctiones* Venet. 1684. 12. GUNZ.

§. CCCLXXXIV. DISPUTATIONES.

J. EBERHARD PAPELIER *de dystocia* Argentor. 1684. 4. *.

EJ. *eger suffusione laborans* ib. 1684. 4. HEFT.

PAUL. GOTTF. SPERLING *eger suffusione laborans* Jen. 1684. 4. HENEL.

EJ. *de incontinentia urine* ib. 1694. 4. si huc facit.

EJ. *de strumis & scrophulis* 1707. 4. ib. *.

EJ. *de carie ossium* ib. 1707. 4. *.

JOH. HEGGEMAN *de partu difficili* ib. 1684. 4.

DANIEL LEGER *de ischuria* Leid. 1684. 4. *.

CHRIST. ETNER *de pede emortuo* Thorun. 1684. 4. HEFT.

§. CCCLXXXV.

§. CCCLXXXV. DIARIA.

In *Eph. Nat. Cur. Dec. II. ann. III.*

CORNELII SPIELMAN, pro Batavis Indiæ orientalis gubernatoris, de telis
macassaricis deleterio veneno imbutis *obs.* 45.

ADAM a LEBENWALD.

Obs. 68 improbable calculi remedium.

Obs. 69 viperæ morfus sanatus.

Ann. IV. *obs.* 79 mortes a morfu lupi rabidi.

Dec. II. *ann.* III, JACOB AUGUSTIN HUNERWOLF.

Obs. 92 vulnus oculi sola saliva curatum.

Ann. VII. *obs.* 88 calculus ureteri summo impactus.

Dec. III. *ann.* I. *obs.* 113 maximus vulvæ tumor sponte ruptus.

Obs. 114 de utero prolapsio partus.

Obs. 119 fistula funesta ex hæmorrhoidibus male curatis.

Dec. II. *ann.* III. J. CHRISTIAN FROMMAN.

Obs. 167 fumus tabaci in tibiæ ulceribus salutaris.

JACOB BURGIIUS.

Obs. 174 calculus ex radice penis excisus.

Ann. IX. *obs.* 155 humeri os sursum luxatum.

Obs. 156 moxa subito compressi dolores.

Obs. 157 vesicis excitatis aquæ hydropicæ quidem emissæ, sed cum funesta
gangræna.

Dec. II. *ann.* III. JOSEPH ACOLUTHUS.

Obs. 182 calculus in puero sensim per urethram eductus.

Ann. VI. *obs.* 22 de spina ventosa.

Ann. IX. *obs.* 110 magna symptomata a lapsu ab alto, tamen sanata, & *obs.*
161 contusio ingens omnino absque symptomate.

Obs. 162 fistula pectoris aperta & sanata.

Obs. 163 a casu ab alto ischuria.

Dec. III. *ann.* IV. *obs.* 56 tumor maximus scroti ulcerosus sanatus, extir-
pato teste.

Obs. 57 magna epulis ferro & igne superata.

Dec. II. *ann.* III. DANIEL CRUGER.

Obs. 195 lien in homine excisus.

Ann.

Ann. IV. obs. 14 plurimi a femina egesti calculi.

Obs. 65 morsus viperæ sanatus fudoriferis.

Obs. 66 gravia mala ab aranæ morfu.

Ann. V. obs. 26 mortes ex ischuria renali.

Dec. III. ann. IV. obs. 127 sexaginta libræ per paracentesin detractæ scirrhus, que superatus.

Dec. III. ann. VII. VIII, obs. 108 lenissimum ad calculum remedium.

Obs. 116 & aliud ad calculum pellendum improbable.

Ann. IX. X. obs. 150 moribunda suscitata vesicatorio toti capiti admoto.

In *Phil. Trans. n. 164.* DAWBENCY TURBERVILLE, celebris medicus ocularius, plusculas observationes non vulgares dat brevissime expositas: calculum ex oculi ulcere, magnete eductam de cornea tunica micam ferream; fabulum creta-ceum ex oculi pustula.

Apud BIRCHIUM hoc anno refertur de calculo vesicæ humanæ 35. uncias pendente.

Calculus a COLEBRON chirurgo excisus, ut ipsa vesica incideretur.

Canis convaluit, cui non exigua pulmonis particula excisa fuerat.

§. CCCLXXXVI. ROSINUS LENTILIUS.

In Curlandia primum, deinde in Suevia medicinam fecit, vir minime aut indiligens aut obtusi ingenii. Passim chirurgica interspergit.

In *Eph. Nat. Cur. Dec. II. ann. III. obs. 200* funestam efficaciam describit cylindri chartæ scriptoriæ a stlopo explosæ, quæ arterias iliacas rupit.

Ann. IV. obs. 160 tumor genæ feliciter resectus.

Obs. 162 variæ formulæ liquorum stypticorum, vitriolici omnes.

Ann. V. obs. 204 ab inepto pessò adversus uteri prolapsum intruso vesica compressa, calculo pene accurate ei adglutinato.

Ann. VI. obs. 4 calendarium fauciatorum perpetuum.

Ann. VII. obs. 237 fetus ossa per umbilici abscessum. Hernia.

Ann. VIII. obs. 223 cerea materies e regione lumbari.

Obs. 224 cancer a verruca male curata.

In *append. ad annum X.* aliqua loca parallela habet ad observationes in iis actis excusas. Sic in *Dec. III. ann. I. III. V. VI. VII. VIII. & Cent. I. II.*

Dec. III. ann. VII. VIII. obs. 77 lapides aurei nitoris in bovis vesica reperti.

EJ. *Miscellanea medico practica tripartita* Ulm 1698. 4. *. Inter numerosa consilia

consilia hic reperias etiam, quæ ad chirurgica mala pertinent, ut calculum, ulcera vesicæ, gibbum, vulnus palpebræ, gangrænam ex præfervido ovo admoto, metastasin tumoris a brachio in pedem, calculos in equo & mure repertos, excisam epulidem; de cruentatione cadaveris; epilepsiam per abscessum occipitis sanatam. Inter adjectas adnotationes SALOMONIS BRAUN est de fetu mortuo educto. Pleraque autem breviter sunt, & in medicamentis fere consistunt.

EJ. ad L. C. GOCKEL *de hydrophobie causa & cura diss.* Ulm 1700. 8. *. Casus erat hydrophobiæ, non certo ex morfu natæ, nullo in faucibus enecti reperto vitio. In eum casum a GOCKELIO communicatum LENTILIUS commentatur: hypothesein omittimus. Quinquies ait se demorfos a rabido cane homines tutos constituisse. Consilia aliqua dat, nullo facto experimento.

EJ. *Eteodromus medico practicus anni 1709.* Stutgard 1711. 4. *. Inmensus ægrotorum numerus, in fastos diurnos a LENTILIO relatus: inter eos morbos etiam plusculi chirurgici. Ordo non commodus, cum morbi historia in plurimos dies distrahatur.

EJ. *Jatromnemata theoretico practica, quibus observationes, responsa, consilia, casus, epistole, disquisitiones continentur* Stutgard 1712. 8. *. Collectio fere ut in miscellaneis. Hydrophobiæ exemplum & scholia, deinde ætiologia mali; epistola BREYERI, ad quam noster nonnulla reponit. De gibbo avertendo. Ulcus vesicæ: ulcus auris post morbillos. Abscessus renum funestus. Ex rudiore obstetricis auxilio abscessus in uteri ostio. Calculosus, cui jam sectus fuerat calculus. Ren abscessibus plenus, ureter amplissimus.

§. CCCLXXXVII. JOHANNES MERY.

Celebris chirurgus & academix scientiarum socius, vir minime vulgaris. In fastis academicis plusculæ ejus adnotationes reperiuntur, eas inter cicatrix in principio urethræ, iter impediens lotii, quale vitium noster vulgo putat pro caruncula haberi.

EJ. *observations sur la maniere de tailler dans les deux sexes pour l'extraction de la pierre, pratiquée par le F. JACQUES* Paris 1700. 12. *. Belgice *aanmerkingen over de wyze van steen snyden van frere JACQUES* Amsterdam 1700. 8. WACHENDORF. Egregius libellus. Florebat eo tempore fama F. JACOBI, eremitæ, qui rudibus instrumentis, anatomes undique ignarus, tamen ob lateralis apparatus prærogativas sepe feliciter maximos etiam calculos educebat. Noster in cadaveribus eorum, qui non pauci tamen interibant, vitia administrationis ejus empirici detexit, solam, ut videtur, veritatem secutus. Separatam vidit a vesica urethram, bis perforatam vaginam, magna vasa incisa, neque tamen MERYUS non sensit hujus novi apparatus commoda. Non displicuit perito viro, quod totam prostatam, collum vesicæ & partem aliquam vesicæ ipsius JACOBUS incideret, ut per amplum vulnus facile etiam grandes calculos educeret: instrumentorum vitia pervidit, ut corrigi possent monuit. In feminis administrationem eremitæ undi-

que rejicit. A methodo lithotomi RAOUX novam istam non longe abluere sensit. Adjectæ sunt NOELIS relationes de calculosorum sectionibus, ab eremita Aureliani administratis.

In *Mem. de l'Acad. des Scienc.* 1701. MERYUS insignem dedit de hernia dissertationem. Peritonæum constanter produci in processum, qui sacculus fit hernialis, & testis tunicis adnascatur: musculos abdominis suis tendinibus ei sacco exteriora involucra circumponere: sæpe adhærere inter se peritonæum, omentum & intestinum, aut omentum ad testem. Feminam servavit idem, cui partem intestini ad aliquot pedes longam amputaverit. Vesicam etiam supra os pubis felici eventu conpugit.

In *Mem. de* 1703. agit de productione cornæ tunicæ, in carnosum concrementum abeunte.

In *Mem.* 1706. exostosin enormem in utroque condylo femoris describit, & sceleton feminæ, cujus ossa emollita varie incurvata fuerant & contorta.

A. 1707. de nova cataractæ theoria disquirat. Exemplum lentis crystallinæ opacæ, quæ solita fuerit in cameram anteriorem exire, quam CAROLUS de S. YVES incisa cornea tunica exemerit. Quare glaucoma, ita enim vocat, suadet per incisam corneam educere. Cataractam membranaceam intra iridem vidit & corneam tunicam: iridemque corneæ tunicæ adhærentem: nuperorum theoriam rejicit.

A. 1708. Ut honoratum virum decet, priora sua revocat, & cataractam, quæ membranacea putabatur, vere fuisse vitiatam lentem crystallinam candidus fatetur, ut certe glaucomatica lens deponi possit.

A. 1709. Etiam manifestius agnoscit, lentem fuisse crystallinam, quæ cataractæ nomine deposita fuerit.

A. 1713. de emphysemate, ejusque in cellulosa tela sede. Herniæ vesicæ tria exempla.

A. 1716. de magna hernia umbilicali congenita.

A. 1720. manus a spina ventosa mire corruptæ historia.

§. CCCLXXXVIII. LAURENTIUS VERDUC. ALII.

LAUR. PATER, chirurgus, qui a. 1693. obiit; EJ. est *la maniere de guérir les fractures & les luxations par le moyen des bandages* Paris 1685. 12. * alii 1684. 12. 1689. 12. * 1712. 12. * *Parisisches verbandhuys* Amst. 1691. 8. Modus reponendorum artuum, qui elapsi sunt, fere brevis & vulgaris, fasciæ etiam, quæ ad venæ sectionem pertinent, & ad anevrysmata. Intercurrunt aliquæ propriæ adnotationes. Inflammatio palpebrarum gangrænam minans, curata incisis palpebris, fotu aromatico, Fasciam *la Capelline* paulum corrigit. Ad ambusta unguentum nutritum laudat. Sæpe scapulam in multa fragmenta dissilire. Ex phimosi gangræna repetitis

pêtitis incisionibus, deleta bona parte glandis tandem coercita. Ancylosis in genu aptis fasciis, motu paulatim restituto, & fotu emolliente superata. Enormis & repetita fractura tibiæ, gangrænam minans: hæc suppressa, pars tibiæ decedens exempta, caries ossis igne coercita, æger tandem sanatus. Transversam patellæ fracturam aliquoties sanavit. In castris visæ in osse sacro fracturæ. Gangræna spontanea pedis, felix resectio cuneo, malleo, cauteriis. In gangræna spontanea pars tarfi cuneo detruncata & malleo.

In editione 1689. accessit tractatus de vulneribus stlopetariis, noster enim in castris militaverat. Multum medicamentorum.

PAUL PORTAL *la pratique des accouchemens* Paris 1685. 8. *. Belgicæ *Practyq der vroedmeesters* 1690. 8. WACHEND. Primum artificia describit, quibus partus naturalis & præter naturam expeditur. Deinde adnotationes sequuntur octoginta, inter quas multæ hæmorrhagiæ, fetus varie monstrosi, placentæ vesiculares &c. Propius ad rem obstetriciam spectat consilium, non urgere labores, & naturæ auxilium patienter expectare. Cæterum omnes partus naturales expedit, dum pedibus puerum extrahit, quos inter plusculi sunt capite incuneati, alios quo ex utero prolapsis fetum eduxit, aliquos in quibus placenta vehementer adhærebat, ubi os uteri ab improvida obstetrice disruptum erat. Unco etiam usus est. Passim VIARDELLUM castigat. A BRUHERIO correptus defenditur a TITSINGIO in *Diana* p. 218.

GEORG SIMON WINTHER *hippiater expertus, s. medicina equorum absolutissima* Nurenberg 1685. 4. De vulneribus, tumoribus, fracturis, luxationibus.

ISAAC BEBBER M. D. Dordracenus, *waare en vaste gronden der heelkonst*, quem libellum S. BLANCAARD cum notis suis edidit Amsterd. 1685. 8. *. *Theoria Cartesianæ*.

Diss. sur les fievers pourprées par les medecins de Dijon, diss. sur les ulceres des reins & de la vessie Dijon 1685. 12. PL.

GIDEON HARVEY, Medici regis & celebris satyrici, *most memorable case of a nobleman decessed, the art of curing the most dangerous wounds by the first intention* London 1685. 12. *. Acris scriptor, neminique parciturus, itinera fecerat, nosodochia erat secutus, manu sua fascias admoverat. Vulnus erat de quo agit, per abdomen descendens in inguen, valde dolorificum. De chirurgo gallo queritur, qui specillum intruserit & turundam, LOWERUM non quidem nominat. Multum propinatum est opii. A diureticorum usu supervenit verus diabetes, & hæctica consumptio. Noster demum vocatus nervum magnum læsum fuisse pronuntiavit, ex eo nervo pituitam defluere. Cucurbitulas admovit, caustico medicamento ei pituitæ exitum conatus est aperire. Cum æger melius se haberet, relapsus urinam reddidit purulentam & periit. Ren sanus erat. Psoas musculus sphacelatus. Ad vulnera styptica medicamenta laudat, Regisque guttas vulnerarias.

rias. Stypticum commendat ex vitriolo ad rubedinem calcinato alumine & fale prunellæ cum spiritu vini maceratis.

IDEM in l. *vanties of physik* London 1700. 8, a STAHLIO cum titulo recu-
sa *ars sanandi cum expectatione* Paris 1730. 8. *. Contra catheteris usum. No-
cere, neque certa de calculo docere, qui sæpe medicos & chirurgos latuerit.
Varia contra mala, & urinæ impedimenta medicis imponere; ut calculum suspi-
centur adeste.

In SAMUELIS COLLINS *systemate anatomico* London 1685. f. * passim aliqua
huc faciunt. In hysterica femina gypsea materia plena ovaria, tubæque. Ulcus
uteri in rectum intestinum communicans.

JOACHIM BECCHERI *woblerfahrner Wundmedicus* Leipz. 1685. 12. BUTTNER.

§. CCCLXXXIX. DISPUTATIONES.

ANTON. LUDERS *de rabie vulgo dicta hydrophobia* Leid. 1685. 4. *.

J. WILHELM OTT. EGGERS *de carcinomatis malignitate ejusque cura* Altdorf
1685. 4. *.

ANDREAS PET. CONRADI *de partu difficili* Helmst. 1685. 4. *. A femina
debili fetum mortuum ad tres pedes projectum, sola vi contracti uteri.

FRIDERICI SCHRADER, Professoris Helmstadiensis, disp. *de partu difficili*
Helmstatt 1685. 4. *.

EJ. *de vulnerum cura* ib. 1695. 4. *. FUSE de D. VIVIENI liquore stypti-
co, cujus scripturam CAROLUS II. magni redemit.

J. G. ANTHONI *eger nephritico dolore laborans* Gieff. 1685. 4.

§. CCCXC. DIARIA.

In *Eph. Nat. Cur.* Dec. II. ann. IV. obs. 74.

J. JACOB WAGNER mirum exemplum refert chirurgi, cui utrumque os hu-
meri exemtum fuerat, brachio tamen suo utentis.

Obs. 76 gangræna præputii vinculo stricti.

Ann. V. obs. 104 calculus ramosus in bovis rene.

BENEDICTUS HERMANN.

Obs. 90 de vi raphani rusticani ad varios tumores dissipandos efficace.

Dec. III. ann. VII. VIII. obs. 10 magnum & multiplex uteri sarcoma.

Dec. II. ann. IV. CHRISTOPH. SCHROEDER.

Obs. 106 & 107 partus difficilis, fetus rudi unco extractus.

CHRISTIAN. LUD. GOECKEL.

Obs. 112 vermibus intestinum perforantibus, abscessus inguinis.

Cent.

Cent. VI. obs. 100 grave vulnus cerebri cum depressione cranii.

Dec. II. ann. III. MARTIN JOH. HAESBART.

Obs. 127 lumbrici pariter effractores.

Ann. X. obs. 75 atretæ ano & vulva, hæc sanata, illa per vulvam feces
egerens.

Dec. II. ann. IV. J. THEODOR MOEREM.

Obs. 128 calculi in lumbis reperti.

Obs. 129 vulnus cerebri sanatum.

GABRIEL CLAUDER.

Obs. 142 143 futurarum discessus, a cephalalgia, a partu.

Obs. 145 dolor intensissimus a formica, quæ in aurem irrepsit.

Ann. VI. obs. 181 vulnus funestum pectoris, cultro per ipsam costam
trajecto.

Ann. VII. obs. 159 a tormenti majoris globo contusio subito lethalis, quem
eventum magicæ adversus vulnera arti noster adscribit.

Dec. II. ann. IV. J. BERNH. GRÜNDEL.

Obs. 167 ex levi vulnuscule gangræna funesta.

Ann. VII. obs. 203 octavo anno a morfu canis erupit hydrophobia inter
vatiolarum molimina, cum quarum eruptione recessit.

In *Phil. Transact.* n. 169. ROGER HOWMAN de funesta hydrophobia cum
paralyfi musculorum capitis ex morfu vulpis rabidæ.

N. 170 de calculis per anum egestis SAMUEL THREPLAND.

N. 171 calculus in vesica viri unciarum 35. dr. 6.

Utcunque huc facit n. 176. GEORGI ASH puella, de cujus corpore undi-
que cornua efflorescebant.

N. 178. calculus unciarum trium pondere, qui sponte de urethra femi-
næ exiit.

N. 269. PETRI SYLVESTRE uterus in partu ruptus.

Ap. BIRCH. a. 1685. de fragmento fistulæ tabacariæ ex vesica exciso.

In *Nouv. de la Rep. des lettres* 1685. refert idem de femina, cui infans in
utero remansit per quatuor annos & per musculos tangeretur.

SYLVESTRE porro de fractura, qua nova articulatio alieno loco nata est.

§. CCCXCI. J. JACOB HARDER.

Professor Basileensis, in anatome comparata potissimum excelluit, cæterum va-
ria contulit ad rem chirurgicam.

Ooo 3

In

In *Eph. Nat. Cur. Dec. II. Ann. IV. obs. 116* epistolam dat ad REDUM, in qua experimenta sua recenset in viperis facta, quarum morsum in variis animalibus funestum comperit, etiam a morte viperæ, ut omnino mala, quæ eum morsum sequuntur, non sint ab ira.

Ann. VI. obs. 102 colon in herniam delapsum.

Ann. IX. obs. 93 vulnus stropetarium gulæ & pulmonis feliciter sanatum.

Dec. III. ann. V. VI. obs. 136 uterus in partu ruptus, ut per vulnus fetus exiret.

Ann. IX. X. obs. 62 mors a vulnere stropetario coli, cisternæ & renis.

EJUSD. *apiarium observationum medicarum centum* Basil. 1687. 4. * & cum titulo *theauri* ib. 1736. 4. Multa continet chirurgica. Ex vulnere musculi temporalis convulsio alterius lateris. Vulnus funestum stropetarium per nares cum impotentia glutendi. Ex lapsu in spinam dorsi urinæ & fæcum suppressio, deinde funesta incontinentia. Ab ictu mors & sanguis aliquis effusus. In alio a vulnere capitis latus alterum resolutum. Sic in alio. Vulnus pulmonis gladio icti sanatum. MORELLUS eo ævo omentum elapsum ligabat. Intestinorum gangrænæ etiam a vermibus. Vulnus tenuis intestini exquisita victus ratione sanatum. Iterum a verme effractum intestinum, & tumor in dextro inguine. Calculi renales in tenero infante. Lapides supposititii. Hæmorrhagia ex vena crurali sponte aperta. Mors in ipsa administratione anevrysmatis causa suscepta. Infantis abscessus umbilici sanatus. Sanatum intestinum, cum fæces ex hernia exissent. Partus difficilis a tumore sanguineo capitis fetus.

§. CCCXCII. ANTONIUS NUCK.

Professor Leidensis, quem ob cadavera nitide incisa BOERHAVIUS solebat laudare, dedit Leidæ 1686. 12. * libellum de *ductu salivali novo*, recusum & auctum a. 1695. 8. & 1722. 8. * cum titulo *siatographia*. In eo libello aliqua habet de vulneribus ductuum salivalium, & de diuturnorum liquoris fluxuum molestia, ut corrodentibus medicamentis demum uti necesse fuerit. Novum hoc malum, nova fuit curatio. Simile etiam malum in lacrumali ductu vidit, in quo necesse fuerit, punctum lacrumale coalitum refecare. Humorem aquosum oculi frequenter abundare.

In EJUSD. *adenographia curiosa* Leid. 1696. 1722. 8. *. Pluscula, neque vulgaria huc faciunt. In vesicam animalis globulum deposuit ligneum; circa eum aliquo post tempore calculum vidit generari. Exemplum calculi circa turundam nati, & circa fragmentum fistulæ tabacariæ. Paracentesis in hydrope cellulose telæ peritonæo circumjectæ felix; in ascite aliquoties infelix, tamen & felicior. De peritonæi diverticulis in feminis, in quæ intestina descendant herniam factura.

EJUSD. *operationes & experimenta chirurgica* edidit J. T. (TILING) medicinæ studiosus Leid. 1692. 8. Jenæ 1698. 12. *. Leid. 1714. 8. *. 1733. 8. Germanice

nice *chirurgische Handgriffe* Lubek u. Wismar 1709. 8. & cum HENRICI BASSII notis *der erläuterte* NUCK Hall. 1728. 8. Multa instrumenta describit, & noviter a NUCKIO, ut putat, inventa; acum cataractæ deponendæ destinatam obtusam, pharyngotomum aliquantum mutatum. Prelum adversus incontinentiam urinæ in feminis, catheterem multis locis perforatum, laqueum ad vasa comprimenda, tubulos ad sanguinem transfundendum. Frenuli sectione raro opus esse. De fungis ex meatu auditorio pullulantibus.

Porro experimenta quæ vocat, sunt encheireses ad chirurgicas curationes. Funiculum in concursu futuræ coronalis & sagittalis inurendum describit. Esse expertum virum, qui omiſſa administratione aqua calcis polypos narium repetito tangat. Colli incurvati erectionem describit, primo, quæ proprio collari peragitur, tum solis fere Belgis dictam, quæ fit reſecto mastoideo musculo. De vulneribus vasorum lymphaticorum sanatu oppido molestis. Tendinis futura. Arteriam in artuum amputatione non vult ligari. Arteriotomen laudat. Anulum abdominis jubet digito dilatare.

Opera conjuncta Leid. 1733. 8.

§. CCCXCIII. CORNELIUS STALPAART van der WIEL.

Medicus Hagienſis, qui etiam manu curavit. Ejus sunt *centum & quinquaginta adnotationes chirurgica*, quæ primum cum titulo *Zeldſame aanmerkingen ſoo in de genees als heel en ſtrykonſt* Hagæ 1686. 8. * prodierunt, addito titulo *eerſte hondert getal, & eerſte deel van het tweede hondert getal*. Deinde latine verſæ *observationes rariores medica, anatomica & chirurgica* prodierunt Leid. 1687. 8. 1727. 8. *. Gallice vertente D. PLANQUE Paris 1758. 12. Vir omnino expertus & anatomes peritus. Solet autem ad quamque propriam adnotationem subjicere variorum ſcriptorum conſentientes locos, aut alia, quæ ipſe eo ſpectantia vidiffet. Monet ne incidantur absceſſus in fronte infantum teneriorum, qua per futuram dura membrana cum pericranio adhæret. Magnæ offium particulæ per absceſſus venereos labefactatæ & deciduæ. Apocseparniſmo ſeparata offis in capite particula, cum hæreret, chirurgi manu divulſa. Depreſſa infanti frons, ut etiam multis poſt annis inſignis fovea excavata ſupereſſet. Contuſio absque violatione calvariæ cutisve, absque terebratione ſanata, & contra in principe ex Naſſoviorum ſtirpe 27es cranium terebratum. Absceſſus, ut putat, cerebri per aurem expurgatus, funeſto eventu. Turunda ex naribus emiſſa, in ſinum procul dubio frontalem depacta. Ab ictu multum aquæ per aurem effluit. Ranula ægre curata. Ambuſtio palati ſanata, cum aliqua offium fragmenta deceſſiffent. Ex colli absceſſu pus per nares. Vulnus ſterni, pus in mediſtino collectum, ſterno perfoſſo emiſſum. Vulnus, quo pectus trajectum, facile ſanatum. Aphonia ex pectoris vulnere, plane ut in VESALII experimento. Ex pectoris absceſſu pus per alvum & per veſicam. Vulnus infimi ventriculi feliciſ eventus. Grandis lapis bilarius per absceſſum hepatis egeſtus. Poſt urinæ vomitum die decimo ſexto urinæ

urinæ iter egesto calculo liberatum. Hernia inguinis pro bubone incisa. Uterus in partu ruptus, & a rudi obstetrice extractus & inversus. Aliud exemplum uteri non inversi, sed prolapsi. Pseudoprolapsus uteri, qui vaginæ fuit. Cancer de uteri collo ligando remotus. Vesicæ vulnus facile sanatum, & in partu ruptum. Calculus per inguinis vulnus. Tibiæ os terebra perforatum, & amissum atque reparatum. Patella secundum longitudinem fracta. Mors ex morfu felis rabidæ, & ingens similium casuum collectio.

In alterius centuriæ prima parte. Magna symptomata cranio illæso, ex concusso cerebro aut effuso sanguine: sanguis ab ictu accepto effusus, terebra admota eductus, bono eventu. Doctus anatomen, adgnovit vulnus frontalis sinus. Mors ab evulsis vibrissis. Gladii magna particula in orbitam infixam, ægro superstiti. Tumor labii pituita plenus, excisus, quem morbum pro cancro habuerant. Coli intestini vulnus curatum absque futura. Uterus in fundo lacertatus, fetus in abdomen effusus. Hernia umbilicalis congenita. Spina bifida. Hypospadiæus. Callosa impedimenta urethræ. Magna tibiæ exostosis. Tendo confusus aliisque ruptus, uterque facillime & absque symptomate sanatus. In venæ sectione vasculum lymphaticum læsum, lymphæque stillicidium ægre compressum. Filo ferreo curvo feliciter extractum ossiculum in œsophago hærens. Nævus caustico medicamento deletus.

§. CCCXCIV. VARII.

L'art de saigner accomodé aux principes de la circulation du sang, par un Me. Chirurgien de Paris (HENRI EMANUEL MEURISSE). Paris 1686. 12. *. 1689. 12. 1728. 12. quam editionem M. de VAUX auxit. Nitida est editio a. 1686. Selectus venarum. In venæ temporum incisione ægre os vitari. Encheiresis in quaque vena peculiaris. Ipsa sectio. Fasciæ. Infelix venæ sectio: tendinis læsio & arteriæ. Arteriæ injectum vinculum. Testimonium de invento a. 1674. prelo *Tourniquet*. Cucurbitulæ, hirudines, varices.

Anweisung wie man alle Arten der bösen pestilenzischen Drüsen curiren könne 1686. 8. BOECL.

In JOHANNIS CHARDIN itinere Persico, Londin. 1686. fol. de statu chirurgiæ in Persia. Fere esse barbitonfores. L. VI. de modo excæcandi, pugione nempe pupillam excidi.

J. ANDRÆ STISSER *de machinis fumiductoriis curiosis* Hamburg 1686. 4. * quibus nempe fumus tabaci in anum pellatur.

T. TURNER *the feminine physician* London 1686. 8.

Le manuel des chirurgiens, ou l'art de guérir methodiquement les playes Paris 1686. 12.

§. CCCXCV.

§. CCCXCV. DISPUTATIONES.

FRID. GOTT. SYLVESTRIS ERKELS *de inflammatione in genere* Basil. 1686. 4. PLATN.

J. PHILIP. CNOPIUS, alias BLAKENHORN, *de calculo renum & vesicæ* Giesf. 1686. 4. *.

BARTH. DEUXIVOYE & NIC. de la CARLIERE E. *demoliendo difficili enterocele emeticum* Paris 1686.

J. WILH. HANSEN *de rabie canina atque hydrophobia* Duisburg 1686. 8.

J. CONR. LEONH. PEYER *de exulceratione* Altdorf. 1686. 4.

§. CCCXCVI. DIARIA.

In *Eph. Nat. Cur. Dec. II. ann. V.*

ERN. SIG. GRASS *obs.* 45 intestinum, quod vermes perruperant, sanatum. *Ann. VI. obs.* 143 mirifica historia spinæ dorsæ fractæ, callo male confirmatæ, quam empiricus ferro incidit, spinam rectam præstiterit.

Dec. III. ann. III. obs. 21 calculus, ut puto, felleus per anum egestus.

Ann. V. VI. obs. 14. boni effectus medicamentorum vesicas trahentium.

Dec. II. ann. V. GEORG HEINTKE.

Obs. 59 felices scarificationes hydropicorum.

Ann. VI. obs. 124 necesse putavit eo ævo demonstrare, omnino fetum in utero verti posse.

Dec. II. ann. V. PHILIP. JACOB HARTMAN, vir egregius, Professor Regiomontanus obs. 61 feminæ calculosæ incisio.

Obs. 69 & herniæ, ut videtur spinalis.

Obs. 71 & calculosæ feminæ.

Obs. 73 puerique cui ren sanus.

Ann. VII. obs. 30 scirrhorum tunicatorum circa nucleum connatorum anatome.

Obs. 35 a pinguedine indurata partus impossibilis.

Obs. 38 hernia gallinæ.

Ann. IX. obs. 14 gangræna ex vesicæ sphacelo.

Ann. X. obs. 108 in sarcocoele testis in cartilagineam naturam degener.

Obs. 160 calculosi incisio, ureter totus calculis obstructus.

Dec. III. ann. II. obs. 192 hernia maxima pulli gallinæ.

Tom. I.

Ppp

Ann.

Ann. III. *obs.* 122 incisio calculosi. Lithontriptica inutilia: augmenta calculi per tunicas mucosas adpositas.

Dec. II. *ann.* V. DANIEL BSCHERER.

Obs. 107 calculi ex fistula abdominis.

GEORGII HANNÆI placenta hora 36 sponte decedens, *obs.* 173.

Ann. VII. *obs.* 150 lien ictu cultri ablati, eventu non lethali.

Ann. VIII. *obs.* 110 vulnus œsophagi post sesquiannum demum sanatum.

Obs. 111 improbabilis historia halitus, qui perruptum corticis capitis cutem, eruperat in homine a colubro demorso.

Obs. 112 magnus intestini prolapsus.

Dec. II. *ann.* V. CHRISTIAN ERNST CLAUDER.

Obs. 197 mira historia concrementi calculosi circa lumbricos teretes nati, & per anum excreti.

Obs. 198 lapides maximi ex femina excreti.

J. DANIEL GEYER, Medicus Saxo & Archiater,

Obs. 228 membranacea lacinia cum lotio egesta.

Obs. 231 calculus adhærens funesto conatu excisus.

Ann. VIII. *obs.* 159 vulnus circa futuram spuriam squamosam stlopetarium non funestum.

EJ. *de harundinatione der schilfflegelcur* Helmstatt. 1734. 4. Si IDEM est.

In EJUSD. *mißlicher Reifestunden guten Gedanken* Dresd. 1735. 4. Discursus XI. est de curatione HUBERTIANA hominum & canum, a rabido cane demorsorum. Vulnere inciduntur & uruntur, dantur sudorifera medicamina.

In *Thargelo Apollini sacro* Francf. 1687. 4. *. secunda diff. est *de cantharidibus*.

Dec. II. *ann.* V. CHRISTIANUS FRANCISCUS PAULLINUS collector, non satis incredulus miraculis rerum.

EJ. *observationes medico physicae curiosæ in appendice anni V.* etiam chirurgica aliqua, ut exempti calculi ex pene toto incisio.

Iterum in *Appendice ann.* VI. & VII.

In *Giornale de' letterati*, quod anno 1686. Parmæ prodiit, referunt *Philoxotici Brixiani* de curata puella, quam vipera momorderat.

In *Journal des Savans* 1686. de la ROQUE litteris indicatus N. D. L. R. D. L. aliquas rariores adnotationes inseruit, ut aciculæ in urethra repertæ.

Hæmorrhagiæ per sympathicum pulverem sanatæ exemplum.

CARBONEAU acicula in seroto herniosi.

Cartesianis placitis addictus, Professor Marburgensis, passim chirurgiam adtigit. EJUS est *chirurgus* CARTESIANUS *detegens aliquot in chirurgia errores* Marburg 1687. 4. *. Pro curatione vulnerum simplici, & excludendo aere. Vulnere stlopetaria veneno carere.

EJ. *de perunionibus* ib. 1687. 4. *.

EJ. *de calculo renum* 4. absque anno.

EJUSD. *notæ ad PAULI BARBETTE praxin chirurgicam, & ad casus B. TIMÆI* Francf. 1690. 8. Riv. 1695. 4. perbreves & fere medicamentariæ.

In *Epistolis inter WALDSCHMIDIUM & DOLEUM amoebeis, s. decade epistolarum de rebus medicis & philosophicis* Francfurt 1695. 4. *. aliqua huc faciunt; de ophthalmia fetacei usu superata: tumor ductus salivalis WHARTONIANI incisio sanatus, alia.

Redeunt ista in viri operibus omnibus Francf. 1707. 8. 2. vol. *. excusis.

In *Eph. Nat. Cur.* *Dec.* II. *ann.* VI. *obs.* 152 paracenteseos hydropicæ eventus varii.

GEORGIUS HELMHART v. HOCHBERG in magno opere *adelichen Landleben* Nurnberg 1687. fol. & alias excuso passim præcepta & consilia medica & chirurgica tradidit, in Tomi I. libro VII. In Tom. II. L. VIII. hic pro equis, in T. III. L. III.

ANTONIO ANTENORI, octogenarii chirurgi, *ragioni di dottrine e decisive contra la stampa* da ERCOLE CAPREDONI medico *chirurgo* Padovæ 1687. 4. *. Noster chirurgus Brixianus CAPREDONUM acriter refutat. Pugnatur de curatione tumoris genu ex ictu nati, de quo os corruptum prodierat, & cujus curam CAPREDONUS gesserat. Noster curationes sympatheticas rejicit: se antimonio & mercurio præcipitato felicissime usum esse absque nimio dolore testatur. Addit numerosa testimonia. Non indoctum opus.

FRANCISCUS MARIA NIGRISOLI *ad anchoram fauciatorum* J. CORNELII WEBER *observationes medici Ferrariensis* addidit Ferrar. 1687.

EJ. *dell' anatomia chirurgica delle glandule* Ferrar. 1681. 1682.

CONRAD. PHIL. LIMMER *de fonticulis, ubi irrationalis eorumdem in vulgari medicorum praxi usus ostenditur, necnon ex fabrica corporis humani infallibiliter demonstratur* Servelt. 1687. 4. Riv.

Der vollkommene und wohlerfahrne Wuudarzt, aus der holländischen Sprache übersetzt Minden 1687. 8. GUNZ.

TOBLE SCHÜTZEN *chirurgischer Handleiter* Leipz. u. Francf. 1687. 8. LEHM. augente J. DANIEL GOHL Berlin 1714. 8. *. Auctor SCHUZIUS curavit circa a. 1670. Homo ex PARACELSI schola, quem GOHLIUS passim castigat, etiam

ob rudiorem Chemiæ imperitiam. Decocta vulneraria. Varia habet & aliquas absurdas compositiones. His suis medicamentis felices curationes tribuit, ut vulneris stlopetarii pulmonis. Laudat liquorem de sanguine humano stillatitium ad gangrænam, emplastrum ad antiqua ulcera. Addit GOHLIUS sua medicamenta, lapidem martialem. De venæ in pede sectione.

J. MULLER *Bericht von Winterkrankheiten, insonderheit wie die Fontanellen in Kopfschmerzen, Schwindel und Schlag sollen angebracht werden* Francf. 1687. 8. BOEHMER.

Curious observations on that part of chirurgery relating to the teeth London 1687. 4.

POMPEII SACCHI *medicina therapeutica* Parma 1687. f. 1696. f.

EJ. *novum systema medicinale* Parm. 169.

EJ. *practica rationalis* ib. 1707. fol. Utique etiam chirurgica continet.

J. ERN. WALTHER de TSCHIRNHAUSEN, nobilis Saxo, in *appendice ad medicinam corporis* Lips. 1687. 4. 1695. 4. * egit de vulneribus. Ea sola quiete, aere excluso, & admoto perpetim corpore aliquo oleoso vult sanari. Ophthalmiam a studiis natam pertinaci oculorum usu superari.

In LUCÆ TOZZI *medicina practica parte altera* Avenione 1687. 8. * etiam chirurgica tractantur aliqua, ut de hydrophobia, de trepano ad maniam, de calculo.

§. CCCXCVIII. J. DE VAUX.

JEAN DE VAUX, Chirurgi Parisini, viri satis literati, qui multa vertit & edidit; *Part de faire les rapports en chirurgie* Paris 1703. 12. *. Minime malus libellus. Primum vulnerum & morborum dat breves descriptiones, & de iisdem judicia & relationes juridicas. Inde leges aliquæ. Verum historiæ morborum fere imperfectæ sunt, & raro exitus additur, neque cadaverum incisiones. Omnis autem generis casus hic reperias, multos etiam ad medicinam folam spectantes. Ex vulnere arteriæ intercostalis mors. Altera editio cum nomine auctoris prodiit 1743. 12. *, multum omnino aucta, potissimum a MORANDO. Varia accesserunt ex BLEGNYO, GENDRYO & nuperioribus responsis. Editor multa omisit, quæ ad medicorum honores spectabant, & quæ in ea editione non reperias. Medicorum præsentiam ad legitimam relationem requiri. MORANDUS de virginitate aliqua emendavit. Adjectæ sunt adpendices, ut cadaverum regionum incisiones, hæ ex GUILLEMÆO; tum duæ leges, altera, qua a. 1723. chirurgus primario Regis redditur privilegium legatorum sibi per civitates substituendorum, altera, in qua academia chirurgica a. 1743. constituitur.

EJ. *Index finereus chirurgorum Parisiensium* Trevoux 1714. 12. Paris 1729. & cum *recherches sur l'histoire de la chirurgie* Paris 1744. 4. *, qua in editione elogia sunt chirurgorum Parisinorum ab ipso retro PITARDO. Verum inter eos vi-

ros,

ros, alii sunt medici, alii de barbitonforum, quos noster spernit, collegio. Multorum mera nomina, celebriorum elogia addidit, celebresque subinde curationes, historiæ ornamentorum chirurgiæ Gallicæ fere adjecit.

Scriptit etiam contra ANDRYUM epistolam *Lettre à M. sur le huitième extrait du Journal des Savans* 1726.

Monet PORTALIUS nostrum edidisse Paris 1720. 12. *de l'operation Cefarienne* dissertationem, tum aliam cum VERDUCI operationibus, *concernant la chirurgie des accouchemens, tant sur son origine, que sur les progrès qu'elle a faits en France jusques à present* Paris 1727. in DESMÔRET, *Memoires d'histoire & de littérature* T. III.

In elogio, quod cum indice funereo prodiit, citatur nostri *epistola objurgatoria adversus PHILIPPUM PEU* Paris 1687, vel 1695. 8. qua se tuctur ob malam administrationem accusatum.

Dicitur calamum commendasse EMANUELI MEURISSE *art de saigner*, qui Paris 1728. 12. * prodiit. Sed etiam SAVIARDI & GUILIELMI *de la MOTTE des accouchemens & de la chirurgie complete*, & FAUCHARDI *chirurgien dentiste* calamo adjuvit.

Consilia EJUS aliqua interiisse lego, inter quæ de hernia ventriculi.

Vertisse C. BONTEKOE *elementa medica*, GLADBACHIUM, MUSITANUM *de lue venerea*, HEISTERI *compendium anatomicum*, DEIDIER *de lue venerea & de tumoribus*, APHORISMOS HIPPOCRATIS, ALLENIUM, VERCELLONUM, COCKBURNE *de lue venerea*, FREINDII *emmenologiam*, GUALTHERUM HARRIS *de morbis infantum*, BOERHAAVII *tr. de viribus medicamentorum*.

Ejus vitam nuper scripsit Cl. SUE Paris 1772. 8. * tum GOVIET, & exstat in M. S. ejus vita a BERTRANDO scripta.

§. CCCXCIX. DISPUTATIONES.

ADAM FREER *de partu difficili* Leid. 1687. 4. *.

PETRI SNAKENBURG *de renum & vesicæ affectibus* Leid. 1687. 4. *.

ECCARDI LEICHTNER *disputatio de cancro* Erfurt 1687. 4. HAENEL.

EJ. *de atrocissimo & tantum non intolerabili dentium dolore* Erfurt 1688. 4. HAENEL.

HENR. WISVILLER *miscellanea ex singulis partibus medicina selecta* Leid. 1687. 4. *. Etiam chirurgica.

JOACHIM TARGIER *de abortu* ib. 1687. 4. *.

SYBRAND HANT *de duelech, s. de lithiasi* ib. 1687. 4.

J. JAC. OSWALD *de padarthrocace* Basil. 1687. 4. PL.

§. CCCC. DIARIA.

In *Eph. Nat. Cur. Dec. II. ann. VI. obs. 34* SYLVESTRIS SAMUEL ANHORN Sangallensis faccus abdominalis, forte ex ovario altero degenere natus.

Ann. IX. obs. 174 fusa relatio de vulnere capitis, cum fracto cranio & fungo denique funesto.

Ann. X. obs. 19 enorme de cervice steatoma pro plica evanescente subnatum.

Dec. III. ann. IV. obs. 73 viscerum pene omnium funesti abscessus.

Cent. I. obs. 6 resecta parte coli anus artificialis paratus.

Obs. 7 nux calidissima hæmorrhagiam dentis evulsi comprimit.

Cent. IX. obs. 100 tumores abdominis diuturni. Paracentesis abdominis, quam mors secuta est.

THEODORUS CAROLI.

Dec. II. ann. VI. obs. 67 funesta per cariem luxatio tibiæ.

J. JACOB MARTINI.

Obs. 74 abscessus, ut putat, cerebri.

JOHANNES la SERRE.

Obs. 77 in cane globulus plumbeus cordi adjacuit, quo dudum fuerat trajectus.

CAROLI JOSEPH MULLER.

Obs. 162 calculi ex aure alibique.

FRIDERIC WILHELM CLAUDER.

Obs. 191 intestina a vermibus erosa.

CAROLI RICHIER *obs. 196* fistula tabacaria calculo incrustata, eadem historia, quam & NUCKIUS habet.

Obs. 198 omenti ligatura feliciter omissa.

ALARD MAURIC. EGGERDES.

Obs. 205 auditus recuperatus per vulnus capitis.

Obs. 209 chyli ex vulnere pectoris fluxus.

Dec. III. ann. IV. obs. 9 intestinum quod in hernia apertum fuerat, sponte curatum; sic

Obs. 16 intestina alias perforata.

Dec. II. ann. VI. SIGISMUND LEDEL.

Obs. 211 post calculum excisum alter subnatus funesto eventu.

Ann. VIII. obs. 19 a percussione aphonia sensim recedens,

Dec. III. ann. IV. obs. 49 cephalalgia vesicatorio sanata.

In

In *Philos. Transf. n. 187*. ROB. GOURDON arcanum adversus morsum canis rabidi indicat, a DAMPERIO & MEADIO repetitum, nempe otiten cum pipere.

Omitto absurda adversus idem malum arcana THEODORI MAYERE, dicta in n. 191.

In *Giorn. de letterati Parmensi 1687* J. MARIANUS GHIARESCHI arcanum liquorem ad resolvendos cysticos tumores se ait invenisse.

CAR. ANTON. TORTONUS in eo diario jam habet tres secures hirudinis.

In *Mem. avant 1699* DIONYSIUS DODART retulit de cranio variis tumoribus obfesso, carie calvariam inficientibus.

In *nouv. de la Republ. des lettres 1687* ex abscessu luxatum femur.

In *actis academiæ novæ Philoxoticorum Brixix 1687. 12. ** editis, multa sunt, quæ possis ad chirurgiam referre. Melissæ recente succo feminam a vipera ictam & graviter laborantem sanatam fuisse. Lapidum animalium multæ historiæ. Numerosissimi calculi geniti in virgine sana, & per urinam redditi. A virgine maximus lapillus feliciter egestus: etiam a viro. Calculus salivalis. Calculus vesicæ (suspectus), cum aureus dicatur fuisse, quales in bobus sunt, in talcosas micas delapsus. Cranium antiquissimum filis aureis fragilibus plenum, reliquiis ut videtur, cerebri. Calculi de alvo equi. Fabulosa curatio parotidis, cum porcus fascias devorasset, quibus chirurgus ad id malum deligandum esset usus. Calculo secti. Subnatus in maxilla calculus.

§. CCCCL. VARIÆ.

PETRUS CHIRAC, Archiatrorum Comes, acri vir ingenio, amans gloriæ & hypothesium, carus PHILIPPO Aurelianensi, quem curaverat, cum in carpo vulnus maxime dolens accepisset. Ad a. 1688 refert PORTALIUS, ferius tamen chirurgica scribere adgressus est. EJUS ergo est *questio medico chirurgica, utrum absoluta vulnere suppuratione ad promovendam cicatricem præsent detergentia salino aquea sarcoticis aliis oleosis & pinguibus quibusdam medicamentis* Monspel. 1707. 12. *. Gallice cum tit. *Observations de chirurgie sur la nature & le traitement des playes* Paris 1742. 12. *. Plenus libellus acidæ theoriæ. Aquas hic Balarucenses laudat, quibus vulnera tendinum foveas, quod ipsum auxilium in Duce Aurelianensi efficacax expertus erat, ceterum non diversum a FELICIS PALATII consilio. In univrsum simplicem vulnere curationem commendat, primæque intentionis, ut olim vocabant, pulveresque digestivos dissuadet. Lixivium posse aquæ Balaruccenæ vicibus fungi.

Aliqua chirurgici argumenti sunt inter Consultationes medicinales, quæ cum SYLVÆ consiliis Paris 1744. 12. 2 vol. * prodierunt, de auris abscessu, de scirrho mammæ.

JOSEPHUS LANZONI, Ferrariensis, varia edidit huc pertinentia, quæ conjuncta prodierunt in *operibus omnibus* Genevæ 1738. 4. 3 vol. * editis.

In

In *l. de venenis*, qui in *I. vol.* continetur, recensentur fere omnia animalia, quorum morsus veneno creditur nocere. Collectaneum fere opus, in quo de tarantulis BAGLIVIO credat &c.

Hactenus huc pertineret *l. de chysteribus* Ferrar. 1691. fol.

In *T. II.* consilia sunt, quorum aliqua ad morbos oculorum, ad vitia cutanea, ad calculum renum, ad alia mala chirurgica pertinent.

Observationes medicinales primum prodierunt inter *Acta Academiae naturae curiosorum* in operibus omnibus recusæ.

Dec. II. ann. VIII. obs. 199 calculi renales maximi, quibus INNOCENTIUS XI laboravit. In altero rene novem unciarum calculus fuit, in altero septem.

Ann. IX. obs. 49 pus ex femoris abscessu per alvum repurgatum.

Ann. IX. obs. 29 vulnus sinus frontalis curatum, cum squamula ossea per nares decessisset.

Ann. X. obs. 86 cephalca sanata vulnere capitis.

Obs. 90 intra octiduum a virgine excreti calculi 69.

Obs. 95 fistula sub scapula sanata exemto prælongo cereo, qui 20 ante menses in vulnus inmissus fuerat.

Obs. 124 Intestinum in inguine apertum, sanatum.

Obs. 134 solo spiritu vini sanatum vulnus.

Dec. III. ann. I. obs. 20 mors a vulnere scorpil intestino recto inflictio.

Obs. 34 arthritis urticatione sublata.

Obs. 46 feces per umbilicum ex coli ulcere.

Ann. II. obs. 39 lignum, ut videtur, deglutitum ex tumore epigastrii exemptum.

Ann. IV. obs. 70 post triennium globulus plumbeus ex inguinis abscessu prodiit.

Ann. V. VI. obs. 126 hydrops sanatus scroti scarificatione.

Obs. 281 pus abscessus brachii per alvum.

Obs. 282 mors ab aperto ano, qui clausus fuerat.

Ann. IX. X. obs. 20 cachexia sublata ulcere spontaneo brachii.

Cent. I. II. obs. 43 acicula deglutita cum lotio exiit.

Obs. 64 difficile vulnus ex vespæ punctura.

Obs. 66 post calculum vesicæ excisum, calculus in abscessu maxillæ.

Cent. III. IV. obs. 60 exempla felicis arteriotomiæ aliqua.

In MANGETI *bibliotheca medico practica Chirurgicæ adnotationes.*

Obs.

Obs. 231 furor & mors ex morfu rabidæ felis.

Obs. 241 sqq. varia euporista ad sananda vulnera.

Obs. 244 funestum signum esse, si caput læsum lumen non tulerit.

Obs. 245 calvaria fracta, cute integra.

Obs. 246 curatio sola aqua admota peracta.

Obs. 247 ex thoracis vulnere pus per lotium.

Obs. 248 epilepsia sanata vulnere capitis cum gravi cranii fractura.

In *T. III.* ad O. BORRICHII de calculi generatione scholion.

Sic ad HENRICI VAN MOINICHEN observationes, hæc fusa, cum similibus exemplorum congerie, quorum aliqua sunt auctoris.

EJUSD. *animadversiones variæ ad medicinam, anatomiam & chirurgiam maxime facientes* Ferrariæ 1688. 8. primum editæ.

Obs. 8 non probat abdominis paracentesin.

Obs. 12 tumor occipitis cum carie cranii, ut motus duræ meningis tangeretur, tamen sanatus.

Obs. 15 iterum cranium fractum, cute integra.

Obs. 81 cephalca sanata temporum arteriotome.

Obs. 98 iterum acicula deglutita cum lotio reddita.

Obs. 114 ossa fetus partim per vulvam, partim per anum egesta.

Obs. 115 in gravissima angina bronchotomen admittit.

Obs. 118 hydrocephalus externus emplastro sanatus.

Obs. 137 varia mala vesicatoriis emplastris sublata.

Obs. 147 nullum esse vulnereum sclopetariorum venenum.

JEAN BIENNAISE (ita PORTAL) *operations de chirurgie par une methode courte & facile* Paris 1688. 12. & paulo aliter, *nouvelle methode d'operations de chirurgie* Paris 1693. 12. (in Belgio.)

Celebris chirurgus & ex tendinum sutura notus, exque curato arteriæ brachialis in persona illustri vulnere. Brevior & dilucidus. Scarificationem in hydrope laudat. Fistulam ani comprehendit stylo argenteo inflexo. In arteriis vincendis nervus ne comprehendatur monet. Omentum jubet ligare. De milite invalido, cui anus artificialis in latere patuit. Paracentesin in hydropicis, etiam in thorace feliciter a DUVERNEYO juniori administrari.

JUSTUS VESTI, Professor Erfordienlis.

Cum collegio chymico CASPARI CRAMERI Francf. & Lipsf. 1688. 4. * edidit *decadem observationum*, in qua nonnulla chirurgica, ut struma subito nata. Vulnus-pectoris, quo diaphragma bis transfixum fuerat.

EJUSD. *disp. de calculo renum & vesicæ* 1688. 4. HEP.

Tom. I.

Q99

Ej.

- EJ. *de hydrocephalo* Erfurt 1688. 4. BOEHMER.
 EJ. *de abortu* ib. 1690. 4.
 EJ. *de dysonia* ib. 1693. 4. MENZ.
 EJ. *de doloribus vehementissimis partum precedentibus* Erfurt 1696. 4. BOEHM.
 EJ. *de odontalgia* 1697. 4. HEFT.
 EJ. *de paronychia* ib. 1704. 4. HENEL.
 EJ. *de bubone* ib. 1707. 4. PL.
 EJ. *de lapide bezoardico orientali* ib. 1707. 4.
 EJ. *de lapidina microcosmica, s. calculi renum & vesicae* Erfurt. 1709. 4. HEFT.
 EJ. *de vulneribus sclopetariis* ib. 1711. 4. HEFT.
Les operations de chirurgie par une methode courte & facile, avec deux tr. sur les maladies de l'estomac & sur la verole Paris 1688. 12.
 D. D. K. (DAVID KELLNER) *Unterricht von geschwürigen offenen Schenkeln und alten Beinshäden* Nordhausen 1688. 12.
 Nonne idem EJUS *curioser Schenkeldiener* Francfurt. u. Lips. 1690. 12. LEHMAN.
Hebammenordnung Strasburg 1688.

§. CCCII. DISPUTATIONES.

- CHRISTOPH JANSEN *de manuali operatione obstetricum in partu difficili* Harde-
 rovic. 1688. 4. BOEHM. Effé C. J. LANGII PLATN.
 DANIEL PARIDOM KRAMER *de hydrophobia* Leid. 1688. 4. *.
 J. J. DAVID. STREITLEIN *de dentitione* Altdorf. 1688. 4. *.
 J. JOACHIM KAST *de gangrena & sphacelo* Argentor. 1688. 4. *.
 MAGNUS MASSON *de procidentia uteri* Altdorf. 1688. 4. HEFT.
 ROBERT MERLET & CAR. CONTUGI *E. fistula ani vene sectio* Paris 1688.

§. CCCIII. DIARIA.

- GEORG TOBIAS DURR in *Eph. Nat. Cur. Dec. II. ann. VII. obs. 62* anus
 clausus ferro apertus.
Obs. 60 calculus sponte de femina decedens.
Ann. VIII. obs. 171 sphacelus capitis cum futurarum disjunctione lente
 finestus.

Ann.

- Ann. IX. obs. 216* ulcus vesicæ sanatum suctione.
Dec. III. ann. III. obs. 86 calculus incumbens diaphragmati.
Ann. VII. VIII. obs. 148 hydrophobia anno post morsum erumpens.
Dec. II. ann. VII. J. CHRISTIAN MACK.
Obs. 122 subitus tibiæ totius sphacelus.
Ann. VIII. obs. 229 intestinum per vulnus in latere apertum & patulum.
Ann. X. obs. 102 vulnus pulmonis sanatum, rejecta asperæ arteriæ particula.
Dec. II. ann. VII. CHRISTIAN SCHUCHMANN.
Obs. 111. gravia mala a serpentis morlu, curata.
Ann. VIII. obs. 210 viperæ morsus periculosus, cum summo frigoris sensu,
 tandem superatus.
Obs. 211 dolor omnis evitatus in amputatione solo arctiori vinculo.
Dec. III. ann. I. obs. 103 ex hæmorrhagia suppressa abscessus circa umbili-
 cum sponte ruptus.
 MAXIMILIAN PREUSS, Medicus Vratislaviensis,
Dec. II. ann. VII. obs. 142 spina ventosa digiti amputatione sublata.
Obs. 143 cum ex suis signis calculus in vesica expectaretur, nullus fuit.
Dec. III. ann. V. VI. obs. 220 a curru transeunte viscera integra cute rupta.
Cent. III. obs. 13 ventriculi perforati vulnus in aperto & confervente hepate
 clausum.
Obs. 17 materiæ calcaricæ metastasis ad mammam.
Obs. 19 anevrysm genu incisum, sanatum.
Obs. 20 tumores infantilis capitis cariosi.
 EJUS *Cent. VIII. obs. 91* cum calculo renali ureterem obstruente hydrops
 abdominalis.
Obs. 93 epulis pessima sanata.
 Sic *obs. 94* empyema, incisione.
Obs. 95 cum globulus per summum nasum perque calvariam penetrasset ne-
 que extrahi potuisset, æger sanatus.
Cent. IX. obs. 19 fetus rupto in abdomine elapsus.
 EJUS est *vulnerum aliarumque lesionum violentarum & externarum lethaliu,*
vel minus talium sciagraphia brevissima Breslau 1712. fol.
 J. JAC. WOLF.
Dec. II. ann. VII. obs. 187 mors a paracentesi abdominis.
Obs. 188 iterum frustra tentata.

Q99 2

Ann.

Ann. IX. *obs.* 94 uterus muliebris prolapsus & resectus, felici eventu.

HIERONYMUS AMBROSIUS LANGENMANTEL.

Dec. II. *ann.* VII. *obs.* 235 ossa emollita.

In *Journal des Savans* 1688. JOSEPHUS COURTIAL refert de spica hordei, quæ de latere pueri germinaverit.

In EJUSD. *nouvelles observations anatomiques sur les os* Paris 1705. 12. *. Morbi ossium etiam tractantur; de emollitione ossium, de eorum fragilitate, incurvatione. In observationibus una editis, etiam chirurgicæ sunt, ut de hernia incarcerata gangrænosa, sanata. Fetus in ventre inventus, cum uterus non videretur violatus fuisse.

§. CCCCIV. JOHANNES MUNNIKS.

Professor Ultrajectinus. EJ. *Chirurgia ad praxin hodiernam adornata* Ultraject. 1689. 4. *. Genevæ præfixo titulo Amstelodami 1715. 4. *. Venet. 1751. 4. Germanice *vollständige Wundarzney* Francf. 1700. 8. Collectitium opus & fere medicamentarium. Raro aliquam suam adnotationem interponit, judicium vix unquam. Os femoris a causa interna ex nixu fractum, eventu funesto. A febre maligna corrupta tibia & gangræna. In luxatione tibiæ, qua talo committitur, artum amputari necesse fuit. Pro uteri prolapsu.

L. LE MONNIER *traité de la fistule de l'anus ou du fondement* Paris 1689. 12. *. Chirurgus FELICIS expertam in Rege administrationem docet, in ultimum intestinum datum syringotomum longum, inque stylum flexile productum, & quodcumque angulo syringotomi interceptum erat, id syringotomo resectum. De hæmorrhoidibus aliisque ani malis. Multum medicamentorum.

HUGH RYDER *practical chirurgery being a methodical account of direct eminent observations, cases and cures* London 1689. 12. GUNZ.

Der erfabrne chirurgus und Wundarzt Hamburg 1689. 8. GUNZ.

NICOLAI GRIMBERG *observationes medicæ* Amsterdam 1695. 12. EJUSDEM *observationes medicæ anatomico practice* Hafn. 1695. 4. *. In formulis fere versatur; chirurgiam tamen passim attingit. Ut de procidentia uteri, de strumis, calculo renum, penis ulcere, varicibus.

EJ. *kurze Beschreibung des Nieren und Blasensteins* Hafn. 1695.

Relazione dell' ultima infirmita e morte d'INNOCENTIO XI. Rom. 1689. 4. CIN. Calculi maximi in vesica utraque.

CANDIDE ROMAIN *discours sur les effets merveilleux de la pierre divine* Paris 1689. 12. FALC.

FRANC. VERATTI, *Chirurgi & Chemicis, Giustificazione* Modena 1689. fol.

In DOMINICI GAGLIARDI *anatomes ossium* P. I. Rom. 1689. 8. * proprio primum

primum capite agitur de ossibus petrificatis accurate, & ad ipsam naturam. Deinde de feminæ ossibus sponte in mollem naturam transeuntibus, ut flecterentur, absumta gypsea natura, a qua ossium duritas pendet.

Diff. *sur la goutte tant chaude que froide* Paris 1689. 12. Laudat urticationem.

J. BERNIER *essays de medecine* &c. Paris 1689. recusum cum titulo, *histoire chronologique de la medecine* 1691. 4. *. Historiam medicinæ alias dicemus. Caput intercedit de chirurgis, contra quos medicorum privilegia tuetur; de obstetricibus.

In GUALTHERI HARRIS *l. de morbis acutis infantum* London 1689. 4. *. paucula huc faciunt, de difficili dentitione, quo in malo gingivas jubet dissecare.

EJ. nunc depositi senis *dissertationes medicæ & chirurgicæ habitæ in amphitheatro* C. R. M. London 1725. 8. *. Chirurgiam crudeliorem valde averfatur, etiam anevrysmatis vulgarem curationem, chirurgos etiam exagitat, eorumque aliquas infelices curationes carpit. Turundas in plerisque casibus reprobatur, & simplicem MAGATI medicationem laudat. Cæterum huc faciunt diff. *de varice & anevrysmate*. Varicem frictione multa, myrrhæ tinctura, aliisque medicamentis curare suscipit. Diff. IX. *de œdemate & scirrho*. Ipse auctor œdema adstringentibus curat medicamentis. In scirrho dat mercurium dulcem. IX. De cancro. A levi gustu liquoris cancri mors miserabilis, & ab odore. Non placet nostro cancriæ mammæ amputatio. XI. De gangræna & sphacelo. Sola demersione in frigidam pes servatus qui amputationi destinatus fuerat (nempe ex frigore). XII. De herniis. Operationem habet pro periculossima. Ex parte difficili sæpe hernia. XIII. De chirurgorum erroribus. Contra trepani nimium usum. Contra ignis commendationem SEVERINIANAM. Moxam vehementer laudat.

§. CCCCIV. DISPUTATIONES.

JACOBI ROMAN *de renum & vesicæ affectu calculoso* Leid. 1689. 4. RIV.

ALEXANDRI PFISTER *disp. de hydrofarcocèle* &c. Basil. 1689. 4. LEW.

J. GERDES *idea errans & furibunda in hydrophobia conspicua* Rostock 1689. 4. PLIN.

§. CCCCVI. DIARIA.

In *Eph. Nat. Cur.* Dec. II. *ann.* VIII.

MARCUS GERBEZ *obs.* 70 sanatus hydrops abscessu in scroto subnato.

Obs. 72 EJ. gangræna intestini recti prolapsi.

Ann. X. *obs.* 62 a dente oculari evulso oculus, deinde & alter, vehementer adfectus.

Dec. III. ann. I. *obs.* 129 gangræna spontanea pro podagra habita.

Obs. 133 saccharo faturni fumma oculi ab aqua forti irritatio sedata.

Ann. II. *obs.* 165 calculus collo vesicæ impactus urinæ iter interceperat, supervenit gangræna, & calculus sponte in scrotum illapsus lotio liberum iter reddidit.

J. CONRAD BRUNNER, inde v. BRUNN de HAMMERSTEIN, Archiater Palatinus, magni nominis medicus & anatomicus, *obs.* 100, paracentesis in hydrope felix.

Cent. I. *obs.* 71 & 97 carunculas cum medici expectassent, nihil præter cicatrices & arctatam urethram reperisse.

Cent. IX. *obs.* 2 calculosi incisio. Vesica erosa.

In l. *de duodeni glandulis* monet paracentesin thoracis sæpe funestum habuisse effectum, se tamen empyema aperuisse, & quinto die bona signa adparuisse, etsi eventus ob alias causas funestus fuit. De strumis & œsophagi ulceribus, scirrhis pylori.

J. GEORG. GRUBEL.

Dec. II. ann. VIII. *obs.* 34 abdominis abscessus curatus.

Obs. 39 a variolis abscessus thoracis, eo aperto sanatus.

Dec. II. ann. X. *obs.* 40 fonticulus inter futuram sagittalem & coronalem frustra adversus cephalalgiam excitatus.

Dec. III. ann. V. VI. *obs.* 143 renes consumti & frustatim egesti.

J. CHRISTOPH. BAUZMANN.

Dec. II. ann. VIII. *obs.* 51 funestus eventus fustigationis.

Dec. III. ann. IX. X. *obs.* 234 recti intestini funesta gangræna ex vulnere stlopetario, intestino non perforato sed in gangrænam verso.

CHRISTIANUS VATER, Professor Wittebergensis.

Dec. II. ann. VIII. *obs.* 147 mors a percussio liene.

Obs. 198 vulnus diaphragmatis in centro nerveo in cane adeo non funestum, ut multo post tempore sanus supervixerit.

Dec. III. ann. II. *obs.* 17 LANKISCHII partus Cæsareus.

Ann. IX. X. *obs.* 162 anevryfma magnæ arteriæ a contusione ortum, Sic *obs.* 164 cor ruptum.

EJUSD. viri numerosæ exstant disputationes academicæ, & inter eas chirurgicæ non paucissimæ.

Historia & curatio bubonis inguinalis cum perforatione intestini & eruptione lumbricorum

bricorum Witteberg 1693. 4. *. Pro hernia habitus, admotum bracherium, intestinum apertum, lumbrici erumperunt. Colo intestino rupto, abscessus natus, sanatus.

Historia & cura sarcomatis monstrosi & cancrofi ib. 1693, 4. *. Feliciter amputatum.

De Cæsareo partu & fetus ex matre viva sectione 1693. 4. *. Historia de qua LANKISCH.

De contracturis 1696. 4. PL.

De abortu 1698. 4. HEFT.

De cerebri commotione 1699. 4.

De ulcere cancroso 1700. 4.

De ulceribus fistulosis ib. 1700. 4.

De trachomate ib. 1704. 4. MENZ.

De gangræna ib. 1707. 4. *. Hernia ex sinu pudoris pendens, gangræna omnium viscerum abdominis, lotium in abdomen effusum. Uterus gangrænolus, vesica rupta,

De ulceris vesicæ originibus, signis, remediis ib. 1709. 4. *.

De vulneribus eorumque symptomatis ib. 1712. 4. *.

De partu hominis post mortem matris 1714. 4. BOEHM. Felicis sectionis Cæsareæ exemplum.

De suffusione oculorum ib. 1715. 4. HENEL.

De gangræna ib. 1717. 4.

De nephritide vera ejusque curatione legitima ib. 1718. 4. HENEL.

De curatione gravidarum & puerperarum ib. 1723. 4.

§. CCCCVII. PETRUS DIONIS.

Delphinæ chirurgus, antea demonstrator anatomes & chirurgiæ in horto Regio, magna suo ævo fama floruit. Huc reponas, quod anatomicum opus hoc anno 1690 primum prodierit, chirurgicum enim, *cours d'Operations de chirurgie démontrées au jardin du Roi* serius prodiit Paris 1707. 8. Bruxelles 1708. 8. Paris 1714. 8. 1736. 8. 1740. 8. cum notis Cl. LA FAYE ib. 1751. 8. 1765. 8. 2. vol. Germanice vertente SELINTE Augspurg 1712. 8. 1722. 8. auct. ab HEISTERO, tum Frankfurt 1734. 8. Anglice Lond. 1733. 8. Belgice *verhandeling over alle de chirurgicale operation* Rotterdam 1710 8. LAMBERGEN. Senis opus, rotundi & sinceri hominis, non quidem inventoris, fani tamen judicii viri. Totum artis ambitum amplexus ad minima quæque descendit. Encheireses dilucide proponit, & suas non paucas adnotationes interspergit; passim etiam inventorum historiam dat, ut in tr. de hernia, de ani fistulis. Instrumenta etiam delineata,

delineata, qualia eo tempore in usu erant. Jam MARECHALLIUM omentum rescuiffe nullo injecto vinculo. Relatio de ano artificiali, per quem intestinum patebat. Paracentesin commendat & bronchotomen. Aquas hydropicas subito absque malo emitti. Sponte in hydrope cutem hifcere, sed fere funesto per gangrænam eventu. Alia relatio de utero rupto, & fetu in ventrem effuso, ejusque ossibus sensim per abscessum prodeuntibus. A partu matres exsangues. Hydrocelem connatam cedere fomentis vinosis. Contra vinculum sacco herniali injiciendum, & contra punctum aureum, nisi una testis auferatur: saccum supra specillum sulcatum jubet aperiri. Adnatum intestinum difficulter solvi. Feminas frequentiores pati hernias. In umbilici hernia rumpi peritonæum, non dilatari. Contra Cæsaream sectionem. Calculos fere nasci in pueris, & iis rusticis. Etsi F. JACOBUM non laudat, satis tamen suadet vesicæ corpus incidere. Calculos sæpe cis finem urethræ retineri. Contra chirurgum LOISEAU, qui HENRICI IV. carunculas se curasse gloriabatur. BLEGNYI fata, ventosi hominis. Ut noster strangulatum intestinum facta incisione reposuerit. In eo casu, etiam quando incisio facta est, quoties fæces non obsequuntur, purgantia medicamenta dari vult. Nuper frequentiores factas esse ani fistulas. Syringotomum in styllum abeuntem nuper inventum esse. Ut FELIX in cadaveribus prius tentata administratione LUDOVICUM XIV. ani fistula liberaverit. Noster sola commoda situs ratione effuso sanguine pectus liberavit: alium, cui frustra sanguinem exsuxerant, ampliato vulnere servavit. Pectoris vulnere dilatato sanatum, cui multus sanguis in caveam effusus erat. Suctio non suffecit. Ut HELVETIUS hominem, in quo empyema supponebat, incisione occiderit; sed cur funesta fuerat ea incisio id erat docendum. Cancrum mammæ in sacrarum virginum cœnobiis per frequentem esse. De variis canceri antidotis: sanari obstructas glandulas, sed eas non debere pro canceris haberi. Cancrum sola manu jussit sustentari, dum cultro resecebatur. Anthracem in collo regis natum sanatum esse, qui valde doluerit. LULLIUM ex anthrace periisse. Debere continuo scarificari, scarificationem repeti, aquam phagedænicam adhiberi. Gibbos in puellis sæpe ex debilitate sequi. Exempla trepani ab auctore feliciter adhibiti. Hydrocephalus externus scarificando sanatus. Nasus pene totus amputatus futura facta coaluit. Ab inciso linguæ frenulo funesta hæmorrhagia. Contra fissuram in occipite, cum frons ictum esset passa. Utique calvariam velamento in pueris tegi posse, absque squamæ decessione. Trepanum continuo debere admoveri, sed in urbe raro bene evenire. Uvulam extirpari non posse, neque norvegicum pharyngotomum locum habere. Polypum narium etiam in asperam arteriam propendere, & metum facere suffocationis. Arteriotomen molitus est, raram eo ævo administrationem. Fuscæ de venæ sectione. Exemplum chirurgi, qui arteriam incisam pressione sola & diuturna deligatione sanavit. Undecies in uno anno celebrem chirurgum arteriam pro vena incidisse. De scoto s. ponte BOURDELOTII, per sulcum sanguinis motum permittente. Nodulo vitrioli ad comprimendum in artuum amputatione sanguinem Parisinos vulgo uti, sed præstare vinculum arteriæ injicere. RABELII aqua non suffecit in femoris amputa-

amputatione. Infeliciter cum curasset jussus est abstinere. Aliquot empiricorum infaustus exitus. A vestium fragmentis in vulneribus stlopetariis diuturna incommoda, soli excisioni cessura. Corpora peregrina continuo extrahenda, non tamen de ossè glandem. Fragmenta globi ferrei (bombe) inevitabilem fere mortem inferre. Non amputandi digiti, si vel de filo hæserint. Itinera glandium plumbearum longe processurarum, si ab ossè repulsæ fuerint. In principe Regio contusa genu & abscessus, quem aperire necesse fuit. Laudes emplastri diabolani BLONDELLIANI. Contra scarificationem, setacea & cucurbitas. Contusiones maximæ à magnis globis ferreis cominus prætereuntibus. Non dari os inter & periosteum propriam paronychiam. Cystidum suppuratarum debere involucrium consumi cute caustico aperta. Non ligari pediculum tumoris, sed utique rescari. In abscessibus frigidis cauteria prodesse. Setaceum non adhiberi.

Ej. *traité générale des accostchemens* Paris 1718. 8. approbatio est a. 1716. 1724. 8. OSB. Bruxelles 1724. 8. *. Belgice versum Leyden 1735. 8. *. nihil à gallica diversa ed. etsi aucta dicitur. Germanice Augspurg 1723. 8. vertente J. T. M. D. Anglice 1719. 8. 1724. 8. Etsi noster cognatum suum MAURICÆAU ubique fere carpit, ejus tamen operis compendium fere hic prostat a bono sene in ultima ætate scriptum, qui obstetricis ope passim erat defunctus, ut tamen non id ejus princeps officium fuerit. Ejusmodi etiam de rebus egit, quæ non valde faciunt ad artem. Anatome ex libro *du Cours de Chirurgie* sumta. De partu acu infixâ promotâ, quem MAURICÆUS non poterat expedire, DIONYSIUS filius expedivit: qui certe triumphus modicus mihi videtur, vivebat enim puer. Fuisse ubi celebris obstetricator brachium fetui fregerit, qui humeris retinebatur. LUDOVICUM XV. natibus præeuntibus editum esse. Contra HECQUETUM, qui nolebat viris nudas committere mulieres. Obstetrix feminam utero non gerere edixit: suspensam gravidam esse apparuit: obstetrix officio mota est.

In opere anatomico aliqua de partibus ventralibus aliisque malis chirurgicis reperiuntur. Repositionem uteri inversi jubet continuo moliri.

In l. *des morts subites* agit de spherica glandula præmagna in utero visa.

§. CCCCVIII. JOSEPH de la CHARRIERE.

Chirurgus Sabaudus, scripsit tr. *des operations de la chirurgie, avec plusieurs observations & une idée générale des playes* Paris 1690. 12. *. 1692. 12. 1693. 8. qua eadem videtur editio: 1716. 12. 1721. 8. 1727. 12. GUNZ. ab auctore, ut promittitur aucta. Germanice Francfurt 1700. 8. 1715. 8. vertente J. LEONHARD MARTINI. Anglice 1700. 8. Belgice cum præfatione J. DANIEL SCHLICHTING Amsterdam 1734. 8. *.

In præfatione litigat cum DU VERNEYO, a quo præter rem sit inter plagarios relatus. Operationes breviter descriptæ, in morbi vero theoria plurimus est. Inventâ propria vix habet, opiniones utique. Cataractam esse laminam, quæ de lente crystallina decesserit, ad quam novæ pelliculæ adhærescunt. In Ame-

rica meridionali gangrænam vulneribus & inflammationibus nunquam supervenire. Contra scarificationes, quæ fiunt ad inflammationem aliquam dissipandam. Non valde græcus Exomphalon deducit ab *exon* elevationem & *phalos* umbilicum.

J. BAPTISTA VERDUC, Medicus, LAURENTII chirurgi filius. Ejus est *le traité des opérations de chirurgie* Paris 1693. 8. 2. vol. 1701. 8. *, quæ editio aucta dicitur, & habet conjunctum tr. de fasciis 1703. 8. 12. Bur. Amsterdam 1739. 8. 2. vol. Bruxelles 1698. 8. OSB. 1709. 8. OSB. Experimenta tamen aliqua fecit: intestina animalium vulneravit: quoties futura ea confirmare neglexerat, animalia vidit periisse, materia cibaria in ventrem effusa; facilius vero sanata esse, quoties futuram intestino injiciebat, hanc ad vulneris labra adfuebat. Exemplum aeris vere in cavum abdomen effusi. Exemplum intestini strangulati, gangrænosî, & tamen sanati. Apparatum altum obsolevisse. Cum fistula ani incideretur, una ablatum fuisse scirrhum, felici eventu. Exempla aliqua mammæ cancröse feliciter ablata. Enorme sarcoma femoris a superveniente febre multum diminutum. Exempla magnarum fracturarum cranii sanatarum, cum partes fractæ ob ipsam suam amplitudinem auferri nequiverint. Duræ cerebri membranæ jactura reparata, carne de pia meninge efflorescente. Felix eventus sanguinis depressa dura meninge emissi. BINARTI felicissima in cynanche bronchotome. Impacta acus magnete extracta. Negat uterum prolabi. Quatuor habet paronychias. Debere in eo morbo tendines, ossa, demum digitos amputari. Incisum empyema & hepatis abscessus.

EJ, *pathologie de chirurgie* Paris 1710. 12. 3. vol. BOEHM. 1727. 12. 2. vol. Amsterdam 1714. 12. 1717. 12. 3. vol. EJ, *chirurgische Schriften, worinn die chirurgischen Operationen und Cure vollkommenere Pathologie vorgetragen werden*, ex gallico versum, Lips. 1712. 4. GUNZ. Meras esse hypotheses PORTAL.

In *suite de la nouvelle osteologie*, quod opus alioquin reliquis operibus VERDUCII præstat, Paris 1698. 12. 1711. 12. morbi etiam aliqui chirurgici tanguntur, ut tumores a pure facti in tendinum vaginis collecti.

Cæterum circa hæc tempora chirurgorum Parisinorum fama magis & magis prævaluit, ut HARDERUS, KOENIGIUS, BRUNNERUS, sensimque omnium gentium medici Parisios chirurgiæ causa adierint. Nam & ipse Rex inter perpetua bella salutem subditorum consuli volebat, novasque passim cathedras, nova nosocomia militaria constituit, quibus præsidii instructi chirurgi & in arte sua proficerent, & docendo inclarescerent. Multum etiam contulit, quod specimina a candidatis severissima fuerint exacta (a). Paulatim chirurgicam etiam supellectilem perfecerunt & difficiliores administrationes in usum revocaverunt, quas nuperorum desidia siverat in oblivionem delabi.

(a) DIONIS præface.

§. CCCCIX. J. v. HOORN. JUSTINA SIEGMUNDIN.

JOHANNES van HOORN, Medicus & vir obstetricius Holmienfis, ex Parisina schola.

EJUS *disputatio de partu præternaturali* Leid. 1690. 4. *. Brachio præeunte quærendum pedem. Caput incuneatum aperiendum.

EJ, *den svenska wäl öfwade Jord gunnen hwilken grundeliken underwyser huru med en hafwande handlas & en barna quinna handteras och det ny födda Barnet skjötas sks'* Stockholm 1697. 8. LAMBERGEN, quater minimum recusa & 1754. 8. Germanice *die zwey Wehmutter Siphra und Phua* Leipz. u. Stockholm 1747. 8. Würzburg 1758. 8. *Unterweisung der Wehmütter in Frag und Antwort* Stokh. 1716. 8. Belgice cum notis G. ten HAAF. Amsterd. 1753. 8. Utilem artem in patria sua primus docuit, obstetricibus artis præcepta impertiit, in arte facta femina administrationibus prævit. Obliquitatem uteri ut HENR. v. DEVENTER pro præcipua partuum difficilium causa habuit, variosque obliquos situs descripsit, cum auxiliis, quibus superantur. In gravi casu elapsum brachium abscidit, cæterum plerosque difficiles partus expedit adreptis pedibus. De partu retento ob resistentes humores. In convulsis feminis spem omnem in partu esse. Brevis ubique & practicus.

Subjectæ sunt *adnotationes obsteticæ* triginta. Uterus cum placenta evulsus & restitutus. Caput in osse pubis hærens ut expederit. Altero demum die relaxato interim uteri osse conversus fetus. Multa exempla partus a præeunte brachio retardati, quoad auctor pedibus adreptis puerum extraxit; fuit tamen, ubi coactus fetum dissecuit. Fetus capite hærens, quod oportuerit a corpusculo separare. Cum nullo modo fetum vertere posset, eum instrumento suo expedit, quod alias ungulam vocat, describere autem omittit. Bonus auctor, neque satis, ut meretur, notus.

In editione hujus operis Stockh. 1723. 8. lego accessisse PORTALII observationes octoginta, cum HORNII notis tamquam tomum secundum obstetricis Suecanæ.

IDEM in *Act. Succ.* 1724 egit de prolapsu uteri vero restituto.

In EJUSD. *Lectio* III. circa generationem Stockh. 1709. 8. * pluscula huc faciunt, de partu difficili, & funiculo longo, quem jubet dissecare. De doloribus post partum, de fetu ex matre mortua exciso, de utero obliquo, de cingulo puerperarum. Caput in partu comprimi, & angustius reddi. Ossa pubis non discedere.

Vita viri reperitur in *Act. Litt. Suet.* 1725.

JUSTINEN SIEGMUNDIN geborner DIETRICHIN, Silesiæ feminæ, *Brandenburgische Hofwehmutter, oder Unterricht von schweren und unrecht stehenden Geborten* Colln an der Spree (Berlin) 1690. 8. 1692. 4. 1723. 4. * 1756. 4. Belgice, vertente C. v. SOLINGEN Amsterdam 1691. 4. cum titulo *Spiegel der Vroed*

vrouwen. Non inficeta femina, multa experta, & sponte etiam moliens, etsi aliqua minus probes, nimis frequenter vi diruptas aquas, quas negat etiam digitis facile aperiri, bacillos in uterum datos, quibus pedes alte sitos conatur ligare. Sarcoma uteri ut forcipe comprehensum eduxerit. Fetus tribus modis pari, capite præeunte, pedibus & natibus, non aliter. A nimio nixu caput fetus periculose nonnunquam latefcere. Pedes persæpe fasciis devincit, ut facilius educat. Ut brachium retrahat puer, digitos ejus comprimit. Natibus præeuntibus non difficillimum esse partum. Puerio oblique præeunte matrem reclinat & femora elevat. Si caput nimis magnum fuerit, lente enitendum. Periculum summum esse, quoties fetu bene disposito tamen partus diu moratus est: tum ne mater cum fetu pereat, nostra unco usa est. Speculum uteri non adhibendum, nisi quando ulcera adsunt. Ut placenta sequatur, abdomen paulum adtolli jubet, & secundam manu sinistra adripere, dextræ vero digitis duobus funiculum sequi ad os uteri, tunc id os elevare & diducere. Mors ex hæmorrhagia, cum funiculus perbrevis esset, & se in uterum recepisset. Ut ægre & cum periculo adhærentem placentam deghubferit. Contra ridiculam administrationem eo ævo vulgo receptam, quo mater præeeps dabatur. Capite prægrandi in primipara provectoris ætatis partus semper periculosus est, etsi situs bonus fuerit. De utero ante fetum prolabente: insertis duobus digitis deberi sustineri.

Inde cum a. 1690 in corollario ad *disp. de gonorrhœa nostræ nonnulla* ANDREAS PETERMANN Professor Lipsiensis carpisset, nostra edidit *sendschreiben an A. PET. wegen eines corollarii seiner disp. de gonorrhœa* Colln an der Spree 1692. epistolam, recusam cum nuperioribus editionibus SIEGMUNDÆ. Inexpertum de arte judicare objecit; & cum idem respondisset, nostra secundum edidit libellum *wider A. PETERMANN gründliche deduction vieler handgriffe, die er als ungereimt verwirft zu erweisen; nöthiger bericht*, recusum in nuperis editionibus. Explorationem fetus, quæ nunc est receptissima, eo ævo PETERMANNUS pro nova re & insolente, atque inutili habebat. Defendit aquarum in fetu bene sito disruptionem, defendit etiam vinculum pedibus injectum, & bacillum.

ANDREÆ PETERMANN *de gonorrhœa* Lips. 1690. 4.

IDEM in *gründlicher deduction vieler handgriffe, die in der Chur Br. wehmutter gerühmt werden, und auf blosser speculation beruhen* 1692. 4. Fetus duobus ante partum mensibus frustra manu explorari. Contra usum bacilli. Humeris etiam fetus hæere posse, etiamsi caput non restiterit, & capite recte præeunte, fetus a funiculo strangulari. Non debere in caput pueri uncum injici, & prætare fracto capite manu officula eximi.

Intercessit facultas medica Francofurtensis ad Viadrum, & PETERMANNI objectiones condemnavit.

Respondit PETERMANNUS in *fernerer deduction wider die information der medicinischen facultät zu Francfurt an der Oder, die Br. Wehmutter betreffende.* Non est chirurgici argumenti: libelli reperiuntur recusi in editione SIGMUNDÆ Berolinensi 1723. 4. *

Ej.

EJ. *de enterocele* Lips. 1696. 4. RIV.

EJ. *adnotationes in chirurgiam* PAULI BARBETTE Leipzig. 1703. 8. LEHMAN.

EJ. *casuum medico legalium decandes II.* Lips. 8. HEISTER.

CCCCX. VARII.

FILIPPO MASIERO, Chirurgus Patavinus. EJ. *il chirurgo in pratica* prodiit Venez. 1690. 8. * 1702. 8. 1729. 8. & alia prior ante annum 1690. 8. fuit editio, mihi ignota. Universæ chirurgiæ compendium. Medicamentis abundat. Subinde sua interponit experimenta. Se trepano usum, absque ulla sanguinis profusione. Adversus severiori chirurgiæ, a lapsu, cum æger vomeret & linguæ usum amisisset, noluit cutem super calvariam incidere, felici eventum. Cum frons puellæ depressa esset, primam calvariæ laminam excidit, alteram cor servavit. Igne in amputando abstinuit. Sanata vulnera asperæ arteriæ. Denique materia chirurgica.

EJ. *il sogno chirurgico* P. I. & P. II. Padova 1697. 8.

EJ. *chirurgia compendiata* Venez. 1749. 8. RAST.

EJ. *opere chirurgiche raccolte dall' autore* Patav. 1707. 6. BOEHM.

In E. N. C. Cent. III. obs. 36 describit mortem a fuso ano intruso.

JEAN PIRRHON de LAUNAI, chirurgi herniarii, *instructions nécessaires pour ceux qui sont incommodés de descentes* Paris 1690. 12. * 1730. 8. BOEHM. Relatio de homine ex hernia incarcerata mortuo & inciso, in quo processus peritonæi exiguus, & portio intestini elapsa minima fuit, intestinum vero adnatum. De medicamento P. de CABRIERE: bonum esse, sed ejus usum obsolevisse. De bracheriis, quæ vendit, chalybeis.

JACOBI SINIBALDI, Professoris Romani, *Apollo bifrons medicas & amenas dissertationes latino & Etrusco sermone exponens* Rom. 1690. 4. *. Huc pertinet diss. contra vesicantium abusum: veteres Græcos iis non usos. Non convenire nisi veris febribus malignis, quæ sint cum humorum coagulatione conjunctæ; humores enim dissolvere. Nephritis a spiritu salis fumto potius aucta.

EMANUEL de PORRAS, Madritensis, *Medela de cirurgia* Madrid, 1690. 4. CAP. de VIL.

WAHRMUNDT *unpartheyischer discours und vorstellung drey nothwendiger fragen vom schröpfen* 1690. 8. HEISTER.

GERARD SERMES *Kortbondige verklaring van de gezonde en ongezonde toestand des mensches, derselfs oorzaaken en geneesing* Amsterdam 1690. 12. Agit etiam de medicamentis chirurgicis, vesicas cientibus &c.

9. CCCCXI. DISPUTATIONES.

J. HENRICI PANRING *de gangrena & sphacelo* Leid. 1690. 4. *.

CHR. MAUR. HOFMAN *de enteroscheocele* Noriberg 1690. 4. *.

Rrr 3

J. PHIL.

J. PHIL. MOTZ *de calculo humano* Utrecht 1690. 4. * DRELINCOURTIUM calculos invenisse in renibus embryonum 4 & 5 mensium.

NICHOLETS PAUNCIFORTE *de renum & vesicæ calculo* Utrecht 1690. 4. *.

J. LINDELIUS *de vipera ejusque morsu* Utrecht 1690. 4.

ANASTAS. HERZOG *de gangrana & sphacelo* Basil. 1690. 4. BOEHMER.

J. JOACHIM KAST *de gangrana & sphacelo* Basil. 1690. 4. PL.

HENRICH CHRISTOPH ALBERTI *de calculo renum & vesicæ* Erford 1690. 4.

NICOL. du MONT *de calculo renum & vesicæ* Basil. 1690. 4. HEF.

J. JAC. HAUSER *de ischuria integra urinae suppressione* Basil. 690. 4. HEF.

GEORG CHRISTOPH PETRI *de phlegmone* Erford 1690. 4. RIV.

§. CCCCXII. DIARIA.

In *Eph. Nat. Cur. Dec. II. ann. IX.*

GUSTAV. CASIMIR GAHLIIEP, Archiater Brandenburgicus, *obs.* 70 de feramento in sinu frontali per triennium gesto.

Ann. X. obs. 78 calculus prægrandis per feminæ dilatatam urethram eductus.

Dec. III. ann. I. obs. 84 fistula urethræ multiplex sanata.

Obs. 85 enorme vulnus abdominis sanatum.

Ann. II. obs. 62 officulum, quod in gutture hæserat, die 14 cum maxima hæmorrhagia ejectum.

Obs. 109 anevryisma spurium a vulnere flopetario post peritam administrationem tamen per convulsiones lethale.

Ann. V. VI. obs. 4 os monstrosum fronti adnatum & absectum.

Obs. 5 tumor enormis brachii funestus.

Obs. 163 mamma extirpata sed funesto eventu.

Obs. 241 a coccyge luxato multa mala, restitutus idem.

Ann. IX. X. obs. 95 mors ab obstructo lotio, vesica se circa exitum ureteris contrahente.

Obs. 44 intestini pars amissa a vulnere ægre restituta, apto scuto & deligatione idonea.

Obs. 45 calculi egesti, qui integris octo annis in urethra hæserant.

Cent. I. obs. 1 fractura spinæ dorsii octavo anno in cadavere detecta.

Cent. II. obs. 126 sarcocele subito nata, ulcerosa, sanata *Cent. III. obs.* 87.

Cent. III. obs. 22 intestinum in bubonocèle ruptum in malum transeus diuturnum.

ANDREA

ANDREAS LOEW, Hungarus.

Dec. II. ann. IX. obs. 115 Uterus in partu ruptus.

Obs. 116 secundæ retentæ post triduum absque noxa egestæ.

Obs. 158 pterygium ingens & insanabile.

DAVID REICH.

Obs. 221 contusio cranii cum magnis symptomatibus absque terebræ usu sanata.

In *Journal des Savans* 1690. PANTHOT refert de lapide in ovo reperto.

§. CCCCXIII. GUICHARD JOSEPHUS DU VERNEY.

Maximus incisor, chirurgiam amavit, multaque dedit in *Academia Regiæ Parisiæ commentariis* eo spectantia. Jam a. 1689. aliqua protulit de aqua styptica, a LEMERYO descripta, qua etiam Argentorati cum plurimo fructu uterentur in omni vulnerum genere.

A. 1693. anatomen dat hominis a fulmine tacti. Contusa aliqua & ambusta & pulmo sanguine expresso privatus.

In *hist. de l'Acad.* 1700. de penna deglutita, quæ ex abscessu prodiit.

IDEM passim bona monita & consilia, non quidem unquam edita, cum chirurgis Parisiis communicavit, & utilitatem compressionis in abdominis paracentesi (a).

Deinde post mortem illustri senis PETRUS SENAC Archiatrorum Comes, noster olim amicus, edidit ex manu DUVERNEYI scriptis codicibus, *Traité des maladies des os* Paris 1751. 12. 2. vol. *. Hoc opus non oportet ex nostris æstimare temporibus, multa enim potuerunt a DUVERNEYO inventa fuisse, & eo tempore nova, quo scripta sunt. Nam circa annum 1690. noster erat quinquaginta annorum vir, multoque rerum usu exercitus. Verum & sic multa habet a PETITO, tanto nuperiori, non dicta, ut fissuras secundum ossis longitudinem factas, quas PETITUS non admisit, fracturam jugi; de calli ex succo spissato origine, de perversione musculorum & capitum ossium, de pedibus curtis, de relaxatione artuum, de diastasi & de origine gibbi, de luxatione radii & pollicis, de causâ emollitionis & fragilitatis ossium, vitiisque ex rachitide nascentibus.

T. I. est de fracturis. Fissuras per longitudinem ossis propriis experimentis confirmat. Fusius de sterni fracturis & scapulæ, etiam ab anevrysmatibus ortis. Exempla vertebrarum fracturarum, quarum felix fuit eventus, tum fractorum ossium innominatorum. Fractum olecranium sæpe in ancylosin transire. De fracto collo femoris, incurabili malo; de secessu epiphysios, qui in adulto homine locum non

(a) FERREIN *chirurg.* p. 433.

habet

habet. Exemplum arteriæ in osse fracto callo circumdatae. Contra efficaciam osteocollæ. SYLVESTRIS nova articulatio miraculis adfectis liberata. Fracturæ a putrida medulla pessimæ; malæ a cancrofa materie. Exemplum fracturæ longæ trepano recte curatæ. SCULTETI vinculum fasciæ 18 capitum præstat. Sponte fracta in magna flexione patella: ejus vinculum laceratum & patella sursum ducta. Anevryfma a fracta tibia. In teneris difcessio cartilâginis epiphysios locum habere potest, tum in scorbuticis & venereis. Fractura nasi, ossis jug, & restitutio. Fracturæ maxillæ in capitis vicinio periculosæ.

T. II. de luxatis primum & de secedentibus ossibus cranii: de motu jactura ex perversis capitibus ossium & musculis. Vertebrae non luxari, neque adeo in rectitudinem posse corrigi, contra PETITUM. In gibbo retrorsum facto, ubi vertebrae antè proximæ & tenues, posterius vero succus osseus inter vertebrae spissatus est. Sternum antrorsum pelli a retractis per suos musculos costis. Ambe paulum correctæ. Radium ab osse humeri separari posse. Femoris luxationes varias admittit. Curvaturæ ossium rachiticorum: ossa mollia, pelvis angustissima. Ossa sponte rupta. In fractura tibiæ ab arteria rupta, mors. Sic ex arcu aortæ anevryfmate rupto. Pedis mira luxatio, antrorsum & retrorsum. Humerus deorsum potest prolabi, etiam antrorsum aut retrorsum. Contra Amben. Ginglymus; vix a lethali violentia luxari. Machina polyspastos M. MICHALD laudata. Os cum vulnere luxatum non debet reponi. Non possunt restitui vertebrae luxatæ. Ad ancylofes emollientia balnea, quibus incocta capita & intestina. Connatæ inter se sex vertebrae colli & dens ab atlante distractus. Caries cum exostosi requirit repetitam perforationem, deinde excisionem, quæ malleo fit & cuneo. Caries ab anevryfmate in dura membrana cerebri. Caries femoris ab ulcere fistuloso, & os fractum. Totus cubitus extractus & restitutus. Laminae externæ tibiæ detractæ. Non debere carnem granulata destrui, &c. Epiphyses celerius squamas dejicere. A carie profunda os destructum & trepanum in sterno. Perforatio BELLOSTIANA non successit. A succo effuso in metatarso exostosis. Femur cellulofum, in cellulis gluten. Caries cum exostosi conjuncta perite multis ferramentis perforanda & excidenda. Gangræna in digitis ex ictu.

In L. III. alii ossium morbi. Rachitidem a mollitie partium & minori copia partium solidarum deducit. Exempla ossium mollium. In theoria cariem excufes humoribus imputatam acidis. BELLOSTIANUM consilium rejicit, neque vult exiguis foraminibus ossa terebrare. De exostosis: osseum fragmentum concremento osseo cinctum. Vita DUVERNEYI adjecta est.

Promiserat etiam SENACUS chirurgiam DUVERNEYI, sed ea spes interiisse videtur.

§. CCCCXIV. FRIDERICUS RUYSCH.

Per multos annos Professor Anatomæ Amstelodamensis, opportunitatem non neglexit in morbis chirurgicis innumerorum exemplorum videndorum, obstetriciam

ciam etiam exercuit (a). Mitiora consilia amabat. In fractura complicata, cum fragmenta ossis decedere necesse esset, noluit incidi, & per abscessus exemit (b).

In *observationibus*, quæ cum tr. *de glandulis lymphaticorum* vasorum prodierunt 1667. 12. aliqua huc faciunt, pauca tamen, ut de ancylofi, de tumorum tunicarum ex hydatibus ortu.

In *observationum anatomico chirurgicarum centuria* Amsterdam 1691. 4. 1721. 4. *. &c. Anglice *practical observations in surgery and midwifery* Lond. 1751. 8. OSB. Gallice cum PALFYNI anatome, multa sunt argumenti chirurgici. Uteri prolapsus numerosi. Uterus secum proripuerat vesicam, cujus uteri pars in situ remanserat, pars in prolapsa vesicæ portione continebatur, ex qua numerosi calculi incisione facta exenti fuerunt. Anevryfma brachii sectione facta exinatum, gangræna imminens averfa, homo sanatus. Patella in conatu musculorum tibiæ erigentium fracta. Carpi ossa fracta renunt callo conciliari. Calvaria denudata, nigrescens, nulla tamen squamarum decessio. Uterus scirrhusus, prope, ab imperito homine una cum ostio vesicæ vinculo adstrictus: alia exempla prolapsi uteri vel inverfi, vel non mutati. A vero funiculi umbilicalis nodo enectus fetus. Ischuria funesta a calculis ureteri impactis. Per vulnus incisum abscessus abdominis elapsus ovarium. Hymen nimis perfectus in partu incisus. Sic & alias dissectus idem, ut mensibus via pateret. Penis cancrofus feliciter resectus. Spina bifida, & vertebrae lumborum aliquæ absque spinis, & alia ad finia exempla. Anevryfma aortæ arteriæ, indeque costarum caries: alia anevryfmata. Cephalæ aliquoties a fetaceo sublata eoque remoto redeuns. Læso in aperto bubone vase lymphatico, plurimum feri profluvium, arcta pressione tandem compressum. Fissuræ progressum futura non potuit inhibere. Fungus palati scalpello & cauteriis extirpatus. Tumores aquosi occipitis. Vulnus pectoris, de quo particula pulmonis prodiit, ea ligata sanatum. Vulnus per orbitam sanatum. Acicula deglutita per inguen prodeuns. Calculus ramosus renis pelvem replens. Vulvæ & recti intestini gangræna sanata. Gangræna & vagina in rectum intestinum perrupta, folis sanata plumaceolis. Polypus carnosus ex ore uteri erumpens. Nulla in penis cancrofi amputatione hæmorrhagia. Uteri portio in partu elapsa feliciter restituta, verusque pariter prolapsus. Contusio capitis absque incisione sanata. Uterum obstetricum culpa frequenter inflammari recte vidit. Tumor in abdomine puerperæ ex omento convoluto & in carneam naturam trans-eunte. Vivo cani exsectus lien. Spina dorsi vehementissime & in circulum fere flexa. Bis umbilici cutis defectus. Vulnus vesicæ; & scroti gangræna superata. Linguae ulcus ferro & igne sanatum. Polypus intra antrum maxillæ; vesica intus tuberculosa. Spina ventosa, s. profunda ossium caries. Uterus omnino & ad dextra reclinatus. Ren calculis plenus. Cum calculus federet in uno uretere,

Tom. I.

SSS

iste

(a) *Advers. Anat.* II.
(b) TITSING beek.

iste amplissimus & pure plenus. In hernioso tota vesica urinaria in scrotum elapsa.

In *Museo anatomico* RUYSCHIANO una exciso, aliqua habentur ad morborum chirurgicorum historiam facientia, ut ossa femoris fracta, quæ male conserbuerunt, exostofibus etiam circa callum enatis. Ex acetabulo enata ossa tubercula. Tubus osseus in tibiæ cavæ tubulo hærens, undique liber. Alii ossium morbi. Funiculi & placentæ ab obstetricibus laceratæ. Exostoses numerosæ ex ea sede pullulantes, in qua fibræ tendinæ inferebantur.

In *Epistola* XIII. instrumentum a BARTISCHIANO diversum depictum dat, a PETRO VERDUYN inventum, aptum ad amputandam cutem palpebrarum vitiose productam Amsterdam 1700. 4. *

Inter *Epistolas*, XIVta agit de nova artium decurtandorum methodo Amsterd. 1701. 4. *. Noster pro reservatione segminis carnei dicit, & exemplum narrat ex ea lege a P. VERDUYN amputatæ manus, ob varia tubercula ex spina ventosa deformis. Qui ad RUYSCHIUM scripserat, MAURITIUS V. REVENHORST, aliquoties in secando, ut videtur, F. JACOBO calculo felicem eventum fuisse. Addit exemplum tristius, diffilientium laborum vulneris a calculi sectione, quæ deinde urina profuens calculosa crusta obduxit.

In *Thesaurio anatomico* I. calculos undique collectos recenset.

In *Thef.* II. calculi aliqui equini, qui de ultimo intestino decesserant.

In *Thef.* III. vesica intus calculosis fibris obducta & calculorum farrago. Mola dura a placentula retenta.

In *Thef.* IV. bovis vesica calculis feta & tuberculis lapidescentibus.

Thef. VI. uterus absque inversione in vaginam prolapsus.

In *Thef.* VII. Amsterd. 1707. 4. * monet, posse diverticulum intestini in herniam elabi, neque gravia symptomata supervenire. Hernia ex dilatato facta peritonæo, cui extus vasa spermatica adhærent. Ancylosis alæ gallinæ. Ossa tarsi per cariem in aliam porosamque fabricam mutata. Maximus uteri tumor carnosus, vinculo injecto resectus. Os femoris raro luxari, facile vero in collo frangi: exemplum ejus colli, postquam fractum fuerat evanescentis. Non tamen negat aliquando vere luxari. Varia a carie vitia. Uterus eventu lethali extirpatus.

Thef. VIII. Amsterd. 1714. 4. * Fracta cervix evanuerat, & caput femoris parti femoris decliviori adglutinatum erat. Tumor acinosus tendini adhærens ignis demum violentia destructus. Testis ejusque vasa in cartilaginem mutata. Iterum a fractura cervix femoris abolita, cujus locum ligamenta tenebant in natura substituta, a quibus femur hætenus retinebatur. Calculi ex feminis per incisionem extracti. In uterina placenta atheroma.

Thef. IX. per vulvam calculus infeliciter excisus, feliciter a GERARDO BORTEL.

Thef.

Thef. X. atheroma bubulum, cum pilis ex crasso adipe pullulantibus. Dentes elephantini globis sclopetariis perfossi, cum manifestis indiciis succum osseum effluxisse, aditum glandis arctasse, in exostofes exuberasse. Fistula ossea in tubulo medullari ossis humeri undique libera. Varii cariei in ossibus effectus.

Adversariorum anatomicorum medico chirurgicorum Decas I. Amsterd. 4. *. Duo exempla renis undique tuberculis duris efflorescentis, unde maximi dolores nati, ut nemo non renis calculum expectaret. Scirrhus glandulæ œsophago accumbentis argenti vivi usu superatus, & æger morti ereptus, cum integro curationis diario.

Decas II. Amsterd. 1720. 4. *. Acus cupræ ex digito excisæ. Mesenterii etiam folius vulnera funesta. Turunda in scrotum data, & suppuratione excitata. Se hydrocelen funditus sanatum vidiisse. Lien in hernia, & uterus gravidus. Membranzæ intimæ de vesica urinaria decessio. Placentam non violenter extrahi debere, sed naturæ sponte sua soluturæ rem committi. Uterum in partu evulsam & inversum feliciter reposuit. Esse ubi facillime invertatur. Ubique in partu ossa ischii fecedere, coccygem vehementer retrorsum verti.

Decas III. Amsterdam 1723. 4. *. Atheroma in quo dentes.

De musculo in fundo uteri observato, antehac a nemine detecto Amsterdam 1726. 4. *. huc facit, quod hunc muscolum expellendæ residii placentæ destinari persuasus bonus senex, eo magis serio vetet ullam, in educenda placenta vim adhibere.

Varia reperiuntur RUYSCHII adnotata in J. SCHRADER observationibus & apud BLANCAARDUM: In hujus diarii *Cent.* V. nostri & BOCKELMANNI relatio reperitur de hernia vesicæ in scrotum prolapsæ.

In l. *de fabrica glandularum*, de tumoribus agit tunicatis, quos in cellulosa tela ait nidulari.

CCCCXV. VARI.

D. CONRADI HORLACHER *schädliche Wirkung des aderlassens und purgirens* Francf. und Leipz. 1691. 8. LEHMAN.

Contra eum scripsit J. P. WAHRENDORF, *Bedenken über C. HORLACHER von den Wirkungen des aderlassens und purgirens* Francf. 1691. 8. HEISTER.

EJ. HORLACHERI, *Erörter und Eröffnung der ohnschmerzlich und nicht gefährlichen Cur die Brüche ohne das Bruchschneiden zu heilen* Ulm 1695. 12. *. Helmontianus homo. Sectionem herniæ crudelem esse. Arcano proprio se multos herniosos sanasse, requiri ad id colcothar, sed rite præparatum.

EJUSD. *dreyfacher chirurgischer Wunderschatz, der Krebs, Kropf, und Nasengewächs-Heilung* Ulm 1697. 8. LEHMAN &c.

Sff 2

EJ.

EJ. *allzeit fertiger Wundarzt* Ulm 1701. 8. HEISTER.

LAURENTII VERDUC, LAURENTII f. chirurgi, *le maitre en chirurgie, ou abrégé de la chirurgie de GUI de CHAULIAC* Paris 1691. 8. 1704. 8. HEISTER. & 1740. 8. addito dictionario etymologico vocabulorum græcorum.

J. HELFRICH JUNGKEN, Medici Francofurtani, *chirurgia manualis, oder Begriff aller Operationen der Chirurgie, so einem Feldscher zu wissen nöthig* Francof. 1691. 8. Nürnberg 1710. 8. 1718. 8. HEIST. BOHNII esse opus lego in Bibl. THOMASIANA. Mihi mera videtur compilatio.

PAULI SPINDLER, Pisoniensis, *consignata observationum medicinalium centuria* Francofurt 1691. 4. * edente CAROLO RAYGER, qui ex nepotibus SPINDLERI fuit: adnotationes ipsæ sub priorem partem seculi XVII. literis sunt designatæ. Lenta mors ex carie cranii & cerebri sphaelo. Ani prolapsus ex dolore hæmorrhoidario tandem sublatus. Intestinum perpetuo vulnere ex latere patens. Ex calculo renis & ureteris gangræna. Gangræna sicca spontanea funesta. Spasmus cynicus ex morfu canis non rabidi: ex rabidi vero canis morfu mortes. RAYGERUS scholia adjecit.

DIDERICI GOTTSCHALL *prodromus de ossum tum generatione tum corruptione interna* Leid. 1691. 8. *. De spina ventosa collectio.

RICHARDI CARR, Medici Londinensis, *epistole medicinales variis occasionebus scriptæ* London 1691. 8. *. Huc facit XIVta de contactu regio ad strumas, quem suadet admittere.

ADRIANI HELVETII, Medici Belgæ, qui vero Parisios se contulit, *traité des pertes de sang avec leur remede spécifique, & une lettre sur la guérison du cancer* Paris 1691. 12. 1706. 12. *. hic auctius. Adversus hæmorrhagias pilulas jubet devorare aluminis fusi cum sanguine draconis, & exempla curationum numerosa addit. Eas ego frustra adhibui.

In tractatu de cancro describit forcipem dentibus scindentibus ad cancrum comprehendendum excogitatum. Crepitum lupi, germanorum inventum, laudat adversus hæmorrhagiam, ut & etiam ad cancrum medicamenta aliqua: eum derivat ab humore coacto.

Sic in *traité des maladies les plus fréquentes & des remedes spécifiques pour les guérir*, Paris Liège 1711. 12. *. Rotterdam 1715. 12. * inter varia alia continetur *methode pour traiter les maladies des reins & de la vessie*. Balsamum factum cum radice pareiræ bravæ vehementer commendat.

Hebammen oder Kindermutterbuch nebst angehängten Weiberarzneyen Merseburg 1691. 8. LEHMAN.

§. CCCCXVI. DISPUTATIONES.

PHILIPPI GEORGII LAUTITZ *de fistulis* Leid. 1691. 4. RIV.

J. JAC.

J. JAC. ESPICH *de cancro* Argentor. 1691. 4. *.

TH. LEUW *de nephritide* Leid. 1691. 4. HENEL.

PETRI PATOUN *de partu difficili* Leid. 1691. 4. *. Contra Cæsaream sectionem, etsi eam in catella a NUCKIO feliciter vidit administratam,

TOB. SCHRECK *de inflammatione in genere* Leid. 1691. 4.

J. GODOFR. BERGER *de ischuria* Witteb. 1691. 4. *.

De coryza, polypo, ozæna ib. 1698. 4. PL.

De morbis oculorum ib. 1698. 4. MENZ.

§. CCCCXVII. DIARIA.

In *Eph. Nat. Cur. Dec. II. ann. X. f. ann. 1691. obs. III.* THEODORUS CHRISTOPH KRUG refert de puero, qui Halæ cultrum devoravit, eum aliquamdiu in ventriculo gessit, eoque demum pene consumto per incisionem factam liberatus fuit. Eadem adnotatio in *trigu observationum curiosarum Noribergæ* 1692. 4. prodiit.

WILH. ERN. TENZEL in *monatl. Unterredungen* 1692. de cultrivoro Halensi agit.

§. CCCCXVIII. BARTHOLOMÆUS SAVIARD.

Chirurgus Parisinus, vir minime vulgaris, in *Diario Journal des Savans* a. 1691. agit de anevrysmate perantiquo nato, ex arteria venæ loco conpuncta, cujus vulnus sanguis fibrosus & coactus quidem hæctenus clauserat, ut eo tamen quasi obturaculo paulum soluto, sanguis in cellulofam telam erumperet.

Deinde exemplum feminae, cui ossa longa, sed etiam vertebræ & ossa ilium sponte fracta fuerant, cum ossa quasi cortex aliquis putridus sub digitis cederent. Cartilaginee illæfæ erant.

Denique de teste amputato, cujus in medio acicula fuit, a rubigine confumta.

In *Journal des Sav.* 1692. hernia ventralis, quæ veræ sectioni Cæsareæ successit.

In *Journ. des Sav.* 1693. mors ex gula & aspera arteria resecta.

Janv. 1694. fetus, ut videtur, in tuba conceptus, & a. 1696.

EJ. *nouveau recueil d'observations chirurgicales* Paris 1702. 12. *. *Heelkondige waarneemingen* Haarlem 1756. 8. LAMBERGEN; alii 1755, vertente J. v. BEEKHOVEN de WIND. Eximius liber, quo 121 adnotationes continentur, pleræque chirurgici argumenti. Paucas ex multis decerpimus. Anus cæcus pueri nuper in lucem editi feliciter apertus; sic vulva, cum hymen collectum sanguinem menstruum retineret. Caro rugosa prægrandis, & lacerti in vesica carnosus, instrumen-

tis in vesicam dandis obstantes. Hernia umbilicalis in puero vinculo injecto sanata. Aliquot exempla uteri vere prolapsi, contra D. VERDUC, qui negabat uterum elabi. Aliquoties pessi cum summo incommodo ægræ in naturam quasi infixi. Pro lapsu uteri laborans femina habita pro androgyna. Aliqua de gangræna sicca, etiam ea, quæ ex secali corniculato provenit: in illa spiritus vini pro fotu, & unguentum styracis, certa esse medicamina. Herniæ inguinales per incisionem sanata, & in femina intestina in labia vulvæ delapsa. In hydrocele prædura cystis. Partus per ruptam vaginam in ventrem effusus. Anevrysmatis curatio: nulla sanguinis jactura, etsi inferius nullum vinculum injectum est. Enorme sarcoma uteri. Infelicissima lithotomia, vesica perforata, intestina per vulnus in vesicam illapsa. Periculosus morsus viperæ mortuæ. Hepatis abscessus alias feliciter incisi, alias minus fausto eventu. Grandis in vesica calculus, & plurimi minores aut in urethra, aut sensim succedentes. Aliquot a rabidis animalibus demorforum hominum mortes, etiam quando æger potum admiserat. Maximum malum, & sinus inter musculos purulenti, artificiosa incisione sanata. Sanatum anevrysmata arteriæ popliteæ cum plurimo sanguine in cellulosa telam effuso. Mesenterium & totus corporis habitus plenus glandulis cancrentibus. Ex fractura ossis non intellecta tumor, cellulis factus glutinosa materie plenis. Nullas dari in urethra carunculas, & cicatrices esse, quæ pro carunculis habeantur. Tumores, qui spiritum interceptabant & deglutitionem. Fuscæ contra JACOBUM. Infelix pene lithotomia SAVIARDI, cum oblongum calculum per majorem diametrum forcipe comprehendisset. De calculis in cellulis vesicæ latentibus. In hydropico novies iterata paracentesis. Partus difficillimus, cum caput pueri in vagina esset. Ossa emollita. Calculi cystici per abscessum egesti. Denudatum aut fistulæ proximum rectum intestinum debere incidi, etiam si integrum est. Tumores ex nævo feliciter amputati. Ad finem aliqua medicamenta chirurgica, quibus plurimum tribuebat.

Cum minus faventem censuram diarii Eruditorum expertus esset, respondit *Reponse de S. au J. des sçavans* de 26 Nov. 1696, *sur les accouchemens* Paris 1696. 12.

WOLFGANG CHRISTOPH WESENER *hallischer Messerschluher, samt dessen Cur und anno 1692 erfolgter Entledigung von dem a. 1691 eingeschlukten Messer* Hall. 1692, fol. Eadem curatio de qua KRUGIUS.

§. CCCCXIX. DISPUTATIONES.

PHILIPPI BOUTELLIER *de herniis intestinalibus & omentalibus* Leid. 1692. 4. *

J. H. ERID. GRIVIUS *de hæmurefi* Erford 1692. 4.

GER. ARN. BROUWER *de odontalgia* Leid. 1692. 4. PLATN.

C. ZEE *de phlebotomia* Leid. 1692. 4. HAENEL.

J. ZELLER, Archiatri Würtembergici, *diff. de vita humana a funiculo pendente* Tubing. 1692. 4.

EJ. *de morbis ex stricture glandularum ortis* ib. 1694. 4. *. De tumoribus &

& abscessibus in sinu maxillari. Mors ab impossibili deglutitione sano œsophago.

J. HERMAN HAMER *de medicina renunciatoria* Erford. 1692. 4. * de lethalitate vulnerum &c.

§. CCCCXX. VARI.

JEAN FRANÇOIS LAUGIER, Chirurgi Massiliensis, *traité des remèdes vulnéraires, leur nature, leurs effets, avec la theorie des accidens qui arrivent aux playes* Lion 1693. 12. BUR. Laudari video.

La guerison du cancer au sein Rouen 1693. 8. BOECLER.

SALOMON VAN RUSTING *nieuwe veld medicynne en chirurgie* Amsterdam 1693. 8. BOEHMER.

EJ. *nieuwe gebouw der geneeskunst* Amsterdam 1706. 8. * Caput habet de calculo & catalogum medicamentorum lithontripticorum.

ALESSANDRO PISONI, patris HOMOBONI, *breve compendio della dottrina del MAGATI* Cremona 1693. 12. brevis l. recusus cum SANCASSANI dilucidationibus.

JACINTO dell ASCENSIONE *il vello doro arricchito d'arte chirurgica* Messana 1693. 12. D'ETREES.

J. VIDOS *medicina i cirurgia rational i spagerica* P. I. *obra manual de hierro i fuego purificada con el de la veridad ea el misol de la rason i esperiencia* Saragoss. 1693. fol. Valent. 1709. 4.

GUILIELMI TEMPLE *miscellan* P. I. prodit Leid. 1690. 8. in iis *an essay on the cure of the gout by moxa* dat. Neomagi 1677. Moxa paroxysmum podagræ depulit, levi cum dolore: ter nolter se ussit, vesicam excitavit.

De la DUCQUERIE *Lexicon medicum &c.* 1693. plenius & in fol. ad prelum paraverat a. 1715. *Journal des sav.* p. 240.

J. G. R. *synopsis doctrina ac medicina vulnerum* Witeberg 1693. 4.

In PHILIPPI VERHEYEN *anatomie corporis humani* Lovan. 1693. 4. * aliqua huc faciunt; sinus frontales apertos non coalescere. Hernias habet inguinales, a. 1694 primum visas.

§. CCCCXXI. DISPUTATIONES.

GEORG DETHARDING, Professoris Rostochiensis inde Hafnienfis, *disp. de calculis microcosmi* Altdorf 1693. 4. *. Lapis ex fenis umbilico eductus.

EJ. *scrutinium medicamentorum vesicatoriorum* Rostoch. 1713. 4.

EJ. *de methodo subveniendi submersis per laryngotomiam* Rostoch. 1714. 4. * & in *diff. nostr. select.* T. II.

EJ. *de calculo vesicæ friabili* Rostoch. 1729. 4. * A pulvere quodam sumto fragmenta & squamule decedebant. Ea negat esse a medicamento lithontriptico, cujus

jus in univcrsum ufum rejicit. Calculus in urethra inpaetus, perforatus terebra, forcipe contractus.

EJ. *an sub depressione cranii, hujus elevatio per manualem operationem chirurgie cam fit neceffaria* Rostock 1732. 4. HÆNEL.

EJ. *de methodis medendi in medicina & chirurgia fufpectis* Hafn. 1734. 4.

EJ. *de operationibus medicamentorum vulnerariorum cathartecorum* Hafn. 1755. 4. *.

EJ. *de miffionibus fanguinis artificialibus* 1738.

EJ. *Centuria thefium ex medicina forenfi* Hafn. 1740. 4.

In *Eph. Nat. Cur. Dec. III. Ann. IX. X.* calculofum a fectione defunctum, incifum defcribit. Calculus prægrandis erat, octo unciarum, cum appendice, vefica craffa, concrementum præterea callofum.

Ad *Cent. I. II.* parallelas obfervationes collegit.

Cent. VII. obf. 75. vulnus cum parum fanguinis dediffet, & mortem tamen celeriter intuliffet, repertum eft jugularem venam internam, & una afperam arteriam, incifam fuiffe.

Vol. I. obf. 199. arteria in carpo læfa, fanguis vitriolo compressus.

SAMUEL CRADOK *generalia circa fuffufionem, guttam serenam & inflammationem* Leid. 1693. 4. BOEHMER.

PETR. OPPERDOES *de hydrophobia* Leid. 1693. 4.

J. P. RIEBE *de Ifchiuria* Leid. 1693. 4.

A. HOLSCHER *de gangrana & sphacelo* Leid. 1693. 4.

CAR. RUD. ZANDER *de ophthalmia* Leid. 1693. 4. BOEHMER.

ANDR. MYRRHEN *de odontalgia* Lipf. 1693. 4. HEF.

J. PAUER *de fcirrbo mammarum* Altdorf 1693. 4. PL.

J. PHILIP EYSEL, Professoris Erfordienfis, *diff. de Paracentefi* Erford 1693. 4. HÆNEL.

EJ. *de ruptura lienis* ib. 1696. 4. HEF.

EJ. *de herniis* ib. 1697. 4. RIV.

EJ. *Scrutinium apoftematis ventriculi in puella novem annorum obfervati* Erford 1703. 4. PLIN.

EJ. *de hydrophobia* ib. 1705. 4. HÆNEL.

EJ. *de phagedena* 1706. 4. *. (a).

EJ. *de uvula præcipuis morbis* ib. 1708. 4. HÆNEL.

EJ.

(a) Has difputationes HEFTERUS HENRICO PHILIPPO EYSEL tribuit, quem a J. PHILIPPO diftinguit.

EJ. *de pila coryzali in uteri vagina* ib. 1710. 4. HÆNEL.

EJ. *de ophthalmia* ib. 1710. 4. HÆNEL.

EJ. *de hernia intestinalis legitima cura* ib. 1711. 4. RIV.

EJ. *de ludo microcofmico* ib. 1713. 4. * calculo.

EJ. *compendium chirurgicum* Erford 1714. 8. VAT.

EJ. *appendix operationum chirurgicarum nonnullarum* ib. 1715. 8. VAT.

EJ. *vulnus ventriculi duplicatum non lethale* ib. 1716. 4. HE.

EJ. *de gangrana & sphacelo* ib. 1716. 4. HÆNEL. (b).

EJ. *de hernia ferotalis gangrana & paffione iliaca comitibus* ib. 1717. 4. HÆN.

EJ. *opera medica & chirurgica* Lipf. 1718. 4.

§. CCCCXXII. DIARIA.

GODOFREDUS a LANKISCH in *Act. Erud. Lipf.* 1693. refert de vero partu Cæfareo felici.

In *Phil. Transf.* n. 202. MULLINEUX (alias THOMAS MOLYNEUX) refert de grandi calculo per urethram femininam fponde prodeunte. Naturam vult fequendam & exitum fenfim dilatandum. IDEM n. 236. ad eum calculum fenfim de puella extractum. Feminas non perinde grandes lapides alere.

In *Journal des Savans* 1693. JOBERT Medicus, refert de fectione Cæfareâ bis in eadem muliere repetita.

D. JOH. PANTHOT, Medicus Lugdunenfis, de fungo veficæ urinarie incifo, & numerosis calculis eductis, cum plures in vefica fungi fupereffent, renefque calculis replerentur.

EJ. *diff. pour la pratique fur trois operations faites en fix mois* Lion 1703. 4. Contra F. JACOBUM. Bis intra feptimum menfem fibi calculum a fratre HORATIO excifum effe.

BERNARDUS CONNOR, Medicus Hibernus, qui aliquamdiu JOHANNI SOBIESKY a confiliis fuit medicis, primum de tumore infigni in abdomine per 25. annos geftrato, quem pro farcomate habet uteri.

IDEM de fceleto hominis, cujus fere omnia univerfi corporis offa ancylofibus inter fe conferbuerant. Utraque adnotatio ornatius redit in CONNORI difertationibus medico phyficis Oxon. 1695. 8. *.

§. CCCCXXIII. PHILIPPUS PEU.

Chirurgus Parifinus, obftetrix, æmulus FRANCISCI MAURICEAU. EJUS eft *la pratique des accouchemens* Paris 1694. 8. *. Senilis labor hominis in fua arte Tom. I.

T t t

non

non summi, non tamen perinde miseri, ut MAURICÆO visum. Unci usum defendit contra MAURICÆUM, addit exempla sua, in quibus ad fetum mortuum educendum, eo instrumento feliciter usus sit, ut id fiat feminam jubet se quadrupedem dare, natibus altioribus. Vitio ei vertitur, quod de femina viva fetum voluerit excidere, iterumque, ut tamen eo in casu femina servata fuerit (a). Non probat Cæsaream sectionem. Caput incuneatum non ignoravit. Contra *tiretète* FRANCISCI MAURICÆAU. Non debere fetum unico pede extrahi, Non valde probat frequentem contactum, qui caput pueri situ mutat. Patienter sua tempora vult expectari, & aquas vetat rumpere. Non probes, quod terrore per illam aquam excitato, velit fetum expellere.

Reponse aux observations particulieres de M. MAURICÆAU. Lites acerbæ & usu cassæ.

Ad hanc litem pertinuerit *Factum ou Lettre de SIMON à M. PEU sur la falsification, qui se trouve à la fin de son premier livre des accouchemens* Paris 1695. 4.

NICOLAI BERENGER, Medici, *Celandre ou traité nouveau des descentes* Paris 1694. 12. 1701. 12. Ita PORTAL, nam mea editio est 1695. 12. *. Laudat medicamenta aliqua & bracheria ex laminis facta chalybeis, planisque scutis instructa. Non bene negat, aut jejunum intestinum in herniam illabi posse, aut colon. De hernia adhærente, in qua intestinum vel cum se ipso conferbuerat, vel cum omento, vel ad peritonæum omentum. Hæ adhæciones eadem quæ strangulatio symptomata faciunt, ut tamen iter fæcum non interceptiatur.

WOUTER SCHOUTEN, qui in India orientali castra secutus est, vir expertus & integer, itinerarii scriptor, cognatus F. RUYSCHII obiit a. 1704, cum Indiam a. 1658. petiisset, promissorum BONTEKOI contemtor. EJUS est *het gewonde hoofd of korte verhandeling van de opperhoofds wonden, bekkeneels breuken wonden des angesigts en des bals* Amsterd. 1694. 8. Rotterdam 1726. 8. *. Germanice W. SCH. *verletzter Kopf* &c. Leipz. 1695. 8. Contra CARTESIANAM in Belgio scholam, quæ omnem suppurationem proscribat. In temporali musculo triangularem jubet incisionem fieri, non cruciatam. A solo lapsu alterno in latere putat fissuram posse nasci. Terebrationem calvariæ commendat, suumque paulo longius elevatorium describit. Ossâ denudata absque squama cedente curat. A lapsu alterni lateris convulsio. Ictus acinacis per duram membranam cerebri penetrans sanatus. Impacta per depressionem calvariæ in cerebrum fragmenta, tamen curata: tum humeri a globo amputatio, duræ membranæ ambustio, alia magna mala. Belgas venenata Macassaræ vulnera facile sanasse. Ulcus gulæ celeriter sola victus ratione sanatum.

EJUSD. *verhandeling van de tegenmatuurlike gezwellen* Rotterdam 1727. 8. 2. vol. & procul dubio prius. Omne quousque potest tumorum genus percurrit, ubique historiæ morbi suas subjicit adnotationes. Contra nimias incisiones, ipse mitioris amans chirurgiæ. Contra repercentientium medicamentorum in tumoribus

(a) Bruhier *signes de la mort.* nov. ed. I. 129.

bus usum. Pro turandis & pro venæ sectione, quoties adest inflammatio, tum pro setaceis, & fonticulis contra sectam BONTEKOI. Contra nimis amplas incisiones: contra subitam puris emissionem: tubulos potius jubet in ulcere relinquere. Non valde curat, si fistula renuerit claudi. Infaustos eventus silentio non premit. Antiquior malleo & cuneo digitum gangrænosum amputavit. Bona de gangræna monita. Pro digestivis medicamentis contra OVERKAMPIUM. De amputatione mammæ. Scirrhi; tumores, ulcera sanata. Scirrhus in mamma diu innocens, suppurantium usu abiit in scirrhorum glomeres funestos. Lupia facile transit in fistulam. Exempla lupiæ articulationi adnatæ; & incisæ, in qua humor; & ex lupia prope coxam tumor. Ea excisa cannulam relinquere jubet, ne in fistulam abeat. Ranulæ multæ sanatæ. Cirsocele empl. diabolano cessisse. Dolens circa calcem tumor, calidis adhibitis in gangrænam versus, & muscoli emortui. Gangræna scroti compressa, testis servatus integer. Gangræna putris abdominis sanata, carne renata. Moribunda ex hernia incarcerata, alvo soluta emollientibus tamen tarde sanata. Arteriæ temporalis anevrysmâ, a contusione sanatum.

B. de BOUT *nieuw examen der chirurgie* Amsterd. 1694. 8.

MARCELLUS MALPIGHIIUS, vir celeberrimus, Archiater Pontificius, hoc anno obiit. Posthuma prodiit Padova 1713. 4. *consiliorum medicinalium centuria prima*, qua etiam aliqua chirurgica continentur, sed fere medico more & theoreticæ.

L'Ecuyer François, la science de connoître les chevaux & de guérir leurs maladies Paris 1694. 8.

ÆGIDII DAALMAN, Medici Antverpiensis, qui in India medicinam fecit, *nieuw hervormde heekonst gebouwd op de gronden van 't acidum en 't alcali.* Germanice vertente S. B. M. & P. D. Frankfurt an d. Oder 1694. 8. & aucta adnotationibus ab J. D. G. S. S. R. P. sive J. DAN. GOHL, ut puto, Berol. 1715.

In *nieuw hervormde geneeskonst* Amsterdam 1703. 8. * aliqua huc faciunt.

La guérison du cancer au sein Rouen 1694. 8. Conf. p. 511. neque differre videtur.

CHRISTIANI JOH. LANG *de remediis vulnerariis* Lipsi. 1694. 4. *.

EJUSD. *opera omnia*, quæ AUGUSTUS QUIRINUS RIVINUS Lipsiæ edidit 1704. fol. *.

BOHNII discipulus. Huc faciunt aliqua in praxi generali facientia ad medicamenta externa, tum capita aliqua integra, ut de hydrophobia. Porro integra chirurgia, cujus pars non exigua in medicamentis versatur: denique in collegio casuali pluscula.

Inter disputationes est porro de ophthalmia.

De herniis intestinalibus & omentalibus.

De manuali operatione obstetricantium in partu difficili.

De omphalocele.

In PHILIPPI de la HIRE *tr. des accidens de la vue* Paris 1694. fol. reperias aliqua contra eorum opinionem, qui sedem cataractæ in membranacea lamella ponunt, quæ de lente crystallina deceffisset.

EJ. de grandi calculo, qui sponte de viro deceffit *hist. de l'Acad.* l'Ann. 1701.

EJ. *de cataracta* ib. 1706. Contra BRISSAËUM contendit, sedem cataractæ non esse in lente crystallina opaca. Esse qui post depositam cataractam eodem momento viderint, absque lente convexa vitrea. In bove se vidisse, non posse lentem crystallinam in fundum oculi detrudi. Fuerunt autem etiam eo tempore scriptores, qui cataractam in opaca lentis crystallinæ capsula posuerunt.

Huc referri potest, *relation veritable de la guérison miraculeuse de MARIE MAILLARD* Amsterd. 1694. 12. Claudia nata subito crus extendit, & eo porro usâ est, qui eventus habetur pro miraculoso.

§. CCCCXXIV. DISPUTATIONES.

J. FRIDERICI ORTLOB, Professoris Lipsiensis, *de dentione puerorum difficili* Lipf. 1694. 4. VATER.

EJ. *de vesicatoriis* ib. 1696. 4. HENEL.

J. P. GAILLARD *de nephritide* Leid. 1694. 4. HENEL.

FR. H. WERKMEISTER *de vulnere arteriæ magnæ* Hall. 1694. 4. HENEL.

PETRI DOYE & J. GELLY *an ischuria emeticum* Paris 1694. 4.

§. CCCCXXV. DIARIA.

In *Eph. Nat. Cur.* Dec. III. ann. I. a. 1694. edito.

GEORG. FRID. FRANK de Frankenau GEORGII f. Professor Hafniensis, *obs.* 123 de ano clauso frustra inciso.

Obs. 124 de vulnere ad meninges usque penetrante, ut fissura per futuram in alterum capitis latus penetraret, eventu lethali, non restituto bregmate, quod depressum fuerat.

Obs. 160 patella ex lapsu ab alto fracta.

In *Act. Lit. Mar. Balt.* 1703. de digiti spontanea gangræna lethali.

In *E. N. C.* Cent. I. *obs.* 32 de unguibus monstrosis, de quibus etiam disputationem edidit.

Cent. III. *obs.* 51 sectionis Cæsareæ exemplum.

Cent.

Cent. IX. fanatus, qui se ipsum curaverat.

In *Act. Erud. Lips.* 1726. describit & pingit fundam, qua J. HENRICUS HESS calculum extrahebat.

In *E. N. C.* vol. I. *obs.* 23 calculi octaedri in rene.

Obs. 120 *stina* bifida.

AMBROS. STEGMAN Dec. III. ann. I. *obs.* 8. fonticulo superata narium obstructio.

Obs. 9 oleum lumbricorum laudat traumaticum internum.

Dec. III. ann. IV. *obs.* 108 arenulæ de alvo feminæ nephriticæ.

Obs. 211 incisio calculosi renis, consumta in vesica calculus.

Obs. 212 calculi in colo intestino equi.

Ann. VII. VIII. *obs.* 31 32 fetus in utero putrescens.

In *A.* XI. *E. N. C.* qui & ipse est 1694. *obs.* I. PYRRHUS MARIA GABRIELIS anevrysmâ spurium brachii describit, in enormem tumorem conversum.

Obs. 2 IDEM de pure ex brachio per lotium expurgato.

Obs. 3 ossâ longa in femina emollita.

Dec. III. ann. VII. VIII. *obs.* 191 calculus in ventriculo capreoli circa plumbum natus.

In *Ann.* II. *obs.* 70 SAMUEL GRASS vena cava ab externo ictu rupta, in abdomine magna arteria lacerata.

Ann. IV. *obs.* 4 sensus post dissectos nervos minor; restitutus catellis impositis.

Obs. 54 abscessus cerebri funestus, absque symptomatibus.

Ann. V. VI. *obs.* 182 in abscessu gallinæ plumæ innatæ.

Ann. VII. VIII. *obs.* 81 tumor acinosus de labio vulvæ feliciter resectus.

J. ÆGIDIUS EUTH.

Obs. 24 fistula ani ex deglutita mandibula lucii piscis.

Ann. V. VI. *obs.* 215 sphacelus siccus pedis lentissime lethalis.

J. VICTOR JÆGERSCHMIDT.

Dec. III. ann. II. *obs.* 151. periculosus serpentis in Ulmenfi ditione morsus.

Obs. 154 vulnus abdominis, elapsa intestina, bono tamen eventu.

Obs. 155 maximus tumor gelatinosus pedis, amputatione sublatus.

Obs. 156 intestinum erofum, ut vermes & feces per inguen prodirent, tamen sanatum.

Obs. 157 vulnus anguli interni oculi curatum.

Ttt 3

Obs.

Obs. 158 sic mammæ ulcus pene cancrosum.

Ann. III. *obs.* 101 calculus usu acidularum expulsus.

Obs. 102 calculus ex glande excisus.

Obs. 105 canis rabidi morsus curatus.

J. FRIDERICUS KHERN.

Dec. III. *ann.* II. *obs.* 55 acus brachio infixæ per magiam, ut putat.

Obs. 58 de calculo vere membrana involuto.

Ann. V. VI. *obs.* 44 patellæ ligamenta laxata, ut ad talum descenderit.

Obs. 46 calculi de naribus ejecti, ita sublata cephalalgia.

J. GEORGIUS JOSEPH SCHWALLER, Solodorensis.

Dec. III. *ann.* II. *obs.* 99 de procidentia uteri cancrofi satis commode curata.

Obs. 176 cum fetus pedibus evelleretur, caput in utero hæsit, altero die ab ipsa natura expulsus.

Ann. V. VI. *obs.* 56 tumor prægrandis scroti medicamentis sanatus.

Obs. 57 ex lapsu illiso abdomine evacuatus uteri hydrops.

J. CONRAD WEPFER.

Dec. III. *ann.* II. *obs.* 149 ilei fistula in abdomen pervia. Coaluerat, et si ægrota periit.

In *Phil. Transf.* n. 207. JOH. TURNER de morsu canis rabidi intra vigesimum diem cicatrice clauso, sed in hydrophobiam erumpente funestam.

WITTIE de calculo renis ramofo.

N. 209 BASILIUS WOOD de calculo novem & ultra unciarum ex feminæ vesica exciso.

N. 211. de morsu viperæ. Bilem veneno carere. Periculosum morsum esse, potissimum in cacochymis.

In *Journal des Savans* 1694. DIONYS. VINCENT DROVIN, Chirurgus, in tumore brachii inciso repertus calculus lamellatus. Alius ex humero extractus.

EJUSD. *lettre à M. FAGON* de punctione vesicæ; de inmisso tubulo adversus ischuriam. Noster mavult uti acu triquetra.

Huc referas relationem in eodem diario a. 1693. datam de erucis, quæ de aure prodierunt.

§. CCCCXXVI. GUILIELMUS COWPER.

Chirurgus Londinensis & celebris incisor.

In *Phil. Transf.* n. 208. experimenta fecit, ex quibus de vi styptica JOHANNIS COLEBATCH constaret. Acerrimum erat medicamentum & exurens, quod ægre tamen in artuum amputationibus sanguinis jacturam conpescerat. Canum vulnera etiam absque medicamento sanari.

Ibid. n. 222. de rene amplissimo quinque librarum, post multos dolores nigramque urinam.

N. 252. historia tendinis Achillis confuti: superne doluit, inferne non item.

N. 307. de hydatidibus lapidea crusta obductis, in rene ovillo.

N. 336 incisio hominis calculosi, cujus alter ureter pene cæcus erat.

In EJUSD. *anatomy of human body*, s. tabularum BIDLOI editione, cui COWPERUS suam interpretationem addidit Oxon. 1697. fol. Leid. 1732. fol.*. IDEM frequentes chirurgicas adnotationes adspersit. Fungos cerebri quidem absque sanguinis jactura refecari, cæterum languorem inde sequi, qui in mortem terminetur. De fistula lacrumali, in qua os unguis in nares usque jubet perforari. Ut curanda sit venæ jugularis incisio, si quando in refecando musculo mastoideo læsa fuerit. Vulnus ventriculi & facile quidem sanatum, & aliud funestum. Intestini ultimi prolapsus cum gangræna conjunctus, tamen sanatus. Non raro se vesicam urinariam a conductore improvide inmisso vidisse perforari. In calculi sectione bulbum urethræ dividi, unde imperfecta sequatur erectio. Exempla fetus in utero retenti, forcipe & frustillatim educti. In amputatione brachii arteriam posse digito comprimi: arteriam cæterum forcipe adreptam jubet vinciri, neque moratur, num nervus una sit interceptus. In morbo animalium (*staggers*), qui sit morbus sinuum frontium, eos sinus malleo & cuneo aperiri, & pituitariam membranam educi jubet, ante la FOSSE. De fungis & polypis meatus auditorii, malo parum noto. Magna cura egere terebrationem cranii, potissimum quia frequentes putei vasculosi calvariam reddunt debilissimam. Plusculæ vertebræ a tumore consumtæ. Ulcus intra canalem medullæ spinalis, sensu & motu partium inferiorum amisso. Sanatus puer, cui ossis sacri epiphysis decesserat. Vulnerata vena jugularis curata; cui venæ parcendum ne in curatione incurvati colli lædatur. Claviculæ ad acromium articulationem vidit luxatam. Vulnus ventriculi sanatum. De epiphysium secessione & fractura, malo parum noto. In dentitione difficili & gingivas & periosteum debere dividi. De maximis glandularum inguinalium tumoribus. De fistulis salivalibus.

In JACOBI DRAKE *anthropologia nova* Lond. 1707.*. 1727.* & alias 8. edita, aliqua sunt COWPERI, ut de tumoribus cysticis, deque aliis malis sinus maxillaris, & de perforando ad eam materiem emittendam alveolo dentis.

§. CCCCXXVII. J. JACOBUS MANGET.

Medicus Genevensis, collector. Edidit Genev. 1683. 4. *. Lugduni 1694. 12. 3 vol. PAULI BARBETTE *pratique de chirurgie*, cum suis adnotationibus. Observaciones aliquas collectitias addidit.

Edidit etiam Genev. 1721. fol. 4 vol. * *Bibliothecam chirurgicam, qua omnes morbi chirurgici a capite ad calcem recensentur, cum suis remediis & curationibus*. Sæpe etiam Cl. virorum adnotationes & dissertationes ex diariis & aliunde adjecit. Instrumenta etiam depicta edit. Commodum hæctenus opus, quod multa collecta sub manu habeas.

In *Bibliotheca medico practica* multa etiam similis sunt ingenii, & ad chirurgiam pariter faciunt Genev. 1693. T. I. II. 1696. T. III. 1697. T. IV. 1739. fol. 8 vol. Rabies canina &c.

Medicamenta chirurgica in *Bibliotheca pharmaceutica* Genev. 1704. fol. 2 vol.

§. CCCCXXVIII. VARIÏ.

FRANCISCI POUPART medici, qui chirurgiam fecit, *Chirurgie complete* Paris 1695. 12, quam A. PORTAL ab ea separat, cujus auctor est D. C. LE CLERC.

In *Journal des sçavans* 1695 hirudinis tradit anatomen, animalis chirurgici.

In *Hist. de l'Acad. Roy. des Sc.* 1700. abscessus cerebri & cerebelli, unde periodicæ convulsiones, sero & 51 die funesta.

Ib. nota illa historia luminum apparentium, quando digito dura mater premebatur,

Alias abscessus cerebri dextri, convulsio in latere sinistro.

In *Journal des sçavans* 1708 de vulnere ictu cornu bubuli illato, sponte a natura sanato, etsi chirurgus labia vulneris refecerat.

JOHANNES COLEBATCH, Chirurgus & Pharmacopola Londinensis, acris vir ingenii, inde medicus. EJUS est *a new light of chirurgery* London 1695. 8. 1699. 8. HOTTON. recul. in *collectione operum* ib. 1704. 8. *. Contra turundas, cauteria & medicamenta, quæ vulgo digestiva dicuntur. De pulvere, quem solum in apto liquore injiciebat in vulnera: eo hæmorrhagiam & omnia symptomata putat compesci posse: interna vero sanguinis profluvia, tinctura sua supprimebat De COWPERO minus amice de eo arcano medicamento judicante conqueritur. Stlopetaria vulnera absque suppuratione, solo quodam emanante ichore curari posse, per exempla aliqua confirmat.

EJ. *novum lumen chirurgicum vindicatum*. In *operum collectione* 1704. 8. * HALLEUS chirurgus libellum suum defendit. Cum in puero sui pulveris fecisset experimentum, eo solo & apta deligatione posse sanguinem comprimi, chirurgos præ-

ter verum retulisse sanguinis profluvium non cessasse: addit ægrum sanatum esse, aliasque suas curationes producit.

In libello *of acid and alcali* exemplum dedit calculi longi $\frac{1}{8}$ u, qui de urethra femine decesserat.

EJ. *relation of sudden and extraordinary cure of a person* London 1698. 8. *. Contra nupera etiam Gallorum cogitata, hominem a vipera morsum, magnaque mala patientem, sanatum elixirio vitrioli. Noster enim contra sui ævi præjudicatus opiniones omnes morbos fere ex alcalina natura deducebat, & acore curabat, fetida etiam ulcera in *farther considerations concerning acid and aleali*. Hæc omnia repetuntur in *collectione of tracts chirurgical acid medical* Lond. 1704. 8. * cujus reliqui libelli clinici sunt argumenti. Anno 1698. 8. jam prodierant *four treatises of physik and chirurgery*.

J. G. R. *synopsis doctrine ac medicina vulnerum* Witteberg 1695. 4. BOEHM.

§. CCCCXXIX. DISPUTATIONES.

J. HADRIANUS SLEVOGT, Professor Jenensis, numerosas edidit, neque tamen vulgares disputationes. Ipse & obstetricabatur, & manu medebatur. Virum anevrysmate laborantem servavit ustione, cum vellent artum amputare.

EJ. *caries cranii* Jen. 1695. 4. * cum memorabili exemplo & medica exegesi maximum & funestum exemplum, vermibus in dura membrana visis. Recul. in meis dis. sel. T. I.

EJ. *de fatis chirurgiæ* Jen. 1696. 4. BOEHMER.

EJ. *de fonticulo suturae coronalis insigni vitiorum memoria remedio* Jen. 1696. 4. *. addit suum testimonium.

EJ. *ligaturas artuum antiquum, necessarium, mite atque tutum hæmorrhagiarum esse remedium* Jen. 1697. 4. *.

EJ. *de scarificatione, hydropicorum remedio, paracentesios succedaneo* Jen. 1697. 4. BOEHMER.

EJ. *de paracentesi thoracis & abdominis* Jen. 1697. 4. HENEL.

EJ. *de ambustione ejusque remediis* Jen. 1698. 4. HEF.

EJ. *de polyphis capitis* Jen. 1699. 4. *.

EJ. *de crepatura viscerum* Jen. 1699. 4. HENEL.

EJ. *de roncho infantis exulcerum paroticorum intempestiva curatione variis symptomatibus stipato* Jen. 1699. 4.

EJ. *de muliere gravida lapsu vaginæ uteri laborante* Jen. 1700. 4. *.

EJ. *de partu Thamaris difficili & perineo inde rupto* 1700. 4. HEF.

EJ. *de utero per sarcoma ex corpore, protracto, postmodum resecto* Jen. 1700. 4. HEF.

Tom. I.

Uuu

EJ.

- EJ. *de dolorum partus spuriorum cum veris collatione* Jen. 1702. 4. *
- EJ. *de agra retentione secundinarum laborante* Jen. 1704. 4. * Die sexto demum sum fummo faetore secunda expulsa felici eventu.
- EJ. *de singularibus quibusdam partus impedimentis* Jen. 1704. 4. HEF.
- EJ. *partus naturalis collatus cum præternaturali, occasione femina ad extractionem fetus usque parturientis* Jen. 1705. 4. MENZ.
- EJ. *de partus retardati nocumentis* Jen. 1705. 4.
- EJ. *de cauteriis* Jen. 1708. 4 obsoleta esse & meliores esse fonticulos.
- EJ. *de embryulcia* HIPPOCRATIS Jen. 1709. 4. *. Caput incuneatum verso fetu, pedibusque adreptis expedit, digitis in os uteri datis, ne circa caput fetus stringatur.
- EJ. *de partu Casareo* Jen. 1709. 4. *
- EJ. *de instrumentis* HIPPOCRATIS *chirurgicis, hodie ignoratis* Jen. 1709. 4. HEF.
- EJ. *an maturus fetus matris sanande causa occidendus* Jen. 1710. 4. HEF.
- EJ. *de tumoribus artuum fungosis* Jen. 1715. 4. * ad femoris condylum externum adhærens, & ad cristam tumor.
- EJ. *de tumoribus tunicatis* Jen. 1719. 4. * Incisa cute sponte profiluisse.
- EJ. *dignitas vulnorum explorationis* Jen. 1721. 4. & *de exploratione vulnorum* ib. 1721. 4. HEF.
- EJ. *de infelici hydropis saccati curatione* Jen. 1721. 4. Funesta gangræna ex scarificatione crurum hydropicorum.
- Utcunque huc pertinet disp. *de spadonibus* Jen. 1690. 4. PL.
- STEMAN *de hydrophobia* Utrecht 1695. 4. * ex morfu canis non rabidi.
- H. ETTINGSHAUSEN *de microcosmi lapidicina in renibus & vesica* Erford 1695. 4. HENEL.
- LAUR. van der BUSCH *de partu Casareo* Franeker 1695. 4. *
- JOH. VIERZIGMAN *de phimosi* Altdorf. 1695. 4. *
- J. LEBZELTER *de vulneribus, que sclopetorum globis insigi solent, & eorum curatione* Lips. 1695. 4.
- ADRIAN ZIEGLER *de odontalgia* Utrecht 1695. 4.
- REINHOLD WAGNER *de meliceria CELSI s. synovia præside C. BARTH.* Hafn. 1695.
- CHRISTOPH. HAMMER *de spina ventosa præside eodem ib.* 1695.

§. CCCCXXX. DIARIA.

- In *Eph. Nat. Cur. Dec. III. ann. III.*, qui annis respondet 1695. 1696.
- J. GEORGIUS HOYER *obs.* 43. lethale vulnus œsophagi.
- Ann. VII. VIII. obs.* 183 tumor axillæ canerosus funestus.
- Obs.* 184 monstrosi in naso tumores vinculo adstricti & ablati.
- Cent. I. obs.* 55 & 56 allium adversus calculum laudat, equisetum spem fefellisse queritur.
- Cent. III. obs.* 4 vulnera conjunctim funesta, quæ singula mortem non intulissent.
- Obs.* 5. 6 curationes sympatheticæ, quas ævo condones.
- Cent. V. obs.* 69 infans atretus sectione curatus.
- Vol. III. obs.* 18 intestinum duodenum lethali eventu vulneratum.
- Obs.* 21 spica filiginea in ulcere infantis.
- Obs.* 22 nymphæ nimix suffumigio restrictæ.
- EJ. tribuitur *erneuerte medicinal Apoteker Chirurgorum und andre Ordnungen* Mülhausen 4.
- LUDOVICUS APINUS, Professor Altdorfinus.
- Dec. III. ann. III. obs.* 68 fistula perinæi curata.
- Ann. V. VI. obs.* 116 ulcera tibix succo sempervivi majoris curata.
- Ann. IX. X. obs.* 180 spina bifida.
- CAROLI SCHROETER *Dec. III. ann. III. obs.* 94 de calculo per secessum egesto.
- CHRISTOPH HORCH, Medicus Berolinensis.
- Dec. III. ann. III. obs.* 95 vulnus sclopetarium curatum, quo abdomen trahiebatur.
- Obs.* 96 tumor congenitus frontis feliciter resectus.
- Obs.* 97 intestinum ileon in nuper nato conservens post 22 diem funestum.
- In *Phil. Transf.* n. 215 EDUARDUS BAYNARD, lotium suppressum datis acidis medicamentis liberavit.
- In *Mem. avant* 1699. GUILIELMUS HOMBERG tenaculam proponit, qua cataractam evellas.

§. CCCCXXXI. HENRICUS VAN DEVENTER.

Medicus Belga Daventriensis, qui chirurgiam universam & peculiariter ætem obstetriciam exercuit, obstipos, claudos, mancos etiam curare (a) solitus,

Uuu 2 &

(a) In ipso libro, se in his malis totum occupari.

& frequentia in Daniam itinera suscipere, ornatus a CHRISTIANO V. ob mechanica, quæ exhibuerat specimina. Junior enim aurifaber fuerat, & instrumenta parabat ad corrigendam staturam.

EJUS *Dageraat der Vroed vrouwen ofte voorloper van het tractaet genaemt nieuw licht der Vroed vrouwen* Leid. 1696. 8. GUNZ. 1701. 4. 1724. 4. 1746. 4. EJ. *operationes chirurgica novum lumen exhibentes obstetricantibus* Leid. 1701. 4. * & auctius 1734. 4. Gallice vertente JACQUES JEAN BRUHIER d'Ablancourt Paris 1734. 4. maj. *. Germanice Jena. 1728. 8. 1731. 8. 1740. 8. 3. vol. 1761. 8. Anglice London 1716. 8.

Multum laudis hoc & sequentibus operibus vir Cl. meruit, ut etiam a translatore Gallis suis præferatur, etsi sunt, qui minus obliquitati uteri tribuant. Ab ista enim plerasque in pariendo difficultates noster derivabat. Spem esse boni partus, si os uteri cum capite fetus in pelvim prolapsus fuerit, si tenue & molle fuerit, lateque patulum, & caput tangatur, & humores se in latitudinem explanaverint. Ut caput tangatur, etiam per os uteri. Ut veri dolores a spuriiis distinguantur, accurate. Unco nunquam opus esse. Uteri in fundo fovea, quæ subinde adpareat, & quam oporteat continuo explanare. Sellam obstetricam describit. Pelvis vitia varia. In nimis ampla pelvi, si una os uteri durum fuerit, poterit uterus prolabi. Angusta pelvis longum postulat laborem. Coccygem debere repelli, eo repulso partum hærentem expeditum fuisse. Obliquitas uteri varia: ut agnoscatur, ut tollatur. Utique a nimis ampla pelvi etiam vitiosi partus. Vaginam in Frisia frequenter prolabi: ut reponatur, curetur. Præcrassas membranas tamen rumpi necesse. Ut placentæ præeunti medeamur. Soliti mali fetus situs eorumque medela. Brachia cum capite posse transire. Signa uteri antrorsum penduli, aut retrorsum, & medela. Uterus ad latus obliquus. Compendium artis utile. Quando instrumentis utendum, caput perforandum.

EJ. *operis pars secunda. Ulterius examen partuum difficilium, lapis lydius obstetricum, & de necessaria cadaverum incisione* Leid. . . . 1724. 4. *. *Seconde partie edit. Gallice.* Difficilis partus a plica uterum inter & vaginam intercepta: eo in casu fetus ne pedibus quidem extrahi potest. In pelvis angustia caput aperiendum. Caput fetus supra os pubis delapsus. Brachium extorquere inutile. Exemplum capitis incuneati. De obstetricum erroribus.

In editione Gallica BRUHIER primum laudes canit HENRICI, eique multa tribuit inventa, quæ hætenus dudum nota fuerant, ut dolorum verorum a spuriiis distinctionem, repulsionem coccygis, obliquitatem uteri variam. In adnotationibus passim cum Gallis confert, & fere pro eo dicit.

In nova editione Leid. 1733. 4. *. multa accesserunt. Primum partus aliqui difficiles, de quibus auctor retulit, cujus codices ab heredibus bibliopola redemerat; fetus brachio præeuntes; transversis; ab uteri osculo contracti, & funestæ uteri obliquitates.

Inde epistola succedit ad D. VINK, in qua varias iterum tradit adnotationes.

nes. Uterus obliquus, ut fundo suo in pendulum abdomen declinaret, eventu funesto. Alius infestus eventus feminæ sexto die, genitalibus partibus tumidis, cum fetu pereuntis. Nixuum maximam esse noxam, si uterus male versus fuerit, sic medicamentorum. Subitum partum utique lento præstare. Caput apertum linteo sicco prehensum noster adtrahebat. Chirugos Parisinos uteri obliquitatem ignorare, eorumque cæcum esse laborem. Continuo invertendus puer, qui male se offert. In malo situ, cum unco uti voluisset, neque is labor successisset, tandem difficulter & unco vertebrae prehensis fetum eduxit.

EJUSD. *Beschryving van de ziekten der beenderen inzonderheit van de rachitis* Leid. 1739. 4. *. Posthumum, sed ante mortem auctoris perfectum opus. Rachitidis theoria ex salis nata abundantia, ei oppositus arcanus sapor. Spinam ventosam deteriore esse rachitidis gradum, & universi corporis cariem. De carie multa. Simplicem laudat curationem, negat nigrescere. De radio fisso toto pene destructo, denique sanato. Ab ambustione maxima cicatrix & claudicatio: noster cicatricem incidit, ægram restituit. Nudato periosteio ossa tamen convalescere, dum aer vitetur, sicca carpta linteis inponantur. Omnino ossa nudata contegi. Radius sæpe renatus. Spinam ventosam hereditarium esse malum. Curvari artus, quod ossa mollia fiant, cedantque musculis, ita costæ introrsum ducuntur, sternum extrorsum. De balænariis thoracibus & ocreis ferreis. Spinam ventosam universi corporis esse, cariem topicam. Os femoris cum acetabulo confervens. Antiquam cicatricem incisam apta deligatione musculis sursum retractis sustulit. Paronychiæ lumbricos admovet, etiam cariei. Os detectum posse reconciliari, insperfo lapide calaminari, carptis linteis inpositis. Ad exfoliationem obtinendam euphorbium inutile esse, cauterium melius, neque debere squamam vi detrahi. In recente malo os nonnunquam conservari posse, si vero sicca deligatio non suffecerit, tum debere deradi acutissimo scalpro, quoad sanguis sequatur. Oleo antimonii ad carnem fungosam delendam utebatur.

F. MERCURIUS VAN HELMONT etiam machinam habebat ad restituendos gibbosos.

§. CCCCXXXII. AUGUSTINUS BELLOSTE.

Chirurgus in exercitu Gallico, qui in Italia militavit, deinde Turini Regiæ matris chirurgus fuit, D. PARIS chirurgi & M. D. Galli discipulus, quem valde laudat. Erant eo tempore in Italia (a), qui MAGATIANA consilia sequerentur, quos inter SANCASSANUS FALCINELLUM nominat. Ab iis puto viris hausit noster suam in medicando simplicitatem, & porro experiendo ejus commoda didicit. EJUS *Chirurgien de l'hôpital* Paris 1696. 8. HOTTON. 1705. 8. 1708. 8. 1716. 8. Amsterdam 1707. 12. *. Anglice Lond. 1732. 12. 2. vol. Germanice vertente MARTINO SCHURIG Dresd. 1705. 8, alii 1703. 8. 1710. 8.

U u u 3

1724.

(a) MAGATUM secutum esse, & plumbeam ad trepani foramen replendum laminam ex eo descripsisse *Giorn. de Letterati* IV. p. 130. sq.

1724 8. Belgice *heelkonstige verbandhuis meester* Haag 1701. 8. WACHENDORF. Haarlem 1725. 4. 1729. 8. 2. part. LAMBERG. Italice cum titulo *Chirone in campo Venez.* 1729. 8. 3. vol. & alias.

Princeps scopus est, MAGATI præcepta inculcare, raram deligationem, & deligationem & absque turundis commendare. D. GAUFAPÉ etiam citat, qui turundas rejecerit. Sed & agyrtas viderat feliciter curare, & ideo, ut putat, quod turundis abstinerent.

Ossa denudata multis foraminibus perterebrat ad CELSI modum. Ita ossa reoperiri. Euphorbium in spiritu vini solutum ossis cariei admovet. Lamina plumbea dimittenda in foramen trepano factum, ut duræ matris nixus cohibeatur.

Plurimæ adnotationes, quibus præcepta sua fulciat, & curationum suis ex legibus feliciter succedentium numerosa exempla. Post apoplexiam ossa confirmata. Vulnere magna, linguæ, pulmonum, etiam diaphragmatis, ventriculi, vulnera abdomen trajicientia, ossium a stlois collisorum, arteriæ interosseæ brachii, genu transverberati. Ulcera non fodienda digito neque stylo. Fistula scroti sanata balsamo peruviano & styptico CROLLII. Pectus in parte posteriori propter empyema perforat. Fractura acromii facile sanata, & pars cubiti restituta. Non excitandæ violenter glandes impactæ. Magnis incisionibus vulnera stlopetaria debere dilatari. Subitum a rejecta turunda levamen. Non continuo ob arteriam brachii læsam artus amputandus. Vulnus ventriculi, sanguine sursum & deorsum secedente, tamen sanatum. Armamentarium chirurgicum copiosum, medicamenta plurima, multa etiam sua.

In editione 1715. accessit *diff. de rabie, morfuque animalium venenatorum.*

Suite du chirurgien de l'hôpital, du mercure, des maladies des yeux, des tumeurs enkistées, des playes de poitrine, des playes tortueuses, des injections, du mot d'Eschare, de la chute de l'intestin dans le scrotum, du sarcocele & miserere Paris 1725. 8. *. Multa contra turundas, eorumque defensorum PANDULFUM MARAVIGLIA. Contra injectiones. Ad oculorum vitia cauteria laudat, pone aures admota. Ad hernias reponendas fomenta frigida & adstringentia. Nullam a glandibus plumbeis generari escharam. In vulneribus pectoris abstinentium a turundis. Corpora peregrina impacta sponte prodire. Vulnere tortuosa non egere turundis, & facilius etiam sanari quam recta. Tumores cysticos indolentes non debere negligi, qui vel sola mole sua possint funesti fieri.

Epistola duæ ad ANTONIUM BOCCACINI de curatione MAGATIANA vulnerum ex Italico versæ. Potissimum contra PANDOLPHUM MARAVIGLIA scriptæ sunt. Exstant etiam in *dilucidationibus* SANCASSANI. Reliqua medici potius sunt argumenti.

§. CCCCXXXIII.

§. CCCCXXXIII. VAUGUYON, ABEILLE.

De la VAUGUYON M. D. *traité complet des operations de la chirurgie* Paris 1696. 8. *. Anglice Lond. 1707. 8. 1716. 8. MARCH. 1736. 8. Belgice, *de heelkonst in haar volmaaktheid* Amst. 1700. 8. Ex coævis fere sua sumit, neque multa propria habet. MAURICEUM in rebus obstetriciis sequitur, in quibus multus est. Historiam morbi solet proponere, deinde administrationem chirurgicam, fascias & deligationem, curationem totam. Ex HILDANO plurimas adnotationes habet, alia magis propria. Luxationes recenset, spissato liquore articulari ortas. Luxationes in calvariæ futuris admittit, iis fascias obponit, quibus contineantur. Radium a cubito facile discedere. Fæcum involuntarium exitum a fractura coccygis vidit. Ex ano secundo ab intestini crassi vulnere nato feces non fætidæ. Ut causticis magni abscessus aperiantur. De cephalica vena incisa sanguinem absque impetu elabi.

SCIPION ABEILLE, Chirurghi castrensis & nosodochiorum militarium, *le parfait chirurgien de l'armée* Paris 1696. 12. *. Breviter agit de fasciis frequentioris usus, de trepano, de galtroraphia, de fistula ani, de amputatione, de fracturis, de suppellectili chirurgica, quam a GIRARDO artifice paratam laudat. Nervum brachialem in anevrysmatis ligatura jubet ab arteria separare.

EJ. *le traité des playes d'arquebusades.* Huic editioni præponitur annus 1695. 12. *. Non esse venenata.

EJ. *le chapitre singulier du GUIDON.* Pariter anno præfixo 1695. 12. *. Examen candidati chirurgici.

J. RAVELLY *traité de la maladie de la rage* Metz vel Paris 1696. 12. Lupa rabida aliquot homines vulneraverat, eorum plerique sanati sunt, aliqui hydrophobi perierunt. Noster jubet locum demorsum exuri, vomitum cieri.

DU TREYVE *lettre sur la blessure de M. du PALAIS* Paris 1696. 12. PORT.

§. CCCCXXXIV. PETRUS VERDUYN.

ADRIANI f. chirurgi Amstelodamensis, *diff. epistolica de nova artium decurtandorum ratione* Amsterdam 1697. 8. *. Belgice *verhandeling van een nieuwe manier om leedemaaten afzetten.* Gallice etiam a. 1697. vertente JOSEPHO VERGNOL chirurgo, qui ipse operationem erat passus. Titulus est, *nouvelle methode pour amputer les membres.*

Ita nempe in pede amputationem debere institui, ut de sura tantum referretur carnis, quantum ad operiendum truncum sufficiat, ita os obtegi, lentam exfoliationem averti, sanguinem conpesci, meliorem esse artus reliqui usum, cum ad eam carnem pes artificialis multo firmiter possit adaptari. Instrumenta & encheireses sollicite exponit, inter illa sustentaculum. Valde laudat GEORGIUS la FAYE accuratam administrationis descriptionem, cui nuperi vix quidquam adiderint.

In

In editione PETRI MASSUET accessit GUILIELMI van VLOOTEN ad VERDUYNIUM *epistola*, qui feliciter ad VERDUYNIUM modum artum amputaverat. Carpit tamen, quod eorum non satis arcte strinxerit. Respondet in alia VERDUYNIUS.

ID. ADRIAN. VERDUYNOVAM administrationem in amputanda mamma excogitaverat, & curandi labii leporini, & intercipiendarum vinculo tonsillarum tumensium, & continendorum ossium, quæ de fractura eminent. VERGNOL in præf.

EJ. *observationes chirurgicas* e Belgico in latinum translatae diximus, latine versas & editas a JOHANNI TILING Leid. 1693. 8. *, qui pro auctario adjecit ad SCULTETI *armamentarium*. Curationes sunt 22, pleræque graves & utiles. De cancro ex avulsa barba nato; de ulcere diuturno in cerebri ventriculum patente, post triennium lethali: de strumis cultro sublatis: de ore connato & separato: de cartilaginosa tumore maxillæ inferioris, cum exostosi maxillæ inferioris, ferro & igne denique superatis: de tumore aquoso dorso curato: de aure pueri nuper in lucem editi, sarcomate obsessa. Iterum tumor aquosus mammæ proscirrho habitus: de arteria temporali feliciter incisa: de tonsillæ tumore recrudescente & funesto: de sphacelo mammarum lethali, ex suppressis mensibus nato.

Editionem I. de amputatione, quam D. PETRUS MASSUET curavit, cum istius viri nomine dicemus, qui plurima adjecerit additamenta.

T. VISSCHER *heelkonstige aanmerkingen* Amsterdam 1696. 8. WACHENDORF.

§. CCCCXXXV. J. THOMAS WOOLHOUSE.

Anglus, JACOBO II addictus, ejus medicus oculus, qui ad magnam senectutem pervenit, meis temporibus Parisiis superstes.

EJ. *catalogue d'instrumens pour les operations des yeux* Paris 1696. 8. Non vidi, se puto jam tum instrumentum hic tradi ex hordei aristis compositum, in quo invento noster valde sibi placuit, cum tamen periculose fragili, & manifesto dentato penicillo palpebras raderet. Video etiam ad hypopyon perforandum eodem loco instrumenta descripsisse.

In *Journal de Trevoux* Febr. 1706 & administrationes suas laudaverat, & asellorum, non vulgarium sed aliorum grandiorum 32 pedum sibi notorum, succum pro summo in nascente cataracta medicamento extollit. Debere vivos deglutiri. Lentem flavam & opacam suo loco repertam esse, cum cataracta deposita fuisset. In equo fungosam excrescentiam reperiri, iridi adnatam.

A. 1728 in eodem diario refert de ægroto frustra a PETITO curato & a CAROLO S. YVES, quem ipse restituerit, qua occasione hunc ocularium ut plagiarium indoctumque hominem vituperat.

EJ. *experiences des différentes opérations manuelles & des guérisons qu'il a pratiquées aux yeux* Paris 1711. 8. BUR. alii 1712. 8. Genev. 1715. 12. HEIST. Putes esse

esse grosse Probstücke in Augenkrankheiten, die er durch sonderbare Operationen und speciale Handgriffe jederzeit curirt, übersetzt durch CHRISTOPH le CERF Jena 1715. 4. Latine in E. N. C. Cent. VI. app.

EJ. *observations critiques de W. sur un livre imprimé en Angleterre* London 1713. 8. In KENNEDY ophthalmographiam.

Epistola inter additamenta MAITRE JEANII prodiit Leid. 1714. 4. * ad editorem PALFYNIUM data, in qua W. contra sedem cataractæ in crystallina lente pugnat.

EJ. *dissertationes savantes & critiques sur la cataracte & glaucome de plusieurs modernes* Frankfurt 1717. 8. 1730. 8 & Latine vertente CHRISTOPHORO le CERF *dissertationes de cataracta & glaucome contra systema BRISSAËI, ANTONII & HEISTERI* Frankfurt 1719. 8. *. Summa rei est, defendere contra nuperos, dari cataractas membranaceas pensiles, in utraque camera oculi, & lentis crystallinæ obstructionem atque opacitatem aliud a cataracta malum esse, & inmedicabile. Possè intra 18 mensem cataractam deponi. Perforandum ad duas a cornea lineas, ad dimidium sub iridis medio spatium, id nisi fervetur, corpus vitreum perforari; de perforanda multis punctis cataracta: de deponendis, quæ adhærent. Sed etiam de educenda per incisam corneam cataracta egit. In synechia lædi aut lentem aut uveam. Suis asellis etiam mammæ cancerum sanatum fuisse. Alpere in ANTONIUM MAITRE JEAN. Libelli sunt plusculi.

Epistola due a. 1707 scriptæ I. P. le BRUN contra BRISSAËUM, quem plagii reum facit. Veterum systema describit. Gypseam se lentem vidisse oculi.

II. *Annotationes in tractatum de cataracta ANTONII MAITRE JEAN in Merc. Gall. Oct. Nov. Dec. 1708, & ib. Jan. ad April 1709* hic recus. Acerbæ notæ, ut ANTONIUM contra propria sensa scripsisse aiatur, & literatis imposuisse.

III. *Breves adnotationes in HEISTERI dissertationem* Altdorf 1713. 8. editam.

IV. EJ. *epistola ad JOHANNEM PALFYN*.

V. *Illepidum carmen ad J. HOVIUM*, cum notis, quibus bibliotheca ophthalmica continetur.

VI. DANIELIS GEISLER Noribergensis chirurgi *epistola de cataracta vere membranacea, pupillæ firmiter adnata, in eodem oculo reperta cum lente crystallina opaca*.

VII. *Refutatio apologiæ HEISTERIANÆ*.

VIII. *Censura in G. HOWARD ophthalmiatriam*. Aliqua de antiquitatibus chirurgiæ ophthalmiæ.

IX. *Quadragesima operationum catalogus, quas exercet, græcis nominibus*. Inter eas est Βλεφαροζευσις. Fusius de ungue.

EJ. *remarques sur l'avertissement de M. WINSLOW*. In diario Trivultino Tom. I.

1724 acerrimus & inutilis libellus. Speculum ocularium GARENGEOTIE sibi tribuit.

EJ. de cataracta disp. in d. Trivult. 1725. M. Mart.

EJ. reponse aux difficultes touchant la cataracte membraneuse ib. 1726.

EJ. observations sur le memoire de M. MORAND inseré dans l'Hist. de l'Acad. des sciences ib. 1726.

A. 1727 lentem crystallinam bonam fuisse, cum cataracta deposita fuisset ex MORASCHI testimonio.

A. 1728 D. WALTHIER etiam membranam pendulam pone uveam vidisse, eam se apud SANTORINUM vidisse.

In J. de Trev. 1707 agit de lapide medicinali, qui ad externa aliqua oculi mala bene faciat: ad cataractam inutilis.

§. CCCCXXXVI. VARII.

CONRAD BARTHOLD BEHRENS, medicus Hildesheimensis, auctor est libri folis literis C. B. B. expressis editi Helmstatt 1698. 8. *. *Medicus legalis oder gesetzmäßiger Bestell und Ausübung der Arzneykunst. De chirurgis, eorum officiis & erroribus.*

EJUSD. *selecta medica, de medicina natura, certitudine, imprimis pharmacopolarum, chirurgorum atque obstetricum functionibus* Fr. Lips. 1708. 4.

In E. N. C. Dec. III. a. V. VI. obs. 33 calculi in rene & utraque vesicula: ren exesus.

Cent. I. obs. 28. ut curaverit a fulmine tactos.

Vol. I. obs. 76 calculosi dissectio.

DANIEL le CLERC, doctus & celebris medicus Genevensis.

EJ. est *histoire de la medecine* Genève 1698. 12. & auctius 1723. 4. *. *Historiam chirurgiæ utique docet, inquit num ea ars, num medicina propria dignior sit & antiquior. De Chirurgia Romana. Princeps ubique auctor, candidus & ab omni secta alienus.*

EI. tribuit Cl. PORTAL *appareil commode en faveur des jeunes chirurgiens* Paris 1700. 12.

J. JAC. WOYT *thesaurus pharmaceutico-chirurgicus, oder gründliche Erklärung der üblichen Kunstwörter, die sonderlich den Apothekern und Wundärzten vorkommen* Leipz. 1696 8. RIV. Cum alio titulo *Gazophylacium medico physicum, oder Schatzkammer medicinischer und natürlicher Dinge* Leipzig 1737. 4. *

EJ. *Unterricht von den tödtlichen Wunden des ganzen menschlichen Körpers* Dresd. 1716. 8. HUTH.

EJ. *curieuse Chirurgie* Dresd. 1715. 8.

EJ.

EJ. *Abhandlung aller innerlichen Krankheiten* 3 Th. mit der Chirurgie und Hebammenkunst vermehrt Leipz. 1753. 4.

EJ. *trifolium chirurgicum, oder chirurgisches Kleeblatt* Leipz. 1705. 8. BOEHM.

GEORGIUS BAGLIVUS, medicus, qui suo ævo magnam famam meruit, scilicet pene condidit, hypothesis in aliis inimicus, in se ipso fautor. Inter diff. Rom 1696. 8. Lion 1699 cum praxi edita & sæpissime recusa est *diff. de tarantula*, in qua fabulas illas vulgares & curationem per choreas, credulus recipit.

Diff. de vesicantium usu & abusu, quibus medicamentis noster valde infensus erat. Nonnullis annis frequentiores a vesicatoriis gangrænas supervenire.

Mle. D'AUVERGNE *recueil de secrets touchant la medecine pour les maladies & les playes* Paris 1696. 12. D'ETR.

His temporibus aut etiam prius, vixit ANDREAS TENZEL, cujus *philosophische und sympathetische Schriften* HOF. 1725. 8. prodierunt, BOECLER, & huc videntur facere.

§. CCCCXXXVII. DISPUTATIONES.

EBERHARD BARNSTORF *de amputatione membrorum sphacelatorum* Leid. 1696. 4.

MICH. WANSELOW *disp. exhibens historiam de ruptura lienis* Erford. 1696. 4. D'ETR.

D. MARTINI *de enterocele* Lips. 1696. 4.

GEORG LANGERMAN *disp. de fraudibus & erroribus circa lapidem bezoar* Leid. 1696. 4. Potius practici argumenti.

J. JAC. SCHOEPFER *de hæmorrhagia oculo vulneratorum* Rostoch. 1696. 4. HEN.

NIC. EGLINGER *de fracturis & luxationibus ossium* Basil. 1696. 4.

J. CONRAD BECKER *de abortu* Gieß. 1696. 4.

J. SCHMIDT *de lepra Græcorum unguibus monstris prædita* Utrecht 1696. 4. *.

RENATI le CONTE & NIC. ANDRY, *non ergo parotis unica lethargi vindex* Paris 1696. 4.

Inter *Questiones XII* GUILIELMI RIVIERE Monspel. 1696, est, *Ergo cancro, scrofulis, hæmorrhæe panacea mercurialis.*

§. CCCCXXXVIII. FRIDERICUS HOFMAN.

Professor Halensis, celebris medicus, & chemicus.

EJ. infinitæ sunt disputationes, quæ vel ipsius sunt, vel a discipulis eo præside defensæ. *De amputatione membrorum sphacelatorum, eorumque secura medela* Hall. 1696. 4. BUR.

De synovia ejusque origine Hall. 1697. 4. *.

Xxx 2

De

De fistularum nova tuta sanandi ratione Hall. 1697. 4. * Sanata dente carioso evulso.

De ἰσχυραῖς vel sanguinem sistentibus Hall. 1698. 4. MENZ.

De dentibus eorumque morbis ib. 1698. 4. *.

De remediis antidontalgicis ib. 1700. 4. HEF.

De membris fractis ib. 1700. 4. HÆNEL.

Ulcerum ætiologia vera & circa curam cautele Hall. 1703. 4. MENZ.

De luxationum synthesi in genere R. GRUHMANN, qui auctor est.

EJ. *affectus rarissimus perpetui succi nutritii ex thorace stillicidii* Hall. 1704. 4. * Perforato pectore multum eductum materię chylosę, quam noster tamen per arterias putat effundi.

EJ. *de imprudenti medicatione multorum morborum causa* Hall. 1715. 4. *.

Casus ægri ophthalmia laborantis ib. 1717. 4. MENZ.

De fistula ani R. H. BASS auctore ib. 1718. 4. *.

De sphacelo ex causa interna feliciter curato Hall. 1721. 4. * Ab allisione in homine cacochymo natus, exemta ossicula, sphacelus ad gangręnam suboritur sublatu.

De oculorum procidentia Hall. 1722. 4. *.

De venę sectionis prudenti administratione ib. 1723. 4. * Practica potius.

De incontinentia urinę ex partu difficili ib. 1724. 4. *.

De exulceratione vesicę ib. 1724. 4. *.

De vesicatoriorum præstantia in medicina ib. 1727. 4. * In asthma spasmodico, in variolis relabentibus. Clinici potius argumenti.

De fonticulorum usu ib. 1727. 4. HÆNEL.

De morbis oculorum præcipuis ib. 1728. 4. HÆNEL.

De læsionibus externis, abortivis venenis & philtiris R. SCHILMER ib. 1729. 4. 1755. 4. * Lien ab ictu dissiliens, inde mors subita. Sic ex ictu cum diaphragmate inflammato. Ab alia plaga sphacelus. Vulnus pectus penetrans clausum, inde empyema funestum.

De cataracta ib. 1729. 4. *.

De dolore ex calculo renum ib. 1732. 4. LANG. 1731. HE Germanice vom Nierenstein. Calculum fere in sinistro latere habitare. Carolinas thermas calculum non generare.

De spasmo ex calculo felleo ib. 1732. 4. LANGENH. 1731. HEF.

De abortu ib. 1733. 4.

De fistula maxillari ib. 1735. 4. *.

De

De variis visionis vitii ib. 1736. 4. MENZ.

EJ. *de inflammatione ossium* ib. 1737. 4. * auctore respondente C. P. GLASS.

Ad chirurgiam non exigua pars pertinet operis, quod cum titulo *medicinę consultatorię* prodiit, & quod fere fit responsis ordinis medici Halensis, quę plerumque in mitissimum sensum respondit.

Ejus T. I. Hall. 1721. 4. * Varia de infanticidiis & vulneribus judicia: inter ea vulnus diaphragmatis funesti eventus: pariter tristis effectus fustigationis, & perinde lethale vulnus vasis in mesocolo sanguinei. Contra, percussio, a qua effusus in ventriculis cerebri sanguis, pro incerta mortis causa. Sphacelus scroti curatus oleo caryophyllorum. Diabetes ex calculo ureteri impacto. Paracentesis pectoris ab ordine medico approbata. Abscessus in muscibus abdominis. Vulnus sinus frontalis longo tempore non sanatum.

T. II. Hall. 1721. 4. * Ejusdem generis quinquaginta consilia. De vulneribus judicia, excusatur vulnus arterię carotidis non satis definitum. Partus exsectus ex utero cęsaricus, funestus sed exculpatus. Vulnus penetrans abdomen & trajiciens; malus eventus chirurgus imputatus. In cerebro effusus ex ictu sanguis, reus excusatus. Ulcus pertinax femoris, & ex ejus luxatione atrophia. Ex imperita venę incisione anevryisma spurium. Abscessus inter abdominis musculos.

T. III. Hall. 1723. 4. * Vulnus hepatis funestum, æger lenissimum dolorem senserat, quidquid alii ex hypothesi in contrariam sententiam dixerint. Vulnus funestum pulmonis: pro non lethali relatum. Lethale vulnus trunci communis venarum ab hepate in venam cavam confluentium. Vesicę excoctę curatio. Calculosorum historia, quos inter fuit, qui numerosos calculos egeffit. Fustigatio crudelissima, etiam capitis, ut tamen cranium integrum esset, pro non lethali. Anevryisma cruris sponte ruptum, mortemque inferens, non satis adgnitum, ut imperitissimi homines etiam incisionem moliti sint.

T. IV. Hall. 1724. 4. * Cranium bis fissum & pus sub dura matre, pro non lethali. Incisio hominis calculosi: excusatus medicus, qui Swalbacenses aquas ad id malum suaserat. Ex lapsu, femore neque fracto neque luxato, tamen ambulandi impotentia. Multiplex cranii fissura cum vase rupto & sanguine effuso: vulnus lethale pronuntiatum. Luxatio hinc humeri, inde radii & ulnę cum non potuissent sanari, & arteria a fragmento osseo convulnerata fuisset, chirurgus correptus. Vulnus pectoris, ab eo dolores, hæctica sanata suborto bubone inguinali. Lien ruptus, sanguis in abdomen effusus. Gangręna & mors ex gravi vulnere ipsis ossibus brachii dissectis, cum chirurgus ea ossa tentasset reconciliare. Ex vulnere capitis cum fissura mors demum die quadragesimo. Excusatum vulnus compuncti cerebri, cum pure in altero ventriculo effuso.

Tom. V. Hall. 1726. 4. * Hydrocele aliquoties compuncta, in qua aqua subito maxima copia renascebatur. Vulnus duodeni pro absolute lethali. Ulcus intestini recti. Ab ictibus fetus intra uterum pereuns, cum signis acceptę injurię.

juræ. Vulnus funestum diaphragmatis & hepatis, tamen pro non lethali. De infanticidio hic & alibi. Vulnus per orbitam in cerebrum penetrans pro lethali relatum.

T. VI. Hall. 1728. 4. *. Calculus cum podagra conjunctus. Ex ictu in cranio foramen, in cerebro pus fætidum & copiosum vomica contentum: reus excusatus. Vulnus ossis frontis jaculo perforati, quod in cerebrum penetraffet, pariter excusatum. Calculosi hominis diarium, cui subinde calculi decedebant. A vulnere os tenuissimum & fragile ad duram cerebri membranam adhærens.

T. VII. Hall. 1730. 4. *. Cerebrum per frontis os convulneratum, pro non lethali. Ad ulcus cancriforme linguæ consilia, quæ satis bene cedere visa sunt. Horrida capitis conquassatio, fracturæ, hiatus futuræ, contrassura alterni lateris, pro lethali. Hernia intestini ilei in vesicæ cellulosam elapsi.

T. VIII. Hall. 1731. 4. *. Ab impactu pugno fugillatio, sanguis sub calvaria effusus, mors pene subita; reus excusatus.

T. IX. Hall. 1732. 4. *. Lis inter medicos, qui vulnus pectoris cum fragmento pleuram compungente infelici eventu curaverant, cum alter saccharum faturni adhibere vellet, alter dilatare vulnus & injicere medicatos succos. Ad calculum renalem dudum gestatum consilium.

Tom. X. ib. 1733. 4. *. Calculosi multa mala patientis historia & renis ulcus. Nihil de forensi medicina.

T. XI. ib. 1738. 4. *. Depositi fenis opus, nihil iterum argumenti forensis; aliqua ad calculi symptomata, ad cancrum occultum, ad ani fistulam.

T. XII. ib. 1739. 4. *. Ulcus renis. Ex lapsu femur subluxatum.

EJ. *consultationum & responsionum medicinalium* Cent. I. ad morbos capitis & pectoris Hall. 1734. 4. *.

T. II. Cent. II. III. *complectens morbos abdominis & artuum extremorum* ib. 1734. 4. *. Quæ occurrerent chirurgica pariter ex opere germanico sumta.

In *medicina systematica tomii quarti parte tertia* ib. 1734. 4. *. caput de abortu huc revocaveris, tum de ophthalmia, ubi axungiam viperarum laudat, de inflammatione vesicæ, cum propriis adnotationibus.

In Parte V. Hall. 1739. 4. *. Huc capita de sphacelo a causa interna, de ulceribus & fistula, quibus casus cum sua curatione subjunxit.

In *opusculis medico practicis* Hall. 1736. 4. *. huc facit diff. *de vesicantibus & fonticulorum circumspetto in medicina usu.*

In notis ad POTERIUM varia etiam habet, ut bonum eventum rupti in hydrope umbilici.

§. CCCCXXXIX. DIARIA.

In *Eph. Nat. Cur. Dec. III. Ann. IV. obs. 33.*

CHRISTIAN HELWICH, Vratislaviensis medici, calculi imaginaria figura.

Obs. 35 gangræna ex causa interna exorta.

Ann. IX. X. obs. 120 aliquæ de vulnere lethali relationes.

Cent. VIII. obs. 60 ossa tumida curari emollientibus.

Cent. X. obs. 31 a cephalæ futuræ sagittalis discessio.

Vol. II. obs. 60 calculum difficulter adgnosci & fallere.

J. BAPTISTA WENKH.

Dec. III. ann. IV. obs. 87 ossicula prioris fetus in utero residua & nova imprægnatio.

Cent. V. obs. 30 hydrophobia absque canis morfu.

J. CHRISTOPH MENZEL *Dec. III. ann. IV. obs. 121* alter gemellus uterum rupit.

Obs. 122 gemelli se in partu impediens funesto eventu.

In *Phil. Transf. n. 219* JOH. WALLIS de equo, cui ventriculus perforatus fuerat, facile sanato.

N. 220 CAROLUS BERNARDUS, vir eruditus, de magnis calculis de urethra excisis, in qua a viginti retro annis federant.

N. 223 ID. fufe de nephrotomia & historia hujus administrationis. Peractæ felix exemplum.

N. 221 CAR. PRESTON de eodem 51 unciarum calculo, quem de vesica a morte hominis in nosocomio Charitatis extraxerunt, cum vivo non possent.

In novo diario *Galeria di Minerva Venet. 1696. fol. ** JOSUÆ FERRO diff. de bezoardicis calculis Americanis.

FERDINANDI SANTANIELLI diff. *de vesicantibus.*

In novo diario *le progrès de la medecine Paris 1696. 12. ** huc facit fetus aliquot annis in utero moratus, qui per incisi abdominis vulnus exiit.

DU CHESNE cystis membranacea utero mulieris adnata.

Tumor maximus ex ileo intestino & colo adnatus: redit iste in *Phil. Transf. n. 225.*

In *Mem. avant 1699.* GALLOYS de tumore cystico genu obsidente, urina sanato cum sale communi in mellis speciem cocta.

§. CCCCXL. GODOFREDUS BIDLOO.

Professor anatomes Leidensis, Archiater Regis GUILIELMI III. poëta, medicus, incisor, etiam chirurgus, qui propria manu medicinam fecerit, in castris & domi bronchotomen feliciter exercuit (a), caneros resecurit &c. Multa scripsit chirurgici argumenti, quæ ad suos annos ægre retuleris, cum ubique numerum annorum in collectione opusculorum sint omitti, singulas vero dissertationes difficillime reperias. Ad hunc annum revoco, quod Leidæ 1697. 4. prodierit

CHRISTIANA STEENEVELT de ulcere verminoso ad BIDLOUM dissertationem, quæ inter BIDLOI opuscula existat recusa. Ulcus, de quo agitur, fracto pedi successerat, ut tibia de cute prominere. Per id ulcus multa officula prodierunt.

EJ. BIDLOI exercitationum anatomico chirurgicarum decades due Leid. 1708. 4. *. Fusæ historiæ memorabilium curationum, quibus noster defunctus est, nescio quo cum fastu descriptarum. Huc faciunt

In Decade I. de phlyctæna. De extraneis ex vulneribus eximendis, quod studium noster accurate commendat: exemplum addit trabeculæ ferreæ, multis annis in lumbis gestatæ. Periisse, cui glans plumbea inter costas hæserat, quam noster jussit eximi. Laxato vulnere demum noster vitri fragmentum eduxit, quod vix tactum convulsiones ciebat. De varicibus, eos inter enormi, denique repressâ, quæ minabatur gangræna, sanata. De oculo purulento scalpello arguto perforato & denique curato: aliquot exempla. De excrescentia maxima subito nata in inguine, vinculo ablata. De verrucis.

In Dec. II. Recrudescens tumor ille inguinis iterum vincus, emortuus, ablatus, bono eventu. De pyimo. De ungue, pinna, ala & administratione horum malorum. Unguem ipse BIDLOUS sustulit, vellella adreptum. De encanthide erosa & sublata. De exstirpata viri mamma, ab auctore ablata: furcam cruribus scindentibus depingit (b). De oculi prolapsu. De lesa ossæ cribroso immensam vim laticis aquosi fundente. De spina bifida tum in collo, tum in lumbis. De leucomate curato leniter rodentibus illitionibus. De exostosi aliquot exemplis iconibus expressis. Amputationem ab exostosi requiri, medicamentis non tangi debere.

Redeunt ista in operibus omnibus anatomico chirurgicis Leid. 1715. 4. *.

Disputationem de puncto, cum in hac collectione non redeat, respondentem HELVETIO tribuimus.

§. CCCCXLI. VARIÏ.

SAINT CHRISTAU, chirurgi civitatis Luxemburg, Chirurgie pratique Luxembourg 1697. 12. *. Brevi compendio summa artis capita percurrit, addit instrumenta, medicamenta, aliquas adnotationes, ablati tumoris cystici, quem scarificavit

(a) WESTHOVEN de angina.

(b) Improbatur VYLHOORN ad HEIST.

scarificavit & consumpsit, capitis contusi neglecti, cum terebratione egeret, vulnorum, brachii amputationis &c.

HIPPOCRATIS nonnullos libros Paris 1697. 12. * edidit DACIER, gallice à se conversos, & cum codicibus Regiæ Bibliothecæ collatos, notis auctos. Inter eos sunt de arte, de veteri medicina, lex, jusjurandum, de medico, de decore medici, & præcepta. Notæ ut a litteratore.

JEAN FONTRAILLES traité de physique & de chirurgie Paris 1697. 8.

In PAULI BOCCONE, nunc SYLVII dicti, Museo di fisica e d'esperienze &c. Venez. 1697. 4. * pluscula pertinent ad chirurgiam medicam. De tarantula primum off. 17, cum commento saltationis. Dialogus de cancro: nimis in spem facilis. Medicamenta varia chirurgis utilia, numerosa. Germanice excerptæ sunt Jen. 1697. 12.

M. L. D. Lettre sur l'impossibilité des cures sympathiques Rotterdam 1697. 12. Medicus serio eas curationes refutat.

PANCRATII WOLF cogitationes medico legales Zeil. 1697. 8. BOEHMER.

EJ. de febrium crisi per abscessus, bubones, carbunculos Hall. 1705. 4.

§. CCCCXLII. DISPUTATIONES.

J. GERDES de hydrophobia Greifswalde 1697. 4. MENZ.

DAN. HENR. MEIBOM de patelle ossis lesionibus & curationibus Francker 1697. 4. *. Instrumentum describit a patre HENRICO inventum, quo patellas transversim fractas continebat.

CHR. GOTTL. REUSNER de partu difficili Erford 1697. 4. BOEHMER.

J. W. KOCH de partu præternaturali Francf. 1697. 4.

J. ANDR. CRAMER de nephralgia Basil. 1697. 4.

J. PHIL. CHUN de padarthrocace Marburg 1697. 4. *.

J. GERH. WINTHER de rabie Rinteln 1697. 4.

CORNELIUS V. ACKERSDYCK de partu difficili Leid. 1697. 4. *.

JUSTUS OTTO QUENTIN de gravidarum preparatione ad partum facilem Utrecht 1697. 4. *.

J. JACOB FICK, Prof. Jenensis, de abortu epidemico Jen. 1697. 4. * Annum 1696. frequentibus abortibus infamem fuisse.

In Conm. ad aphor. HIPPOCR. aliqua etiam chirurgica habet.

HENRICI V. SANDEN de medicamentis causticis Regiom. 1697. 4.

EJ. de prolapsu uteri inversi ab excrescentia carneo fungosa in fundo ejus interno ex potu infusi crepitus lupi enato Regiom. 1722. 4. *. Vom Ausfall der Behrmutter Leipz. 1723. 4.

Tom. I.

Yyy

In

In *Eph. Nat. Cur. Dec. III. ann. IX. X.*

Obs. 193 de steatomate cancroso pullulante ex articulo genu, eventu funesto: aderat & tibiæ caries.

Obs. 194 anus imperforatus, & rectum intestinum in vesicam patens.

§. CCCCXLIII. DIARIA.

In *E. N. C. Dec. III. ann. V. VI. pro a. 1697. & 1698.*

ELIAS CAMERARIUS EL. RUD. f. Professor Tubingensis, meus olim præceptor, in *obs.* 41 tumor adiposus genu corrosivis exasperatus, funesto eventu: os femoris cariosum.

Obs. 212 laudat caustica medicamenta ad auferendos tumores.

Cent. III. *obs.* 54 exile in cantho oculi vulnus, inde magna symptomata.

Obs. 56 memoria ab ictu occipitis læsa.

Cent. VI. *obs.* 34 subluxatio dorsi sponte curata.

Obs. 35 faucium tumor felici eventu incisus.

Obs. 36 tumores in collo turbida lymphæ pleni: incisi, tandem sanati.

Cent. IX. *obs.* 97 absque machinis restitutorum artuum exempla.

Obs. 98 urina cruenta conjuncta cum ani fistula.

Vol. II. *obs.* 149 mors fero superveniens a parva cranii fissura.

In *Epistolis Taurinensibus* Tubing. 1711. 8. * vix huc faciunt aliqua. De pulchra meretrice, cui ossa cariosa; de morfu viperarum, canis rabidi, tarantulæ. De nova cataractæ theoria. De sarcohydrocele insigni.

EJ. *systema cautelarum medicarum* Francfurt 1721. 4. *. De anevrysmate, calculo, cataractæ natura & lite WOOLHOUSIANA; de cucurbitulis, scrophulis, nuperorum chirurgorum inventis & opinionibus; fistula lacrumali, fissura cranii, fetus extractione, hernia. Chirurgorum Gallicorum laudes. Animadversiones obstetricum in DIONIS, & aliqua chirurgica.

EJ. *de spina ventosa* Tubing. 1722. 4.

EJ. *disp. de gemursa PLINIANA clavi pedis maligniori specie* Tubing. 1722.

4. *. Gangrænæ inde natæ exempla, & alioquin spontaneæ fenum gangrænæ.

EJ. *miscellanea theses medico chirurgica* ib. 1724. 4. * cum videantur THEOPHILI FRID. FABRI esse respondentis, eo loco dicentur.

EJ. *vitia urinæ vias & viciniam illarum adstringentia* ib. 1733. 4. *.

J. HENRICH VORWALTNER *E. N. C. III. ann. V. VI. obs.* 106 fetus frustillatim per umbilicum exemtus.

Obs. 109 quartana diuturna excreto calculo sublata.

Obs.

Obs. III in corde cervi innatum fuisse repertum globulum plumbeum, lignumque in pulmone.

Ann. VII. VIII. *obs.* 144 sarcoma compresso broncho suffocans.

J. MICHAEL METIUS, Jenensis.

Dec. III. *ann.* V. VI. *obs.* 166 sinus fistulosus & alia mala a partu.

J. HENRICH STARCK.

Obs. 167 felix usus vesicatorii in febre petechiali.

Ann. VII. VIII. *obs.* 57 urina purulenta tumor intercus sublatus.

Ann. IX. X. *obs.* 170 calculus in canis vesica.

Obs. 171 calculus vesicæ cum osseo in aorta concremento.

REINHOLD WAGNER IDEM p. 522.

Dec. III. *ann.* V. VI. *obs.* 179 tumor dextri pectoris pulsans, anevrysmâ nempe arteriæ aortæ.

Obs. 180 ilei intestini ulcerum sanatorum exempla.

In *Nov. Act. Lit. Mar. Balbh.* 1699. EJ. in magno vulnere abdominis intestina tamen pene adglutinata.

Ib. huc referas embryonem suillum petrefactum.

Ib. abscessus inguinis ab intestino, quod lumbrici perforaverant.

EJ. abscessus hepatis per urinam & alvum evacuatus.

Ann. 1700. incisio & judicium de vulnere funesto diaphragmatis & hepatis.

Cent. I. *obs.* 30 testiculus hominis osseus.

E. N. C. Dec. III. *ann.* V. VI. CASPARI PETZOLD tumor pedum & crurum ab urina retenta soluti ejus fluxu restituto, *obs.* 185.

EJ. *observationes medico chirurgicae selectiores* prodierunt Breslau 1715. 8. *. Eas inter plusculæ sunt chirurgicæ. Abscessus uteri judicatus effluente pure; sphacelus a natura sanatus, delapsa parte mortua. Varices sponte rupti. Fistula prope aurem incisa, curata. Sic pectoris fistulæ. Clavicula cariosa exemta, & a callo restituta. Tumor palpebræ excisus. Fistulæ pectoris sanatæ, & caries in digitis pedis, inque ipso femore. Scarificatione verticis sublata otalgia.

J. DANIEL DOLEUS *E. N. C. Dec.* III. *ann.* V. VI.

Obs. 255 tumores illos ventriculi verminosos in cane frequenter reperiri jama monuit.

Obs. 258 moles in abdomine adiposa mortis causa.

J. CAROLUS WESTPHAL.

Obs. 286 ex ulcere pedis clauso pleuritis; sputum cruentum, mors ipsa.

J. ABRAHAM MERKLIN G. ABRAHAMI f. *obs.* 296 stylus chirurgicus chirurgus inter costas elapsus, nono demum anno ex inciso abscessu excisus.

JOH. WERNER ZOLLER *obs.* 102 tendo (nervum vocat) e manu evulsus, nullo in sensu aut in motu detrimento.

In *Progrès de la medecine* Medici D. BRUNEL 1697. celebris ille tumor testis reperitur, concrementis interspersus ossis, quam pro testimonio venditarunt viri, qui conceperit. Occurrit etiam in *Mem. avant* 1699. & refutatur a. 1700. In meo exemplo deest, quem ex hoc diario citant in *Phil. Transact.* n. 226. Polypus.

In *Phil. Transf.* n. 227. CAROLUS MORLEY de fetus ossibus per anum expulsis.

N. 228. EDUARDUS TYSON de homine, cui alterum cerebri hæmisphærium sphacelatum erat, inque cerebro calculus.

N. 229 JACOB BRODIE de fetu per abscessum umbilici egesto.

In *Memoir. avant* 1699. AILLAUD de calculo in scroto reperto, quem MERYUS putat ex vesica elapsum.

§. CCCCXLIV. VARI.

CAROLUS MUSITANUS, Neapoli medicinam fecit, cum sacerdos esset, homo singularis, salium amans, exscriptor ETTMULLERI, improbabilium historiarum narrator; quis enim pene truncato coivisse hominem credat, aut semen emisisse.

EJ. *chirurgia theoretico practica s. trutina chirurgica physica* Genev. 1698. 4. *. recusa cum reliquis operibus Venet. 1716. 1731. fol. CHIVA. 1738. fol. CHIV. Genev. 1733. fol.

Pars I. est de tumoribus. P. II. de ulceribus. P. III. de vulneribus, quibus in nuperis editionibus accessit l. de luxationibus & de fracturis Genev. 1716. Possis etiam huc referre l. de lue Venerea, & demum in parte practica, quæ morbos a capite ad calcem recenset, varios morbos ad chirurgiam spectantes, nephritidem, dentium dolorem, alia. Paradoxas cæterum hic curationes reperias, vulnerum sfoptetiariorum aqua Reginae Hungaricæ absque digestivis aut suppuratione sanatorum, tumorum excrescentias spiritu salis ammoniaci, erysipelatum soluto in aqua vitriolo, strumas oleo bufonum. Laxissimus cæterum confabulator & laudator suorum medicamentorum.

J. B. ALLIOT (PETRI f. cujus libellum diximus) *Traité du cancer, où l'on explique sa nature & où l'on propose les moyens pour le guérir methodiquement, avec un examen du système de M. HELVETIUS* Paris 1698. 12. *. Potissimum HELVETIUM impugnat, qui eo ipso tempore suam furcam & mammæ amputationem commendabat. Ei varia exprobrat, etiam remedium ad sanguinis jacturas a

NIELE

NIELE LUDOVICO, hypecacoanham a D. GARNIER mutuam. Ipse A. acidum in cancro morbosum increpat, quod vult superare suo alcali escharotico, ex realgar & ex lixivio parato, cujus formulam describit. Nempe arsenicum in lixivio solvitur, solutiones colantur, aceto saturnino præcipitantur, pulvis denique eluitur aqua, & mitigatur accenso spiritu vini. Testimonia addit pro hoc medicamento, quod etiam patris fuerat. Eo cancrum ulceratum, non sine dolore quidem, erodit.

Adjecti sunt duo libelli ALLIOTI Patris, cui PETRO nomen fuit.

ADRIAN KOENERDING, chirurgi Amstelodamensis, *van het beet en conduur en van het afzetten of kuyt en scherebeen* Amsterdam 1698. 8. ut lego... 1705. 8. *. Princeps scopus videtur contra VERDUYNIUM dicere: ejus ad modum aliquoties se artum amputasse, verum nimium inferre dolorem, tarde sanari; arterias, ut in ipso corpore reperit, varicolas fieri, nihil veri commodi ægro ab eo commento accidere. Accedit YOUNGH, quam diximus epistola.

J. JAC. DOEBEL, filii medici cognominis, postea von DOEBELN, *penis cancerosi feliciter dissecti historia* Leipz. 1698. 12. *. German. *Warbaster Bericht vom Geburtsglieder welches vom freßenden Krebs inficirt, aber glücklich geschnitten worden* Hafn. 1699. 8. Ephemeris non inutilis glandis penis tuberosæ, fistulosæ, feliciter resectæ.

EJ. in *Act. Litt. Mar. Balth.* 1699. redditi ante mortem & sponte, feni visus exemplum, & historia fetus in ventrem effusi.

Ib. de fetu extra uterum in abdomine reperto.

EJ. *de cataracta natura & cura* Londin. Scan. 1727. 4. BOEHMER.

ANTONINI FABÆ *practica di barbiero circa il cavar sangue ed altre cose appartenente a detto officio* Mellan. 1698. 8. MANGET.

J. CHRISTOPH ETTNERS, sub nomine des getreuen ECKART's, *verwegener Chirurgus* Augspurg 1698. 8.

EJ. *die unvorsichtige Hebamme* 1715. 8.

LIONELLUS WAFER in *description of the isthmus of Panama* Lond. 1698. 8. * ipse chirurgus, medicinam Indorum describit. Sagittis minutis ex arcu emissis repetita vulnuscula infligunt loco venæ sectionis.

§. CCCCXLV. DISPUTATIONES.

J. ERNST SCHAPER & CAROLI FRID. BELOW, auctoris, *de digitis manus dextræ in quadam femina per conuassationem nodositate, spina ventosa & atheromate monstrifis* Rostock 1698. 4. * cum historia imperfectæ amputationis.

EJ. SCHAPERI *de lippitudine crystallifera* Rost. 1704. 4. * Virgo nobilis cui oculi diu clausi fuerunt per mucum crystallinum alcalinæ indolis, demum sanata.

EJ. *medicinæ curiosæ specimen quid de pilorum canis rabidi impositione vulnere per ejus morsum inducto facta tenendum* ib. 1705. 4. *

EJ. *medicinæ curiosæ specimen de proverbio, Hände und Füße wachsen nicht wieder wie die Krebscheren* Rostock 1712. 4. *

EJ. *de hydrophthalmia intercepta* ib. 1713. 4. BOEHM.

J. JAC. SACHS *de mictu cruento* Erford 1698. 4. PL.

CAROLI RAYGER *de labrisulcio s. cheilocace* Altdorf 1698. 4. & in VALENTINI *Nosocom. Acad.*

CHRISTOPH KNEUSEL *de hæmorrhagia uterina matrone abortientis, ex praxi clinica desumpta* Gieff. 1668. 4. HEFT.

J. GUNTHER ALBRECHT *de enematum evacuantium, alterantium & nutrientium usu* Leid. 1698. 4. RIV.

V. W. RHODE *de nervi punctura* Leid. 1698. 4. HÆNEL.

WILHELM ULRICH WALDSCHMIDT J. JACOBI F. Professor Kiloniensis, *de chirurgorum ignorantia* Kiel 1698. 4. *

EJ. *de calculo renum* ib. 1707. 4. *

EJ. *agra spina ventosa laborans* ib. 1718. 12. RIV.

EJ. *de fracturis ossium sine violentia externa* ib. 1721. 4. *

EJ. *de abortus facti signis in matris præsertim defunctæ partibus generationi inservientibus reperiendis* ib. 1723. 4.

EJ. *de vulneribus arteriarum in artubus sæpe funestis* 1728.

EJ. *de Κηλοτομία absque castratione* ib. 1730. 4. HÆNEL.

§. CCCCXLVI. GEORGIUS ERNESTUS STAHL.

Cujus laudes alias dicemus. EJ. aliquæ sunt chirurgici argumenti disputationes;

De nova pathologia calculi renum Hall. 1698. 4. * Connexos esse morbos hæmorrhoides internas, podagram & calculum.

De æstimatione partium & lesionum Hall. 1698. 4. *

De sanguisugarum utilitate Hall. 1699. 4. * 1705. 4. *. Magni facit adversus hæmorrhoides, morbos hypochondriacos, chronicos.

De calculorum generatione, s. lithogenesi ib. 1699. 4. * Ex plethora renali principia ducere.

De

De cancro Hall. 1699. 4. 1705. 4. * A spiritu vini & camphora aliquid sperat: & in ulceribus mali moris a myrrha in ovo soluta.

De scarificatione narium Ægyptiaca progr. Hall. 1701. 4. *

De abscessu & furunculo ib. 1701. 4. 1705. 4. *

De phlebotomia ib. 1701. 4. HEF.

De affectibus oculorum ib. 1702. 4. * Germanice a WINKLERO verfa Berlin 1735. 8. *

De fistula lachrymali ib. 1702. 4. * & in nostra collectione. Hic jubet chorda de chely sumta & in punctum lacrumale immissa, malum pertentare; & ad os usque incidere. Pus per solum superiorem ductum exire adnotavit.

EJ. *de vulnerum lethalitate* ib. 1705. 4. *

De abortu & fetu mortuo Hall. 1704. 4. * In repetitis abortibus fere informes massas reddi.

De infantum adfectibus 1705. 4. *

De venesectione in pede & aliis certis corporis regionibus Hall. 1705. 4. *

De medicina & chirurgia perpetuo nexu ib. 1705. 4. *

De ambustionibus 1706. 4. *

De officio medici circa casus chirurgicos ib. 1710. 4. *

De medica chirurgia in genere 1713. 4. *

De tumore œdematoso podagrico 1713. 4. HEF.

Cum EJUS etiam nomine prodit *Einleitung zur Chirurgie* Lips. 1730. 8. * 1740. 4. BOECLER, codex forte M. f. prælectionum ab anonymo editus. Cera flava summum remedium ad partes sensilissimas vulneratas. Olecranium absque ullo malo resectum, præter rigiditatem. Accesserunt casus, ut vocant, chirurgici quatuordecim, qui seorsim prodierunt cum titulo *Elementa chirurgia manu & methodo STAHLIANA*, edita Budingem 1727. 8.

Lego etiam extare STAHL *des grundmäßigen chirurgischen Schlüssels* 24 Theile Leipzig 1742. 8. etsi non sit magni viri opus.

In *theoria medico physiologica & pathologica* Hall. 1708. 4. * inter alios morbos etiam chirurgica mala varia tractat, cancrum, calculum, &c. fere ut causas & theoriam eorum exponat.

§. CCCCXLVII. DIARIA.

In *Phil. Transf. n. 237* GUILIELMUS DAMPIER agit de stella terrestri ad morsum canis rabidi salutari, quæ manifesto lichen est, recte etiam adnotante HANS SLOANE.

Exem-

Exemplum partus hymene integro.

N. 243 ossa fetus per abscessum super os pubis egesta. A. 1697 jam lecta fuerat relatio.

N. 245 AARONIS GOODYER relatio de viro prope Aleppum ex serpentis morfu pereunte. Celeriter interiit, celerius etiam alia animalia ab eo serpente morfa.

N. 246 BONAVERI de calculo sub lingua.

In *Journal des Savans* 1698. ex variis abdominis abscessibus numerosæ hydatides.

Possis huc revocare J. BAPTISTÆ du HAMEL *R. scient. acad. historiam* Paris 1698. 4. * & 1701. 4. * excusam, sed ea omnia alias habentur excusa.

§. CCCXLVIII. VARIIS.

J. B. FANTONI, medici Taurinensis, *observationes anatomico medica selectiores, in lucem editæ a filio JOHANNE* Turin 1699. 12. * Venet. 1713. 4. * Genev. 1736. 4. * cum filii JOHANNIS operibus. Aliqua huc faciunt, ut anevrysmata arteriæ aortæ supra arterias iliacas ruptæ. Ex lapsu meninges inflammatae & cerebrum corruptum, absque mentis læsione. Tumores aliqui intestinorum. A vulnere sensim, ut videtur, ruptum diaphragma, in ventriculus in thoracem ascenderet. Fungus cerebri, quem, cum ligaretur, funestus secutus est sopor.

Inter MELCHIORIS FRICCI, Ulmenfis medici, *paradoxa medica de venen.* Ulm 1699. 12. * huc pertinent septimum, viperarum scorpiorum & aliorum animalium venenati morsus. Solo vulnere lædere, & nihil ab iis ad sanguinem læsi animalis pervenire. Tum nonum, quo venenum animalium rabidorum ostendit, ab aliorum animalium veneno longe differre, & alia curatione egere.

J. BAPTISTÆ CONTULI, Bononiensis, *de lapidibus podagra & chiragra in corpore humano productis* Rom. 1699. 4. * Tachenianus homo: calculos per omnes corporis partes prosequitur & depingit, iconibus equidem fictitiis. Calculi chemica analysis: oleo privatum reddi friabilem: iterum indurari adfusio vitrioli oleo, ab acido enim calculos consistere. Calculus in glandula thyreoidea. Marmorium calculum, & tophaceum, & argillaceum renalem, & crustaceum ex arenulis compositum distinguit, & cuique suam curationem propriam opponit. Calculi adhærentes. Calculi semisoluti. Cum adhærente calculo extracta vesica. Gypsei in junioribus lapides.

In *l. I. the complete midwives practice enlarged* Lond. 1699. 8. ex LUDOVICA BOURGEOIS, T. MAYERNE, T. CHAMBERLAINE, & R. CULPEPER collectum opus.

COR-

CORNELII KELDERMAN *onderwys voor alle vroed vrouwen rakende haar ampt ende plicht* Brugge 1699. 8.

MATTHEI GEORGII *parere intorno a vescicatori* Genova 1699. 8. 1706. 8.

SEBASTIANI ROTARI *ragioni contra l'uso del salasso e delle ventose* Veron. 1699. 4. Venet. 1701. 4. & *in operibus* Venet. 1744. fol. *. Medici potius argumenti.

FLAMANT *veritable medicin contenant plusieurs pratiques de medecine, pharmacie & chirurgie, avec plusieurs remedes simples* Paris 1699. 12.

§. CCCXLIX. DISPUTATIONES.

T. HOOLA *de nephritide* Leid. 1699. 4.

J. GEORG MENZ *mulier dolore capitis periodico cum abscessu laborans* Altdorf 1699. 4. *

J. GEORG KISNER *de læsione tendinum* Leid. 1699. 4. * De futura tendinis agit, quam dat delineatam: In VALENTINI nosocomio recusa est.

GABRIEL GRODDEK *de Judeis præputium adtrahentibus* Gedan. 1699. 4.

JACOBI FABRICII disp. *de phthysi renali calculo vesica complicata* Giesl. 1699. 4. *. Ren dexter destructus, ureteres vastissimi, calculus in vesica.

ANTON. PICCININUS *de fractura cranii* Basl. 1699. 4. BOEHMER.

§. CCCCL. DIARIA.

In E. N. C. *Dec. III. ann. VII. VIII. ad 1699. & 1700* MATTHEUS BLAEUW *obs. 151* a spina ventosa cranium multis foraminibus perterebratum dixit, & multa ossa fracta.

JOH. TACK *obs. 153* de paracentesi in hydrope. Mors & intestina gangrenosa.

JUSTI FRIDERICI DILLENII, Professoris Giesensis, magni botanici patris.

Obs. 163 cani lienem absque noxa excidit.

Obs. 166 ense perforatum abdomen, & aorta arteria læsa.

Obs. 168 vulnus asperæ arteriæ charta ex stlopo explosa infictum, funestum.

Ann. IX. X. obs. 244 calculus uncialis a femina exclusus.

Obs. 244 incipiens cancer sanatus.

Obs. 247 a nervo, ut videtur, inciso brachii paralyfis.

Cent. III. obs. 43 puella atreta.

Cent. VII. obs. 44 ruptum perinæum futura sanatum.

Tom. I.

Z z z

Obs.

Obs. 46 ossium pubis infanticidæ articulatio mollis & cerea.

UDALRICI STAUDIGERI *Dec.* III. *ann.* VII. VIII. *obs.* 194 venenum aptum tertia hebdomade elapsa efficax.

J. GEORG VOLCAMER, junior, ut puto, *obs.* 210 de acnellæ vi lithon-
triptica.

In *Phil. Transf.* n. 250 WILLIAM CLERK de calculis utriusque vesicæ in eodem ægro conjunctis.

HANS SLOANE de sectione calculi exercita a JACOBO BEAULIEU. Recte vidit ad grandem calculum convenire. Ejus ad ophthalmias medicamentum ex mercurio præcipitato rubro & adipe viperina, multoties publice descriptum prodiit.

N. 258 J. KEEN de vulnere asperæ arteriæ sanato.

In *Mem. de l'Acad. des Sciences* 1699, quando novam faciem & utiliore hæc societas induit, DANIEL TAUVRY egit de hydrophobo, quem incidit, & cui gula erat inflammata. Adlata sunt etiam aliqua curatorum hominum exempla, potissimum etiam demersione in frigidam.

Id. a. 1700 egit de ossibus omnibus emollitis.

In *Actis Lit. Maris Baltici* 1699 J. JACOB STOLTERFOHT egit de ossibus in corpore humano præter rationem natis.

§. CCCCLI. GODOFREDUS BUDÆUS.

Medicus Budiffinensis in Lusatia.

In *Dec.* III. *ann.* VII. VIII. *Eph. Nat. Cur.* dedit *obs.* 172 de atrophia a calculo & ulcere renum nata.

Cent. II. *obs.* 104 hydatides in abscessu inguinis pullulantes.

Obs. 108 lien a concussione ruptus.

IDEM edidit SAMUELIS STURM, medici Lucaviensis, *Miscellanea medico chirurgica practica & forensia* Görliz 1731. 4. * Videtur auctor anno 1688 de vita decessisse; noster autem codicem M. f. cum bibliotheca Clari viri emit. Sunt fere collegiorum medicorum de vulneribus relationes, deque eorum ad necem inferendam potentia: integra vero acta noster edidit, qualia coram judice adparuerunt. Tota pene cum sint hujus argumenti, nolui decerpere. Auctor infensus flagitiosæ multorum collegiorum mollitiei, quæ ut uno ex exemplo innotescat, vulnus arteriæ venæque iliacæ, qua ex aorta prodeunt, stlopo illatum & subito funestum, renuntiatur pro incerto.

Tomum II. pariter a S. STURMIO collectum edidit 1732. 4. * mors ex sanguine per contusionem circa laryngem effuso.

Deinde ex proprio labore subjecti *Tomum* III Görliz 1732. 4. *. T. 4. 1733. 4. *

Ejusdem ingenii. Vulnus asperæ arteriæ cum sanguinis vomitu curatum &c.

In

In *Samlungen aus allen Theilen der Arzneygelahrtheit der med. Soc. zu Budissin Altenburg* 1757. 8. * pluscula sunt BUDÆI, aliqua etiam chirurgica.

§. CCCCLII. VARI.

YVONIS GAUKES, *praxis medico chirurgica rationalis, s. observationes medico chirurgicæ ratiociniis philosophicis illustratæ* Groning 1700. 8. * Emden 1708. 8. Amsterdam 1708. 8. Neapoli 1727. 8. Germanice Dresd. 1709. 8. Viginti historiae morborum, ab auctore sanatorum, cum mechanica expositione symptomatum, ad suas causas relatorum, deinde rationum, ob quas auctor non aliter sit medicatus. Multum hypothesios. Aliquæ historiae abscessuum. Lumbrici de abscessu prodeuntes.

EJ. *introductio in praxin medicinæ & chirurgiæ universalem* Groning 1727. 8. *. *Materia medica*, quæ hæctenus ad chirurgiam pertinet.

ANNÆ ELISABETH HORENBURGIN, natæ GULDENAPFEL, quæ obstetriciam artem Islebiæ, deinde Brunsvici exercuit, *wohlmeinender und nothiger Unterricht der Hebammen* Hannover u. Wolfenbützel 1700. 8. * Simpliciter pro tironibus scripsit, de partu naturali, deinde vitioso. Ossa pubis non in naturali, sed in difficili partu discedere. Non debere vaginam ad expediendum partum aistendi. Non ignoravit incuneatum caput, & difficilem inde partum. Caput, quod latere suo præit, pariter metuit. Manum præeuntem comprimit, ut eam puer retrahat, neque ignorat ut ei malo mederi oporteat, versione & pedibus apprehensis quod quidem artificium in universum commendat.

FRANÇOIS LAMBERT *relation de la maladie de Bernard d'Armaignac sur un amollissement des os* Toulouse 1700. 12. Ossa spongiosa ceræ molli similia, dentes firmi.

In GEORGII PASCHII *novis inventis* Lips. 1700. 4. * de chirurgicis etiam in C. IV. agitur; de lanceola pro vena incidenda, quæ elatere retenta, eo laxato venam percutiat, non tamen ultra destinatam profunditatem.

CHARLES CÆSAR BAUDELLOT, *lettre sur une pierre trouvée dans un cheval* Paris 1700. 8. * Calculus maximus, funestus, intestinum equi replens.

Huc recenseo WILLOUGBY, chirurgi Darbiensis, *vroedkundige anmerkingen* Leid. 1754. 8. * Artem ad annum 1681 exercuit. Naturæ opem expectabat, partum amabat differre: ei felices partus meretricum deberi. Pedibus & alterum gemellum, & in universum in omni situ difficili fetum educebat. Partes vetabat distendere. Caput impactum post feminam positus duobus digitis de ossæ pelvis detorquebat, coccygem vero extrorsum flectebat. Unco in vivo fetu non utebatur. In hæmorrhagia partum præcipitabat, non semper felix. Rachiticarum puellarum pelvim figuram alienam inducere, duriores coccygem sæpe partum morari. Rariores casus, ut obstaculum partus a calculis in cutem inclusis.

§. CCCCLIII. JACOBUS BEAULIEU.

JACQUES, vero nomine BAULOT, qui amabat audire BEAULIEU, ex Comitatu Burgundiæ natus, in nosocomio primum ægrotorum curam gessit, deinde PAULONUM Italum lithotomum & herniotomum per varias provincias vagantem secutus, post aliquot annos eum deseruit, & propria manu utrumque malum curare suscepit, mutatis magistræ præceptis, ut ad sinistra a raphe, versus femur incideret, nimiam urethræ dilatationem vitaturus. Castrabat etiam. sed eam curationem herniarum ut vir pius deseruit, nummorum cætera minime cupidus. Vefuntione a. 1695 per suas curationes innotuit, & Parisiis a. 1697 feliciter primum, deinde minus fausto eventu calculos secuit. Deinde Aquas Granas adiit, perfectioribus jam instrumentis usus, fulcato cathetere, ex DUVERNEYI consilio: feliciter etiam Versaliis operatus, nisi quod Mareschallus de Lorge fungo vesicæ præter septem calculos laborans periit. Prope Genevam porro & Amstelodami artem exercuit, odia passus RAVII, quem nobili vindicta, ipse sibi præferebat. Inde Argentorati numerosos calculos secuit, magna usus felicitate. Tunc Venetias petiit & Patavium, Romamque, & Vefuntione mortem obiit, vir singularis, animosus, anatomes inperitus. Si Cl. BUSSIERE audias (apud DOUGLASSIUM) etiam ejus apparatus parvus verus erat lateralis apparatus. Incidisse vesicam demum quando calculus permagnus erat, ibi lego, & in feminis vaginam.

Correxit aliquantum methodum CELSI, ut per urethram quidem & super catheterem incideret, paulum ad latus, cæterum partem urethræ primam prostatamque & aliquam partem exeuntis vesicæ divideret. Ut omnino ea methodo adulti homines sanari possint, & tamen grandes calculi educi, quos absque summo periculo non licuisset, integra prostata de vesica evellere. Quare hunc curandi modum RAVIUS suum fecit & plerique nuperiores chirurgi, varie mutatum receperunt.

Exstat etiam de ejus modo calculum secandi codex M. S. HUNAUDL patris.

§. CCCCLIV. C. D. de LAUNAI. ALII.

CHARLES DENIS de LAUNAI, *Dissertations physiques & pratiques sur les maladies & les operations de la pierre* Paris 1700. 12. *. Calculi sex unciarum ponde re, equidem sponte fracti, per fistulam urethræeductio. Cui quater intra quatuor annos calculi, & grandes ii, educti sunt. Secundum calculum in urethra negligens chirurgus reliquit. TOLETI catheter flexilis, quem in vesica relinquit, ex convolutio filo argenteo factus. FUSE de F. JACOBO, cui non parcat, & plerosque, quos ad calculum educendum secuerat, periisse monet. Aliqua contra apparatus altum, eo tempore in Gallia obsoletum. Calculus 51 unciarum, quem lithotomus utique absque sua culpa forcipe non potuit comprehendere. *Alii viarum urinariarum morbi.*

In

In Ej. 1. *sur la generation* Paris 1721. 12, citat sectionem Cæsaream a chirurgo PREVOT factam.

M. des HAYES GENDRON, medici, *recherches sur la nature & la guérison du cancer* Paris 1700. 8. in *Phil. Transf.* aut 1701. 12. *. Radices earumque propagines describit, quas habet pro vasis compressis. In curatione rejicit acria omnia, emollientia, narcotica & styptica adhibet.

Aderlaßbüchlein nebst 50 Fragen vom blutaderlassen und schreppen Schneeberg 1700. 8. BOEHMER.

J. GOTTFRIED GOTTLIEB *neueröffnete Apothekerschule . . . von Barbierern, Badern, Materialisten, Oculisten* Francf. 1700. 8; nempe de cujusque artis privilegiis propriisque finibus.

BERNARDINO RAMAZZINI *de morbis artificum* Mutin. 1700. 8. Caput de iatroleptis, s. venereos ægros unguento mercuriali defricantibus, huc facit, & de obstetricum morbis.

ANTONII SUARES de FERIA *Fasciculus medicus practicus ex 4 tractatibus collectus; 1. de fontanellis* Lisboa 1700. 4. C. de V.

CAROLI LEIGH *natural history of Lancashire, Cheshire and the Peak* Oxford. 1700. fol. *. Inter rariora regionis, aliqua ad calculos. Concham veram in vesica pueri visam. Calculus cretaceus ex hominis fura &c. Bruta animalia, quibus ventriculus a flatu tumet, eo inciso sanata.

In *exercit.* V. libræ 120 ex scroto hydropico.

Circa hæc tempora videtur scriptus fuisse codex, qui multis ab auctoris morte annis demum prodit. JOHANNES nempe FATIO medicus, qui obstetriciam Basileæ exercebat, reliquit *helvetische vernünftige Wehmutter, oder gründl. Unterricht, wie mit schwangern gebährenden Kindbetterinnen und neu gebornen Kindern umzugehen* Basil. 1752. 4. *. Multi casus partuum difficultium, qui scriptori curandi contigerunt. Ut emendaverit difficilem ob prolapsam vaginam partum. Præeuntibus secundis fetum absque artis auxilio non posse succedere. Ruptus in partu uterus. Iterum uterus ruptus, & per eum elapsa intestina. Lacerum collum vesicæ, sutura clavata confirmatum. Vesica rupta, perinæum laceratum, in partu difficili. Magnus tumor placentæ similis, caput tegens. Ut caput reses in utero evocaverit. Caput nimis grande se coactum fuisse dividere, ut aquam hydropicam emitteret. Mira historia fetuum epigastriis connatorum, quos in lucem protraxit & separavit, ut uterque fetus vitalis superesset. Sectionem Cæsaream non admittit, nisi in mortua femina, de qua 14 hora a partu vitalem & plorantem puerum excidit. Placentam, quam de utero solvere non potuerat, feliciter frustillatim decessisse.

Zzz 3

§. CCCCLV.

§. CCCCLV. DISPUTATIONES.

MARTIN SYLV. GRABE *de renum calculo* Leid. 1700. 4. *.

J. HESLOPP *de dentitione infantum difficili & laboriosa* ib. 1700. 4. *.

ELIAS GODOFR. NITSCHIUS *de calculo renum* ib. 1700. 4. Riv.

BERNARD SCHIFFERDEGHER *de herniis* Utrecht 1700. 4. *.

PHILIPP. HENR. BRAND *de gangræna* Altdorf 1700. 4. MENZ.

J. HENRICH HEGNER *de paronychia* Basil. 1700. 4.

GODOFR. SAND *Fungus cerebri inventus & extirpatus* Regiomont. 1700. 4. *
& in meis *selectis* T. I. Disp. melioris notæ & casus gravissimus. Tumor, abscessus, caries cranii: admota aliquoties terebra, efflorescens fungus obtuso cultro remotus, sanatio denique plena.

EJUSD. *rarus ventriculi abscessus* ib. 1701. 4. Bona iterum adnotatio, nisi malis ad clinica referre.

Id. in *Nov. Act. Lit. Mar. Balb. a.* 1705. GODOFREDI SANDII de raro ventriculi abscessu adnotatio ib. reperitur.

J. DEODATI BLUMENTROST, *medicus castrensis, exercitui Moscovitarum præfectus* Regiom. 1700. 4. *.

§. CCCCLVI. ALEXIUS LITRE.

Ejus multæ sunt dissertationes, inter *Commentarios Acad. Scient. editæ.*

A. 1700. hernia facta ab ilei int. appendice, ad aliquot exempla. Ut strangulatum & gangrænosum intestinum curetur, & ut intestini elapsi pars superior ab inferiori dignoscatur.

A. 1701. renis calculosi dedit historiam.

A. 1702. calculos duos in membranis vesicæ reperit. Ipse fetum de ano feminæ extraxit.

A. 1703. de sacco herniali, qui sponte sub anulo se clausit & confervuerit.

A. 1704. vidit intestinum spontaneo abscessu apertum; per quem calculi prodierunt fellei. Suppressio lotii a maxima vesicæ urinariæ dilatatione.

A. 1705. de vulneribus repetitis abdominis sanatis, & viscerum ad cicatricem adhæsiōne.

Hist. 1706. de calculis collectis in cavea præputii infantis phimosi laborantis.

De catello, in quo per hiatus diaphragmatis cicatrice clausum ventriculus in pectus migraverat.

Mem.

Mem. 1707. maximum anevryfma aortæ sub subclaviæ sinistræ origine natum describit, ad maxillam usque ascendens.

In *historia* dicitur ostendisse in confessu academici veram cataractam membranaceam iridi adnatam; aliamque ante pupillæ aditum protensam.

A. 1709. de novo genere tumoris, quem ab adipe vocat Lipoma.

A. 1710. proponit, quando rectum intestinum in duas partes quasi secessit, discindere eas & confuere.

A. 1712. magnum anevryfma nascentis aortæ.

A. 1713. de emphysemate, morbo ea ætate parum noto.

A. 1714. de tumoribus ab aere natis, viisque per quas aer effunditur.

De hernia ventriculi a contusione nata.

A. 1716. de deglutitione impedita per indurationem & tumorem œsophagi, exiguum iter ciborum liberum relinquentem, cum faccis pharyngis.

§. CCCCLVII. DIARIA.

In *Phil. Transf.* n. 260 THOMAS PROBY acum eburneam ex feminæ vesica excidit, quam se aiebat devorasse.

THOM. GREENHILL n. 265. ex tumore umbilici prodeuntia officula puerorum.

Acus sub cute excisa.

EJ. n. 300. atheromata pectoris & glandulæ conglobatæ obstructæ.

J. WALLACE n. 266. calculus excisus, in quo pili.

GEORGIUS GARDEN excisus calculus circa silicem natus.

LA FAYE n. 267. anevryfma nascentis aortæ ex contusione natum. Sponte crepuerat funesto eventu.

PETRI HOTTON (n. 268.) testimonia pro vi lithonriptica Acnellæ Ceylanicæ.

In *Mem. de l'Acad. des Sciences* 1700. PHILIPPUS de la HIRE contra BRISSEUM contendit, non esse in opaca lente crystallina cataractæ sedem. Esse qui deposita cataracta viderint absque vitro convexo. In bove se comperisse, non posse lentem crystallinam in fundum oculi detrueri. Fuerunt autem jam eo ævo, qui in opaca membrana lentis crystallinæ vitii sedem posuerunt.

In *hist. de l'Acad.* 1700. ex subita contorsione colli anevryfma funestum arteriæ subclaviæ.

In *hist.* de 1701. de grandi calculo, qui sponte de viro exierit.

NICOLAUS, ut puto, LEMERY de calculo 27 unciarum in equæ vesica urinaria reperto.

In

In *Nov. Act. Lit. Mar. Baln.* 1700. J. GLOSEMEYER de magnis vesicæ infantis calculis.

Historia testis hominis, ad usus, ut videtur, supersticiosos evulsi.

Ib. 1701. de insigni calculo: intus siliceus erat, extus arenaceus.

§. CCCCLVIII. CODICES ALIQUI M. S. HUIUS SECVLI,
ut puto.

JOSEPH BYRON chirurgicæ observations. In codd. HANS SLOANE n. 8847.

ROB. SUTTON observatio medica de corpore vulnerato. Inter ASHMOLEANOS n. 7746.

KYNDER a confutation of the powder of sympathy. ASHMOLE n. 7678.

Codex seculi XVII. de chirurgia ejusque operationibus & instrumentis. B. R. Paris n. 7141.

§. CCCCLIX. DIONYSIUS SANCASSANI,

Medicus Comaclensis, qui MAGATI nomen adoptavit. Passim supererant in Italia viri (a) qui ad MAGATI modum turundis abstinebant, vulnera eo sine curabant, ut clauderent, & simplicissimam medicationem adhibebant. De FALCINELLO diximus. Laudat (b) etiam noster ALEXANDRUM GUICCIARDINUM chirurgum, qui eandem secutus sit methodum. Sed etiam pater SANCASSANI eandem in curando MAGATI methodum secutus erat (c).

EJUS prima est *polyarchia*, s. *enneas dissertationum epistolarium* Ferrar. 1701. 4. quæ num aliquid chirurgici argumenti contineant, equidem ignoro.

Sed a. 1708, deinde 1729. dedit *il Chirone in campo*, Bellostii nempe opus cum suis notis, in quibus MAGATO suas laudes noster vindicat, & parallelismum morborum ossium partiumque mollium addit. Ardens in confirmanda sententia auctor, verbosior, neque timidus suas interspergere laudes.

Il lume all occhio per la lettura d'un tal modo di medicare le ferite Forli 1707. 8. MAGATI priora jura contra BELLOSTIUM defendit.

Inde dedit *Aforismi generali della cura delle ferite col modo di MAGATI* Venez. 1713. 8. recusos cum *dilucidazioni*. Accessit epistola JAC. PEREGRINI NUVOLETTI de modo, quo lingendo canes sua vulnera sanant. Deinde SANCASSANI responsio, tum alia epistola de vulnere balsamo sympathico sanato; de eodem porro balsamo, & de auricula propriæ filix adluta & reconciliata.

Eodem

(a) p.

(b) *Diluc.* I. p. 180.

(c) Ib. III. p. 282.

Eodem anno prodierunt *osservazioni medico chirurgiche cum tr. de balsamo sympathico* Venez. 1713. 8. *.

Eodem porro anno prodierunt ANTONII BOCCACINI, chirurgi Ferrariensis, SANCASSANI discipuli, *cinque disinganni chirurgici per la cura delle ferite* Venez. 1713. 8. *, quos libellos ipsius SANCASSANI scripta esse ipse testis est (d), et si in iisdem passim SANCASSANUS laudatur. Plurculi sunt libelli. In primo laudes dantur curationis MAGATIANÆ, quæ fit rara deligatione, turundarum abstinentia &c. Accedit vulneris stropetarii femoris ad MAGATI modum feliciter curati historia, quæ etiam est in dilucidationibus.

Giunta di alcune lettere in difesa de i disinganni Ib. Approbationes sunt CECCHINI & BELLOSTII, eandem methodum laudantium.

EJ. BOCCACCINI *cinque disinganni chirurgici per la cura delle ulcere* Venez. 1714. 8. *. Ulcera absque unguentis & medicamentis oleosis curari debere, & ideo in nonnullis regionibus pedum ulcera non sanari, quod perperam curentur. Adjecta est relatio de ulceribus in utraque tibia infeliciter vulgari modo curatis, MAGATIANA demum sanatis.

Giunta seconda di alcune lettere in difesa dei disinganni Ib. 1714. 8. *. Approbationes TORTI, CECCHINI, PETRUCCI.

EJ. *cinque disinganni chirurgici per le cure degli sni* Ib. 1715. 8. *. Ex turundis & injectis liquidis medicamentis sinus nasci. Addita curatio abscessus ad anum, plumaceolis folis cum oleo adjectis sanati.

Giunta terza di alcune lettere. ALOYSIUS della FABBRA, H. NIGRISOLIUS, J. DOMINICUS GOTTI methodum MAGATI probant.

Denique magnam edidit collectionem cum titulo, *Dilucidazioni fisiche mediche tendenti a richiamare la medicina pratica e la preziosa purità in cui se lascio il grande HIPPOCRATE* Rom. fol. 4. vol. *. In Tom. I. multi sunt libelli FILIPPI PALACII, quem diximus, cum vita viri scripta a J. B. BOCCOLINO.

ZAMBECCARI experimenta facta in vivis animalibus.

REDI de liquore styptico.

HERMANNI de HEYDE discursus, quantum ad aquæ simplicis in vulneribus efficaciam pertinet. Adjecit noster decadem observationum eodem spectantium, partim alienarum, partim SANCASSANI, cephalæ, manix, pleuritidis, aqua frigida sanatarum. Deinde SANCASSANI epistola ad eundem libellum HERMANNI van der HEYDEN.

Epistola ad BELLOSTIUM. Ipsum suæ apologix auctorem esse MAGATUM. Vitio seculi medicamenta composita a MAGATO prescribi, amasse tamen SETTALAM simplicia. Sequaces viri CIGNOZZI, FALCINELLI.

MARIO CECCHINI *bilancia fatta in Roma fra li due modi di curare le ferite* Tom. I. Aaaa commu-

(d) *Dilucid.* IV. p. 119.

communale e del MAGATI. Vulgari modo PETRUS CESCIONI curabat. MAGATIANA CECCHINUS superat felicitas curationis simplicis.

ALESSANDRO PISONI, chirurgi Cremonensis, *breve compendio dell' opinione di C. MAGATI intorno i medicare rare volte e senza taſta le ferite.* Brevis libellus.

Cinquanta oſſervazioni chirurgiche eſtrate del opere del MAGATI. Notas adjevit SANCASSANUS.

Paradoſſo chirurgico dedutto da una oſſervazione di M. de la PEYRONIE, quam curationem late patentis cariei aqua potiffimum Balarucenſi perfectam alias laudabimus: cum variis SANCASSANI additamentis.

JOSEPHI MARIE BACCHETTONI, chirurgi Bononiensis, ad SANCASSANUM epiſtola.

In Tom. II. Rom. 1733. f. * PROSPER MAGATUS, ex fratre nepos, CÆSARIS vitam deſcribit. Deinde exſtat hic *il vero MAGATI redvivo.* Satis fuſus liber ex BELLOSTIO fere decerptus, quo primum methodus curandorum vulnerum MAGATIANA, deinde pharmacopœa chirurgica, tunc aphoriſmi practici continentur. Inde de cura ſinum & ulcerum, de remediorum ſpagiricorum in vulneribus curandis uſu & abuſu, de certarum partium humani corporis in certis regionibus faciliiori aut difficiliiori ſanatione. Omnia fere a MAGATO decerpta. Denique tres epiſtolæ PROSPERI MAGATI.

Centum curationes a DIONYSIO SANCASSANO aliisque peractæ ad leges MAGATI, cum *dilucidationibus, ſ. adnotationibus.* Ita titulus ait, nam 19 tantum hic oſſervationes reperiuntur, reliquæ ſunt in volumine tertio. Deglutitus fuſus, exeuns de tumore ſub gula nato. De ulceribus & fiſtulis, rejecta turunda ſanatis. Contra magnas inciſiones. Ulcus inteſtinorum & abdominis rara deligatione ſuperum. Sic vulnus arteriæ carotidis. Vulnera pectoris ad MAGATI leges ſanata, etiam cum globus plumbeus utramque pectoris caveam perterebraſſet. Vulnera laryngis, aſperæ arteriæ & œſophagi ſanata. Solo neglectu chirurgi ſanatus eger. Digitus reconciliatus, qui pene totus reſectus erat. Magna hæmorrhagia digitorum preſſione ſanata.

T. III. a. 1737. prodiit. In eo centum oſſervationes perficiuntur.

Decas curationum SANCASSANI, per quas conſtitit, uſum turundarum nocere. J. B. MAGATI quam diximus apologia. Epiſtolæ quinque medicorum MAGATI conſilia probantium, FRANCISCI VERATTI, BRIZII PAOLUCCII, J. ANTONII MILLIARI, ANTONII FRIDIANI, NICOLAI CAPELLETTI.

SANCASSANI apologia II. ſ. *il lume della ragione all' occhio della mente;* epiſtola ad VALISNERIUM, variæ probantium MAGATI conſilia epiſtolæ, etiam VALISNERII.

J. ANTONII MILLIARI & ANTONII FRIDIANI adnotationes, quibus utilitas methodi MAGATIANÆ porro confirmatur.

Scriptum

Scriptum adverſarii contra ARCANGERILLUM, cum titulo *conſiderazioni chirurgiche di un chirurgo Italiano,* auctore, ut puto, J. BAPTISTA AGNOZZI. Sic etiam TATTONI *ricerche,* uterque l. cum reſponſionibus fictitii ARCANGERILLI cui titulus eſt *ſtratojo.*

Tomus IV. Rom. 1738. fol. *. poſthumus prodiit. Continuat primum ARCANGERILLI *ſtratojo.* Deinde epiſtolæ ſequuntur duodecim, judicia celebrium virorum pertinentia ad vulnus femoris articulationi vicinum, demum ad MAGATI leges rejectis turundis curatum.

DOMINICI ANEL ars exſugendi vulnera Italice verſa, & remedia chirurgica CL. ANELLII, cum SANCASSANI notis, qui ſuſtionem reprobat, ob aeris noxium acceſſum. Ad medicamenta notas etiam adjevit.

Chirurgia ſvelata, o ſia continuazione del Chirone in campo Venez. 1716. 8. Scripta fuerat pro MAGATO. In eam excuſa erat *Chirurgia inforzata Venez.* 1721. 8. Contra eam ſcripſit SANCASSANUS *lettera della chirurgia ſvelata alla Chirurgia inforzata circa l'uſo ed abuſo delle taſte.* Morborum curationes ab auctore chirurgiæ *inforzatae.* Nihil eas pro methodo vulgari & pro turundis facere. Oſſervationes adeo chirurgiæ, quæ dicitur *inforzata,* recudi fecit, ſuasque addidit reſutationes.

Epiſtolæ aliquæ doctorum virorum, & judicia de *chirurgia inforzata.*

ANTONII MARIE FANELLI decem oſſervationes, quibus utilitas ſimplicis curationis confirmatur.

Epiſtolæ eruditorum virorum, eandem methodum laudantium. Inter eas BOERHAAVII.

Apologia moralis, prius Venet. 1724. 12. excuſa, qua defenſor *chirurgiæ inforzatae* reſutatur.

§. CCCCLX. VARI.

NICOLAI VENETTE, medici Rupellenſis, *tr. des pierres qui ſ'engendrent dans les animaux* Amſterdam 1701. 12. *.

ASCANII MARIA BAZZICALUVE *novum ſyſtema medico mechanicum & nova tumorum methodus* Parma 1701. 4. *. Theoria mera, ut inflammatio producat a globulis in anguſtiis conicæ arteriæ ſtipatis, ignemque in membranas ſuas incluſum ſudantibus.

J. BESSE in *rech. analytiques ſur la ſtructure des parties* Toulouſe 1701. 8. * habet aliqua huc facientia. A lapſu ex alto magna pars corticis cerebri deſtructa, neque ulla inde paralyſis &c.

M. P. S. P. D. *heilſamer Rathſchlag vom Lendenſtein* Grätz 1701. 8. BOEHMER.

J. WEICKMANN'S *Bericht von dem Tode J. SCHUDERS neſt einem Abriſſe der größten bey ihm gefundenen Steine und Relation des Chirurgi der den Körper eröfnet*

Aaaa 2

Lipl.

Lipf. 1701. 8. *. Historia concretionum lapidearum in terra, mari, animalibus fere collectitia. Calculos in homine fieri a spiritu petrificante, qui in situ materiei petrificabili, fermentationem frigidam faciente cum sale fixo, unde coagulatione sequatur.

LUC. ANTONIUS PORTIUS Neapolitanus. EJUS opuscula & fragmenta varia Neapoli 1701. 12. continent theoriam & curationem tumorum. De abscessibus internis. Vitium profunde in mammae intimis oriri, sensim ad cutem accedere. Redit in opere 1736. 4. Neapol. excusis *.

Statuts des chirurgiens de Paris Paris 1701. 4. 1742. 4. 1743. 4. ASTRUC.

Die sächsische Wehmutter Fr. Leipz. 1701. 8, 2. vol. HEIST.

ROSE account of a celebrated styptic London 1701. 8. 1726. 8. PORT.

Traité des hernies des hommes, des femmes & des petits enfans, avec la manière de les guérir; tr. des maladies des femmes après l'accouchement Lyon 1701. 12. B. HOUSS.

§. CCCCLXI. DISPUTATIONES.

J. HENRICUS de HEUCHER, Archiater Saxonicus, vir eruditus. EJUS aliquæ disputationes huc pertinent.

Araneus homini perniciosus & salutaris Witteb. 1701. 4.

De strumis & scrofulis ib. 1707. 4.

Chirurgus insons ib. 1710. 4. Exempla malorum eventuum, cum nulla chirurgi culpa.

Calculus per adstringentia pellendus ib. 1711. 4. Contra lithontriptica validiora & pro terrestri musco, geranio, rubia, similibus.

POLYCARPI GOTTLIEB SCHACHER, professoris Lipsiensis, viri eruditi *disputatio de cataracta* Lipf. 1701. 4. *. Docta disputatio. Alibi annum lego 1706. 4. PL.

EJ. de labiis leporinis ib. 1704. 4. *.

EJ. de fistula spiritali & bronchotomia ib. 1707. 4. *

EJ. de placenta uterina morbis ib. 1709. 4. *. De placenta a chirurgo separanda, extrahenda.

EJ. de depressione cranii maxima innocua Lipf. 1720. 4. *. nempe absque fractura.

E. de intestino per vulnus abdominis elapso ib. 1720. 4. *.

EJ. & FRIDERICI de morbis a mutato situ intestinorum ib. 1721. 4. *. Bona *disputatio*. Intestini per abdominis vulnus elapsi historia; ani prolapsus, hernia. Enormis hernia scrotalis. Repositio herniæ, tentata homine capiti inposito.

EJ.

EJ. de partu fetuum disparis magnitudinis Lipf. 1721. 4.

EJ. de fonticulo ib. 1722. 4.

EJ. de prolapsu vaginae uteri ib. 1725. 4. *. Inferta pyxis ægre exenta.

EJ. de virgine ascitica post paracentesin purpura maligna extincta Lipsiæ 1725. 4. *.

EJ. de ossificatione præter naturam ib. 1726. 4. *. Os sua lamina late pleuræ adhærens.

EJ. de infante propter neglectam ex utero mortue matris excisionem in primo ætatis flore extincto ib. 1731. 4. *.

EJ. de epiplocele prægrandi progr. ib. 1734. 4. *.

EJ. de thermarum Carolinarum usu in calculo renum & vesicæ ib. 1711. 4. *. Multa exempla lapidum & calculorum cum urina abactorum, & ægrorum calculosorum integre sanatorum potu Carolinarum.

J. ADOLPHUS WEDEL, GEORGII WOLFGANGI f. & successor, mechanices amans & matheseos.

EJ. nonnullæ disputationes huc faciunt, *Exerc. de punctis medicis* dissert. Jen. 1701. 4. *. etiam de acupunctura, instrumentis pungentibus &c.

De polypo narium Jen. 1715. 4. *. Resp. C. le CERF.

De spina ventosa ib. 1715. 4. HEF.

De calculi renum & vesicæ pathologia HIPPOCRATICA confirmata Jenæ 1718. 4. *.

De gangrena & sphacelo ib. 1719. 4.

De liquore non corrosivo lapides duriores absumente 1720. 4. *, nempe glandibus quernis in aqua infusis.

De partu difficili ib. 1730. 4. PLATN.

De scirrho ib. 1731. 4. HEF.

De partu difficili ex infantis brachio prodeunte Jen. 1733. 4. *.

De tumore testium venereo ib. 1735. 4. *.

De abortu ib. 1741. 4. *.

De tumoribus generatim ib. 1744. 4.

De tumore abdominis post partum in nonnullis mulieribus non cessante Jenæ 1746. 4. *.

J. TRAUPELL de nephritide Leid. 1701. 4. *.

C. J. SCHWAB de contractura ib. 1701. 4.

CAR. FRID. SCHWEIKER de vesicatoriis Franeker 1701. 4. HEF.

JUSTI HENRICI MANGOLD *de vulnere lethali* Rintelni 1701. 4. *. Id fumo myrti baccarum sanavit agricolos imitatus.

GERH. HERM. CRATER *de vesicatoriorum usu & abusu* Erford. 1701. 4.

JUST. CONR. REHTMEYER *de ossium strepitu* Regiom. 1701. 4. *.

J. WILH. FLAD *de abortu* Basil. 1701. 4.

§. CCCCLXII. DIARIA.

In *Eph. Nat. Cur. Dec. III. Ann. IX. X.*

J. HENRICH HOTTINGER, medicus Tigurinus.

Obs. 89 in corde hydropici calculus.

Obs. 90 ischuria a calculo, ejecto calculo, die septimo soluta.

Obs. 100 ab ulceribus tibiæ mors gangrænoſa.

Obs. 225 vulnus thoracis sanatum.

Obs. 230 enecti a thoracis ulceribus incisus.

Obs. 231 & ab umbilicali hernia.

Obs. 232 nephritis absque calculo incisione demonstrata.

GUILIELMUS ULRICUS WALDSCHMIDT, J. JACOBI f. professor Kilonienſis de sabulo aurei splendoris in homine ex calculo ischuria vexato *obs.* 39.

Cent. IX. *obs.* 68, 69 vulnera vesicæ, sanatum alterum, alterum lethale.

Obs. 70 vulnus abdominis utrinque penetrans sanatum.

Obs. 71 & pulmonis vulnus.

EJ. *de calculo renum* disp. Kiel. 1730. 4. *. Refrigerantibus se ipsum cum multo potu levasse.

In *progr.* agitur de puero, qui 30 libras calculorum excreverit.

EJ. *de fractura absque causa interna* ib. 1721. 4. femoris post sex mensium dolores fractura.

Ad eam pertinent ERASMI CURISSI *parallelismus Brandii Waldschmidianus, s. consonantia disputationum de fractura ossium sine violentia externa*, a H. WALDSCHMIDIO & MICHAELE BRANDT *editarum* 1733. 4. J. BRANDIUS Groningæ eam disputationem recusam dederat pro sua.

EJ. WALDSCHMIDII *de superfatatione falso prætenſa* 1725. 4. Hamburg 1727. 4. Agit de calculis fractis & egestis.

EJ. *de vulneribus arteriarum in artubus sæpe funestis, raro lethalibus* Hamb. 1728. 4. *.

EJ. *de κηλοτομίας absque castratione instituenſa nova methodo* ib. 1730. 4.

DANIEL

DANIEL NEBEL, professor Heidelbergensis.

E. N. C. *Dec.* III. *ann.* IX. X. *obs.* 120 cum in hydropica juvene abdomen diffiluisse, futura injecta, hernia (quæ successerat) apta deligatione compressa.

Obs. 125 tumor aquosus maximus femoris funestus, femur carie erosum.

Cent. VI. *obs.* 54 a parvo vulnere oculi magna symptomata.

Obs. 55 funestus calculus pelvim renalem exprimens.

Cent. IX. *obs.* 59 anevrysmatis aortæ & utriusque art. emulgentis duo exempla.

Vol. I. *obs.* 15 mors lenta ex tumore maximo cruris.

Obs. 16 tumores glandulosi axillarum concreſcentes cum brachii œdemate.

Obs. 17 calculus vesicæ ex scroto excisus, sequente fistula.

Vol. V. *obs.* 111 mors ex maximo tumore femoris cum ossium carie.

Obs. 113 mors ex rupta arteria vertebrali.

EJ. sunt disputationes *de lithotomia* R. MEYER Heidelberg 1710. 4. *. Vetula calculum plurium unciarum de vesica digitis expedit. Ipse eductis aliquot calculis, cum plures intus hæerent adhærentes, post aliquam moram, & injecta medicamenta emollientia, etiam istos eduxit. De variis calculi secandi modis.

De extractione fetus humani ex utero Heidelberg 1713. 4. BOEHMER. Uteri in partu rupti exemplum.

J. WILHELM ROMBERG. E. N. C. *Dec.* III. *ann.* IX. X. *obs.* 175 in fractura callus non renatus, & humerus in vulneris sede flexilis.

ANDREAS MYRRHEN.

Obs. 209 tumor prægrandis de cervice pendulus sublatus, durus, carneus, ossis concrementis mistus, erodentibus medicamentis destructus.

§. CCCCLXIII. ALIA DARIA.

In *hist. de l'Acad. des Scienc.* 1701. DODARTUS dixit de duodecim calculis de viri vesica excisis.

In *Actis Lit. Mar. Balhici* 1701 B. STOLTERFOHT retulit de intestino in vaginam patente.

De scarificationis usu vario.

JACOBI BARTHELMÆI ex scarificatione scapularum cancer.

In *Phil. Trans.* n. 975 CAROLUS HOLT de infante, cui ventriculus & intestina in pectus migraverant.

CHRISTO-

CHRISTOPHORUS BIRBER de femina, quæ fetum per umbilici abscessum egeffit.

§. CCCCLXIV. VARIÏ.

RICHARDUS MEAD *mechanical account of poisons* Lond. 1702. 8. 1808. 8. 1747. 8. * Huc pertinet caput de morfu viperæ, dentibus, maxillis, veneno, in quo sales se putat vidisse; symptomatibus, curatione, per suctionem, axungiam viperinam. DUVERNEYUM CHARASSIO favisse. Porro de aliis venenatis animalibus & de tarantula, cujus morsum per excitatum delirium putat saltandi facere necessitatem, vulgari enim narrationi fidem adhibet. 3 de cane rabido, de hydrophobia, etiam absque morfu nata. Pulverem DAMPERII huic morfui putat mederi, qui ex lichene terrestri cinereo fit, cum pipere. Ex BOERHAAVII testimonio refert de hydrophobo multo nitro, succo limonum, laudano, clysteribus, balneis servato.

In l. *de imperio solis & lune* &c. valde laudat incisionem ossis occipitis adversus epilepsiam.

In *monitis medicis* de medicamento ait STEPHANIÆ. Valere ad arenulas, non perinde ad duros calculos. In leucophlegmatia utiliter tibias incidi, tantum ut ægroti justa compressione sustententur. Exemplum 1920 ꝑ aquæ ex una femina iteratis vicibus emissarum, & unica vice ꝑ 60. Spontaneus umbilici hiatus felix.

In *morbis biblicis* London 1749. 8. * aliqua sunt chirurgici argumenti, de herniis.

JOHN MOYLE, *chirurgus marinus, or the seesurgeon* London 1702. 8. min. *. quæ quarta est editio, priores ignoro. Ipse chirurgus navalis Tingi in præsidio fuit, & utramque hic medicinam describit, quam in expeditionibus maritimis putat locum habere. Cistam chirurgicam habet, & antidotarium. Aquam stypticam CAROLI II satis probat, nisi quod ad amputatos artus non sufficiat: vasa negat ligari debere. A vulneribus cruentis turundas rejicit. Ridicula curatio commotionis cerebri, admoto pedibus asserere, quem malleo pulfabant. Vulnus œsophagi casu factum sanatum. Totam chirurgiam tradit, etiam fracturas & luxationes. Sermo sæpe barbarus.

EJ. *experienced chirurgeon* Lond. 1703. 8. BOEHMER.

EJ. *chirurgical memoirs being an account of many extraordinary cures which occurred in the authors practice especially at sea* London 1708. 8. min. *. Multa vulgaria fusius dicta, superstitiosa aliqua, ut bufonis pulvis inter sarcotica. Intercedunt tamen aliquæ magni momenti curationes, ut canceri labiorum imposito calomelane superati; vulneris œsophagi, brachii a globo de tormento majori emissio avulsi. Clinicæ etiam curationes intercedunt.

MAUBEC tr. *des tumeurs & des obstructions* Paris 1702. 12. BUR.

JEAN PANTHOT, medici Lugdunensis, *dissertation pour la pratique sur trois operations de chirurgie faites en six mois* Lion 1702. 4. Varia contra F. JACOBUM. De

De se ipso, cui bis intra sextum mensem calculus excisus fuit a fratre HORATIO PANTHOT.

In *historia morborum Vratislaviensium*, primum 1702. 4. * edi cepta, & cum præfatione mea recusa Lausann. 1746. 4. * pluscula continentur chirurgica. Fistula a dente evulso & læsa glandula maxillari. Infans pene & ano destitutus. Bubones. Epulis. Herniæ variæ. Scarificationem in hydrope laudant. Incisiones ad hydrocelen. Scroti tumor a pectoris hydrope.

§. CCCCLXV. DISPUTATIONES.

FRID. WILHELM CLOSE *de tumore anevrysmatico* Lips. 1702. 4. RIV.

FRID. CASP. HAGEN *de lithogenesi* Witteberg 1702. 4. HEF.

DANIEL MARTINI & H. LUDOLF *de calculo renum & vesicæ* Jen. 1702. 4. *.

JACOB WILLICH *de nephritide* Leid. 1720. 4. *.

BENJAMIN EWALDT *de pulvere sympathetico* Regiom. 1702. 4. HEF.

EJ. *de obstetrice inculcata* Regiom. 1707. 4. *.

EJ. *de emuchis & spadonibus* ib. 1707. 4.

EJ. EZECHIÆ *morbis per ficum curatus* ib. 1708. 4. *.

§. CCCCLXVI. DIARIA.

In *Phil. Transf.* n. 277 JONATHAN KING, chirurgus, de cancro ex quo pater ejus interiit, nato ex ossis jugalis contusione, cerebrumque adrodente.

JAMES YONGE (an ejusd. qui p. 438.) cantharidibus devoratis curata ischuria.

IDEM n. 282 de pila dura retulit, quæ circa ossiculum pueri nata sit.

In *Actis Liter. Mv. Balb.* 1702 J. JAC. STOLTERFOHT de calculo viso in gallinæ ventriculo.

In *Mem. de l'Acad. des Sciences* 1702.

PETRUS DUVERNEY junior, ab arteria percussa gangræna. Brachium sponte decessit vita superstite.

IDEM in *Mem. de l'Acad. des Sc.* 1703 sua de hydrope, de paracentesi, de punctione cysticorum tumorum; de pectoris perforatione adnotata recenset. Funestum fuisse exitum, cum simul & semel omnis aqua emitteretur. Præfagia paracenteseos.

IDEM de malis ab herpete ficcato natis & inter ea epulide, atque desquamatione maxillæ.

Id. de fungo super tunicam corneam adnato; adjecit curationem fetaceo.

Id. a. 1705 tumor durus de aditu vaginæ excisus.

Tom. I.

Bbbb

§. CCCCLXVII.

In HUMPHREDI RIDLEY *observationibus medico practicis & physiologicis, de asthma & hydrophobia* agitur, quæ excusæ sunt Londin. 1703. 8. * Diarium & alias aquæ timoris dat historias: negat in cicatrice antiqui morsus dolorem pernicem federe: sanavit hominem demorsum admotis cucurbitulis, theriaca. Laudat submerfionem.

CHRISTOPH BERNARD *present state of surgery, with some remarks on the abuses committed* London 1703. 8.

J. GEORG GRUHLMANN *de luxationum Synthesi in genere* Hall. 1703. 4 & in *specie* ib. 1704. 4. * Germanice tr. *von bequemer Zusammenfügung der Verrenkungen* Lips. 1706. 8. LEHMAN. Medicamenta aliqua commendat.

Deliciae medicæ & chirurgicæ, oder curiöse Anmerkungen &c. erstes præsent bis zehntes Leipzig 1703. 1704. 1705. 8. * Auctor chirurgus Lipsiensis, in re seria nimis lepidus. Miscellanea, inter quæ multæ adnotationes non inutiles intercedunt. Turundam in fistula ani evidenter nocuisse, morbumque facile esse sanatum, cum eximeretur: ut in universono noster pro simplici absque turundis chirurgia militet. A lapsu spasmus cynicus, convulsio, mors die sexto, cerebro corrupto. Uterus scirrhus, ulceratus, collum vesicæ erosum, ut urina profueret, post fluorem album. Compressione & balsamo fistulæ versus os sacrum tendentes sanatæ. Post biduum spina piscis de tonsilla exemta, ubi hæserat. Vulnus aortæ recte renuntiatum pro absolute lethali. Adeptus sub finem metallorum tincturas & alia arca subijcit.

J. CASPAR SCHWARZ *gezerrete Narrenkappe der Bartschärerey* Freyburg 1702. 12. Contra quem l. scripta est FRIEDLIEB WAHRHEITSBURG *zurückgeschickte Schwarzsche Narrenkappe, oder Ablehnung der verläumderischen Chartek* SCHWARZENS *wider die Barbierkunst* ib. 1703. 12. HEIST.

EJ. *wundarzneyischer Anmerkungen Erstes durt. von gebauenen Wunden* Hamburg 1705. 8. * Adparet in castris Danicis militasse, sectamque secutum C. BONTEKOE, ut acidum & viscidum pro causâ morborum haberet, digestiva, turundas & alia vulgaria præsidia rejiceret. In præf. declamat contra chirurgos vulgares, suumque ebriosum inimicum FRIEDLIEBII nomine utentem, quem vocat RECHER. Errorem adgnoscit suum, qui in vulneribus turundis & digestivis medicamentis usus sit, monitus vero a medico, sinibus cultro conjunctis, adhibitis aromaticis facile malum curaverit. Os sicca deligatione sanavit. Plurimum tinctura aloës & myrrhæ usus est. Theoriam addit acidî & viscidî.

EJ. *zweytes Durt von gestochenen Wunden* ib. 1705. 8. * Venesectionem adversus hæmorrhagiam non admittit. Ut æger ex vulnere pectoris non penetrante perierit, adhibitis turundis, iis rejectis sanitatem recuperaverit. Puscula alia exempla noxii turundarum usus.

EJ.

EJ. *drittes Durt von geschossenen Wunden* ib. 1706. 8. * Siccam curationem laudat. Vulnere magnorum tormentorum esse ab aere compresso: ardere negat: monet ne glandulæ impactæ celeriter & violenter extrahantur.

EJ. *viertes Durt von zufälligen Wunden* ib. 1713. 8. cum prioribus.

EJ. *fünftes Durt von Geschwulsten und Geschwüren* ib. 1718. 8. & una priores.

EJ. *vom Clystieren als ein allgemeines Hülfsmittel in allen Vorfällen sicher zu gebrauchen* Hamburg 1723. 8. * Dialogus popularis, quo demonstrat, fere in omni morbo clysteres convenire.

Lettre de M. RONJAT premier chirurgien du Roi GUILLAUME écrite à un medecin de ses amis en Hollande Lond. 1703. 8. * Contra BIDLOUM de lapsu & funesto morbo communis domini: de fracta clavicula principis, quam BIDLOUS imprudente tractatione dimoverit, ut tamen callus ceperit reconciliari, quando febris superveniens Regem abstulit.

In ROBERTI HOOKE *collectionibus*, longo a morte viri tempore editis, narratur de glande plumbea, diu in aspera arteria hærente, demum exemta.

GOTTFRIED STEIN, medici & archiatri, *eigentliche Abbildung eines grossen und vieler kleinen Steinein, welche in der Markgräfin SOPHIA LUISA Corper gefunden worden*: & EJ. *lithographia curiosa &c.* Bareuth 1703. 8. * In principe grandis in rene & ramosus calculus, numerosissimi vero in fellea vesicula sunt reperti, cum per omnem vitam nullum ejusmodi mali signum apparuisset. Congesta exempla parallela.

ROELOF ROUKEMA *heelkonst* Amsterdam 1703. 8. WACHENDORF.

EJ. *naamboek der beroemde genees en heelmeeesters* Amsterdam 1706. 8. * Vitæ & judicia.

J. ALBERGI *summa tractatum chirurgiæ praxis. In capite primo discurretur de morbis capitis solute unitatis: in secundo de morbis externis humani corporis, de tumoribus, ulceribus, vulneribus, fracturis & luxationibus* Panorm. 1703. 12. MANGET.

ANDRÉE HOFMAN *de renum & vesicæ calculo* Cultrin 1703. 4. * Exemplum hominis calculosi, qui sibi ipsi subvenit, & calculos excidit, qui in urethra sacculo hærebant. Calculosi viri inciso.

In J. BROENII *operibus medicis* cap. 1. *de operationibus medicamentorum* Roterd. 1703. 4. * chirurgicæ etiam medicamenta tractantur.

Nützlicher Coburgischer Unterricht für die Hebammen Hildeburghausen 1703. 12. BOEHMER.

Hoc anno obiit CAROLUS FRANCISCUS FELIX, chirurgus regius, restaurator sectionis, qua fistula ani dividitur; felice in ipso rege curatione & inventis instrumentis celebris.

Bbbb 2

§. CCCCLXVIII.

§. CCCCLXVIII. DISPUTATIONES.

NICOLAI FRANCISCI MASSIS *de calculo renum & vesicae* Leid. 1703. 4. *

ADOLPH VESLING *de abortu* Leid. 1703. 4.

GERARD HEUSCH *de haemorrhagia* Leid. 1703. 4. HE.

SIM. KLUG *de tumoribus in genere atque de nata in specie* Duisburg 1703. 4. HE.

PATRICII SINCLAIR *de calculo renum & vesicae* Utrecht 1703. 4.

CAR. FRID. HOECHSTETTER *spina bifida* Altdorf 1703. 4. * Exemplum cum iconibus. Tres processus spinosi transversique & obliqui utrinque in lumbis deerant. Alii ejus generis tumores inter scapulas & in imo osse sacro, iste a nixu.

J. MATTH. MULLER *de inflammatione vesicae urinae* Altdorf 1703. 4. HENEL.

EJ. *casus medico chirurgicus de fractura cranii. Casuum medicorum decas* Hall. Suevor. 1712. 8. * Fusissima narratio de vulnere ossis frontis & ethmoidi clava inflicto, unde apoplexia, phrenitis, amaurosis, quae omnia tamen remiserunt, cum os vitiatum decessisset, medela medica potius quam chirurgica adhibita.

EJUSD. *observationum & curationum medico-chirurgicarum Decades II.* 1714. 8. * Casus non inutiles, pertinent ad fracturas cranii, contrafracturam. Hepatis vulnus sanatum. Fungus uteri putrescens feliciter extractus.

In *E. N. C. Cent. V. obs. 13* calculus ex glande penis excisus.

Obs. 56 vulnus vaginae sanatum.

Obs. 57 apoplexia ex antiquo ulcere clauso.

Cent. VIII. obs. 31 enormis hernia, in quam intestina pene omnia effusa.

Obs. 38 excrecentia carnea de urethra feminae pullulans.

Cent. X. obs. 66 calculus per lumborum sectionem excretus.

PHIL. GEORG HUTH *de ischuria* Altorf 1703. 4. HEFT.

HENR. BODINUS *de non requirenda lethalitate vulneris* Hall. 1703. 4. HE.

§. CCCCLXIX. DIARIA.

In *Actis Litt. Mar. Balth.* 1703. GEORGIUS LOFHAGEN agit de steatomate manusque paralyti ex ganglio male curato subnatis.

In *Phil. Transact.* n. 283. J. SHIPPON experimentum recenset in cane factum, cui intestini particulam excidit, felici eventu.

§. CCCCLXX. ID. WOLF. RULEAU.

IDONIS WOLF, chirurgi, qui ante medium seculum XVII. in variis regionibus manu curaverat, *observationum medico chirurgicarum libros duos* edidit filius,

lius J. CHRISTIANUS medicus Quedlinburgensis. Quedlinb. 1704. 4. *. Totus liber per experientiam natus est, sed varia addidit editor, etiam a se ipso adnotata. Vulnerum cerebri multae historiae, inter eas neglectae rationis fissurarum funestique inde eventus. Multas militum mortes, cum chirurgi calvariam perterebrassent, noster vellet trepano tribuere. Fractura calvariae curata, cum sinus falcis laesus esset. Ossis frontis magna iactura, succrescente callo reparata. Quadraginta unciae cerebri & cerebelli amissae. Rupta cornua tunica, ex hemisphera. Venae jugularis externae vulnus sanatum. Cicatrix vulneris in cordis mucrone reperta, ut noster putat, sanati. Vulnus thoracis penetrans sanatum, sic carnosae herniae, in quarum prima ossa erant concreta. Intestinum a verme perforatum. Intestinorum de ventre prorumpentium pars ab auctore resecta, eventu felici. Uterus inversus prolapsus, restitutus, rara felicitate. Uterus in partu ruptus. Fistulae intestinorum ad inguen patentes. Bubonocoele pro indurato tumore habita, indurata, & male curata, funesto eventu. Calculus 28 drachmarum ex femina egestus. Gangraenae ex causa interna sanatae exempla. Magna portio ossis femoris a globo plumbeo percussa decedens. Epulis. Tumor palpebrarum ex quo micæ calcariae. Verrucae funesta resectio.

JEAN RULEAU, chirurgi apud Santones, *traité de l'opération Césarienne & des accouchemens difficiles & laborieux* Paris 1704. 12. *. Præmittit collectas ex aliis historias sectionis Cæsareae, partus ventralis, & resecti uteri. Ad ea respondet, quae contra sectionem Cæsaream vulgo obijciuntur, deinde describit suam Cæsaream sectionem, quam ob tumorem ossis pubis pelvim arctantem, & coccygem antrorsum curvatum, feliciter molitus est. Uterum inversum laceratum curavit, tum ex rudi tractatione inflammatum, suppuratum. Uterus pro mola ab obstetrice evulsus. Uteri gangraenosa pars feliciter resecta. Lego tamen eam feminam claudam esse factam.

Altera pars est de *partu difficili*, quem fere pedibus extractis expedit, & reliqua præcepta sequitur MAURICÆI & coævorum. In retentis lochiis aptos liquores suadet injicere.

J. CONRAD BECKER, medici Alfeldensis, cum l. *de morte submersorum sine pota aqua* Giesl. 1700. 8. *. observationes aliquas edidit, quas inter est ischuriae calculosae cum cruenta urina sexto die curatae. Vomitu moto & sudore excitato.

EJ. *pedostonia inculcata ad servandam puerperam* ib. 1729. 4. *. Minime inutile opus. Auctor, cum brachium in difficili partu prodississet, parum sollicitus, num in fetu aliqua vita superesset, eo occiso matrem servavit. Hanc suam audaciam excusat, & fetus necem præfert incisioni uteri feminae viventis. Pluscula alia addit; ossa pubis utique in partu difficili fecedere. Plusculæ feminae, quibus natura conferbuerat, cultro curatae, altera in ipso partu. Ossa fetus de alvo educta. Sola quiete puerperae concessa partus expediti, qui videbantur chirurgiam requirere. IDEM fuerit scriptor, qui p. 530.

NICOLAI LEMERY quidem diss. *de la moëlle* Paris 1704. 4. prodiit, non tamen

men de offium morbis agit, ut fraus videatur bibliopolæ, quando titulum præfixit J. ANDREAS MAHLER *der nützliche Beinartz oder chirurgische Anweisung wie man die Natur des Beines richtig verstehen, und glücklich curiren könne* Dresd. 1711. 8. PETITI, ut puto opus.

J. CHRISTOPH GOECKEL *in der Medicine gegründte Wundarznei* Ulm 1704. 12. HEISTER.

CHRISTOPH HELWICHS, alias CASPAR SCHROETER's, alias VALENTINI KRÄUTERMANNI, phyfici in Tennstätt Thuringiæ oppido, proprio nomine edita *Beschreibung etlicher rarer physicalisch medicinischer, chirurgischer und æconomischer Dinge* Francof. 1704. 8.

EJUSD. *chirurgia in nuce* Mülhausen 1709. 8. HEISTER.

EJ. *casus & observationes medicinales* Lips. 1711. 8. *. Eorum bene multi aut chirurgici sunt argumenti, aut ad medicinam forensẽ pertinent, fauciorum nempe sectiones, de vulnerum lethifera natura judicia. Non ubique fidas credulo homini.

EJUSD. *von tödlichen Wunden* Francof. 1713.

EJ. *chirurgisches Lexicon* (cum nomine CASPAR SCHROETER) Francof. Leipz. 1713. 8.

EJ. *wohlpracticirter Feldscherer* ib. eod. anno 8.

VALENT. KRÄUTERMANN *der neu angehende und wohl unterwiesene Chirurgus* Arnstätt 1732. 8. BOECL.

EJ. *sicherer Augen und Zahnarzt* ib. 1732. 8. ID.

EJ. *medicina consultatoria & renuntiatoria* ib. 1726. 8. Germ.

Poor mans physican and surgen London 1704. 8.

J. SCHOKWITZ *de juvene digitale sartoribus usitatum e ferro indurato confectum ultra penis sui glandem infeliciter protrudente feliciter curato* 1704. 4.

J. CHRISTOPH. SCHROEK *Unterricht von junger und erwachsener Kinder Krankheiten* Berlin 1704. 8.

§. CCCCLXXI. A. M. VALSALVA.

ANTONIUS MARIA VALSALVA, vir illustris, qui propria manu mederi erat solitus, ut etiam excelleret (a), & instrumentum haberet chirurgicum nitidissimum, edidit Bononiæ 1704. 4. * tractatum *de aure humana*, sæpe recusum. Varia hic intercedunt argumenti chirurgici; de dextri lateris resolutione ab adfecto sinistro. Cerebri graves læsiones nullum sæpe sui dare indicium. Steatomata degeneracionem esse sebacearum glandularum. Surditas sublata exemta meatum auditorium replente. Ulcus ad processum mammillarem, pus emittens in oris cavam.

(a) MORG. ep. XIII. & in *elogio FABRONI*.

veam. Tumores palpebrarum ea inversa refecabat (b). Varix, s. tumor sanguineus occipitis a vena mastoidea natus. Consilium ad odontalgiam urendi nervi dari.

Inter tres dissertationes a MORGAGNO post mortem Cl. viri editas, media agit *de lente crystallina opaca*, quæ sit cataracta. Eandem lentem vidit flavescere, idque vocat glaucoma.

Hemiplegiarum causam esse in latere cerebri opposito primus per multa experimenta constituit (c).

In editione PALFYNIANÆ anatoris chirurgicæ LARBERIANA exstat epistola, in qua VALSALVA se sedem cataractæ in lente crystallina reperiisse testatur, semel quidem, ut tamen constanter rem ita se habere ei persuasum sit.

§. CCCCLXXII. DISPUTATIONES.

J. PHILIP. NENTER, prof. Argentoratensis, e STAHLII schola.

EJ. *disp. de vesicatoriorum usu* Argentor. 1704. 4. MENZ.

De vulneribus capitis ib. 1709. 4.

In EJ. *praxi generali & speciali* ib. 1721. 4. 2. vol. * etiam morbi chirurgici bene multi reperiuntur.

In *præcognitis* etiam de chirurgia caput est.

In *physiologia* de hernia ad initium ligamentorum teretium agit, quæ per graviditatem evanesçens a partu redierit.

J. CONRAD ZACHMAN *de vermiculis in vulnere cum ossis fractura genitis* Basil. 1704. 4. *. Relatio morbi patri suo visi.

J. JAC. ROESER *de fulminatis* Regiom. 1704. 4.

ANDR. RAPS *de stlopetorum vulneribus* Leid. 1704. 4. *.

J. MELCHIOR VERDRIES *disp. de inflatione ureterum & processuum peritonæi* Giesl. 1704. 4. PL.

CHRISTOPH. SAM. HERMAN *de calculo* ib. 1704. 4.

J. van den BERG *de hæmorrhagia* ib. 1704. 4. HEF.

CAR. FRID. LUTHER & DOLGE *de spina deglutita per apostema hypochondrii dextri rejecta* Kiel 1704. 4. * Aeger sanatus etsi putrida materies effluerat.

§. CCCCLXXIII.

(b) MORG.

(c) ita MORG. ep. XIII. quo loco multæ adnotationes VALSALVÆ in eam rem proponuntur, earum aliquæ cum MORGAGNO communes.

§. CCCCLXXIII. DIARIA.

In *Phil. Transf.* anno 1705. RADULFUS THORESBY de pilis in puella ex creta tenerisque villis factis. N. 336. relatio de maximis calculis, quorum alii qui per urethram pueri exierant, alii in cadavere sunt reperti.

EJUSD. est *topography of Leeds* Lond. 1735. fol. In ea multa habet de calculis, deinde casus aliquos vulnerum & morsuum lethalium.

§. CCCCLXXIV. J. LUDOVICUS PETIT.

Ex celeberrimis chirurgis Parisinis hujus ævi, discipulus LITTRIL.

EJUS princeps opus est, *traité des maladies des os, dans lequel on a représenté les appareils & les machines, qui conviennent à leur guérison* Paris 1705. 12. Leid. 1708. 8. * & multo auctius Paris 1723. 12. 2. vol. * 1728, 12. * iterum paulo auctius 1758. 12. *, de qua editione dicemus. Germanice *der Beinarzt* Dresd. 1711. 8. 2. vol. *Abh. von den Krankheiten von den Knochen* Berlin 1743. 8.

Ingenio vir valuit, deinde usu; eruditionis defectus passim intercessit, ne meliorem dederit perfectumque librum. Conjecturis non abstinuit, & passim curationes proposuit, quarum nullum fecerat experimentum. Ex hoc tamen opere nuperi fere omnes sua hauserunt.

Liber I. luxationes tradit, quarum curandarum artem passim & signorum auxit cognitione & administrationes perfecit. Amben, machinam, quæ nuperis chirurgis displicet, ad reponenda ossa emota proposuit. Luxationes femoris & vertebrarum admittit. Luxatio radii a cubito secundum longitudinem. Luxatio duorum ordinum officulorum carpi incurabilis.

Reductionem luxati capitis non laudes, aut eo pertinentes machinas, neque puto vertebrae vere luxatas curvata spina dorfi unquam fuisse repositas. Femur raro, sed tamen aliquando luxari, introrsum & deorsum, etiam sursum extrorsum. Signa & exempla. Femur ab obstetrice in partu luxatum. Emendatio scamni HIPPOCRATICI.

De ancylosi diues adnotationibus diff. sed inordinata, qua causas mali potissimum persequitur, curationis loco fere embrochas commendat. In hydrope articuli acu triquetra utitur ad emittendum liquorem.

T. II. Fracturæ tractantur & fasciæ, bona pars operis. Claviculam fractam difficulter in situ retineri, & callum facile difformem succedere. De scapulæ fractura, aut colli scapulæ. De fracturis rarioribus, ossis etiam pubis. Fractura colli femoris pro luxatione habita. In fractura femoris, quod in distantes partes discesserat, noster aponevrosin fasciæ latæ incidit &c. Machina pro continendis ossibus cum vulnere fractis. A nimia extensione esse ubi artus nimis longus fiat. Exempla tendinum Achillis ex nixu ruptorum. De vitiis ossium internis. De carie & exostosi, bona tractatio; aphorismos subjicit prognosticos & diagnosticos, causas diversas

diversas & singulares suas curationes. Ignem tamen admovet. Ossa vidit ab epiphysibus separata, tota mobilia. A discessu periosteï exostosis tibiæ, demum feliciter destructa. Exostoses requirunt latam incisionem, perforationem repetitam, destructionem per-cuneum & malleum, hæc in benigna specie.

Caries a metastasi materiæ cancrose. Fragilitas ossium. Caries varia, variolosa, succedens, ubicunque ulcera fuerant. Scorbutica pessima, lethalis. Ignis ad cariem, quæ os in scobem adterit; in aliis casibus spiritus nitri, in quo solutum ferrum, alia acria. Caries ad medullam penetrans trepanum requirit.

De rachitide. Curvationem ossium tribuit eorum mollitiei, quem morbum pro novo tradit.

De ossibus carneam naturam recuperantibus varia exempla.

De editione ANTONII LOUIS alias dicemus, in qua passim PETITUS defenditur, subinde tamen corrigitur. Ita fissuras ossium secundum longitudinem PETITUS admittit, refutat Cl. LOUIS.

In *Memoires de l'Acad. des Sc.* 1716. J. L. PETIT scamnum describit Hippocraticum, ut putat, perfectius ad extendendos artus luxatos.

Hist. de fistula ventriculi extus patente a. 1717. De hernia vesicæ, quæ nascitur ex graviditate, vel ex suppressa urina.

In *Mem.* 1718. describit lectulum pro fracturis complicatis, & prelum tourniquet ex cochleæ genere. Agit etiam de urina, quam tumens prostata suppressit.

In *hist.* 1722. de ossibus interque ea cranio emollito.

In *Mem.* ejus anni de tendine Achillis a saltatore rupto, absque dolore, sed apto situ sanato.

De luxatione femoris sursum facta & extrorsum ex lapsu.

A. 1728. iterum exemplum ruptæ tendinis Achillis. Plenam & minus plenam rupturam distinguit, istam credit dolorificam esse.

A. 1731. de modo, quo sanguis supprimatur, a grumo sanguinis arteriam incisam claudente. Instrumentum, quo cochleis adactis sanguis coercetur, deque ejus felici usu. Sed id vulgo reprobatur.

A. 1732. de eadem re. A grumo sanguinis potissimum arteriam claudi, qui ex lymphâ coalescat, sitque sanguineo grumo firmior. In arteriis ossibus solus absque arteriæ contractione vulnus claudit. Ossiam vinculo intercipit noster: internam in canali tibiæ læsam penicillis comprimit. In amputatione, quæ facta fuerat in mortua carne, educto grumo hæmorrhagia recruduit. Sola compressione, quæ sanguinem non sinit de arteria effluere, moram obtineri, qua grumus concresecat.

A. 1733. de eodem grumo, facilius cogi, quando alioquin humores ægroti
Tom. I. Cccc visceri

viscidi sunt, ut in scrophulis. Medicamenta styptica rejicit, & lymphæ moram permittit, ut separata a cruore sola in grumum coeat firmiorem.

A. 1734. de fistula lacrumali. Saccum ejus nominis cultello aperit; ductum nasalem stylo liberat, & cereo inmisso apertum tenet.

A. 1735. iterum de grumo, qui vulnus arteriæ claudit: majorem fieri, si arteria resecta fuerit, minorem sed durior, si tantum aperta.

A. 1736. de anevrysmate: de lamellatis grumis sanguinis in anevrysmate repertis, de vero & spurio anevrysmate: in vera specie tamen pulsus sensim evanescere, cum grumi sanguinis pulsationem frangant.

A. 1740. iterum de fistula lacrumali. De aperiendis ductibus lacrumalibus & punctis, quæ nisi aperiiri possint, perpetuam faciunt lacrumationem. Superiorem ductum difficillime aperiiri. Cariem scalpro eradit, quali tabulæ æneæ scalpuntur. Ut sanaverit puerum, cui malo eventu os unguis fuerat perforatum.

A. 1742. aliqua de frenuli in lingua incisione, & de iis, quæ in ea incisione cavari debent.

A. 1743. fuscæ de morbo ex clausis punctis lacrumalibus, & pure, sed miti, in sacco lacrumali collecto, inque magnum tumorem excrecente, quem incidit, & hæcenus ægrum molestiis liberavit.

In *Mem. de l'Acad. de Chirurgie* T. I. de tumoribus a vesicula fellea ad peritonæum adhærente factis, de ejus vesiculæ incisione, deque extrahendis calculis cysticis, nova & eximia diff.

Contra recepta elevatoria, ut vocant, cranii, deque suo simplici elevatorio, velle nempè trabecula transversa fulto.

De struma ulcerosa venerea asperæ arteriæ incumbente: de cartilagine asperæ arteriæ squamam dejiciente: de operculo, quo PETITUS ejus arteriæ vulnus tuitus est, deque felici mali exitu.

De pueris ano imperforato natis, deque ejus mali curatione.

Angustia vitiosa urethræ, alias incisione sanata, alias inmissis cereis. Semen erat in urina, & lotium interrupte fluebat. Sanatus æger acu triquetra, & canalis angustati excisione.

De fistula perinæi sanata, quod malum non exteriore, sed ad intima penetrante sectione demum sanari monet.

Mem. 1745. iterum de fistula lacrumali. Instrumentum, quo saccum comprimis. Verum ea compressio siccat sæpe eam saniem, & cogit coalescere, inde lacrumatio perpetua sequitur, & punctorum lacrumalium usus inutilis fit, & nisi accurate comprimat, sæpe tumorem auget. Eo vero possis instrumento hæmorrhagiam conpescere, sinum exprimere, anevrysmata supprimere, laxitatem sacci

facci lacrumalis post operationem reliquam sanare, quando canalis nasalis resecratus est.

In *Memoires de l'Acad. de Chirurgie* T. IV. de suppuratione tunicæ albuginæ, deque errore, cujus seipsum reum fuisse fatetur; fila nempe, quibus testis natura constat, pro laciniis abscessus habita de industria dilaceravit.

Varia eristica scripsit,

*Lettre de M. PETIT écrite à M. . . . Auteur de l'extrait du tr. sur les maladies des os du Journ. des Sav. 8. Mars 1724. Paris 1724. 12. **

Et *seconde Lettre de M. PETIT à M. . . . Auteur &c. Paris 1724. 12. ** ib. 1725. 12. BUR. Ruptum in saltatore *Cochoix* tendinem Achillis defendit, hoc recte; alium etiam casum fuisse, quem PAREUS descripsit, aliamque adhibitam medelam; sæpe solo situ ruptos tendines se reconciliaffe. In trochleis se errasse fatetur. Humorem viscidum articularum caput ossis expellere, non callum aliquem.

Videtur auctor esse nonnullorum libellorum editorum ob lites medicorum cum chirurgis, *Lettres de M. ASTRUC, J. LOUIS PETIT & autres sur les disputes qui se sont élevées entre les medecins & les chirurgiens avec leurs reponses Paris 1738. 4.*

Eloge funebre de M. PETIT ib. 1750. 4. seorsim etiam prodiit auctore A. LOUIS.

§. CCCCLXXV. VARII.

Colloquia chirurgica, or the whole art of surgery epitomized and made easy according to modern practice London 1705. 8.

J. CHR. HEYNE *tentamen chirurgico medicum de præcipuis ossium morbis* Amsterdam & Danzig 1705. 12. *. *Dissertatio inauguralis ad mentem BOERHAAVII scripta. Adnotationes aliquæ. De cranio variis exostosis efflorescente; de tibia magna exostosi obducta. Sibi a MERYO demonstratam esse iconem calli, tuberosi & crassi femur fractum unientis.*

In *miscellaneis curiosis* Londin. 1705. & alias excusis, varia huc faciunt, de vipera caudifona, de historiis hydrophoborum.

§. CCCCLXXVI. DISPUTATIONES.

CHRIST. MICHAEL ADOLPHI *de spina ventosa* Lips. 1705. 4. *. Non redit in operibus.

EJ. *de ligaturis dolorificis.*

EJ. *de morborum per manuum adtrectionem curatione.*

Redeunt in *triade disputationum medico chirurgicarum* Lips. 1730. 4. *.

EJUSD. *de vinculis chirurgicis* disp. Lips. 1730. 4. * & in majori collectione Lips. 1747. 4. * in qua tamen *diff. de spina ventosa* non reperitur. In ea *de vinculis* exemplum est vulneris vasis lymphatici, cum plurimo feri fluxu.

In *E. N. C. Cent. V. obs. 92* herniæ hereditariæ.

Cent. VII. obs. 33 pulverem testarum cochlearum ad calculum laudat.

Cent. IX. obs. 77 hydrophobia, ut videtur, ex nucum rancidarum usu.

Vol. I. obs. 239 calculus in urethra natus, & in vesicam retrogradus.

Vol. II. obs. 87 ex calculo cæcitas.

Obs. 135 hydrophobia ex tractatione pellis canis rabidi.

I. V. V. N. P. C. bewährtes Roß-Arzneybuch Hanover und Wolfenbittel 1705. 8.

CLAUD. PASSAVANT *de perforatione calvarie, diff. prior & posterior* Basil. 1705. 4. *

EJUSD. *theses medicae* ib. 1721. 4. *. Caput retentum & brachium fetus in sacculo inclusum fuisse, quem exciderit.

GERARD WINDIUS *de ophthalmia* Utrecht 1705. 4. *

PAUL. JENISCH *in laurea Apollinari Monspel.* 1705. quærit, an abscessus sit tumor de necessitate compositus.

§. CCCCLXXVII. DIARIA.

In *Phil. Transf. n. 297.* RICHARDUS WROE de corneis tuberibus de digitis efflorescentibus.

N. 301. N. REGNART de acicula reperta in ventriculo gallinæ.

N. 302. PHILIPPI SKIPPON de ossibus fetus per abscessum inguinis egestis.

§. CCCCLXXVIII. J. B. MORGAGNI,

Forolivienfis, per multos annos anatomes professor primarius Patavinus, vir eruditione & ingenii dotibus, facilitate & multiplicitate laborum singularis, quem nuper amisimus. Nullam partem medicinæ inornatam reliquit, etsi chirurgici argumenti nihil scripsit. Maxima autem viri auctoritas fecit, ut eo consulto BENEDICTUS XIV. sectionis Cæsareæ usum in nuper extinctis feminis imperaverit (a).

In *adversariis anatomicis* I. quæ Bononiæ 1706. 4. *. Patavii 1719. 4. * & alias prodierunt, de strumis, earum in thyreoidea glandula sede, & natura vesiculosa egit.

In *advers. III.* Patav. 1717. 4. * de clysmatibus subjiciendis. Vix unquam putat

(a) ORTESCHI diar. VI.

putat fæces alvi per os evomi. De intestinorum diverticulis, & hernia ab ejusmodi diverticulo funesta. In partu difficiliore solo ossa pubis diduci, De hernia vesicæ urinariæ: de acubus in ea repertis.

In *adv. IV.* Patav. 1719. 4. *. de peritonæi diverticulis, ea non claudi a situ erecto. Vaginæ prolapsum vidit, non uteri.

In *adv. VI.* Patav. 1719. 4. * agit de cataracta, & cur ea fere incurabilis sit. Addit FABRICIUM ab AQUAPENDENTE olim monuisse, in ejus depositione fere lentem crystallinam perforari. De injectionibus in puncta lacrumalia. In apoplexia occiput scarifat.

Cum *metallotheca* MERCATI Rom 1719. fol. *. excusa est de morte Cleopatræ duplex epistola.

In *dissertationibus anatomicis* ad VALSALVÆ opera Venet. 1740. 4. * passim aliqua huc faciunt, ut in III. de tumoribus morbofis occasione glandularum vesicularis fabricæ.

In IX. iterum de strumis glandulæ thyreoideæ varia materie plenis, & de verminoso anevrysmate, de bronchotome aliqua. Deglutitio impedita a glandularum dorsali tumore.

In XIII. de vitiis partis ei oppositæ, in qua cerebrum læsum est. Paralysis lateris oppositi ab erosio thalamis opticis. In XV. de cordis vulnere. In XVIII. de glaucomate & cataracta, & utriusque discrimine. Chirurgum QUARRE primum sedem suffusionis in lente crystallina posuisse. De signis hujus mali, & origine, sed in variis animalibus. Raras sed aliquas esse membranaceas cataractas. De deponendæ cataractæ modis & instrumentis. De extracta cataracta per corneam tunicam. Cataracta varia, ejus natura, gradus. Capsulam lentis crystallinæ raro, sed tamen aliquando opacam reddi. Lens divisa.

In XX. fetus a compressione læsus, quam mater erat passa.

In magno opere *de sedibus & causis morborum per anatomem indagatis* Venet. 1761. fol. 2. vol. * magna pars argumenti est chirurgici. In perfectissimo libro partim BONNETI & aliorum de incisio cadaveribus relationes expenduntur, partim numerosissima summi viri adnotata recensentur, ex ipsis etiam incisio corporibus desumta. In hoc opere argumenta huc faciunt de tumoribus, de capitis vulneribus, de morbis vesicæ urinariæ, & renum; de fractis & luxatis, de sphacelo, de ulceribus, de vulneribus & ictibus imi ventris, dorsi, pectoris, colli. Quæ omnia hic hæctenus possent recenseri, ut omnes veri cupidos ad ipsum opus ablegemus, idque ut studiose legant, serio hortamur.

In *opusculis miscellaneis*, quæ Venet. 1763. excusa fuerunt, fol. *, huc facit in P. I. epistola de obstructione lacrumalium ductuum, de acu in vesicam impulsam, de carnosæ tunicæ excrescentia, de sectionibus calculorum a Fratere JACOBO BEAULIEU Patavii administratis.

In P. II. de meritis VALSALVÆ commentarius, & prior illa epistola, num Cleopatra ab aspide icta interierit, in quam sententiam pronior est.

In E. N. C. Cent. V. *obs.* 26 de acu in vesicam data, calculo incrustata.

Obs. 27 de magno tumore adiposo.

Doctissimi ad CELSUM commentarii, adque ejus viri posteriores libros, totū huc faciunt. Exemplum felix uteri in partu inversi & restituti.

In RONCALLI morborum historiis exstat ejus Epistola de fractura femoris.

§. CCCCLXXXIX. PETRUS BRISSEAU.

Professor Duacensis. EJUS *nouvelles observations sur la cataracte proposées à l'Académie des sciences*, ab ea Academia subpressæ prodierunt Tournai 1706. 12. & *suite des observations sur la cataracte* Tournai 1708. 12., quæ conjuncta recusa sunt Paris 1709. 12. * Germanice vertente J. CASPAR SOMMER 1743. 8.

Quam sententiam D. LASNIER & QUARRE' tenerant quidem, nullis vero experimentis fulciverant, & ne ipsi quidem publicaverant, noster ita constituit, ut post ejus experimenta publice sit recepta. Ipsam nempe crystallinam lentem opacam reddi, morbumque esse, qui cataracta dicitur, ipsamque eam lentem acu deponi. Vitrei humoris vitium glaucoma esse. Ipse potissimum in cadavere cataractam deposuerat, oculo suam reddiderat limpiditatem, deinde incidere & repererat, lentem crystallinam situ esse motam. In aliis quatuor oculis cataracta adfectis similia vidit. Testimonia etiam DODARTI aliorumque celebrium medicorum producit, qui in militis oculo cataractæ in crystallina lente sedem ab eo viderunt demonstratam. Simile testimonium adfert FRANCISCI PETIT. PHILIPPI de la HIRE objectiones fortiter repellit, & aliqua dubia MERYI solvit.

Observations faites par M. BRISSEAU Douay 1706. 12. * Ferrum in cerebrum militis infixum, cum cerebri jactura, æger sanatus. Curatus etiam, cui dura cerebri membrana se desquamaverat. Sanguis effusus duram inter membranam & calvariam, favente situ emissus. Scirrhus cerebelli absque symptomatibus toleratus. Pro paracentesi. Capillorum pila de abdomineeducta.

§. CCCCLXXX. VARI.

J. FRIDERICH ZITTMANN *medicina forensis, d. i. geöfnete zur Medicin u. Chirurgie anweisende der facultät zu Leipzig Aussprüche und Responsa* Francf. ad Mœn. 1706. 4. 2 vol. * Responsa ordinis medicorum Lipsiensis omnino 176 ex schedis CHRISTIANIS JOHANNIS LANGII descripta, seculi omnia XVII. Concinne & breviter traditur quæstionis, quem vocant, status, cum solitis medici de inciso cadavere relationibus, & responso ordinis medici, quod plerumque breve & cordatum est. De vulneribus adeo relationes numerosissimæ hic exstant, sæpe severæ. Ita vesicæ vulnera pro absolute lethalibus: alias tamen mollius responsum est ut de vulnere medullæ spinalis, non lethali. Ventriculi vulnus Lipsienses pro cer-

to funesto, Wittebergenses pro minus evidenter lethali renuntiaverunt. Funestum contrasissuræ exemplum. Multa cranii fracturæ. Multa arteriarum & venarum vulnera. In jugulari vena vulnus pro funesto. Mors a castratione & ligato funiculo vatorum feminalium. Plurima omnino memoria digna. Ab obstetrice puerperæ lacerata vesica,educta tunica sabulosa: servata ægra, ut tamen a vesica in vaginam abscessus pateret. Putridus funiculus umbilicalis, & multa sugillatio, tribuitur violentiæ ante tres menses passæ, ut fetus tamen sero perierit. Negant a lapsu funiculum facile lacerari. Vulnus per diaphragma & pulmonem cum costa fracta. Æger non potuit absque tortura oris deglutire: mors die quinto.

WILLIAM READ *diseases of the eye* London 1706. 8.

GUIL. COWARD *ophthalmiatriæ* London 1706. 8. Valde spernitur a WOOLHOUSIO.

Curioser Chirurgus, oder sanderbarer Begriff der Wundarznei Lips. 1706. 8.

S. J. M. D. *kurze Abhandlung von Erzeugung der Menschen und dem Kindergebahren* Francfurt 1706. 8. * Dicitur quater Belgice prodiisse, bis Germanice. De partu etiam naturali agitur, deque eum adjuvandi modis; tum de partu præternaturam situque vitioso. Multum laudat PAULUM CHAMBERLAYNE, cujus & pater, & duo fratres, peritia obstetricandi eminuerint, & operationem ei tribuit, quam non describit, forcipis, ut puto, usum. Contra sectionem Cæsaream in femina nuper mortua; frustra suscipi cum infans continuo pereat.

MATTH. GIORGI *parere intorno a vesicatori* Genova 1706. 8. *

LUDOVICI VALETTA, monachi, sed viri excitati ingenii, *de phalangio Apulo pusculum* Neapoli 1706. 12. * Apulus ea narrat. quæ ipse suis vidit oculis. Forcipes tarantulæ æstate sola venenum habent. Utique demorsos saltatione sanari, ut ea saltatoribus molesta sit. Extra provinciam nullum esse tarantulæ venenum. Superstitiosa varia admiscuit.

In Epistolis NOUESIUS addit, bis se cancrum sanasse.

Chirurgia curiosa, or operations in chirurgery regularly methodized by Purman with Solingens figures and Sprengels cures of all diseases London 1706.

§. CCCCLXXXI. DISPUTATIONES.

J. JACOB BAIER, viri docti, *de freno lingue* Altdorf 1706. 4. * hæcenus huc facit.

EJ. *de turundis* ib. 1707. 4. * Eas contra MAGATUM defendit, erudita dissertatione, qua antiquitates turundarum exponuntur.

EJ. *de callo* ib. 1707. 4. *

EJ. *schediasma quo institutum suum de AUR.* CORN. CELSO ad majorem utilitatem accommodando aperit Altdorf 1720. 4. Quem hic promittit CELSUM, eum nunquam edidit.

In *adagiis* Norib. 1718. 4. * ultima sunt chirurgici argumenti. Voces veterum aliquas medicas interpretatur.

Iatroaliptica veterum 1723. 4. *

In *E. N. C. Cent.* VI. *obs.* 98 funesta lienis ruptura.

Obs. 99 sanatum vulnus asperæ arteriæ.

Cent. VII. *obs.* 4 magnum fragmentum maxillæ inferioris callo reparatum.

Obs. 5 ossiculum, quod in gula per annum hæserat, cum pure ejectum.

Vol. III. *obs.* 122 funestum vesicæ ulcus & amplissimi ureteres, absque calculo.

Ej. introductio in medicinam forensam Francfurt 1748. 4.

J. VELDE de calculo humano Hardervic. 1720. 4. HÆNEL.

GUIL. BYLWERF de cancro Leid. 1706. 4. *

J. G. VERPOORTEN de ramice Leid. 1706. 4. *

THOMAS JACOBÆUS de vulneris Aeneæ curatione Hafniæ 1706. 8.

§. CCCCLXXXII. DIARIA.

In *Phil. Transf.* n. 307 ALEXANDER MARCHETTI partum Cæsareum molitus administrationem describit. Pueri biduo, triduo supervixerunt.

N. 308 ANTON. HÆWNDEN tumorem colli hydatidibus plenum incidit & curavit.

N. 309 antlia & cucurbitula frustra adhibita ad caput fetus extrahendum.

In *Hist. de l'Acad. des sc.* 1706 agitur de femina, cui a lapsu cerebri jactura fit facta, viribus & sensibus illæsis; etiam fungis superatis, a PIAT & CUSMONT chirurgis.

§. CCCCLXXXIII. JACOBUS DOUGLAS.

Vir doctus, candidus & modestus, quocum olim familiariter vixi, in *Phil. Transf.* a. 1706, (vitio scribitur 1705)

N. 305 egit de struma, in qua magnum osseum fuit concrementum. Non erat glandula thyreoidea.

N. 325 ren a pure consumtus, vesica urinaria crassa & dura.

N. 349 fractura fuit colli, quæ pro luxatione femoris habebatur.

Ej. history of the lateral operation London 1726. 8. a STEPHANO COULET latine versa cum titulo historia lateralis operationis Leid. 1729. 4. * prodiit. Primum historiam ejus sectionis dedit, quæ dicitur lateralis, a F. JACOBO potissimum repetita: de ea ut peritus judex accurate judicat, methodum probat; de MERYI paulum correctâ methodo decernit. Deinde de RAVIO ex ALBINI atque ERNDELI

ERNDELI relationibus. Eo tempore CHESELDENIUS digitum in vesicam dabat, inciderat calculum tunicatum. Intra unicum minutum horæ calculum extraxit. In appendice addit sectiones ad eundem sensum Londini factas a BAMBER & GUIELMO CHESELDEN, qui RAVII administrationem feliciter correxerit, ut tamen DOUGLASSIUS moneat, se forcipis curvitatē malle minorem. BAMBER vesicam paulum replebat, sit CHESELDENIUS, cætera ALBINUM secutus.

Successit *appendix to the lateral operation of the stone* London 1731. 4. * & Leidæ 1733. 4. * vertente PANAIOTA CONDOIDI, qui ad archiatri in Aula Russica dignitatem pervenit. Hic noster accuratissime CHESELDENII instrumenta describit, etiam ponderibus & mensuris expressis, additisque figuris, tum ipsam administrationem a CHESELDENIO nuper perfectam, & in 52 ægris felicissime tentatam, quam minutam præceptorum seriem hic non datur exscribere. Incidi nonnunquam partem constrictoris urethræ (acceleratoris), tum transversum musculum, porro ligamentum ossibus pubis interpositum, glandulam COWPERI, partem ani levatoris, nervosque insignes ramosque arteriæ (pudendæ communis WINSLOWI): vesicam porro urinariam duobus locis, altero supra prostatam, altero circa orificium, tunc dimidiam prostatam, & denique urethram, & intra prostatam, & sub bulbo. Catheter valde obtuse flexus. Non vult CHESELDENIUS, in perinæo catheterem eminere: sectiones faciebat duas; primam superficiale oblique deorsum, alteram profundam; ferramentum digito in catheterem ducebat. Postea emendata methodo incipit in vesica incisionem, & in urethra ejus facit finem. Comparat deinde accurate administrationem CHESELDENII cum MARIANI sectione. Antiquitates operationis in postscripto persequitur.

In præfatione Cl. CONDOIDI ab ipso retro HIPPOCRATE, a CELSO, a ROMANO, a FRANCO &c. ad CHESELDENIUM lithotomiæ modos recenset, cujus administrationem omnibus præfert, & catalogum addit eorum, qui a 1731 magno apparatu in nosodochio Charitatis Parisino secti sunt, tum in *Hôtel Dieu* & apud privatos. Infelices fere fuerant Parisini, mortem multi, plures incontinentiam urinæ non vitarunt.

Magnum de herniis opus DOUGLASSIUS molitus erat, figuris ornatum, & partibus corporis ægrotorum siccatis superstructum, quarum aliquas vidi. Verum virum optime meritum morbus catarrhalis magno cum rei medicæ damno abripuit.

Quomodo de apparatu alto meritus sit, cum fratris JOHANNIS libello dicemus.

§. CCCCLXXXIV. ANTOINE MAITRE JEAN,

Chirurgus in oppido Mery sur Seine, morbis oculorum curandis peculiarem operam locavit. *Ej. traité des maladies de l'œil & des remèdes propres pour les guérir* prodiit Troyes 1707. 4. maj. * Paris 1741. 12. 2 vol. * Germanice Nürnberg. 1725. 4. Belgice vertente J. PALFYN. Leid. 1714. 4. *

Bonus liber, & qui gradum suum, etiam inter nuperos tenet. Quid esset cataracta, ANTONIUS deponendo didicit, lentem nempe esse crystallinam, mucocinctam, s. flocculentis appendicibus, cum ipsa solidior sit, & minor, atque contracta, intus flava. Nascens semper lactea est. Novus morbus est lentis protuberantia. De lentis suppuratione; de cataracta tremula. Inter primos adgnovit, cataractæ sedem esse in lente crystallina, neque tamen bene capsulam ejus lentis erodi docuit, & ipsam ejus lentis naturam propullulantem, atque efficere flocculos, *accompagnemens*, qui essentiam cataractæ faciant, cum eam, quam vocant cataractæ, noster glaucoma diceret. Negat lentem posse capsula manente integra deponi: deinde numerosas, ut vocant, operationes, & variarum cataractarum curationes & instrumenta tradit. Iridem nonnunquam dividebat. Exempla cataractæ sponte descendentes. De lente suo loco excussa, etiam in anteriorem cameram transeunte.

Inde omnes alios singularum oculi partium morbos exponit, numerososque distinguit, quæ non possumus omnia persequi. Hirudines ad tempora admovebat, ut symptomata a depositione supervenientia sedaret. Subinde errores suos fatebatur.

In versione sua PALFYN varia adjecit, ex commentariis academix Parisinæ, MERYI & la HIRII patris & filii sumta; epistolam WOOLHOUSII & ANELLI de fistula lacrumali. Icones etiam nonnullas undique collectas, aliquas a DUVERNEYO mutuatas.

§. CCCCLXXXV. DOMINICUS ANEL,

Chirurgus primarius Castrensis, inde in aula Sabaudica artem exercuit. Ej. est primo *l'art de succer les playes sans se servir de la bouche d'un homme* Amsterd. 1707. 8. *. 1716. 12. 1733. 12. Italice a SANCASSANO recusa, cum *dilucidationibus*. Siphonis ope sanguinem & pus de pectoris cavea & de musculorum intervallis docet educere, ad militum imitationem, qui solo ore idem moluntur. Instrumenta etiam depingit sua, inter ea siphonem metuendæ magnitudinis, & aliqua medicamenta.

EJUSD. *nouvelle methode de guérir les fistules lacrimales, ou recueil de différentes pieces pour & contre & en faveur de la même methode* Turin 1713. 4. *. Magna collectio. Primum *observation singuliere sur la fistule lacrimale, que la matiere s'en évacue par les points lacrimaux, la methode de les guérir radicalement sans bandage compressif, ni caustique, ni fer, ni feu* Turin 1713. 4. *.

Relatio de curatione Abbatis FIESCHI fistula lacrumali laborantis. Invenit noster, post aliqua veterum indicia, & cogitata STAHLII, tenuissima specilla argentea, & perinde flexiles tubulos, quorum ope & aperire vias naturales, & purulentam materiem eluere posset, totamque absque ferro & igne fistulam se sanaturum speravit. In hoc exemplo felix fuit, non perinde servaturus, si quando os carie fuerit adrosus.

2. Contra

2. Contra ANELLIUM *informazione del chirurgo* FRANCESCO SIGNOROTTI Genova 1713. Objectiones aliquæ contra usum specillorum & siphunculorum. FIESCHII malum non fuisse fistulam.

3. *Les critiques de la critique de M. SIGNOROTTI*. Aspere respondet ANELUS. FANTONUS in duabus epistolis ostendit, SIGNOROTTUM parum fuisse anatomicum. Aliæ epistolæ fautorum ANELLI, JUGETI, L. TERRANCI, qui matris regix curationem laudat, ab ANELLO perfectam.

4. In *secunda epistola* FANTONUS ad medici ocularii Parisini objectiones respondet. Omitto numerosas aliorum epistolas, ipsiusque ANELLI, qui passim alia curatorum addit testimonia.

Traité de la nouvelle methode de guérir les fistules lacrimales, ou discours apologetique en faveur de cette methode Turin 1714. 4. BUR. alii 1716. Anevrysmæ a vulnere noster feliciter sanavit, glande pone arteriam cruralem educta, consumpta cystide, qua continebatur.

EJ. *diss. sur la nouvelle decouverte de l'hydropisie au conduit lacrimonal, sur les causes qui la produisent, & sur l'avantage que l'on retire de cette decouverte; de la cure des fistules lacrimales, & la maniere de donner à boire par l'œil* Paris 1716. 12. Orificium fere inferius obstructum esse, id debere aperiri.

§. CCCCLXXXVI. F. de la PEYRONIE.

FRANÇOIS GIGOT de la PEYRONIE, ingeniosus & felix chirurgus, ad dignitatem primarii chirurgi Regii pervenit, adque magnas divitias, quas potissimum ad ornamenta collegii chirurgorum expendit. Ei debetur potissimum academia chirurgorum a. 1731. instituta, & a. 1743. novis legibus & privilegiis ornata. Majores libros nullos scripsit; inter commentarios autem Monspelienses & Parisinos aliqui ejus labores reperiuntur.

Primum a. 1707. prælegit in Academix Monspeliensis confessu de evulso tendine flexore pollicis, absque ullo symptomate curato, expressa unice vagina, qua continetur. Hic jam reperias usum balnei aquæ Balarucensis, aut lixivii, ad tendinum vulnera laudatæ. Excusus est l. inter *Memoires de l'Acad. Roy. de Montpellier*. Lion 1766. 4. *

EJ. de sarcomate de uteri cavea prominente. Id forcice abscidit, deinde uterum divisit, & forcipe reliquam extractionem absolvit, sanguinemque conpescuit, deinde linteo carpto, felici eventu.

A. 1708. prælegit de sede animæ, quæ sit in calloso corpore. De ea prælectione dicitur in *Mem. de Trevoux* 1709. Sed ornatus recusa est in *Mem. de l'Acad. des Scienc. de Paris* 1741. Hypothesin LANCISIANAM confirmare tentavit eventibus abscessuum & tumorum, qui corpus callosum dum premebant, sensum usum interceptabant.

A. 1712. prælegit in *Soc. Reg. Monsp.* de insigni curatione viri, cui os frontis

D d d d 2

frontis pene totum a carie consumtum erat. Ea curatio exstat in SANCASSANI collectione, & in Lugdunensi editione *commentariorum Montpelienfium* Lion 1766. 4. *. Tumor in fronte cysticus paulatim calvariam corruerat, natæ erant fistulæ, os frontis planumque erosum erat. Noster os frontis destruxit, partemque ossium narium, aqua Balarucensi perpetuo vulnus irroravit, ut nunquam absque aqua effet, maximumque malum demum superavit.

In *Memoires de l'Academie de Chirurgie* T. I. prælegit de hernia cum gangræna conjuncta. Intestini partem corruptam resecurit, fines reliquos filis per mesenterium trajectis propius adduxit, spiritu terebinthinæ gangrænam moratus est, felici eventu. Alia tristiora exempla.

Utcunque huc faciunt, quæ protulit de vitiis ejaculationem feminis morantibus, tumoribus, frenulo transverso.

De intestino strangulato ab epiploo supra anulum adhærente.

Elogium reperitur in *Mem. de l'Acad. de Montpellier* 1749.

§. CCCCLXXXVII. T. ALGHISI. ALII.

THOMAS ALGHISI, chirurgus Nosocomii Florentini, & lithotomus, edidit Florentiæ 1707. 4. *Litotomia, ovvero dal cavar la pietra*, recuf. Venet. 1708. 4. *. Sectionem bene describit, quæ fit apparatu magno, ut in minutiis inque instrumentis valde sit sollicitus. Ipse non videtur aliquid invenisse aut perfecisse; cannulam quidem in urethra relinquere suasit, aptosque injicere liquores. Ut erat in ipso opere exercitatus, multas interspersit proprias adnotationes. Calculos passim reperit, etiam in omento, & inter intestinorum membranas. Circa cereum etiam natum calculum depingit, & circa acum, & vesicales aliquos mire ramosos & quasi radiatos, & renalem. INNOCENTII XII. calculus. Calculi si numerosi glabri sunt, asperi fere parvi. Calculi perforati aut crenati. Adhærentes vix dari. Non debere in urethra catheterem relinqui, potius aquam hordei & similia injici instrumenti ope, quod delineat. Contra altum apparatus. De catheteribus eorumque applicatione fuse. Calculos majores jubet frangere. In feminis partim dilatat, partim incidit urethram ut amplius patefcat.

J. GUILIELMUS PAULI, Professor Lipsiensis, ad J. van HORNE *microtechnen* Lips. 1707. 8. *. plurimas adnotationes adjecit, in quibus nuperiora inventa antiquis addit. H. MEIBOMIUM præceptorem laudat, ejusque pileum, quo patellam transversim fractam continebat. Ossa dudum ante nuperos negat transversim frangi.

EJ. *diff. de œdematis natura & cura* Lips. 1685. 4. utcunque huc fecerit.

EJ. *de uteri amputatione programma* ib. 1709. 4. * quam rejicit.

BENJAMIN BENEDICTI PETERMAN, medici Lipsiensis, *observationum medicarum decades* III. Lips. 1707. 8. *. Aliqua huc faciunt. In thymo nuper nati corpus quasi ossium. Femina, cui per vulvam excrementa prodibant. In proprio

proprio patre ignorata, dum vixit, & a morte demum adgnita fractura enormis femoris supra condylos. Vulnus, quo totum abdomen trajectum, cum elapsu intestinorum, tamen sanatum. Pollicis pars extrema pene tota amputata, ut de tendine hæreret, tamen reconciliata.

J. PHIL. ROHTEN *Lexicon chirurgicum* Wismar 1707. 4. 1721. 8. * Lubek 1743. 8. 1761. 8. Populare compendium chirurgicum, multis cum formulis.

Aucta etiam appendice edidit NUCKII *chirurgische Handgriffe und experimenten* Germanice versa Lubek und Wismar 1709. 8. HUTH.

EJ. *sicherer und allezeit fertiger Chirurgus, oder kurzer Einleitung zur Arzneykunst* Lubek 1734. 8.

J. AMEDEVÉ le FORT *methode facile & simple pour guérir quelques maladies tant internes qu'externes* Geneve 1707. 12. alii. 1708.

EJ. *d'une tumeur singuliere* . . . 1712. LEU.

EJ. *avis sur l'operation du periné à l'égard d'un septuagenaire travaillé d'une retention d'urine* Geneve 1719. LEU.

Il lume all'occhio Forli 1707. 8. Gloria inventorum MAGATI contra BELLOSTIUM adseritur, ut etiam lamina, qua duram membranam detectam tutatur, sit MAGATI.

GERARD GORIS *ars obstetricandi* Leid. 1707. 8.

LUD. CHRISTIANI CRELLII *portentosus calculus in rene* GOTTLÖB FRIDERICI SELIGMAN *reperitus elegiaco carmine descriptus* Lips. 1707. 4.

PHILIPPI HECQUET, viri religiosi, sed in adversarios præconceptarum suarum opinionem satis acris, aliqui libri chirurgiam tangunt. Non valde quidem eo facit *Explication physique & mecanique de la saignée Chambery* 1707. 12. sed potius *de l'indecence aux hommes d'accoucher les femmes, & de l'obligation aux femmes de nourrir leurs enfans* Paris 1708. 12. Castitatem vitæ feminarum præferebat.

EJ. *le brigandage de la medecine ou la medecine opprimée par les chirurgiens* Paris 1738. 12.

EJ. *la chirurgie des pauvres* Paris 1714. 8. GUNZ. 1740. 12. 1749. 12. *. Germanice Augspurg 1767. 8. Omissis encheiresibus sola hic laudat medicamenta; de venæ sectione tamen aliqua habet & de scarificatione. Vulneraria decocta non valde probat, minus etiam repellentes fofus. Scirrhum a struma separat, quod solus in cancrum vertatur. Heliotropium adversus narium polypos laudat. A paronychia ulcus depascens digitorum separat, quod a digito in digitum transeat. Ambulata in oleum intingit. A fistulis fundentia rejicit.

Cum *lettre sur l'abus des purgatifs & des amers* Paris 1729. 8. addidit aliqua de cataracta, ad quæ F. PETIT respondit. Cataractæ difficillimam esse admini-

strationem. Deinde cum l. de digestionem quinque epistolas, de cataracta etiam agentes, aliamque ad PETITUM & ad quintam additiones Paris 1730. 12. *.

§. CCCCLXXXVIII. J. MARIA LANCISIUS.

Archiater Romanus, qui gratia apud CLEMENTEM XI. plurimum valuit. In EJ. II. *de mortibus subitaneis*, qui Romæ 1707. 4. * prodierunt, in collectione Genevensi 1718. 4. * recusis, aliqua ad anevrysmata equidem interna spectant. Cauteria ad pedis plantam admota vidit in apoplexia profuisse, & laminas ferreas ignitas ad futuras admotas.

Uberius hæc omnia redeunt in opere *de anevrysmatibus* posthumo, quod Romæ 1728. fol. * & 1745. 4. * & Venet. 1739. fol. * prodiit, & in quo universam horum vitiorum historiam tradidit, hæcenus ad chirurgiam spectantem. De anevrysmate arteriarum, s. de earum vulnere & effuso sanguine, nam hoc sensu vir ILL. hanc vocem sumit. De anevrysmatibus a contusione natis. De anevrysmatibus ab erosione & a morbo gallico. De anevrysmate spurio, ita enim vocat a quo abest vulnus, ejusque causis, constrictione etiam potissimum arteriæ spasmodica sub sede dilatata. Anevrysmata per singulas arterias, cum exemplis in cadaveribus incisis repertis. Memorabile opus, & quod nequeam per singula prosequi. Anevrysmata subclaviæ sanatum.

In l. *de peste bovilla* valde laudat armorum ulcera artificialia.

In LARBERIANA anatome PALFYNI, exstant duæ LANCISII epistole, in quarum prima cataractam in lente crySTALLINA sedem habuisse, in altera sæpiuscule tamen alias in lente opacitatem, alias septies cataractas membranaceas se vidisse.

§. CCCCLXXXIX. DISPUTATIONES.

DAVID SCHOLZ *de calculo renum & vesicæ* Hardervic. 1707. 4. BOEHMER. EJ. *de ulceribus uteri* Traject. 1711. 4. HEN.

DIDERIC MULDER *de rabie hydrophobica* Leid. 1707. 4. *.

WILH. HENR. MULLER *de ancyloso* ib. 1707. 4. *. Exemplum ossium carpi conferventium. In selectis meis recusa.

G. B. KAUFMAN *de ischuria* ib. 1707. 4.

PAULI FRICKE *medicus obstetricans* Utrecht 1707. 4. *.

TOB. DEGGELER *de luxatione vertebrarum* Altdorf 1707. 4. *.

J. PETR ROESEL *de ecchymomate* ib. 1707. 4.

MARTIN NABOTH *de sterilitate mulierum* Lips. 1707. 4. Menses ab atreta vagina retenti liberati incisione.

J. SA-

J. SAMUEL ROEMHILD *de struma* Altdorf 1707. 4. *.

J. GEORG. NIC. DIETERICH *de erroribus in vero termino partus commissis* Giesl. 1707. 4.

PETR. BENJAMIN PACHE *de dentium dolore* Basil. 1707. 4. PLATN.

§. CCCXC. DIARIA.

In *Phil. Transf.* n. 312. JOH. FOWLER recenset cariosi ossis cubiti historiam, unde subnatæ fistulæ, quibus apertis os exemptum, ejusque locus callo naturali suppletus est.

GABRIEL PHILIP de la HIRE junior in *Mem. de l'Acad. des Scienc.* 1707. contra ANTONIUM MAITRE JEAN dicit, WOOLHOUSIUM veram cataractam membranaceam deposuisse. Nullam fore visionem, si lens deponeretur, cujus vim refractilem vitreum corpus non sit suppleturum, ejus enim vim refractilem humoris aquei vim non superare.

A. 1708. nescio, quæ dubia sua circa cataractæ depositionem fatetur superesse, ut incertum sit num cataracta sit, num glaucoma, quod deponitur.

In *Act. Litt. Mar. Baltb.* 1707. J. CHRISTOPH GOTTWALD refert de spica fecalina deglutita & per apostema exeunte.

JANI ROSEWING de lithogenesia, & calculo olivari equino.

CL. BON in confessu *Academiae Monspelienensis* refert de calculo, qui sponte sibi viam per perinæum aperuit, ut tamen fistula superesset.

BESSON de ossibus fetus per abscessum abdominis prodeuntibus.

In *Journ. de Trev.* 1707. COSNARD refert de cornu ex osse parietali femine pullulante, quod reseruerit.

§. CCCXC. HERMANNUS BOERHAAVE.

Medicorum sui ævi princeps, neque minus candore & animi magnitudine conspicuus, quam excellenti ingenio. Chirurgiam passim adtiguit magnique fecit, & medicis ejus cognitionem commendavit (a).

Juvenem cui os comminutum & elisum curavit, canali facto, qui naturalem longitudinem repræsentaret (b).

In *rei medicæ institutionibus* primum Leidæ 1708. 8. * editis, deinde sæpe auctis & recusis, aliqua huc faciunt, ut de calculorum origine, de evacuatione varia, etiam scarificatione, phlebotomia & hirudinibus, ophthalmia, ischuria. Venena animalia, quæ per morsum vel punctiorem lædunt.

Multo plura habet vir illustris in *aphorismis de cognoscendis & curandis morbis* Leid.

(a) In *Prælect. ad Aphor.*

(b) OVERKAMP.

Leid. 1713 & alias editis 8. *. Eorum magna pars chirurgica est, quæ etiam seorsim prodiit cum SWIETENII commentariis Paris 1753. 12. 2 vol. & notis ANTONII LOUIS 1768. 12. 7 vol. & seorsim *maladies des femmes grosses avec un traité des accouchemens*, perinde cum notis A. L. Paris 1768. 12. Germanice recuf. Danzig 1753. 4 vol. 8. Germanice *vom Krebs und Krankheiten der Knochen* Francf. 1765. 8. Nempe hic de vulnere ejusque symptomatibus, de vulneribus partium singularum, de contusis, fractis, luxatis, inflammatione abscessu, fistula, gangræna, combustione, scirrho, cancro & ossium morbis.

Porro de nephritide, calculo, rabie canina, partu difficili.

Uti hæc omnia summa brevitate perstrinxit, ita tamen maximo cum judicio in vulneribus causas potentiae in nece inferenda expendit, anevryfma utrumque, curandi rationem, etiam trepani usum, gangrænae pericula, curationem, amputationem, cancri extirpationem filo trajecti, vel furcula elevati. De morbis ossium luculenter scripsit. Calculum urethrae impactum etiam fuctione fatagit expedit.

Prælectiones inde in hos aphorismos ignotus auctor excudi fecit Traject. 1745. 8. 5 vol. * maculosum opus, festinationis ferens vestigia, qua a discipulo voces PRÆCEPTORIS collectæ fuerunt, plenum tamen bonæ frugis. Ad chirurgica bona consilia dedit. Cancrum in ileo intestino residentem noster divinavit. In spina ventosa malum recrudescere, ut utrumque brachium idem homini RAVIUS amputaverit. Ulcus ad cervicem sanatum fuisse, subnato ad coccygem ulcere, ut utrumque communicaret. Sanatus, cui ferrum hæserat in cerebro & hujus pars amissa. Sanatus, cui galea cranii perierat. Fungi non nimis metuendi. Curatum vulnus per thoracem transeuns. Arteriæ vertebralis vulnus sero lethale. Male crudos bubones & anthraces Maffiliæ in pestilentia fuisse excisos. Cum cancrum glandulae maxillaris chirurgus extirpare vellet, una venam jugularem vidit elevari, quam tamen perite separavit. Facile cancrum in aliqua corporis parte deletum in alia recrudescere, ut ablata mamma in alteram, hac etiam excisa in utrumque migraverit. Enormem mammam vidit, reliquum corpus univolum mole æquantem. Ut se ipsum sanguine ad deliquium animi misso curaverit, cum machina Papiniana diffilisset, & aqua in faciem insilisset. Contra amputationem labello reservato: putredinem inde cresci. In anevrysmate non solum debere comprimi sensu, sed partem etiam proximam artus. Fistulas sanat injectis medicamentis cum hyperico &c. deinde quando puræ prodeunt, balsamo aliquo, denique fasciis expellentibus. Ulcera scorbutica non sanari vulgari ulcerum medela.

In Epistola ad RUYSCHIUM *de fabrica glandularum* Leid. 1722. 4. * de tumoribus glandulosis agit: maximum describit in collo, apertum, plenum sero coagulabili. Ut meliceridem curaverit duro involucro causticis consumto.

Historia morbi atrocis & nondum descripti Leid. 1724. 8. * est rupti a vomitu œsophagi.

Historia

Historia morbi atrocis altera ib. 1728. 8. * cordis a tumore adiposo elisi.

In præfatione ad ALOYSII LUISINI collectionem Leid. 1728. fol. * Londin 1728 8. * alias recusa, aliqua huc faciunt, in scroti nempe tumore vasa ad aortam usque anevrysmatica, funesto eventu. *Calculus* adigit in *Chemia elementis*. De eo vero malo libellum Londini ediderunt 1741. 8. * a me recufum Gotting. 1752. 8. * ex prælectionibus summi viri decerptum, minime inutilem. Varia ibi de calculi generatione ex terra lotii, de calculis in variis corporis humani locis repertis, de eorum analysi; de calculo in ulcere diuturno reperto, quod eo exciso sanatum sit. De sectione RAVII, qui simplicissima curatione usus sit. Curabat calculum diæta vegetabili & lactis sero. BUCERI methodus, qua per vaginam feminis vesica inciditur.

ABRAHAMUS TITSING in *rustawren* edidit epistolam, qua perpetua in anevrysmate pressio commendatur. *Affectum in libris & praxi rarissimum* ab HERMANNO BOERHAVE sanatum in *nosodochio* L. B. CHRISTIANUS ANDREAS KOCH Leidæ 1738. 4. * edidit, vesicam nempe, de qua pars membranae intimæ decesserat, mitissimis medicamentis sanatam; lacinia obducta erat fabuloso concremento.

Iterum Londini aliqua viri summi *consilia* ediderunt 1744. 8. * quæ ego recudi feci Gotting. 1752. 8. *, auxi plusculis responsis a doctissimo J. STEPHANO BERNHARDO aliisque amicis acceptis, tum propriis. In Anglicana editione varia ad chirurgiam faciunt, de tumoribus abdominis, abortu, fistula ani, quæ pulmonis ulcus levaverit, fungoso genuum tumore, partu difficili, scirrho vario, uteri ulcere scirrholo.

In meis casus est de nobilis viri, mihi noti, calculo, cum ulcere vesicæ conjuncto, quo in casu chirurgus DENYS calculum vesicæ expectavit, BOERHAVIUS ulcus, natura utrumque repræsentavit. Iterum de calculo.

EJ. *de morbis oculorum prælectiones* Leidæ 1708 habitæ ex codice J. RUD. ZWINGERI a me editæ Gotting. 1746. 8. * & ex codice HEISTERIANO cura WILLICHI nostri recusa 1750. 8. * Recuf. ad primam editionem Paris 1748. 8. Venet. 1748. 8. Germanice versa a GABRIELE FRIDERICO ZWINGER Nürnberg 1751. 8. * In primis novam de sede cataractæ in lente crystallina opinionem defendit, obstrui ductus lacrumales docuit, & debere aperiri potius, quam novum iter parari, neque os unguis perforari. Morbos etiam corneæ tunicae, ophthalmiam, aliaque oculi mala recenset.

§. CCCCXCII. VARII.

HERMANNUS FRIDERICUS TEICHMEYER, Professor Jenensis, noster focer, chirurgiam docuit, & manu sua exercuit.

EJ. sunt *medicinae legalis & forensis institutiones* Jen. 1740. 4. * 1762. 4. * Chirurgica argumenta multa tractat, de abortu, de vulnerum inspectione & de iis relationes, de vulnerum lethalitate, infanticidio.

Tom. I.

Eeee

De

- Diff. de scrofulis Jen. 1708. 4. *
- De novo instrumento expurgatorio ventriculi, vulgo die Magenbürste 1713. 4. *
- De cancro, in specie mammarum ib. 1732. 4.
- De ophthalmia ib. 1732. 4. *
- De calculo ib. 1734. 4. *
- De stupendo anevrysmate brachii feliciter per operationem curato 1734. 4. *
Propria iterum curatio anevrysmatis, ab ill. viro peracta: de anevrysmate imminuto a sanguinis transfudatione: de anevrysmate aortæ in pericordium rupto: de vi vulneraria oculorum populi.
- De morsu canis non rabidi pernicioso Jen. 1736. LANGENH.
- EJ. de exomphalo inflammato, exulcerato & postea consolidato 1738. 4. * & in mea collectione. Rara felicitate superata herniæ umbilicalis pericula.
- De calculi vesicæ exulceratæ adherentis sectione & curatione felici 1739. 4. * Memorabilis curatio, cum calculum adhærentem vir ILL. eduxerit, membranaque vesicæ delabente feliciter sanaverit. Utique adhæsisse calculum quem sua manus solvit.
- De cadaveris inspectione sectione legali Jen. 1742. 4.
- De gangræna & sphacelo 1743. 4.
- Cum medicina legali edidit filius patris sui in partu ventrali factam administrationem; quem aliquot a conceptione annis excidit.
- J. LINDER, postea LINDENSTOLPE, de venenis Leid. 1708. 12. * De eo dicimus cum editione, quam curavit Cl. STENZEL Lipf. 1739. 8. * De animalibus rabidis, canibus, viperis, serpentibus variis: de cantharidibus, araneis etiam deglutitis, de Fennonum tyrer, quæ animalia media perforant. De calculis variis. Num globi plumbei venenum habeant. De sagittis venenatis, de nervorum vulneribus.
- In Phil. Transf. n. 385 partum describit per anum, tum in Act. Suec. 1723.
- Ib. in Act. Suec. a. 1724 maximum abdominis steatoma, acicula deglutita ex manu excisa.
- GUIL. CROSSE a brief treatise on the eyes London 1708. 12. morbos etiam oculorum tractat, suaque medicamenta laudat.
- T. C. charitable surgeon London 1708. 8. HEIST.
- MATTH. MAYERS in der chirurgie neu angelegter Lustgarten Prag. 1708. 8. HEIST.

§. CCCCXCIII. DISPUTATIONES.

- M. EDINGH de inflammationibus Leid. 1708. 4.
- G. C. BUSMAN de carcinomate Leid. 1708. 4.
- J. RUD. LAVATER de atretis s. hypospadiæis Utrecht 1708. 4. * aliquot incisæ glandis, exempla.
- LUD. FRID. JACOBI de cataracta nova pathologia Erfurt 1708. 4. MENZ.
- EJ. de entero & epiplocele utriusque sexus eorumque non ita pridem invento enemate commodissimo Erfurt 1712. 4. BOEHMER.
- De gangræna & sphacelo 1712. 4. *
- De nephritide spuria Erford 1712. 4. PL.
- J. WENDELIN SIMONIUS rationes embryulciæ lithotomia Tubing. 1708. 4. *
Suas administrationes proponit.
- J. FR. CHARISII de paronychia Altdorf 1708. 4. HENEL.
- EJ. de meliceria CELSI Regiomont 1727. 4. BOEHM.
- ERN. CASPAR GRUGER de calculo renum Franeker 1708. 4. HEP.
- ALEXANDER le FRANCOIS & J. NIC. de la HIRE E. potest stare visio absque crystallino Paris 1708. 4.

§. CCCCXCIV. DIARIA.

In Phil. Transf. n. 313 RADULPHUS CALEP refert de gangræna sicca in femore vetulæ, ubi denique caro mortua a viva sponte decessit, vita superflite, amputatione facta: addit G. COWPER se ab ossibus arteriis gangrænas in senibus vidisse subnatas.

In Galer. di Minerv. 1708. J.B. SCARELLÆ aliqua fragmenta reperias de nonnullis hydrophobiæ rarioribus exemplis; de fonticulorum usu; de struma.

BESCHII aliquæ observationes, tumor spontaneus brachii, de quo squamæ ossæ decesserunt.

RAPHAELIS MORENI aliqua de statu artis medicæ, quæ Cæri exercetur; de hernia umbilicali, & modo insolente ejus reponendæ, torto in gyrum digito.

Ex JOSEPHI VALLISNERI, medici Mutinensis, codicibus M. f. aliquæ adnotationes. De abscessu calvariam erodente & tendente in cervicis tumorem.

In Hist. de l'Acad. R. des sciences 1708 varia exempla a GUILIELMO HOMBERG recensentur, in quibus ambustiones casu factæ profuerunt, etiam paronychiam iuncto in fervidam digito sanatam fuisse.

§. CCCCXCV. DAN. TURNER, WILH. BECKET.

DANIEL TURNER, qui a chirurgia ad medicinam transit, dedit London 1709. 12. * *a remarkable case in surgery of an uncommon fracture and depression in a child of about six years accompanied with a large abscess upon the brain.* Cranium depressum, ut in cerebrum depelleretur, dura membrana inflammata, magno fragmento osseo decedente; materia fetida fluebat per vulnusculum duræ membranæ: dolor remisit incisa dura matre: sed paralytis lateris oppositi, & mors supervenit.

EJ. *treatise on the diseases incident to the skin* London 1714. 8. 1726. 8. * 1731. 8. Gallice 1743. 8. &c. Cum morbis cutaneis etiam ambusta tractat, animalium morsus & punctiones, hæc fuscæ; atresias, pernioles, alia mala, quæ ad externos morbos pertinent, aut manu curantur. Multa collectitia, tamen etiam propria aliqua. Ut a spiritus vini usu contusio in ulcus abierit, quod lapide calaminari ipse sanaverit. Ut in vehementi ambustione carnes fungosas calce viva represserit, quod medicamentum mire commendat. De magnis symptomatibus ab aranea in ipso femine labio crepante.

EJ. *the art of surgery* London 1722. 8. 2 vol. & appendix 1725. 8. porro totum opus 1732. 8. 2 vol. 1736. 8. Compendium non sine adnotationibus.

THOMAS BECKET, chirurgus eruditus, edidit a. 1709 *chirurgical remarks occasioned by the death of a child whose case was printed in that year by D. TURNER: and an account of a wound of the brain by a bullet, with reflexions* London 8. recuf. in *chirurgical tracts* London 1740. 8. * Mortem pueri tribuit, recte quidem, neglectui, quod puri exitus non fuerit apertus: exempla aliorum casuum addit, ubi idem neglectus perniciem intulit. De viscerum abscessibus a capitis vulneribus ortis. In altero casu lamina interna calvariæ fuerat in cerebrum impacta, ut id viscus computresceret, & tamen æger vixerat orthostadios. Glans plumbea pelvim per foramen pubis subeans, inde sinuosa ulcera. Post magna capitis mala frequentes cerebri abscessus.

EJ. in ead. collectione reperiuntur *two letters as a free and impartial inquiry into the antiquity and efficacy of touching for the kingsevil* prius edita 1722. 4. Superstitionem deridet.

De cancro London 1712. 8 hic recuf. Laudat præter omne decus suum magnum *dissolvens*, & curationes suas prædicat. Negat cancrum ab acido esse, negat corrosivum saporem esse in ichore, quem ipse gustaverit, & tamen inficere fatetur. Non cedere salivationi, neque arsenicali caustico, neque vitriolo extus admoto, neque medicamentis internis.

JOH. RANBY tres observationes.

An introduction to the history of physik and surgery, quam addit CURLIUM vendidisse MILWARDO. Non respondet famæ viri, & fabellas continet.

EJUSD. *chirurgical observations* London 1740. 8. * perinde a morte viri, qui a. 1738. decesserat. Adnotationes 41 cum ætiologiis. In nixu distortæ duæ colli verte-

vertebræ, ut earum acuti processus (spinæ) in tumorem eminent, cum subita prostratione virium. Laminis ferreis comprimentibus restitutas fuisse vertebra. Os humeri ab ictu calcis equi fractum, quod nunquam potuerit reconciliari, neque callus obtineri. Tumor fungosus genu, apertus, fomentis aromaticis curatus. Glandulas obstructas cucurbitulis impositis resolvit. Encheiresis amputationis ob cariem factæ, fuscæ. Anevrysmâ in dorso manus pressione sublata. Ex ductu Stenoniano eroso salivæ fluxus perpetuus, stypticis compressus. Gangræna spontanea tibiæ curata. A morbillis sphaelus faciei. Calvaria nudata, & sana, subnascente nova carne tecta, cum auctor solum linteum carptum imposuisset. A polypo narium surditas. Patella subluxata restituta. Puer sectus apparatu magno. De incisione per glutæum majorem facta ad calculum educendum, quam putat ad F. JACOBI administrationem proxime accedere. A struma suffocatio. Humerus ambe restitutus, paulum mutata. Calvaria late a carie destructa: renatum callosum velamentum duram matrem tutans. Gangræna interna ab arteriis ossis frustra amputatione remota. Tumor flatulentus genu. Paracentesis abdominis, quam mors proxime infecuta est. Brachium, ut vocat, cancrum feliciter amputatum. Fistula ani curata. Ulcus ad vertebra pertinens funestum. Gastroraphia felix.

§. CCCCXCVI. ANDREAS OTTOMARUS GOELICKE.

Stahlianæ sectæ adsecla Duisburgi primum, inde Francofurti ad Viadrum professor.

De mutilo corpore medicina resarciendo per chirurgiam & pharmaciam postliminio revocandas Hall. 1709. 4. * Chirurgiam vult medicis subjici.

EJ. *novum artificium circa procidentiam uteri veram* ib. 1710. 4. *. & in meis selectis. Pessus factus circulis ferreis in speciem coni adaptatis, corio molliori & fasciis obductis. Veri uteri prolapsus exempla.

De optima lithotomiam administrandi ratione, respondente J. MEISENBARTH lithotomi filio ib. 1713. 4. *. Pro apparatu magno.

Specimina medicina forensis Fr. ad Viadr. 1714. 1720.

De dystocia Francf. 1732. 4. *. Fetus mortuus post tres molas feliciter editus.

De tendinum adfectibus Francf. 1734. 4. *.

De chirurgia cum medicina conjunctione ib. 1735. 4.

De ileo ex hernia ib. 1735. 4. HÆNEL.

De onopordo carcinomatis averrunco ib. 1739. 4. *.

De hernia femorali ib. 1740. 4. * progr. ib. 4.

Inde in diario quod cum nomine *Exercitationum Francofurtensium* prodiit T. III. pessum suum descripsit.

Cum *historia anatomie novantiqua* Hall. 1713. 8. * adnotationes aliquas edit, de magno sarcomate de scroto pensili; cancro labii ex mala medicatione nato; pessu suo; utero ex nixu prolapsu, vagina a partu elapsa.

Historia chirurgie antiqua Hall. 1713. 8. *,

Et *historia chirurgie recentis* ib. 1713. 8. *.

Scriptores ordine fere temporum & regionum recenset & laudat.

Historiam medicinae hactenus huc referas, Francf. ad Viadr. 1717. 1718. 1719. 1720. sex tomis excusam 8.* quod ad usque chirurgiae a medicina discessionem etiam HIPPOCRATEM aliosque recenset, qui pariter manu & consilio medicati sunt.

§. CCCCXCVII. VARI.

DOMINICI MISTICHELLI, Firmani, medici Romani, *trattato dell' apoplefia* Rom 1709. 4. *. Totus liber II. chirurgici est argumenti, & praeter curationem apoplexiae etiam curationem vulnerum & ictuum capitis tradit. Ad apoplexiam peculiarem putat esse efficaciam unctionis plantae pedis, quae laminis ferreis quadratis fiat. De vesicatoriis & foniculis &c.

In *aggiunta* Padova 1715. 4. * fatetur avunculo suo plantas frustra uctas fuisse.

LAUR. TERRANEUS in *diff. de glandulis uteri disgregatis* Turin 1709. 8. * casum habet vulneris cum pure super piam membranam & cerebrum effuso, absque symptomatibus. Aliquae etiam obs. de malis ad vias urinarias & feminales spectantibus. In stranguria urethra ulcerosa, cavernula feminalis lacera.

J. HENR. GRAHE *epist. I. das nervenheften betreffend* Greifswald. 1709. 4. *. Nervum non debere confui, cutemque emplastris glutinantibus adduci; id se feliciter esse molitum. In tendinibus rem admitti posse.

VILLIERS *diff. sur le secret de M. de REVEL pour faire suer par sympathie à la Haye* 1709. 8. CHIV.

Chirurgisches Kleeblatt, worinn die Materia Medica so in der Chirurgie brauchbar abgehandelt wird Leipzig. 1709. 8. Aliquot libri sunt, ejusdem fere tituli.

Der weitgereisete und wol practicirte Barbierer Regenspurg 1709. 8. HEIST.

Privilegia willekuuren &c. van het chirurgyns gilde in Amsterdam ib. 1709. 4. HEISTER.

L. D. C. V. *de listigheden der hetendagse kraamvrouwen* Amsterdam 1709. 8.

J. PETER

J. PETER WAHRENDORFER *Unterricht von aderlassen* Budiffin 1709. 8. alii 1719. 8. GUNZ.

Medicinisches und chirurgisches Schatzkästchen Fr. Leipz. 1709. 8.

In NATALIS CHOMEL *dictionnaire economique* Lion 1709. f. saepe recuso, & Amsterd. 1733. fol. 2. vol. * tum supplemento ib. 1740. fol. 2. vol. * multa huc faciunt ad morbos chirurgicos, & ad castrationem, & animalia morlu nocentia.

In HERVIEUX *nouveau tr. des serins de Canarie* Paris 1709. 12. *. Fractos artus quies sola sanat, & nocent vincula (sic in plerisque animalibus).

FRANCISCI SUAREZ de RIVERA, Salamanticensis, PHILIPPI V. Archiatri, est *chirurgia chymica* 1709. 8. & *Cirurgia metodica chimica reformada* ib. 1719. EJ. *consultas y respuestas* ib. 1721. 4. *Cirurgia natural* ib. 1726. *Texto cirurgico anatomico* ib. 1729. 4. Cum *medico e cirurgia universal dictionario medico cirurgico anatomico* 1730. fol. 2. vol. CAP. de V.

§. CCCCXCVIII. DISPUTATIONES.

JAC. STAAL *de medicamentis vulnerariis* Leid. 1709. 4. PL.

J. LAMBREGTS *de vulnere lethali* ib. 1709. 4. *.

J. van EECKHOUT *de empyemate* ib. 1709. 4. *.

ADRIAN HELVETIUS *de puncto* Leid. 1709. 4. *. Auctorem putares esse BIDLOUM, nisi in operibus haec *diff. omisa* fuisset. De punctione in perinaeo agit. De F. JACOBO queritur, hernias castratione curante.

J. JAC. SACHS *de vomitu cruento* Argent. 1709. 4. *.

CHRIST. LUDWIG WELSCH *de cancro mammillarum* Lips. 1709. 4. *.

§. CCCCXCIX. DIARIA.

In *Hist. de l'Acad.* 1709. D. GANDOLFE exempla narrat corneae tunicae incisae, quae absque jactura pellucidae suae naturae coaluerit.

Repetitur in *Phil. Transf.* n. 322.

In *Journal des Savans* 1709. dec. ALEX. le FRANÇOIS de curatis ulceribus corneae tunicae, medicamentorum usu siccantium & mundantium.

In *Phil. Transf.* n. 323. B. SHERMAN de fetus ossibus in utero retentis.

Et de femoris parte duorum pollicum longitudine per callum reparata.

N. 32. ROBERTUS FIELDING de vulnere, quod a sclopeto accepit. Glans plumbea prope os petrosum subierat, ea longissimo post tempore 30 annis elapsis per abscessum prope cartilaginem thyreoideam subnatum prodiit.

§. D.

§. D. JOHANNES PALFYN.

Chirurgus Gandavenfis, bene mihi notus, cum subinde Leidam, & alias Lutetiam, itinera fufciperet, per quæ ea difceret utrinque, quæ noviter effent inventa: ea folebat fubinde in fuos libros referre. Editionem ANTONII MAITRE JEAN dixi, quam curavit.

EJUSD. est *van de voornaemfte handwerken der heelkonst* Leid. 1710. 4. 2. vol. * *Abhandlung der vornehmften chirurgifchen operationen fo wohl an den harten als an den weichen Theilen des menfchlichen Leibes* F. Lipf. 1717. 8.

Observationes aliquas proprias & nova instrumenta habet, ut cultrum herniarium fimilem illi le DRANII; forcipem obftetriciam.

Inde eum adjecta anatome prodiit Leid. 1718. Paris 1726. 8. 2. vol. * *Anatomie du corps humain avec des remarques utiles aux chirurgiens dans la pratique de leurs operations.* ALBINI fuafu juvenis hunc librum comparavi; reperias etiam admittas observationes ineditas, quas nofter paffim collegit. Ita ex ARNALDO monet, non debere parci tendini orbicularis mufculi palpebrarum, fed earum utique commiffuræ, ne oculus hiet. Offium uteri de vulva propendens. Vulnus finus frontalis, quod nunquam potuit reconciliari. Polypi hiftoria, ex finu maxillari pululantis. Omphalocèle, in qua media pars coli in herniam fubierat, libera manferat, quam PALFYNIIO BIDLOUS oftendit. Mors ex hæmorrhagia, cum omentum abfque vinculo resectum effet.

In editione a CL. BOUDOU curata Paris 1736. 8. primus tomus vix mutatus est vel auctus. Adjectæ notæ aliquæ editoris. In fecundo anatome uti diximus tota mutata. Subjunctæ observationes RUYSCHII & BRISSÆI, & RUYSCHII epiftola XV.

In editione, quam curavit ANTONIUS PETIT, Paris 1753. 8. 2. vol. * multa propria ILL. editor adjecit, quæ fuo loco dicemus. RUYSCHIANA & BRISSEANA omisit.

Germanice prodiit vertente GEORGIO LEONHARDO HUTH Nurnberg 1760. 4. * feqq. ad editionem PETITI.

Ad editionem Italicam, quam J. LARBER vertit Venet. 1758. 4. 3. vol. * multa accefferunt chirurgici argumenti, ex SHARPIO, ex nostris, ex LANCISIO & propria alia, ut calculorum circa acus natorum; de vagina abfque malo eventu resecta, de curato lapfu abfque trepano, cum minacia adessent symptomata: de fanato ancyloblepharo. Fungus uteri de vagina pendens filo fericeo circa cervicem suam ligatus, & feliciter excifus. Adjectæ aliquæ LANCISII & VALSALVÆ epiftolæ de cataractæ fede.

In l. de feminæ fabrica, Leid. 1708. 4. * Utique prolapsum vere uterum confirmat

confirmat fe vidiffè & fetum 13 anno a conceptu in utero repertum, maxillæ nempe & dentium rudimenta & pilorum.

In l. *de offibus multa* huc faciunt. Rachitici offibus curvis & deformatis. Offa emollita apud DUVERNEYUM. Ab oscitatione maxilla inferior luxata & reposita. Maxima pars cranii destructa, dura mater pellicula tantum tecta. Fistula ad maxillam, fanata dente carioso evulfo.

§. DI. CORNELIUS TRIOEN.

Medicus. EJUS inaugurale specimen est *de partu difficili* Leidæ 1740. 4. *.

EJ. *observationum chirurgicarum fasciculus* ib. 1743. 4. *. Pleraque sunt argumenti chirurgici. Duo prægrandes calculi per ruptum perinæum sponte prodeuntes. A volvulo ruptum intestinum, per abfcessum externum patens. Magnus de cervice tumor resectus, & atheroma, quod arteriæ femorali adhærebat, evacuatam ea quam continebat materie. Ex BIDLOI schedis, de maximo vulnere calvariæ, meningum, cum hemiplegia, & ampliffimo pullulante fungo, hoc resecto fanato. Mirificum exemplum destructi laryngis, œsophagi vero aperti, per quem alimentum in ventriculum dabatur ore intercepto. Magnorum fragmentorum offeorum decedentium exempla, & dimidiæ inferioris maxillæ. Varicosum intestini recti concrementum. Ani fistula in vulvam patens. Ani clausi hiftoria. Partus a callo vaginæ præpeditus. Partus Cæsareus ab auctore administratus, nempe peritonæo incifo eductus partus ventralis. De ulceribus fermo. Ulcera perinæi & urethræ fanata abfque cereolis. Ab ophthalmia rupta tunica cornea, lens pellucida elapfa. Ulcus tumidi cruris elephantiaco morbo adfine. Spina ventofa, exempla deformatum ab eo malo offium; fanateque internis & externis medicamentis exempla. Meliceria CELSI: amiffæ inde digitorum phalanges, & carpi ancylofis & caries varia. Hydrops articuli fanatus, etiam in genu. Sphaceli exempla, etiam delapfi cruris. Linguae enormis tumor. Nimis parum noti libri tabulæ pulcherrimæ.

FINIS TOMI I.

Том. I.

FFF

+ (a. 2011)

K 569

17

Носса 1830

25 p.

6929 K/K 569

